

Láng Attila D.

Nicky

második változat

2000-2002

*Hommage à
Lucy Maud Montgomery
Isaac Asimov
et Arthur Ransome*

Első rész

Nicolette

*Sara Stanleynek
köszönettel*

Nicolette egy napos szeptemberi délelőttön látta meg a napvilágot, a Brirob londoni gyárának hármaskörében. Péntek volt, tizenegy óra hat perc, amikor öntudatra ébredt. Nem vesztegette az időt arra, hogy köszöntse a világot, kipróbálja agyának óriási logikai potenciálját vagy ruganyos izmait; ehhez még hiányzott valami nagyon fontos dolog, s nem is adott volna rá lehetőséget a nagyüzem óraműpontosságú, gyors működése, háta mögött már érkeztek a többiek. Felült a futószalagon, kirántotta orrából a csatlakozót, leugrott és futólépésben a kijárat felé indult a fegyelmezetten haladó tömegben. Menet közben lecsatolta derekáról a széles bőrvet, s kampójánál fogva fölakasztotta egy szállítódróra, ahol az visszaindult az üzem belsejébe.

A következő helyiségben leemelte csomagját egy másik futószalagról, hibátlanul kiválasztva a megfelelőt a számtalan egyforma, Brirob feliratú fehér reklámszatyor közül. Oldalt lépett, kivette ruhaneműit és felöltözött, életében először, de avatott mozdulatokkal. Megigazította frizuráját, befordult egy folyosón és kint volt az utcán. A menet itt kétfelé ágazott, baloldalt a buszhoz vitt az út, jobbra a metróhoz. Jobbra tért, lement a metróállomásra, szatyrából kivett egy vonaljegyvet és bedugta az automatába. Paddingtonig vitette magát, s ott felszállt a Wales felé haladó vonatra.

Kevesen utaztak aznap délelőtt, azonnal talált ülőhelyet.

Annak, hogy ezen a napsütéses délelőttön Nicolette az északnyugat felé tartó vonatra szállt, hosszú időre visszanyúló előzményei vannak. Húsz évvel korábban, egy hasonlóan napos, de júniusi délelőttön Mary Webster azt mondta vőlegényének, ő fiút is meg lányt is szeretne.

- Igen - felelte George Lane -, sose tudhatja az ember, melyikre lesz éppen szükség. Jobb, ha mindenféleből van kéznél.

Ebben tehát megállapodtak, ám az ezt követő húsz esztendőben a bőséges gyermekáldás kizárólag fiúkra korlátozódott. Hat éve érkezett a negyedik, s az azóta eltelt években Mary gyakran emlegette, milyen jó lenne egy kislány is a családba. - Nem mintha nem lennék megelégedve veletek - nézett végig fiain -, de hát egy lány mégis más.

Negyvenévesen azonban a gyerekvállalást még jobban meg kell gondolni, mint huszonhárom évesen. Alapos orvosi vizsgálatot csináltattak hát, s az eredményt letörten közölték a családi kupaktanáccsal.

- Nem tanácsolom, Mary - mondta az orvos -, határozottan nem tanácsolom. Nézzenek inkább utána az örökbefogadásnak.

Ez június elején volt - utánanéztek. Nem tartott soká, néhány nap alatt kiderült, milyen rosszak az esélyeik. Kevés gyerek vár örökbefogadó szülőkre, még akkor is, ha nem akarnak csecsemőt, hanem idősebbet is elfogadnának - a családügyi rendelkezések pedig figyelembe veszik a meglevő gyerekek számát, s a még gyermektelen szülőket részesítik előnyben. Egy-két gyerekkel még lenne esélyük, de négygel semmiképp.

- Én tudnék valamit - mondta augusztus tizedikén Michael, a házaspár legidősebb gyermeke, s elgondolkodva bekapott egy falat tortát. Ünnepi ebéd volt, Mary negyvenedik születésnapja. - Szerezhetünk egy kislányt, ha már nem tudok szabadulni a reménytől, hogy ő majd jobb sakkpartner lesz, mint jómagam.

Mike valóban nem volt ellenfél apjának.

- Egy módot én is tudok - vigyorgott George kajánul -, de az unokákkal még ráérnénk.

- Lehet róla szó - legyintett Mike nagyvonalúan -, de nem unokára gondoltam: saját gyereke. Még a leszakadt gombokat is felvarrná anya helyett.

- No és honnan?

- Azt nem mondom meg.

- Akkor mi legyen - George közelebb húzta a szőlőt -, keressük elő a tüzes fogókat, vagy majd halálos ágyadon adod kezünkbe a térképet?

- Kiássuk majd a ládát - folytatta Bob lelkesen -, s kiugrik belőle a kislány egy csokor virággal a kezében...

- A nagy terveket - legyintett Michael, mint aki méltóságán alulinak tartja reagálni ilyen éretlen tréfákra - csak kellő demonstrációval szabad előadni. Megpróbálom délutánra megszervezni.

Aznap délután azonban nem volt otthon, akit el akart hívni, csak másnap délelőtt hozhatta el. A kisebbek valahol a városban kószáltak, a Lane házaspár a szobájában dolgozott. Mike kettőt koppantott az ajtón.

- Bújj be - dörmögte George. - Szervusz, Molly, rég láttalak.

- Jó reggelt, uram, Mrs. Lane - bólintott a Mike mellett álló, tizennégy éves szőke lány. Molly Harris volt a Citrom utcából. - Nem szeretnék zavarni.

- Nem zavarasz - George fejmozdulatában benne volt, hogy egy ember most természetesen megzavarta volna, de Mollyval igazán nem kell udvariaskodnia.

- Ezt önöknek hoztam - húzott elő a lány egy kendőbe kötött edényt -, pontosabban Mrs. Lane-nek, Isten éltesse. Magam sütöttem.

- Köszönöm - nézett föl Mary csodálkozva. - Még sose hoztál nekem születésnap ajándékot...

Valóban nem, Lane-ék és Harrisék jóformán csak látásból ismerték egymást.

- Ó, ne zavartassa magát emiatt, asszonyom; családi összejövetel lesz nálunk, egyébként is szükség lett volna rá. S ha már Michael fiatalúr elhívott, úgy gondoltam, nem jövök üres kézzel.

- S Michael fiatalúr miért hívott? - kérdezte George.

- Úgy gondoltam, megnéznétek. Mondom, *megnéznétek* - nyomta meg a szót Mike -, de ennek feltétele, hogy végre letegyétek a papírjaitokat és ránk szánjatok néhány percet értékes időtökből.

A házaspár összenézett, majd letette a papírokat. George lehajtotta a számítógépe képernyőjét, Mary nem.

- Hallgatunk.

- Ez itt R. Molly Harris - mutatta Mike a lányt, mint egy kiállítási tárgyat. Az nyugodtan állt mellette az ajtóban, udvariasan tekintve egyikről a másikra.

- Igen. Már észleltük.

- Azért csak vegyétek szemügyre.

Lane-ék figyelmesen végigtekintettek Molly virágmintás nyári ruhába burkolt alakján, valami rendkívülit keresve.

- Mondd, apa, nincs kedved játszani vele egy parti sakkot?

George összevonta a szemöldökét. - Márminthogy Mollyval... sakkot?...

- Igen, Mollyval. Sakkot.

George-nak mesteri fokozata volt e játékban.

- Bizonyára héroszok küzdelme volna - felelte szerényen -, de hova akarsz kilyukadni?

- Molly, ha szépen megkérlek - fordult Mike válasz helyett a lányhoz -, felvarnád ezt a gombot?

A háta mögül előhúzta egyik ingét, s megragadta egy gombját, hogy letépje. A cérna nem engedett első rántásra.

- Bocsánat, fiatalúr - mondta Molly, az ajtónál álló asztalkára tette a süteményestálat, s kivette az inget a fiú kezéből, mielőtt a gomb leszakadt volna. - Parancsoljon - mutatta fel a ruhadarabot -, máris kész.

Ezen jót derültek, de Marynek egyszer csak eszébe jutott az előző délutáni beszélgetés, s elhalt a mosoly az arcán.

- Mike... ugye nem arra gondolsz, amire gondolom, hogy gondolsz?

- De. Pontosan arra.

- Michael, egy robot nem ember.

George meghökkent, Molly nemkülönben, nem értve, hogy kerül ez ide.

- Nem is mondtam egy szóval se, hogy az. De nézzetek végig rajta: teljesen ugyanolyan.

- Persze hogy ugyanolyan - George-nak is beugrott már a tegnapi beszélgetés -, de hát...

- Ez egyszerűen képtelenség - mondta Mary.

- Mondj egy érvet, hogy miért.

- Mert ezt nem szokás. Ilyet soha senki nem csinál.

- Ez mióta érv minálunk?

Mary sóhajtott, aztán bólintott. - Ez igaz. Molly, köszönjük, hogy eljöttél... a továbbiak nem tartoznak rád.

- Viszontlátásra, Mrs. Lane, uraim - hajolt meg a lány habozás nélkül, s már ott sem volt.

Mike megkezdte többhetes rábeszélő-hadjáratát, aminek eredményeképpen ama szeptemberi délelőttön R. Nicolette Lane útnak indulhatott.

Történetünk idején, mint ismertettük, a Lane fiúk édesanyja éppen betöltötte a negyvenet. A századforduló esztendejében született Birminghamben, Alfred Webster és Claire Hall egyetlen gyermekeként. Tanulmányait Manchesterben végezte, korán elvesztette szüleit. Húszévesen ment hozzá egyetemi évfolyamtársához, két nappal azután, hogy első közös novellájuk megjelent az egyetemi lapban.

A négy szülés nem hagyott nyomot öt láb hat hüvelyknyi alakján, arca is megőrizte fiatalos vonásait. Vállig érő vörösesbarna haja volt és szürke szeme. Szakértő vélemények szerint egyike volt Anglia, Wales és Skócia tíz legjobb írójának, elsősorban a történelmi és a dokumentumműfajban. Jobbára egyedül dolgozott, néha párjával közösen.

George Lane pontosan háromszázhatvanhat nappal volt idősebb a feleségénél és egy nappal fiatalabb a királynál, azaz negyvenegy éves, szintén egyike az ország tíz legjobbjának. Hat láb három hüvelyk magasra nőtt, rövid szakállat viselt és mélykék szeme volt. A fiúk mind ezt a mélykék szemet örökölték, szakáll nélkül.

Kereken húsz éve éltek Christies upon Severn kicsiny városában, Salop megye nyugati részén, a walesi határ mellett. A városnak is a legszélén, a Hegy utca tizenhétben, csupán néhány háznyira a várost környező rétektől. De mielőtt meglátnánk Nicolette-et befordulni a Mező utca sarkán, nézzük meg az előző napot, szeptember nyolcadikát, Lane-ék házassági évfordulóját.

Közel egy hónap alatt a Lane házaspár a merev elutasítástól a kérdés fontolóra vételén át eljutott az „óriási számárság, de hát egy próbát megér” állapotáig, ami másképp úgy is mondható: legyen meg az örömük, végül is csakugyan hasznát látnánk néha egy robotnak, meg legalább addig se a kislány hiányával foglalkozunk.

Ebben az időben csupán öt robot volt Christiesben, csak az első osztályúakat értve természetesen. Néha találkoztak is velük, de robot mivoltukkal a Lane házaspár nemigen foglalkozott. A technika iránt mérhetetlenül érdeklődő fiúk jól ismerték a különféle típusokat és sorozatokat, alig pár hónapja az egész ház hangos volt a Stanton-Delta sorozat csődjének hírértől, ami sokmillió veszteséget okozott az Amerikai Robotnak. Maryt és George-ot, a humán műveltségű íróembereket ez hidegen hagyta. Nem is volt még soha saját robotjuk.

Ebéd után Mike elővette a néhány hete beszerzett megrendelőt, s átnyújtotta édesanyjának.

- Hagyd - hárította el az -, én úgyse ismerem ki magam az ilyesmin.

- Majd én írom - ajánlkozott Bobbie -, ti csak mondjátok, hogy mit.

Bob ekkor hatéves volt, s mint a Lane család minden tagja, másfél-két éve tudott már olvasni, amire roppant büszke volt. Még inkább arra, hogy már a kisbetűket is egészen szépen írta.

A nyomtatvány a száraz és terjedelmes *Belföldi megrendelő első osztályú, magáncélú háztartási sorozatrobot rendeléséhez* címet viselte, s húsz oldalból állt. Ezek többsége a Brirob gyártmányainak előnyeit magasztalta, a címlapon a három törvény aranynyomású betűivel, a második oldalon Clay vezérigazgató sugárzó mosolyú fényképével és meleg hangú bevezetőjével. Ezt a részt átlapozták. A kitöltendő részt az utolsó négy oldal tartalmazta: a robot külleme, ismeretköre, speciális kívánságok, végül a regisztrációs adatok.

- Mennyi idős legyen? - kérdezte Michael, míg Bob beikszelte a nőnem kockáját.
  - Tizennégy - mondta John, aki annyi volt.
  - Tizenkettő elég lesz - felelte anyjuk Steve-et mustrálgatva, aki két évvel követte bátyját. - Az se túl sok, se túl kevés.
  - Testalkata - olvasta Bob. - Mi az, hogy testalkata?
  - Hát hogy kicsi, nagy, kövér, sovány...
  - Nem lehet a véletlenre bízni? - kérdezte Mary kissé elégedetlenül.
  - Dehogynem, ha üresen hagyod a rubrikát.
  - Akkor tegyük azt. Titeket se tervezett meg senki, olyanok vagytok, amilyenek a természet kitalált. Legyen ő is olyan, vagy legalábbis mi ne döntsük el előre.
  - Akkor ezeket ugord át - mutatta Mike a papíron -, bár a szeme színét beállíthatnánk szürkére. Legalább ő hasonlítson rád ebben.
  - Nekem jobban tetszik a ti kék szemetek. Inkább írd be azt.
  - Kék - betűzte Bob.
  - Úgy írd, hogy középkek - szólt közbe apjuk.
  - A robot ismeretköre - olvasta Bob a következő oldalról. - Csak a magáncélú háztartási robotok szabvány ismeretkörén kívül eső elvárásokat kell megadni.
  - Ismerje az irodalmat - mondta George. Több megismernivaló nem jutott eszükbe.
  - Idegen nyelvismeret?
  - Hány nyelvet lehet? - kérdezte George, aki folyékonyan beszélt egy csomó idegen nyelven.
  - Itt csak egynek van hely.
  - Akkor legyen a francia.
  - Később is tanulhat még nyelveket - mondta Mike.
- A harmadik oldalon Mike beírta a PW sorozatcsoportot, mondván, hogy abban jó típusok vannak. Más speciális kívánság nem volt. Felső értékhatárként negyvenezer fontot adtak meg. A negyedik oldal felső részén Bob a tulajdonos nevét és címét készült beírni.
- Írd apátok nevét - szólalt meg Mary -, legyen az övé.
  - Miért? - kérdezte George.
  - Csak.
  - George Lane, Hegy utca tizennyolc, Christies upon Severn, Salop - rótta Bob a betűket -, telefon: *mglanecus*. Minek a telefon?
  - Ha valami probléma van, hívhassanak, például ha a kívánságainkat nem lehet a megadott összeghatáron belül teljesíteni.
  - Fizetés módja?
  - Csekken jó lesz - mondta Mike.
  - Családi neve... Lane - írta Bob válasza sem várva -, személyneve?
- Anyjukra néztek.
- Nicolette - mondta az -, Nicolette Lane.

Kevesen akadhattak Christies upon Severnben, akiknek feltűnt a város utcáin céltudatosan haladó ismeretlen kislány. A városiak többsége ebédnél ült vagy ahhoz készülődött.

Shrewsburyből, mivel a vonat nem vitt tovább, busszal folytatta útját, erre is megvolt a jegye. A Búzavirág téri állomáson szállt le, elment az Orchidea park mellett, végighaladt a Mező utcán és befordult a Hegy utcába. Gyors, szögletes mozdulatokkal haladt, gyakorlatilag csörtetett. Nem nézett se jobbra, se balra. Ha valaki megszólította volna, nem kap választ - de nem szólt hozzá senki. Egészen addig, amíg be nem nyitott a Hegy utca tizennyolcas számú kapun.

- Jött valaki - pillantott ki George az ablakon -, s egész csinos, vajon melyikötöket keresi?

A fiúk nem tudták, de mire a megoldásra ráleltek volna, megszólalt a csengő. Mike ment ki ajtót nyitni.

- Mr. George Lane? - függeszkedett rá egy mélykék szempár.

- Nem - derült fel Michael -, nem én vagyok. Gyere be.

A lány belépett, megállt a nappali ajtajában és végigtekintett a családon.

- Mr. George Lane? - ismételte kicsit fakó géphangon, amiben nem sok nőiesség volt. Még a szája se mozgott közben.

- Tessék - mondta a családapa.

A jövevény az ebédlőasztalhoz sietett és megállt vele szemközt. A mélykék szemek kutatóan tanulmányozták ábrázatát, s ahogy a robotagy begyűjtötte a működéséhez szükséges legfontosabb információ részleteit, úgy kapcsoltak be eddig használaton kívüli funkciói. Amint lassan peregtek a tizedmásodpercek, Nicolette bionagya először birtokba vette saját kihasználatlan területeit; s mikor úgy érezte, immár ismeri a Gazda arcának minden részletét, beindította a gondjaira bízott hetvennyolc fontos, azaz harmincöt kilós test finommechanikáját is: az ízületek főmotorjai mellett elhelyezett apró szabályzók és vezérlőáramkörök sokezeres seregét, a műanyagházat alatt elhelyezett milliónyi tapintó- és hőérzékelőt, majd az emberszerűségért felelős gépezeteket. Már nem voltak többé szögletesek a mozdulatai. Dobogni kezdett a szíve, s a huszonnegyedik tizedmásodpercben lélegzetet vett, életében először. Aztán azt mondta:

- R. Nicolette Lane BR39SNDQ4342. George Lane, Christies upon Severn, Anglia. A Gazda képének bevésése kész. Önteszt vége. Minden rendben.

Ez még ugyanazon a géphangon szólt valahonnan a fejéből, mozdulatlan szájjal. Majd hozzátette:

- Jó napot, gazda. Megjöttem.

De ekkor már mozgott a szája, és szépen csengő, vidám kislányhangja volt.

Tizenkét óra negyvenkilencor lelkileg is megszületett.

Mialatt a kis robot megismerkedett vele, George is megszemlélte őt. Hosszabban, neki nem volt elég két és fél másodperc, s a család többi tagjának sem.

Éppen a nappali nagy, utcára néző ablaka előtt állt, a kicsit leányékkolt, kora délutáni ellenfény szökén csillant át gesztenyebarna fürtjein. Tengerkék, értelmes szeme jókedvűen nézett vissza George-ra, benne ragyogott a Gép szeretete az Ember iránt. Apró, kerek orra volt, kis piros ajkai, komolyra igazítva, állón a pillanat nagyságához, de mellettük ott sejlett a mosoly

két gödröcskéje is. Sima szálú, egyszerűen fésült hajkoronája a karcsú nyak közepéig ért, eltakarva füleit, de szabadon hagyva felhőtlen homlokát. Világoskék, térd alá érő selyemruhája elől két helyen egész kicsinyt kidomborodott, jelezve, hogy viselője a serdülőkor kezdetén járna - ha ember volna. Öltözetét fehér zokni, világoskék cipő és gondosan füle mögé illesztett, világoskék hajszalag egészítette ki.

Türelmesen várt, amíg szemügre veszik.

A fiúk hamar végeztek a szemlével, s némán lesték szüleiket, mit szólnak.

- Nofene - dörögte George bizonytalanul, jó néhány perc elteltével.

Mary rábólintott.

- Biztos, hogy robot? - súgta újabb néhány perc múlva férjének.

- Elvileg...

- Persze hogy az - mosolygott Michael. - Nicolette, mennyi kétezzer-száznegyven a negyedik hatványon?

- Húszbillió-kilencszázhetvenkéthétszázharminchatmillió-százhatvanezer - vágta rá büszkén a gyerek.

Bob odament a szekrényhez és kutatni kezdett a fiókban számológép után.

- Ugyan, hagyd már - mondta Mary -, persze hogy robot, nem úgy értettem. Csak meg vagyok lepve kicsit.

- Mi Powys megye székhelye? - folytatta Mike a vizsgáztatást.

- Llandrindod Walls.

- Hogy hívják a francia miniszterelnököt?

- Azt nem tudom, uram - mondta a kis robot szemrehányó tekintettel -, és nem is tudja senki, amíg a választások eredményét ki nem hirdetik.

Nevettek. Mosolygott a robot is.

- Akkor azt mondd meg - kezdett Mike egy régesrégi robotintelligencia-tesztet -, ha tíz tyúk tíz nap alatt tíz tojást tojik, akkor mennyibe kerül egy üveg sör O'Neillnél?

A kislány komoly arccal elgondolkodott.

- Meg kell kockáztatnom, hogy ostobának fognak tartani, de a legcsekélyebb összefüggést se látom a tojások és a sör között. Ha például a kenyér árát kérdezte volna, uram, jobbak lennének az esélyeim, mert a kenyérbe kell tojás is, így a tojáshozam befolyásolhatja az árát. De még így is valószínűtlen lenne, hogy ennyiből ki tudnám számítani.

Mike vigyorgott. - Látjátok. Körülbelül hetven százalékban emberi intelligencia.

- Miért, száz százalékkal mit felelt volna egy ilyen hülye kérdésre? - kérdezte George elégedetlenül.

- Elküldött volna a fenébe.

- Ez is megfordult a fejemben, uram - szólalt meg Nicolette váratlanul -, de nem akartam már ismeretségünk első perceiben udvariatlan lenni.

Az egész délutánt új szerzeményük csodálásával töltötték. Beszélgettek, játszottak vele, megmutatták neki a házat. Ekkor már, egy hatszemközti beszélgetés eredményeképpen, apának és anyának szólította őket; nem mintha nem érezték volna ettől furcsán magukat, de Mike ragaszkodott ehhez a beszélgetéshez: kijelentette, hogy ez feltétlenül szükséges, különben soha nem is szoknak össze. Az ember nem érez valakit a gyerekének, ha az gazdának vagy Mrs. Lane-nek szólítja. Így se fogjuk annak érezni, állította Mary; egy darabig még nem is, felelte Mike.

A hatszemközti beszélgetés végén a kislány csomagjába nyúlt, kivett egy borítékot és George felé nyújtotta. - Ezt át kell adnom neked.

A boríték egy kis füzetet tartalmazott *Az Ön robotja* címmel, valamint egy számlát harminckétezer fontról, ami harminc napon belül fizetendő, avagy a robotot ugyanennyi időn belül vissza lehet küldeni. George mindkettőt betette a családi iratok közé, aztán felhívta londoni kiadóját.

- Szervusz, Ned, rég láttalak.

- Rég nem volt szükséged pénzre - bólintott a köpcös, bajuszos férfi. - Mennyi kell?

- Ó, bagatell, ahogy Arthur mondaná. Negyvenezer font.

- Meg vagy te húzatva?!... - Itt hosszas litánia következett szerzőkről, fordítókról, illusztrátorokról, nyomdákról, terjesztőkről és a vásárlók értetlenségéről, de ezt most átugorjuk.

- Jól van, ha ennyire rosszul megy az üzleted, én nem erőltetem - mondta George könnyedén -, elég lesz harminckétezer.

Ned mérgesen nézett rá, aztán elnevette magát. - Értem. No és mit vettél?

George odahúzta ötödik gyermekét a telefon elé. Az udvariasan térdet hajtott.

- Aranyos. Jól van, megkapod, de szeretném, ha nemcsak akkor hívnál, ha pénz kell, hanem mondjuk jövő csütörtökön.

Ez volt az egyik kézirat leadásának határideje.

- Á, eszemben sincs - felelte George még az előbbinél is könnyedebben -, ráérek én azzal... - Ned kivicsorította fogait -, meg különben is már rég megírtam...

Ned legyintett és bontotta a vonalat.

Hét után a kislány odalépett szüleihez és megkérdezte, mikor szoktak vacsorázni.

- Igazad van, ideje hozzálátnom - bólintott Mary -, zöldséglevest akartam csinálni ma este.

- Ez most már az én feladatom, anya.

- Csodákat - nézett rá Mary meglepve.

- Tudtommal én vagyok a házirobot.

- Nicky, mi azért vettünk téged, mert másképp nem lehetett kislány a családban. Nem azért, hogy dolgoztassunk.

A gyerek elébe tartotta apró kezeit.

- Engem nem kell dolgoztatni, anya. Arra terveztek, hogy dolgozzam. Ez itt két acélmancs, ez meg - a homlokára bökött - egy elég nagy teljesítményű számítógép. Ezek nem arra valók, hogy tétlenkedjenek. Szóval mi legyen a vacsora? Mialatt megeszitek, újra a ti kedves kislányotok leszek.

Mary gondolkodott egy verset, aztán bólintott. - Jól van hát, legyen. De nem tudod a Lane-zöldségleves receptjét, ami száz éve öröklődik a családban.

- Tőlem soha nem kerül ki - fogadta a gyerek ünnepélyesen.

- Esküszöl? - nevetett Mary.

- Brian Edward Matthews nevére - mondta Nicky, s a szívére tette a kezét.

Meghallgatta a receptet, aztán kiment az élestárba, mindent szemügyre vett, visszajött és azt mondta:

- Szükségem van három font húsz pennyre.

George a pénzesdobozhoz lépett, de míg kinyitotta, eszébe jutott, hogy Nicky nem is tudja, hol van az élelmiszerbolt.

- De tudom, apa. Már ismerem a várost.

- Ugyan honnan?

- Így születtem.

Fölkapott Steve biciklijére, s elkarikázott a Citrom utcai automata üzlet felé.

Ekkor már köznapi öltözetét viselte, a gyárból hozott piros trikót, farmernadrágot és kék tornacipőt. Kellemes este volt, a nyári meleg már elvonult, de az őszi még nem kerekedett felül. Christies legnagyobb szamban élő lakói éppen aludni tértek a virágágyásokban és a parkok füve között, összecsukva szirmaikat. A fejlettebb élőlények még talpon voltak, sokan sétáltak az utcákon, ki két, ki négy lábon, amennyivel a természet megáldotta. A négylábúak egyike érdeklődve figyelte egy kerítés tetejéről, amint befordul a Vadász utca végén, aztán folytatta saját háta nyalogatását, s többet eszébe se jutott a biciklis kislány.

Nem így a kétfélű, akik hamar felfigyeltek rá. Egy kövérkés, szalmakalapos férfi volt az első, aki éppen az üzletből jött ki, amikor Nicolette megállt és letámasztotta járművét. Elhaladtában biccentett neki és bement a boltba.

A férfi kicsit gondolkodott, aztán követte. Nicky a zöldségpultot böngészte éppen, de nem árulhatjuk el, mit keresett, hiszen a recept hétpecsétetes titok.

- Te nem vagy idevalósi, kislány - szólalt meg fölőtte a férfi -, hol vannak a szüleid?

- Otthon, uram - fordult meg az egy pillanatra, aztán visszatért feladatához.

- Az hol van?

- A Hegy utca tizennyolcban.

- Lane-ék vendége vagy?

- Nem, uram - indult tovább a gyerek az ételkészítők polca felé -, oda tartozom. Én is Lane vagyok.

- Rokonaid?

- A lányuk vagyok, uram.

- Képtelenséget beszélsz. Lane-éknek nincs lányuk. Nézz rám, légy szíves.

A kislány megfordult, s az üzlet erős világításában szembenézett vállatójával, tiszta, ártatlan tekintettel. - Mától kezdve van lányuk, uram. R. Nicolette Lane vagyok.

- Robot?

- Igen.

- Hát akkor miért nem azt mondd?

- Mert nem ezt kérdezte, uram.

A középkorú férfi előhúzott egy telefont, s oda sem nézve nyomott le néhány gombot rajta. - Jó estét, Mrs. Lane, O'Connell vagyok. Találtam egy kislányt a boltban, aki egyszer a robotjuknak, egyszer a lányuknak mondja magát. Ismerik?

- Ismerjük, Mr. O'Connell, pontosan az, akinek mondta magát.

- Melyik, a robotjuk vagy a lányuk?

- Mindkettő. A lányunk, aki robot.

A férfi meglepve meredt a telefonra, aztán Nickyre, majd megint a telefonra.

- Értem. Well, köszönöm, Mrs. Lane, jó éjt. Nos, R. Nicolette, tudod, mi itt úgyszólván mindenkit ismerünk a városban, és nagyon óvatosak vagyunk az idegenekkel, akármilyen korúak legyenek is. Még sokszor meg fogják kérdezni, ki vagy. Mondd meg egyből, hogy robot, és hagyd ezt a lányuk szöveget.

- Ez robotikai lehetetlenség volna, Mr. O'Connell.

- Miért?

- Szüleim közölték velem, hogy én a lányuk vagyok. Ha nem nevezném annak magam, kívánságuk nem teljesülne, tehát kárt szenvednének, amit nem engedhetek.

- Értem. No jó, akkor csak folytasd, amit elkezdted - intett a polcok felé -, ja, egyébként ha már összeismerkedtünk, én vagyok a polgármester.

- Örülök, hogy találkoztunk, polgármester úr.

A pénztárgéphez lépett, bedobta a pénzt, átvette a számlát és jó éjszakát kívánva távozott.

Nyolc háztömbbel errébb, Mr. White Levendula utcai vegyesboltjában nem volt pénztár-automata, a tulajdonos maga számolta az érméket.

- Kellene még egy rúd egypennys, fene ezeket a kacsatojásokat.

- Kacsatojásokat, uram?

- Igen, tudod, darabja egy penny. Mrs. Fowler kettőt vesz minden hétvégén, Mrs. Williams négyet. És mindig ötössel vagy tízzel fizetnek, aztán sose tudok visszaadni.

- Kártyával kellene fizetniük.

- Nem szokás az minálunk, csillagom. Csak igazán nagy tételeknél, húsz-harminc fonton felül.

- Akkor beválthatna néhány fontot egypennysre, hogy sokáig kitarsson.

- Tudom, csak mindig elfelejtem. Már nem vág úgy az eszem, mint a tied. Jó reggelt, Mrs. Banks, hogy van mindig?

- Jó reggelt, Mr. White, szervusz, kislány - lépett be a helyi lap fiatal szerkesztője -, hát te ki vagy?

- Lane-ék lánya, asszonyom, R. Nicolette Lane - mutatkozott be a gyerek.

- Hogyhogy lánya?!

- Vettek maguknak még egy gyereket - hunyorított az idős boltos vidáman -, tudja, modern családban így szokás, gyárból veszik készen, a régi módszer már elavult.

- No, azért vannak előnyei - nevetett az újságíró, s továbblépett a másik polchoz. - Aztán mikor csöppentél ide?

- Pénteken, Mrs. Banks.

- No lám, akkor már van vagy öt első osztályú a városban.

- Hat, asszonyom, velem együtt.

Mrs. Banks letette a sajtót és számolni kezdett. - Hát vannak a Jacksonok, a Harris lány... a Pilbeam gyerek... a kis Wakefield... teljesen igazad van, már hatan vagytok. Városiasodunk, hiába. De attól még ezt a sajtót ki lehetett volna dobni.

Mr. White fölkapta a fejét, Nicky nemkülönben. Az újságíró mókás fintort vágva odanyújtotta az árut a kislánynak, aki végtelen óvatossággal megszaglászta.

- Nos - kezdte diplomatikusan -, azt hiszem, ha bálba mennék, nem ezt vinném uzsonnára.

- Mikor jár le a szavatossága? - kérdezte a tulajdonos.

- Hetedikén.

- Ajaj. A camembert-rel nagyon vigyázni kell, ma hibátlan, holnapra elviszi az ördög. Elnézést, Mrs. Banks. Továbbítsd a csomagot az enyészetbe, tündérekem, és nézz utána, van-e ott több is.

- Máris, uram.

- Látom, segítője akadt - jött Mrs. Banks hangja a zöldségek közül.

- El is kel - bólintott Mr. White a tejtermékek nyilvántartása fölött -, hiába, nem futkosok már úgy, mint negyven éve. Meg a fejem se a régi, lám csak, ez a camembert is hiányzott a listáról, azért maradt a polcon.

- Talán vennie kellene egy robotot, uram - mondta udvariasan a kislány visszatértében.

Az öregember a fejét ingatta. - Hát hiszen jó lenne, csillagom, nem mondom én, hogy nem lenne jó, csak nem hoz ez a boltocska annyit, hogy megengedhessem magamnak.

- Már ötezer fontért kaphat robotot, Mr. White.

Nicky visszatelepedett a bejárattal szemközti székre, a raktárajtó mellé.

- Aztán hányadik osztályút, mondjad?

- Második.

- No látod, kis csillagom, ez az. Nem tudná az ellátni ezt a feladatot.

- Megtiszta velem, Mr. White.

Mrs. Banks nevetett és megpaskolta a barna fürtöket. - Aranyosak ezek az apró jószágok... tisztára mint az igazi, csak sokkal udvariasabb. Nem csodálnám, ha Lane-ék csakugyan a gyereküknek fogadták volna.

- Ez pontosan így is van, asszonyom - állította a gyerek -, biztosíthatom.
  - Szívesen megnézném egyszer az erről szóló okiratot - mondta az újságíró érdeklődve.
  - Nincs okirat, Mrs. Banks, a szeretet nem jogi kategória.
- A felnőttek összenéztek. - Ezt a gazdád... apád mondta, vagy te találtad ki?
- Egyik sem, asszonyom. Lord Wellesley írta a *Daily Mirror*-ban, öt évvel ezelőtt.

Nem mondhatni, hogy Christies upon Severn egyhangúlag elfogadta volna Lane-ék különös elhatározását. A többség álláspontja körülbelül így önthető szavakba: „Ritka nagy bolondság, de hát a művészek már csak ilyenek. Azt ne higgyék, hogy magunkkal egyenrangúnak fogadunk el egy masinát, de különben hogy mit csinálnak odahaza, az ő dolguk.”

Ennél többet Lane-ék nem is vártak. Egyik nap ugyan Steve megkérdezte, nem kellene-e Nickyt beírni a város polgárainak névsorába, de azt felelték neki, teljesen fölösleges; ő se attól a gyerekük, hogy be van írva oda.

Mindeközben a Lane házaspár saját szemszögéből nézve a család úgy festett, hogy volt négy fiuk plusz Nicky. Ez még nem ugyanaz, mint ha öt gyerekük lett volna, de már jelentősen különbözik attól, hogy „négy fiú plusz egy robot”: George és Mary egyáltalán nem látott benne robotot. Ennek számos oka között meg kell említeni, hogy nem volt náluk hagyománya a robottartásnak. Gyerekkorukban egyik családnak se volt robotja, s bár esett úgy, hogy megengedhették volna maguknak, nem is érezték szükségét. George apja és öccse több robotot is tartott, de csak rövid ideje, s ők nem is érintkeztek velük; Sid robotjait még nem is látták. A gyerekeknek annál nagyobb hagyománya volt, hiszen négy is szaladgált belőlük a ház körül; George-nak két testvére volt, s az egyetlen gyerek Mary se játszott soha egyedül kislánykorában. S ami talán ennél is fontosabb, Lane-ék sok gyerekkönyvet írtak és még többet olvastak; író-olvasó találkozókra jártak iskolákba; a christiesi gyerekek többségét ismerték; s noha nemritkán találkoztak a helybeli robotokkal, azokban is inkább a gyereket látták, mint a robotot - mivelhogy az eddigi öt első osztályú közül is ketten látszólag gyerekek voltak.

Életének első hetében Nicky összeismerkedett Christies lakóival és azok övele; megtanult számtalan dolgot, amit az óriási ismeretkörrel felruházott robotokból kifejejtenek a gyárban. Például tábortűzet rakni - már kétnapos korában, vasárnap a Kis-Cwmbrian tetején.

A Kis-Cwmbrian a város mellett, éppen a határon emelkedik; háromnegyede Angliában van, egynegyede Walesben. Formája olyanféle, mint egy fél rögbilabdáé, de sűrűbb rajta a növényzet. Legnagyobb részét erdők borítják, keleti lejtőjén sorakoznak Christies és Stacey lakóinak hétvégi telkei, de még shrewsburyi és hodneti polgároknak is vannak itt házacskái.

Fent a hegytetőn - már ha ez annak számít, hiszen alig kétezer lábnyira emelkedik a tengerszint fölé - lapos tisztás van, egyik végében kőpadok, kőtűzhely, a tűzhelyen kis farakás, körülötte pedig a Lane-ek.

- Így rakd - mutatta Michael, gúlába állítva néhányat Mr. Wesley ódon kutyaházának egykori darabjaiból -, levegő legyen köztük, különben nem gyullad meg rendesen.

Nicky nagyon figyelt.

- Tessék, gyűjtsd meg.

A kis robot a tűzhely mellé kuporodott, gondosan becsúsztatta az öngyújtó végét két lécdarab közé, és megnyomta a gombot. Aztán megint megnyomta. Majd harmadszor is.

- Nem baj, ha nem megy elsőre - biztatta apja -, van egy kis szél, próbáld árnyékolni.

- Más itt a gond, apa -, húzta ki a gyerek a tűzszerszámot, s főlegyenesedve vizsgálni kezdte -, egyáltalán nem jön belőle szikra. - Nyomkodni kezdte a kapcsolót, aztán a zsebébe nyúlt. Elővett egy kis bőrtáskát, akkorát csak, mint egy pénztárca, s abból egy kombinált csavarhúzó. Két mozdulattal elemeire szedte az öngyújtót.

- Elgömbült - mutatta Michael a kapcsoló alatti lemezkét -, emiatt nem megy.

Nicky bólintott, ismét leguggolt, odatartotta a lécek közé, s betette ujját az áramkörbe. Nyomban kipattant a szikra, s meggyulladt egy fadarab.

Együtt nézték, amint a piros nyelvecskék végigkúsznak a máglyán.

- Legalább kétszáz font - dörmögte Mary, a faanyagra gondolva.

- Úgyse volt jó semmire.

- Most megsütjük a szalonnát? - kérdezte a lány.

- Dehogysis. Majd ha leégett a máglya, a parázs fölött.

- Hamar leég - mondta Steve, s hozzálátott a nyársaláshoz.

Nicky helyet foglalt a padon, s összerakta a gyújtót. - Majd megjavítom.

- Hát azt tudod-e - kérdezte George -, mit teszünk, amikor megettük a szalonnánkat és hazaindulunk?

Nicky bólintott, aztán gondolkodóba esett és megrázta a fejét.

- Eloltjuk a tüzet - mondta bizonytalanul.

- Úgy van, és amikor eloltottuk, két fadarabot keresztbe teszünk a tűzhelyen. Ezzel jelezzük, hogy mi eloltottuk, rendben van.

- A fa tetején van egy ipari kamera - mutatott a kislány az egyik fenyőre -, az jelezné, ha bármi baj van.

- Lám csak - vigyorgott Mike -, a kis masina egyből kiszúrta.

- Veszem az adását - magyarázta az.

Szükség is van erre a kamerára, nagy értékekre vigyáz. Vagy száz yardra a tűzrakóhelytől kezdődik a védett fenyőerdő, itt vannak a környék, talán az egész megye legszebb fái; sokmillió érték, három város és Stacey falu közös tulajdona. A nyugati lankán húzódnak Stacey gyümölcsösei, délebbre maga a falu. A falu fölött pedig, a tisztás túlsó szélén áll a több száz éves kis-cwmbriani menedékház, közel s távol az egyetlen faépület.

- Szép - mondta Nicolette őszintén, megcsodálva a homlokzat faragásait s legfelül a kelta keresztet.

- És jó drága - tette hozzá Johnny.

A menedékházzal szemközt nagy, lapos kő fekszik a földben, peremén időtől megkopott rovasok sorakoznak. Ez a Kelta-kő, amit feltehetően nemcsak a kelták, de a szigetek legelső lakói, Stonehenge ködbe veszett építői is oltárnak használtak. Hozzá képest az ősi menedékház is gyermek csupán, tízszer-hússzor fiatalabb nála.

Szeptember közepén váratlanul zuhanni kezdett a hőmérséklet, két nap alatt lecsökkent tíz fokra. Reggelente köd volt, napközben esett az eső, s a christiesiek háromnegyede tüsszögni kezdett. Miss Baker is, aki kerek arcával és kétszáz fontnyi terjedelmével igencsak szuszogva állított be péntek reggel a Levendula utcai kis üzletbe.

- Hát ez szörnyű, úszni lehet odakint, én mondom. Jó reggelt, maga hogy bírja, Mr. White?

- Egyformán, köszönöm kérdését, én valahogy nem vagyok fázékony típus.

- Jó magának. Azt hinné az ember, engem melegít a zsírréteg - derűsen a hasára csapott -, de hát nem úgy van. Jó reggelt, Mrs. Lane, rég nem láttam.

- Jó reggelt, Miss Baker - lépett elő Mary a polcok közül -, igen, mostanában inkább a lányom jár bevásárolni.

- No igen. A lánya. - Miss Baker energikusan levett egy algasűrítőményes dobozt és silabizálni kezdte a feliratot. - Én már nem is mondok semmit, ugye. Ha a lánya, hát a lánya, ebbe már beleszólása senkinek sincsen. Ezt az algát elviszem, rég ettem úgyis.

- Úgy van, Miss Baker - felelte Mary szárazon.

- Hanem hogy a körmére kellene néznie, az is biztos!

- Igazán?

- Hát! Tegnap is nézem, Fowlerné vesz *tőle* egy... már nem tudom, mit, mintha az övé lenne a bolt, átadja a pénzt, az meg se szó, se beszéd, zsebvágja. No persze nem az én boltom, nem szólhatok bele, de bekötött szemmel se járhatok, mint Napóleon. Ez a retek nyamvadtabb, mint valaha, miért nem vásárol valami rendes helyen, mondja?

Hogy Napóleon mikor járt bekötött szemmel, aligha fog kiderülni valaha is.

- Holnapra szerzek szebbet - mondta nyugodtan a tulajdonos. - A bevétel miatt meg ne aggódjon, jó helyen van az nála.

- Jó helyen-e?!

- Persze. Viszi a bankba.

- A bankba-e?! És maga megbízik benne?

- Hiszen robot - nevetett White úr -, vakon.

Mary megcsóválta a fejét és nem szólt semmit.

- Nem csodálom. Ilyen volt maga mindig, megbízott akárkiben. Már magára ne vegye, Mrs. Lane.

- Egy robotban nyugodtan megbízhat maga is - felelte az asszony. - Még egy tucat tojáskérek, Mr. White. Well, robotot emlegettünk, itt is van.

- Jó reggelt, hölgyek, Mr. White - lépett be udvarias bólintással Violet Jackson, a város második legdrágább robotja, akinek az árából Nicolette hatszor is kitelt volna. Tizenhat éves volt, öt láb hét hüvelyk magas, szoros koszorúba font barna haja volt és szigorú zöld szeme. Kezét szokása szerint hosszú kék kabátjának zsebében tartotta.

- No lám, téged is látni - mosolygott rá a férfi -, esztendeje nem jártál errefelé.

Ez így is volt, Violet csak a legkritkább esetben lépett ki az utcára, napjait a Jacksonok számtalan gyermekének felügyelete töltötte ki.

- Eddie-nek el kellett utaznia - felelte -, így gondoltam, minél előbb áthozom a pénzét, uram, nyilván szüksége van rá. Csak ön után, Mrs. Lane.

Mary átadott két font ötvenet és hazaindult. Miss Baker érdeklődve figyelte, amint Violet leszámol kétezer fontot a pultra, megvárja, amíg White úr beteszi a gépbe, majd biccent és kinyitja az ajtót. - Jó reggelt, Mr. Sutcliffe, segíthetek? Köszönöm, uram, viszontlátásra.

Becslések szerint Christies lakosságának tizedrészét csupa Sutcliffe-ok tették ki. Ez Mr. Warren Sutcliffe volt, aki túl volt már a kilencvenen, s nehezen lépte át a küszöböt.

- Köszönöm, kislányom. Hogy van mindig, Caroline, idetalált ebben a pocsék időben? Adja a csomagomat, John, aztán már itt sem vagyok.

Amilyen lassan járt, olyan gyorsan beszélt Mr. Sutcliffe, akinek szentül elhatározott célja volt bekerülni a Ryan-klubba, amihez be kell tölteni a kilencvenkilencet. Nem volt Christiesnek olyan lakója hetven év alatt, akit ne keresztnevéen szólított volna, noha nyilván nem lehettek mind a tanítványai annak idején, amikor matematikára oktatta az ifjúságot.

- Nem kislány az - mondta Miss Baker -, Jacksonék robotja, nem ismerte meg?

Sutcliffe úr hátrasandított, de a lány már messze járt, szokott szálegyenes tartásával, nagy léptekkel róva az utcát. Megvonta a vállát. - Ha maga is olyan nehezen emeli majd a lábát, mint jómagam, magát se fogja érdekelni, ki az, aki tartja az ajtót. Felőlem ugyan lehetett marslakó is.

- Pedig egy magakorú embert aztán igazán zavarhatna, hogy minden ezekkel van tele - dohogott a hölgy. - Mennyi volt belőlük, amikor maga gyerek volt? Semennyi.

- Hát ilyen emberképű nem is, fémből voltak kívül-belül. De engem ugyan nem érdekel, hogy néznek ki. Kinyitja nekem a hátsó ajtót, John?

- Máris - indult a tulajdonos a raktár felé. Az aggastyán követte, jó reggelt kívánva Miss Bakernek. Hátral ment ki, ugyanis ebben az épületben lakott.

Marynek ez idő alatt, míg a ködbe burkolózó utcákon hazafelé ballagott, Miss Baker szavai jártak a fejében. Nem azok, hogy Nicky körmére kellene néznie, hisz nyilvánvaló, hogy a kislányt az első törvény vaskézével fegyelmezi, soha senkinek nem okozhat kárt. „Ha a lánya, hát a lánya” - világos volt, hogy ebben a legcsekélyebb egyetértés sincs köztük és Miss Baker között. Ami nem is lenne baj, hisz a hölgy azt gondol, amit akar, de megint előjönnek tőle azok a gondolatok, amik egy hete járnak a fejében.

Nicky nem azért nem lett a gyerekük, mert robot, hisz ennek nemigen adja külső jelét, teljesen emberszerű, legfeljebb túlságosan házias és nem jár iskolába. Kell az a kilenc hónap, amíg a kapcsolat kialakul az ember és a gyereke között. Talán ha Nicky is kilenc hónapja él majd velük...

- Szervusz, anya.

A kislány ott baktatott mellette, talán már percek óta.

- Hát te hogy kerülsz ide?

- Mr. Leyland ma zárva tart, holnap kell odamenni. Mr. Vukovic átvette a cipőket, egy héten belül kész lesznek. Vettem gombát és Bobnak radírt.

- Miért, mi lett az előző radírjával? Két hete se tart az iskola.

- Mr. Harry megette.

Mary megtorpant és döbbenten meredt lányára, aki tanácstalanul megvonta a vállát. - Mr. Harry *megette* Bob rádióját?

- Én is próbáltam tőle megkérdezni, de nem lehetett, már az utcáról szólt vissza, hogy vegyek neki.

- Legközelebb ha ilyen hülyeséggel próbál új radírt szerezni, mondd azt, hogy kérjen tőlem vagy az apjától. Mr. Harry nem szokott rádiókat fogyasztani. Akarom mondani, Mr. Harry *sem* szokott rádiókat fogyasztani, akárcsak az emberek túlnyomó többsége.

- Én még nem ismerem Mr. Harryt - védekezett a gyerek -, nem vonhattam kétségbe Bobbie szavait.

- Jól van - nevetett Mary és megsimogatta a fejét -, nem is vádol senki semmivel. Majd megkérdezzük, mi történt azzal a radírral.

- Hát az úgy volt - kezdte Bobbie kicsit zavartan -, hogy hozzávágtam Jack Sutcliffe-hoz, de ő félrehajolt és elpattant a ház faláról.

- Aztán odajött Mr. Harry és egy falásra bekapta, ugye? - érdeklődött Mary, s szedett magának a gombalevesből.

- Igen... de azt igazából nem tudom, hogy megette-e, csak elvitte valahová a bokrok közé és nem találtuk meg többet.

- Mr. Harrynak ez mióta szokása?

- De nem az öreg Mr. Harry volt, hanem a kutyája.

- Bob - mondta Mike feddőleg -, Mr. Harrynak nincs is kutyája.

- De van, már vagy egy hete. Ír szetter, egy rokonától kapta. Őt is Mr. Harrynak hívják.

- A rokont? - kérdezte George. - Borsót nem kérek, Nicky.

- A kutyát. Bár lehet, hogy a rokont is.

- Úgy szokta szólítani, hogy Mr. Harry?

- Néha igen, általában csak Harrynak.

- Értem - mondta Mary, s tett még egy kis tejfölt a levesébe -, Nicky, mondd, hova tetted az új radírt?

- A konyhában van a csomagomban - indulat volt a gyerek, de anyja leintette.

- Akkor ott is marad, Bob pedig majd nem rádiózik mindaddig, amíg le nem szokik róla, hogy másokhoz vagdossa a rádiójait.

- De muszáj volt.

George összevonta a szemöldökét. - Osztályfőnöki utasítást kaptál rá, nemde bár?

- Nem, de azt mondtam, hogy van egy húgom, amire Jack Sutcliffe azt mondta, hogy hülye vagyok, mert egy robot nem lehet a húgom. De igazából lehet, ugye?

A szülők összenéztek. Nicolette elgondolkodva rágcsálni kezdett egy salátalevelet, elkapta anyja pillantását és rámosolygott. - Engem nem zavar, anya.

Maryt azonban zavarta. Hogy ő minek érzi vagy nem érzi a robotot, ahhoz senkinek semmi köze - ha azt mondta, hogy a lánya, akkor a lánya, ha kenguruk úszkálnak a Severn vizében, akkor is.

- Nos... ebéd után odaadhatod neki a radírt.

Az őszi esők amilyen hirtelen jöttek, olyan gyorsan tovább is haladtak; a reggelenkénti köd megmaradt, de amikor felszállt, a város növénytakarója színekavalkádba öltözött. A virágok nagyszerűen érezték magukat a nedves levegőben; a fákat ez kevésbé érdekelte, ők már kezdték levetni lombruhájukat elalvás előtt. A Diófasor úgy nézett ki, mint egy festmény, legnagyobb része a zöldből vörösbe vezető átmenet különböző fokain állt, de helyenként egész nagy sárga foltok is tarkázták már. Még alig volt lehullott levél az utcát kettéosztó fűsávon. Egy mégis akadt az út közepén, ezt Nicky gondosan fölvette és letette Samuel, az almafa tövébe. Itt marad egész télen, nem takarítják el, hogy a fának legyen tápanyaguk. Rátett egy apró kavicsot, hogy a szél el ne fújja, aztán belépett a huszonhatos számú ház kapuján.

Itt bérházak voltak, nagy, régimódi épületek belső udvarral, ide nyíltak a lakások ablakai, a kilencvenes évek stílusa szerint. Az udvar feltűnően sötét volt, mintha délután hat-hét óra lenne, pedig csak fél kettő volt. Az udvar fűvén húsz-harminc ember állt és mérgesen nézett fölfelé.

- Jó napot kívánok - lépett be a kislány, s gondosan bezárta maga mögött a kaput. - Engem küldtek, Eddie Jackson sajnos nem ér rá.

- Téged-e? - mérte végig egy magas, sovány ember lekicsinylően. - Hiszen akkora se vagy, mint egy zsebóra.

- Viszont pontosan ketyegek, Mr. Leyland - felelte a gyerek, s az udvari bejárat felé indult. - Esetleg ha kölcsönad egy létrát, könnyebben boldogulnék.

- No, erre befizetek - dörmögte az, s követte az udvari bejárat fölé.

Először felmentek a másodikra, elhozták Mr. Leyland létráját, aztán a negyediken körbe-mentek a kapu fölötti részre. Nicky letette a létrát, s bekapcsolta a teleszkópok motorjait.

- Aztán csináltál már ilyet? - kérdezte az órásmester, mialatt a létra kinyújtózta magát.

- Még soha, uram, de Mr. O'Connell azt mondta, csak menjek a fejem után. Mivelhogy azon keresztül kapok rádióirányítást.

- Eddie-től?

- A Központi Programozó Irodától, uram.

Ajtó nyílt a hátuk mögött, s Mrs. Banks vidám hangja szólalt meg:

- Lám csak, Lane-ék lánya-aki-robot. Kisegíted O'Connelléket?

- Ki, asszonyom, szükség van egy-egy ilyen kisebb Luciferre, mint jómagam.

- Luciferre-e? - hökkent meg Mr. Leyland.

- Ez latinul fényhozót jelent, uram, én pedig pontosan ezt fogom csinálni.

Közben már mászott föl a létrán, egészen a mennyezet magasságáig. Kinyitott egy kis ajtót a mennyezeten, s tanulmányozni kezdte a mögötte levő áramkört. Csavarhúzó vett elő, s bíbelődni kezdett.

- Mi baja? - érdeklődött Mrs. Banks.

- Zárlatos. Rossz a szigetelés és belefolyt az esővíz a tetőn át. Szerencsére Eddie kitalálta, hogy ez történt, hoztam másikat. Megfogná, uram?

Lenyújtotta az áramkört az órásnak, zsebéből kivett egy lapocskát, s beillesztette a foglalatba. Aztán előhúzott egy hosszú szürke kábelt, az egyik végét az áramkörhöz csatlakoztatta, a másikat pedig benyomta a saját orrába. Néhány pillanatig szótlan elektronikus beszélgetést folytatott a szerkezettel, aztán bólintott, kihúzta a vezetéket, eltette és lepillantott.

- Kész. Mrs. Banks, esetleg az ablakából megnézhetnénk az eredményt?

A nappaliból nézték végig, amint a tükörlapok lassan utánafordulnak a nap járásának, s a Diófásor huszonhat udvarát előnti a kora délutáni fény.

A nap már lenyugodni készült a Kis-Cwmbrian mögött, amikor a kis egymotoros gép elhúzott Christies felett. Sötétkéék teste volt, farkán angol felségjel. Kicsit fölemelkedett, csinált egy gyors jobb csavart, aztán nagy ívben balra kanyarodott és meredeken emelkedni kezdett, hátára feküdt és visszakanyarodott. Amikor a hurokból kijött, akkor vette észre az ellenséget, amint kibukkan egy ház mögül.

Balra húzódott, hogy takarásban legyen, s gyorsan emelkedni kezdett. Rádiója nem volt, erősítést nem hívhatott, egyedül kellett megoldania a helyzetet. Rárepült, aztán figyelmeztetés nélkül tüzet nyitott. Az ellenséges gép az utolsó pillanatban derékszögben jobbra fordult és húzni kezdett oldalra.

A pilóta elfordította a ruddert, söpört negyvenöt fokot, aztán emelkedni kezdett a másik után. Ellenfele hurkot csinált, hogy a hátába kerülhessen, de túljárt az eszén, a hurok közepén átfordult és megint tüzelt. Majdnem el is találta. A másik ekkor fejezte be a hurkot, s most sülyedéssel próbálkozott, hogy a szorításból kimenekülhessen. Utánvetette magát, a varió hasraesett a műszerfalon, a magasságmérő örült pörgésbe kezdett. Még volt magassága, nyugodtan támadhatott, s lövedékei egymás után csattantak az ellenséges gép farkán, majd a szárnyán és az oldalán. Egy pillanat múlva a másik hatalmas robbanással megsemmisült.

Nem ért rá örülni, kicsit sokáig haladt lefelé teljes sebességgel, s a túlsebesség jelzőlámpája eszeveszetten villogott. Húzni kezdte a gépet felfelé, levette a tolóerőt, maximálisra állította a fékszárnyat, aztán a futóművet is kiengedte, hogy fékezze a gépet. Már nullára tette a tolóerőt, a motor üresben kattogott, de képtelenség volt felemelni az orrát, a légnyomás erősebb volt. A sötétkéék vadászmotoros örült iramban csapódott a talajba Lane-ék kertjének közepén.

A pilóta már csak annyit tehetett, hogy odament és összeszedte a roncsokat.

- Hát ez nem jött össze - szólalt meg Nicolette, mellé guggolva és segítve neki.

- Nem tudtam már fölrántani - felelte Steve, visszapattintva a szárnyakat a helyükre. Könnyen szétváló elemekből készült a gép, így ha lezuhant, nem tört össze, csak részeire esett.

- Nem kellett volna olyan meredeken zuhanni - mondta Nicky, a csűrőlapokat keresgélve a fűben. - Ez az az irány, ami nagyon veszélyes a repülőgépekre: a *lefelé*.

- De azért lelöttem - vigyorgott Steve.

A kislány meglepve nézett rá. - Mit?

- Hát az ellenséget.

Nicky felugrott és körülnézett. - Miféle ellenséget?!

George ránevetett a szobaablakból. - Nem láttad, mi?

- Nem - mondta az határozottan. - Nagyon figyeltem, de nem láttam senkit. Pedig elég fejlettek az érzékszerveim.

- Csak nincs fantáziád - mondta Steve.

Nicky sértetten kihúzta magát. - De van fantáziám. Nagyon fejlett fantáziám van, de nem talál ki ellenségeket. Robotfantázia, ami nem lövöldözhet emberekre. Ez robotikai lehetetlenség volna.

- De a képzelt repülőben képzelt ember ül - mondta apja, jót derülve a kis robot sértődöttségén.

- „*A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül tűrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen*”¹ - idézte Nicolette méltóságteljes tisztelettel az első törvény szent szövegét. - Itt arról szó sincs, hogy az az emberi lény létezik-e.

- Ha így értelmezed, az bizony eléggé megköti a fantáziádat - felelte George, aki a képzeletéből élt.

A kislány megállt az ablak előtt és közvetlen közélről nézett föl apjára. - Nem én döntöm el, hogyan értelmezzem. Ha találok egy százfontos követ az országút közepén, elviszem onnan, nehogy valaki belerohanjon. Pedig semmit se tudhatok arról, létezni fog-e az az ember, aki majd belerohan. Lehet, hogy nem, mert valaki más elviszi a követ, de én nem vállalhatom a kockázatot.

- Kicsit földhözragadt fantázia - dörögte a regényíró.

Nicky lehajtotta a fejét. - Jobbal nem szolgálhatok. Én csak egy robot vagyok, annak is elég kicsike.

George nevetett és megsimogatta a haját. - Azért megteszi.

- Meg? - remélte a gyerek.

- Meg. Tudod, nekünk embereknek elég viharos történelmünk volt, nem is lennénk ma itt, ha nem szimatolnánk ellenséget minden bokorban. Te már békés világba születtél bele.

A kislány fölnézett rá, aztán megcsóválta a fejét. - Az én őseim is ott voltak.

- Ugyan hol?

- A viharos történelemben. Elejétől végéig.

- Hát én bizony nem láttam robotot a viking időkről szóló dokumentumokban - nevetett apja, és összeborzolta a haját.

Nicky komoly arccal visszarendezgette. - Emlékszel a viking hajókra?

- Persze, tanulmányt írtam róluk. Sárkányhajó, *knorr* volt a nevük.

- Azok is Gépek voltak, akárcsak én.

Vacsora alatt George komoly és elgondolkodó maradt, nem is nagyon dicsérte lánya gyümölcslevesét. Mikor Nicky készült leszedni az asztalt, intett neki, hogy várjon, s levett egy könyvet a polcra. Kislánya elé tette, egy képnél felnyitva. - Ezek az őseid.

Néhány kődarab volt a képen, egy asztalon feküdtek.

---

¹ Isaac Asimov: *Én, a robot*. Baranyi Gyula fordítása

- Az alsó paleolitikumból valók - bólintott a gyerek szakértő arccal, s továbbadta a könyvet Bobnak, aki érdeklődve pillantott a kövekről Nickyre és vissza, hasonlóságot keresve köztük.
- Ezek az Ember legrégebbi szerszámai.

- Fene tudja - dörögte Michael, végigpillantva Nicky világoskék ruhába bújtatott alakján -, nekem a mostaniak jobban tetszenek.

A kislány odaszaladt és puszit nyomott az arcára.

- De nem lennék most itt, ha az őseitek nem találják föl a pattintott követ.

- Mi se lennénk itt, gyeregem - mondta George derűsen -, akkor itt őserdő volna, mi meg a fákon himbálóznánk.

- Nem hiszem, hogy olyan intelligens lények, mint az Ember - Nicky csakis nagybetűvel volt hajlandó kimondani ezt a szót, mely isteneit jelölte -, megelégednének a fán himbálózással.

- Hát pattintott kő nélkül nem is lennénk intelligensek - felelte Mary.

A kis robot értetlenül nézett rá, Mary pedig azt nem értette, mit lehet ezen nem érteni.

- Hagyd - nevetett Mike -, úgyse tudja elképzelni, hogy valaha állatok voltunk. Túlságosan beleverték a fejcskéjébe, hogy az ember tökéletes, sose győződ meg az ellenkezőjéről.

- Soha senki nem mondta nekem, hogy az Ember tökéletes - vitatkozott a gyerek -, tudom jól, hogy nem az. Viszont az intelligenciája milliószor felülmúlja bármilyen robotét.

- Az enyém is? - kérdezte Bobbie.

- Hát persze - nézett rá nővére szeretettel.

Este még láthattak egy robotot, akinek az intelligenciája viszont robottársaiét múlta felül. Egy asztal mögött ült és válaszolt a riporterek kérdéseire. Húszéves nő volt, piros-sárga sávazású dzsekiben, ujján és hátán kék hópelyhekkel. A mellette ülő igazgató R. Jessica Medica Smith néven mutatta be mint az első angol gyártmányú orvosrobotot. Elmondta, hogy az új berendezéseket a mentőknél fogják tesztelni.

- Berendezés, aki mondja - dörögte George elégedetlenül.

- Ez volt fél évvel ezelőtt - jelent meg a stúdióbeli kommentátor -, s mint megtudtuk, R. Jessica Smith azóta jól ellátta a feladatát, egészen a mai napig. De már hallom a fülhallgatómban Vincent Howard hangját...

Vincent Howard tűnt fel a képernyőn, egy köpcös, majdnem kopasz ember.

- Együtt jártam vele egyetemre - mesélte George fiainak -, jól nézzétek meg, ha tévériporternek mentek, negyvenéves korotokra ti is ilyen csúnyák lesztek.

- Sose tennék veled ilyet - ígérte Nicky.

- Jó estét kívánok - kezdte Howard -, szervusz, Simon, igen, a robot csakugyan kissé furcsán viselkedik. Vincent Howard vagyok az EWSBC-től. Itt vagyunk Aylesbury mellett, Buckinghamshire, a london-manchesteri vasútnál. Legfeljebb száz yardra a kerítéstől. Amint meg fogják látni, a robot odabent van és senkit nem enged be a kerítésen túlra. Csupán annyit tudunk, hogy egy gyermek beszorult a sín alá, és...

- Nofene - hökkent meg George.

- ...ennek már harminc perce, azóta áll a közlekedés ezen az egész szakaszon. Aylesbury és Warwick között, ez kábé ötven mérföld, és...

- Próbálj már kinyögni egy épkezláb mondatot - dohogott George.

A kamera feltekintett, egy kis fehér kocsira, amelyik ekkor jelent meg a kerítés fölött. Szemlátomást a sínekre készült leszállni. Az oldalán világosan látszott az MLTV emblémája.

- Úgy látom, érkezett valaki - hadarta Howard -, sajnos innen nem látom jól, hogy...

George szívtelenül rászegelte a távirányítót. - Már az egyetemen is ilyen gyáva voltál. Félsz, hogy átkapcsolunk a konkurenciára, ha kimondod, hogy ők közelebb vannak. Nesze.

Azzal megnyomta a Midlands Televízió gombját.

- David Brian az MLTV-től, jó estét - a magas, szakállas riporter mindenáron igyekezett megkerülni a hozzá hasonlóan magas, de bajszos mentőst, de hiába. - Mi történik itt, kérem?

- Ezzel is együtt jártam egyetemre - mondta George -, de ez normális, riporter létére is.

- Sajnálom, uram, nem mehet közelebb. Itt életmentés folyik, csak zavarná a munkát.

- Ugye jól tudom, hogy itt van R. Jessica Smith, az első angliai orvosrobot?

- Igen. Kérem, menjen vissza a...

- Jó estét, Mr. Brian - szólalt meg egy férfi mellette -, örülök, hogy van itt egy riporter is. Carlyle vagyok a vasúttaarsasagtul.

- Üdvözlöm, Mr. Carlyle - fordult hozzá Brian -, meg tudja mondani, mi történik?

- Nagyaabul az, hogy léket vaagnak a zsebünkön. Félóraaja nem jaar maan a vonat, akinek van raaérő ideje, kiszamíthassa, mibe van ez nekünk.

Erős yorki tájszólással beszélt, kicsit megilletődve pislogott a kamerába.

- Nos, talán próbáljunk együtt közelebb menni egy kicsit - javasolta a tévés -, lenne kedves odaengedni, uram?

- Nem, Mr. Brian, sajnálom - felelte a mentős.

- Szabad a nevét?

- R. Charles Jessica Medica Smith, uram.

- Tehát te is robot vagy?

- Te meg vak vagy, Dave - mondta George vigyorogva -, ott van a ruháján a neve.

- ...hogy „Charles Jessica”?

- R. Jessica Medica Smith tartozéka vagyok, uram.

Míg a szópárbaj pörgött, az operatőr hosszú rúdon fölemelt egy másik kamerát, így láthatóvá vált valamicske a helyszínből. Egy apró alak feküdt az egyik sín mellett, egy mentőslány ült mellette és tartotta a felsőtestét. Hárman is ügyködtek körülöttük orvosi műszerekkel.

- Nos, addig is, amíg közelebb juthatunk - engedett Brian -, mit tudhatunk meg a történetekből, R. Charles?

- Egy gyermek lába beszorult a sín alá, uram, most dolgozunk a kiszabadításán.

- Hogy került a gyermek a sínre?

- Lyuk van a kerítésen, azon mászott be.

- Hogy hívják a gyermeket?

- Erre nem válaszolhatok. Négyéves fiúgyermek.
- Milyen sérülései vannak?
- Erre sem válaszolhatok. Nem súlyos, hamar felépül.
- Miért nem tudjátok kiszabadítani?
- A lábfeje a sín alá csúszott, nem mozdítható. Kérem, menjenek hátrébb és lépjenek le a sínről.

Arrébb taszigálta őket, a háta mögött már érkezett egy másik mentős egy jókora lézerfűrészsel. Húsz yardra a gyerektől bekapcsolta és minden teketória nélkül belevágott a sínbe.

- Hé! - jajdult fel Carlyle. - Mégis mit a jó...

Brian gyorsan elrántotta előle a mikrofont.

Közvetlenül a lézer mellett egy további robot állt locsolócsővel és hűtötte a sínt. A víz egy része a sugárra folyt, hamarosan gőzfelhő vette körül őket, de dolgoztak rendületlenül. A gyerek körül ügyködő robotokon túl újabb felhő jelezte, hogy ott is fűrészsel valaki.

Két perc múlva a sín át volt vágva. A robotok megmarkolták, s rádióvezénylésre kifordítottak belőle egy negyven yard hosszú fémkerámia rudat. Még a vizet se zárták el, úgy rohantak vissza a mentőkocsiba, amelynek egy perccel később már csak a fényei látszottak a sötét égbolton.

A hétvége napos, ködmentes időt hozott, de nem melegedett fel az idő, a nap elég bágyadtan sütött.

- Pontosan ugyanúgy süt - vitatta Mary természettudományos műveltségével -, csak a légköri viszonyok mások.
- Nos, az eredményt tekintve nem nagy különbség - felelte John, és folytatta hátizsákjának megtömését.

A bágyadtan, azazhogy más légköri viszonyokon keresztül sütő nap azért meg tudta izzasztani déltájban a Kis-Cwmbrían nyugati oldalán leereszkedő Lane-eket, egy kivétellel, aki fáradhatatlanul sürgött a nyomukban és elkapta, aki megcsúszott a meredeken. Errefelé a hegycsmete magasabbnak tetszett, mint valójában, még völgymenetben is.

- Pihenjünk egy sort - mondta George a lejtő közepe táján, s helyet foglalt egy jókora tuskón. - Nem is olyan bágyadt az a nap, kezd meleg lenni. Meséltem már erről a tuskóról, Bobbie?

A kisfiú bólintott, aztán megrázta a fejét.

- Valamikor hatalmas tölgyfa volt, Bernardnak hívták. Itt állt már a világháború idején is, akkor csapott bele a villám, kétszáz évvel ezelőtt. A fele kiégett, de állt és élt, minden évben virágot bontott. Aztán több mint száz éve megint belecsapott a villám, egy nagy őszi vihar idején. A törzse eltört két láb magasán, s ledőlt a fa, egyenesen rá egy kisgyerekre, aki eltévedt a viharban. De nem ütötte agyon: semmi baja se lett. A vastag törzs alatt bújt meg és alig érte az eső, nem is fázott meg, mire rátaláltak. Azt mondogatták az emberek, a fa vonzotta oda a villámot és öngyilkos lett, hogy a gyereket megmenthesse.

Bobbie és Nicky tisztelettel nézett a tuskóra. A nagyobbak, akik már ismerték a történetet, nevettek.

Mike odalépett mögéjük és a vállukra tette a kezét, az egyiket Bobéra, a másikat Nicolette-ére. - El ne higgyétek egy szavát is. Nem volt ott semmiféle kisgyerek. Ez egy novella, anya írta tizenkét évvel ezelőtt.

A kisfiú anyjára nézett, a kis robot apjára.

- Már hogyan lett volna kisgyerek - erősködött ez -, otthon majd megmutatom, még illusztráció is van róla.

Ha a Kis-Cwmbrian nyugati oldalán leereszkedünk a lápra, már Wales alkotmányos területén, a Welshpooli-medencébe jutunk, amelyet nyugatról a Welshpooli-dombság határol - ezt rövidesen a Snowdon előhegységei követik. A medence közepén terül el Észak-Powys legszebb városa, a Christiesnél is nagyobb Welshpool. Nevezetességei közé tartozik Steffan Rhys óramúzeuma, a Cunningham-sajtgyár - „a legjobb walesi sajtot az Ön tányérjára” - és a welshpooli halastó, amit húsz évvel ezelőtt milliós költséggel ástak a lápvidéken, s amelyet a Vyrnvy táplál friss vízzel. Itt él Churchill, a Legnagyobb Walesi Harcsa, akinek a védnökségébe ajánlják az évenkénti megyei horgászversenyt.

Welshpool fehér házacskaírói elég messze, az Öreg Molly-dombon tartották második pihenőjüket.

- Ki az az Öreg Molly? - kérdezte Nicolette.

- Azt nem tudja senki - mondta George, elnézve a lápon Llandullyd felé. - Talán egy öregasszony, akit boszorkányságért megégettek sok száz évvel ezelőtt. Mára csak a név maradt.

- De akik megégették, azoknak a neve nem maradt fenn - mondta Mary.

- Hát nem. Menjünk be a faluba, ideje megebédelni.

Llandullyd fiatal falucska, nagyjából Staceyvel egyidős. Háromszáz lelket számlál, de van egy étterme, mert sok turista jár errefelé; Christiesből, Shrewsburyből jönnek át angolok, Welshpoolból, Powys más részeiből walesiek.

- *Sut ydyd chi?*² - üdvözölte George a felszolgálónőt, aki talán a hely kicsisége miatt ember volt, nem robot. Amilyen kicsi volt az étterem, olyan unalmas kinézetre, egyszínű piros lambéria borította a falakat.

- *Croeso i Gymru*³ - mosolygott az, látva rajtuk, hogy angolok. - Tessék parancsolni - folytatta angolul, átadva az étlapot Marynek. - Visszajövök, ha választottak.

- *Diolch yn fawr* - köszönte Mary faarccal, s folyékony kymri nyelven folytatta. - Én már választottam, erőlevest kérek, sült csirkét rizzsel és currysósszal.

George nem olvasgatta az étlapot, bifszteket kért walesi módra.

- Azt hittem, angolok - csodálkozott a pincérnő, a hátizsákokra pillantva.

- *Oes, rydyn ni'n dod o Lloegr*⁴ - bólintott Mary.

---

² Hogy van?

³ Isten hozta Walesben

⁴ Igen, Angliából jöttünk

Mike is Szent Dávid földjének nyelvén kért aberystwythi kacsacombot babbal. Testvérei már angolul rendeltek, egyet kivéve, aki köszönte, nem éhes.

- *Diolch yn fawr* - tette hozzá, mert gyorsan tanult.

Szeptember huszonötödike az idén sírós-mosolygós vasárnapra esett: szépen sütött a nap, de időnként kilógott az eső lába. A Lane fiúknak mind programjuk volt délelőtt tíz tájban, George egyik könyvén dolgozott, Mary így egyedül vitte el kislányát a Fő térre.

Száztizenkilenc esztendővel ezelőtt ezen a napon Alec Stacey manchesteri lakos, huszonöt éves építészmérnök nagyon korán kelt. Reggel hétkor már ott volt Shrewsburyben a sógoránál és elindult nyugat felé egy földmunkagéppel, a nyomában két barátja teherautókkal. Egy helyen megállt, nagy lyukat ásott és elkezdett házat alapozni. Estére már a falaknál tartottak, téglából persze, az akkori idők szokása szerint. Másnap is egész nap dolgoztak - vasárnap volt, nem kellett munkába menniük -, s félig már elkészült az épület váza. A következő néhány hétvégén befejezték, hét közben pedig Alec Stacey a hivatalokat járta.

Október végén kapott kétmillió fontot a világprogramtól, novemberben tízmilliót a katolikus egyháztól, amelyhez tartozott. Szilveszterre az új település már nyolc házból állt, bár neve még nem volt; Sh-3-nak hívták, ami a Shropshire Megyei 3-as Világprogrami Alapítvány rövidítése - akkoriban Shropshire-nek hívták Salopot. Egyébként eddig hat világprogrami alapítású település volt megyénkben. A négyes számú kudarcot vallott, elhagyták lakói; három falu ma is jól működik; kettőből pedig már város lett. Azazhogy hetet is lehet mondani, hiszen Staceyt nem a világprogram alapította, mégis onnan származik: Christiesből vált külön kilencvenháromban.

- Jövőre már a százhuszadik évfordulónkat ünnepelhetjük - mondta a polgármester az egybegyűlteknél, miután felolvasta a Shrewsbury, Hodnet, Welshpool, Llandullyd és Stacey polgármestereitől, valamint a kilenc testvérvárostól érkezett üdvözléseket -, ami Alec Stacey művének egyértelmű sikerét jelzi. És a világprogramét is. Ez itt - lobogtatott meg egy papírt - néhány adat az elmúlt év fejlődéséről. Harminckét települést alapítottak hazánkban azóta, hogy ezeket a számokat egy évvel ezelőtt elmondtam. Tizenöt világprogrami alapítvány emelkedett városi rangra... csupán Northumberlandben négy. Skóciában szintén négy, kettő a Highland régióban, egy Strathclyde-ban és egy a Hebridákon. Egy falu kudarcot vallott Devonban, de a lakosok onnan is világprogrami alapítványokba költöztek. Most pedig szokás szerint megkérem Mr. Jackson, mondja el a gazdasági adatokat.

Martin Jackson emelkedett szólásra, a városháza gazdasági igazgatója, Lewis Jacksonnak, Christies leggazdagabb polgárának fia. Mr. Jackson vagyonának természetesen nincs köze ahhoz, hogy a fia - egyébként csak három éve - gazdasági igazgató, hiszen a christiesi városháza a legnagyobb jóakarattal sem nevezhető jövedelmező helynek. Ellenkezőleg, éppen a Jackson család az, akik a legtöbb pénzt adják a városnak.

- Köszöntök mindenkit - nézett körül, s elővett egy papírdarabot. - Kezdem országos szinten. Városok építésére és működésére, városkicsinyítésre az elmúlt évben hárommilliárd fontot költöttek a Lassítási Alapból, nyolcmilliárdot egyéb forrásokból. Gazdasági vállalkozások számára, iparosításra ötvenmilliárd jutott az alapból és százhusz máshonnan. További célokra az alap elköltött még száztízmilliárdot, beszedett a pénzünkéből kerekén kétszázat, tehát huszonkilencmilliárd font pozitívummal zárta az évet. - Mármint áprilisban, az üzleti év kezdetekor. - Ami házunk táját illeti - eltette a papírt, ezeket már fejből tudta -, a városháza bevett kilencmillió fontot, elköltött nyolcmillió-hétszázkilencvenháromezret, maradt kétszázhetezer fontunk. Szokásos költségeinken túl a tavalyi szárazság kétmillióval terhelte meg a kasszát, ezt már kifizettük; háromszázezer font értékben vettünk munka- és géperőt,

építőanyagot és vizet Shrewsburytól, Hodnettől, a Marks és Wilsontól, a Twill Electronicstól és Mr. Charles Harristól - ezeket még nem fizettük ki.

- Kivéve Mr. Charles Harrist - mondta egy mély hang, Mr. Harris hangja. Megtapsolták. Az összeg, amiről így lemondott, háromezer font volt; ennyit ért az a két hónap, amíg Molly Harris egy percre se ment haza, állandó ingajáratban közlekedett a Somerset-gyümölcskertek, a keleti városrész parkjai és a Borostyán út kertjei között - öntözött, ápolt, gyomlált, üveglapokat helyezett el napi huszonnégy órában.

- Kivéve, mint hallottuk, Mr. Charles Harrist - biccentett Mr. Jackson -, akinek a városháza nevében köszönöm a hozzájárulást. A hiányzó kétszáznegyvenhétezer fontot - jóindulatú mosolyok nyugtázták a tapintatos közlést, hogy a Jackson család ad ötvenezret - javarészt a Manchesternek eladott terményekből tervezzük fedezni. Eddig már körülbelül száznolcvanezer font értékben szállítottunk nekik délkeletigyümölcsöt, s a szállítások most is folynak.

Nicolette anyjához bújt és a fülébe súgta: - Mi az a délkeletigyümölcs?

Mary elmosolyodott. - A Somerset-gyümölcskertek a város délkeleti szélén vannak - súgta vissza neki.

- Jövőre legfontosabb terveink a Cseresznyevirág utca bérházsorának befejezése, a kertek öntözőrendszeréből hiányzó részek megépítése, valamint a Szarvas utca, a Liliom utca és a Narancsliget fasor területrendezése. Ez körülbelül hétmillióba kerül, ha minden jól megy. Staceytól már kaptunk egy ajánlatot húsezer robotmunkaóra, a többit ezután várjuk.

Egy idős úr kért szót, aki támlásszéken ült a tér közepén. - Mit kér Stacey a robotmunkáért?

- Jutányos áron egy font tíz pennyt, Mr. Sutcliffe.

- Az mennyi, huszonkétezer font? Nekem küldjék a számlát.

Megtapsolták, de közben Nickyben megmoccant az első törvény és gyorsan odasietett.

- Bocsánat, uram - hajolt közel udvariasan -, de az adót is bele kell számítani. Így a végösszeg huszonötezer-háromszáz font.

- Igaza van a robotnak - bólintott Mr. Nigel Sutcliffe -, az adót is hozzá kell adni. De én csak huszonötöt fizetek, a többit szedjék össze maguk.

Nevettek. Mr. Sutcliffe mindig szerette a kerek számokat.

Hétfőn reggel fél kilenckor George helyet foglalt a tévé előtt, kikészített egy üveg sört és egy kaján vigyort, s megnyomta a törvényszéki csatornát, ahol éppen kapcsolták Dickson-Wyler vizsgálóbíró hammersmithi irodáját.

Az előzékeny modorú, jól öltözött Mr. Bentley kifejtette a Midlands-Albion álláspontját és benyújtotta a bevételkiesést igazoló okmányokat. Az álláspont abból állt, hogy elsősorban a Brirob felelős az őket ért kárért, de a leendő felperes nem tartja megfelelőnek a mentőszolgálatnak az ügyben tanúsított hozzáállását sem.

- Apád fülit - mondta George közvetlen modorban, és vett egyet Nicky pogácsájából.

A mentőszolgálatot Mr. Pearce képviselte, aki előzékeny modorú volt és jól öltözött, és tájékoztatta a tekintetes vizsgálóbíró, hogy péntek este óta hatvan óra telt el, a Medica robot azóta csak eszi a pénzt és nem csinál semmit; ezért kéri a törvényszéket, hogy a lehető leggyorsabban hatálytalanítsa a használaton kívül helyezési végzést. Ezt az összeget sajnos kénytelenek lesznek a koronától követelni.

Ezután kapott szót Mr. Williams, aki a változatosság kedvéért jól öltözött volt és előzékeny modorú, s nagyrabecsüléséről biztosítva tanult kollégáit, közölte, hogy törvényes kötelezettségeiknek mint mindig, most is eleget fognak tenni, ám ezen túlmenően őtőlük semmi nem kívánható. A Brirob tisztában van vele, hogy elsősorban őket terheli a felelősség, ám a tekintetes törvényszék nyilván figyelemmel lesz az eset rendkívüliségére és kísérleti voltára.

Dickinson-Wyler vizsgálóbíró, aki szintén jól öltözött volt, de kifejezetten mogorva és egyébként hölgy, felszólította R. Jessica Medica Smith robottanút az eset körülményeinek ismertetésére.

A robottanú szokásos munkaruhájában jelent meg, teljes öt láb hét hüvelyk testmagasságában megkülönböztető jelzésekbe öltözve. Elektronikus nyugalommal állt meg a vizsgálóbíró előtt és elmondta a történeteket, a helyszínre való kivonulástól kezdve a távozásig.

A felperes képviselője engedélyt kért és kapott kérdések feltételére.

- R. Jessica - kezdte -, mi az *oka* az ügyben tanúsított magatartásodnak?

- Kérem, pontosítsa a kérdést, Mr. Bentley - felelte a mentősrobot -, és használja az R. Medica megszólítást.

- R. Medica? - lepődött meg a jogtanácsos.

- Igen, uram, ez a hivatalos megszólításom.

- Úgy - mondta az kissé zavart derűséggel. - Nos, annak mi az oka, *R. Medica*, hogy semmilyen módon nem igyekeztél munkádat gyorsítani és a forgalom helyreállítását segíteni?

- Egyfolytában ezen igyekeztem, uram.

- Mégis több mint háromnegyed órát tartott.

- Ez volt a legrövidebb időtartam, ami alatt lehetséges volt a gyermeket kiszabadítani, uram.

- Milyen módon került a gyermek lába a sín alá?

- Megcsúszott és...

- Valaki talán felemelte a sít, alálökte a gyermek lábát és visszatette?

- Nem, uram - felelte a Medica másodosztályúnak beillő egykedvűséggel.

- Netán a sín anyaga képlékennyé válván utat engedett a gyermek lábának oly helyekre bejutni, ahová egyébként nem férne be?

- Nem, uram.

- Mivel magyarázható akkor, hogy amely irányban és módon az a láb befért a sín alá, ugyanúgy nem fért többet ki?

- Megdagadt, uram.

- Értem. Megdagadt. Ugyebár ez volt az *első* eset, amikor megdagadt testrésszel találkozottál?

- Nem, uram.

- De ez valami *különleges* módon dagadt meg, ugye?

- Nem, uram.

- Netán valahányszor dagadt végtaggal találkozol, *minden esetben* szétrombolsz valamit annak érdekében, hogy azt kihúzhasd valahonnét?

- Igen, uram.

Az ügyvéd meghökkent. George jót kuncogott a képernyő előtt.

- Ha tehát nekem most megsérülne a lábam - mutatott lefelé Mr. Bentley -, te szétvágnád a cipőmet, hogy lehúzhadd?

- Ha csak akkor érek oda, amikor már beledagadt a cipőbe, habozás nélkül, uram.

- Felhívom a figyelmedet, *R. Medica*, hogy ez egy háromszáz fontos cipő.

- Számomra ez közömbös, uram.

- Mi van akkor, persze csak tegyük fel - biccentett Mr. Bentley az elnöknő felé -, ha ez a cipő nem háromszáz, de *háromezer* fontot ér, ami egy jól fizetett ügyvédnek is, mit tagadjuk, *komoly* összeg?

- A cipő csak egy tárgy, uram, a lába többet ér.

- Csak egy tárgy - bólintott Mr. Bentley nyomatékosan. - Csak egy tárgy. Nemde bár a london-manchesteri vasút sínje is csak egy tárgy?

- Természetesen, uram.

- Ugye a rajta közlekedő szerelvény is egy tárgy?

- Igen, uram.

- *Nemde* tárgyak az azon utazó emberek is?

- Nem, uram.

- Mondd, *R. Medica*, láttál már ilyen vasúti szerelvényt közlekedni?

- Igen, uram.

- Hány ember utazik rajta átlagosan?

- Ötszáz körül, uram.

- *Megszámoltad a sín alá szorult gyermeket?*

- Egyedül volt, uram.

- Mivel magyarázod tehát - csapott le az ügyvéd -, hogy legkevesebb ötszáz, illetve a kihagyott járatok számával beszorozva több ezer embernek okoztál sérelmet egy miatt?! *Mivel magyarázod* az első törvény ilyen nyilvánvaló megsértését?!

A nő nyugalma hajsálányit sem változott, de az egykedvű, gépies válaszolást itt abbahagyta. Mindmostanáig a vizsgálóbíró felé fordult - most komoly arccal ránézett az ügyvédre. Az operatőr érezhette, hogy most valami fontosat fog mondani, mert ráközelített az arcára.

- Mr. Bentley, én egy *Medica* orvosrobot vagyok. Számomra az első törvény abban a néhány emberben testesül meg, akiket éppen kezelek. Ha anélkül, hogy önék kárt okoznék, megvédehetek más embereket, megteszem. De csak akkor, Mr. Bentley.

Az ügyvéd jelentőségteljes arccal fordult az elnöknő felé. - Tekintetes törvényszék, talán első hallásra nem teljesen világos az elhangzott kijelentés *hordereje*. Engedtesse megvilágítanom egy példával. - A vizsgálóbíró jóváhagyását megkapva ismét a robotra nézett. - *R. Medica*, mi történt volna, ha én ott vagyok pénteken este a vasút mellett, és gyalogszerrel az ott nyüzsgő számtalan jármű egyike elé kerülök?

- Valamilyik robot megmentette volna, uram. - A mentőorvos felvette korábbi egykedvűségét.

- De tegyük fel, hogy elérhető közelségben *nincs* más robot, aki segíteni tud.
  - Akkor odaküldöm az egyik robotomat, uram.
  - Az egyik *robotodat*, R. Medica? - tekintett az ügyvéd a hallgatóság felé. A rendező kamerát váltott s bemutatta az iroda falánál álló kilenc mentőegyenruhás robotot. Más nem is volt jelen, itt nem voltak széksorok.
  - Igen, uram. Kilenc robotom van, ezek mind ott voltak pénteken este.
  - Miért használsz birtokos esetet?
  - Mert a tartozékaimat képezik és én irányítom őket, uram.
  - Hányadik osztályúak?
  - Első osztályúak, uram.
  - Intelligenciaszintjük?
  - AL, uram.
  - Tehát meglehetősen fejlett. Térjünk vissza a járműre, ami engem készül elgázolni pénteken este. Hány *robotodat* foglalkoztattad a gyermek körül?
  - Hatot, uram.
  - Mi történt volna, ha a többi háromra is szükség van, miközben a jármű felém robog?
- George morcosan tette le a söröspoharat. Tudta már, hova akar a jogász kilyukadni.
- Valamilyiket felszabadítottam volna feladata alól, hogy odaküldhessem az ön megmentésére.
  - S ha netán ez *nem* lehetséges?
  - Lehetségesnek kell lennie, uram, mert ha a jármű elgázolja önt, ön súlyosabb sérüléseket szenved, mint a gyermek azáltal, hogy egy robotot elvonok feladatától.
  - Mégis mi történik, ha nem tudsz elvonni feladatától *egyetlen* robotot sem anélkül, hogy a gyermek meghalna?
  - Akkor a jármű elüti önt, uram.
- Kis csend támadt. A jogtanácsos körbepillantott hallgatóságán. Kicsit kivárt, majd kurtán megkérdezte:
- Ez minden?
  - Ez minden, uram - felelte a Medica közömbösen.
  - Elképzelhető, hogy ezáltal meghalok.
  - Tudatában vagyok, uram.
  - Engedheti egy robot egy ember halálát, ha meg tudja akadályozni?
  - Nem, uram.
  - De nagy marha vagy - dünnyögte George a készüléknek.
  - Köszönöm, R. Medica, nincs több kérdésem - ezt már úgy mondta, hogy nem is nézett az orvosnőre. - Tekintetes törvényszék, most láthattuk: ez a robot képes rá, hogy *meghalni hagyjon egy embert*, s erről olyan könnyen beszél, akár egy középkori hadvezér. Kérem tehát, a tekintetes törvényszék *indítson eljárást* ügyfelem teljes és maradéktalan kártalanítása érdekében, egyszersmind rendeljen el alapos robotpszichológiai vizsgálatot, amelynek

eredménye *nem lehet más*, mint eme förtelmes, törvénytörő konstrukciók betiltása - intett a falnál sorakozó robotok felé, ám ekkor felfedezte, hogy R. Jessica Medica Smith még mindig ugyanott áll, egy lépéssel az ő háta mögött. - Azt mondtam, robot, nincs több kérdésem. Menj a helyedre!

- Nekem viszont még van mondanivalóm, Mr. Bentley. A megszólításom pedig továbbra sem „robot”, hanem R. Medica - felelte az, várakozóan tekintve az elnöknőre.

- Úgy! Amint látható, ez a szerkezet a *második* törvényt sem tiszteli - bólintott az ügyvéd széttárt karokkal, mint aki megadja magát az elkerülhetetlennek, s helyet foglalt.

- Miért nem engedelmessz Mr. Bentleynek? - kérdezte Dickinson-Wyler vizsgálóbíró.

- Mert ellentétes értelmű parancsot kaptam gazdáim képviselőitől, asszonyom.

- Mi az a parancs?

- Mr. Pearce és Mr. Williams nem óhajtanak nekem kérdéseket feltenni, asszonyom. Ehelyett azt parancsolták, védjem meg a Brirob és az Angliai Mentőszolgálat érdekeit magam.

Csöngettek. George bosszúsán ébredt rá, hogy a család hölgytagjai nincsenek otthon - a fiúk természetesen iskolában voltak. Felvételre kapcsolta a tévét és kiment ajtót nyitni.

A család egyik hölgytagja ezenközben Manchesterben volt, az egyetemi könyvtárban gyűjtött anyagot. A másik Mrs. Sally Sutcliffe-et segítette be a mentőautóba.

- Ne aggódjon, Mr. Sutcliffe.

- Nem aggódom - mondta Kevin Sutcliffe nagyon aggodalmasan. - Mikor érünk oda?

- Öt percen belül - felelte a mentős. - Ide lépjen, asszonyom.

- Támaszkodjon rám nyugodtan - mondta Nicky -, jó minőségű acélból vagyok.

Erre szükség is volt, mert Mrs. Sally Sutcliffe rendes körülmények között is megütötte a százhatvan fontot, s ehhez most hozzájött vagy húsz.

- Hányadik lesz? - érdeklődött a mentős barátságosan, amikor a hölgy elnyújtózott a hordágyon.

- Negyedik - fűjt nagyot.

- Ó, akkor be se vesszük, az már egész könnyen jön - vidámkodott az ápoló -, ugorjon be, uram, aztán itt se vagyunk.

Nicky megvárta, amint a kocsis elszárgul a kórház irányába, majd elindult Miss Bakerhez, aki hivatott volt gondját viselni az egyelőre még három Sutcliffe csemetének, de még nem tudta, hogy egy héttel korábban kell megtennie.

- No lám csak - mondta -, aztán meg se mondták, mikor jönnek ezek haza az iskolából.

- Tizenkettőkor, kisasszony.

- Most mennyi van?

- Háromnegyed kilenc.

- Akkor van még időm. Hallod-e, menj már át az apóhoz, egész nap nem láttam, tán csak nem beadta a kulcsot?

Nicolette sietve indult a Mogyoró utcába, nem fűzve megjegyzést ahhoz, hogy háromnegyed kilenckor még aligha telt el az egész nap. Telefonálhatott volna, de ha nem veszik fel, abból nem sokat tud meg.

Christiesben több öreg is élt, akiket apónak szólítottak, de így, név nélkül csak egyvalakit jelenthetett: Ryan apót, a város legidősebb polgárát, aki már betöltötte negyedik esztendejét - a százat elhagyta belőle, becsapja a világot, mondta.

Ryan apó vékony, hajlott alakját már messziről meglátta a háza kertjében. Eleven volt, nagyon is, kerti székében előredőlve élénk taglejtésekkel magyarázott valamit Mrs. Banksnek, aki előtte üldögélt és érdeklődve hallgatta. Az éles robotfülek jó kétszáz yardról már hallották az apó halk, de energikus szavát.

- ...de hogy ez mikor lehetett, azt nem tudom, lássa. Talán a nyáron, de az is lehet, hogy tavasszal. Novembernél későbbön nem lehetett, mert Eileen nővérem novemberben Londonba ment egy esztendőre, szakmát tanulni. Közülünk mindönki más-más városba ment szakmát tanulni, John bátyám Manchesterbe, Angus Dublinba, azt akkor még úgy hívták, Marion Ipswichbe, én meg egész Glasgow-ig elvetődtem, lássa. Mit kérdezett?

- Ötvenegyről volt szó - felelte Mrs. Banks. - Mi történt a városban ötvenegyben?

- Az ám - bólintott az apó, s közben oldalra sandított, ahol megjelent egy farmernadrágos kislány, s udvariasan meghajtva magát, csendesen helyet foglalt -, a tavaszon volt, emlékszem, mintha ma lenne. Alig pár nappal a tizenötödik születésnapom után, egyszer csak jön a hír, lemondott a király, megy a birtokaira hercegnek. Még akkor nem gondoltunk semmi különösre, de alig iktatták be a új királynőt, az menesztette a kormányt, hát mit mondjak, örültünk neki, de meg is voltunk lepve. A fölnöktek emlékeztek még a előző királynőre, az is elég karakán asszony volt, de nem ennyire. Az nem szólt bele a politikába, hanem ez a új királynő ahogy trónra lépett, mindönt megváltoztatott. Már azon a ősön más rend szerint voltak a választások, de hogy mibe volt az más, ne kérdezze, én ahhoz nem értek. A, kérdezte, hogyan találkoztam a Viktória királynővel. Az már későbbön volt, hatvan körül, úgy vélekszek. Talán ötvönkilenc, de ötvönnyócnál elébb nem lehetett, mert én akkor mentem katonának, huszonkét esztendő koromba. Sokfelé voltam katona, sehun egy-két hónapnál tovább nem marasztaltak, küdtek tovább másüvé. Ez Southamptonba volt, a dokkoknál, tisztán emlékszek, öleg borús volt a idő, vihar jött béfele a tengerről, de a királynőnek menni köllött egy új hajót fölavatni, mert ha elhalassza, akkor megy is tovább, aztán csak Jézus tudhassa, ki avassa föl azt a hajót helyette. Minket vezényeltek ki a dokkhoz, sorfalat állni, míg a királynő elmondja a beszédit. Aztán nekicsapja a hajónak a pözsgösüveget, már akkor szemerkezt az eső, a testőrjei ernyőt tartottak fölibe, a pözsgő meg visszapattant a zsinóron és egy karcolás nem sok, annyi se volt rajta. No, mondja a királynő nevetve a tábornokoknak, maguk is jó hajót csinálnak, ha még egy üveg pözsgőt se tud legyőzni. Hozzálódította még egyszer, arra már összetörött, a nézők tapsoltak, de ötet már nem érdekelt a hajó, miránk figyelt. Nem voltunk sokan, egy szakasz fehér tengerészruhában, pedig egy se volt közülünk tengeren, csak a igazi tengerészek másutt voltak. Odajön a királynő hozzánk, én voltam a sor végiről a második, megáll a szomszédom előtt és megkérdezi: „Mondja, szeret katona lenni?” Hát megdermedtünk mind a ketten, pedig a vigyázállásban elég dermedt lesz a ember amúgy is, ő azért, hogy mit feleljen, én meg mert ha ötet megkérdezi, engemet is meg fog. A cimborám nem sokat tépelődött, jelentette előírásosan, hogy szeret. A királynő megcsóválja a fejét, azzal hozzám fordul: „Hát maga?” No, mondok, én aztán hazudni nem fogok, ha a teremtés óta aki tábornok lett, mind ott van se, hát még nem a királynőnek. Felelem hát neki katonásan, hogy nem szeretek. Erre a királynő bólint, volt vagy egy lábnyira tőlem a arca, szép fiatalasszony volt, alig idősebb nálamnál, bólint és azt mondja: „Magának van igaza,

tengerész. Maga meg a kedvemben akar járni”, ezt mondja a cimborámnak, „magának is igaza van. Nem baj, már csak egy kicsit köll kibírniuk, aztán mehetnek haza.” No, aztán jött is a hír, ilyen csökkentés, olyan reform, fél év múlva egész Southamptont bézárták, aki még ott volt, a felit hazaküdték, a fele állást kapott egy őriző cégnél és vigyázta a kikötőt egyenruha nélkül. Persze én akkor már nem voltam ott, megint küdtek másüvé.

- Christiesben mi történt akkoriban, apó? - terelte vissza Mrs. Banks szelíden.

- Akkoriba nem sok, lássa, csöndesen folydogált az élet itten. Amikor a királynő trónra lépett, várjon csak, tán egy évre rá kezdtük építeni a új polgármesteri hivatal, merthogy köllött ugye a városnak. Anélkül nem lehetett volna város mibelőlünk. Jó évig épült, azt hiszem, tán másfél is, akkoriba nem építtek ilyen gyorsan, mint ma, á, csodákat. Sógorom is dolgozott a építkezésen, kőműves volt, mester. Angol ember volt, még akkor az nem úgy ment, hogy csak jön valami angol, elveszi az ember testvérjít, aztán gyere sógor, testvérem vagy, azt ki köllött érdemelni. Kicsit még akkoriba gyanakodva is néztünk a angolokra, ha jöttek béfele a családba, meg hát ők is gyanakodva néztek mireánk, nem maradt-e a szánkba a kapanyél. Apám testvérje, a Sarah néni angol emberhez ment férhez, Jenkins volt a neve, annak a családja is soká ellenkezett, erre meg ugye apámék is ellenkeztek. De az még nagyon régön volt, még én akkor a világon se voltam. Mire én eszmélni kezdtem, már meg voltak békülve, jöttek a unokák, azok megbékítették őket. Egyik gyereket se keresztelték semelyik felekezet szerint, hitetlen emberek voltak, de hát nem bántuk, első a rokonság, csak aztán a vallás. Mire embernyi lettem, én se tartottam már úgy a vallást, mint gyerekkoromba, csak hébe-hóba látogattam el a templomba. Aztán kezdtem járni a lányok után, ugye, akkor meg túl sok mindön lett volna meggyónnivaló, hát inkább nem mentem. Akkor kezdtem megint, mikor az asszony itthagytott, de máig csak rendszertelenül. Hinni hiszek én, nem azt mondom, hogy nem hiszek, csak elvagyok én a Jézussal magamba, pap nélkül is. A mostani plébánost meg nem is szívelem, rátarti ember az. A elődje volt derék ember, Haywood atya, az tudta, mi a vallásszabadság, a öccse beállt buddhistának, a nővére férhe ment egy megrögzött istentagadóhoz, aztán együtt kártyáztak mind a négyen szombatonként a paplakba. Lehet annak is vagy harminc éve. De emlékszek én a első papra is, aki idejött, hát hisz tudja, a egyház segítte a falut megalapítani, vagy húsz évig több volt itten a katolikus, mint bármi más együttvévén. Mire én fölcsepörödtem, már azért a többség anglikán volt, a első pap meg zsémbelt folyvást, hogy még azelőtt mennyi sok katolikus volt, most meg már csak a fele, aztán a harmada, negyede. Hanem avégett nem zsémbelt ám sose, hogy a angol is egyre több a faluba, pedig mesélték nekem, hogy amikor megünnepelték, hogy már száz lakosa van a falunak, akkor abból tizenkettő ír volt, kilenc walesi, öt meg skót, lássa, még pontosan emlékszem. De még a többi se volt mind angol, mert akadtak törölmetszett külföldiek is, egy francia, egy svéd, még egy japán is, mérnöknek jött ide a építkezéshez és itt ragadt. Még én ismertem is későbbön. Aztán ahogy nőtt a falu, egyre több lett a angol, volt úgy, hogy százból kilencven az volt, hát amiatt sose zsémbelt a pap, mert hát angol volt ő is. De amúgy nem sokat számított, ki miféle, jól megvolt mindönki, a angolok mindig köszöntöttek minket Szent Patrik napján, mink meg őket Szent György napján.

Az apó kifáradt a szóáradatban, fölkapta hát a kisasztalon álló palackot, töltött magának egy pohár gyümölcslét és felhajtotta.

- Lássa, ettől vagyok én mostan ilyen vén - bökött az üvegre. - Mondták a komák, sógorok folyvást, bolond vagyok, a barackot nem kipréselni köll, hanem megerjeszteni, a színe legyen, mint a szép hegyi forrásé, a ereje meg akár a lórúgás. De én nem hagytam magam, sörnél erősebbet nem ittam sose, a jó Guinnessst mindig szerettem, de már a whisky nem köllött. Megkóstoltam, az igaz, nem ír ember, aki meg nem kóstolja, de nem ízlett, többet nem nyúltam hozzá. Aztán akik mondták, hogy a barackot erjeszteni köll, már mind a föld alatt vannak,

nyugodjanak, én meg itt prézsmítálok magának még mindig, aztán lássa, egész délelőtt két hasznos szót nem szóltam.

Mialatt a kislány a régmúlt szavát hallgatta Ryan apó percenként másfelé kanyarodó elbeszéléséből - amit Mrs. Banks megjelentet majd a helyi lapban -, nagyjából egyidőben két üzenet érkezett két bátyjához, gyakorlatilag azonos tartalommal. Negyed tízkor Johnny osztályában javában tartott a történelemóra. Csönd volt, az osztály tesztet töltött ki a két világháború közötti időszak világpolitikai eseményeiről.

„Milyen eszmékben keresett megoldást a gazdasági világválság okozta bajokra az európai népesség jelentős része?” - olvasta John a tizenkettedik kérdést, s míg a válaszon, pontosabban annak megfogalmazásán törte a fejét, mert magát a választ azonnal tudta, kis levélboríték jelent meg a képernyő bal alsó sarkában. Megnyomta a posta gombját.

„Tetszel nekem. L.”

Ez volt minden, se név, se bármi jelzés a feladó kilétéről. Az iskolán belülről kellett jönnie, mert a Vadász utcai tantestület óra közben nem engedélyezte a külső levelezést. Az iskola azok közé tartozott, amelyek belátták, hogy amióta világ a világ, a gyerekek leveleztek az órákon, így egyszerűbb engedélyezni, mint hasztalanul tiltani. Amióta megengedték - vagy tíz évvel ezelőtt -, a levelek száma egyharmadára esett vissza.

Az iskolán belülről jött tehát, de nem biztos, hogy az osztályon belülről; csak valószínű. Johnnynak valami azt súgta, hogy a feladó nem fiú. Ezzel a kezdbetűvel csak két lány volt az osztályban, Linda Rogers és Laura Sutcliffe. Linda ekkoriban Mark Hayesszel járt... továbbá Joey Sutcliffe-fal, Ben Kellyvel és állítólag Stuart Clayjel is. Laura nem járt senkivel. Ezenfelül, ami legalább ilyen fontos, Linda nem különösebben tetszett Johnnak, Laura viszont igen. Minden amellet szolt tehát, hogy Laura írta a levelet. Eszerint fogalmazta meg a választ.

„Különböző magasztos célokat kitűző hamis eszmékben, amelyek mindegyike diktatúrához vezetett” - írta a tesztbe.

Egyelőre ugyan nem valószínű, hogy Laura Sutcliffe bekerül a Lane családba - talán majd néhány év múlva -, de hadd jegyezzük meg, ez az eset legalábbis kezdetében hasonlít egy korábbira. Az is iskolában történt, csak nem ebben: egy birminghami gimnáziumban a múlt század húszas éveinek végén. Szereplői tizenhat évesek voltak, kettővel több, mint John és Laura. A fiút Thomas Catesnek hívták, a lányt Sandra McDanielsnek. Egy darabig ők is leveleztek az órákon, aztán egyik napról a másikra összeházasodtak, még mielőtt bármelyikük betöltötte volna a tizenhetet. Két gyerekük született: harmincnégyben David, aki tengerész volt és ötvenévesen agglegényként halt meg, harminchétben pedig Betty, aki áruházi eladó lett és ötvenhétben férjhez ment Richard Hall könyvelőhöz. Hatvanban született meg egyetlen gyermekük, Claire, aki nyolcvanhatban kötött házasságot Alfred Webster tiszteletessel. Claire gyógyszerészként dolgozott. Ugyanabban az évben haltak meg, tizenhétben, amikor Mary egyetemi tanulmányait kezdte Manchesterben.

De térjünk vissza George-hoz, akit ajtónyitás közben hagytunk el jó negyedórája. Stan Callahan érkezett, a shrewsburyi *Salopi Napló* vékonydongájú, fürgé szerkesztője, jó szokása szerint bejelentés nélkül - igaz, Lane-ékhez mindenki bejelentés nélkül jött. Azért nem telefonált, mert az öccséhez jött látogatóba, de azok nincsenek otthon, így gondolta, amíg rájuk vár, megkérdez valamit George-tól. Esetleg Marytól is, ha itthon van... nincs? No nem baj. Nem lenne-e kedve írni valamit Salop megye történetéről? Mármint hogy nem ami eddig történt, hanem ami ezután fog. Nem, nem jósolni kell, azt megoldja Madame F a

horoszkóprovatnál, hanem képzelegni, elvégre ti írók ehhez értetek. Hogy mi lesz a megyében akárhány év múlva, milyen lesz Christies, Shrewsbury, Hodnet vagy Telford, lesznek-e még olyan különleges falvak, mint Stacey, kimegy-e a vasút Christiesig vagy netán még tovább... milyen ötlet?

- Miért pont mi? - kérdezte George morcosan. Mindig ezt kérdezte, bár nem mindig morcosan, csak ha nagyon hülyének találta az ötletet.

- Mindenkit megkérdezzük, aki itt él a megyében vagy jól ismeri. Sorozat lesz, *Hogyan látják íróink Salop jövőjét?*, ez lesz a címe. Egész biztos eszetekbe fog jutni egy csomó minden.

- Szerintem nem fog történni semmi különös. Építgetjük-szépítgetjük a városainkat, erdőket telepítünk, ez minden. Se az úrlények nem itt fognak leszállni, se...

- Nagyszerű, akkor erről írjatok. Hoztam szerződést, itt hagyom, sétáltassátok körbe a fejteket a dolog körül, aztán szóljatok.

Déltájban a családtagok hazatértek. Nicky nem szólt Ryan apó elbeszéléséről, John nem szólt Laura leveleiről - mert többet is váltottak óra alatt -, Michael még kevésbé a randiról, amit Sheila Harrisszel beszélt meg a Clyde-cukrászdában. Mary vitte a szót a Caernarfon módra készült zöldségleves fölött, beszámolva könyvtári anyaggyűjtéséről. Szépen gyűlik az egyiptomiakról írandó dokumentumregény anyaga, de még mindig nem sikerült beszerezni Mitchell könyvét, amely a VIII. dinasztia számos kronológiai kérdését elvileg tisztázza.

- Írhatunk helyette Salop jövőjéről - mondta George, beledöfve villáját a csirkébe -, itt volt Callahan egy újabb ötlettel.

- Mi van Salop jövőjével?

- Találjuk ki, milyen lesz és írjuk meg.

- Szamárság. A jövőt tervezni kell, nem képzelni.

Nicky fölkapta a fejét.

- Persze - George ügyesen átemelt egy adag salátát a tányérjára -, egyébként is ha már a jövőről képzelegnék, akkor nem Salopéről. De nem írtam sci-fit vagy húsz éve, és momentán nem érzek nagy kedvet rá. Téged meg mi lelt?

A kislány dacosan nézett vissza rá. - Ha kétszáz évvel ezelőtt Asimov professzor nem kezd el képzelegni, én most...

- Csacsi vagy. Ha Matthews nem valósítja meg az elgondolását, Asimov akármit összeirkálhatott volna a robotokról.

- Akkor is ő alkotta a Három Törvényt. -Nem ejtettek még soha szavakat ilyen tisztelettel. - A robotban a Három Törvény a lényeg, nem a fém meg a...

- Mondom, hogy csacsi vagy - nevetett apja. - Ha nincs a fém a bőröcskéd alatt, mivel tartod be a Három Törvényt?

- Ha nincs a Három Törvény, én semmiben se különböznék egy kenyérpirítótól. Gép lennék, ami valamilyen célra való és azt ellátja, semmi több.

- És így minek tartod magad, Asimov Megvalósult Álma?

Nicolette fölállt, hogy induljon a palacsintáért, de előbb kihúzta magát és apja szemébe nézett.

- Az Ember társa vagyok, akit magának alkotott, hogy szolgálja Őt a Három Törvény megfellebbezhetetlen hatalmának segítségével. - S előkelő léptekkel távozott.

George elgondolkodva csóválta a fejét. - Egy kis fellengzősséget neveltek bele abban a gyárban, de amúgy megteszi.

- Hallom ám! - jött a lányhang a konyhából.

A családfő nevetett, aztán közelebb intette Steve-et. - Megvan még az iskolátokban az a kis gravírozógép?...

Másnap délben, mikor az iskolából hazajöttek, Steve kis csomagot vett ki táskájából és apjának nyújtotta.

- Add oda neki te - felelte az.

Ebéd után a család még az asztalnál maradt; Nicky érdeklődve tekintett végig az ünnepélyes arcokon. Steve elővette a csomagot és átadta hűgának.

- Ez a tiéd.

- Mi van benne?...

- Bontsd ki.

A kislány elfogódottan kezdte bontogatni a papirost. Csakhamar láthatóvá lett egy rozsdamentes acéllemez, fényes lapján kalligrafikus írással bevésve a három mondat, ami a robotikát megalapozta. Nicolette meghatottan olvasta föl.

Ez a három parancsolat szövi át Isaac Asimov, a huszadik században élt írógénusz tudományos-fantasztikus regényeit, aki, mint tudjuk, saját kezével egyetlen robotot sem épített valóságosan. Csupán regényeket és ismeretterjesztő műveket írt, ennek szánta őket és ekként olvasták az emberek. Asimov 1992-ben halt meg, hetvenkét éves korában, anélkül hogy tudomása lehetett volna nagy elgondolása, a tudományos fantasztikumban hamar közkinccsé vált pozitronagy technikai realitásáról. Ahogy egy évszázaddal korábban Jules Verne megálmodta a holdutazást, úgy álmolta meg Asimov a robotokat - és mégsem úgy. Verne biztos volt benne, hogy az ember egyszer eljut a Holdra, s alighanem azt is sejtette, hogy nem ágyúgolyóval, ahogy ő írta. Asimov is biztos lehetett benne, hogy egyszer építenek majd intelligens robotokat, de azt, hogy ezek az egyetemes emberi erkölcs három alaptörvényben megfogalmazott leképezését követik, Asimov nem jósolta, hanem elképzelte; s mint minden ilyen elképzelésben, ebben is benne volt: jó lenne, ha így történne, de úgyse fog. Arról egész biztosan soha nem is álmzott, hogy science fictionbe öntött álmai megvalósulnak - valóra váltják önmagukat.

Pedig pontosan ez történt. Huszonhét évvel Asimov elhunytá után, 2019 májusában kezdődött egy fiatalemberrel, akinek születésekor az író már négy esztendeje halott volt. Honfitársak voltak, de a fiatalember az Egyesült Államok roppant területének átellenes pontján látta meg a világot, a Washington állambeli Vashonban, a Puget Sound egyik nagyobbacska szigetén. Az öböl túlsópartján, Seattle-ben járt egyetemre, programozónak készült. Talán az is lett volna belőle, talán egy kiváló programozó, akit nagyra tartanak szakmai körökben, de a nyilvánosság nem ismeri, s nem lesz belőle harmincöt éves korára milliárdos - ha el nem hagyja a barátnője egy kosárlabdázóért. Talán akkor más útra terelődik a történelem, talán az intelligens robot még hosszabb ideig vágyálom marad; vagy esetleg megvalósul, de nem az asimovi három törvény szellemében - akkor pedig talán elmarad vagy másképpen alakul modern történelmünk fordítóköve, a Lassítási Világprogram.

De 2019 májusában Brian Edward Matthews - hisz mondanunk sem kell, hogy őrá van szó - egyedül maradt az örökösen zuhogó esőről elhíresült nagyvárosban, és nem volt kedve

semmihez. A legkevésbé tanulni. Unalmában körülnézett a könyvtárban, elolvasott egy csomó mindenfélét, legvégül Asimov nyolcvan évvel korábban íródott novelláskötetét, az *Én, a robot*ot. Legvégül, mert ezzel abbahagyta az olvasást és gondolkodni kezdett. Órák hosszat ült a könyv fölött, belenézett itt, újraolvasta amott, s gondolkodott. Azután előkapta a számítógépét és írni kezdett. Időnként bement a könyvtárba és a szobájába cipelt egy-egy újabb halomnyi szakirodalmat, de alig nyúlt hozzá. Inkább az Interneten nézett utána egyes kérdéseknek, mit sem sejtve róla, hogy félig-meddig e gyorsan népszerűvé vált elektronikus médium sírját ássa.

Öt napig írt. Néha bekapott egy szendvicset, máskor aludt egypár órát, aztán folytatta. Öt nap múlva, vasárnap délelőtt kocsiba ült, átkelt a Washington-tó hídján a szakadó esőben és Bellevue elővárosban felkereste professzorát, Richard W. Forrestert. Becsöngetett, a házvezetőnőt félretolva berontott a dolgozószobába és a professzor asztalára dobta munkáját, háromszáz kinyomtatott oldalt. Ezek tartalmazták az első valóságos pozitronagy működési leírását. A kézirat ma a seattle-i Robotikai Múzeum féltett kincse.

Asimov leírásában a pozitronagy platina-irídium szivacs, amelybe számlálhatatlanul sok pozitron áramlik be és tűnik el a másodperc minden törtrészében. Mint ő maga kifejtette, azért éppen pozitronok, mert ezeket a részecskéket akkoriban fedezték fel, s így eléggé újdonság volt ahhoz, hogy jól hasson sci-fiben. Matthews megvalósításában az ötletből csak a pozitron maradt meg, mert ez a részecske pozitív töltésével ellenhatást fejt ki a robotot működtető elektronáram negatív töltésével szemben. Nem voltak pozitronpályák, amelyek „vázat-mélysége” összefüggésben állt az asimovi robotok intelligenciájával; ezt az író nem is szánta másnak, mint műszaki halandzsának, ami alkalmas a kívánt irodalmi hatás keltésére. Nem volt platina és irídium sem, a vásárlók nagy öröme, hisz ez a két anyag horribilis összegekbe kerül. Az első robotban, az R-1-ben közönséges rézhuzalozás kötötte össze a Matthews-féle pozitroneurális cellákat, a másodikban már üvegszáloptika.

Matthews és Forrester még abban az évben bejegyeztette vállalatát, azon a néven, amit Asimov adott neki: Amerikai Robot és Gépember Rt. S a pozitron-, majd később bionagyú robotok elindultak világhódító útjukra, hogy százhuszonegy esztendő múlva egy kis példányuk meghatottan olvashassa fel a robotika törvényeinek akkor már kétszáz éves szövegét egy fém táblácskáról:

„1. A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül tűrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen.

2. A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznének.

3. A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első és második törvény előírásaiba.”⁵

- Köszönöm. Az ágyam mellé fogom tenni.

Nem fordítottunk még rá kellő figyelmet, de nem mehetünk el most már a különlegesség mellett, ami egyúttal a Lane-ek életének fontos jellemzője: Nickynek ágya van. Alighanem ő az egyetlen robot széles e világon, akinek van ágya, sőt saját szobája is, már életének első estéjétől fogva. Nem mintha tekintélyes méretű ruhatára igényelné, hisz mindmostanáig nincs többje, mint a gyárból hozott világoskék ruha, piros trikó és farmernadrág - Mary folyton be

---

⁵ Isaac Asimov: *Én, a robot*. Baranyi Gyula fordítása

akart menni a városba, hogy vegyen neki ezt-azt, de nem jutott még rá ideje -; egyébként olyan robotoknak sincs saját szobájuk, mint Eddie Jackson, akinek fogadásokra is el kell kísérnie gazdáját, ezért ruhatára két szekrényt tölt meg. Nem, a Lane házaspár igényelte, hogy a kislánynak saját szobája legyen. „Nekem jó anélkül is, az igényeim se nagyobbak, mint jómagam” - mondta a lányka szerényen, de Mary kijelentette, hogy ahol négy gyereknek saját szobája van, ott az ötödik sem maradhat anélkül. Ellenvélemény nem találkozott, hisz a kis robot számára ez a második törvény világos szava volt - az pedig, hogy ezáltal a család megrövidülne egy szobával, annyira valószínűtlen eshetőség volt (hisz a szobát nem is használták, s ha mégis kellene valamire, ő bármikor kiköltözik), hogy semmilyen elsőtörvény-visszhangot nem keltett a kis bionikus lélekben.

Így tehát Nickynek saját szobája van, a két vendégszoba egyikét nevezték ki annak. Berendezésén nem változtattak: a déli falnál szekrénysor húzódik, javarészt holmikkal megtöltve, az ablak alatt íróasztal, egy szék, egy zöld fotel, az északi falnál pedig az ágy, sötétkék kárpitozású, egyszemélyes bútordarab virágmintás takaróval fedve; ezt a kislány eddig egyszer vette le, azért, hogy kimossa. Az ágy lábánál még van egy olvasóasztalka is a szoba sarkában. Ha hozzátesszük a sötétzöld szőnyeget és az ablakot fedő narancsszínű sötétítőfüggönyt, alatta nappali tüllel, el is soroltuk az egész berendezést, ami most névleg Nicky birodalma lett.

Névleg, mert hát nemigen van itt. A szekrényben tartja azt az öltözetét, amelyik nincs rajta éppen, a fiókokban elhelyezte gyárból hozott holmijainak egy részét, s a takarítást leszámítva csak akkor jön ide, amikor ezek közül valamire szüksége van. Éjszakáit sem itt tölti, hanem robotszokás szerint a nappali egyik foteljában virraszt.

Azt a fajta alvást, amikor a tudatosság kikapcsol, de az öntudat valamelyest mégis megmarad s például álmok formájában jelentkezik, Nicolette nem ismeri. Bármikor úgy tehet, mint aki alszik, akár órákon át folyamatosan fekhét teljesen ébren, tudatosan, külsőre mégis alvónak tűnve; ahogy ő nem tud elaludni, úgy nem lenne képes egy ember így feküdni sokáig ébren, mert vagy elalszik, vagy kényszert érez valamilyen cselekvésre. Nicky nem érez ilyen késztetést, ő csak üldögél éjjelente nyugodtan a fotelban, mozdulatlanul, de nem szobormereven. Lélegzik, ver a szíve, kis műanyag teste éppúgy mozdul aprókat, mint egy valódi emberé, aki nem tud teljesen moccanatlan maradni, legfeljebb másodpercekre. Nicky bármeddig tudna, de nem teszi, mert az a feladata, hogy emberszerű legyen. Időnként vesz egy mélyebb lélegzetet, elfordítja a fejét, kicsit vakarózik, megköszörüli a torkát: alkalmazza mindazokat az ösztönös mozgásokat, amiket Claire-faktorok néven ismer a robotika. Megfelelő időközökben való előhívásukért a bionagy Claire-központja felel, amely tekintettel van a körülményekre is, például hogy szőnyegporolás közben gyakrabban kell köhögni, mint egyébként. Az első osztályúak azért különböznek olyan nagyon már mozdulataikban, viselkedésükben is a másodosztályúaktól, mert testük finomabb, élethűbb kidolgozásához fejlett Claire-központ társul; a másodosztályúaknál ez csupán néhány feltételes reflexre korlátozódik, még a szívverést és a lélegzést sem utánozza.

Nem lélegzett Andy sem, George Flint úr másodosztályúja, amikor belépett a White-üzletbe. Újonnan is alig ért ötezer fontot, s legfeljebb néhány száz yardról tűnt huszonöt éves, középtermetű nőnek. Közelebb érve már ordított róla, hogy robot.

- Jó reggelt, uram. Gazdám kérdezteti, tudna-e neki szigetelt alumíniumdrótot szerezni, két milliméter vastagot.

- Hát... - tűnődött el a boltos; még ő, aki nagyon kedvelte a robotokat, sem érezte szükségét, hogy viszonzozza Andy köszönését - ezt nem tudom ilyen hirtelen megmondani. Mikorra kellene?

- Nem tudom, uram.

- Szigeteléssel együtt legyen két milliméter?

- Nem értem, uram.

- A két milliméteres vastagságba a szigetelés is beszámít vagy sem?

Andy rábámult nagy barna kutyaszeleivel. Szinte látni lehetett, ahogy kínos lassúsággal kattognak fejében a pozitroneurális cellák, hasztalanul.

- Nem értem, uram. Kérem, fogalmazza újra.

- Tudod, milyen egy villanydrót?

- Nem tudom, uram.

A boltos előkotort egy hulladék drótdarabot és a kezébe nyomta. - Nézd meg a keresztmetszetét.

A nő könnyedén eltépte, mintha csak cérna lett volna. Megnézhette volna akármelyik végét, de a „keresztmetszet” ezt jelentette a számára. - Ez réz, uram.

- Tudom. Ne törődj vele. Milyen vastag?

- Három egész négy tized milliméter, uram.

- Ebből mennyi a réz vastagsága, nem számítva a műanyagot?

- Két egész kilenc tized milliméter, uram.

- Annak a drótnak, ami a gazdának kell, a teljes vastagsága legyen két milliméter, vagy csak az alumínium, a műanyag nélkül?

- Nem tudom, uram.

- Milyen célra akarja használni?

- Nem tudom, uram.

- Ez csak egy járkáló üzenetrögzítő, Mr. White - szólalt meg egy vidám hang az ajtóban -, semmivel se tud többet, mint amit Mr. Flint mondott neki. Jó reggelt, uram.

- Szervusz, kisbogaram - mosolygott az idős boltos Nickyre -, örülök, hogy te nem vagy járkáló üzenetrögzítő.

- Dehogynem, uram, én is üzenetet hozok. Mr. Fowlerrel találkoztam, tisztelteti és azt kérdezi, tud-e egy üveg beaujolais-t szerezni valami jobb fajta évjáratból. Ő nem ért az ilyesmihez, amint mondta, de lesz egy vendége, aki annál inkább. Ha szabad javasolnom, Mr. White, a tizennégyes és a huszonkilences igen jó évjárat volt. Előbbiből már nem sok lehet, de Manchesterben a Chesapeake-nél talán még akad. Ha parancsolja, megkérdezem őket.

Az öregember nem válaszolt. Tekintete ide-oda vándorolt a két robot között, akik egymásra ügyet sem vetve várták szavát. Andy semmivel sem tűnt élettelibbnek, mint egy áruházi próbababa; rezenéstelenül állt, üres tekintettel, és várta, hogy kapjon valami parancsot. Nicolette kedves mosollyal bólintott, félresimított homlokából egy hajtincset, majd körbepillantott, az egyik polchoz lépett és megigazított néhány konzervet, hogy címkével kifelé álljanak.

- El tudod neki magyarázni - szólalt meg végül az ember -, hogy kérdezze meg a gazdáját a drótról? Tudnom kell, szigeteléssel legyen-e két milliméter vagy csak az alumínium.

- Igen, uram. Köszönöm, uram - felelte habozás nélkül Andy, s hátraindult az élelmiszeres polcok közé.

White úr meglepődött, aztán eszébe jutott, hogy egy ilyen magyarázatot két robot a másodperc töredéke alatt lebonyolít.

- Mr. Flint még alszik - jelentette Nicky -, telefonálni fog, ha megkapta az üzenetet. Jó reggelt, Mrs. Sutcliffe, segíthetek?

Tartotta a boltajtót, amíg Gladys Sutcliffe beevickélt a babakocsival. - Köszönöm. Jó reggelt, hát mit szól, Mr. White?

Az öregember benézett a kocsiba, ahol Bertie Sutcliffe elmélyülten nyomogatott egy zsebszámológépet. Ha esetleg négyzetgyököt vont 2,56-ból, éppen életkorát kapta meg.

- Korán kezdi - nevetett -, matematikus lesz belőle.

Bertie kinézett a szerszám mögül és ránevetett Nickyre, aki a koci fölé hajolva viszonozt.

- Mr. White, ugye nem mondja, hogy kifogyott a fagyasztott pulyka? - tudakolta a hölgy, a csirkék között keresgélve.

- Dehogyan mondom, van még abból, csak hátul hagytam a raktárban. Kevés fogy, tudja. Kislányom, ugorj már be érte.

- Máris, Mr. White - mondta Nicolette, de csak babázott tovább.

- Nem baj, majd később - mosolygott a hölgy, zacskóba szedve néhány szép nagy paradicsomot. - Mondja... nocsak - lepődött meg, mert a raktárból kilépett Andy és átnyújtott neki egy hideg csomagot. - Ez nem a Flint úr robotja?

- De igen, asszonyom - felelte a másodosztályú.

- Jaj, de nekem nem ilyen kell, nagyobb. Nicky - fordult a kislányhoz, akit lehetetlenség volt elszakítani a babakocsitól -, magyarázd meg neki, hogy hatszemélyes csomag...

Andy bólintott, elvette a csomagot és visszament a raktárba.

- Aj, sose szokom meg - mondta a hölgy, s a pultra tette a paradicsomot -, ez a rádió nagy ötlet volt, aki kitalálta. Mint aki ide se figyel, nézze...

Nicolette valóban teljesen elmélyült Bertie csodálatában, aki éppen a kislány orrát tapogatta. Megnyomta. Nicky halkán csöngetett. Bertie kacagott és újra megnyomta. Nicky hűségesen csöngetett megint.

- Hát az... köszönöm, Andy, tedd a pultra... hát az ananászlevet hova tette, Mr. White?

- A felső polcon van, Mrs. Sutcliffe, a meggy mögött.

- Megvan. Hanem mondja, olvasta a mai újságot?

- Mire gondol?

- A vasútra. Azt írják, húszmillióba kerülne. Rengeteg pénz az, soha elő nem teremjük.

- Egyszer csak összejön - emelt ki egy tucat tojást a tulajdonos -, eddig még mindig elértünk mindent, amit akartunk.

- Nincs annyija még Jacksonnak se, az összes zsebét ki kellene forgatnia. Pedig csomagokkal, babakocsival nem egy leányálom lehurcolkodni a vonatról, föl a buszra, onnan megint le.

- Ha most nyomban elkezdenék építeni, már nem is járna babakocsival, mire elkészül.

- Az lehet, látja, de az is meglehet, hogy igen, csak már valaki más ülne benne - a fiatalasszony nevében meglökött egy borsókonzervet, ami levetette magát a polcra. Nicky megpördült és egy lábnyira a padlótól elkapta. - Hoppá!...

- Semmi baj, asszonyom - helyezte vissza a kislány az üveget, s visszatért a kocsához: most ő nyomta meg Bertie orrát és Bertie csöngetett.

George ezen a délelőttön kerített sort rá, hogy megnézze a két napja fölött tárgyalást. A másnapi ítélethirdetésre már tudni akarta, mit mondott a Medica.

- Asszonyom - kezdte az orvosnő, kényelmesen áthelyezve súlypontját másik lábára -, mindenekelőtt szeretném eloszlatni Mr. Bentley aggályait. Az ügyvéd úr gondos kérdéseivel létrehozott egy olyan képzeletbeli szituációt, amikor semmit sem tehetek az őt fenyegető veszéllyel szemben. - Az ügyvéd felé fordult, úgy folytatta. - Ha ugyanezeket a kérdéseket egy másik robotnak tette volna fel, Mr. Bentley, a válaszok ugyanezek lettek volna; kivéve, hogy azoknak nincs húsz kezük, csupán kettő, és azok kifejezték volna rendkívüli szomorúságukat az ön elképzelt halála esetén. Én is megteszem, ha kívánja, de magam nem érzem szükségét - ne vegye sértésnek, uram, pusztán a dolog formális mivolta miatt. - Visszafordult a vizsgálóbíróhoz. - Nekem húsz kezem van, asszonyom, tíz különálló egységből állok, ami nagyon hatékony mentést tesz lehetővé. Pusztán ennek a ténynek köszönhetően tízszer-hússzor annyi embert tudok ellátni például egy tömeges balesetnél, mint egy magányos robot. Ha azonban olyan szituáció áll elő, amikor valakit nem menthetek meg...

Szártarta a kezét, aztán fesztelenül bedugta dzsekije zsebébe.

- Ha valakit nem menthetek meg, asszonyom, akkor nem teszem. Ez ilyen egyszerű. Igen, én képes vagyok rá, amint Mr. Bentley mondta, hogy meghalni hagjak egy embert - ugyanabban az esetben, amikor minden más robot. Ha nincs lehetőség a megmentésére. Én ugyanúgy, mint minden más robot, minden körülmények között, tűzön-vízen át az emberek mentésére törekszem, erre tervezték. De az én képességeim is végesek, csodát tenni nem tudok. Az egyetlen különbség köztem és más robotok között, hogy az emberek halála nem nagyon rontja pszichikai stabilitásomat.

- Mr. Bentley? - bólintott a vizsgálóbíró, látva az ügyvéd szólásra jelentkezését.

- Megenged még egy kérdést, asszonyom?

- Parancsoljon.

- R. Medica - állt fel Bentley -, ha jól értem, te kevésbé vagy ösztönözve arra, hogy az embereket mentsd, mert ez nem ront...

- Nem, Mr. Bentley! - A robot kifejezett haraggal vágott az ügyvéd szavába, amire a bírónő is ráncolta a homlokát. - Azt hiszem, ön semmit sem értett meg a szavaimból. Az emberek időnként *meghalnak*, akár akarom, akár nem, akármit teszek vagy nem teszek. Meghalnak vagy maradandó károsodást szenvednek, mert én ugyan mindent tudok az orvostudományról, de ez a tudomány véges, és míg a világ világ, az is marad. Ha történik egy baleset, ahol többen megsérülnek és meghalnak, akkor nekem túl kell lépnem a tényen, hogy voltak, akiken nem tudtam segíteni - különben azokon se fogok tudni, akiken még lehet. Egy közönséges robot ezt épp hogy meg tudja csinálni, aztán kiég az agya, amint biztonságba helyezte az embereket. Ezt a luxust én nem engedhetem meg magamnak, mert mentős vagyok, nekem naponta száz-kétszáz esetet is el kell látnom, akár meghalt valaki a kezem alatt, akár nem. Úgy készítettek, hogy ezt el tudjam viselni, és ezidáig sikerült is, az eddigi agytesztek tanúsága szerint. De ettől én nem vagyok „kevésbé ösztönözve” arra, amiért létezem, Mr. Bentley. Az ön házirobotja

sem azért védi az ön életét, mert ha önnek baja esne, akkor ő nem működne tovább. Ez a három törvény fejreállításra volna, uram, a harmadik törvény sem fontosabb nem lehet az elsőnél, sem oka nem lehet annak. A harmadik azért van, hogy az első kettő működhessen. A második azért van, hogy az első működhessen. Az első azért van, mert *van!*

Bal talpán negyedfordulatot téve visszatért a bírónő felé és immár roboti nyugalommal bólintott neki. - Elnézését kérem az indulatomért, asszonyom. Ha megengedi, rátérnék eredeti parancsomra, a Brirob és az Angliai Mentőszolgálat érdekeinek megvédésére.

- Örömmel fogadnám - mondta dr. Dickinson-Wyler szárazon.

- Igen, asszonyom. Jelentést készítettem, amely részletesen elmondja, miért nem lehetett sem a sérült lábat kihúzni a sín alól, sem a sín korábban átvágni. - Zsebébe nyúlt és kivett két lapocskát. - Kérem engedélyét, hogy ezeket mint bizonyítékokat benyújtsam.

- Mr. Bentley?

Az ügyvéd még mindig ugyanott állt. - Nincs ellenvetésem - morogta zavartan, az előző szónoklat hatása alatt.

A Medica az egyik kártyát a bírónő, a másikat Bentley asztalára helyezte. - Itt másodpercnyi pontossággal leírtam minden tetteimet a helyszínrre érkezéstől távozásomig. Tetteim indokait nem írtam le, asszonyom, mivel ezt négy szóban el tudom mondani: orvosilag így láttam helyesnek. Számomra másféle indokok nem léteznek, mert a három törvényt csak egyféleképpen tudom értelmezni. A hippokratészi eskü szemszögéből és azon keresztül.

A bírónő néhány pillanatig tanulmányozta a kártyaolvasó képernyőjét, majd megkérdezte: - Van valakinek kérdése?

- Nincs, asszonyom - felelték az ügyvédek.

- Akkor a robottanú jelentését megismerendő az ülést elnapolom huszonkilencedikén reggel kilenc órára. Addig is az R. Jessica Medica Smith üzenen kívül helyezésére vonatkozó határozatot hatálytalanítom. Köszönöm, uraim, hogy megjelentek.

George jókat derült a felvételen, tetszett neki a robot karakán modora. De el is gondolkodott azon a néhány szón, amit az orvosnő olyan jelentőségteljesen hangsúlyozott. „Az első törvény azért van, mert van!”

Mindenki tudja, hogy a robotokat, modern ipari világunk talpköveit a három törvény irányítja; de keveset gondolunk e törvények eredetére és a módra, ahogy a robotok követik őket. Amikor autóba ülünk, akkor sem szoktunk arra gondolni, miként hatnak a vezetékekben haladó elektronok a két mágnesre oly módon, hogy a kerék forgásba jöjjön. Megszoktuk, hogy megnyomunk egy gombot és a kerék forogni kezd, a hogyan és a miértet rábízuk a szakemberekre.

George élt-halt az ismeretterjesztő irodalomért, amit olvasni is szeretett, de írni még jobban, s ezek a gondolatok egyből úgy formálódtak meg benne: milyen könyvet lehetne írni erről?

Elmélkedéséből a csengő riasztotta fel.

- Jó napot, Mr. Lane - üdvözölte Eddie Jackson -, elnézést, hogy zavarom, de Miss Lillian tisztelettel kérdezteti, tudná-e néhány napig nélkülözni a Stevenson-féle latin szótárát.

- Stevenson?... persze, gyere be - George visszaballagott a nappaliba és tanulmányozni kezdte a Nicky szobaajtaja melletti könyvespolcot. Eddie csatlakozott hozzá. - Itt kellene lennie a szótárak között - mutatta a házigazda -, de úgy látom, megint máshová rakta valaki.

Eddie átlépett a másik polchoz. Amíg azt is megnézi, mutassuk be néhány szóban a legértékesebb, legismertebb és legfontosabb christiesi robotot.

Harmincéves, jóképű férfit formázott, hat láb hét hüvelyk magasra nyújtózott ki és százhatvan fontot nyomott. A dús bajuszú, markáns arc és a sötétzöld szempár a múlt század végén kapható legintelligensebb típusok egyikét takarta, amiért akkori árfolyamon közel kétszázezer fontot kellett fizetni. Eddie vagy hatvan éve szolgál a Jackson család mindenkori vezetője mellett magántitkárként, intézi a család üzleti ügyeit; s mivel a Jacksonok Christies leggazdagabb családja, egyúttal a város pénzügyeit is. Nem történt olyasmi Christies város költségvetésében az elmúlt hatvan esztendőben, ami Eddie gondos számításain keresztül ne ment volna, s minden esztendőben keletkezik néhány ezer font nyereség abból, hogy olcsóbb anyagot, jobb szállítót keres a kiválasztottnál. Összeköttetésben áll a városháza telefonjával, s ha ott éppen senki sincs - ami a nap nagy részében így van -, ő válaszol az oda érkező hívásokra. Ha távol van a várostól, külföldön tárgyal a Jackson és Fiai ügyeiben, akkor a mindig itthon levő Violet helyettesíti.

A Jackson család - ezt még lesz időnk elmondani, mert a latin szótárnak láthatóan nyoma veszett, már a vendégszobában is keresik - a hatvanas évek végén alapozta meg vagyona a textiliparban. Az akkori fellendülés hamar milliommossá tette Richard Jackson, a cégalapító unokáját, miután a kis társaság jóformán csak vegetált harminc éven át. A hetvenes évek közepén a cég kibővítette üzletét a bútorigarrral, majd a divatszakkal is; nyolcvanháromban az apja örökébe lépett Charles William autógyárakkal kötött szerződéseket autótextília szállítására, s megtöbbszörözte a cég vagyona. Huszonkettőben átadta az irányítást Lewis fiának, aki azóta vezeti a céget különösebb ingadozások nélkül, csendesesen. Eddie úgyszólván igazgatói jogkörrel bír mellette, sokszor egyedül tárgyal és ír alá szerződéseket.

Még folytatnánk, de Eddie rábukkant a latin szótárra a hátsó vendégszoba egyik polcának sarkában.

- Megvan, Mr. Lane - mutatta föl. - Engedelmeivel elvinném néhány napra. Miss Lillian hálás lesz érte, a könyvtárban képtelenség volt föllelni.

- Majdhogynem ritkaság - bólintott George -, de talán rá tudom venni a kiadomat, hogy vegye kézbe. Vagy ha nem, szerezhetek még egy példányt Lord Wellesleytól, neki minden ilyesmitől van legalább öt.

- Nem kívánom, hogy fáradságot vállaljon értünk, uram - felelte Eddie udvariasan.

- Nem fáradság, a szótár nekem is kell - most éppen nem, persze, de sokáig nem tudom nélkülözni; és Lilliannek alighanem szüksége lesz rá vagy három évig.

Miss Lillian, Lewis úr unokahúga az orvosi egyetemre járt.

- Négyig, ami azt illeti, Mr. Lane - Eddie könnyedén nekitámaszkodott az ajtófélfának -, de mindenképpen megoldom a problémát. Most is csak azért kellett önhöz fordulnom, mert a kisasszony, jó szokása szerint, az utolsó pillanatban szólt. Azt hittem, a kisebbik szótár elég lesz.

- A Burton-kiadás nem jó semmire - legyintett George, kikísérve vendégét. - Mondd meg neki, hogy szerzek rendeset.

- Előre is köszönöm a kedvességét, uram.

Kezet ráztak, s Eddie hosszú léptekkel kisietett az utcára.

A Juharfa utcán indult az északnyugati városrész felé, még sok elintéznivalója volt a városban. A Bükkfa utca sarkán azonban egy hang megállította.

- Eddie!...

Lelket se lehetett látni a közelben, de Eddie-nek nem okozott gondot fölfedezni a hang forrását egy régi szekrényben, ami a húszas számú ház kertjének utcai végében állt.

- Jó napot, fiatalúr, mi a gondja?

A szekrényből kilépett a fiatalúr, Kevin Shelton, aki nagyjából hároméves volt és a szép szál robotnak a térdéig sem ért. Fölmutatott az egyik fa tetejére.

- Cindy fölment oda és most nem tud lejönni.

Eddie benyitott a kertkapun és odament a fához. Diófa volt - annak ellenére, hogy ebben az utcában logikusan bükkfáknak kellene lenniük -, hatvanéves, jól megtermett példány. Neve nem volt, Christiesben csak a köztéri és fasori fáknek adtak nevet, ellentétben Staceyvel, ahol minden fát elneveztek, amikor első virágait meghozta.

- Nem látom... de, ott van - fedezte fel arrébb lépve. - Szerintem le tud jönni.

Cindy harminc láb magasan úgy tapadt egy kinyúló főághoz, mintha dió volna. Aligha árulunk el titkot azzal, hogy macska volt.

- Nem tud - állította Kevin -, már egy órája kuksol ott.

- Akkor igazán szólhatott volna előbb is, Kevin fiatalúr. Felhívhatta volna a városházát. A szülei nincsenek itthon?

- Kint vannak a hegyen. Le tudod hozni?

Ez nem volt különösebben meglepő, zsenge kora ellenére Kevin Shelton remekül megvolt pár óra hosszat egyedül az óriási kertben. Miközben Eddie nekifogott, hogy levegye a kabátját és előhossa Sheltonék létráját, két tömbbel odébb Petra Wakefield megszakította útját s a Bükkfa utca felé indult.

- Igen, feltétlenül. Most látom, hogy le is kell, mert felsértette a mancsát.

- A mancsát? - pislogott Kevin.

- Ezt itt ni - mutatta a kezét Eddie. - Petra majd meggyógyítja. Ne aggódjon, fiatalúr. Kérem, ne jöjjön a létra közelébe.

S határozott léptekkel indult fölfelé.

Október szeles, ködös, hideg idővel köszöntött be, ami látszólag ellentmondás, hiszen a szél elfújja a ködöt. Így is tett minden délelőtt, de másnapra a köd mindig visszatért. A higanyszál zuhanni kezdett, ötödike körül a talajmenti fagyok is megjelentek, kilencedikén pedig olyan hideg volt, ami január derekának is becsületére vált volna: mínusz tizenhárom fok. Igaz, csak hajnalok hajnalán és csak Christiesben - az ország minden más részén negyvenfokos hőségben sütkéreztek a pálmafák alatt.

- Nem hiszem - felelte Nicky, gondosan ellenőrizve, hogy az ablak jól zár-e.

- Nem-e? - pislogott rá apja az ágyból, s nagyot harapott a pirítósból. - Ahtán miénne?

A kislány jól értette a „kora reggeli tájszólást, ami nem más, mint a vajás pirítóson átszűrt közönséges angol nyelv”, amint apja a régi szatirikus író, Wodehouse-t idézve megnevezte. Helyet foglalt Mary mellett az ágyon és két ujjal kicsipentett egy apró sajtdarabot.

- Mert rádió van a fejemben, és az azt mondja, hogy az egész országban ilyen az idő. - S bekapta a sajtot.

- Furcsa fejed van - jegyezte meg Mary valami különös arckifejezéssel, amire George fölnevetett.

- No igen. Vajon mi lehet vele?

- Rohangászik valahol, nyilván.

- Tetszene neki ez a kis jószág - bökött az apa a kislány felé, aki bólintott, mintha értené, kiről van szó. - Mindig azon voltam, hogy föl hívom, de sose jutottam el odáig.

- Múlt héten beszéltem Stanwyckkel az egyetemről, valami adatot kért - Mary töltött magának még egy kis teát -, említette, hogy együtt dolgozik Johnnal.

Nicky hökkenten nézett bátyja szobája felé.

- Egy másik Johnnal, Írországból - nyugtatta meg apja. - Próbáltam vele beszélni a múltkor, de csak üzenetet tudtam hagyni, azóta se hívott vissza. Lehet vagy két hónapja. No, mi kell, gyerekek?

A kislány napirendre tért az érthetetlen beszélgetés fölött, és megemlítette a postát. Ő találkozott hajnalonként - az igazi hajnalt értve ezen, nem reggel nyolc órát, amikor a Lane házaspár ébred és reggelizik - a postaautomatával, ami majdnem mindennap betért a Hegy utca déli részébe, s ha erre befordult, mindig hozott is valamit Lane-éknek. Meghívók, körlevelek, olvasók levelei, kiadók levelei, ambiciózus pályakezdő írók levelei - szép számban érkeztek, s a lelkiismeretes kis robot hűsége szétválogatta és rendbe tette őket minden áldott nap. Szülei csak legyintettek, főleg, hisz úgyis összekutyulják nyomban, ám néhány nappal Nicky születése után azt vették észre, hogy a levelezés mindig rendben van tartva és mindent meg lehet találni benne; először azóta, hogy postájuk túllépte a heti húsz levelet, sok-sok évvel ezelőtt. Akkor rábízták, szöszmötöljön vele, ha akar, s Mary felruházta a postabontás jogkörével is, amit a kislány úgy viselt, mint egy érdemrendet. Azóta ő olvasta a postát, csak azt adta át szüleinek, ami választ igényelt.

- Jött egy segélykérő levél - mondta komoly arccal.

- Akkor rossz a címzés, küldd át a tűzoltóságra - felelte George faarccal, s tett még egy kis rántottát a pirítására.

Nicolette arcán megjelent az első törvény tréfát nem ismerő eltökéltségének oly gyakori kifejezése. - „Drága öregem, muszáj eljőnnötök, ez most élet-halál kérdése. Ha csak egyikőtök ide tud jönni, az életemet mentitek meg, különben ezek ízekre cincálnak engem.” Ezt írja, szerintem elég egyértelmű.

A szülők összenéztek, aztán kitört belőlük a nevetés. George kiköhögte magát, aztán odaintette a gyereket, aki körbeszaladva az ágyat megállt mellette. Apja megragadta a vállát, odahúzta magához és cuppanós csókot nyomott a képére. - Óriási számár vagy, gyerekek! - jelentette ki, mielőtt az bármit nyikkanhatott volna. - Óriási nagy-nagy számár, de sose szégyelld, Jézus is azon ült. Fogadjunk, hogy megmondom az aláírást a levél végén!

Nicky engedelmesen lehajtotta a fejét, igen, ő számár.

- Axelrod - mondták a szülők kórusban. - David Michael Simon Axelrod, Hemingway Írókör, Cambridge!

A lányka csodálkozva bólintott. - Úgy van. Honnan tudtátok?

- Ha láttad volna, te is tudnád - nevetett Mary. - Ő mindig bajban van, mindig segítségért rimánkodik, mindig az életét érzi veszélyben, akármilyen jelentéktelen apróságról van szó. Utólag aztán mindig ő is beismeri, hogy bagatell volt az egész, és legközelebb előről kezd ugyanúgy. Már húsz éve. Előadást akar velünk tartatni, ugye?

- Igen... Cambridge-ben egy hét múlva...

- Pontosan ugyanilyen levelet kapott még legalább húsz író - állította George -, mindegyiknek egy egész kis listát szedett össze arról, hogy miért ő az egyetlen és kizárólagos ember, aki az összejövetelet megmentheti. Volt olyan, hogy összehasonlítottuk Arthur Cameronnal; mindketten komoly és megfontolt emberek voltunk, egyedüli birtokosai annak a képességnek, hogy mondanivalónkat színesen, humorosan és a hallgatóság érdeklődését megragadva adjuk elő, ám anélkül, hogy ez a tartalom rovására menne. Az egyetlen különbség, hogy nekem kifejező, mélykék szemem van, Arthurnak pedig kifejező, barna. Egyébként isteni pofa ez az Axel, és nagyon komolyan veszi a dolgát. Azért ír mindig ódákat rólunk, mert az a dolga, hogy találkozókat és összejöveteleket szervezzon, és ezt el is látja remekül.

A gyerek arcán kicsit bizonytalanabbul, de továbbra is ott ült a gyanú, hogy valaki bajban van, s neki tűzön-vízen át segítenie kell, a tévedés legkisebb esélyét is kizárva.

- Jól van - mondta apja megenyhülten, s megveregette a vállát -, ha ilyen fontos neked, nézz utána, keresd meg, derítsd ki.

Azzal visszatért a teájához.

A kislány utánanézett Mr. Axelrod telefonszámának és nyomban föl is hívta. Egy robot jelentkezett, aki BRSWLC845863485-ként azonosította magát, vagyis másodosztályú volt.

- BR39SNDQ4342 gazdája levelet kapott BRSWLC845863485 gazdájától - mondta Nicky elektronikus nyelven, amiben nem volt kód az „apa” szóra, majd beidézte az egész levelet. - A levél hangvétele azt jelzi, hogy gazdád veszélyben van. Adj információt.

- Nincs tudomásom róla, hogy a gazdát veszély fenyegetné - jött a válasz. - Jelenleg alszik és teljes biztonságban van. A levélben jelzett időpontban bekövetkező veszélyről sincs tudomásom.

- Van betekintésed gazdád levelezésébe?

A másodosztályú egy olyan kódot adott válaszul, aminek jelentése emberi nyelven így írható körül: - Általában nincsen, de ha az első törvény szükségessé teszi, megvannak rá a technikai lehetőségeim.

- Az első törvény parancsa, hogy nézd át gazdád levelezését az utóbbi néhány napban, és jelezd, hogy volt-e az idézethez hasonló szövegezésű levél.

- Azonnal, de kérek bővebb magyarázatot. - Egy másodosztályú nem vitatkozhat egy első osztályúval, ha az az első törvényre hivatkozik; de mint gazdája érdekeivel tisztában levő szerkezet tudni akarta, mit mondjon a kívánság okáról, ha valaki megkérdezi.

- Adataim vannak arra, hogy ha gazdád több ilyen szövegű levelet írt, az azt is jelentheti, hogy a levélben említett veszély nem valószínű. A részletesebb magyarázatot nem tudod felfogni.

A másodosztályú ezzel sem vitatkozott, pontosan tudta, hogy nem érheti fel ésszel az első osztályúak dolgait. - Igen, vannak hasonló levelek, nyolc darab. Milyen részletek szükségesek?

- Az idézett levélben gazdámra vonatkozó pozitív jelzőkhöz hasonlóak szerepelnek más gazdáknak írott levelekben is?

- Harmincnégy hasonló és harminc azonos jelzőt találtam.

- Mindegyik levél címzettje író és a levelek előadás megtartására kéri fel a gazdákat Cambridge-ben, október 15-én és 16-án?

- Igen.

- Következtetésem az, hogy a gazdátat fenyegető veszély képletesen értendő, említése hatáskeltés céljából alkalmazott nyelvi eszköz. Döntésem az, hogy nem kell veszélytől tartani.

- Nicky tudta, hogy a másodosztályúnak akárha idegen nyelven mondta volna, de el kellett mondania arra az esetre, ha utasítást kér a Központi Programozó Irodától, amit kétségkívül nyomban meg is tesz. Ezért hozzátette: - A felelősséget én viselem.

- A parancsot tudomásul vettem.

- Vége - felelte Nicky és bontotta a rádiókapcsolatot. - Utánanéztem - jelentette ki most már előszóval -, Mr. Axelrod csakugyan úgy fogalmazza a leveleit, ahogy elmondták. Nem hiszem, hogy valóban kellene tartani a széttépetésétől.

S elrágcsált még egy csipetnyi sajtot.

- Hát ez hamar ment - lepődött meg George, aki ezalatt még a szájához sem emelte a csészét. Hiszen egy ezredmásodpercig sem tartott az egész.

Hosszas történetet nem mesélhetünk róla, de említés nélkül sem hagyhatjuk, hogy ez a mínusz tizenhárom fokos vasárnap tulajdonképpen családi ünnep: Nicolette ma egyhónapos. A Lane család minden tagja átesett már ezen az életkoron, de mint George az ebéd végeztével megállapította, egyikük se volt ilyen tehetséges szakács kisbaba.

- Én különleges kisbaba vagyok - mondta az ünnepelt büszkén -, tegnap például megjavítottam Mr. Grubbs...

Sose derült ki, hogy mije javította meg. A mondat közepén elhallgatott és nagyra kerekedő szemekkel bejelentette:

- Jött valaki.

- Hadd jöjjön - mondta George kedélyesen -, már megettünk mindent, úgyse kap.

- Szerintem nem szereti a kacsasültet - felelte lánya, azzal fölkel és kiment.

A jövevény már bent volt a kertben, de nem jött a ház felé, csak a kapu mellett álldogált és nézelődött. Nem csoda, hogy Nickyt meglepte, amikor meglátta az előszobaajtó fölé szerelt apró kamerán át. Tetőtől talpig fehér gyapjúruhába volt öltözve, még az arcát is ez takarta. Ez nem egyezett az utolsó christiesi divattal.

- Beeee - köszöntötte Nickyt.

- Hát te hogy kerülsz ide?

- Beeee.

Belátva, hogy további magyarázatot nem várhat, a kislány visszaindult a házba. A vendég közben kiválasztott egy fücsomót a kerítés mellett és beleharapott.

- Apa - jött gondterhelten a gyerek -, mit jelent az, hogy „beeee”?

- Ki mondta neked?

- Ott az a hölgy a kapunál.

A fiúk felugráltak és elhúzták a függönyt. Jót nevettek tudatlan kishúgukon.

- Még sose láttál birkát?

- Sütöttem nektek egyik nap.

- De élve?

- Dehogyis, Michael. Szabályszerűen levágva, főszeletelve, salátával. Ízlett is neked, nem emlékszel?

- Szamár vagy - nevetett bátyja, azzal kivett a szekrényből egy zseblámpát. - Gyere, intézkedünk.

A kislány nem merte megkérdezni, minek a zseblámpa déli tizenkettőkor; igaz, borús volt az idő, még mindig nem ment öt fok fölé a higanyszál.

- Beeee - üdvözölte a fiúkat is a pázsitevő jövevény.

- Szia, gyapjúpulcsi, hogy kerülsz ide?

Ezt a birka már Nickynek részletesen elmesélte, így most nem válaszolt. Evett.

- No, gyerek - intette oda szárnysegédjét Michael -, most ragadd meg szépen a fejét és tartsd mozdulatlanul.

- Beeee! - szólt a méltatlankodó segélykiáltás, de hasztalanul. Nicky erősen tartotta, Mike pedig a füle mögé nyomta a zseblámpát.

- Nem nagyon tudom kibetűzni - hajolt közelebb az átvilágított fülhöz -, próbáld te.

A nagy felbontású robotszemek könnyen leolvasták a birkafülre tetovált számot. - EWS-ESA-6172-8291.

- Helyes, akkor most kérdezd meg a főbirkászati főparancsnokságon, kié a birka, avagy előkelőbben juh.

Nicky nem tudta, az hol van, ezért felhívta a Központi Programozó Irodát, amely nyomban közölte az Országos Haszonállat-nyilvántartó számítógépének hívójelét. Ezt is felhívta, s máris jelenthette: - Az előkelőbben juh Mr. Owen Powell tulajdonát képezi, Stacey tizenkilenc.

- No látod, máris milyen sokat tudunk. Visszaviszed Owennek az előkelőbben juhot?

- Vissza - nevetett a kislány. - Nem tudod a nevét?

- Csacsikám, Owennek kétszázötven birkája van.

- Előkelőbben juha - tette hozzá Bobbie következetesen.

- De ha én R. Lane vagyok - gondolkodott nővére -, akkor ő J. Powell, nem?

- J mint Juh?

- J mint Juh!

- Keresztnév is kell neki - szólalt meg Steve. - Legyen Grace.

- Miért pont Grace?

- Mert fűvet eszik.⁶

- Hát ezen az elven minden birkát Grace-nek lehetne hívni - derült Mike -, de ha Owen elfogadja, én nem bánom. Légy üdvözölve, J. Grace Powell.

- Beeee!

Mire Nicolette elintézte Grace hazajuttatását - Owen Powell külföldön volt, a juhász Manchesterben, a juhász segédjét pedig nem lehetett elérni telefonon, mivelhogy kutya volt -, eltelt két óra, s az addig csak gyülekező felhők megsűrűsödtek. Nicky éppen a Kis-Cwmbrian déli lábánál épült juhakol ajtaját nyitotta, amikor a hegy fölött megvillant valami, s nyomban utána egy óriási ostor vágott végig az égen.

- Beee! - iszkolt J. Grace Powell be az akolba a juhász segédjének hangos biztatására, s elvegyült a gyapjas háta tengerében.

Nicolette becsukta a nagykaput, gondosan beállította a biztonsági zárat, a riasztóberendezést, a tűzjelzőt, néhány rádiójelet váltott a biztonsági rendszerrel, majd körbejárta az épületet, nincs-e valahol veszélyforrás. Mire visszaért a kocsihoz, újabb ostorcsapás hasította ketté az égboltozatot, s a résen át víz kezdett zuhogni a földre.

Beszállt a kocsiba, bekapcsolta a lámpákat, a futóműveket átállította csúszós útfelületre, s rádióvezérléssel indított. Máshogy nem is tehette volna, Mr. O'Connell kisterepjárójának magas volt az ülése, a lába nem érte el a pedálokat.

A földúton haladva megkerülte a Kis-Cwmbrian délkeleti lankáit, majd ráfordult a Kis-Cwmbrian utcára, ami a Christiest dél felől szegélyező Nagyrét szélét jelenti, az utca északi oldalán házak állnak, déli oldalán a lápvidék. Ide torkollik a Hegy utca déli vége. Nicky végigment az utcán, ráfordult az Orchidea útra, majd a Krizantém fasoron érte el a Krizantém parkot. A park túlsó végétől már nem volt messze a Fahéj utca, ahol a polgármester lakott. A kis sofőr gondosan bemanőverezett a garázsba, s bekopogott.

- Hamar megjöttél - lépett ki a polgármester.

- Igen, kocsival összehasonlíthatatlanul könnyebb volt, mintha gyalogszerrel kellett volna elcipelnem odáig az állatot. Igazán köszönöm, hogy kisegített, Mr. O'Connell.

- Nincs mit. Az akloknál minden rendben?

- A legnagyobb rendben, uram, az összes biztonsági rendszert ellenőriztem.

- Jól van. Akkor hát... várj csak...

A polgármester hátralépett az előszobába és leakasztott egy esernyőt.

- Nagyon kedves, uram. Holnapra visszahozom.

Nicolette-ünk útja innen még a piacra vezetett különböző zöldségek végett, aznap ugyanis White úr kifogyott a paradicsomból. Amikor hazaindult, megpillantotta Mrs. Ryant, aki az esőtől védtelenül lépett ki a piac fedett területéről.

- Asszonyom - szaladt oda, s a feje fölé tartotta az ernyőt -, segíthetek?

- Jaj, de jó, hogy jössz, látod, ez a fene eső is igazán szólhatott volna előre...

---

⁶ Angolban a fű *grass*, ami kiejtve hasonlít a Grace névre

Így aztán az ernyő ellenére is bőrig ázva ért haza, már majdnem négy óra volt, szinte sötét. Mary az előszobában fogadta.

- Hogy nézel ki?!

- Vizesen - mosolygott rá a kis robot, akit akár azonnal ki lehetett volna csavarni.

- Azt látom, de ennyire?

Nicolette most piros helyett bordó trikót viselt, kék helyett majdnem fekete farmerral. Ugyanaz volt pedig mind a kettő.

Mary betuszkolta a fürdőszobába és a fejére borított egy törülközőt. - Hámozd le ezeket magadról és zuhanyozz le meleg vízzel, de gyorsan.

- Láttál már náthás robotot, anya?

- Még tüdőgyulladásosokat is láthatok, ha nem igyekszel.

Nickynek vérében volt az engedelmesség, egykettőre kibújt hát minden ruhájából, törülközőt tekert maga köré, s megfogva anyja kezét, rátette a vállára. Meleg volt.

- No, úgy látom, nem hűltél át nagyon - tapogatta meg.

- A testhőmérsékletemet a Conradson-féle hőszabályzóelemek...

- Jó, jó, ne magyarázd, hozom a ruhádat. De holnap már mindenképpen bemegyünk a városba, nem járkahtsz nyári ruhában október derekán.

- Ez igaz - felelte a gyerek, aki nagy súlyt helyezett rá, hogy emberszerű legyen.

Emberszerűségét segítő másnap délután csakugyan bementek a városba kiegészíteni a gyári ruhatárat. Ketten voltak csupán, Mary és Nicky - mondhatnánk úgy is, anya és leánya, de talán ez kicsit még túlzás -, a férfiak érdeklődése nem terjedt ki ilyesmire.

Ha a Christies legszélén lakó Lane-ék azt mondják: be a városba - az háromfélét is jelenthet. Kisebb ügyeket el lehet intézni Christies aprócska belvárosában, a nagyobb bevásárlásokhoz Shrewsburybe kell menni, ritka és különleges dolgokért pedig nemegyszer Manchesterbe is ellátogatnak. Még Manchester is „a város” a christiesiek szemében, bár majdnem félórányi vonatra fekszik Shrewsburytől.

Ezúttal azonban nem mentek Manchesterbe, beérték a megyeszékhely egyik kisebb bevásárlóközpontjával, amely a Walesbe vezető országút mellett fekszik, éppen itt tesz le a christiesi busz. Nicky az előcsarnokban balra fordult, Mary reflexszerűen követte, aztán megállt.

- Hová mész, te? Erre van a gyerekruhaosztály.

- Erre meg a robotfelszerelések - mutatta a lányka.

- Vagy úgy. Nem tudtam, hogy másra is szükség van ruhán kívül.

- Hát nincs is. A robotruhák is ott vannak.

- Robotruhát nem veszünk, Nicky - mondta az asszony határozottan, s elindult a jobboldali mozgójárda felé. A kislány sietve követte.

- Sokkal olcsóbb, anya...

- És nem jó semmire, műanyag vacak, nem melegít, s amint a farmerodon láttam tegnap, még a vizet se bírja.

- Reggelre olyan lett, mint az új. Nekem különben se számít, hogy melegít-e. Sokkal jobb lenne, ha...

- De nekem számít. Mit tanultál a gyárban a szófogadásról?

A kislány fölhúzta a szemöldökét. - Hogy meg kell védeni az Ember érdekeit, mint például hogy a pénzével...

- És mi van az Ember olyan érdekeivel, hogy a gyereket rendszeren felöltözve lássa?

- Meg kell győznie a gyereket, hogy ez utóbbi fontosabb.

- Jól van - nevetett Mary -, meggyőzőm. Ez a néhány fontnyi különbség lényegtelen, sokkal többet számít, hogy ha négy gyermek rendszeren van öltözve, akkor az ötödik se járjon hamisított vackokban. Megfelel? Erre gyere, először is veszünk neked télikabátot.

Vettek egy szép sötétkék háromnegyedeset, fehér szegélyekkel, kapucnival, hozzáillő egyujjas kesztyűvel. Nicky kapott két téli nadrágot, egy kéket és egy dióbarnát, hozzájuk egy-egy ugyanolyan színű pulóvert, valamint egy pár fehér téli cipőt. Mary akart volna pirosat is, de abból nem volt olyan, ami tetszett volna neki.

- No, eddig megvolnánk, mi kell még? - nézett körül Mary.

- Semmi - akarta volna lánya mérsékelni a költekezést, de süket fülekre talált.

- Veszünk valamit a kobakodra.

Kerestek sapkát neki, de olyan méretben és formában, amit Mary szeretett volna, csak fekete volt, abban pedig mégse járathatja a lányát, így hát vett egy uncia fehér fonalat. - Kötök neked olyat, mint a fiúknak, Michael mindig nagyon szerette.

- Sose láttam rajta.

- Öt évvel ezelőtt elvitték a Cuan na Gaillimhe hullámai. De a többieké még megvan, csak mostanában nem azt viselik.

- Cuan na Gaillimhe?

- Az egy öböl az Árann-szigetekenél.

- Akkor hogy jöttek ide a hullámai?

- Csacsikám, mi mentünk oda.

- Hát hacsak úgy nem...

Negyed hatra járt, amikor kiléptek az áruházból, vidáman cseverészve, nyomukban a megrakott teherhordó automatával. Mary elmesélte, hogy amikor először járt bevásárlóközpontban, feleakkora se volt, mint most Nicky, és fel nem foghatta, miért nem viszi el senki az előcsarnokot díszítő szökőkutat, amikor az a legszebb az egészben.

Lánykája nevetett, aztán szó nélkül rohanni kezdett az útkereszteződés felé, mint akit kergetnek. A kövé dermedt Mary csak annyit látott, hogy valami apró alak ténfereg az út közepén, s egy autó közeledik száguldva. Nicky a levegőben repülve elébe veti magát, s a kocsí sívító fékekkel elzúg Mary mellett.

Valaki sikoltott, Mary nem tudta biztosan, ő maga-e vagy valaki más. Emberek futottak a kereszteződés felé, alighanem ő is, mert egyszer csak ott állt Nicky fölött, aki akkor tápáskodott fel az útburkolatról. Valaki sírt, de nem ő. Mary egyszer csak felfedezett egy kis-

gyereket az úttest barna műanyagján, ott, ahonnan Nicky fölkel, s ezzel visszatért néhány pillanatra kihagyó tudata.

- Jól vagy?! - ragadta meg lánya vállát.

- Jól, anya - jött tompán a felelet -, de én nem számítok. - Visszahajolt a csöppség fölé, ám ekkor ott termett egy nő, fölkapta azt és csókolgatni kezdte.

Nicolette elindult valamerre, furcsán bicegve.

- Mi történt veled? - esett Mary kétségbe.

- Eltalálta a lábamat.

Mary borzadva hallott valami fémcsikorgást a kislány minden lépésénél, de mielőtt bármit kitalálhatott volna, Nicky elsietett mellette, bicegve és nyikorogva.

Az út közepén egy sötétzöld Opel állt, a hirtelen fékezéstől kicsit félrefordulva. A robot az ajtó mellett termett és beszólt:

- Szálljon ki, uram.

Odabent egy férfi dühösen nyomogatta a gombokat, hasztalanul.

- Azt mondtam, uram, szálljon ki!

Nicky megragadta az Opel kilincsét, de az ajtó zárva volt.

- Tűnj innét! - hallatszott bentről. - Nem érek rá veled vacakolni.

- Nem fog elindulni a kocsija, uram, én állítottam le.

- Micsoda?! - a férfi odafordult. - Kinek képzeled magad? Azonnal indítsd el!

- Nem, uram. Szálljon ki, ez a rendőrség parancsa.

Mary ekkor állt meg mellette. - Mondja, maga megőrült?! Hova rohan?

- Az az én dolgom - morogta az autós. - Már így is késésben vagyok. Magáé a robot?

- Igen. Ha ő nincs, maga börtönbe kerül, úgymint eszerint beszéljen vele, és ha azt mondta, hogy szálljon ki, akkor tegye azt.

- Majd éppen robotok fognak parancsolgatni nekem. - Az autós már egy-két mondat óta hátul kotorászott egy táskában; most megtalálta, amit keresett: egy másik kártyát. Betette az indítóba, de a kocsi így sem indult el.

- Sajnálom, uram, lezártam a számítógépet - közölte Nicky -, ez a kocsi nem indul el addig, amíg a rendőrség parancsot nem ad rá. Szálljon ki és adja át a kártyáját, többször nem kérem.

A férfi kinyitotta az ajtót. - Eddig se kértél, csak parancsolgattál nekem, mint valami utolsó takarítógépnek. Mióta beszélsz így az emberekkel? - S kilépett az útra. Volt vagy hat láb magas.

- Amióta megsértik az első törvényt - felelte a gyerek szárazon.

- Asszonyom, nem vagyok vidám kedvemben - indult Mary felé a férfi -, lesz szíves ráparancsolni a robotjára, hogy engedjen utamra, s akkor egyikünknek se kell itt vesztegetnie az idejét.

- Tudja, hol kellene a maga idejét vesztegetni?!...

A férfi lila arccal tett még egy lépést, de ekkor egy kéz markolta meg a karját.

- Gondolom, uram, nem próbál...

- Eredj már! - az autós lerázta a kezét és még egy lépést tett Mary felé, ezzel azonban olyan közel került, hogy ha előredől és kinyújtja a karját, éppen eléri az asszonyt. Nicolette szemszögéből ez volt a kritikus távolság, így hát most már erősen ragadta karon, másik kezével és sérült lábával pedig kirántotta alóla a lábát. A férfi úgy zuhant el az úton, mint egy zsák. A kislány a hátára telepedett és lefogta mindkét kezét.

- Ha ártani próbál valakinek, kénytelen leszek bántani önt, uram - jelentette be. - Felhívom a figyelmét, hogy amíg a rendőrség irányítása alatt állok, hatósági robotnak számítok, és ha ellenszegül nekem, az súlyosbító körülmény. Volna szíves tehát a kártyáját átadni?

- Ott van a kocsiban - sziszegte a férfi néhány szitok kíséretében, amiket inkább nem idézünk. Mary intett a gyereknek, hogy várjon, s behajolt a kocsiba. Kivette az indítóból a kártyát és a másikat is, amit az előbb dobott félre a vezető. Aztán becsapta az ajtót, zsebéből elővette a saját kártyáját és a zárba tolta. Míg a zárat beállította, a bevásárlóközpont felől érkező magas rendőrobot éppen odaért.

- Jó napot, asszonyom, szabad az úr kártyáját? Köszönöm. - Átvette a kártyákat, aztán megállt a férfi fölött, akit Nicky továbbra is letéperve tartott az út közepén. - Jó napot, uram. Ha sikerül visszanyernie az uralmat indulatai fölött, talán fölkelhetne.

A férfi lassan bólintott. Nicky elengedte, a rendőr pedig talpra segítette. Már kevésbé volt vörös a feje. Mary megfogta lánya bal karját és szólt neki, hogy nehezedjen őrá.

- Akkor hát beszéljük meg, mi is történt - kezdte a jóképű, bajuszos férfirobot.

- Mennyit fizetek?

- Lassabban, uram. Kezdjük azzal, hogy miért van önnek két vezetői kártyája. - Szavai közben a rendőr elővett egy kis kártyaolvasót és beletette az egyik lapocskát.

- A másik a sógoromé - felelte az autós letörten.

- És miért van önnél, uram?

- Véletlenül nálam maradt.

- Úgy. - A rendőr most a másik kártyát olvasta. - Ez esetben nyomozást fogunk indítani annak megállapítására, hogy használta-e ön a sógora kártyáját. Ha igen, bűnvádi eljárást kezdeményezünk. Most pedig térjünk át az ön sebességére.

- Sajnos kicsit túlléptem...

- Ön nyolcvankét mérföldes óránkénti sebességgel haladt, uram, holott már jó ideje beért a lakott területre. Mennyi az engedélyezett sebesség ezen az útszakaszon?

- Nézd...

- Feleljen a kérdésemre, uram.

- Huszonöt mérföld.

A rendőr várakozóan forgatta ujjai között a lapocskákat.

- És a kereszteződésnél lassítanom kellett volna.

- Így van, uram. Ön olyan sebességgel haladt, amivel a baleset elkerülhetetlen volt. Veszélyeztette tehát a gyalogosokat és a többi autóst. Csupán a szerencsén, a gyermekrobot jelenlétén múlt, hogy nem történt súlyos baleset. Helyesnek tartja ön ezt?

- Nem.

- Végezetül ön megtámadta azt a hölgyet, akinek a robotja segített önnek a baleset megakadályozásában.

- Nem támadtam meg. A robot támadott meg engem.

- Mivel indulatosan közeledett hozzá igen sietve és bármilyen látható ok nélkül, a robot joggal feltételezte, hogy ön tettlegességre készül. Ön nem így látja?

- Rá akartam beszélni, hogy engedjen utamra.

A rendőr felsóhajtott. - Uram, amikor elvégezte a vezetői tanfolyamot, felvilágosították, mi történik baleset alkalmával. Nem hihette komolyan, hogy a robot útjára fogja engedni, amikor a rendőrség még nem ért ide.

A férfi nem felelt.

- Jól van, akkor az ügyet megbeszéltük. Mivel személyi sérülés szerencsére nem történt, a feljelentéstől eltekinthetünk; őrizetbe vételét sem látom szükségesnek. De meg kell térítenie az okozott kárt, ezenfelül fizet tízezer font bírságot...

- *Mennyit?!* Te megőrültél?! - Az autós a fejéhez kapott.

- Nem értettem jól a kérdést, uram - mondta baljós hangon a robot.

- Semmi... semmi...

- Mindjárt gondoltam. Tehát fizet tízezer font bírságot. A kártyákat lefoglalom a nyomozás céljára, ezt követően pedig az önét érvénytelenítjük. Új kártyát csak a vezetői tanfolyam ismételt elvégzése után kaphat, legkorábban két év múlva.

- És addig?...

A rendőr gyors mozdulatokkal kitöltött egy űrlapot.

- Addig busszal jár, uram, vagy taxival, és valahányszor kifizeti a taxit, gondoljon arra, hogy egyre kevesebb van hátra az eltiltásából; de ha nincs ez a gyermekrobot, többet nem vezethetne autót. - Átadta az iratot. - Ha nincs kérdése, végeztem, uram. Küldök egy robotot a kocsijáért. Viszontlátásra, asszonyom, uram.

Tisztelgett és nagy léptekkel útnak indult.

Mary eltökélten megindult az Opel felé. - Ha nincs kifogása ellene, azzal a kocsival viszem szervizbe a kislányomat, amelyikkel elütötte. Esetleg velünk tart?

A férfi lehorgasztott fejjel állt az út közepén, észre se vette, hogy beszélnek hozzá.

- Mr. Scott?

A kártyáról olvasta le a nevet, amikor kivette a kocsiból.

- Tessék?...

Mary elismételte kívánságát.

- Nem tudom kártya nélkül elindítani.

- De én igen, az én kártyám ugyanis még megvan - mutatta fel jogosítványát az asszony -, de mehetek taxival is.

- Nem, nem - élénkült meg Scott -, nagyon megköszönném, ha elvinne Manchesterbe. A tárgyalásról ugyan már lekéstem, de legalább a kocsit garázsba tehetem.

- Aligha - nyitotta az ajtót Mary -, én a szervizbe megyek, onnan egy centivel se viszem tovább a kocsiját.

- Nem baj... majd keresek valakit.

- Én elvihetem az úr kocsiját rádióvezérléssel - kottyant bele Nicky, miközben a teherhordó automatát beirányította a kocsí hátlájába.

- Te hallgass és mássz be - szólt rá Mary -, hogy van a lábad?

- Viszket.

Mary nevetett, közölte lányával, hogy számár, s helyet foglalt a kormány mögött. - Mr. Scott?

- Á, igen - riadt fel borús gondolataiból a tulajdonos -, máris jövök, bocsánat.

Mary belökte kártyáját az olvasóba, automatára állította a vezérlést és megadta a nyugat-manchesteri Brirob-szervizt. - Gondolom, nem hitte, hogy kézivezérléssel fogunk száguldozni.

Manchesterben több Brirob-szerviz is van, kisebbek-nagyobbak, van egy gyárüzem is, szakasztott olyan, mint ahol Nicky született Londonban. A Központi Programozó Iroda utasítása az volt, hogy a Cook téri üzembe menjenek, az automata szervizek legkisebbjeinek egyikébe. Mary beállt a bejárat elé, kisegítette lányát, s odadobott egy vizslátot Mr. Scottnak, aki egész úton hallgatagon ült hátul.

A szerviz kapuja tárva-nyitva állt, a csípős esti hideg teljesen átjárta a fűtetlen helyiséget. Sötét volt, nem is világítottak, pedig lázas munka folyt - de itt csak robotok voltak, nekik sem melege, sem fényre nem volt szükségük. Ám amikor Mary belépett, kigyulladt a mennyezeti világítás, s a terem fényárba borult.

Négyen voltak odabent, négy Brirob-szervizgyerek sötétkék overallban, hátukon a cég emblémájával. Lány volt mind a négy, a legidősebb akkora, mint Nicolette. Hárman egy láncaltapas útkarbantartó automata belsejében turkáltak, a negyedik egy asztal mellett állva elmélyülten vizsgálgatott egy tenyérszerű szerkezetet. Egy pillantást se vetettek Maryre, aki leánya kalauzolásával áthaladt a termen és benyitott egy ajtón.

A következő, kisebb szoba lehetett a raktár, mennyezetiig érő polcokon sorakozott a sokféle szerszám és alkatrész. Az ajtó mellett eszközökkel telerakott asztal állt, előtte pedig egy újabb szervizes, akkora, mint az előzőek. Ez is lány volt, noha a robotgyártási statisztikákban az szerepel, hogy a futószalagokról lekerülő minden ötödik első osztályú fiú. Ebben a kicsi szervizben nagyobb volt az aránytalanság.

- Jó estét, asszonyom - nézett fel munkájából az ötödik szervizes -, elnézését kérem a hidegért. Sajnos ebben az öreg épületben drága a fűtés és parancsunk van rá, hogy takarékoskodjunk. Már bekapcsoltuk a fűtőtesteket, amikor megtudtuk, hogy jön.

- Nem kellett volna, magamon tartom a kabátomat.

- Foglaljon helyet - készségeskedett a lány előrántva egy széket -, máris munkához látok. Ha megengedi: Susan Keeley.

- Mary Lane - biccentett az asszony, de nem ült le. Segített kislányának fölmászni az asztalra, s odaállt mellé, hogy megtámassza a hátát. Nem volt elég hosszú az asztal, hogy a gyerek végigfekhessen rajta, csak a lábát nyújtóztathatta ki. Gyors mozdulattal feltúrta a nadrágszárát, aztán hozzálátott, hogy kifűzze a cipőjét. - Hagyd, majd én - mondta anyja.

- Nem, anya - hárította el a gyerek -, egyébként is jobb lenne, ha ide se néznél, félek, hogy megrázó lesz. Sajnos odakint nincs hely, ahol dolgozhatnánk, fűteni meg csak idebent lehet.

- Itt maradok és segítek - felelte anyja. - Add a lábacsikád.

De mire odanyúlt, a cipő már lent is volt, s nyomában egy rántással a fehér zokni. Ami napvilágra került, vajmi kevéssé emlékeztetett emberi lábfejre, inkább csak formátlan gombóc volt. Halk nesz tudatta, hogy a műanyagburok alatt valamilyen anyagdarabkák potyognak ide-oda.

Susan közben műszereket, nem túl bizalomgerjesztő küllemű szerszámokat rakosgatott az asztalra, majd egy barna kartondobozt, amin számtalan betű- és számkód között Mary a „lábfej” szót is felfedezte. Az árucikket semmilyen kép nem ábrázolta a dobozon, ahogy a polcokon sorakozó társain sem; aligha lett volna kellemes látvány egy polc, amit emberi testrészek képei töltenek meg.

- Szerencse, hogy nem a keze volt - pillantott fel a szervizes, miközben beállított egy lézerkésre emlékeztető szerkezetet -, azt nagyon nagy munka behangolni. Ezzel itt egykettőre végzünk.

Azzal lenyomott egy kapcsolót a készüléken, és odaillesztette Nicky bokájához.

- Hé, várj - nyögte Mary döbbsen. Susan azonnal leeresztette a szerszámot és parancsváró tekintettel fordult felé. - Hiszen érzi szegény... talán érzésteleníteni vagy... kikapcsolni...

- Anya, a robotok nem érznek fájdalmat - mondta Nicolette megnyugtatóan. - Egy csomó vezeték amúgy is elszakadt, az ujjaimmal semmi kapcsolatom nincs már régóta, de az új áramköröket nem lehet bekötni, ha az agyam nem tudja letesztelni. Most úgyis áramtalanítottam ezt a területet, nehogy zárlat keletkezzen, úgyhogy az égvilágon semmit sem érzek. Ne aggódj. Bízd csak ránk, semmi bajom nem lesz.

Susan megvárta Mary kelletlen bólintását, aztán ellenőrizte a kés beállításait, s egyetlen mozdulattal körbevágta Nicky lábát, közvetlenül a bokacsont fölött. A páciensnek arcizma se rezdült.

A lábfej nem esett le, csak néhány fémszilánk hullott ki a keskeny résből. Susan becsúsztatott egy hajszálvékony drótot, a végén apró mágnessel, majd egy másikat, egy harmadikat, összesen több mint féltucatot. A drótok egy számítógéphez vezettek, aminek képernyőjén számsorok kezdtek rohanni követhetetlen gyorsasággal, de Susan oda se nézett: kábelt illesztett a számítógépbe, a másik végét pedig benyomta a saját orrába, Mary nem kis meglepetésére.

- Hm. Az az úr borzasztó gyorsan hajtott, minden porcikája össze van törve. Szerencse, hogy így történt.

- Miii?!

- Ha nincsenek ott, asszonyom, a gyerek...

- Ja igen, persze. - Mary nem mondta ki, de úgy érezte, akármelyik gyereket üti el az autó, az egyformán borzasztó. Jól tudta, hogy ezek ketten istenítik az első törvényt, hiába is beszélnek nekik. Gondolataiba mélyedve észre sem vette, hogy csókot helyez Nicky feje búbjára.

Susan közben egy vastagabb, fogóban végződő eszközt nyomott a „sebbe”, amitől ömleni kezdtek az asztalra a fémszilánkok. Az erős fényben csillogó acéldarabok a legkevésbé sem emlékeztettek vérre, Mary nagy öröme. A szerszám valahol a láb belsejében megszorított valamit, s a szervizes forgatni kezdett egy gombot a végén. A rés tágulni kezdett, s pár pillanat múlva a lábfej könnyedén levált, mint egy palack kupakja. Ekkorra már olyan volt, mint egy lapos műanyag kesztyű, alig maradt benne szerkezet. Mary viszolyogva ismert fel néhány apró fémrudat az asztalon, amikben kislánya egykori lábujjait sejtette. Susan rápillantott az arcára,

fölkapott egy műanyag lemezt, s az egész hulladékot lesöpörte az asztalról a Maryvel átellenes oldalon.

- Így ni. A régítől megszabadultunk, lássuk az újat.

Kábeleket csatlakoztatott a lábcsonkba, s míg orrán keresztül fogadta a számítógép jelentéseit, kibontotta a dobozt. Tartalma a legkevésbé sem emlékeztetett sem teljes lábfejre, sem annak csontozatára vagy izomzatára. Egy sor fémrudacska, gyűrűk, gömbök, különös formájú műanyag alkatrészek. A szervizslány a páciens ölébe tette a dobozt, s ketten együtt szerelték össze gyors mozdulatokkal, de nagyon gondosan. Nicky ujjai olyan fürgén jártak, mintha világéletében ezt csinálta volna.

Néhány perc alatt elkészült a szerkezet, ami nagyjából hasonlított ugyan egy lábfejre, de semmi sem ott volt benne, ahol egy emberi lábról készült röntgenen. Nem is voltak ujjai, csak egy ívelt lemez, ami föl-le hajladozott, amikor Susan összekapcsolta a számítógéppel. A bokaízület is szépen forgott a lány kezében, s a gép ontotta a tesztadatokat.

- Nekem szimpatikus - mondta Nicky -, elfogadom.

Anyja szórakozottan újabb csókot nyomott a barna fürtök közé.

Susan összeillesztette művüket a csonka lábbal, majd az előbb már használt fogóval rácsavarozta, végtelen gondossággal igazítva a helyére. Addig nem elégedett meg, amíg a szerszám kijelzője nullát nem mutatott - ott volt a mértékegység is, mikrométer. Majd újabb speciális eszközökkel összeforrasztott egy csomó észrevehetetlenül vékony vezetékot, amitől egyszer csak mozogni kezdtek az ujjak, s a beteg integetett néhányat a lábfejével, azazhogy a helyén levő fémalkotmánnyal.

- Eddig megvolnánk, már csak a legújabb divathoz kell igazítani - mosolygott Susan Maryre, aki szórakozottan simogatta a szenvedő alanyt és csak biccentett válaszul.

A dobozból egy középkori lovag sodronyingére emlékeztető fémháló került elő, olyanforma, mint egy kis kesztyű; a háló szemei nem voltak nagyobbak egy gombostűfejnél. Susan óvatosan ráhúzta a végtagra, aminek ettől formája kezdett lenni; már hasonlított egy normális lábfejhez, de a helyes alaktól még messze volt. A lány egy kézivarrógépre emlékeztető, bonyolult készülék segítségével összekapcsolgatta a szélső láncszemeket a lábszár bőre alatti hálósával, minden szemet egyenként figyelmesen ellenőrizve. Csak néhányat hagyott ki, ezek helyén jöttek ki a számítógéphez vezető drótok.

Újabb mozgások, aprólékos tesztek következtek; végül Susan elégedetten ránézett Maryre, s lenyomott egy gombot a számítógépen. A szerkezet néhány rudacska elmozdult, egy zizzenéssel kifeszítette a fémhálót, s annak pontosan olyan alakja lett, mint egy igazi lábfejnek.

A vezetékek kihúzása után a lány összekapcsolta az utolsó szemetet is, letesztelte a hálóba épített tapintóérzékelőket, majd ráadta Nickyre a huzatot, azt a rózsaszínes árnyalatú műanyagburkot, ami a bőr alatt a tulajdonképpeni testszint is megadja. Újabb eszköz került elő, amely összeforrasztotta a lábszár huzatával. Végül jöhetett a vékony bőr, amin az igazira emlékeztető sejtszerkezet van, s ami tapintásra is mint a valódi.

Az utolsó teszteket - közel háromnegyed órával azután, hogy megérkeztek - Nicolette már úgy végezte, hogy leugrott az asztalról és rálépett újjávarázsolt lábára.

- Milyen lett? - kérdezték egyszerre ketten, ugyanazzal a hangsúllyal tudakolva az Ember véleményét művükről, épp csak az egyik azt tette hozzá: „asszonyom”, a másik azt: „anya”.

A balesetről és a sikeres műtétről a férfiak nem szereztek tudomást, kettejük titka maradt. De azt azért észrevették, hogy anya és lánya kapcsolata egy kicsit megváltozott.

Az idő nem. Október közepére már fényes délnél is fagypont körül járt a hőmérséklet, s a város földjein megerősítették a hőszigetelést a növények körül. Helyenként havazott is, Yorkshire és Cumbria vidékét már nagyrészt fehér takaró borította - Salopban nyoma se volt egy árva pehelynek.

- Nem is lesz egyhamar - borongott Mary -, szegény kislány életében először fekete karácsonyt láthat.

- Engem nem zavar - mondta a szegény kislány automatikusan.

- Mit írnak? - pillantott Mary a párja kezében levő borítékra, nem törődve a közbeszólással. George elvigyorodott és bekapott egy paradicsomszeletet; reggeli közben voltak ugyanis, egy szürke októberi reggelen.

- Január tizenkettedike.

- És hol?

Nicolette bekukucskált a papírba apja válla fölött, mintha nem ő olvasta volna először.

- Messze.

- Az Északi-sark?

A gyerek meglepődött, de szüleinek ez a hely szemlátomást megszokott volt.

- Még messzebb - nevetett George.

- A Déli?

- Annál is messzebb.

- Jaj, George, ne hülyéskedj, csak nem a Holdon?

- De, pontosan ott.

Mary morcosan felhúzta az orrát és töltött magának egy kis teát. - Semmi kedvem a Holdra menni. Utálatos hely, és napokig kell aszalódnia egy fémkaszniban, hogy odajusson az ember.

- Csak egy napig - kottyant bele Nicky, de senki sem figyelt oda.

- Ugyan már, nagyon szépen kiépítették. Még parkjaik is vannak, meg olyan sétálóutcaik, mint amit Saint-Denis-ben láttunk, tudod.

- Tudom, de akkor inkább elmegyek Saint-Denis-be, park is van, sétálóutca is van, és még aznap haza lehet érné. Majd elolvasom, miket mondtak, itthon, a téám mellett, kényelmesen.

- Lusta vagy - állította George.

- Bagoly mondja verébnek - felelte Mary.

Nicky tanácstalanul ült mellettük. Nem úgy festettek, mint akik veszekszenek, nyugodtan ették a pirítóst és kortyolták a teájukat.

- Én nem vagyok lusta, én elmegyek.

- Akkor is mennél, ha Liverpoolban volna, de gyalog kellene odamenni?

- Ki van zárva.

- No látod. Két napig ülsz egy fémkaszniban egyhelyben, ez mi, ha nem lustaság?

- Csak egy napig - Nicky következetes volt az ilyesmiben.

- Csacsikám - néztek rá mind a ketten -, és visszafelé?

A gyerek lehajtotta a fejét. Tudta, hogy ezt fogják mondani. Apja barátságosan megpöccintette az orrát és megkínálta egy darabka felvágottal.

- Nincs kedved velem jönni?

A gyerek értetlenül nézett egy pillanatig, aztán tétován a mennyezet felé bökött.

- Oda, igen. Még úgyse ültél úrhajóban.

- Nos - kezdte a kis robot diplomatikusan -, én vagyok az egyetlen a családból, aki még nem ült úrhajóban?

- Te, leszámítva Bobbie-t, aki nem töltötte még be a korhatárt.

A gyerek megvakarta az orrát és gondolkodott egy verset. - Mikorra kell választ adnom?

- Mondjuk az indulás napjáig, január tizedikéig.

Ez egyáltalán nem nyugtatta meg, de nem mutatta.

Huszonnegyedikén, egy átmeneti enyhülést hozó hétfői reggelen haláleset történt a Hegy utca huszonháromban, Edward Sutcliffe úr házában - de nem a családjában. Maggie-nek hívták az elhunytat, nyolcéves volt és négyszáz fontot nyomott. Halála senkit sem rázott meg: készültek rá, hogy be fog következni. Késeket élesítettek, edényeket tisztítottak, s hajnalban beállított Mr. Atkinson a villamos pisztolyával.

- Rőf-rőf - üdvözölte Maggie gyanútlanul. Régi ismerősök voltak, a nagydarab férfi gyakran hozott neki mindenféle finomságokat. Azt, hogy mi a foglalkozása, nyolc év alatt egyszer sem mondta meg neki.

- Látod - mutatta közben a háttérben Mary -, ilyen egy disznó, mielőtt takarosan dobozokba csomagolják.

- Szép nagy állat - felelte Nicolette, udvariasan odabólintva a szép nagy állatnak.

- Meglehetősen. Majdnem annyit nyom, mint az egész családjuk együttléve.

- Dehogya, anya - Nicky nem lett volna önmaga, ha nem ragaszkodik a pontos számokhoz -, jóval többet. Apa százhatvannégy font, te...

- Jó, jó - állította le Mary sietve -, ez nem olyan fontos. Menjünk, segítsünk Mr. Atkinsonnak.

A hentes jókedvűen kezét rázott a kislánnyal. - Szóval te leszol a segítségem? Hiszen apró vagy, mint egy ma született kismalac.

- Négy láb négy hüvelyk - mondta a gyerek önérzetesen -, és a legjobb minőségű acél.

- Mert keveset eszol - jelentette ki a húsok mestere mély, dörmögő hangon, és közben rázta a nevetés. - Tízévesnek se nézol ki.

Nicolette beletörődően lehajtotta fejét. Nem volt mit mondania ellenvetésül: tényleg nagyon keveset evett.

- Hisz áram táplálja, tudja - hallatszott a feje fölött, s Mary szeretettel megsimogatta a haját.

- Attól ugyan nem nő nagyra - hahotázott Atkinson, szerszámaikat rakosgatva. - Engem egyszer megrázott kiskoromban, de én mondom magának, nem attól löttem ekkora. Sok húst adjon neki.

- Adnék én, ha enne valamit...

- Nem baj, majd fog. Vannak ilyen korszakaik, a húgom se evött ekkora korában, aztán mára, lássa, rendös szép asszony lett ő is.

Ezzel a hentes elment kezét mosni.

Nicky fölemelte a fejét. Pillantása találkozott anyjával, aki rákacsintott. Nicky vissza. Elnevelték magukat.

Maggie-nek már kevésbé volt vidám napja. Amikor kinyitották az udvart a hátsó kertetől, saját disznóbirtalmától elválasztó kaput, még csak vállat vont és tovább elmélkedett egy igen fontos filozófiai probléma fölött. Sajnos sose fogjuk megtudni, hogy az mi volt.

Nicky belépett Maggie-ország területére.

- Hé - szólt Maggie kicsit neheztelőleg -, nem azért mondom, de illene engedélyt kérni, mielőtt bejössz.

Ebből mindenki más csak annyit értett, hogy rőf-rőf; Nicky is. Nem kért hát bocsánatot a háborgatásért, hanem a kapura mutatott.

- Gyere ki, légy szíves.

- Hoztál kukoricát? - tért Maggie a lényegre. - Abból most elfogadnék pár csövet.

- No, Maggie - szólt Atkinson -, ne kérsd magad. Meg köll füröszünk, tudod. Hisz szeretsz fürödni.

Maggie unottan megbillentette a fülét és nem szólt semmit. Kukorica - ez volt az egyetlen dolog, ami pillanatnyilag érdekelte.

Szerencsére ezt Atkinson úr is tudta. - No jól van. Hoztam pár cső kukoricát, arra biztos kijön. Várj csak. - Előszedte és odanyújtotta a lánynak, aki föl kínált egyet Maggie-nek.

A disznó fitymálón megbillentette fülét. - Egy?

Nicky ezt valamiképpen megértette, s még néhány csövet mutatott. Maggie lassan előballagott. - Oké, kiskoma, ide vele.

Hagyta magát kiterelni az udvar közepére, ahol Mr. Atkinson locsolni kezdte a hátát. Makulátlanul tiszta volt persze, Sutcliffe-ék vigyáztak az állataikra, de a mesterség szabálya egy porszemet se tűrt. Maggie gyönyörűséggel ropogtatta a kukoricacsöveket, s még a szemét is lehunyta, amikor szappanozni kezdték a nyakát.

Ejtsünk itt néhány szót Maggie kapcsán a christiesi mezőgazdaságról, ami - világprogrami alapításról lévén szó - a város legfontosabb bevételi forrása. Atkinson úr tipikus képviselője a város gazdaságának: egyéni vállalkozó, egyesületi tag, üzletében a városnak tizenöt, helybeli polgároknak további huszonöt százalékos tulajdonrésze van; de ő is résztulajdonos több más helyi üzletben, például Mr. Marcus üvegfüvőjában vagy a Somerset-gyümölcskertekben. Mr. Atkinson egyedül dolgozik, csak három másodosztályút tart - amelyek e percben két helyen vannak kemény munkába elmerülve; illetve az egyik szervizben, ezért működik közre kis hősünk -: segédkezik az állatok felnevelésében, tanácsokat ad táplálásukkal és tartásukkal

kapcsolatban, beszerez nekik ezt-azt, majd leöli őket, a hús egy részét megveszi és eladja a Szamóca téri piacon. Mr. Edward Sutcliffe-fal például - ez nem üzleti titok, elárulhatjuk - úgy szól a megállapodás, hogy száz font kitűnő minőségű Maggie-t Sutcliffe-ék megtartanak, a többit Atkinson úr eladja és tíz százalékot kap belőle. De csak a húsból, mert a zsírt már lábon megvette egy manchesteri étterem, ki is fizették előre, Sutcliffe úr vett is belőle egy pár finomságot Maggie-nek, aki mit se tudott róla, hogy voltaképpen önmagát eszi. Az otthon maradó százfontnyi Maggie-ből pedig Atkinson úr segítségével készül kolbász yorkshire-i fűszerezéssel, füstölt sonka és egy csomó más finomság.

Kevés tapintatra vall, hogy a nyáron az udvarban beszéltek meg mindezt az urak, a békésen ropogtató Maggie feje fölött.

Ami Sutcliffe-ék gazdaságát illeti, Maggie távozásával sertés nélkül marad majd a kis major - melynek csak kicsiny része van a Hegy utca huszonhárom alatt, a többi a Kis-Cwmbrian oldalán -, de nem sokáig, Mrs. Sutcliffe már megállapodott Mrs. Seymourral két ambiciózus ifjú malacról, akiket Wakefield doktor rövidesen világra segít, s elfoglalhatják Maggie birodalmát. Egyébként ez idő szerint, ha az olvasót érdekli, ezerkétszáz sertés él Christiesben és birtokain; nem sok, de mostanság a szarvasmarha és a baromfi jobban megy. No meg a birka, aki ezrével béget a Nagyrét és Hodneti-rét zöld gyepén, s hoz annyit a városnak, mint az összes többi mezőgazdasági termék együttvéve. Sutcliffe-éknak nincsenek birkáik, de részesednek Mr. Eugene Sutcliffe, Edward úr testvérének juhászatából; Eugene úr viszont részesedik Atkinson úr bevételeiből.

Így fonódik össze szerfölött kusza gubanccá Christies és Stacey gazdasági élete. Aligha van olyan család a városban, aki résztulajdonosa ne lenne valamely helybeli vállalkozásnak, s gyakorlatilag nincsen olyan vállalkozás a városban, amiben több helybelinek üzletrésze ne lenne. Az egész rendszert csupán egyvalaki tudja áttekinteni: Eddie Jackson, aki fejben tartja a városháza számítógépében rögzített részvénytáblákat, s március végén, az üzleti év lezárásakor sok pénz fölösleges megmozgatásától kíméli meg a christiesieket. Mr. Atkinson például két százalékot birtokol O'Neill kisvendéglőjében; Mrs. O'Neillnek egy százaléka van Mr. Stuart szabóműhelyében; Mr. Stuartnak öt százaléka Mr. Gardner asztalosműhelyében; Mr. Gardnernek viszont másfél százaléka Mr. Atkinson hentesboltjában - amiből e cégek éves mérlegének lezárásakor Eddie szempillantás alatt megmondja, hogy Mr. Atkinson hatvan fontot fizet Mr. Gardnernek, tekintetbe véve, hogy Mr. O'Neill év közben egy százast kölcsönadott Mrs. Stuartnak.

Az olvasót mindezek hallatán természetesen az fogja érdekelni, miképpen vesz részt mindezen pezsgő üzleti kapcsolatokban a Lane család. Lássuk. Huszonhatban Mary ezer fontot fektetett Mr. Simpson szabóműhelyébe, amelyet a tulajdonos halála után Mr. Stuart felvásárolt, így most Marynek nyolc százaléka van az üzletében. George egyik könyvének honoráriumát mindenestül odaadták Mr. Jacksonnak a múlt évtized elején; ez kétezer-ötszáz font volt, ami százalékban ki sem fejezhető, parányi törtrésze a Jackson és Fiai óriási vagyonának, de azért van vagy harmincezer a mostani értéke. (Egyébként alig akad család Christiesben, amelynek ne lenne Jackson-részvénye, de kilencven százalék van a család tulajdonában.) Van továbbá négytized százalékuk a Somerset-gyümölcskertekben és egy százalékuk Mr. Atkinson boltjában.

Lane-ék nyeresége viszont teljes egészében náluk marad, hiszen az irodalom nem olyasmi, amire részvényeket lehetne kibocsátani.

Az tehát, hogy Nicky erős karjai emelgetik a hatalmas csülköket és szalonnákat, nem csupán annak az ötvenesnek a következménye, amit Atkinson úr ad robotja helyettesítéséért - s amit a kislány a maga részére el sem fogadna, de édesanyja is kötényt kötött és segít -, hanem hozzájárul Atkinson úr nyereségének megtermeléséhez, amiből megkapják majd a részüket.

Mialatt Nicky a kolbásztöltelékot keveri fülig maszatosan, pillantsunk be kicsit a városházára. Itt még nem vagyunk ismerősek; igazából nem nagy veszteség, a christiesi városháza stílustalan, unalmas épület, annak idején nem sok pénz jutott tervezésre és gondos kivitelezésre. Majdnem kocka alakú, háromszintes ház, jellegtelen, díztelen külsővel; eredetileg fehér volt, de hatvan évvel ezelőtt a polgárok egy kis esztétikai javulásban bízva átfestették mogyoróbarnára. Pár évvel később Sutcliffe polgármester kitalálta, hogy befuttatja repkénnyel; köépület lévén ez nem látszott nehéz feladatnak, de a növény csak nem akart hat-hét lábnál magasabbra kúszni a falakon.

De megvan már az új városháza is: a klasszikus és a neoszeccsessziós stílus szép ötvözete, pasztellszínekben, kupolacsarnokkal, ami kicsi ugyan, de mutatós és jó helyszín összejöveletekre, s persze már nem kőből vagy hasonló elavult anyagból, hanem a legjobb Josephson-féle polimetil-v-akrisztirénből, egy tonna százkilencvenezer font. Az új városháza jelenleg a régi városházán belül található, az előcsarnokból nyíló egyik kis szoba asztalán. Simon Gardner készítette - kisebb költségvetéssel, közönséges polixinolból, de a színei és formái éppúgy megvannak -, ott áll már huszonöt éve és várja, hogy ünnepélyesen megsemmisítsék a valódi városháza átadásakor. Ehhez azonban több mint húszmillióra lenne szükség, amekkora összeget egyben még nem láttak, hiszen ez a város kétéves bevétele - aminek legnagyobb részét már azelőtt elköltik, hogy befolyt volna.

Ám elkalandoztunk témánktól, ami most nem az épület, hanem a polgármester első emeleti szobácskájában folyó beszélgetés.

- Ezek szerint újra költséges tél vár ránk - dörmögte a város vezetője rosszkedvűen.
- Sajnos igen, uram - felelte Eddie.
- Van egy kis spórolt pénzünk - szólalt meg egy szakállas férfi, akit eddig még nem láttunk -, megpróbálom árendémmennyel venni egy kis hőtartó ponyvát.
- Úgyse kapsz eleget.
- Százezer négyzetmétert biztosan, az is több a semminél. Eddie majd utánanéz.
- A holland Toshiba-kirendeltségen fölöslegessé vált egy nagyobb mennyiség - felelte a robot habozás nélkül -, olcsón megszabadulnának tőle. Ha kívánja, Mr. Powell...
- Jó, tárgyalj róla - bólintott a szakállas, aki ezek szerint Greg Powell, Stacey polgármestere. Eddie biccentett.
- Tavaly gondok voltak a vízvezetékekkel - szólalt meg Wakefield doktor, a város hórihorgas állatorvosa, egyúttal a képviselő-testület elnöke.
- Igen, utána kell járnunk - bólintott O'Connell -, Eddie, uszíts robotsereget a vízvezetékekre és deríts ki mindent. Greg, megvannak a táblázataitok?...

Folyik tehát az előkészület a hideg, de javarészt hómentes télre, ami nehéz feladatot ró Christiesre és Staceyre. A Kis-Cwmbrian oldalán több százezer font értékű zöldség és gyümölcs várja a tavaszt. A város parkjaiban élő haszonnövények összértéke is kitesz ugyanennyit; a Somerset-gyümölcskertekben még ennél is több van. Ha a téli fagyok megrongálják mindezeket, jövőre a termés fele se lesz a várhatónak.

A tanácskozás végeztével Eddie Jackson a város szolgálatából visszatért gazdájának szolgálatához, s a piacra indult egy csomag fehérborsért. Rendes körülmények között Eddie természetesen nem végzett bevásárlásokat, a család húsz-harminc másodosztályúja között megvolt az erre kijelölt robot; de odahaza Miss Claire kiöntötte a fehérborsot, s gyorsabb volt Eddie-nek hazafelé menet megvennie, mint elküldeni érte az inast. A piac útba esett.

- Nocsak - mondta a fűszeres -, emberemlékezet óta nem láttalak erre, Eddie.

- Igen, Mr. Leyland, csakugyan ritkán járok bevásárolni. Üdvözlöm, Mrs. Carson, csak ön után.

(A fűszeres testvére az órás Mr. Leylandnek, akit már Nicky egyik kisebb szerelése kapcsán ismerünk.)

- Jó napot - szólt halkán Mrs. Carson, aki nemrég betöltötte a kilencvenet és lassan, csoszogva járt. Vaksin pislogott fel a nála két fejjel magasabb robotra, aki szolgálatkészen kitárta előtte a boltajtót. - Maga ismerős nekem, fiatalember.

- Eddie Jackson, asszonyom. - A robot nem tett róla említést, hogy Mrs. Carson húsz éve rendszeresen elfelejti az arcát.

- Ja igen. Jó napot, Sam, csak egy kis sóért jöttem, meg két pint citromlé kellene.

Míg a boltos levette a polcra az árut, a hölgy a tárcájában kotorászott és elővett egy bankjegyet. - Föl tud váltani egy százast?

- Hogyne, Mrs. Carson.

Eddie szenvtelen arccal figyelte, amint a hölgy becsukja a tárcát és kezében a pénzzel megindul a pult felé. Zsebébe nyúlt, aztán két nagy lépéssel elhaladt Mrs. Carson mellett, nadrágja súrolta a hölgy kezét és kilökte ujjai közül a bankjegyet.

- Ó, elnézést, asszonyom - hajolt le fűrgén, fölkapta a pénzt és visszaadta. - Igazán resteltem.

- Nem tesz semmit - bólintott az, s átadta a százast Leylandnek.

Eddie átvette a font sőt és a citromlevet, s ráhelyezte Mrs. Carson kis teherhordó automatájának hátára.

Megvette a borsot, hazavitte és a buszmegálló felé vette útját: dolga volt Shrewsburyben.

Két órával később, miután elintézte üzleti ügyeit, bekopogott a megyei rendőrségre.

- Tessék - fogadta egy kövérkés, bajuszos őrmester, föl se nézve két egyidejű elfoglaltságából, egy sportújságból és egy jókora szalámis zsömléből.

- Jó napot, őrmester úr. R. Eddie Jackson Christiesből, bejelentést kell tennem.

- Tedd - dörmögte a rendőr nagyot harapva.

- Hamis pénzről van szó.

- Akkor jó - felelte a közrend védelmezője teli szájjal. Nem fejtette ki, miért jó, Eddie pedig nem kérdezte meg.

Azért volt jó egyébként, mert ha például megöltek volna valakit, akkor neki a helyszínre kellett volna vonulnia, intézkednie, így viszont maradhatott az újságjánál és a zsömléjénél. Végül is ebédidő volt - neki már vagy három órája.

Eddie elővett egy százfontost és az asztalra helyezte. - Nem kívánnám, hogy félbeszakítsa az étkezést, uram, de sajnos kevés az időm.

Az őrmester nem felelt. Evett és olvasott.

- Őrmester úr, elnézését kérem, de sajnos foglalkoznia kell ezzel az üggyel. Nekem félórán belül...

- Ide figyelj - mondta az őrmester, továbbra se fordítva el tekintetét az újságról -, ha nem tanítottak meg rá, hogy tiszteld az embereket, én nem fogok vesződni veled. Szépen megvárod, amíg...

Eddie az asztal fölé hajolt és kivette a rendőr kezéből az újságot. - Bocsánatot kérek, uram. Ön most ezzel az üggyel fog foglalkozni, mert félóra múlva indul a gépem Németországba és nem vihetek magammal hamis pénzt külföldre.

- Hé! - nyögte az őrmester, miután sikerült lenyelnie a falatot. - Mit képzelsz magadról?!

- Azt, uram, hogy egy adófizető robotja vagyok, aki elvárhatja öntől, hogy végezze a munkáját. Az én gazdám is végzi a sajátját.

Az őrmester válaszát nehezen lehetett érteni az utolsó falat zsömlétől, amit még a szájába gyömöszölt, aztán hátrafordult és elvett egy műszert a háta mögötti polcról.

- Ide azzal a pénzzel! - förmedt a robotra, aki udvarias arc kifejezéssel átnyújtotta. - Ez tényleg hamis... méghozzá milyen primitív, nincs is szükség ellenőrzésre - dörögte, de azért bedugta a készülékbe. Azon kigyulladt egy piros lámpa és a pénz nem jött elő többet. - No, halljuk!

- A százfontost egy christiesi lakos kapta a nyugdíjával, uram.

- Hülyeség. A Népjóléti Minisztériumban nincsenek hamis bankjegyek.

- Valóban, uram, mert ez már nincs ott.

Az őrmester nevetett. - Oké, fiam, mondd tovább.

- Nincs tovább, uram. A hölgy tárcájában látott többi bankjegy valódi volt.

- Nem fog kárpótlást kapni a pénzért, remélem, tudod.

- Nem is szükséges, az illető hölgyet már kártalanítottam.

- Hogyan?

- Természetesen egy valódi százassal.

- És azt honnan szerezted? - a rendőr mostanra már a tányérról is elfeledkezett, amin még két szendvics kellett magát.

- A saját pénzemből, uram.

- Vagyis a gazdád pénzéből.

- Magától értetődik.

A rendőr megrázta a fejét. - Az nem létezik. Nem károsíthatad meg a gazdádát...

- Őrmester úr - Eddie kissé kiegyenesedett -, ez az én felelősségem. A gazdámnak sose fog hiányozni az a pénz.

- Teljesen mindegy, az első törvény akkor sem engedi ezt meg neked.

A robot elmosolyodott. - Ha nem engedné meg, akkor hogyan tehettem volna, uram? Kérem, bízza rám az első törvény értelmezését, ehhez engedelmével jobban értek.

- Hát az meglehet. No jó. Szóval a pénz a minisztériumtól érkezett, ez egészen bizonyos?
- Tökéletesen, uram.
- Rendben van. Mehetsz dolgozni, intézkedem.
- Köszönöm, uram és elnézést kérek. Viszontlátásra, uram.

Míg Eddie kilépett az őrszobáról, a rendőr beütötte az országos főkapitányság hamisítási osztályának számát a telefonba; de addigra már a kezében volt a következő zsömle.

Itt azért jobb lesz megállnunk egy percre, mielőtt a nyájas olvasó megriad: nem kell-e attól tartania, hogy robotja idősebb hölgyek hamis százasait fogja kicserélgetni? Hisz ez kétségkívül igen emberbaráti cselekedet, de hát a saját pénztárcánkra is gondolni kell.

Nos, ha az olvasónak hasonló robotja van, mint Eddie Jackson, akkor bizony ez megeshetik. A hasonlót nem a robot magas fejlettségi szintjére és borsos árára kell érteni, hanem a feladatkörre, amit betölt. Mint említettük, Eddie a Jackson család mindenkori feje mellett magántitkári feladatkört lát el, intézi a cég üzleti ügyeit; most is azért indul Németországba, hogy ott nagy tétel selyemáru szállításáról tárgyaljon. Ha az üzletet megkötik, a Jackson és Fiai részéről Eddie fogja aláírni a szerződést, bemutatva a német cégnek az írást, amelyben Mr. Jackson felhatalmazza erre. Az üzletfélnek minden joga és lehetősége megvan, hogy ne fogadja el egy robot aláírását, ami időnként meg is szokott történni; ilyenkor Jackson úr is elhelyezi kézjegyet az iraton, s ezzel a törvényes formáknak elég tétetett. Mindazonáltal arra még nem volt precedens, hogy a Jackson cég érvényesnek ne ismert volna el olyan szerződést, amin csupán Eddie aláírása szerepel; s ezt jól tudják a vállalkozás régi ügyfelei is.

Ez tehát a válasz az olvasó netáni aggodalmára: Eddie felelősségére sokszorta nagyobb összegek vannak bízva, mint ez a száz font; már a magánál hordott készpénz is sokkal több, amit úgyszólván sajátjának tekinthet, elszámolnia soha nem kell vele. Tárgyalásai során időnként tíz-, százezres veszteségeket kell elszednie, hisz a legjobb árat kicsikarni korántsem mindig lehetséges. Ez az összeg bőségesen befér a hibaszázalékba, ami munkájának részét képezi; s ha ez nem elég az első törvény megnyugtatóására, hát ott van a tény, hogy Mrs. Carson nyugdíjának jóval nagyobb részét képezi száz font, mint Mr. Jackson jövedelmeinek.

Ha tehát az olvasó attól tart, hogy robotja ilyen módon megkárosítja, legegyszerűbb, ha megkérdezi tőle, megtenné-e. Ha a robot nem egy személyben felel az olvasó pénzügyeiért, akkor nem is tud ilyesmit cselekedni; ha pedig igen, akkor van egy maximális összeghatár, ameddig a robot ezt vállalná, s e határ arányos az olvasó költségvetésének nagyságrendjével. Ha az olvasó átlagember, aki havonta néhány ezer fontból gazdálkodik, robotja legfeljebb egy-két fonttal károsítaná meg efféle módokon; azzal is csak akkor, ha nálánál jóval szegényebb emberen segíthet ezzel - ez az első törvény hatáspotenciáljaiból világosan következik.

Ennyit pedig a nyájas olvasó akkor sem sajnálna, ha netán nincsen robotja - nem igaz?

Stan Callahanben megvolt az az idegesítő szokás, hogy ha kimondott valamit, ahhoz ragaszkodni szokott.

- Milyen írás? - meredt George meglepve a telefonra.
- *Hogyan látják íróink Salop jövőjét?* Épp egy hónapja beszéltünk erről, azóta eszetekbe juthatott valami.
- Ja... jutott is.
- Nagyszerű, micsoda?

- Hogy írunk valamit a kínai civilizációról gyerekeknek.

Stan nem adta föl. Ha nem lett volna képes rávenni írókat a leghetetlenebb dologra: arra, hogy írjanak, már régesrég nem lenne szerkesztő a *Salopi Naplónál*, egyáltalán sehol. Valami egészen mást csinálna, például gyémántokkal kereskedne, ami sokkal jobb dolog, mert a gyémánt nem felel és nem kell bottal kergetni, hogy aláírjon egy vacak szerződést avagy teljesítse, ha már aláírta. Ráadásul ha elad egy nagyobbacska gyémántot, azzal többet kereshetne, mint egyévi szerkesztői fizetése.

George a maga részéről sok szerencsét kívánt hozzá, és biztosította Stant, hogy ő is vesz majd tőle gyémántot egy szép nyári napon, mikoron a drágakövek fénye a napsütésben elbűvölően csillog.

Stan egyáltalán nem óhajtott gyémántokkal kereskedni, sokkal szívesebben maradt volna szerkesztő, ha némi együttműködési készségre talál.

George kifejezésre juttatta, hogy nem érzi magát felelősnek Stan karrierjéért, és ha Stannek nincs kedve a gyémántokhoz, felőle nyugodtan maradhat szerkesztő, őt ez nem zavarja, ha Stan sem minduntalan.

Stan megjegyezte, hogy havonta egyszer egy látogatás vagy telefonhívás talán nem éppen „minduntalan”, azonban a kérdés mégis az lenne, hogy remélhet-e valamit a Lane házaspártól e cikksorozat kapcsán.

George emlékeztette, hogy a remény csak akkor hal meg, midőn maga az ember, avagy mint a latin mondja: *dum spiro, spero*, míg élek, remélek. Akinek szívében már kihunyt a remény, azt sosem látogatja meg a boldogság kék madara.

Stan hangot adott véleményének, mely szerint a boldogság madara nem kék, hanem zöld és a király arcképe van a hátára nyomtatva. Ezzel a madárral, remény ide vagy oda, ő csak akkor találkozhat, ha George-ék cikket írnak és ő azt közzéteheti.

George bővítette barátjának ismereteit azzal, hogy a boldogság madara, ha jól meggondolja, szerintem sem kék, hanem vörösesbarna, és szürke szeme van.

Stan roppantul örült ennek, ám fájlalta, hogy e madár nincs jelen és nem ír cikket *Salop* jövőjéről.

George megróttá egysíkú, beszűkült gondolkodásmódjáért, amivel az élet legszebb dolgairól is csupán ugyanaz jut eszébe unos-untalan, míg végül az élet elsuhan mellette, mint a gyorsvonal, s ő semmit sem érzékel szépségeiből, mert csőlátással egyetlen dologra fixál.

Stan nemigen tartott ettől, mivel munkaidő után egyáltalán nem szokott az ügyeletes feladatokkal foglalkozni, inkább kimegy a Severn partjára, úszik egyet, s odahaza kacsát süt a feleségével, krumplival - márminthogy az említett dolgok egyike köreteként szolgál, a másik részt vesz az előző elkészítésében.

George üdvözlét küldte és jó étvágyat kívánt hozzá, kinek-kinek a megfelelő.

Stan ezt megköszönvén hozzátette, hogy hétvégeken egyáltalán nem szokott dolgozni, most például Dún Laoghaire-ba megy három napra, s ha George kívánja, esetleg üzenetet is visz az ottaniaknak.

George köszönte, és rábízott egy üzenetet Ó Ciarraigh-ék, Beathag Ní Chonaill és Eóghan Cuimeineach részére, mely üzenet egyként úgy szólt, hogy ugyan dugják már elő az orrukát.

Stan úgy emlékezett, hogy Cuimeineach doktor mostanában külföldön tart előadásokat, de igyekszik megtenni, ami tőle telik, s a válaszokat is elhozza, amikor átveszi George-éktól a cikket Salop jövőjéről.

Mit volt mit tenni, a délutáni tea idején eltöprengtek a megye jövője felől. Csak hárman voltak otthon, a fiúk szokásuk szerint ahányan, annyifelé; egyedül a kislány maradt szüleivel, mondván, szívesebben főz nekik teát, mint játszik a többi kis robottal a réten.

- Meg tudom érteni - pislogott ki George délnyugat felé, ahol már koromsötét fedte el a délelőtti még látható nyúlós, hideg ködöt. A lápvidéken ilyenkor már nem járt senki, a birkák összebújva aludtak a távoli aklokban, a gyümölcskertek fázósan kucorodtak össze a hőtakaró fólia alatt. - Délnyugat-Somerset már végig be van takarva - jutott az eszébe -, holnap kezdik befedni a Trefor-almáskerteket.

(Ezt a Trefort Trevornak kell ejteni, hiszen Dafydd Treforról, a híres cardiffi almatermesztőről van szó, aki húsz évvel ezelőtt segítséget nyújtott Christies gyümölcskertjeinek megépítésében.)

Nickynek erről eszébe jutott, hogy hoz egy kis almáspitét is, amit ketten sütöttek anyjával, Mrs. Gladys Sutcliffe receptje alapján.

- Szóval milyen lesz Salop jövője? - dünnyögte George a teáscsészéjének.

- Köznapi - mondta Mary. - Nálunk nem történnek különleges dolgok.

- Hálistennek.

- De néha azért megesik - állt meg Nicolette az ajtóban. - Ismerek például egy robotot, akit örökbe fogadtak és nem gazdái vannak, hanem szülei. Ez elég különleges.

- Ez nem a jövő, hanem a jelen, csacsikám - nézett rá Mary szeretettel.

Míg a kislány odakint szelt a süteményből, Mary előkotort néhány régi újságot a könyvespolc alsó részéből, ahol mindenféle papírhalmi, újság, kézirat, jegyzet hevert jókora fiókokban összezsúfolva, kaotikus összevisszaságban... azazhogy két hónapja még így volt, akárcsak két éve vagy tíz éve, de mostanra Nicky takaros rendbe rakta az egész mindenséget. Egyből előkerültek a *Christiesi Hírek* régi számai, nagy megglepetésükre pontosan sorbarakva.

- Nem dolgozik túl sokat ez a gyerek?

- Nem - felelte az apa helyett a gyerek, belépve a tálcával. - Még elbírnék háromszor ennyit.

Kapott egy barátságos fricskát az orrára, aztán megosztottak az újságokon és olvasni kezdtek, közben süteményt majszolva.

Lane-ék, a tapasztalt íróemberek tudják, hogy aki a jövőről akar írni, legjobban teszi, ha körülnéz a múltban. A jövőről - sajnálatos, de érthető módon - nincsenek újságok kéznél, nem lehet hozzáférni filmfelvételekhez, dokumentumokhoz, még szemtanúk sincsenek. A múltból viszont vannak, s ha összehasonlítjuk a múltat a jellel, sejtéseink lehetnek a jövőről is.

Itt van például mindjárt az a hírecske, amit nagy örömmel közölt a lap 2116 augusztusában: a városháza két éven belül rendbe kívánja hozni Rétfalut, a helyén szép villasor áll majd. Tanulságos erre visszagondolni, mert Rétfalu azóta is megvan, pedig ennek huszonnégy éve.

Változás történt ugyan: a hír megjelenésekor az a hely, ahol most Maryék almáspitét és pogácsát eszegetnek, szintén Rétfalu része volt, a Hegy utca pedig a Mező utca sarkán ért véget, a tizennégyes házzal. Rétfaluhoz tartozott az utca szemközti oldala és maga az úttest,

ahol akkor gazdasági épületek álltak, s a következő utca, a közvetlenül a Kis-Cwmbrian oldalára tekintő Határ utca jelentette Rétfalu végét.

Rétfalu a múlt század negyvenes éveiben született, amikor Christies mint gyorsan növő, nyurga ifjone elkúszott mindenfelé; délnyugatnak egészen idáig, északra a Hodneti-erdő határvidékéig, kelet-nyugati irányban pedig végig a folyó mentén, mérföldeken át. Közbul, a városközpontban még nem volt semmi, csak néhány utca, tér és kezdetleges park. Megvolt persze ennek a magyarázata, nem szeszélyből építkeztek ide a rétfalusiak, miközben volt még hely bőven bent a városban is. A Kis-Cwmbrian termékeny lejtői miatt jöttek ide, hogy azokhoz közel legyenek, de egyúttal távol akartak maradni a város legbelsejétől, mivel akkoriban még lehetett attól tartani, hogy a világprogram nem váltja be a hozzá fűzött reményeket s a városközpontok ismét zsúfolt, lármás, koszos helyekké válnak. Mint tudjuk, ez nem következett be, s Rétfalu sebtiben felépített, rozoga házai fölött eljárt az idő. A huszonkettedik században már nincs helye ilyen, valósággal középkori jellegű kis gazdaságoknak, ahol dűledező istállókban bambul a tehén és ócska ólban alszik a disznó. Holmi régies szépségnek ezeken az épületeken nyoma sem volt; többségüket betonpanelekből építették, néhányat még téglából, ezekről is lemállott már a vakolat, ha ugyan volt valaha.

A tízes években aztán véget ért a város türelme, s terveket kezdtek szőni a helyzet megoldására. Nem lett volna nehéz feladat sem a házak lebontása, sem a lakók kiköltöztetése, hiszen épültek bérházak szép számmal. Csakhogy a területrendezésre szigorú világprogrami szabályok vannak, amik betartása pénzbe és még több pénzbe kerül.

Tizennyolcban kaptak tízmilliót a világprogram építésügyi főosztályától, ez elég volt a terület egy kis részének rendezésére. Úgy döntöttek, a távolabbi végénél kezdik, ezzel két tűz közé szorítva Rétfalut. Lebontották a terület hegy felőli részének majorságait; meghosszabbították a Hegy utcát, ahonnan addig csak kerülő úton lehetett kijutni a Kis-Cwmbrian utcára; kialakítottak két sor házhelyet az utca két oldalán s egy harmadikat a Határ utcán, háttal a Hegy utca páratlan házainak; és befejezték a Kis-Cwmbrian utca műanyag burkolatát, mert addig a fele földút volt. S ezzel el is fogyott a pénz, s azóta Rétfalu fölött megállt az idő.

Jelenleg Lane-ék - 2118-ban kialakított - telke mögött, közvetlenül a kerítés túloldalán kezdődik Rétfalu. A Lane-telek két rétfalui házzal határos, a Mezei dűlőút 1-essel - ez a nyolc éve elhalt Mrs. Shotley háza volt, amely azóta lakatlan és gondozatlan - és a 2-essel, Williamsék házával. Ha Lane-ék meg akarják látogatni Williamséket - amit nemigen akarnak, Mr. Williams nem lévén sem kellemes társalkodó, sem józan életvitelű, becsületes ember -, akkor vagy átmásznak a kerítésen, vagy valóságos kis gyalogtúrát tesznek. Ki kell menni a Hegy utcán a Kis-Cwmbrian utcára, s itt haladni kelet felé egy teljes mérföldet - baloldalt Rétfalu kis tanyái, jobboldalt a nyílt lápvidék -, egészen az Orchidea útig, ahol egy modern bérház zárja le Rétfalut, s közvetlenül emellett nyílik a Mezei dűlőút, az egyetlen bejárás a területre. A Mezei dűlőút - melyet, mint neve mondja, csupán földburok fed - kissé kacskaringózva végighúzódik Rétfalun, vissza egészen a Hegy utcai házak hátsó frontjáig, ahol beleütközik Mrs. Shotley telkébe és nem megy tovább. Valamikor volt itt kijárás a Mező utcára, de a tízes évek közepén felépült a harminchatos szám alatti bérház - a Mező utcai házsor befejezéséül, amely Rétfalut elszigeteli a város többi részétől -, s a Mezei dűlőút zsákutcává vált. Ez akkor nem zavart senkit, hisz azt remélték, hogy néhány év múlva Rétfalu történelem lesz.

Voltaképpen így is van: Rétfalu ma történelem. Egy évszázaddal ezelőtt épült olyan okokból, amik azóta elavultak és régesrég feledésbe merültek. Tizenhét telket számlál, melyek közül nyolc lakatlan; ötnek még van tulajdonosa, aki máshol él, három már visszaszállt a városházára. Kettőt ezek közül még be tudtak népesíteni haszonállatokkal, de Mrs. Shotley

egykori, gaz és dudva lepte kertje ma már csak a rétfalusi, no meg a kerítésen néha mégis átmászó Hegy utcai gyerekek bújócskázóhelye.

Mindezek ismeretében nem meglepő, hogy a Lane házaspár egy jó oldalnyit összeírt Rétfalu eljövendő rendezéséről, melynek során az ósdi házacsákák modern bérházaknak és egy jókora parknak adják át helyüket. A következő oldalakon szó esett a vasút kiépítéséről először Christiesig, majd tovább Welshpool felé, amint az a tervekben időtlen idők óta szerepel; új városházáról; egy Staceyhez hasonló világprogrami falu építéséről a Hodneti-erdőben - ezt ők találták ki, ilyesmit eddig soha senki nem tervezett -; valamint egy mezőgazdasági feldolgozóüzem létesítéséről Christies és Shrewsbury között félúton.

- Gyümölcsfeldolgozó - mondta George -, a Somerset-gyümölcskertek meg Shoreby Plains számára.

(Shoreby Plains az a termékeny mezőség, ami a város és a megyeszékhely között terül el, s ahol több helybelinek van kisebb-nagyobb gyümölcsöse, zöldségágyása.)

- Tejüzem - vitatta Mary -, ilyesmi még egyáltalán nincs a környéken.

- Welshpoolban van.

- De az már másik ország.

Nicolette két ujját fölemelve szót kért.

- Mi kell, gyerekem?

A kislány belekotort a nadrágzsebébe és fölmutatott egy tízpennyst.

- Jól van - nevettek szülei -, hát dobd föl.

Mary nyert, s rövidesen korszerű tejfeldolgozó emelkedett („a legjobb salopi sajtot az Ön tányérjára”) Shrewsburytől északra, a Hodneti-erdő közelében - azazhogy a kézirat ötödik oldalán.

George fölballagott a számítógéphez, hogy elküldje munkájukat Callahannek - a sarkára még ráírták, „nesze, vén tevehajcsár, lássuk, fizetni is ilyen sürgős lesz-e neked” -, Nicky pedig gondosan elrakta az újságokat és jegyzeteket. Anyja figyelte mozdulatait.

- Rendszerető kislány vagy - mondta neki.

- Igen - bólintott a gyerek -, a gyárban szigorúan megmondták, rend a lelke mindennek, a robotnak különösen.

Mary nevetett és föl akart tápázkodni. - Ördög vigye, elzsibbadt a lábam. Add már ide a kezedet, kicsim.

Nicky odalépett és erős karjával kisegítette anyját a fotelból.

- Köszönöm - topogott Mary, hogy életre keltse végtagjait. A kislány leguggolt és dörzsölni kezdte őket.

- Hát ti? - lépett be George. - Elaludtak a hátsóid?

- El - bólintott párja -, hanem... George, én azt mondtam neki, adja ide a kezét.

- Szívből örülök - mondta a férfi csodálkozva.

- Emlékszel *A mezítelen napra*?⁷

A kislány arcán a tisztelet fénye gyúlt ki.

- Várj csak... az a nyomozásos történet, ugye?

- Igen... jól van, abbahagyhatod, kislányom. Köszönöm. Igen, Baley és Daneel solariai nyomozása, az az. Abban van, hogy Baley úgy jön rá a gyilkosság módjára, hogy nem tud fölkelni a fotelból, odaszól Daneelnek, hogy adja oda a kezét... mire az meghökken, mert úgy érti, hogy szerelje le és adja oda neki.

- Igen, emlékszem. S te nem értetted úgy? - nézett az apa az elektronikus gyermekre.

Az hátrasímitott egy hajfűrtöt a homlokából és megrázta a fejét. - Nem, apa. R. Daneel Olivaw nagyon jelentős regényalak, Asimov professzor egyik mesterműve - de robottechnikailag nem sok köze van a valósághoz.

Szülei nevettek a komoly válaszon. - Aztán miért nincs, kis műanyag irodalomkritikus?

- Mert Asimov professzor egy robotok nélküli világban élt és semmit se tudhatott arról, hogy fogunk festeni a valóságban. Daneelnek például szét lehet nyitni a mellkasát javítás céljából - a valóságos robotoknak nem lehet, mert nincs értelme. Ott kell kinyitni őket, ahol a hiba van. Daneel ezenkívül sokkal merevebb és gépszerűbb, mint egy magamfajta közepkategóriás sorozatrobot. A viselkedése sokszor egy másodosztályúra emlékeztet.

A szülők összenéztek, aztán megsimogatták a műanyag irodalomkritikust.

- Jól van, te... „közepkategóriás sorozatrobot”... hozz még egy kis teát, légy szíves.

Október 27-e nyúlós, maszatos hajnalra virradt, ha lehet egyáltalán hajnalnak nevezni egy olyan időszakot, amikor a nap még hosszú ideig nem készült fölkelni, s az utcalámpák fénye csak tapogatózva verekedte át magát a ködön az út közepéig, hogy ott kimerülten hulljon a földre.

Nicolette-re valamivel több fény jutott, amint elhaladt a lámpák alatt, bár a köztük levő néhány látnyi magasságkülönbség már sárgává tompította a halogénizzók fehér fényét. Sárga és kék keveréke zöldet ad, de a sötétkek télikabát nem hatott zöldesen a ködös fényben, inkább feketének tetszett, amint a kislány belépett egy-egy lámpa fénykörébe, s egy pillanat múlva el is hagyta azt. Határozott lépteit a legkevésbé sem befolyásolta a köd, s mondanunk sem kell, hogy ha minden lámpa kialszik, akkor is pontosan eltalált volna a Levendula utcába.

- Jó reggelt, Mr. White - lépett be a boltajtón, amelynek üvegén át jól látszott a fényárban úszó üzlethelyiség akár már egy egész yadról. A tulajdonos szokott helyén, a pult mögött állva intett neki, de szóban nem üdvözölte, mert éppen telefonált.

A kislány levette és összehajtva zsebre tette kesztyűit, kioldotta csuklyája zsinórját és kibújt a kabátjából. Felakasztotta a sarokban a fogásra, aztán beszaladt a raktárba, kihozott egy ruhakefét és hozzálátott, hogy megöntözze a fogas alatt fekvő szivacs lapot a kabáton kicsapódott köddel. Majd szemügyre vette White úr jóval nagyobb kabátját és azzal folytatta.

- Jó reggelt, tündérmű - tette le a telefont a tulajdonos -, hát most aztán...

Legyintett. A gyerek együttérzően bólintott.

- Uszoda, uram, nem utca többé.

---

⁷ Isaac Asimov regénye magyarul is megjelent Baranyi Gyula fordításában

- Az biztos. Azt mondják, délnél előbb nem várhatjuk, hogy a szemközti házat megláthassuk. Vevő viszont annál több van, csak hát nem jönnek ide.

Míg ezt mondta, föl is csipogott a telefon. Nicky megkerülte a pultot, odalépett a férfi mellé, s együtt olvasták az üzenetet. Mrs. Taylor rendelése volt, két font kenyér, fél font sajt, egy tucat tojás s így tovább, összesen jó harmincfontnyi áru.

- Elviszem, uram.

- Csodákat viszed. Mindjárt itt lesznek a robotok a városházáról, majd azok elviszik. Eddig is így csináltuk, ezután is így fogjuk.

A gyerek fölnézett rá. A boltos kiolvasta a kérdést a mélykék szemekből: „Hát én mi vagyok?”

- Neked fontosabb feladatot találtam - tette kezét a fehér szalagra, ami keresztben végighúzódtott a barna fürtök között. - Itt maradsz szépen, szórakoztatod a magányos szatócsot meg azt a pár vevőt, aki esetleg betéved. De azért lesz munka a robotkezeknek is. Jó lesz?

- Jó, uram. Összeállítom a csomagokat.

White úr fejét csóválva nézte, amint a polcok között szaladgál és hordja az árut a raktár előterében sorakozó vízhatlan dobozokba. Le se tagadhatta volna, hogy robot: noha egy pillanatra sem állt meg, minden mozdulata tervszerű volt. Amikor a tojásospolchoz lépett, kilenc tucatos és négy háromdarabos csomagot vett le, mert ennyit rendeltek a vevők összesen, s a raktárban szépen szétosztotta. Öt perc múlva, amikor megérkeztek a robotok, kész volt tizenöt csomag.

- Jó reggelt, uram, jó reggelt, uram - sorjáztak be a városházi másodosztályúak; azazhogy éppen nem sorban jöttek, hanem az ajtó előtt csoportba verődtek, hogy rövidebb ideig kelljen nyitva tartani az ajtót, ne menjen ki a meleg. Majd ahogy áthaladtak az üzlethelyiségen, bólintottak a raktárajtó félfáját karba tett kézzel támasztó kislánynak: - Jó reggelt, úrnőnk. - S be a raktárba.

A boltos jót nevetett; ismerte a robotokat, tudta, hogy a másodosztályúak soha nem köszönnek más robotnak, hát még nem illetik azokat feudális titulusokkal. Hát hisz ő mondta Nickynek, hogy szórakoztassa.

Öt robot egy pillanat múlva kilépett három-három csomaggal megrakodva. A hatodik útközben megelőzte őket, ajtót nyitott nekik, aztán megállt a bejáratnál és várakozott.

White úr elnézte őket kicsinyég; a bal felőli egyenesen állt, leengedett kézzel, abban a tartásban, ami az ember legtermészetesebb és legegyszerűbb tartása, s amiben egy igazi ember nem sokáig áll, hanem legalábbis a testsúlyát egyik lábára helyezi és csinál valamit a kezével. Ez nem csinált, állt mozdulatlanul. Jobboldalt a kisebbik nekidőlt a félfának, karba tette a kezét, bal lábán állt, a jobbat behajlítva keresztbe tette, hogy csak fehér gumicipőjének orra érintette a padlót. Érdeklődve nézett az idős boltosra, amit társának üres tekintetéről a legkevésbé se lehetett elmondani. Robot volt mindkettő, sőt ugyanaz a cég gyártotta őket, de az egyetlen osztálynyi különbség milliószor elevenebbé tette egyiket a másikánál.

- Munkát említett, Mr. White.

- Á, igen - tért vissza ez a technika csodálatából. - Hát van mindenekelőtt egy csomó borsó meg bab.

A másodosztályú, huszonéves férfiforma, megfordult és hátrament a zöldségespolcokhoz. Nicky pedig helyet foglalt a raktárajtó melletti széken, kényelmesen hátradőlt és keresztbe tette a lábát. Mr. White jót derült rajta.

- Látom, nagyon jól megy neked mostanában.

- Ó, igen - felelte a kis robot egy unatkozó úrihölgy modorában -, nem sokat kell csinálnom, tudja, csak utasítgatom a személyzetemet. - Kecsesen kinyújtotta apró kezét a polcok felé, mire valahonnan ott termett a robot, hódolattal megcsókolta és visszament babot fejteni.

Együtt nevettek, amíg ismét meg nem szólalt a telefon.

- Hát ez valami borzasztó - kászálódott be Mrs. Gladys Sutcliffe fél hét körül. Bertie ezúttal nem volt vele. - Iránytű kell, hogy az ember eltaláljon az utcán. Jó reggelt maguknak, de jó meleg van itt.

Nicky talpra szökkent és odasietett, hogy lesegítse a hölgy kabátját. - Jó reggelt, asszonyom. Igen, csakugyan nagyon rossz az idő.

White úr letette a telefont. - Jó reggelt, Mrs. Sutcliffe, hogy van?

- Jól, ha nem kell az utcákon járnom, köszönöm kérdését.

- Kivittük volna önnek is az árut.

- Tudom, de hát úgyis mennem kell dolgozni, csak pár falatot viszek magamnak. - A hölgy tanulmányozni kezdte a felvágottakat. - Otthonról is vihettem volna, csak menet közben jutott eszembe.

- Dolgozni, Mrs. Sutcliffe? - lepődött meg az öreg.

- No igen, nem igazi munkát, csak egy barátomnál segítek rendbe tenni ezt-azt. Bertie ilyenkor alszik, tízre itthon vagyok, addig elvan Kennel. Mondja, nincs már abból a jóféle francia szalámiból, tudja?

Nicky máris indult a raktárba. Háta mögött megszólalt az ajtócsengettyű.

- Jó reggelt maguknak - lépett be szuszogva Miss Baker. - Hát szörnyű, hogy mi van az utcán.

- Az, az - értett egyet a fiatalasszony -, én is éppen mondom. Nem tudja, hogy haladnak a gyümölcsösökkel?

- Takarásban van a legnagyobb része - Miss Baker tagja volt a somerseti intézőbizottságnak -, de hát a rétet nem lehet végig betakarni, az a drága fűmag mind elfagy a földben.

- Hátha az jobban tűri a gyümölcsfáknál.

- Lehet. Ad nekem egy nagy üveg mustárt, Mr. White?

- Máris hozom, kisasszony - jött egy hang a raktárból.

Miss Baker bedugta fejét az ajtón, s megpillantotta Nickyt, aki éppen létrát támasztott egy polcnak és fölmászott rá. - Aha, látom, megint itt van Lane-ék masinája - dörögte -, már meg is lepődtem volna, ha egy reggel nem találom itten. Rábíz mindent, és ha összetör valamit?

- Nem hiszem én azt - nevetett Mr. White.

Megint szólt a csengettyű, s belépett egy alak.

- Jó reggelt - üdvözölte a tulajdonos -, lám, kezd megélnékülni a forgalom.

Az alak fekete kabátban volt, fejére húzott csuklyával. Fölemelte a kezét és körbemutatott a helyiségben. - Maradjanak nyugton és ne lármázzanak - suttogta rekedtes hangon, s a tulajdonos felé nyújtotta karját. - Nyissa ki a pénztárgépet.

White úr felhúzta a szemöldökét, ránézett a pisztolyra és vállat vonva megnyomta a pénzesfiók nyitógombját.

- Szedje ki a pénzt és tegye egy zacskóba, de nehogy valami hülyeséget csináljon. Gyerünk!

A boltos elővett egy zacskót és kimarkolta a százasokat. Megint megszólalt a csengettyű. A fekete csuklyás alak megpördült és a belépőt figyelte. De az ajtó csak résnyire nyílt ki, aztán visszacsukódott; az üvegen át semmi sem látszott a sötét utcából.

A következő pillanatban egy test ugrott a hátára, amitől nekivágódott az ajtó üvegének. Valaki kicsavarta a kezéből a pisztolyt, aztán eleresztette. Megfordult és pillanatnyi gondolkodás nélkül hatalmas ökölcsapást mért le - a pusztá levegőnek, mert ökle elzúgott Nicky feje fölött.

- Ne verekedjen, uram. - A gyerek gyors mozdulattal kinyitotta a fegyvert és kipattintotta belőle az elemet. - Legyen szíves itt helyet foglalni, amíg megérkezik a rendőrség és letartóztatják fegyveres rablásért.

A rabló hasztalan próbált szabadulni a jobbját fogva tartó kicsiny marok szorításából. Csüggedten lezökkent a székre.

A mostanáig dermedten álló hölgyek egymásra néztek és főlóhajtottak. - Hát tudja, eléggé megijeszti az embert - méltatlankodott Miss Baker -, mégis mit képzelt, a vadnyugaton van?

- Nem ember az ilyen - Mrs. Sutcliffe ellenszenvvel méregette a rablót -, fegyvert fogni nőkre meg egy öregemberre. Még jó, hogy a gyerek itt volt. Mondja, nem maga rabolta ki azt az ékszerboltot a múlt hónapban?

A rabló nem felelt.

- De igen, asszonyom - mondta helyette Nicky -, a személyleírás megegyezik. Nyilván nem tudta eladni az ékszereket, hisz mindenütt megvan a fényképük. Ezért volt szüksége pénzre.

- No lám csak, Mr. White - Miss Baker, ijedtsége elmúlván, már mosolyogni tudott -, akkor gratulálhatok, magáé a jutalom.

- Ugyan, Miss Baker. A kislány fékezte meg, én nem csináltam semmit.

- Ej hát, a maga boltját akarta kirabolni! A robot meg hogy kapna jutalmat?

- A szülei kapják helyette - mondta Mrs. Sutcliffe.

- A szülei - bólintott Miss Baker jelentőségteljesen. - *A szülei.* Hát azok aztán csak megérdemlik, mikor itt se voltak. Övék minden érdem.

- Elnézést kérek, kisasszony...

- Te ne szólj bele, ez nem rád tartozik. Amit mondtam, megmondtam, szerintem a jutalom magát illeti. Ne mondja, hogy nem jönne jól. - Miss Baker közvetlen modorban megkérdezte a rablót: - Mondja csak, rabló úr, mennyi van magára kitűzve?

A rabló lesunyta fejjel hallgatott.

- Hát az elég sok lehet - bólintott Miss Baker erőteljesen, mintha valami választ kapott volna. - Amondó vagyok...

Szavait erőteljes zaj szakította félbe. Egy rendőr rontott be az ajtón, majd nyomában még vagy hatan.

- No lám csak - mondta az utolsóként érkező, civil ruhás fiatalember a rabló elé lépve -, hát maga is megvan, mester? Ideje volt már, untam magát, tudja. Az a vonatrúkk jó dolog volt, egy darabig tényleg Skócia felé kerestük. De hát most már... - legyintett. - Vihetik. Ja - fordult

Mr. White felé, mint aki most veszi észre, hogy emberek vannak jelen -, gratulálok, uram, a robotja keresett magának egy ezrest.

- Várjon csak, felügyelő úr - szólalt meg Mrs. Sutcliffe -, hát hiszen nem White úré a robot.

- Hát akkor magának kereste, asszonyom. - A rendőrt ez nem érdekelte, menni készült.

- Nem, a robot gazdái nincsenek itt. Minket ki se hallgat?

- A robot majd bemutatja, amit itt rögzített, de a kliensünknek van elég a rovásán enélkül is. Lesittelik vagy tíz évre, ne aggódjon. No, jó reggelt.

S el. A hölgyek összenéztek.

- Nem mondhatnám, hogy krimiben éreztem volna magam - mondta Mrs. Sutcliffe -, se helyszínelés, se kihallgatás, semmi. Hanem azért köszönöm, amit tettél, le is lőhetett volna minket.

- Nos, asszonyom... - kezdte a gyerek újra, de Miss Baker megint félbeszakította.

- Jól van, no, igaza van magának is, hát hiszen én is félttem a bőrömet, ha ilyen vén csont vagyok, akkor is. De hát hiszen ez a dolga. A tévéjének se köszöni meg, hogy mutatja a műsort, igaz-e, Mrs. Sutcliffe?

- Nem, de a tévé nem segíti föl a kabátomat - nevetett a fiatalasszony.

A kislány máris indult a kabátért.

- Mindegy az. Gép - gép. Arra való, hogy vigyázzon ránk.

- Attól még megköszönheti neki, Miss Baker.

A jelenlevő hölgyek legidősebbike végigpillantott a legfiatalabbik csöpp alakján, megcsóválta a fejét és legyintett. Nicky kihasználta a pillanatnyi csendet, s míg fölsegítette a kabátot, felnézett a fiatalasszonyra.

- Mrs. Sutcliffe, elnézést kérek, de Miss Bakernek tökéletesen igaza van. Valóban csak azt tettem, amiért készítettek: érvényt szereztem az első törvénynek. Ezért csakugyan nem illet köszönet.

- No igen - kapta föl a csomagját Mrs. Sutcliffe -, de neked ezt tanították a gyárban, akkor se mondhatnál mást, ha akarnál. Miss Baker azért mondja, mert ez a véleménye, de te erről nem tudsz önállóan dönten. Miss Baker, Mr. White, jó reggelt - reméljük, a délelőttön már valami napot is láthatunk. Szervusz, gyerek.

- Isten megáldja - bólintott Miss Baker a távozó felé. - Hanem én nem hagynám magamat, Mr. White, a maga helyében. Magának jár az a pénz.

A boltos eddig nem szólt bele a nők vitájába; most is csak a fejét csóválta.

- Végül is mindegy, Miss Baker, hogy mi mit gondolunk, a törvény majd megmondja, mi az igazság.

- Az már igaz, de véleménye csak van az embernek.

- Esetleg majd megállapodunk Nickyvel, hogy elfelezzük az összeget - nevetett az öregember.

- Részemről a szerencse - vágta rá a kis robot.

A hölgy is nevetett, aztán letette a pultra a kosarát és a homlokára koppantott. - Ej, hát tojást is akartam. Ugorj már, lányom, hozz nekem öt darabot.

Nicky szempillantáson belül hozta. A hölgy egymás mellé tartott két tojást. - Nocsak. Hát most én vagyok vaksi, vagy ez a tojás majd kétakkora, mint a többi?

- Jól látja, kisasszony - nézte meg a gyerek is -, bár kétakkora éppen nincs, de jóval nagyobb.

- No lám csak. Amondó vagyok, Mr. White, ha megkeresi azt a tyúkot, amelyik tojta, exkluzív szerződést kötök vele. No, megint nincs félpennysem. Tessék három penny a tojásért, ne adjon vissza. Megyek, így is elprézsmítáltam az időt, mindjárt hét. Jó reggelt.

- Viszontlátásra, Miss Baker.

Nicolette megvárta, hogy a hölgy becsukja az ajtót, s az idős boltoshoz fordult. - Uram, ami ezt a jutalomdolgot illeti...

- Ugyan már, kis csillagom - nevetett az -, ebből ne csinálj magadnak gondot. Majd a rendőrség kiküldi a pénzt annak, akit illet, és kész.

- Attól tartok, apa lesz az. Ebbe nekem nemigen van beleszólásom, Mr. White.

- Hát nem nyerészkedési célból hívtam rablót a boltba, gondolhatod.

Nicolette fél nyolc tájban ért haza. Elrakta, amit vett, föltette forni a teavizet és felballagott az emeletre.

- Jó reggelt, apa - hajolt az ágy fölé. Apja nagyot ásított és megveregette a vállát. - Jó reggelt, anya - kerülte meg az ágyat. Anyja is nagyot ásított és rámosolygott.

- Szia, kicsim. Mi újság?

- Kőd van. Minden egyéb újság eltűnik benne. Mit hozhatok reggelire?

- Tojást - mondta George -, jó sok nagy, kerek tojást pirítóssal és szalonnával.

- És máltai algával - tette hozzá Mary.

A kislány bölintott és leszáguldott a lépcsőn. Telerakta a hatdarabos tojásfőzőt, s hat szelet kenyeret rakott a pirítóba. Fölkockázta az Atkinson-féle szalonnát, algát tett kistányérba, kis citromlevet öntött rá. Gerezdekre vágott néhány paradicsomot, francia sajtot szeletelt a kenyér mellé, és egy kis zöldpaprikát. Mire ezzel elkészült, meg is főttek a háromperces tojások. Tartóba tette őket, a tálca sarkára a teáskannát, s már sietett is vissza.

- Rabló járt Mr. White-nál - újságolta, miután szülei kortyoltak az indiai nedűből.

- Ilyenkor reggel, üres kasszánál? - csodálkozott Mary. - Bolond az. Elvitt valamit?

- Nem. Megfogtam.

- Te? - pillantott végig az apa a gyereken. - Nem lehetett valami nagy rabló.

- Akkor rabló volt, amekkorának egy rablónak, ha ad magára, lennie kell - húzta ki magát a gyerek. - Ami pedig azt illeti, kicsi a bors, de... hisz tudjátok. Megyek a fiúkhoz.

Sarkon fordult.

- Várj csak - állította meg apja. A kislány megpördült és vigyázzba vágta magát. - Tényleg volt rabló, nem hülyéskedsz?

- Nem hülyéskedek. Meg fogod kapni az ezer font jutalmat a lefűlelésért.

- Én-e?

- Te. A törvény szerint a tied vagyok.

- Csak a törvény szerint?

Nicky odaszaladt és csókot nyomott apja orra hegyére. - Saját magam szerint is.

- Nagyon helyes.

A következő csók pár perc múlva Michael orrára került, aki szintén tojást kért, de sütvé. A gyerek villámgyorsan kisütött három tojást, vajos pirítóst tett mellé, narancsdzsemet, algát, sajtot, s fölvitte egy nagy kanna teával. Következett Steve, akinek májpástétomos kenyeret csinált dán vajjal, majd Bob, aki erőlevesre szavazott. Mary mindig tartott otthon ötperces leveskockát. Míg a leves főtt, Johnnyt is fölkelte, aki máskor Mike után szokott következni, kor szerint, de ma ő alhatott legtovább, és két puszt is kapott.

- Boldog születésnapot.

- Kösz. - Testvére visszaadta a csókokat. - Hány óra van?

- Mindjárt nyolc. Mit ennél?

- Virslit tormával.

- Máris hozom.

S futott a konyhába ötödször is. Föltette a virslit, levette a levest, sajtot reszelt bele és fölvitte Bobbie-nak. Visszatért, salátástányérba tormát rakott - Miss Baker készítette ecetesen, üvegjét egy tízesért árulják a Szamóca téri piacon -, kis algát tett mellé a francia fajtából, s pirított kenyérrel vitte az ünnepeltnek.

Útjait szülei is figyelték a nyitott ajtón át, miközben a végére jártak a tojásnak.

- Szörnyű, amit ez a gyerek dolgozik - állapította meg Mary rosszallóan. - Ha én is így körüludvarolnálak mindnyájukat, egész délelőtt ezt pihenhetném ki.

Az olvasó persze nyilván magától is gondolta, hogy amíg Mary át nem adta lányának a háziasszonyi teendők egy részét, nem evett mindenki másfélét. Idő se lett volna elkészíteni iskola előtt; Nicky csak azért tudja, mert nem áll meg még szusszanni se, s a konyhában jár a keze, mint a motolla. Nem, a Lane család fennállásának eddigi húsz esztendejében az volt a rendszer, hogy minden reggel más mondta meg, mit kér, és azt ette mindenki. Aki már elég nagy volt hozzá, le is mehetett és csinálhatott magának; a kisebbeknek se mindig Mary adott reggelit, sokszor George készítette, az utóbbi pár évben néha Michael is. Egyébként egy rántottát már Johnny és Steve is megcsinál, Bobbie az egyetlen, akinek nem szabad még tüzes dolgokkal bíbelődnie.

- Nekem jólesik - jött oda a gyerek az utolsó tálca kiszállítása után -, sokkal jobb, ha mindenki azt eheti, amit kíván.

- Jó, de miért kell mindent egyenként megcsinálni és fölhurcolni? Olyan vagy, mint a Chelsea pályaudvar.

- Mert nem lenne igazságos, ha mindenkinek végig kellene várnia, amíg az utána következőket fölkeltem és megcsinálom a reggelijüket. A gyárban is megmondták, nagyon fontos, hogy az Embernek rögvést ébredés után enni kell adni.

- Csacsikám - Mary a fürdőszoba felé menet megkopogtatta lánya buksiját -, ezt nem a gyárban tanultad, hanem itthon. Kérdezz csak meg másokat. Mr. Fowler például reggeli előtt negyedórát tornászik, Lillian Jackson meg először körbefutja a háztömböt, aztán eszik negyedannyit, mint mi. Csak mi Lane-ek vagyunk ilyenek, hogy ülünk és tömjük a fejünket egész álló nap. - Becsukta a fürdőszobaajtót.

Két koppanást hallott az ajtón. Kinézett.

Nicky állt ott egy papírtulipánnal, ami a szülők hálósobájában állt kis vázában; Bobbie hajtogatta. Kecsesen térdet hajtott és átnyújtotta a virágot. - De én ilyenek szeretlek benneteket.

Mire a fiúk elindultak negyed nyolc tájban, Nicolette-nek minden emberi számítás szerint holtfáradtan kellett volna összeroskadnia. Hiszen a szaladgálás nem ért véget a reggelivel, volt elég tennivalója az úti előkészületekkel. De nem roskadt össze. Gondosan ellenőrizte a fiúk öltözetét, jól szigetel-e; kijelentette, hogy amíg ő itt van, senki se fog reumásan hazajönni. Aztán amikor nyitották az ajtót és indultak kifelé, lekapta a kabátját a fogasról és ment velük. Gyalog indultak útnak, ilyen időben istenkísértés biciklire ülni, jelentette ki anyjuk. Mindenki késni fog ma reggel.

- Hát te? - kérdezte Michael.

- Ilyen ködben nem engedlek el egyedül benneteket.

- Járkálunk már néhány éve ezeken az utcákon.

- Akkor sem. Az a dolgom, hogy vigyázzak rátok. Hajnalban én is majdnem Izlandon kötöttem ki a bolt helyett.

- Te már jártál idekint? - Bobbie behúzta a nyakát a csípős hidegben.

- Már reggel hatkor.

- Tényleg rengeteget dolgozik - dörögte Michael. Öccsei egyetértettek.

A lányka szkeptikusan megvonta a vállát. - Elbírnék még néhányszor ennyit. Azért vagyok masina.

- Hoppá - jött egy hang a ködből, amikor befordultak a Mező utcába. - Muszáj az embernek ködkürtöt hordania, ha nem akar összeütközni senkivel.

- Jó reggelt, Mr. Sutcliffe - Nicolette pontosan a közeledő felé fordult már jóval azelőtt, hogy láthatóvá vált a ködben -, valóban elkelne az ilyesmi.

Mr. Sutcliffe lassan láthatóvá vált, mint az elsüllyedt hajók a bűvárok előtt, majd ismét elmerült a ködben. Hasonlóan a házak és a fák törzsei, sorban egymás után. A Vadász utcába fordulva tíz lépésen át csodáltak egy különös alakú tárgyat, amihez hasonlót még sosem láttak; mikor kellő közelségbe értek, kiderült, hogy még ültek is benne egyszer, hiszen ez Wakefield doktor kis barna Suzukija. (Mint orvosnak engedélye volt az utcán parkolni.) Az iskola felé menet egyre több járókelővel találkoztak, többségük gyerek vagy tanár volt és szintén az iskolába tartott; de ott volt Netty is, Mr. Chadwick másodosztályúja. Az iskola kapuja előtt vagy száz yardra guggolt az útburkolaton és dolgozott valamin, gondosan kétfelé irányítva a gyerekeket.

- Vigyázzanak, Mr. Lane - intette Michaelt is -, elejtettek itt egy nagy tömb jeget, csupa víz az út.

- Nofene - mondta Mike -, hát felolvad a jég ebben az időben?

- Igen, fiatalúr.

Persze hogy felolvad plusz két fokban, gondolta Mike, az ostoba szó szerint kérdésnek vette.

Az iskolánál a társaság hatvan százaléka balra fordult és bement, ketten továbbhaladtak.

- Én már elég nagy vagyok - mondta Michael -, egyedül is odatalálok. Hazamehetsz.

- Nem megyek. Egyfelé tartunk.

- Miért, te hova mész?

Nicky szájára tette az ujját és titokzatos arcot vágott. Utóbbi sajnos kevésbé látszott a csuklya alatt.

- Vagy úgy. Részletes utasításaid vannak, gondolom.

- Egy Brirob-termék mindig tudja, mi a dolga - idézte Nicky a reklámszöveget, ami kissé furesán hatott a tejfölsűrű ködben.

Bátyja nevetett és megveregette a fejét, azazhogy a kapucnit. - Jól van. Üdvözlöm Mrs. Clyde-ot.

- Átadom.

Kilenckor váltak el a Fő téren. Mike bement, Nicky tovább-ballagott a Szilva utca felé. Amíg odaér, vessünk egy pillantást a Fő tér kilenc alatti épületre - elképzelve, hogy kilátszik a ködből.

Okkersárga és barna sávok csíkozzák három emeletét, ablakai és falidíszei között haladva függőlegesen, helyenként fodrokat vetve. Az alaprajz Lionel Channing terve alapján készült a hetvenes évek elején Pointville világprogrami alapítvány polgármesteri hivatala számára (Oregon, Egyesült Államok), ez az épület ma is áll. Nyolcvanban a christiesi városatyák megvették a jogot az építészről, s rövidesen elkészült a város mindmáig egyetlen középfokú oktatási intézménye, a Penelope Montgomery Gimnázium.

A beceneve Méhecske, ami színe után érthető is. Ám ezt a nevet nem a diáksereg adta neki utólag, hanem maga az alapító - előre. A barna-sárga csíkozás része volt Channing tervének, amelynek láttán Jacob Montgomery kijelentette: ha ezt a tervet választják, hárommillióval megemeli adományát. Mert ezzel a színnel éppen illik ahhoz a becenévhez, amit az igazi Penelope Montgomery kapott hatéves korában.

Akkoriban Christies helyét még hanga és erikafű borította. Penelope Montgomery Shrewsburytól keletre, egy Telford melletti kis faluban látta meg a napvilágot egy állástalan költő egyetlen gyermekeként. Maga is verseket írt már óvodáskorától, s tizenhat évesen megjelentette első és egyetlen kötetét, amely akkora bukás volt, hogy hatvan évvel később magándetektívvel kellett felkutatnia a még meglevő példányokat. Nyüzsgő, lótifuti természete, amiről a Méhecske nevet kapta, nem sokáig maradt meg a költészet mellett: próbált festeni, agyagozni, gobelinezni, s végül kikötött a színpadnál. Huszonnyolc éves koráig kellett várnia első filmszerepére, harmincöt éves koráig a világhírré. De megkapta és még évtizedekig élvezhette a sikert, a közönség szeretetét. Hetvennyolc évesen visszavonult és letelepedett Christies upon Severnben - máig ő a leghíresebb ember, aki valaha élt a városban. Jacob fia az ő emlékére alapította a Méhecske gimnáziumot, azokból a milliókból, amiket ő keresett filmjeivel és tévéfelvételeivel. Az átadóünnepségen még ott volt az idős hölgy is, akit akkor már Dame-nek⁸ szólítottak és a város díszpolgára volt.

---

⁸ A lovagi cím női megfelelője

Jacob leszármazottai ma Ausztráliában élnek, de ott is megkapják az évenkénti értesítést a nevüket viselő iskola ügyeiről.

De el kell itt hagynunk az iskola leírását: Nicolette időközben célbaért, s ha nem sietünk, eltűnik a ködben.

A Szilva utcai kis üzlethelyiség teljesen üres volt, de a kislány nem lepődött meg. Nem várva be, hogy Mrs. Clyde jöjjön elő a csengettyű hangjára, átvágott az üzleten és belépett a műhelybe egy széles ajtón, amit színes műanyagszalagokból álló függöny takart. Odabent fehér fényár és illatfelhő fogadta. Hátrahajtotta kabátja kapucniját, kis orrát föltartva beleszimatolt a levegőbe, aztán a mandula- és kakaóillatot követve végigmanőverezett a polcok, asztalok és szekrények labirintusán.

- Jó reggelt, Mrs. Clyde - találta meg az üzlet gazdáját.

- Jó reggelt - fogadta köszönését egy meglepően vékony, harmincasforma fiatalasszony, aki tetőtől talpig fehérbe volt öltözve, fehér volt magas szakácssapkája is. Igen, meglepőt mondtunk, ugyanis Mrs. Clyde cukrász, még hozzá az egyetlen christiesi mestercukrász. A cukor pedig hizlal. George szerint Mrs. Clyde soha életében nem evett még cukrot, máskülönben nem lehetne ilyen karcsú. Saját állítása szerint már evett. - Korábbra vártalak.

Csak egy pillanatra nézett fel munkájából: egy torta fölött állt és cirádákat rajzolt a szélére valamilyen krémből, aminek anyagát nem tudnánk megmondani, de színre rózsaszín és kétségkívül ízletes.

- Tudja, asszonyom, vakvezető kutya nélkül... - a kislány tehetetlenül széttárta karjait.

A hölgy mosolyogva bólogatott, s a háta mögötti polcsor egy pontjára mutatott. A kislány odament és fölágaskodott, de így is csak a feje búbja került egy magasságba a polccal. Odavitt hát egy széket és föllépett rá.

- Nohát, Mrs. Clyde, ez igazán gyönyörű.

- Remélem is.

- Michael üdvözetét küldi önnek.

- Köszönöm.

- Hol tartja a dobozokat?

- Hátul, abban a lila szekrényben.

Nicky hátrasietett egy magas szekrényhez, amit inkább halvány ciklámenszínűnek mondanánk, nem lilának; szemlátomást a Gardner-műhelyből került ki. Kivett belőle egy jókora hűtődobozt és visszament.

- Várj, segíték.

- Ne zavartassa magát, asszonyom, vigyázok rá, mint a szemem fényére.

Robotot próbáló feladat várt rá. A széken állva kellett kiemelni a polcra a műalkotást és betenni a dobozba, amit nem tehetett le, mert nem volt hova; ráadásul a kabátját se vette le, ami akadályozta a mozgásban. De megoldotta. A torta egy kemény fémlapon feküdt, ezt jobb kezével megragadta, s úgy helyezte be a baljában tartott dobozba, hogy katasztrófának árnyéka se fenyegethesse. Nemigen esett jó fogás a fémlemezen, elismerést érdemel hát, hogy a több fontnyi terhet vékony ujjával is vízszintesen tudta tartani.

- Nos, Mrs. Clyde - az asztalra tette és bekapcsolta a dobozt, visszavitte a széket a helyére és végighúzta tenyerét az ülőkén, hogy lássa, nem hagyott-e rajta nedvességet a cipője talpa -, a köszöneten kívül mivel tartozom?

- Te tartozol? - nevetett a cukrásznő. - Talán még zsebpénzt is kapsz a „szüleidtől”?

- Azt nem, asszonyom, de természetesen nálam van a fedezet.

- Nos hát, tizennégy ötven.

Az olvasó alighanem fölkapja a fejét, de ne feledje: a művet eddig szándékosan takarásban tartottuk, hogy meglepetés maradjon. Biztosíthatjuk az olvasót, ez az összeg cseppet sem sok. Nicky sem találta annak, a kasszához ment, elhelyezett benne két tízest és kivett egy ötöst.

- Köszönöm, Mrs. Clyde.

- Nincs mit. Gratulálok az ünnepeltnek.

- Átadom.

Nem hazafelé indult: éppen az ellenkező irányba. Átment a hídon, egy darabig haladt a Diófason, s a Citrom utca egyik üzletébe nyitott be, ami még a Mrs. Clyde-énál is kisebb volt. Itt nem volt csengettyű az ajtón, a világítás pislogott kettőt a nyitáskor.

- Jó reggelt, Mr. Harry - mondta, majd az üzlet pultjára tette a hűtődobozt, hogy keze felszabaduljon, s megismételte jelbeszéddel is.

- Jó reggelt - felelte Mr. Harry, aki már néhány éve nem hallott. - Pilbeaméktól?

Mr. Harry meglehetősen öreg volt már és rendszeresen összekeverte a városbeli robotokat. Nemcsak a robotokat.

- Nem, uram - jelezte Nicky -, Lane-éktől.

Talán érdekes lehet megemlíteni, hogy a Lane név jelbeszédben egyáltalán nem úgy fest, mint bárhol másutt, akár odaát Shrewsburyben is, ahol szabályszerűen lebetűznék a nevet az önálló betűk kézjeleivel. Nem, Christiesben Lane-éknek saját kézjelük van: a bal kezét tenyérrel fölfelé magunk elé tartjuk, s a jobb kéz három ujját összeillesztve, mintha tollat tartanánk benne, írunk a bal kezünkre. Írás, irodalom. Nem él több író a városban kis robotunk szülein kívül.

- Á, igen - bólogatott Mr. Harry, akinek rövid fehér szakálla volt és kerek szemüvege, haja már nemigen. S ha emlékszünk, az ő kutyája tüntette el John radírját a múlt hónapban. - Hány éves is az ünnepelt?

- Tizennégy, uram.

(A radír azóta sincs meg.)

- Akkor nézd meg ezt - mondta az öregember, hátat fordítva neki és a polcon keresgélve. - Itt is van ni - mutatott egy kis sárga rúdra, ami fejmagasságban állt az egyik polcon. Érdeklődve tanulmányozta, mintha akkor látná először. - Mit szólsz ehhez?

Amíg Mr. Harry rájön, hogy Nicky nem tud neki válaszolni, amíg rá nem néz - ez hetente egyszer-kétszer elő szokott fordulni vele -, pillantsunk végig a polcokon. Mrs. Clyde-nál erre nem jutott időnk, pedig megérte volna, az üzletben üveg mögött szebbnél szebb torták és sütemények sorakoznak; természetesen műanyagból, hiszen az egyszemélyes cukrászda csak megrendelésre dolgozik, nincsen napi árukészlete, nem lehet betérni oda és bekapni valami édeset. Majd egyszer, talán, ha a hölgy kibővíti alig egyesztendő vállalkozását. Itt azonban,

Mr. Harrynál a teljesen valódi árukészlet sorakozik a pöttöm üzlet falait körbefogó polcokon a padlószinttől hat láb magasságig, ameddig Mr. Harry kinyújtott karja felér. Igencsak színes a kép: virágok, házacskák, mosolygós arcú gyerekek, sőt tíz hüvelyk magas világítótorony is, aminek oldalából művészien megformált madárka nő ki, mintha épp csak elrepülne a torony mellett. A készlet jelentős részét nonfiguratív alkotások teszik ki: gömbök, pohárforma tárgyak különféle cirádákkal, masnikkal az oldalukon, ezerféle színben. Népszerűek, külföldre is szállít belőlük az iparművész; de a legnépszerűbbek azok a közönséges, alig díszített vagy épp teljesen sima rudak, amiknek a készítési receptjét csupán néhány ember ismeri az egész országban. Némelyik vetekszik a legjobb francia parfümökkel.

Ezeket a tarkabarka tárgyakat Harry úr az enyészet számára készíti: arra, hogy meggyújtsák a kanócot a tetejükön és szép lassan elolvadjanak. Néhány utcányira innen, egy tágas pincében dolgozik a christiesi gyertyaöntő minden hétköznapi délután kettőtől hatig; olyankor a fia vagy az unokája van az üzletben. Ők nem tanulták ki a mesterséget, csak Mr. Harry másik fia, aki Rómában él.

A gyertyaöntés bonyolult tudomány, de egyúttal művészet is, amit Mr. Harry otthonában érmek és oklevelek sora tanúsít. A gyertyaöntőnek két robotja van, de sose látni őket Christies utcáin: a másodosztályú tíz éve ki se tette a lábát a pinceműhelyből, ahol a régi modellek sorozatgyártását végzi, hogy ezalatt a mester szabadon kísérletezhessen; az első osztályú pedig üzleteket, piacokat, illatszer- és gyógyszertárakat látogat, titokzatos nyersanyagokat szerez be és újakat kutat fel; már évek óta távol-keleti országokból hoz kis dobozokat a posta.

Egy közönséges világítógyertya kétféle anyagból áll: egy kanócból és az azt körbefogó zsiradékból, ami táplálja az égést. Ilyet Harry úr vagy ötven éve nem csinált, ez a gyertyagyár dolga. Ő alkalmi gyertyákat csinál, amikben a kanócon kívül háromféle anyag van: éghető zsiradék, illatanyag és színezék. Az illatanyag bele van keverve a zsiradékba és az égés során felszabadulva illatosít; a színezék lehet szintén az anyagba keverve, de lehet csak a gyertya felületére felhordva is. No persze a színezék is megolvad, elég, annak is lehet valamilyen illata, amit Mr. Harry figyelembe vesz a tervezésnél; akárcsak azt, hogy az illatanyagnak is lehet színe. Aztán vannak még állományjavítók, amik az anyagot puhábbá vagy keményebbé teszik; tartósítószer, amik megakadályozzák, hogy az illatanyag már egy meleg nyári nap hatására is felszabaduljon; felületkezelők, amik a gyertya felszínének porcelánszerű csillogást adnak vagy szivacszerűen tapadóssá teszik; rostanyagok, hiszen a kanócot sem csupán egyféle anyagból lehet készíteni; s még sokféle különleges vegyszer, amiktől a gyertya szikrákat köpköd, esetleg színes folyadék távozik belőle és gyűlik össze a tartóedényben, hogy aztán a gyertya teljes eléégése után tarka lángocskákkal meggyulladjon maga is. Az emberi találékonyság határtalan.

Igaz, George egy alkalommal megjegyezte, hogy ehető gyertyát még Mr. Harry sem tud készíteni. (Másnap Mr. Harry hozott neki egy darab piskótatésztát, aminek a közepéből kis csokoládé pálcika állt ki kanócot formázva. George egy falásra bekapta és azt mondta: no igen, de ezt meg nem lehet meggyújtani!)

Mialatt mindezt elmeséltük, Nicolette már megkapta a gyertyát és szimatolni kezdte. A kis robotorr, ami jó szolgálatot tett a cukrászdában, most hasznavehetetlennek bizonyult.

- Semmi szaga nincs, uram - jelezte.

- Persze hogy nincs - mosolygott a mester jóindulatúan. - Nem azért teszem bele a drága illatanyagot, hogy elpárologjon. Amíg meg nem gyújtod, szagtalan.

Beszéd közben kihúzta a pult alatti fiókot és kivett egy parányi, alig negyedhüvelyknyi sárga gyertyadarabot. Tálkába tette, zsebéből elektromos gyújtót vett elő és fölkattintotta. A kislány közel hajolt, hogy semmit el ne szalasszon.

- Ez nagyon jó, uram - lehelte. - Liliom... levendula... rózsza?

- Olyasmi - a mester két ujjal eloltotta a mintát -, meg még egypár dolog.

Nicolette már föl is kapott egy műanyag kendőt és gyors mozdulatokkal belecsavarta a sárga viaszremeket. - Köszönöm, Mr. Harry. Még kérnék négy közönséges tortagyertyát is.

- Négyet? - nyúlt a férfi a fiókba a gyári vackokért.

- Igen, kilenc darab már van otthon.

- Akkor összesen tizenegy hús.

A gyerek a zsebébe nyúlt, s míg Harry úr visszatemetkezett Wellesley-kötetébe, betette a pénzt a kasszába. - Viszontlátásra, uram.

George ezenközben kilépett szobájuk ajtaján, hogy hozzon még egy kis teát, s különös hang ütötte meg a fülét. Két magas hangú csippanás - szünet - megint két csippanás. Bibip... bibip... bibip...

- Valami csipog - mondta.

Mary fölnézett a munkájából, s egy pillanat múlva ő is meghallotta. - Mi a szósz?

- Valaki bekapcsolva hagyta az ébresztőóráját?

- Háromnegyed tíz. Ki állítaná az órát ilyenkorra?

George elindult a hang után. Lement a földszintre, be a konyhába, s ott körülnézett. A helyiséget úgy betöltötte a hangos csipogás, hogy nehéz volt a forrását pontosan behatárolni.

- A szekrényből?

- Nem... - állt meg mögötte Mary - inkább... a hűtőszekrény!

Odaléptek a hűtőhöz és fölé hajoltak. Tényleg az csipogott, s egy piros lámpa is világított az ajtó felső részén.

- Valami baja van - mondta George részvétellel. - Talán éhes.

- Ugyan már, George, hisz tele van ennivalóval!

- Akkor fázik. Elég hideg lehet odabent.

- Ez egy tizenöt éves hűtőszekrény. Gondolod, hogy ennyi idő alatt nem edződött hozzá?

Mary kinyitotta az ajtót és benézett. Az élelmiszerek ott voltak, takarosán sorba rakva, minden szabályszerűen becsomagolva, ahogy lányának tanította (és ahogy az tanítás nélkül is csinálta volna). A csipogás felerősödött.

Mary visszacsukta az ajtót és találmra megnyomott egy gombot a készüléken. A hang elhallgatott, de a lámpa nem aludt ki.

Párja ezalatt elhozta a nappaliból a telefont. - Tudod a gyerek gyártási számát?

- Melyikét?... - kezdte Mary, aztán ráébredt, hogy ez a személyi adat az egész családból csak egyvalakinél található meg. - Ja... BR39SNDQ4342.

- Igen, ez az. - George beütötte a telefonba. A képernyő a szokásos kapcsolást jelző és várakozást kérő üzenetek helyett azonnal kivilágosodott, s megjelent rajta Nicky arcoskája, egyszínű sötétbarna háttér előtt.

- Ez Mrs. Nicolette Zbrzanowski üzenetrögzítője. Jelenleg nászúton vagyok...

- Szamár vagy - nevettek szülei. - Ide hallgass, valami baja van a hűtőszekrénynek.

- Mi baja? - kerekedtek el a kislány szemei. Eközben éppen kilépett Harry úr üzletéből és ismét fejére húzta a csuklyát. Ha valaki ekkor előbukkanva a ködből megnézte volna az arcát, e csodálkozásnak semmi jelét nem látta volna rajta; ami otthon a telefonon megjelent, csupán vetített kép volt, amit a robotagy állított elő és küldött a telefonhálózatra.

- Csipcsiripezik.

- Hadd nézzem.

George odatartotta telefonba zárt kislányát a hűtőn világító piros lámpa elé. - Amikor megnyomtunk egy gombot, elhallgatott, de ez továbbra is piros.

- Valami baja van - jött a válasz az ujjai közül.

- Ne mondd! Zseniális!

- Köszönöm, apa, igazán kedves tőled. Ha hazaérek, majd megnézem. Addig ne nagyon nyitogassátok, hátha valamiért nem hűt rendesen.

- Jó. Merre jársz éppen?

- Most jövök Mr. Harrytól, már hazafelé tartok.

George végighúzta egy ujját a képernyőn, mintha kislányát simogatná meg. Csodálkozva látta, hogy a barna fürtök fölborzolódnak. - El ne tévedj a ködben.

Nicolette nem tévedt el a ködben, még radarjára se volt szüksége - tökéletesen ismerte már a várost. A gyárból hozott ismeretkörében szerepelt Christies részletes térképe, hiszen a Brirob tudta, hol fog lakni kis gyártmánya, de a házak külsejét itt ismerte meg. Most amint egy ház kezdett kibontakozni a ködből, már tudta, melyik az, hol van és ki lakik benne.

De nem tévedt el a ködben az a másik lány sem, aki félórával később közelítette meg a Hegy utcát a nyugati városrész felől. Sosem járt erre, a házakat nem ismerte, de ő is fejből tudta a város térképét és időnként egyeztetett a rádiós helymeghatározó rendszerrel. Még nem volt fél tizenegy, amikor leállította biciklijét a kertben és Mary ajtót nyitott neki.

- Jó napot, Mrs. Lane - bólintott a háziasszonynak egy szőkésbarnával keretezett fej. - Andy McRay vagyok a Brirob Mozgósszervizektől. Hol van a hűtőszekrényük?

- Itt - mutatta Mary a beteget. - De nem Brirob-gyártmány.

- Ó, igen, tudok róla, de a Gilmore-cég sajnos képtelen ellátni a szervizszolgálatot ebben az elképesztő ködben. Ők kérték meg minket, de természetesen az árkülönbözetet ők fizetik.

- Reméltem is.

A lány közben kibújt terjedelmes hátizsákjának szíjaiból, elhárítva Mary segédkezését. Tizenöt évesnek látszott, s egybeszabott, szemlátomást nem sokat melegítő kék overall volt rajta, hátán az ismerős Brirob-emblémával. Marynek átfutott az agyán a gondolat, milyen jó, hogy Nickyt senki se kényszeríti emblémák viselésére.

Gondolatainak tárgya ezalatt ott sürgött mellette, zöldséget aprított a salátához.

Andy átkarolta a hűtőszekrényt, s mielőtt Mary egy hangot mondhatott volna, fölkapta és elhúzta a faltól. Megrakva volt vagy fél mázsa. - Gondolom, nincs másik hűtőjük, Mrs. Lane.

- Nincsen - felelte Mary, lenyelve, amit mondani akart a súlyemelésről.

- Akkor vigyázok, hogy ne szűnjön meg egészen a hűtés. Most harminc százalékos teljesítménnyel megy.

- És milyen hideg van benne?

- Még tartja a rendes hőmérsékletet, de már nem sokáig, ha közbe nem lépek. - Előszedett egypár szerszámot.

- Jól van. Nickynek szólhatsz, ha szükséged van valamire, visszamegyek dolgozni. Kislányom, tétél köménymagot a pogácsába?

- Tettem, anya.

- A salátába kevés paprikát tegyél, ne legyen erős.

Nicky bólintott. Andy ebben a pillanatban előlépett a hűtőszekrény mögül, ismét fölkapta és visszatolta a helyére. - Kész, asszonyom. - S elkezdte elrakodni a szerszámait.

- Mi?...

- A hűtőszekrény.

- Micsoda?... - nézett Mary értetlenül a hűtőre, majd a szerelőre, majd megint a hűtőre. A piros lámpa már kialudt. - Máris?!

- Igen, Mrs. Lane. A szabályozóáramkör előregedett és bizonytalan adatokat szolgáltatott. Kicseréltem, most tökéletesen hűt. Még kell egy kis idő, amíg visszaáll a...

- Fantasztikus - mondta Mary elismerően, aztán megkereste a tárcáját. - Mennyi lesz?

- Tizenöt penny, Mrs. Lane. Köszönöm, asszonyom, viszontlátásra.

- Apa? - szólt Johnny, amint bekebelezte Nicky hét nyelven beszélő zöldségleveséből a második adagot, s várta, hogy Bob is elkészüljön.

- No?

- Mi a különbség tulajdonképpen a robot és a számítógép között?

George összevonta a szemöldökét és rosszállóan nézett az ünnepeltre. - Hát nem tudod?

- Nem én.

- No, akkor már ketten vagyunk, mert én se.

Kislányára sandított, aki morcosan nézett vissza rá. - Pedig igazán tudhatnád, apa. Hát össze lehet minket téveszteni?

Kapott egy barátságos pöccintést az orrára. - Ugyan, gyerekem. De hogy mitől számít az egyik masina még számítógépnek, a másik meg már robotnak, azt bizony nem tudom. Sose érdekelt.

- De Mrs. Davist érdekli - szúrta közbe Johnny. - Holnapra tudnom kell.

- Mondd meg neki - mondta Mike a téma legavatottabb szakértőjének, aki közben fölkel és hozzálátott leszedni a tányérokat.

- Nagyon egyszerű. Ami a három törvény alapján működik, az robot. Ami nem, az nem. Ennyi az egész.

S elindult ki a konyhába.

- És egy takarítóautomata?

- Abban is benne van a három törvény - szólalt meg a kislányhang a polcon elhelyezett hangszóróból, Mary feje fölött.

- Nemigen látszik rajta.

- Tud annyit, hogy eleget tehessen az első törvény előírásainak a maga szintjén.

- Mit jelent az, hogy „a maga szintjén”?

- Nos, ha például én látok egy embert puskával a kezében a Kis-Cwmbrian oldalán, akkor ki tudom számítani, hova fog löni - beszéd közben már jött vissza a malaccal és a körettel, így egyszerre két szölamban kezdett hallatszani a hangja -, mert tudok ballisztikai számításokat végezni, a fegyver típusából tudom a lőtávolságát és egy csomó mindent, ami ehhez kell. - A kis hangszóró elhallgatott. - Ebből tudom, kell-e cselekednem vagy sem. Ezt egy ötödosztályú takarítóautomata nem tudja, csak annyit, hogy a puska veszélyes, és értesíteni tudja a Központi Programozó Irodát. Az elvégezheti helyette a számításokat, de az automata nem tud közbeavatkozni még akkor se, ha az ember tényleg egy másik emberre céloz. Elég lassan gurul a láncfalpain, keze nincsen, tehetetlen.

- És te?

- Megvannak az eszközeim az ilyenek ellen - mondta a gyerek sötéten.

Nevettek.

- És ha az ember lelő egy másik embert?

- Az szörnyű lenne.

- Tudom, de mi lesz a takarítóautomatával?

- Mi lenne? Kiég az agya.

- De hát nem akadályozhatta meg!

- Hát éppen azért.

Nicky szemlátomást a legkevésbé sem aggasztotta az automata sorsa. Nyugodtan majsolt egy salátalevelet.

- De ha semmi esélye nem volt rá, hogy megakadályozza a gyilkosságot, ha mondjuk az ember egy mérföldre van tőle, akkor az automata nem tehet róla. Hiszen nem tud pillanatok alatt megtenni egy mérföldet, sem pedig... tudom is én mit.

- Az mindegy. Az első törvény megfellebbezhetetlen. Még egy kis krokettet?

- Kösz.

Michael letette a villáját és megszólalt. - Igaza van a kis masinának. Ha egy ember meghal, a robotot nem menti, hogy nem tudta megakadályozni. Ha tudta volna, megtette volna, akkor nem halt volna meg az ember - de mivel nem tette meg, meghalt. Ennyi. Az első törvény nem hagy kibúvót.

- Tud egy ilyen takarítóautomata olvasni? - kérdezte Steve.

- Persze hogy tud - felelte a lányka.

- És ha azt olvassa egy eldobott újságban, hogy valamilyen messzi országban gyilkosság történt, akkor is kiég az agya?

- Dehogyis. Az csak egy újsághír. Nem látta a gyilkosságot.
  - Vagyis attól függ a dolog, hogy látja-e vagy sem?
  - Persze. - Nicky újra töltött apjának a narancsléből. - Ha egy robot látja, hogy egy élő ember bajba kerül, az első törvény arra készíti, hogy beavatkozzon. De ha az ember mégis meghal, akkor a robot kudarcot vallott, amit nem tud elviselni. Amikor az ember már meghalt, a halotyszállító robotokat oda lehet küldeni veszély nélkül, mert ők nem vallottak kudarcot, utólag érkeztek.
  - Vagyis - kérdezte John elgondolkozva - ha most valaki odakint megölné egy másik embert, és ezt te látnád az ablakon át, akkor nyomban összeesnél te is?
  - Ugyan, dehogy. Megakadályoznám - felelte a gyerek önérzetesen.
  - És ha nem tudod?
  - Muszáj, hogy tudjam! Az első törvény megfe...
  - Megfellebbezhetetlen, tudjuk - szólalt meg a családanya -, de most már elég ebből. Kész hekatombát rendeztek itt ebéd közben.
  - Bocsánatot kérek - felelte a kislány, s ismét indult leszedni a táányérokat.
- George vidoran nézett utána.
- Nagyon el van kötelezve.
  - Hm?...
  - Az első törvénynek.
  - Ja, igen - Mary szórakozottan bólintott. Zavarta a gondolat, hogy ha egy embernek csak-ugyan komoly baja esne a közelben - nem kell ahhoz puskás gyilkos, elég egy baleset vagy akár betegség is -, Nicky esetleg az életével fizet érte. Hisz annyi minden történhet, amivel nem tud megbirkózni - nem csodalény ő sem, csak egy kicsi gyerek. Alig nyom hetven fontot és olyan sebezhető. Nem igazságos dolog, hogy az első törvény ilyen, belátással kellene lennie a robot képességeire.
- A kicsi gyerek ezenközben visszatért a sült hallal, szemlátomást a legkevésbé sem zavartatva magát az első törvény kérlelhetetlenségétől.
- A mártás Mrs. Lydia Jackson receptje, aki ezúton kíván neked boldog születésnapot - tette a mártásos táányért egyenesen Johnny elé.
  - Mondd meg neki, hogy köszönöm. Miből van? - a fiú kíváncsian szemlélte a sárgásbarna krémet.
  - Majonéz, citromlé, orosz mustár és egy pici rum. - Anyjához fordult. - Igazán csak egy kanálka, nem lesz tőle semmi bajuk.
  - Tudom, én is tettem a süteménybe.
  - Nofene - örült Mike -, Nicky tett a mártásba, anya a sütibe, talán apa is rakott valamibe, aztán a végén énekelni fogunk.
  - Apa nem rakott - felelte George -, apa ezúttal nem szakácskodott. Nem volt ihlete.
  - Nem baj - mondta Johnny -, ebben úgyis Mrs. Clyde a mester.
- A családapa értette a célzást. - Arra is sor kerül, de mindent a maga idejében.
- A krokettben viszont Nicky a mester - jegyezte meg Michael.

Húga sugárzó pillantással ajándékozta meg.

- Igen, csakugyan más, mint az enyém - bólintott Mary. - Jobb, el kell ismerni.

- Másfajta sajtot rakok bele és francia olajban sütöm, nem angolban - mondta a kis mesterszakács.

- Hol tanultad?

- Futószalagon...

- Apa? - szólalt meg Bobbie. - Nicky születésnapját is meg fogjuk ünnepelni?

- Persze - lepődött meg George -, ez magától értetődik.

- És akkor is ő főz majd?

A Lane-tradíció szerint a születésnapi ebéd készítésében az ünnepelt soha nem vehetett részt, meglepetésnek kellett lennie számára.

- Dehogyan. Majd mi ketten anyáttal.

- Ha pedig addigra teljesen elfelejtünk főzni - dörögte Mary -, majd elmegyünk étterembe.

Nicolette tűnődő arccal szedte le a táányékat.

- Bár ez azért elég valószínűtlen - tette hozzá anyja gyorsan, mielőtt a kislánynak eszébe jut, hogy ha elfelejtenek valamit, amit korábban tudtak, az az első törvénybe ütközik és ő nem engedheti.

A gyerek visszatért a konyhából és körbetekintett a családon.

- Rajta hát - bólintott az apa -, hozhatod.

Nicky leoltotta a villanyt - a függönyöket rég behúzták, senkinek se volt kedve az odakinti tejfölt bámulni -, s kisvártatva megjelent a tortával. Maga a mű nem látszott a lángocskák fénykoszorúja alatt; tizenhárom gyertya sorakozott a szélein, s a tizennegyedik, a virágillatot árasztó sárga csoda a közepén trónolt. Tapsok fogadták Mrs. Clyde és Mr. Harry remekléseit.

A sütemény helyet foglalt az asztal közepén, s a családtagok fölálltak.

- Egy, két, hár - vezényelt Mary, s a család rázendített McConaughey *Éljen soká* című dalára. Azért éppen erre, mert ez - talán emlékszik az olvasó - éppen George születésének évében íródott, s az első születésnapján Rachel és Sid ezzel az új slágerrel köszöntötte. Azóta ez a hagyomány a Lane családban.

A második taktusnál meglepve észlelték, hogy zenekari kíséretük van. Nicky vidáman dalolt velük együtt, de valahonnan a fejéből tisztán hallatszott McConaughey szintetizátorának hangja.

A dal véget ért, John elfújta a gyertyákat és átvette a szerencsekívánó csókokat. Aztán villanyt gyújtottak - az utóbbi időben nem kellett odamenni a falhoz és megnyomni a gombot, magától működött a világítás is; voltak sejtéseik arra nézvést, hogy ez kinek köszönhető - és megszemléltek a tortát, ami eddig csak homályba burkolózó színfolt volt a gyertyák pislá fényében. Eddig még csak Nicky látta.

Mrs. Clyde híres volt eredeti kompozícióiról, amik nemhogy más cukrász műhelyéből nem kerültek ki soha, de ő maga se készített belőlük egynél többet. Martin Jackson születésnapjára Christies kicsinyített mását készítette el, a városhatároknál ért véget a torta. Nos, ez volt a folytatás: a Kis-Cwmmbrian.

Stadionra hasonlító, zöld ovális volt a torta alapzata, hossza közel egy láb, szélessége kétharmad láb. Az alapzat egy vékony lemez volt csupán, amit szemcsés, zöld cukorpor borított, élethűen utánozva a salopi lápvidék zöldjét. Az egyik sarkán még kicsiny hangabokor is emelkedett, persze nem állva méretarányban a torta lényegét képező, rögbilabda formájú hegygel. Hat hüvelyk magasan szemlélhették meg a menedékház csokoládébarna mását. A Kelta-kő is megvolt, különös módon eredeti színében, holott a Lane-ek megesküdték volna, hogy szürke cukor nem létezik. Megvolt a Christies felé, illetve ezúttal Johnny felé vezető ösvény, kétoldalán a hétvégi házacska sorával és a veteményesekkel, gyümölcsösökkel.

A méretarány miatt csak három házat mintázott meg a művész, de ezeket tisztán fel lehetett ismerni: a felső a Jackson-nyaraló volt, itt egészen a hegytető közelében - a valóságban kicsit lejjebb áll, a Morrison-lejtő tetején, egy fákkal köryezett kis tisztáson; világosbarna épület, széles tornáccal, bár ez a tortán nem látszik. Alatta négy házacska következik jókora közökkel, majd ahol a Morrison-lejtő véget ér és a Hutchins-lejtő kezdődik, áll Mr. Griogarach narancsszínűre festett háza; ez a második, ami szerepel a tortán. A Hutchins-lejtő alján, ahol a christiesi ösvény és az északi ösvény találkozik, áll Chisholmék házacska, ami égszínkék színével érdemelte ki, hogy a tortára kerüljön.

A hegytető nyugati, ezúttal Mary felé eső részét sűrű erdőség borítja, ezt valami különleges eljárással készíthette Mrs. Clyde, mert roppant élethű zöld fácskák voltak, nem olyan sokan persze, mint az életben. Ezen a hegyoldalon, amit Fir Slope-nak, Fenyves Lejtőnek neveznek, a staceyi nyilvántartás szerint háromezernél több fa él. A név ellenére csak egyharmaduk fenyő.

Északon, ahol Michael tanulmányozta a műremeket, az erdők folytatódtak. Nyoma sem volt az északi ösvénynek, ami pedig végighúzódik az északkeleti hegyoldalon, föl-le kacsaringózva, sem az Almafa ösvénynek, amely a hegytető tisztásáról indul az országút felé. Nem szerepelhettek, hisz mindkettő fölé sűrű lombosítór borul, repülőgépről lenézve semmi sem látszik belőlük.

De megvolt az Almafa ösvény déli szakasza a Nicky felé eső részen, ahol Stacey már nem első alkalommal jelent meg cukorból megformálva. Mrs. Clyde is már ábrázolta, s Mrs. Fraser is készített róla tortát a múlt század végén. Nem csoda. Stacey apró, tarkabarka házai, a falucska bonyolult térbeli elhelyezkedése a fák sűrűjében a legjobb ihlető a környékbeli cukrász számára.

S most egy percre nézzük meg a valódi Staceyt.

Amikor Alec Stacey lerakta Christies alapjait, a Kis-Cwmbrian déli lejtőjét még erdő borította, akárcsak a nyugatit és az északit - a keleti, a város felé eső lejtőn már azelőtt is volt egy pár magánbirtok, shrewsburyi polgárok szőlői és gyümölcsösei. A déli lejtő első házai a negyvenes évek végén épültek, egészen fenn a hegytetőn - akkor még szintén hétvégi háznak. A hatvanas évekre már vagy egy tucat házacska állt itt, nagyrészt abban a sajátos architektúrában, ami később egyeduralkodóvá tette a falut. Végül nyolcvankettőben David és Sheila lebontotta a hagyományos építésmódú házakat, tervszerűvé tette az építkezést, s rövidesen már állandó lakosok éltek a hegyen. Kilencvenháromra sikerült teljesíteniük az önálló világprogrami faluvá alakulás feltételeit, s ekkor jegyezték be Staceyt független településként. Első polgármestere, Ned McEnery még christiesi lakos volt. (De Christiesnek is volt már olyan polgármestere, aki Staceyben lakott.)

Stacey különlegessége az, hogy kilencven esztendeje, amióta csak házak állnak ott, nem vágtak ki fát építkezés miatt. Az Almafa ösvény, amely végighúzódik a falun, természetes módon alakult ki a fák között; a természet munkájába az ember csak annyiban avatkozott,

hogy műanyagburkot kapott az ötvenes években. Nancyt, a nagy almafát az öregség miatt kellett kivágni ötvennégyben, róla kapta nevét végül az ösvény; a helyén maradt tisztás Stacey főtere, aminek ma sincs más neve, csak „a tér”. Több tér nincsen Staceyben, hiszen a fák szó szerint érintik a házakat. Bonyolult útrendszer húzódik a fák közt, a házak tetején és fenn a fákon, csomópontokkal és főutcákkal, teljes hossza eléri az öt mérföldet. Akad ház, ami egészében fára épült, el lehet sétálni alatta. Staceyben nem lehet úgy kinézni egy ablakon, hogy tíz lépésen belül az ember meg ne pillantana egy fatörzset; kivéve a legészakibb néhány ház ablakait, ahol észak felé van némi térség a menedékházat környező fáig.

Ha a staceyi gyerekek fociznak, az ablakokat nem fenyegeti veszély, mert a házak közelében nincs hely hozzákezdeni se; kimennek a menedékház elé vagy le a hegyről, a lápra. A legnagyobb dolog, ami elfér a fák és a házak labirintusában, az áruszállító teherkocsi, ami hajnalonként érkezik Christiesből és a téren száll le, útjában néha súrolva a kilógó ágakat. Kirakodás után ismét fölemelkedik és lenn tölti a napot Stacey Plainsen.

A falu birtokaihoz tartozik a hegy jelentős része, a déli lejtő - a Horner- és a Garrison-lejtő, a Davison-domb és a Molly-sánc félköre - teljes egészében. Stacey tulajdona a hegytető tisztása is, kivéve magát a menedékházat, amin osztozik a városokkal, valamint a Kelta-követ, amely magántulajdon. A fanyilvántartás szerint hatezer fára viselnek gondot a staceyiek, köztük számos gyümölcsfára - nem csoda hát, hogy a faluban hemzsegnek a robotok. Állítólag a staceyiek se tudják, hány robotjuk van. Számuk százakra tehető.

Ők maguk ez idő szerint kilencvenketten.

- Hehe - mondta George aznap este kárörvendően, szobájukba lépve -, úgy látszik, lemond a kormány.

- Nofene - nézett föl Mary a számítógépéről.

- Derék öreg Bobunk azt találta mondani, hogy az országnak túl sokat kell áldoznia a világprogramra, és ő inkább itthon szeretné fölhasználni a pénzt.

A derék öreg Bob nem volt más, mint Warner miniszterelnök.

- Ugyan - legyintett Mary -, kívágja magát.

- Nem olyan biztos az. Lesznek az ügyben különféle morgások.

A mozdulat, ahogy kezét összedörzsölte, sejteni engedte, hogy e morgásokban ő is részt kíván venni. George átlag kéthavonta írt egy-egy rövid politikai cikket valamelyik lapba; többségük alig néhány sornyi szösszenet volt.

- Én nem értem - szólalt meg Steve az ajtóban. - Miért baj ez?

- Hát mert azt mutatja, hogy a miniszterelnök egy marha. Ez esetben pedig jobb helyen lenne a legelőn, ahol az édes zöld füvet...

- Igen, igen - szakította félbe fia -, de miért mutatja azt, hogy ő marha?

- No, csüccsenj le - mutatott neki helyet az apa, s ő is leült. Az ajtóban érdeklődő tekintettel állt meg egy újabb apró alak. - Well, ha a miniszterelnök azt mondja, hogy a világprogram túl sokba kerül, akkor ezzel azt is mondja, hogy „idenézzetek, milyen hülye vagyok”. A világprogram nem kerülhet túl sokba. Benne van az egész jövőnk, még a te ükunokáid jövője is. Semmi nem lehet túl drága, amikor arról van szó, hogy az évszázadokon át összekuszált világot rendbe tegyük.

- De ő nem azt mondta, hogy nem akarja a pénzt jó dolgokra használni, hanem csak azt, hogy itthon szeretné.

- Ez pedig a másik fele. Miután ezt hozzátette, már a legelő adományát is meg kell tőle vonnunk. Istállóban a helye, penészes szalma közt. Ha a pénzt hasznos dolgokra költi, akkor támogatja a világprogramot. Az édesmindegy, hogy először odaadja a pénzt a világprogramnak és azok költik el, vagy közvetlenül ő maga. Ha város épül belőle, az úgys csak világprogrami előírások szerint épülhet. Ha gyárakat emel, azok is csak világprogrami szabványúak lehetnek. Derék öreg Bobunk feketén-fehéren kijelentette, hogy nem tudja megkülönböztetni a világprogramot a világprogramtól.

- Akkor miért kell a világprogram?

- Hm?... - George még el volt foglalta a miniszterelnök hülyesége fölötti örvendezéssel.

- Ha minden, amit építünk, úgys világprogrami szabványú lesz?

- Mit gondolsz, ki fogja azt ellenőrizni, ha nem az LVP-országbizottság? Az nem úgy van ám, hogy a kormány ad pár milliót valamire, és akkor az úgys világprogrami szabványú lesz, mert benne van a nemzetközi egyezményekben. Ellenőrizni kell, hogy be is tartják az előírásokat. Szeretnek kibújni alóluk.

- Miért?

- Mert sokba kerülnek. Képzeld el például egy gyárat, ahol sok veszélyes anyaggal dolgoznak. Rengeteg biztonsági berendezés kell, hogy azok ki ne kerüljenek a környezetbe. Mert ha az anyagok ki, az igazgató a börtönbe be. Mi kell, gyerelem? - nézett az ajtóra, ahol két föltartott ujját látott.

- Csak szólni kívántam, hogy itt vagyok.

- Látlak - bólintott George.

- Mármint a világprogram gondos munkájának példájaként.

Steve úgy bökött felé hüvelykujjával, mintha egy plakát volna. - Tényleg, Nicky meg se születhetett volna a világprogram nélkül, ugye?

- Csodákat, Steve. A világprogram nem születhetett volna meg *énnélkülem*.

- Nem is tudtam, hogy ekkora a hatalmad.

A kislány hanyagul az ajtónak támaszkodott, igyekezve egy Nagyhatalmú Személyiség látszatát kelteni. - Sok mindent nem tudsz te még rólam.

Apjuk nevetett. - Végül is igaza van. Robotok nélkül a világprogramról nem is álmodhattunk volna.

- Miért nem? - kérdezte fia.

- Mit gondolsz, le lehetett volna írni a tervekbe a sivatagok termővé tételét, ha talicskás embereknek kell majd végrehajtani?

November elején a köd felszakadozott; ötödike táján már látni lehetett a bágyadt napot, néha hosszú órákra is. A következő két hétben az ország legkülönbözőbb helyeiről jelentettek havazást, Yorkshire rövidesen hüvelyknyi hóréteg alatt feküdt - mindenhol havazott legalább egy egészen keveset, kivéve Christiest és környékét. Meg az olyan vidékeket, mint Cornwall vagy Wight, ahol persze egész évben nyílnak a pálmafák.

Legalábbis a túlzásokra hajlamos Lane-ek szerint.

November unalmas és eseménytelen hónap volt Lane-ék, de egész Christies számára is. A napi izgalmak tetőfokát az örökös találgatás jelezte: lesz-e köd, és ha nem, milyen vastag. S várták a havat; ha többet nem, hát néhány elszórt pelyhet, hogy kislányuknak megmutassák, milyen az. Az utóbbi években november általában hozott valamicske havat Christiesre, bár az igazi havazások csak decemberben voltak esedékesek - ezt az időjárás be is tartotta, akárcsak a meteorológusok ígéretét arról, hogy az idén alig lesz hó. George ugyan ismert egy meteorológust Manchesterben, akit egyik nap föl is hívott és megkérdezte, tulajdonképpen miért nem adnak havat az idén. Eladtuk mindet a kongóiaknak, felelte az, náluk nagyobb szükség van rá. George utánanézett az egyenlítői tagállam időjárásának, s amint gyanította, a meteorológus becsapta.

- Sose bízz senkiben, aki Manchesterben végzett - kötötte legkisebbik fia lelkére ezt követően.

Bobnak a nyelve hegyén volt, hogy szülei mindketten ott végeztek, de aztán inkább nem mondta.

A hónap közepére a hegyoldal gyümölcsöseit már hőtartó fólia fedte, s a városi parkokkal is lendületesen dolgoztak. Tizenhatodikán két teherautó érkezett ponyvákkal megrakodva, s másnap reggelre a christiesiek nyolc parkot találtak teljes egészében letakarva. A könnyű fehér lepel mint furcsa hótakaró borította a parkokat, de jobban emlékeztetett egy elhagyott ház letakart bútoraira, mint a valódi hóra.

Így azután huszonegyedikén hajnalban, amikor Nicolette szokása szerint befordult a Levendula utcába, annak túlvégén sárgásfehéren ködlő tömeget pillantott meg a lámpák fényében: a letakart Kansas parkot. Tíz héten át mindennap látta, pontosan tudta, mi van a lepel alatt: két almafa, kis játszótér és körben padok egy háromszög alakú területen, ami a Levendula utca és a Szarvas utca kereszteződésébe torkoll. Most már az egész területet fólia fedte - bár a játszótér ki lehetett volna hagyni, de a virágok miatt letakarták azt is -, s Nicky éles szeme a hibát is fölfedezte.

Túlment hát White úr üzletén, végig az utcán, s a park sarkán valamivel túl megállt. Erős szél fújt aznap reggel, a Hebridák üzenetét hozta, s a légnyomás ereje igencsak fölfelé húzta a takarókat. Egy helyen a robotok nem jól rögzítették, s az anyag jó yardnyi hosszan csapkodott a szélben. Elkapta a szélét, újra beillesztette az útburkolat lyukacsaihoz rögzített tartószerkezetbe és feszesre húzta.

- Vitorlát behúzni! - szólalt meg egy mély hang a feje fölött walesi tájszólásban.

Nicky nagyot ugrott ijedtében, hiszen az volt a dolga, hogy emberszerű legyen. Valójában az érzékeny robotfülek már messziről jelezték a közeledőt.

- Jó reggelt, Mr. Atkinson - fordult meg.

- Jó reggelt. - A nagydarab hentes rosszállóan nézett a leszorított fóliadarabra, s megcsóválta a fejét. - Ölég ronda, mi?

- Meglehetősen, uram.

Útnak indultak a vegyesbolt felé.

- Mit hallottál, van esélyünk, hogy levölessük tavaszig?

- Nem sok, sajnos. Fagyponthoz alatti hőmérsékletek, hó semmi - nagyjából ez a jövődőlés.

- Nem köllött volna eladni a fóliákat - dörmögte a férfi.

- Eladni, uram?

- Nem ez az első hideg tél a történelemben. Régóta nem volt, az igaz, s pár éve a városháza eladta a fölöslegös föliakészleteket. - Városházát mondott, nem várost, ezzel is érzékeltetve, hogy ő nem értett egyet a dologgal. - Van annak már tíz éve is. Most aztán drágábban vöhettük mög újra.

- Négyzetméterenként kilencvenöt centbe került, Mr. Atkinson.

- Hát ez az. Annak idején, ha az eszöm nem csal... hadd lám csak... három pennyt kaptunk négyzetlábanként. Az akkor...

- Huszonnyolc penny, vagyis hatvannégy cent négyzetméterjére - számolta át villámgyorsan a gyerek.

- Well, úgy bizony.

- De ez jobb minőségű, uram.

A hentes legyintett. - Vagy tartja a hőt, vagy nem. A régi is tartotta, tehát ölég jó minőségű volt.

Ezzel becsengetett a boltba.

- Jó reggelt, John - köszöntötte a tulajdonost, akinek ekkor még ajtót kellett nyitnia, hiszen csak fél hat volt.

- Szervusz, Dave, gyere be. Jó reggelt, tündérkém.

- Jó reggelt, Mr. White - lépett be a kislány, udvariasan előreengedve a hentest. Segített megszabadulni kabátjától, s mire ő is kibújt a sajátjából, az urak már a raktár felé tartottak. Követte őket.

Atkinson úr csípőre tett kézzel megállt a raktár bejáratánál, körbetekintett a fényárban úszó helyiségen és bólintott. - Jó, hogy itt van a gyerök, legalább nem köll annyit jegyzetölni. Ide hallgass, kölkök - intette maga mellé a szolgálatkész kis robotot -, tudod-e, mi az a fogadótér-előkészítés?

- Körülbelül sejtem, uram.

- Tudjuk, mennyi embör jár ide és mennyi húst öszik. Télire több hús köll, ráadásul most többön laknak a városrészen, mint tavaly. Ki köll számítanunk, mennyi tárolóhelyre lösz szükség a húsokhoz. Ez a föladat. Elhoztam a masinámat - felső zsebére ütött -, de ha itt vagy, annál jobb, majd te számolgotol.

- Parancsoljanak velem, Mr. Atkinson.

White úr közben elővette a számítógépét és tanulmányozni kezdte a statisztikai adatokat. - Mit gondolsz, Dave, kezdjük a sertésekkel?

- Kezdjük - bólintott a hentes. - Szeretöm őket.

Úgy mondta, mintha a következő pillanatban egy kondának kellene előrohannia valamelyik sarokból. De hát sertést egyáltalán nem láttak, s a későbbiekben marhát, juhot, baromfit sem - csak fogyasztási statisztikákat, eltarthatósági időtartamokat, köblábakat és Celsius-fokokat. Nicolette hűségesen jegyzetelt, White úr súlyadatait átszámította térfogatra Atkinson úr útmutatása alapján, nem feledkezve meg a csomagolásról és a csomagok között tartandó távolságról. Húsz percig méricskéltek - igazából nem kellett lemérni a hűtőszekrényeket, a tulajdonos minden méretet tudott fejből -, osztottak-szoroztak, az adatok új adatokat szültek,

aztán kimúltak. Végül fogyatkozni kezdtek, már csak néhány adat maradt, legvégül pedig egyetlen szám: öt. Öt köblábbal kell több hely, mint amennyi van.

- No, hát ezzel is okosabbak löttünk - foglalta össze a hentes, s indult a kabátjáért. - Elő tudod teremteni, John?

- Persze, menni fog. Veszek egy százötven literes hűtőt, mibe lehet az?

- Négy száz font körül, uram - jelentette a két lábon járó adatbank.

- Futja.

- Well, de hova tesződ?

- Kidobálok néhány ládát a raktárból. Jut hely a húsaidnak, ne aggódj. Te csak hozd őket.

- Hozom - nyomta fejébe a kalapját a hentes, s kezét rázott a boltossal. - Én leölöm az állatokat, te csak gondoskodj a helyről és add el őket. No, szervusz, gyerök. Szervusz, másik gyerök! Hogy ti mindenütt ott vagytok...

- Jó reggelt, Mr. Atkinson, jó reggelt, Mr. White - lépett be Petra Wakefield, az állatorvos robotja, akit futólag már láttunk egy percre. Ő volt a legkisebb robot a városban, hatévest formázott. Egyszerű barna haja és barna szeme, köznapi vonásai nem mutatták, milyen drága luxuscikk. Már mérete okán is, a miniaturizálási technika legmodernebb vívmányait használták fel, hogy kicsiny testébe minden szükséges berendezést beleprésszenek; de akadt néhány készülék, ami nem is volt benne a Nicky-forma sorozatrobotokban.

- Szervusz, másik gyerök - mondta White úr a hentes iménti szavait utánozva. A kislányok mosolyogtak.

- Uram, meghoztam a pénzt - állt meg Petra jó yardnyira a pulttól, hisz ha közvetlenül elé lép, a boltos csak a feje búbját láthatja -, a gazda bocsánatkérésével együtt. Küldte volna már délután, de jött egy sürgős és nehéz esetünk, késő este végeztünk csak. Gazdám elnézését kéri.

A pulthoz lépett, egy százast helyezett rá és ismét hátrált két lépést.

- Semmi baj - nyitotta a kasszát Mr. White -, aztán mi volt az az eset?

- Szülés, uram - bólintott Petra -, Mrs. Wickman kocája nyolcat malacozott, de elég nehezen akartak megszületni. Nem, uram, szó se lehet róla.

White úr a pultra tett egy tízest és szigorúan nézett rá.

- Nem, uram. Gazdám közölte velem: mivel megígérte önnek, hogy pontosan fizetni fog, s ezt nem tartotta be, az egész százast itt kell hagynom. Nyomatékos parancsot kaptam, uram, sajnálom.

- Úgy - bólintott az öregember, s kis gondolkodás után eltette a tízest. - Hanem akkor is van ám itt valami, kisbogaram.

- Igen, uram?

Mr. White nyomkodott párat a számítógépén és Petra felé fordította a képernyőt. Egy tranzakció adatai jelentek meg rajta, mely szerint Mr. Wakefield számlájára huszonöt font érkezett az éjjel Mr. Powelltől. Gyakori szokásuk volt a helybelieknek, akik egyaránt vezettek számlát a vegyesboltban, hogy a bank helyett itt utaltak át pénzt egymásnak. Egyszerűbb volt, nem kellett tudni hozzá a címzett számlaszámát.

- Értem, uram. - A boltos ismét kinyitotta a kasszát, de Petra határozottan megrázta a fejét. - Nem vihetem el, uram. Gazdám parancsa úgy szól, egy pennyt se vigyek haza.

- De azt erre a százásra értette, hogy ebből ne vigyél haza. Owen pénzére nem számított.

- Ez kétségtől így van, Mr. White, ám a parancs akkor is egyértelmű és igen nyomatékos. A gazda azt mondta: elviszed ezt a pénzt Mr. White-nak, átadod az üzenetet és egyetlen pennyt sem hozol vissza.

Az öregember nevetett. A pultra könyökölt és farkasszemet nézett a kislánnyal. Mindketten tudták, teljesen mindegy, hogy Petra mikor viszi el ezt a huszonöt fontot. Csupán a vitatkozás kedvéért vitatkoztak.

- Mert nem számított arra, hogy ez a pénz közben beérkezik, csillagocskám. Ha számított volna, azt mondta volna: „egyetlen pennyt sem, kivéve Owen pénzét”.

- Nos, uram, ha ezt mondta volna, én most köszönettel átvinném öntől a pénzt, ám a gazda nem ezt mondta.

- De szüksége lehet erre a pénzre.

Petra kihúzta magát. - Kizárt dolog, Mr. White, hogy gazdám anyagi helyzete Mr. Powell huszonöt fontjától függjön. Be fogok számolni gazdámnak erről a pénzről, s ha parancsot kapok, visszajövök és elviszem. Addig azonban itt kell maradnia, uram.

- Gazdád esetleg örülne neki, ha kezdeményezőkézségedről tanúságot téve máris elvinnéd neki a pénzt.

- Lehetséges, uram, ám ebben az esetben a kezdeményezőkézségemet korlátozza az ellentétes értelmű parancs.

- A parancsod nem ellentétes értelmű, csak hiányos. Gazdád nem gondolt erre a pénzre.

- Mivel nem gondolt rá, nem is rendelkezhetett vele, ezért én sem vehetem át, uram. A parancs pedig nem hiányos: teljesen világos, hogy egy pennyt sem vihetek haza.

- Abból a százasból, amit hoztál.

- Minden penny ugyanolyan, uram.

A gyorsan pergő párbeszédet a csengő hangja szakította meg: áruszállító teherautó érkezett. Nicky ment, hogy ajtót nyisson, Mr. White pedig kilépett a pult mögül.

- Okos kislány vagy, kisbogaram - nyújtott kezét Petrának -, és nagyon jól teszed, hogy ügyelsz a parancsok betartására.

Petra komoly arccal szorította meg az öregember kezét, de szeme csillogott a dicsérettől. - Köszönöm, uram. Szerzek újabb parancsot és visszajövök.

- Uram - szólalt meg Nicky tíz perccel később, mialatt a robotok behordták a gyümölcsös-ládákat -, havazik.

A boltos egy pillanatig csodálkozva nézett rá, aztán az ajtóra, ahol ugyan nem látott semmit. Kint sötét volt, bent pedig fényáradat.

- Hol?

- A Hodneti-erdőben, de a szél a rétre is kifúj némi havat.

- Aztán honnét tudod te azt, kis csillagom?

- Van egy meteorológiai műszerpont az erdőben, egy fa tetején.
- Vagy úgy, Medvetanyán, gondolom.
- Azt nem tudom, hol van - rázta fejét a gyerek.
- Nem baj. No, és mennyire havazik?
- Well, nem nagyon, uram. Épp csak szállingózik.
- Kilátások a jövőre nézve?
- Még ez a kicsi is el fog állni - hajtotta le fejét a kislány.

S el is állt. De azért egy darabig szépen havazott, s ha Nicky elvetődött volna a Hodneti-rét északi végébe, láthatta volna életében az első havat. De hát ehhez a Hodneti-rét túl messze van: északkeleten, a Shrewsbury, Hodnet és Oswestry által bezárt háromszögben. Ha oda akar jutni az ember, először be kell mennie Shrewsburybe, majd elindulni a Hodnet felé vezető úton, s rövidesen meglátja baloldalt a rétet, ami egy széles sáv a Hodneti-erdő előtt.

Mindig álltak fák ezen a vidéken, de az erdőt csak a múlt században kezdték tervszerűen telepíteni. Hodnet milliókat költött rá, Shrewsbury, Oswestry, de még Liverpool is beszállt. Christiesnek akkoriban még nem volt erre pénze, de ma már részt vesz a költségekben. Jelenleg - tavaszonként - észak felé ültetik tovább az erdőt, hogy Clwyd erdeivel összeérve hosszú, folyamatos növényávot alkosson.

Lesz még szó a Hodneti-erdőről, de most vissza kell térnünk Christiesbe, ahol egy akkora ember áll az üzletben, mint Mr. Atkinson, sőt nagyobb.

- Rég láttalak, John - szorított kezet a tulajdonossal. Mély medvehangja volt, és őszülő szakálla.
- Hát ha sose vezet mifelénk az utad - bólintott Mr. White. - Hogy megy sorod?
- Ej, lassan, lassan. Norfolkban árultam gyümölcsöt, aztán lassanként át Midlandsen. Karácsonyra Dyfedben akarok lenni. Jövőre férjhez adom Áinét, képzeld.
- Ez ám a jó hír. Gordon veszi el, gondolom.
- Az. - A két férfi beszélgetés közben a polcok között sétálgatott, a vendég időnként levett valamit és megnézte; néha visszatette a polcra, néha a kosarába, pedig nem voltak még nyitva. Nicky az ajtóban állt és figyelte a szállítókat; a robotok persze nem szorultak ellenőrzésre, de nem akarta zavarni az urakat. - De nem veszik ám át az üzletet, hiába testálnám, látod.
- Well, hiszen nem azért végezték el az egyetemet, hogy almát áruljanak, nem igaz?
- Dehogynem. De hát nem kellene nekik árulni, én is azért járok a dolog után, hogy több legyen a haszon. Meg lehetne élni belőle tisztessen, ha hétszámra feléje se néz az ember, akkor is. Ez a konzerv mi a csoda? Nem én csináltam ezt?
- De bizony, hogy te.

Míg a vendég visszatette a dobozt és körbenézett a polcon, Nicky lépett oda és jelentette, hogy a rakodás elkészült.

- Jól van, tündérmé, köszönöm. Az ám, ti még nem ismeritek egymást. Ez itt a Lane-ék kis Nickyje, ő szokott nekem reggelente segédkezni a boltban. Nicky, ismerd meg régi barátomat, Iomhair Chamshroin gyümölcskereskedőt.
- Nagyon örvendek, uram - Nicolette kecsesen meghajtott magát, ám a vendég oda se nézett.

- Hanem, John, muszáj leszek most már nyitni egy boltot itt a környéken. Nem tudsz valami jó helyet?

- Semmit se változtál, öreg cimbora - nevetett a boltos -, ha robotot mutatok be neked, oda se hederítesz.

- Ej, mit akarsz folyton a robotjaiddal, amikor komoly dolgokról beszélek neked?

- Az öreg Romain fölszámolja az üzletét, szerintem azt megvehetnéd.

- Romain? Sose hallottam ezt a nevet.

- Francia textilkereskedő, Shrewsburyben van egy szép üzlethelyisége. Belvárosi, tágas, nagy kirakatokkal. Lewisnak is van benne érdekeltsége.

Mr. Chamshroin helybenhagyólag dörögött valamit a szakállába, hogy majd megnézi. - Szóval Lewis megvan még?

- Meg, hogyne. Nem keresed föl?

- Ha időm lesz rá, esetleg. - Órájára nézett. - De ha nem csapok a lovak közé, semmire se lesz időm. Fogd - nyomta Nicky kezébe a telerakott kosarat -, vidd ki a kocsira. Ideje indulnom, öreg cimbora.

Mikor Nicolette visszatért, White úr éppen kitöltötte a csekket az áruért.

- Kétszázhatvannyolc font lesz, uram.

- Micsoda?

- Az áru, amit Mr. Chamshroin vett. - Nickynek sejtelve se volt róla, hogy kell ezt a nevet leírni, de hűségesen kimondta úgy, ahogy hallotta.

- Az nem számít, köztünk más a megállapodás.

- Értem, uram. Elnézést, uram.

- No, akkor én megyek is - tette el a csekket a kereskedő, s az ajtóban megszorította a boltos kezét. - *Dia duit*, John, üdvözlöm a kengurukat.

- *Dia is Muire duit*, Iomhair, öreg cimbora.

Nicky udvariasan ajtót nyitott az úrnak, aki elmenőben intett neki, hogy kövesse. A kislány kilépett az utcára, nem zavartatva magát a hidegtől.

Mr. Chamshroin beszállt a furgon hátsó ajtaján és a zsebébe nyúlt. - Tudod, amikor gyerekek voltunk, csakugyan nem sokra tartottam a robotokat. Mikor ezzel az öreg mamlasszal együtt vagyok, mindig úgy teszek, mint fiatalkoromban, azért nem szóltam hozzád. Nesze, fogd.

Mire Nicky fölismerte, hogy egy tízes van a kezében, az ajtó már becsukódott és a kocsi elhajtott.

- Adott borravalót? - fogadta Mr. White, amikor belépett az üzletbe.

- I... igen, uram.

- Jól van. Tudod, ez az öreg mamlasz mindig úgy tesz, mint akinek kérges már a szíve és senkit se szeret.

Ezen a vasárnapon vette kezdetét advent, ami a hitetlen Lane-ek számára közömbös dolog, de a hagyományosan katolikus Christies életében nagy esemény. Pénteken már díszítették az utcákat; Mary megszodálta Watkinsék portáját, ahol aranylevelekből font koszorú ékesítette a bejáratot.

- Igazán szép.

- Igen - nézte kislánya is -, Mr. és Mrs. Watkins sokat dolgozhatott vele. Mi csak karácsonyra díszítünk, ugye?

- Igen, általában csak huszonkettedikén vagy huszonharmadikán.

- Idén az is elmaradhat - mondta Michael.

- Miért? - kérdezte kishúga, szemügyre véve a Mrs. Hubert ablakát keretező ezüstszalagokat.

- Éppen elég szép vagy te egymagadban is.

Nicky megtorpant, csodálkozva bátyjára tekintett, aztán végignézett magán. A kék télikabátja volt rajta, a kék nadrág és a fehér cipő, amiket októberben vettek; s fehér szalag a hajában. - Nincs rajtam semmi különös, olyan vagyok, mint máskor.

- Hát éppen ez az.

A kislány habozott egy pillanatig, aztán odaszaladt és fölágaskodva megpuszilta Mike-ot. - Köszönöm.

- Nincs mit.

Mentek tovább. A Barackvirág utcában már kevesebb volt a dísz, itt főként hitetlenek éltek. Ha emlékszünk Ryan apó elbeszélésére, mostanra talán negyede lehet katolikus a városnak; no persze az anglikánok, a presbiteriánusok és a metodisták is díszítenek, de ezek együtt is csak a lakosság harmadát teszik ki. A hitetlenek pedig nemigen ünneplik adventet, inkább csak karácsonyt.

De azért a Barackvirág utca kevés dísze között is akadt egy szép kis karácsonyfa, amit Mr. Hill rakott a kertkapuja tetejére; műanyagból volt, lehetett vagy kilenc hüvelyk magas és tarkabarkán világított. Jól lehetett látni a fényét, hisz délután háromkor már sötétedett.

Mary megszémlelte a fácskát, helybenhagyólag bólintott és kislányára nézett, hogy annak is tetszik-e. Nicky nem volt sehol. Mary körülnézett, hol ugrabugrál megint a kiskölyök, egész úton nem maradt két percig a nyomukban. Mike is követte a tekintetét, amikor meglátta a gyereket.

Nicolette Mr. Albert Paige garázsának ajtaja előtt állt és fülelt befelé.

- Hát te mit kagylózol itt? - állt meg fölötte Michael, s a vállára tette a kezét.

- Csitt! Hangot hallok.

- Válgék egészségedre.

Nicky fölegyenesedett, végignézett a garázs homlokzatán és kettőt lépett oldalra, hogy minden részletet megfigyelhessen. Bátyja és anyja érdeklődve szemlélte. Aztán már ijedten, mert a kislány egy könnyed ugrással átvette magát a kerítésen és futva eltűnt Paige úr kertjében.

- Hé! Jössz ki onnét! - Mary szavai elvesztek a semmiben. Egymásra néztek. - Elment az esze?

- Csak az első törvény lehet a dologban - mondta Mike.

- Ugyan miért?

- Mert idegenek kertjébe nem szabad beugrálni, ezt nagyon jól tudja. De ha mégis ilyet csinál... - Mike megvonta a vállát. - Mi más oka lehetne?

- Hol látsz te itt okot az első törvényre?... Nicky, gyere ki onnan, de azonnal! - csattant föl Mary, mert a garázs másik oldalán felbukkant a kislány. Láthatóan az egész garázst megkerülte és figyelmesen megnézte a fal minden részletét. Megint átugrott a kerítésen, földet ért az úttesten, megpördült és odaszaladt a garázsajtóhoz. Feszegetni kezdte a zárat.

- Nicky!

- Most ne zavarj, Michael - már nyoma se volt a kislány korábbi gyermeki vidámságának, egy eltökélten dolgozó gép volt -, valaki bajban van odabent.

- Mégis honnan...

- Hallom a nyöszörgését. Be van zárva és ki akar jönni.

Mary és Mike odalépett az ajtóhoz. Próbáltak hallgatózni, de Nicky keze alatt szörnyen recsegett valami, elnyomott minden zajt. - Hagyd abba egy pillanatra.

- Úgyse hallanátok semmit. Speciális erősítő kell hozzá.

Michael félrehúzta Nicky haját a bal oldalon, hogy lássa, neki van-e ilyen erősítője. Amit látott, köznapi volt, kicsi és rózsaszínű.

- S neked jelzi ezt a fülecskéd?

- Jelzi, anya - felelte a lányka, eleresztette a zárat és nagyot ütött rá. A garázsajtó hatalmasat döndült.

- Eszeden vagy? Szólni kell Mr. Paige-nek, majd ő kinyitja.

- Külföldön van. - Nicky a zsebébe nyúlt és elővette a kis börtököt, amiben apró holmijait tartotta. - Lépjetek hátra egy kicsit. - Kivett egy gyanús külsejű eszközt, kibiztosította és a zárnak szögezte. Fényes piros vonal jelent meg a levegőben.

- Honnan van ez neked? - hült el Mary, gyorsan hátralépve és Michaelt is magával húzva.

- Kaptam a gyárban, de nem megyek vele semmire - mondta a kis robot elégedetlenül, s eltette a fegyvert. - Ez az ajtó akárha páncélból lenne.

A kertkapuhoz szaladt és rátámadt a keresztrudakra.

- Nicky - próbált Mike is hatni rá -, hagyd ezt abba! Úgyse tudod kinyitni, ha tényleg van odabent valaki, hívd a rendőrséget.

- Már megtörtént, azt felelték, rövidesen küldenek valakit, addig próbálkozzak. Lehet, hogy egy ember van odabent.

- Szóval lehet állat is?

- Lehet.

Iszonyú zajjal kitört egy fémrudat a kertkapuból, meglóbálta a kezében és visszarohant a garázshoz.

- Vagyis nem biztos, hogy ember van odabent - mondta Mary -, nincs rá okod, hogy...

- Nem vállalhatom a kockázatot, hogy egy embert baj érjen, anya.

A Barackvirág utca egész hosszán végigzengtek a csattanások, ahogy teljes erejéből csépelni kezdte a zárat a yardnyi hosszú acélrúddal.

- Mégis mi történik ott?! - szólalt meg valaki a hátuk mögött mérgesen. - Elment az eszük?

- El, Andrew, el - felelte Mary anélkül, hogy megfordult volna; felismerte a hangot -, a gyerek azt állítja, hogy valaki bent rekedt a garázsban.

- Ez hülyeség. Mégis ki lenne az?

Andrew Hopkins annyi idős volt, mint Michael, de már szkanderezett Mr. Atkinsonnal és nem mindig ő vesztett. Kijött a házból és Nicky felé indult.

- Hagyd abba, gyerek, add ide azt a lécet! Andrew bácsi majd kinyitja.

- Nem, fiatalúr, kérem, ne jöjjön a közelembe. - Nicky hatalmasat sózott a kapura, mire az acélpántokat lefogó egyik szegecs kirepült és lövedékként szelte át az utcát. - Vigyázzanak innen!

- Mondja csak, Mrs. Lane, mire tanítja maga a robotját? - szólt egy mély hang valamelyik ablakból. - Az ember megsüketül...

Három perccel később, amikor a zár keserves nyikorgással engedni kezdett, már a fél utca kiabált az ablakokból és a kertekből, de Nicolette csak gyilkolta kitartóan.

Kis kétszemélyes rendőrkocsi jelent meg az utca fölött, s leereszkedett a garázzsal szemközt. Két rendőr ugrott ki belőle és felkérték a közönséget, hogy oszoljanak, nincs itt semmi látnivaló. Amióta világ a világ, ez a felszólítás mindig csak arra volt alkalmas, hogy még több ember csődüljön oda.

- Miért nem állítják le azt az örült robotot? - harsogta túl valaki a zenekonát.

- Nem lehet, uram, az első törvény kényszere alatt cselekszik - intette az egyik rendőr. - Valakit bezártak abba a garázsba.

A másik rendőr közben már a kocsiban kotorászott valami eszköz után, amivel segíthet Nickynek. Éppen előhúzott egy terjedelmes, veszélyesnek látszó instrumentumot, amikor a zár tompa sikollyal megadta magát. A kislány odaugrott és botja egyetlen mozdulatával lefeszítette. Aztán nyomott egyet a garázsajtón és belépett.

Mary és Mike is közeledett volna, de a rendőr megállította őket. - Hátha...

De mire folytatta volna, Nicolette már feltűnt az ajtóban. Valami sötétet tartott a karjaiban. Anyjára nézett; meghatottan csillogott a szeme.

- Kiscica... - lehelte boldogan.

A parányi macskakölyök fehér kesztyűit kivéve divatos koromfekete ruhát viselt, de a külseje most egyáltalán nem érdekelte. Össze volt fagyva, majd meghalt éhen és halálra rémítette az éktelen láрма, aminek megmentését köszönhetette. Épp csak rápislogott a Nicolette köré gyűlő emberekre, aztán eldöntötte, hogy öneki most vége van. Lehuntya szemét és készült a halálra.

Ám egyszer csak valami megérintette az orrát. Automatikusan lenyalta, s ismerős íz ömlött szét a szájában. Kidugta a nyelvét. Visszahúzta. Megint kidugta. Megint vissza. Aztán már a szemét is kinyitotta.

A hófehér folyadéktükör mindent betöltött előtte, csak fodrozódó felszínét látta. Egyre gyorsabban fodrozódott és lassan apadni kezdett a tányérban... s ahogy minden figyelmét egyre sebesebben mozgó nyelvére fordította, csak percek múlva vette észre, hogy a háta mögül meleg jön. Nem fordult meg, hogy megnézzze, honnan. Teljesen mindegy. A meleg meleg, akárhonnan származik, az ennivaló pedig elől van. Arra kell figyelnie.

Semmit se látott az emberekből, akik elégedetten néztek egymásra valahol a magasban. A rendőrök bólintottak Mrs. és Mr. Lane-nek, s elmentek. Andrew Hopkins a konyhaszekrénynek támaszkodva figyelte Nicolette-et, aki boldogan guggolt a kismacska fölött és időnként arrébb tette a hőszugárzót.

- Kisül a szemem - dohogott fölötte Mary. - A fél várost föllármáztad egy félunci macskaszerszeret miatt.

- Majd megnyugszanak - vont vállat Michael -, hisz nem tudta, lehetett volna ember is odabent. És különben is, talán hagyta volna pusztulni?

- Nem, de akkor is csinálhatta volna kevesebb feltűnéssel.

- Ahhoz várnia kellett volna, amíg szereznek valahonnan egy kulcsot vagy valami erősebb szerszámot. Az első törvényt pedig nem lehet megvárakoztatni.

- Elég baj az nekem.

Nicky eddig nem szólt közbe, el volt foglalva kincse csodálatával, de most fölnézett. - Sajnálom, anya, hogy kellemetlen helyzetbe hoztalak. Bocsánatot fogok kérni mindenkitől, akit megzavartam. De nem tehettem mást, az első törvényt kényszerítette.

Ha a cica fölnézett volna, egy újabb alak belépését láthatta volna valahol a magasban. Nem nézett föl. Evett.

- Otthon volt Mrs. Shelby? - kérdezte Andrew.

- Igen, gazda - felelte valaki monoton hangon. - Azonnal itt lesz.

- Nyiss neki ajtót.

- Igen, gazda.

- Ne adj neki túl sokat egyszerre - mondta Michael. - Lehet, hogy napok óta nem evett.

- Bőf - mondta a cica.

Nicky elhúzta előle a tányért, de ő követte. Bárhová követte volna, a felhők közé vagy a föld alá, megküzdött volna érte... nem jutott eszébe semmi, hogy mivel küzdött volna meg. Nem létezik olyan szörnyeteg, ami képes lenne elvenni tőle. Ám mire ezt végiggondolta, egy kéz megfogta és nem tudott továbbmenni.

- Engedj oda! - követelte. - Még!

Ezt persze a saját nyelvén mondta, amit senki sem értett a jelenlevők közül, de azért tudták, mit akar. - Várj egy kicsit - nyugtatta Nicky -, nem falhatsz be egyből egy egész tányérral. Rosszul leszél tőle.

Ez akkor se érdekelte volna, ha érti, de nem értette. - Gyere ide - szuggerálta a tányérnak -, gyere vissza!

- Hát ez elképesztő - hallatszott fentről. - A megszólalásig... tényleg Paige garázsában találtad?

- Igen, Mrs. Shelby - felelte a kis robot -, talán ott született és Mr. Paige véletlenül rázárta...

- Mindegy! - rikkantotta Mrs. Shelby és fölkapta az apró állatot. Annak elállt a lélegzete a repüléstől; neki több emelet volt ez a távolság, pedig Mrs. Shelby apró asszony volt, alig öt láb magas. Nicky csak néhány hüvelykkel volt kisebb nála, ahogy fölegyeneseedett és büszkén végignézett az embereken. - Fantasztikus - hirdette ki Mrs. Shelby. - Szentül abba voltam,

hogy csak öten vannak, hát hisz kommandáltam is Clarának másikat a hatodik helyett. No, örülni fog. Fogd csak meg - nyomta Nicky kezébe a meglepett jószágot, s a zsebébe nyúlt.

- Mrs. Shelby, én...

- Te csak ne szólj semmit. Ez a legkevesebb, amit megérdemelsz. - A hölgy egy bankjegyet dugott Nicky kabátzsebébe, aztán elébe tartotta a kesztyűjét. - No, zsupsz bele!

A kismacska egy pillanat múlva már a kesztyűből nézett kifelé, mint Kästner Emberkéje a szivarzsebből. Mrs. Shelby karon fogta Nickyt és magával cipelte az utcára. Egy perc múlva már a szomszéd kertből hangzott fel erőteljes hangja: - Nézzék, ez itt az én Nellie-m legkisebb gyereke. Ez a kicsi jószág mentette meg...

Mary fölsóhajtott. - Én meg majd fizethetek Mr. Paige-nek a kapuért.

- Dehogyan - felelte fia -, azt a Brirob fizeti.

- Ugyan már, miért tenné?

- Mert ez a törvény, anya. A robot gazdája nem felelős azért a kárért, amit a robot az első törvény kényszere alatt okoz. Ezért a Brirob felel, mert ők építették bele.

- Biztos?

- Nyugodt lehetsz. Ha nem így lenne, senki se lenne bolond robotot venni, hogy aztán kárt okozzon neki.

- Jól van hát - mondta Mary, s kezet nyújtott Andrew Hopkinsnak. - Ideje mennünk. Mrs. Shelby nagyjából már helyreállíthatta Nicky jóhírét.

December első napjaiban zuhanni kezdett a hőmérő higanyszála, rövidesen tízfokos hideg köszöntött Christiesre. A nagykabátok mellé most már meleg sapkát, kesztyűt, sálát kellett venni. Nicolette-nek is, aki számára Mary talált egy jó meleg sálát a pincében, s mielőtt a lányka az utcára lépett, gondosan a nyakára tekerte. A sál sárga-barna csíkos volt, akárcsak a Méhecske Gimnázium, s érdekes színfoltot jelentett a kislány kék-fehér téli öltözetén. Mindez meggyes színű alap előtt jelent meg, ahogy Nickynk érdeklődve megállt egy furgon mellett. A jármű a Hegy utcán hajtott végig és a húszas számnál állt meg. Sokáig nem szállt ki senki; a kislány gyanította, hogy aki odabent van, egyik réteg ruhát a másik után ölti magára, mielőtt kinyitja az ajtót. Tegyük még hozzá, hogy a furgon oldalán a Hutchins és Társa Szállítóvállalat neve állt, Manchester, Withington Gardens 617, telefon: *hutchinsco-gm-ews*. És egy nagy doboz rajza, amiből emberek sétálnak ki, a cég tehát nyilván embereket is szállít. Dobozban. Hát ugye, mindenki abból él, amiből tud.

Végül kinyílt az ajtó és kikászálódott egy szakállas férfi. Csakugyan eléggé be volt bugyolálva. Benyitott a húszas számú kertkapun, végigsietett a kerti úton és babrálni kezdett a zárral. Már nyílt volna, amikor egy hang szólalt meg a háta mögött:

- Bocsánat, uram. Biztos vagyok benne, hogy rendelkezik valamilyen írással, mely szerint beléphet ide.

- Persze - biccentett a férfi, épp csak odapillantva az apró alakra. Benyomta az ajtót és lépett volna, ám egy kar megállította.

- Esetleg láthatnám, uram?

- Eredj játszani.

- Nos, uram, ami azt illeti...

A férfi megpróbálta gyengéden félretolni a gyermeket, ám az annak méreteihez igazított erővel semmi célt nem ért. - Ja, már értem. Bent van a kocsiban, egy kék dossziében a sofőrülés mellett.

A kislány úgy tűnt el, mint egy rajzfilmfigura, az egyik képkockán még ott volt, a másikon már nem. A férfi mégsem sietett most már befelé: megvárta, amíg feltartóztatója benyit a kocsiba, kiveszi a dossziét és belelapoz.

- Köszönöm, uram - szállt szopránja a kerten át -, ez mindjárt más színben tünteti fel a helyzetet.

Az iratban az állt, hogy a Hutchins költöztetést végez bizonyos Robinsonék számára, akik megvették a Hegy utca húszas számú házat; Nicky le is vonta a következtetést, hogy a kocsira rajzolt dobozt átvitt értelemben kell érteni. A lelkiismeretes kis robot a vásárlás hírét persze csak azután fogadta el, hogy felhívta a városháza számítógépét, amely megnyugtatta az ügylet valós volta felől. A következő kérdés, ami ekkor Nickyben fölmerült, már nem állt kapcsolatban a Hutchinsszal; de nem tehette föl, amíg szülei háza nem térnek Abdullah professzortól, akivel egyik könyvük kapcsán folytatnak eszmecserét.

Szaíd Sabri Abdullah Christies büszkeségei közé tartozik. Nyelvész, orientalista, író és műfordító, arab anyanyelvén kívül folyékonyan beszél perzsául és hindiül; az olvasó is ismerheti Jason Kelly *Sivatagját*, amelynek arab irodalmi idézeteit a professzor fordította, avagy Walíd Al-Ghraíri híres filmjét, a *Napot*, amelynek angol változata neki köszönhető.

Most azonban erre nem térhetünk ki bővebben. Képtelenség a tűző napfényben perzselődő sivatagról és a fáradtan vonuló tevékről beszélni, amikor még a nemigen fázékony Nickynek is össze kell húzni a nyakán a sálát, és minden lehelete füstfelhő módjára száll föl, ahogy a benne levő vízpára a kilélegzés pillanatában jégkristályokká fagy össze.

Azaz bocsánat - elragadott a képzeletünk. Nicky roppant emberszerű, de éppenséggel a lehelete nem látszik a mínusz tíz fokban. Most nem, mert egyedül baktat az utcákon és senki se látja, ezért takarékoskodik a csekély vízkészlettel, amit a mellkasában, a szívverést keltő kis gépezettől valamivel jobbra elhelyezett apró tartályban raktároz. Nem több egy gillnél, vagyis egynegyed pintnél, ami kontinentális mértékben mintegy másfél deci. Arra szolgál, hogy könnyezhessen a szeme, megnyalhasson egy bélyeget és az meg is ragadjon - s ha éppen társalog valakivel az utcán a tízfokos fagyban, akkor egy kis vízpárát engedhessen a leheletébe. De csak akkor.

Míg ezt végiggondoltuk, Nicky már befordult a Mező utcába és gyors léptekkel tartott az iskola felé. Csúszósak az utak, annak ellenére, hogy hetek óta alig van csapadék, s nem szereti, ha a fiúk egyedül jönnek haza az iskolából.

Mostanában gyakran előfordul, hogy amikor a fiúkért megy, Lloyd-agyközpontja üzembe helyezi a C34-es blokkot. Ez az agyközpont, amit a híres wyomingi robotikusról neveztek el, felelős az erkölcsi-etikai értékítéletek jelentős hányadáért, s a C34-es részlege arról gondoskodik, hogy tulajdonosa tapintatosan viselkedjék.

Mivelhogyan ott van Laura Sutcliffe.

Az persze ki van zárva, hogy Nicolette kérdéseket tegyen föl, erre való a C34-es blokk, más szóval a tapintat, hogy ezt ne tegye. Ezért igazából semmilyen tudásnak nincsen birtokában, csak sejtéseknek; de ezek is elegendők arra, hogy amikor meglátja Laura Sutcliffe narancsszínű sapkáját a gyerekek tömegében, lelassítja lépteit és inkább Steve-et meg Bobot keresi; majd amikor Johnnyval, azazhogy Johnnyékkal is összehalálkozik, többnyire sürgős dolga támad, valami igazítanivalót talál mindig hibátlan öltözetén, esetleg valamelyik gyerek-

nek segít valamiben a sok közül, mindegy, csak messze legyen. Állítjuk, hogy Johnnynak még mindig nem esett le a tízpenys, hogy ezt húga miért csinálja; legalábbis tegnap például bosszankodott, hogy Nicky hol van megint, mert kérdezni szeretne tőle valamit a robotikáról. Laura női ösztöne viszont annál élénkebben reagál, s időnként megajándékozza Nickyt egy cinkos szemvillanással, amikor a kislány olyan ügyesen tereli el onnan Steve-et és Bobot, hogy azok nem vesznek észre semmit az egészből.

Mindez csupán egy-két percig tart. A gyerekek sose szoktak hosszasan álldogálni az iskola előtt, most pedig, amióta ilyen hideg van, még inkább sietnek haza. Laura útnak indul a Farkas utca felé, Lane-ék az ellenkező irányba.

A Farkas utcáról jut eszünkbe: soha senki emberfia nem látott még farkast ebben az utcában, ahogy a Szarvas utcában sem szarvast. De a Vadász utcában előfordult már mindkettő, két évvel ezelőtt, amikor a húsvéti jelmezbálon a hatodikosok a környékbeli utcák neveibe öltöztek: Laura Sutcliffe volt a szarvas, agancsokkal a fején, Myra Lewison az őzgida, Charles Peyton az erdei toportyán, Johnny pedig - nos, Johnny méltóságteljesen viselte George kitalálta öltözetét, köznapi kék inget, farmernadrágot és az errefelé népszerű micisapkát. Mikor megkérdezték tőle, ugyan minek öltözött, félrevonta az illetőt:

- Pszt! Nem szólsz senkinek?

- Dehogya...

- Titkosügynöknek.

Általában eltelt egy-két perc, mire az illetőnek feltűnt a dolog és visszajött:

- De hisz nincs is a környéken Titkosügynök utca.

- Pszt! Nem szólsz senkinek?

- Dehogya...

- Gondolhatod, hogy a térképen a fedőneve szerepel.

Ezeket a hétpecsétes titkokat egyenként közölte mindenkivel, s a legjobb ötletért járó különdíjat elsőprő többséggel szavazták meg neki.

Amikor a négy gyerek visszaért az iskolából, a meggyszínű furgon mellett már egy sötétkék teherkocsi is állt.

- Leyland harminckettes - mondta Steve, s megrugdosta a kerekeit. - Tíz tonnát is elvisz.

- Angolt vagy metrikusat? - kérdezte húga, akitől igazán nem vehető rossz néven, hogy ügyel a pontosságra.

- Akármelyiket.

- Bocsánat, fiatalúr - állt meg Bobbie fölött egy robot -, kérem, ne álljon az útba. Veszélyes a szállítmányok közelében tartózkodnia.

Bob arrébb szaladt, s a robot kiemelt egy hatalmas ládát a Leylandból. - Köszönöm, fiatalúr.

A fiúk a robotot is érdeklődve figyelték. Harmadosztályú volt, hozzá képest egy bábuforma másodosztályú kifejezetten emberi. Szögletes alumíniumteste tompán fénylett a bágadt téli világításban. Mindössze két pont vált ki a sima fémfelületből: a szeme helyén levő Roboptics-szenzor és a hátára festett embléma. A Hutchinsé volt persze.

- Milyen sorozat? - kérdezte Bob, közelebb lépve bátyjaihoz.
  - Valami európai lehet, azok gyártanak ilyen monstrumokat - felelte Johnny. - Talán olasz.
  - Akkor biztos Robotorino - mondta Steve, s hűgára nézett. Az komoly arccal visszanézett rá, de nem árult el semmit; várta, hogy megkérdezzék.
  - Robot! - szólította meg John a házból kifelé siető szerkezetet; hogy ugyanazt vagy egy másikat, meg nem lehetett mondani.
  - Uram? - a robot megállt előtte és mozdulatlanul várakozott. Nem tudott egyszerre rakodni és társalogni. Hatlábnyi, kissé előre hajló alakja óriási fémoszlopként hatott a járda közepén.
  - Milyen gyártmányú vagy?
  - Ford Electrob 3C-12-es, fiatalúr - vágta rá a robot. Közben háta mögött egyik társa érkezett egy újabb ládáért, ügyet sem vetve a kis csoportra.
  - Mi a fene? - hökkent meg Steve.
  - Nem értem, fiatalúr. Kérem, fogalmazza újra.
  - Amerikai vagy?
  - Robot vagyok, fiatalúr - brummogta a mély fazékhang.
  - Steve - szólalt meg Nicky -, egy harmadosztályú számára a nemzetiségnevek embereket takarnak. Fogalma sincs, hol készítették. Küldd vissza dolgozni, mert feltartjuk a munkát.
- Steve és John összenézett. Nicky saját maga is utasíthatta volna a robotot, futott át az agyukon, de nyilván nem érzi illendőnek, hogy hús-vér testvérei jelenlétében parancsolgasson. Vagyis hogy a második törvény nem engedi felülbírálnia az emberi utasítást. Vajon meddig, gondolta John, hisz egy idő után az ő parancsuk nélkül is vissza kell küldenie dolgozni, másképp az első törvény sérül, valakinek szüksége van rá, hogy ez a robot rakodjon.
- Míg ezt végiggondolta, Bob fölkiáltott: - Majd én! - s rászólt a harmadosztályúra: - Robot!
- Igen, uram? - a fémmonstrum bal talpán húszfokos fordulatot tett jobbra és rászögezte tekintetét.
- Bobnak nagyon tetszett, hogy a hatalmas szerkezet ilyen odaadóan lesi óhaját. Nagy gonddal fogalmazta meg parancsát:
- Menj vissza a teherautóhoz és folytasd a rakodást, amit elkezdted.
  - Igen, fiatalúr - felelte az Electrob, s hátraarcot csinálva a kocsihoz vette az irányt.
  - Nemigen hasonlítotok - mondta Steve a távozó masina szögletes lépteit figyelve.
- Választ nem kapott. Nicky nyugodtan állt bátyjai gyűrűjében, érdeklődve tanulmányozta a rakodás menetét, aztán elkapta Bob kíváncsi tekintetét. Steve is őt nézte. John is.
- Mit... te énhozzám beszélsz?!
  - Ki máshoz? - vigyorgott Stevie.
  - Ugyan miben kellene hasonlítanunk, tisztelt uram?
  - Hát van éppen egy-két közös vonásotok.
  - Hogyne - felelte Nicky felhúzva az orrát. - Neki is két lába van. Menjünk, mielőtt megfagyunk.

Megfordult és hajsál híján beverte az orrát apja kabátjába. George fölkapta, mint egy játékbabát, s magasra emelte, hogy közvetlenül egymásra nézzenek.

- Látom, már megtagadod őseidet, gyerekem.

- Dehogyan, apa - Nicky csókot lehelt apja arcára előbb jobb, majd bal felől -, pontosan tudom, kik az őseim.

Tekintete szerelmesen tapadt apjára, aki nevetett, letette és közölte vele, hogy számár. A lányka engedelmesen bólintott, jobb kezét George-nak, balját Marynek adta, s így indultak befelé.

- Mondd csak - kérdezte Johnny odabent, mialatt kimásztak a rengeteg ruhából -, ha én neveznék szárnak, azt is ilyen beletörődően fogadnád?

- Nem is tudom - tűnődött el a kislány -, egyszer ki kellene próbálni.

- Szárn!

- Szárn, aki mondja!

Sértődött képpel állt a nevető fiúk között.

Délután négykor - majdnem sötét volt már - érkeztek meg az új lakók a szomszéd házba. Egy hosszúka busszal jöttek. A Lane fiúk kíváncsian figyelték őket az ablakokból; bár Nicky morgott emiatt, mondván, jólnevelt ember nem üti az orrát mások dolgába. Persze nem törődtek vele.

Szüleik fönt dolgoztak a szobájukban; csak arra riadtak föl, hogy a fiúk egymás hegyén-hátán dobogva rontanak fel a lépcsőn.

- Rengetegen vannak! - esett be Steve az ajtón.

- Legalább egy tucat gyerekük van! - tette hozzá Johnny. - Egész nagyok és kicsik is!

- És tarkabarkák! - tódította Bob. - Tényleg rengeteg sok!

- Először is csend legyen! - csattant föl Mary. - Megsüketítitek az embert. S most halljam nyugodtan és értelmesen: kik vannak rengetegen?

- Hát az új szomszédok - mondta Johnny most már csendesebben. - És van vagy hat egyforma robotjuk.

- Vagy úgy. S mi az, hogy tarkabarkák?

- Hát hogy mindenféle színűek.

- Jól van. Csak hogy végre ezt is tudjuk. Most pedig sipirc, hagyjatok dolgozni.

A fiúk elpárologtak. Lent a nappaliban Nicolette rosszalló tekintettel fogadta őket, hiszen szabály volt a családban, hogy ha az írók dolgoznak, kéménytűzőn alul semmiképp se szabad zavarni őket. Ha a fiúkat kérdeznék, egy őszinteségi rohamukban talán bevallanák, hogy havonta egyszer-kétszer ezt a szabályt bizony megszegik. Ha Maryt és George-ot faggatnánk, lenne az hetente is ennyi, sőt több.

- Ma igazán elképesztően viselkedtek.

- Ugye? - mondta Bobbie büszkén, és kidüllesztette a mellkasát, mintha bókot mondtak volna neki.

- Ide süss, te mintagyerek - szólt Johnny, futó pillantást vetve az ablakra, hátha lát még ott valamit -, gondolkodtál te már...

- Néha előfordul - felelte Nicky.

- ...azon, hány gyerek van itt az utcában?

A lány bólintott, aztán megrázta a fejét. - Nos, eddig még nem nagyon.

- Látod. Ez azért van, mert te sose játszol senkivel. - Nickynek már a nyelve hegyén volt: hiszen csak félórája, hogy foglyul ejtették és eladták a sápadtarcúaknak két puskáért és egy zacskó üveggyöngyért, de testvére folytatta. - Amíg itt laktak Markék és O'Brianék, nem kellett órákat gyalogolni, amíg az ember talált egy focipartner. Egyáltalán nem mindegy hát, hány gyerekük van az új szomszédoknak.

A Lane-ek mindig hajlamosak voltak a túlzásokra, s ezt Nicky is jól tudta; nem szólt hát, hogy a Benson fiúk itt laknak a Mező utcában, ahova akkor is elér az ember öt perc alatt, ha a kezén jár; száz yarddal távolabb, a Levendula utcában pedig már vagy egy tucat barátja van testvéreinek.

- Értem - csak ennyit mondott hát.

- No látod. Én a helyedben félreugranék, mielőtt fölfal.

Nicky rémülten hátranézett, aztán fölhúzta a nyúlcipőt. Steve utána, s nyomában a többiek. Pillanat sem telt bele, s a ház megint megtelt gyerekzsivajjal.

- Végre - dörögte George odafönt. - Ebben a csöndben nem lehetett koncentrálni.

Még jóval előbb történt - valamivel a sápadtarcúakkal folytatott csereügylet előtt -, hogy Nicky föltette szüleinek a kérdést, ami már az első szállítókoszinál eszébe jutott.

- Apa - anya?

- Mondjad, gyeregem - felelte Mary, éppen átfutva az aznapi postát. Gyakran maradt ez délutánra.

- Megnéztétek az új szomszédokat?

- Hm?... Nem, nem néztük.

- Jogotok van hozzá. - Hátra- és fölnézett, apja arcát fürkészsze.

- Igen - pillantott le rá George, aztán nagy műgonddal igazgatni kezdte lánya hajában a szalagot -, Mr. O'Connell meg is kérdezett minket, de azt feleltük, ha rendes embereket találnak, mi semmi kifogást nem támasztunk. Megbízunk a testületben.

- Alaposan megnézték, kiknek adják el a házat - tette le Mary a postát -, lassan egy éve áll üresen. - Fölnevetett.

- No, mi az?

Mary csak szemével intett Nicky felé. George lehajolt, hogy a kislány arcába lásson.

Nicolette lehunyt szemmel állt előtte, s átszellemült, boldog mosollyal élvezte apja ujjainak érintését a hajában.

A szülők és a kis robot egybehangzóan jelentették ki, hogy márpedig ma délután nem mennek át ismerkedni az új szomszédokkal. Van éppen elég dolguk, ha tényleg olyan sok embernek kell berendezkednie az új házban, semmi szükség rá, hogy még ők is ott lábatlankodjanak. Egyébként is az a szokás, hogy az újonnan jöttek jelentkeznek először. Majd ha alkalmasnak látják az időt, átjönnek.

Ez már aznap este hétkor bekövetkezett. Csak egy érkezett közülük, a család feje. Amióta ilyen hideg volt, Nicky nem ment a vendégek elé a kertbe, hogy tíz lépésért kabátot kelljen vennie, csak ajtót nyitott nekik.

- Jó estét, uram.

- Jó estét. Az új szomszéd vagyok, úgy gondoltam, röviden beköszönnék.

- Kerüljön beljebb, uram.

- Köszönöm.

- Jó estét - jött elébe George a szobaajtóba -, doktor úr.

A vendég már éppen nyitotta a száját, de most megint becsukta. - Ismerjük egymást? - nyitotta ki mégis.

- Ha ön nem csupán hasonlít dr. Robinsonra a birminghami városi kórházból, akkor igen. Valamikor kezelte az apámat anginás panaszokkal.

- Nocsak. Mikor?

- Harminc... kettőben - számolt utána George.

- És meggyógyítottam?

- Azóta nyugdíjba ment és elkezdte a világot járni, úgyhogy szerintem igen. George Lane.

- Norman Robinson.

Kezet fogtak.

A doktor magas volt, alig hüvelyknyivel kisebb George-nál, s ugyanaz az izmos testalkat. Ötvenen felül lehetett valamivel, fekete hajában még nem akadt ezüst szál. Mélybarna bőre afrikai és európai őseket sejtetett.

- Mary Lane - nyújtott kezet a ház asszonya is.

- Norman Robinson. Örülök, hogy megismertem. - A lépcsőre nézett, majd a konyhaajtóba, aztán be a szobába. Mindeme helyeken állt egy-egy alak, a szobában kettő is. - Úgy látom, van egy közös gyűjtőszenvédélyünk. Négy?

- Öt - felelte Mary -, csak a legnagyobb nincs itthon.

- Lám, nálunk tíz.

A fiúk szép sorjában bemutatkoztak, utoljára húguk is. - Nicolette - mondta csak a keresztnévét, ahogy bátyjai.

- Hány éves vagy?

- Tizenkettő, uram.

- Akkor nem fogsz egy osztályba járni Bettyvel. Kár, kicsit tart az új iskolától.

- Én nem járok iskolába, Mr. Robinson.

Norman ránézett, aztán elmosolyodott. - Vagy úgy. Igen, az egyik nálunk se jár iskolába. Vele együtt már tizenegy.

A Lane-ek összenéztek. Kellemes meglepetés volt, hogy az új szomszéd egyből elfogadta Nicky besorolását az „öt” közé.

- Nem több? - kérdezte Bobbie. - Egész sereg robotot láttunk bemenni. Voltak vagy hatan.

Mary feddően pillantott fiára a lefelé fordulásért.

- Nem, azokat a város adta kölcsön a költözködéshez. Elég nagy kavargás van most odaát. A társaság java része elvonult különböző sarkokba, a robotokra hagyjuk a munkát és az idegeskedést.

- Gondolom, fogadott gyerekek - szólalt meg Mary.

- Nagyrészt. Három közülük saját készítmény.

- Hogy volt ez lehetséges?

- Nos - a doktor megvakarta a fejét -, ha nekem most el kell magyaráznom, hogyan készítettük...

- Nem, nem - szakította félbe Mary nevetve -, azt már magunk is tudjuk. De ez a kis jószág - magához vonta Nickyt - úgy került hozzánk, hogy kislányt is szerettünk volna a sok férfiú után. Próbáltunk örökbefogadni egyet, de elküldtek minket, hogy már van így is éppen elegendő. Maguknak meg...

Lenézett, s Nicky szerelmes pillantásával találkozott a tekintete. Összemosolyogtak.

- Vagy úgy. No igen, ez egészen más eset. Mi nevelőcsalád vagyunk.

- Kérem?

- Ez egy intézmény. Azokat a gyerekeket, akik végleg hozzátartozók nélkül maradnak, nevelőcsaládoknál helyezik el. Elég sokféle követelménynek kell megfelelni hozzá; az első gyereket például szinte lehetetlen megkapni, ha már több saját van. Általában nem szeretik, ha létszám és kor szempontjából kisebbségben vannak a fogadott gyerekek.

- Ez elég nagy értelmetlenség - mondta George.

- Helyenként van benne ráció.

- Bocsánat, uram - kottyant bele Nicky -, de Mrs. Robinson kérdéseket szeretne intézni önhöz.

Mary értetlenül nézett rá, hogy ezt vajon honnan tudja, de az orvos nem lepődött meg. - Mondd meg, hogy máris megyek. Well, úgy látszik, nem tudnak sokáig meglenni nélkülem, jobb, ha megyek. Még úgyis sokat fogunk találkozni. Igaz is, ugye Christiesben is külön engedély kell az utcán parkoláshoz?

- Hogyne - bólintott Mary -, de orvosoknak minden további nélkül megadják. A városi kórházban fog dolgozni?

- Nem, dehogy, Manchesterben igazgatom a szívsebészetet. No igen - vont vállat -, egy ideje már professzor vagyok.

- Gratulálunk, professzor úr.

- Csak Norman. De tényleg megyek, beállok közlekedési rendőrnek a sok-sok szekrény közé. Hát te?

Nicky közben kibújt Mary karjaiból és fölkapta a kabátját.

- Hazakísérem, uram, ha megengedi.
- Azt hiszem, egyedül is eltalálok.
- Már nem ugyanaz az utca, mint amikor idejött, uram.

Az emberek csodálkozva néztek rá, aztán George kinyitotta az ajtót. Sűrű esti köd hömpölygött odakint, már a kertkapuig se lehetett ellátni.

Meg kell itt említenünk, hogy Michael ezen az estén nem volt otthon még jóval vacsoraidő után sem. Ebben sem rendkívüli, sem különleges nem volt, tizenhét éves, elég nagy már, szülei nem aggódtak, nem is kérdezték, hol volt. Először is majd elmondja, ha akarja, másodszor pedig amúgy is tudták. Christiesben mindenki tud mindent.

Gardner asztalosmester neve néhányszor már elhangzott a korábbiakban - ő az, akinek másfél százaléka van Mr. Atkinson üzletében és aki elkészítette úgy a jövőbeli városháza makettjét, mint a Johnny születésnap tortájának otthont adó hűtődobozt. De nem említettük még Diana Gardner nevét, ami komoly mulasztás.

Christiesnek sok nevezetessége van. Ilyen például Mrs. Clyde és Mr. Harry, akik munkáit messze földről is jönnek megcsodálni; ilyen a Marcus-féle üvegfüvoda és a Gardner-asztalosműhely, de ilyenek maguk Lane-ék is, akik hosszú ideje az egyedüli írók a városban, sőt a tágabb környéken is. (Őelőttük utoljára hetvenkettőig élt író a városban, ekkor hunyt el Sir Lionel Gilmore; aki oly nagy tisztelője volt Penelope Montgomerynek, hogy a kedvéért rákapott a színdarabíráásra és több darabot írt neki. Ő ismertette meg a művésznőt Christies városával. Íme, egy apró adalék a múlt század művészettörténetéhez.)

Christiesnek tehát sok nevezetessége van, de ezeknek csak egy része ilyen híres; más részük helyi nevezetesség, akiket a városban majd mindenki ismer, de azon túlman már nem sokan. E nevezetességek közé tartozik Diana Gardner.

Külsőre nem több, mint egy csinos lány nagy kék szemekkel, mostanában éppen fiúsan rövidre vágott szőszke fürtökkel; ám a fürtök alatt rejtőzik az a testrésze, amivel a negyedik gimnáziumi matematikaverseny harmadik helyezette lett - kilencéves korában!

Erre persze az olvasó nyilván fölkapja a fejét, hát hiszen ez képtelenség, akármilyen jól is tudjon számolni, csak nem fogják beereszteni egy ilyen nagyoknak való versenyre.

Ez pontosan így is van. Nem eresztették be a versenyre, de nem is tagadták meg tőle a részvételt. Egyáltalán nem szándékozott részt venni a versenyen, még a nézőközönség soraiba sem ült be. Szerette a matekot, folyton gimnáziumi könyveket böngészett, de álmában se gondolta volna, hogy ami bennük van, tudja is. Mígnem egy nap az unokanővére, Lynn Crawford benevezett a versenyre; ami azt illeti, fogadásból. Bukásra állt a számok nemes tárgyából, de annál jobban boldogult a veszekedéssel; s egy nap hajba kapott az osztályelsővel, Jack Curwooddal, aki összefüggésbe találta hozni gyenge eredményeit a nemével. Lynnben föllángolt a feminista és öt perc múlva állt a fogadás: ő, az osztály egyik legrosszabb matekosa az egy hónap múlva megrendezendő versenyen eléri Jack pontszámának a felét, ötödikben pedig dobogós lesz.

A tét egy-egy ebéd volt mindkét verseny után a Washington'sban, Shrewsbury legelegánsabb éttermében, amire kettejükön kívül a másik két, illetve jövőre csak egy dobogós helyezett lesz hivatalos.

Lynn tehát nekiállt tanulni, s mivel akkoriban sokat jártak át egymáshoz az unokatestvérével - ez ma már nem így van, Lynn férjhez ment Londonba -, az ő kezébe nyomta a könyvet, hogy

kérdezze ki. De Diana is kérdezett. Ismerte már olvasmányaiából a gyökvonást, a halmazokat, s valamiképp konyított a függvény fogalmához is; most megtanulta, mi a szinusz és a koszinusz, a hiperbola és a logaritmus, hogyan kell kiszámítani a trapéz területét és két pont távolságát - egyszóval egész komoly hányadát annak a tudománynak, ami az absztrakciót, a dolgok jelekkel való helyettesítését tökélyre fejlesztette azóta, hogy az őseimber pálcákra faragott vonásokkal számlálta a napokat; annak a tudománynak, ami valahogy a legtávolabbinak látszik olyan kilencéves kislányoktól, akik szeretnek öltözni, fészüklödni, és délutánonként legkedvesebb elfoglaltságuk teát iszogatni egy-két barátnő és néhány baba társaságában. Nem minden kislány ilyen, de Diana ilyen volt. Esténként pedig, amikor Lynn átjött és leültek, szivacsá alakult, ami szívni kezdte magába a számokat.

Aztán a számok elindultak kifelé. Lynn elégedetten befejezett egy számítást és Diana megmutatta benne a hibát. Lynn hitetlenkedve nevetett, amire Diana hozzávágta a könyvet és közölte, ha nem tud számolni, ne induljon a versenyen. Néha utánaszámolással kiderült a hiba, máskor az alkalmazott módszerben volt, s ilyenkor valaki okosabbat kellett megkérdezni, mit csinált rosszul. Minden egyes esetben Dianának volt igaza, de Lynn elhallgatta, hogy a hibát ki fedezte föl. Emberi hiúság, érthető.

Lynn elhatározta, hogy próbára teszi Dianát, s elkezdett egyre nehezebb feladatokat adni neki. A kislánynak fogalma sem volt, hogy némelyik feladat a Wicklow-féle tankönyvből való, amit Lynn a városi könyvtárból hozott ki és ő maga alig értett belőle valamit. Diana megoldotta a feladatokat, nem is sejtve, hogy többségüknél Lynn már képtelen ellenőrizni, hogy jó-e a megoldás, csak a gyerek könnyed magabiztosságából és a még az ő ismereteivel is ellenőrizhető feladatok hibátlanságából sejtette, hogy igen.

Egyik este aztán odaadta neki a valódi versenyfeladatokat, amiket otthon átmásolt füzetlapra, hogy ne a versenylapot adja oda. A Méhecske-beli számtanversenyeken nem tartják titokban, mik a feladatok, nem kell ott a helyszínen megoldani őket. Meg lehet csinálni otthon is, viszont utána beszélni kell róluk, bemutatni a megoldás menetét, amit Lynn nem tudott. Még soha nem volt jelen egyetlen versenyen sem.

Öt egymást követő estén Diana megoldotta a versenyfeladatokat. Mivel fogalma sem volt, mivel áll szemben, izgalom nélkül oldotta meg azt az egyetlen feladatot is, amibe Jack Curwoodnak is beletört a bicskája, s a lehetséges kétszáz pontból csak százkilencvennégyet kapott. Így is első lett persze, teljes húsz pontot verve rá a második helyezettre, Dean Carmodyra, aki később behozta ezt a hátrányt és ma a matematikai tudományok doktora, huszonöt évesen. Jack még egyetemista, atomfizikusnak készül.

A harmadik pedig Lynn Crawford lett, aki ezt még nem tudta, s más sem a teremben a zsűrin kívül; ők furcsálkodva néztek egymásra és Lynnrre, Lynn pedig falfelhéren hallgatta Jack Curwoodot, aki magabiztosan magyarázott kint a képernyőnél. Sejtelve sem volt róla, hogy beszélni kell majd a feladatokról. Nem értett semmit abból, amit Jack mondott, csak figyelte a jeleket, amiket a képernyőre rött, és összehasonlította őket a másolattal, amit a versenylapjáról kapott. Tudta, hogy Jack nagyon kevés hibát fog csinálni, talán egyet sem; és ahogy összehasonlította a levezetéseket a saját lapján szereplőkkel, már látta, hogy ő is valahol az élmezőnyben végezne - ha el tudná mondani, mit is csinált voltaképpen.

Egy ideig még reménykedett, hogy talán csak a nyertesnek kell elmondania, a többiektől nem akarják még egyszer hallani ugyanazt; de amikor háromnegyed óra elteltével Jack befejezte, kiszólitották Deant.

Fölállt és szót kért.

- Csak sorjában, Miss Crawford - felelte az elnök.

Lynn kiszáguult a katedrához és lecsapta eléük a versenylapmásolatokat a vaskos matekkönyvvel együtt. - Ezek nem az én megoldásaim!

(Moraj a közönség soraiban.)

- Kérem? - vonta össze az elnök a szemöldökét. Nem ismerték, a minisztériumból küldték ide. Kopaszodó, idős férfi volt. - Talán valaki elcserélte a lapjait?

- Igen. Vagyis nem! Csak nem én oldottam meg őket. Nekem fogalmam sincs az egészről, én örülök, ha utolsó előtti lehetek, de ha Jack megoldásai jók, akkor ezeknek a lapoknak nagyon magas a pontszámuk!

Az elnök összenézett két kollégájával, a gimnázium igazgatójával és Nedley professzorral, aki szintén Londonból jött, de Lynn jól ismerte már a matematikakönyv hátlapján levő fényképről. - Igen. Maga lett a harmadik.

(Hangosabb moraj a közönség soraiban.)

Lynn-nel megfordult a világ. - Ha tizedik lettem volna, még csak-csak... de egy harmadik díjat már nem lophatok el tőle.

- Kitől? - érdeklődött Lincoln igazgató barátságosan. Mosolyában benne volt, hogy milyen sorsot szán annak a diákjának, aki csalni merészelt.

- Az unokahúgomtól.

Csend. Mindenki lázasan töprengett, ugyan kicsoda Lynn unokahúga. Körülbelül húsz másodpercig a hallgatóság egy gimnazista unokahúg után kutatott emlékezetében, kivéve persze a londoni vendégeket, akik udvarias tekintettel várták a magyarázatot. Aztán Lynn elsuttogta Diana nevét, amire kitört a botrány.

A versenyt félbeszakították. Lynn először kapott egy fegyelmit az igazgatótól, amiért megzavarta a rendezvényt és gúnyt üzött belőlük, majd amikor a további faggatásra is makacsul hajtogatta, de már kiabálva, hogy Diana töltötte ki a lapokat, tíz font pénzbüntetésre ítélték és két hétre felfüggesztették. Követelte, hogy hívják be Dianát, amire az igazgató bólintott: jól van, legalább szembesül a hazugságával.

Diana Gardner megszeppenve besétált hát az igazgatói irodába, apja kezét szorongatva, s fogalma sem volt róla, miért hívták. Nagybátyja, Lynn apja ingerülten szólította fel, mondja Lynn szemébe, hogy nem ő oldotta meg a feladatokat.

- Milyen feladatokat? - kérdezte Diana, de ekkor Lynn fölkapta az asztalról a versenylapokat és az orra elé dugta. - Ja, ezeket? Dehogynem. Én voltam. Miért, nem jók?

Negyedórával később a zsűri, a kisírt szemű Lynn, a Crawfordok és a Gardnerek visszatértek a terembe, ahol a közönség izgatottan tárgyalta a hallott képtelenségeket; s magukkal hoztak egy piros ruhás kislányt, aki ijedten nézett a rengeteg emberre.

(Ez volt életében az utolsó alkalom, hogy megijedt a közönségtől. Két hónappal később a karácsonyi, több iskola együttműködésében tartott színielőadáson már magabiztosan alakította Hófehérkét. S óriási sikerrel, amit ugyan legnagyobbbrészt annak köszönhetett, hogy az utolsó jelenetben Hapci megbotlott a szoknyájában, amitől az egész ruha kettéhasadt és leesett róla, ő pedig orra bukott, feldöntötte Morgót, aki nekilökte Vidort a függönynek, és leszakadt a függöny egy része is. Hapcival, azaz Pete Sutcliffe-fel egy évig nem állt szóba; Morgót viszont, aki egy pillanat alatt föltalálva magát, lekapta bányászköpenyét és betakarta a lenge öltözetben elterülő Hófehérkét, már akkor a szívébe zárta.)

Nedley professzor gyöngéden a képernyőhöz vezette és átadta neki a rajzolópalcát. S a közönség megrökönyödve hallgathatta végig a gimnáziumi levezetések egy olyan diáktól, aki székre állva tartotta a magyarázatot, s a szoknyája zsebéből egy plüssmaci kandikált ki.

Lynn felfüggesztését visszavonták a pénzbüntetéssel együtt, majd némi tanakodás után a fegyelmit is; ezt Nedley professzor javasolta, amiért nem várta meg, hogy kiszólítsák és nem próbált előadást tartani, hanem amikor rájött, mi a helyzet, azonnal jelentkezett és megmondta az igazat.

- És - tette hozzá a professzor a katedra mellett büszkén álló gyerekre nézve - az se mindegy, milyen felfedezést köszönhetünk neki.

Diana Gardner pályája azonban rövidesen elfordult a matematikától. Három évig az egész város legjobb számtanosa volt, nemcsak a vele egykorúak, de a jóval idősebbek között is. Aztán ketten-hárman megelőzték, s a következő év végére közepesre zuhant az átlaga. (Mindazonáltal a Méhecskében soha nem kellett matekból felvételiznie.) Már más érdekelte, kevesebbet foglalkozott a számokkal is, a többi tárggyal is. Tizenhárom éves volt, s legjobban a fiúk foglalkoztatták. Egy ideig Jack Curwood, akivel a többéves rivalizálásban jól össze-melegedtek, majd Walt Sutcliffe, Dick Grey és mások; s ha időnként összefutottak, mindig kedvesen mosolygott Michael Lane-re, aki azon a színelőadáson betakarta a bányász-köpenyével.

Michael tehát, mint mondtuk, e késői óra ellenére még nincs otthon. Az íróasztal előtt ül Diana szobájában, és töprengve néz maga elé. Lehetőségeket mérlegel, esélyeket fontolgat. Végül dönt és cselekszik.

- Ezt választod? - nézett rá Diana. - Akkor veszítesz.

- Nem létezik.

- Oké. Mibe fogadunk?

- Szó se lehet róla. Te tudsz valamit, amit én nem.

Diana győztes mosollyal nézett rá. - Persze. Sakkozni.

- Hé, lejjebb a zászlóval! Apának mesteri fokozata van, én tőle tanultam. Mr. Gardner neki nem ellenfél.

- Az lehet, én viszont nemcsak tőle tanultam. Elolvastam egy-két könyvet is. Ezenfelül akárki akárkitől tanult, ez mit segít rajtad ebben a helyzetben?

Mike felsóhajtott. - Jól van hát, lássuk. Hogyan adsz te itt mattot?

Szólnunk kell most már a hadihelyzetről: a tábla háromnegyedét a fekete sereg uralta, s a megfogyatkozott fehérek csak néhány kulcspozíciót mondhattak magukénak. Egyértelmű fölény sötét oldalán. Márpedig Mike volt a sötét.

- Nézz csak utána. Ne feledd, matekzseni ellenféllel ülsz szemben. De azt nem mondtam, hogy én nyerek, csak azt, hogy te veszítesz. Egyetlen esélyed van, hogy megmenekülj. Találd meg!

Michael percekig ült a tábla fölött és az állást tanulmányozta. Világosnak semmi esélye. Mi az, amit nem lát?

- Szóval - gondolkodott hangosan - ebben az állásban én veszíthetek, azt mondod. Én pedig azt látom, hogy nem. Vajon mi az, amiről megfeledeztem?...

Aztán rájött. Fölkelt, megkerülte az asztalt és odalépett Dianához, aki talányos mosollyal nézett föl rá. Lehajolt és megcsókolta.

- Nyertél - mondta Diana kicsit később.
- Ezt melyik sakk-könyvből tanultad?
- Egyikből se. Ez nincs benne a sakk-könyvekben.

Éjfél is elmúlt, amikor Michael kilépett az Almavirág utcai bérház kapuján. Az utcalámpák fénye alig hatolt át a gomolygó ködön, de elég volt ahhoz, hogy az utat tudja. Zsebre vágta kezét és útnak indult, keresztül a városon. Gardnerék az északkeleti városrészben laktak, nagyon messzire Lane-éktől.

A Diófasornál megszemlélte a nagy szellemalakoknak tetsző fákat, amelyeket kettesével zártak fóliaburok alá, s átvágott két szellem között, ahol a fóliát a fasor talajához rögzítették. Ekkor puhát érzett a könyöke alatt, aztán hozzásimult valami kicsi és nedves dolog.

- Nofene.
- Szia - jött a ködből egy hangocska.
- Hát te mit keresel itt?
- Eléd jöttem.
- Hazatalálok.
- Tudom.

Pár percig szótlánul ballagtak a ködben. Michael kisvártatva lenyúlt, hátrahajtotta a sötétkék kapucnit és megsimogatta útitársa haját. - Derék kis jószág vagy. Honnan tudad, mikor indulok?

- Megbízható forrásaim vannak.
- Csak nem valami utcaseprőgépet állítottál a nyomomra? - nevetett Mike.

Húga hallgatott. Nem árulta el informátorait.

- És ha kiszeded belőled?
- Egy Lane nem fél a kínvallatástól - húzta ki magát a gyerek.
- Honnan veszed?
- Apa mondta.

Mike hirtelen lehajolt és benyúlt a kabát alá. - És a csiklandozásról mit mondott?

Nicky sikkantott egyet, aztán megugrott és futásnak eredt a ködös utcákon. Mike utánvetette magát. Így kergetőztek egészen hazáig.

Mire hazaértek, a kislánynak jó száz yard előnye volt. Mike sehol se látta a kertben, benyitott hát a házba. Az előszobában égett a villany, a fogason ott lógott Nicky kabátja. Ő is kibújt a sajátjából és a keresésére indult. Csakhamar fölfedezte a lépcső alatt, a falhoz lapulva, nagyra nyílt szemekkel, mint az üzőtt vad. Bátyja nevetett.

- Előjöhetsz. Nem bántalak.

Nicky előlépett és átkarolta Mike nyakát, aki fölkapta és a karjára ültetve vitte föl a lépcsőn.

- Új szomszédokat kaptunk - csacsogott a gyerek -, rengeteg gyerekük van, az apjuk orvos és nagyon barátságos. Vacsoráztál már?

- Hm?... well, már nem is tudom.

- Mit szólnál egy rántottához piritóssal?

- És francia sajttal.

- Megegyeztünk.

Mike belépett a szobájába és letette hűgát, aki nyomban szaladt a konyhába. Míg bátyja átöltözött és ágyba bújt, megsütött mindent és szaladt föl a tálcával.

- Mondd, tudsz te korcsolyázni? - kérdezte Mike, míg testvére folszeletelte a paradicsomot.

- Hogyne... bár még sosem próbáltam.

- Hát akkor honnan tudsz? - nevetett Mike, s megpöckölte a gyerek orrát.

- Tanultam a gyárban.

- És vizsgáztál is belőle? - emelte piritósára a rántottát és beleharapott.

- Azt nem kellett. Elhitték, hogy tudom a tananyagot.

- No, akkor holnap kiviszünk és bemutatthatod, mit tudsz. Most már kemény a Severn háta.

- Ünke? - kínálta a lány a sajtot.

- Diana is jön.

Nicolette egy pillanatig lehajtott fejjel gondolkodott. - Neki valószínűleg jobban fog menni: van korcsolyája.

Töltött egy pohár narancslevet.

- Neked is lesz, csacsi. Legalább ötszáz régi korcsolya hever a pincében, találni fogunk megfelelőt. Jó?

- Jó. Szeretem a korcsolyákat.

- Igen?

- Igen. Ők is fémből vannak, akárcsak én.

Ezen az éjjelen is, mint mindig, amióta a világra jött, Nicky a sötét nappaliban ült az egyik fotelban és türelmesen várta a reggelt. Nem hiányzott neki a cselekvés, az unalmat nem ismerte. Nyugodtan várta, hogy a sok-sok tízezred másodperc leteljen.

Az elmúlt délelőttön Michael éppen órála tanult a technikaórán, használjuk hát ki az alkalmat, hogy most ráér: pillantsunk be a barna fűrtök alá, a kis formás fejecskébe.

Csak képtelen persze. Nicolette aligha venné jó néven, ha megpróbálnánk felnyitni a fejét - ezzel bizonyára az olvasó is hasonlóképpen van -, ráadásul túl sem élné, hiszen a házban egyenletes huszonkét fokos hőmérséklet van. De még odakint sem, ahol mínusz tizenkettőt lehet mérni, ott se végezhetnénk el egy efféle műtétet. Ember és robot között az egyik nagy különbség: az emberi agyon végzett orvosi beavatkozásoknál tisztaságra van szükség, a robotagy számára pedig a hideg a fontos.

Nicky kobakjában dermesztő hideg van, harminchárom fok fagypont alatt. Csak ezen a hőmérsékleten működőképes a múlt század nagy találmánya, a bion: ha öt fokkal melegebb lesz, már leáll a működése, újabb öt fok hatására pedig könnyű szerves párává oszlik.

Működést kell mondanunk, hiába suta ez a szó, mivel mindmostanáig nem sikerült eldönteni, micsodák a bionok voltaképpen. Élő szervezetre és élettelen dologra egyaránt emlékeztetnek, tulajdonságaik mindkettőre jellemzőek. Mivel egy bion önmagában nem bion, társak nélkül hamar leáll elektromos aktivitása, a robotikusok egy része hajlamos a bionagyat soksejtű élőlénynek tekinteni; hiszen ránk, emberekre is az a jellemző, hogy egy-egy sejtünk nem sokra megy a többi nélkül.

A bionokat Stewart D. Cheng találta fel a múlt század közepén, ezzel új alapokra terelve az elektronikus agyakkal már szépen boldoguló robotikát. A bion adattároló kapacitását már nem lehetett a hagyományos mértékegységekkel mérni, ezek éppúgy értelmüket veszítették, mint az emberi agy esetén. Nem lehet megmondani, mennyi információt tárol egyetlen bion - ahogy azt sem, mennyit tárol egy idegsejt. Nincs értelme a kérdésnek, az adatok nem a sejtekben vannak, hanem a köztük levő kapcsolatokban, azazhogy az idegsejteknel ezt csak gyanítjuk, a bionoknál egész biztosan így van. S a tárolókapacitás nem egyenesen arányos a bionok számával: ezer bion tárolókapacitása jelenti az új információs alapegységet, a nibut, de kétezer bionban nem két nibu, hanem tíz fér el, háromezerben már száz; egy Nicky-forma robot agyának százmillió bionjában pedig mintegy félbilió nibu (négy-ötszáz giganibu) tárolható. Ezt a számot erősen csökkentti ugyan, hogy az agy kétharmada nem tud adatokat tárolni, mert a robot vezérléséért, gondolkodásáért felelős műveleteket kell ellátnia, tehát ez a rész használja fel a harmadik harmadban elraktározott adatokat; de még így is óriási kapacitásunk marad, aminek a gyárban legfeljebb fél százalékát töltik meg a rengeteg előregyártott ismerettel.

Visszatérve magukra a bionokra, ha mibenlétükkel nem is igen vagyunk tisztában, azért megnézhetjük őket. Ennek egyik módja a robotgyárak biontenyésztőibe tett látogatás lenne, ha ott bármit is látni lehetne belőlük a vastag falú hűtőszekrényekben - a másik módja szobahőmérsékleten is megvalósítható, s abból áll, hogy felütjük Mike technikakönyvét a kétszázhatvankettedik oldalon. Több kép is van itt róluk.

Önmagában a bion egy kis kék pötty, s ha erősebbre állítjuk a mikroszkóp nagyítását, nagyobb kék pöttynek fogjuk látni. Ennyi. Semmi látható szerkezete nincsen, sem sejtmagja, sem citoplazmája - a bion nem sejt. Csak úgy viselkedik, mintha az lenne. Csupán fotonmikroszkóp alatt, amikor a molekuláris szerkezetét vesszük szemügyre, derül ki, hogy a valóságban hihetetlenül bonyolult: háromszáz szerves óriásmolekulából áll, amelyek többsége van olyan komplikált, mint az emberi DNS egy-egy kisebb részlete. De csak a bonyolultságában hasonlít a DNS-re, semmi másban. Nem tudja reprodukálni magát, nem tud más molekulákat, még kevésbé egy másik biont előállítani. A bion nem szaporodik és nem pusztul el, legalábbis nem öregedés folytán, legfeljebb baleset következtében. Nincs szüksége táplálékra sem, kivéve az elektromos áramot, de az sem létéhez kell, hanem az adatfeldolgozáshoz.

Meglehetősen tárgyyszerű tehát, mégis vannak élőlényekre emlékeztető tulajdonságai. Ha néhány ezer biont elhelyezünk egy speciális folyadékban, aminek a neve bionolit, összekapcsolódnak egymással és bionblokkokat szerveznek teljesen maguktól. A bionblokkok mérete tíztől több ezer bionig terjedhet, de nem úgy kell ám elképzelni őket, hogy a bionok egymás mellé úsznak és összetapadnak; nem, maradnak a helyükön, de felfigyelnek egymás elektromos jeleire, amiket a bionolit közvetít. A bion valahonnan tudja, hogy a jeleket azonos blokkba tartozó társa küldte-e vagy „valaki más”. A továbbiakban a bionblokkok kommunikálnak egymással a szupravezető közeg révén, még hozzá egy olyan nyelv segítségével, amit Cheng első bionjai teljesen maguktól, a legcsekélyebb tanítás nélkül fejlesztettek ki. Ha egy

újonnan létrehozott biontenyészetet (a szó megtévesztő, hiszen a bion nem szaporodik, így nem tenyészthető, mégis így hívják) a korábbiaktól elkülönítve gyártunk le, az másképpen fejleszti ki magának ezt a nyelvet, s ha két tenyészetet egyesítünk, azok csak hosszú idő, több tucat ezredmásodperc elteltével tanulják meg egymás nyelvét. Az persze, hogy egy robotagy bionjai milyen „nyelvjárást” használnak, nem befolyásolja a robot kapcsolatát más robotokkal, hiszen ez már egyezményes elektronikus nyelven történik; a bionok egymás közötti jeleit nem is lehet a bionoliten kívül továbbítani, mert eltorzulnak.

Ha tehát szétszedünk egy bionagyat, a gyémántacél héj és a különleges hőszigetelő burkolat alatt néhány pint kék masszát fogunk találni; színe kicsit hasonlít az alkonyi égre vagy talán Nicky szemére, de ha áram is van benne, akkor a sűrűn cikázó jelek mikroszkopikus méretű felvillanásokat keltenek benne, amiktől sejtelmesen csillámlik. Állaga talán a dijoni mustárra emlékeztet, bár nehéz összehasonlítani, hisz hallatlan hideg.

A bionok tehát blokkokba, a blokkok pedig agyközpontokba szerveződnek; itt kezdődik az ember irányító szerepe. Egy különleges program gondoskodik arról a bionagy legyártása közben, hogy az összes szükséges agyközpont létrejöjjön. A robot szerkezetét irányító agyközpontokat az ábécé betűivel jelölik, a többi feltalálójukról nevezték el.

Itt azonban meg kell állnunk, mert ha belemerülünk a roboneurológia tudományába, soha ki nem keveredünk útvesztőiből. Talán emlékszik az olvasó, hogy két éve nálunk rendezték a roboneurológusok nemzetközi konferenciáját - Cambridge-ben tíz napig megállás nélkül beszéltek a híres-neves tudósok kizárólag erről az egy dologról: a kicsi agyközpontokról robotjaink fejében.

Például a J-agyközpontról, amely Nicolette-ünk napirendjét, rendes és rendkívüli elintéznivalóit tartja számon, tehát notesz és határidőnapló egyetlen köbmilliméterben. Most éppen jelez: hat óra, ideje indulni Mr. White-hoz. Még közbeszól az R-agyközpont is, ami azért felelős, hogy Nicky ne pontosan hat óra nulla perc nulla másodperckor keljen fel a fotelból, mert ez emberszerűtlen; találmra kijelöli a hat óra kilenc perc huszonnégy másodpercet, s Nicky türelmesen megvárja, amíg elérkezik ez az idő is. Végül az agy főparancsnoka, a minden fölött irányítást gyakorló A-agyközpont utasítást ad, s Nicky egy könnyed mozdulattal feláll.

A barna nadrágja van rajta és Steve egyik fehér trikója. Áthalad az elfüggönyözött, így majdnem teljesen sötét nappalin, benyit a szobájába és kihúzza egy fiókot. A szobában még sötétebb van, de nem gyújt villanyt, nincs rá szüksége. Kivesz valamit a fiókból, gondosan a hajába illeszti és kisiet az előszobába. Cipőt húz, kabátot vesz, sapkát, sálát, kesztyűt, aztán félrehúzza a hőszigetelő lapot, ajtót nyit és kilép. Háta mögött helyére siklik a szigetelőlemez.

Odakint kivételesen nyoma sincsen ködnek, valamikor az éjjel eloszlott. Kristálytisza idő van, s ami a hőmérsékletet illeti, rövidesen Christies is bekerülhet a sarkvidéki kutatóállomások névsorába. Huszonegy fok fagyponthoz alig.

- Lesz az még több is, amondó vagyok. Kemény télre számíthatunk.

- Ez végül is jó önnek, Mr. White.

- Ugyan miért?

- Nagy hidegben az emberek többet esznek.

Az idős boltos nevetett és végigsimított a kislány fején.

- Hát lehet. De amúgy egy porcikám se kívánja. Bár én nem panaszkodom, se reumám sincsen, se fázékony nem vagyok.

- Magam is így vagyok vele, uram.

Beszélgetés közben Nickynek szaporán járt keze-lába: tejtermékes csomagokat rakodott be a hűtőládákba. - Mr. Turner szeretne ebből a joghurtból néhány kartonnal, uram. Vinnék neki hazafelé menet.

- Majd elvitetem a robotokkal.

- Útba esik, Mr. White.

- Akkor is. Te önkéntes segítő vagy, a városnak meg érdekeltsége van a boltban. Dolgozzanak csak meg a részükért.

- Nekem is van részem az ön üzletében, uram - jelentette ki a lányka egy tulajdonos büszkeségével.

- No igen - nevetett a boltos -, közvetve persze hogy van, Atkinsonon, Jacksonon keresztül.

A kislány nagy műgonddal elrendezte az utolsó svájci sajtokat. - Következésképpen érdekemben áll besegíteni és például kivinni a joghurtokat Mr. Turnernek.

- Számár vagy - Mr. White mit sem tudott arról, hogy ezt Nicky naponta ötször hallja különböző összefüggésekben -, éppen hogy nem áll érdekedben. A te osztalékod ugyanis ettől semmivel sem növekszik.

- Micsoda? - jött egy hang az ajtóból. - Már osztalékot is kapsz? Jó reggelt.

- Jó reggelt, Mrs. Banks - sietett a gyerek segíteni -; nos, egyelőre még nem, jelenleg folyik az alkudozás.

A felnőttek jót nevettek. Közben belépett Miss Baker is, jó reggelt kívánt és a vidámság okát tudakolta. Elmesélték neki.

- No hiszen - derült Miss Baker. - Hallod-e, fiam, ha tiszteled kicsit az első törvényt, ugyan nem kötsz üzletet ezzel a vén csirkefogóval. Hisz annyi osztalékot nem fizet, amiből egy tucat tojást megeszik az ember.

Nicky máris indult a tojásért.

- Hát az igaz - dörögte a boltos, aki csakugyan nem fizetett osztalékot: a tulajdonosok kedvezmények formájában részesedtek a haszonból. - De késő bánat, hisz rég megkötöttük azokat az üzleteket.

- Tán magának is van egypár fontja az ő bőre alatt - bökött Miss Baker a zöldségek körül sűrűlő gyerekekre.

- Nemigen. Tudja, az írók vállalkozásába nem fektettünk pénzt.

- Persze, igaza van, elfeledtem. Hanem jó, hogy mondja. Mrs... hol van, Mrs. Banks?

- Itt - jött a felelet hátulról, ahol az újságíró egy újfajta mosószer dobozát olvasgatta.

- Gondoltam, megkérdezem, maga otthon van a városi befektetésekben. Megint összejött egy kis pénzem, s azon töprengök, hova tegyem.

- Hát az újság most nem kér belőle - jött közelebb a fiatalasszony -, mi jól el vagyunk látva. De Marcus mintha mostanában adna ki pár újabb részjegyet.

- Még tízezer font van lekötetlenül, asszonyom - kottyant bele a gyerek, szorgalmasan rakva zacskóba a paradicsomokat.

- No, az jó is lesz. Mindig szerettem a szép üvegtárgyait. Köszönöm a tanácsot, Mrs. Banks.

- Ha parancsolja, kisasszony - helyezte a pultra Nicky a csomagot -, bejelenthetem az igényét a városházán.

- Hisz az ki se nyitott még, te!

- De a számítógépük...

- Persze, igaz. Nem, jobb szeretem az ilyesmit magam. Majd délelőtt bemegyek.

- Igen, Miss Baker - mondta a gyerek engedelmesen.

Az újságíró és a boltos összenézett. Miss Baker továbbra se bízott a robotokban.

- Bár lehet, hogy jobban teszem, ha inkább a városházának adom - tűnődött. - Ha olyan telünk lesz, amilyenre számítok...

- Felkészültünk, úgy hiszem - mondta a másik hölgy.

- Fel, fel, nem mondom én, hogy nem készültünk fel... de tudja, hogy van az, jó öreg Szent Péter mindig ki tud találni valamit, hogy az ember gyereket zavarba hozza. Jó reggelt, Mrs. Benson.

- Jó reggelt mindenkinek - lépett be Mrs. Annabel Benson, aki szegről-végről kollégája volt Mrs. Banksnek: az MLTV-nél volt hírszerkesztő. - Csak egy pillanatra jöttem, Mr. White, hogy egy csirkét hazavigyek. Gyorsan kisütöm és magammal viszem ebédre.

Nicky szaladt a csirkéért.

- Mit gondol a télről, Annabel? - kérdezte Miss Baker.

- Aj, ne is mondja. Vagy a nyakunkba szakad egy éktelen hótömeg a tél közepén, vagy lefagy a fülünk csücske is.

- No, lássa, én is így gondolom - mondta Miss Baker határozottan, s mint aki pontot tesz a mondat végére, a pultra koppintott egy kéteuróst. - S ahogy elnézem, elkel majd a jó meleg fülvédő a télen.

- Köszönöm, kislányom. Ugye fölírja a számlámra, Mr. White?

- Persze, menjen csak, Mrs. Benson. Vizontlátásra. Alighanem igaza lesz, Miss Baker... de azért azt a pénzt szerintem odaadhatja Marcusnak. Legfeljebb ha a városnak nagyobb szüksége lesz rá, majd ő adja tovább O'Connellnek.

- Az már igaz - bólintott a hölgy, s mérgesen nézett a gyerekekre. - Hát a citrom hol marad?

- Bocsánat, kisasszony - Nicky repült a gyümölcsök közé.

- Ej, hisz nem is kért citromot, Caroline - mondta az újságíró békítően.

- Hogyne kértem volna. Csak emlékszem, szenilis tán még nem vagyok.

Pedig tényleg nem kért, s ezt ő is tudta. Nicolette meghozta és tisztelettudóan átadta a somerseti melegházi citromot, amit a hölgy zsebébe sülyesztett és a végösszeget tudakolta.

- Még ötven centet kapok, Miss Baker - felelte a tulajdonos.

Az idős hölgy a tárcáját böngészte. - Már csak hazaim van, mennyi az, huszonkét penny? Tessék. Isten megáldja magukat, hanem... te robot!

- Kisasszony? - perdült oda a gyerek.

- Tudsz te kötni?

- Még sosem próbáltam - lepődött meg az -, de...

- Hát jó lesz, ha megtanulsz mielőbb, és csinálsz magadnak fülvédőt te is.

- Ezt mondta?

- Ezt.

Mary elgondolkodott. Valahogy furcsállotta a lelki szemei előtt megjelenő látványt: Nicolette komoly arccal üldögél a fotelban és fülvédőt kötöget. Megpróbált visszaemlékezni, ő vajon kötött-e ennyi idős korában, s megállapította: igen. Sőt még George is, amint valamikor elmesélte, bár ő csak tanulgatta egy kicsit az öreg Mrs. Walterstől, aki Manchesterben a szomszédjuk volt. És látta már kötni Lillian Jacksont is, úgyhogy nem veszett ez ki az ő generációjukkal. Hát akkor?...

No persze - Nicky gép. A gépek pedig nem úgy szoktak kötni, hogy beülnek a fotelba és időnként teát kortyolgatnak, aprósüteménnyel. Lent a pincében van egy ősrégi kötőgép, az például sose tette.

Ezen jót mosolygott és megsimogatta kislányát.

- És van kedved hozzá?

- Well, úgy néz ki, lesz mitől féltennem a fülecskéimet.

- Tanultál valami kézimunkát a gyárban?

- Csak varrni. De gombot is!

Így hát amikor Mike hazatért az iskolából, a család hölgyeit a nappaliban ülve találta, elmélyült munkában.

- Szaporíts pár szemet, kislányom.

- Három jó lesz?

- Igen, azt hiszem. Majd lemérjük és aszerint folytatjuk.

- Hát ti? - nevetett rájuk Michael.

Nicky komoly arccal fölneézett rá. - Kötni tanulok. Elkel majd a fülvédő a télen.

- Csacsikám, hisz műanyagból van a füled.

- Másoké nem. Ez itt apáé lesz - mutatta föl a munkát. Fehér gyöngyfonallal dolgozott, hozzáillő vékony tűvel. - Neki van közöttünk a legnagyobb füle - tette hozzá áhítatos tisztelettel.

Anyja és bátyja összenevetett.

- Éhes vagy? - a gyerek már tette volna le művét.

- Maradj, majd én megcsinálom. Ez a látvány mindent megér. Le kellene fényképezni benneteket, ahogy ültök a kézimunka fölött. *A Lane hölgyek fülvédőt kötnek a csatába induló harcosoknak*, ez lenne a címe. Alcím: *Az egyikük masina*.

A Lane hölgyek egymásra néztek. Nicky határozott mozdulattal belebökte a tűt a szembe, csinált két fordítotat, aztán szaporított és új sort kezdett.

Két órával később már nem volt ilyen magabiztos. Végigpillantott a Severn tükörsima felszínén, ahonnan már napokkal korábban eltűnt a vékony jeget jelző utolsó piros zászló is. A jégpáncél vastag volt és erős.

- Diana... Michael - mondta gyorsan -, ha történne valami... van egy tízesem a szobámban, az íróasztalfiókban, rátok hagyományozom.

- Ó, Nicolette - szavalt a bátyja -, lelki nagyságod megrendít. Utolsó leheleteddel is az emberiség javát óhajtod szolgálni, amiképpen azt tevéd vala egész életedben. No, uzsgyi!

S lökött hűgán egy nagyot. Nicky siklott néhány yardot, aztán megfordult és megállt a jégen, szálegyenesen.

- És most?

- Kezdj el közlekedni, hadd lássam, mire jutsz. Csinálj egy nyolcast!

- Hisz még az egyest se tudom...

De azért elindult, leírt egy nagy ívet, visszakanyarodott, s szép nyolcast rajzolt a jégre.

- Tud ez korcsolyázni - mondta Diana -, s nem is rosszul, szépen mozog. Menjünk mi is.

Kevesen voltak a jégen, talán tucatnyian; a korcsolya inkább hétvégi szórakozás. Ilyentájt, amikor senkinek sincs ideje egy-két óránál tovább maradni, nem jönnek sokan. De azért ott körözött Sheila Harris és Tim Davidson, aki tavaly megnyerte az iskolai bajnokságot. Ott volt Nigel Hampton, aki jégkorongozó akart lenni, s addig is gyakorol, amíg be nem tölti a tíz évet és fölvétele nem kérheti a megyei gyerekcsapatba; és ott volt Jane Carter, aki többet esett, mint haladt.

- Segíthetek, kisasszony? - siklott mellé a kis robot.

- Nem - mondta Miss Carter szigorú arccal. - Bízd rám. Fog ez menni.

Nicky továbblendült: néhány yarddal odébb Sheila Harris éppen elvesztette az uralmat korcsolyái fölött. A robotagy néhány tizedmásodpercig számításokat végzett, röppályák és valószínűségek sorakoztak fel, s egykettőre kijött az eredmény: Sheila úgy esik, hogy meg fogja ütni magát. Egy gyors mozdulat a bal lábbal, s máris ott volt mellette; Sheila a vállára nehezedett és állva maradt. Nicky fölnézett rá, kérdő arccal, hogy minden rendben van-e.

- Kösz - mondta Sheila. - Jé, jegesmacik!

A kis robot meglepve követte a tekintetét.

A Fő tér felől öt apró jegesmedve közeledett a jól ismert nemzeti viseletben: fehér bunda, fekete orr, kis félkör alakú fülek. De az orrok alatt egy-egy Jackson-gyerek arca volt látható, mellettük pedig ott lépdelt Violet Jackson hosszú liláskék kabátjában, prêmes sapkában, s mögötte öt másodosztályú robot.

- De jópofa - nézte Diana, amint az öt kis jegesmedve ötfelé siklik a jégen, nyomukban a vigyázó robotokkal. - Biztos Mr. Stuart varrta nekik.

A következő napokban a higanyszál szabadesésbe kezdett, s időnként már a mínusz harminccal kacérkodott. Aztán meggondolta magát és ismét emelkedett, egészen a fagypont alatti tizenöt fok szubtropikus klímájáig. A Jackson gyerekek új divata hamarosan elterjedt, s városszerte mindenütt kis jegesmedvéket lehetett látni. A fehér kezeslábasok jól tartották a meleget.

Tizenhatodikán becsukták az iskolákat. Péntek volt, két nap múlva aranyvasárnap, a jövő hét öt hétköznapiján már nem mennek tanulni a gyerekek. De máshová se nagyon mentek: szombaton sarkvidéki léghuzat jelent meg a város fölött, s csakis megköthető fejfedőben lehetett kilépni az utcára. Tizenöt fok volt, de negyvenet lehetett érezni az orkánszerű szélben.

S még rosszabbodott. Stacey lakói behúzódtak házaikba és az alattuk húzódó, jól hőszigetelt alagúrendszerbe, ami bonyolult labirintusban kerülgeti a fagyökereket. A christiesieknek nem voltak alagútjaik, így hát bebújtak házaikba és csak akkor mozdultak ki, ha muszáj volt.

Vasárnap délelőtt a szél egy órácskára szünetet tartott, kimerült a másfél napja tartó zúgásban. Most épp csak annyira fújt, hogy ha az ember - amint George mondta valamikor - kinyit egy újságot a Fő tér sarkán, két perc múlva a folyó túloldalán leli magát.

De George most nem volt otthon, s Mary sem; Bobbie-t vitték be Shrewsburybe Cousins doktorhoz, mert nagyon köhögött. Mike a délelőttöt Gardnerékkal töltötte, a hátramaradt gyerekeket Nicky őrizetére bízta hát. Nem sokáig őrizte őket. Johnny orrhegyig bebugyolálva átszaladt Sutcliffe-ékhez (nem, nem Laurához, hanem Bill Sutcliffe-hez; arról ő már igazán nem tehetett, hogy Laurával testvérek), Steve meglátogatta Bensonékat, a kislány így egyedül maradt. Ellenőrizte az ablakok szigetelését, aztán helyet foglalt a nappaliban és várakozott.

Az ablakon kinézve és a ház különböző pontjain elhelyezett kamerákon át figyelte a külvilágot, készen arra, hogy ha valamit látna, ahol segítségére van szükség, megjelenjen. Hisz ez volt a dolga. De nem történt semmi különös. Mr. Sutcliffe és Mr. Stray haladt végig a Hegy utcán élénk beszélgetésbe merülve, kezükkel néha fejükbe nyomva a kalapjukat. Aztán Mrs. Carson jelent meg a Mező utca sarkán, hazafelé tartott. Majd két ismeretlen, egy nagykabátos férfi és egy lány, de láthatóan nem együtt jöttek. A férfi átment az utca túloldalára és benyitott Sutcliffe-ék kertkapuján (ezek a Sutcliffe-ék nem azok a Sutcliffe-ék, akiknél Johnny volt, és nem is az a család, amelyiknek feje most ment el Mr. Strayjel - egész csomó Sutcliffe lakik az utcában), a lány pedig továbbhaladt és határozott mozdulattal belökte a tizennyolcas számú kertkaput.

Nicky fúrge mozdulattal fölkelt és kisietett ajtót nyitni.

- Nofene - torpant meg a lány az ajtóban. - Hát te ki vagy?

A kislány gondolkodott egy tízezred másodpercet, visszakérdezzen-e. Elvégre úgy illik, hogy először a vendég köszönjön és mutatkozzék be. De a vendég ember, ő pedig robot. Nicky jól tudta, hogy Eddie Jackson ilyen esetben bemutatkozna és ugyanazzal a mondattal a vendég kilétét kérdezné, udvariasan bár, de határozottan; Violet pedig, akire ő, Nicky nemcsak a tizenöt hüvelyknyi magasságkülönbség miatt nézett föl, tartózkodóan kifejezésre juttatná nemtetszését és mindenekelőtt óhajtana tudni az érkező kilétét. Mert a Jackson család robotja nem akármilyen; s mivel erről Mr. Jackson nem adott parancsot, a két robot eltérő véleményt alakíthatott ki. A lányka végül úgy döntött, kicsi ő még ahhoz, hogy fönn hordhassa az orrát, így hát meghajtotta magát.

- R. Nicolette Lane, kisasszony. Miben segíthetek?

- Lane?! - rikkantotta az.

- Lane...

- Kije vagy te George-nak?

- A lánya, kis...

- Ezermilliom kartács és ágyúgolyó! Akkor miért nem eresztesz be? Már cseppfolyósodik az oxigén a hátam mögött.

Nicky félreállt az útból, hisz valóban hideg volt, de azért megengedett magának egy ellenőrző pillantást a jövevény háta mögé. Nem látott oxigéncsöppeket.

Az érkező fesztelenül hozzálátott, hogy kibújjon a kabátjából, s a gyerek udvariasan segített neki. Közben néhányszor eltűnt a lány derékig érő, rótvörös hajsörénye alatt, ami ráborult a fejére, s ilyenkor egy-két pillanatra nyoma veszett.

- Úgy! Hol vagy, no? Hadd nézzelek.

Nicky előkecmergett a hajak közül.

- Nicky?

A kislány bólintott.

Barátságos villanás érkezett a smaragdzöld szemek közül, s a lány kezét nyújtott.

- *Dia duit!*⁹ Én vagyok Fiona Ní Chiarraigh.

- *Dia is Muire duit!*¹⁰ - rebegette a gyerek. Sejtelve sem volt róla, ez mit jelenthet, de megjegyezte, amikor Mr. White ezt felelte Mr. Chamshroinnak; s ő most szépen megismételte, reménykedve, hogy ez a helyes válasz.

- *Bhuel, an labhairteann tú i nGaeilge?*¹¹ - kérdezte a jövevény jóváhagyólag.

A mélykék szemek nagyra, kerekre nyíltak és rácsodálkoztak.

- No, nem baj. Köszönni tudsz, ez is valami. Fiona éhes.

Nickynek jók voltak a reflexei, de ezúttal mire csak a száját kinyitotta volna, a lány már eltűnt a konyhában. A kislány néma fohászt rebegett Asimov szelleméhez, hogy családja tényleg ismerje a jövevényt, s utánament, hogy illően megvendégelje.

Fiona Ní Chiarraigh nem evett sokat, amint az illett is vékony termetéhez, de annál nagyobb átéléssel és vehemenciával. Nicky csak kapkodta a fejét, amint a különböző élelmiszerek szinte a levegőben röpködve álltak össze egy jókora sajtos-szalámis-sonkás-algás-tojásos szendviccsé, amihez somerseti paradicsom és uborka csatlakozott, no meg jóféle indiai tea. A kislány nyugtalansága lassan elcsitult, látva, hogy a vendég mindennek tudja a helyét, még a késeknek is, amiket Mary nem a többi evőeszközzel együtt tartott, hanem külön helyen, a tűzhely mellett egy fiókban. A narancsléből is töltött magának, megsózta művét, aztán tovább kotorászott a fűszertartóban.

- Hát a bors megpattant?

Nicky szaladt a kamrába. Pár napja Mike leverte a borstartót és mire észrevette volna, már rá is lépett, úgyhogy azóta a gyári dobozban tartották a borsot. Fiona Ní Chiarraigh megköszönte, bőségesen alkalmazta szendvicsein, s hozzálátott. Közben kíváncsi tekintettel méregette Nickyt, aki jó étvágyat kívánt neki.

- Ha nem eszöl, sose leszöl nagyobbacska - volt a felelet.

A kislány nem bánta, hogy megkínálják a saját konyhájában: köszönettel azt felelte, nemrég reggelizett. De hogy a vendégnek társaságot szolgáltasson, maga is csipegetni kezdett egy darabka sajtot.

- Hát ez a sok mihaszna hova lett?

---

⁹ Szó szerint: Isten neked (gael üdvözlés)

¹⁰ Isten és Mária neked (válasz az előbbire)

¹¹ Hát te beszélsz gaelül?

- Mindenki másfelé - mondta kis habozás után. Amíg biztosat nem tud, ő bizony el nem mondja, ki hol van a családtagok közül. Egy Brirob mindig ügyeljen a biztonságra.

- S mikor kunkorodnak haza?

- Ebédre itthon lesznek - felelte megkönnyebbülten, amiért nem kérdezik tőle a pontos helyeket.

- Hámóá? - jött a következő kérdés a szendvics mögül.

- Tíz óra negyvennyolc.

Hallgattak egy sort. A szendvics lassan eltűnt a fehér gyöngyfogak között, a zölden szikrázó szempár pedig érdeklődve tanulmányozta Nickyt. A kék nadrágja és az a fehér blúz volt rajta, amit Mary pár nappal korábban vett a városban.

- Úgy - ez volt a gyászbeszéd a szendvics fölött. - Akkor Fiona mama elmegy és üdvözlő pár ismerőst a városban. Majd jövök.

S indult a kabátjáért, ám ekkor nyílt az ajtó és belépett John. Egymásra meredtek egy pillanatra. Nicolette pici szíve a torkában dobogott.

- Né csak - mondta Fiona Ní Chiarraigh széles vigyorral.

- *Fiona!*

- Ide hozzám, öreg lókötő!

John a nyakába ugrott, a lány megforgatta a levegőben, Nicky pedig gyorsan lekapta a fejét, mielőtt lesodorja a lábaival. Becsukta az ajtót, amit a fiú nyitva hagyott, s megkönnyebbült sóhajt hallatott. Tényleg ismerik.

Tizenkettő nyarán történt, hogy Caoimhín Ó Ciarraigh eladta londoni lakását és Manchesterbe költözött fiával, Iainnal. Ceatharn néni akkor már nem élt, George nem is ismerte. A két fiú sokat kóborolt együtt a Mersey és a Bollin partján, az oldhami erdőkben. Aztán együtt jártak egyetemre. Iain tizennyolcban nősült, George húszban. Mindketten Christiesben telepedtek le párjukkal. Tizenkilencben jött Seán - Iain ekkor már Johnnak írta és ejtette a nevét, de a fia gael keresztnévet kapott -, huszonháromban Michael, s még abban az évben Fiona is. Huszonkilencben Caoimhín Ó Ciarraigh hazatért Tiobraid Árannba, hogy ősei földjén fejezze be életét, s családja vele tartott. Később John katedrát kapott Dún Laoghaire-ban, s ettől kezdve, a harmincas évek nagy részében a gyerekek jobbára csak a szünetekben jöhettek Christiesbe. John utoljára harminchatban járt itt, Fiona harminchétben.

- Az idén viszont fölláztam. Felnőtt ember vagyok, nem ülök mellette, mint a fababa. Hétszámra ki se mozdul, csak írja a könyveit és előadásokat tart. Úgyhogy mozgásba csaptam és eljöttem. Van még ebből a narancsléből, *céadsearc?*¹²

Száztizenhat fontot nyom és öt láb hat hüvelyk nyolc vonal magas. Vékony alakja és óriási vörös hajsörénye magasabbnak mutatja valódi természeténél. Zöld szeme ezerféleképpen csillan és szikrázik, titokzatos tüzek gyúlnak benne akár olyan témákra is, mint a narancslé. Higanygőzként robbanó temperamentum, ókelta misztikum és költői képzelet - ez a tizenhét esztendő Fiona.

---

¹² kis szívem

Már ha elképzelhető egyáltalán olyan jellemrajz és tulajdonságfelsorolás, aminek a végére oda lehet biggyeszteni: „ez Fiona”. Mindenki ismeri Christiesben, Tiobraid Árannban, Dún Laoghaire-ban, sőt Baile Átha Cliathben is, mert aki egyszer látta, többet el nem felejt - s mégsem ismeri senki. Most ilyen, fél perc múlva másmilyen lesz.

Leszállt a buszról és nyílegyenesen jött a Hegy utcába, szokásos utazósebességével percek alatt megtéve az utat, s a hideg, szélfútt utcákon alig találkozott emberrel - egy óra múlva mégis arról beszélt az egész város: megjött Fiona. Vagy majdnem az egész.

A polgármesteri hivatalba mindenesetre még nem jutott el a híre. O’Connell polgármester gyanútlanul ült az irodájában Mills főmérnökkel és az időjárás elleni védekezéssel kapcsolatos számadatokkal, amikor kivágódott az ajtó és berobbant Fiona.

- Hát itt vagy, Ó Chonail, öreg cimbora!

Ha az olvasó azt hiszi, hogy a polgármester ráüvöltött a betolakodóra és kikergette az irodájából, bizony téved. O’Connell széles mosollyal ugrott talpra és kinyújtotta felé a kezét.

- Fiona Ní Chiarraigh, hát téged is látni végre?

Hosszas ölelgetések következtek, majd egy hátbavágás a megrökönyödött főmérnöknek, aki nem volt christiesi: csak erre az évre szerződötték Birminghamból, így hát éppoly ismeretlen volt neki a lány, mint Nicolette-nek, aki majdhogynem újszülött még.

- Úgy! Majd jövök. Gratulálok, derék öreg cimbora.

Mármint ahhoz, hogy polgármester lett belőle időközben. S már ott sem volt, vörös tűzgolyóként süvített tova.

Mikor hazaértek, Mary nyomban fölvitte Bobot a szobájába és lefektette. George követte volna őket, de megakadt a szeme a nappalin, ahol további két gyereke ült és ünnepélyes képpel nézett rá. Johnny elvigyorodott, Nicky ajkain kicsit tanácstalan félmosoly jelent meg.

- Hát titeket mi lelt? - lépett be, s ekkor meglátta a csomagot, amit Fiona ledobott az egyik fotelba. Égszínkék zsák volt, rajta fehér felhőkkel. - *Hol van?! - Fölvillanyozva* indult volna a vendégszoba felé, de a gyerekek megrázták a fejüket.

- Bement a városba. Azt mondta, majd jön - jelentette Nicky.

- Mit, és te nem is szóltál?

A kislány bűnbánóan lehajtotta a fejét. Nem merte megmondani, hogy mire kinyitotta volna a száját, Fiona egy sarokkal messzebb járt már.

- *A ghrá mo chroi*¹³ - szólt föl George az emeletre.

Rövidesen megjelent Mary. - No?

- *Níl aon tintéan mar do thintéan féin*¹⁴ - szavalta párja titokzatos arccal.

- Mi lelt, George - nevetett Mary -, miért beszélsz gae...

Ekkor meglátta a zsákot.

---

¹³ kedvesem

¹⁴ Mindenütt jó, de legjobb otthon

- *Cá bhfuil sí?!¹⁵*

- Bementavárosbaaztmondtamajdjön - hadarta a kislány másodszor is, sejtve a kérdés lényegét.

Tizenkettő negyvenkor toppant be a vörös hajzat tulajdonosa nagy sebbel-lobbal, s mint dárdát szögezte Nicky mellének a kérdést:

- Megjöttek?

- Meg - kezdte a gyerek, de hogy ezután mit mondott volna, sose derült ki. Fiona fölszáguldott a lépcsőn és berontott a Lane házaspár szobájába.

- No! Itt vagyok!

Mikor Nicky is felért, a lendületes fruska éppen kibontakozott az ölelésekből és csattanós csókot nyomott Mary képére.

- Csak hogy látlak végre benneteket - huppant le az ágyra. - Képtelenség volt abból a poros könyvraktárból elszabadulni. - Ez az egyetem volt. - Öreg John mint valami fehér szakállú ó szerzetes, csak ül naphosszat és rója a betűket egymás után, minden körülötte betű, betű, betű, már belőlem is csak az F betűt látja. Utoljára valamikor tavasszal sikerült elcipelni valahová, de oda se figyelt a Log na Coilte hólepte csúcsának fenséges pompájára, mely az egész táj szépségét beragyogja, csupán a gépét nyomogatta a repülön is. - Ebben volt némi túlzás, hiszen az említett hegyecske, mely Cill Mhanntáin középső részén emelkedik, csupán háromezer-negyvenhat láb magas. - Seán mesterről nem is beszélve, ilyen dolgozat, olyan értekezés, kisdoktori, nagydoktori, van még egy kis tea? Az egyetlen a világon, ami érdekelni tudja még a gyermeklélektani kutatások pszichológikus pszichisztériáján kívül, az Caristiona. El vannak jegyezve, jövőre, ha az istenek is úgy akarják, sógornő leszek, talán rövidest nagynéni is, lehet részvétet nyilvánítani, bár nekem nem árt. Beszéltem a minap Beathaggal, mondtam, hogy készülök hozzátok, azt mondta, üdvözlétét küldi és egy szép nap meglátogat, ha Oisín le nem sújt reá mázsás szekercéjével, benneteket. Hanem szép idővel fogadjátok az embert, mondhatom, épp hogy el nem vitte dicső fejemet a huzat, míg az utcákon végigbandukoltam. Nem volt ilyen szél azóta, hogy Grania az óceán zúgó habjai közé vetette magát bánatában azon a tomboló éjszakán, amikor az összes istenek egymásnak rontottak és lemészárolt tündérek tetemeivel volt tele Tír na nÓg, emlékszem, csütörtök este volt, lehet vagy kétezer esztendeje. Azért azzal a teával igazán meg lehetne az embert kínálni, ha messze földről jön és elcseppent egypár szót az élet folyásáról, s közben majd kiszikkad a szájának az ő belseje.

- Nicky - szólt oda Mary nevetve -, hozz egy kis teát, légy szíves.

Mivelhogy kis hősrünk az egész szóáradat alatt csak állt az ajtóban és hallgatott. Nem szaladhatott a teáért szokott tüsténkedésével, hisz Fiona gaelül beszélt, s neki sejtelve se volt, hogy miről. Most ijedten anyjára pillantott, aztán majdhogynem fejest ugrott le a konyhába.

- Hanem majd elfeledem, épp a minap, ahogy ballagok nagy komótosan valahol a campus zöldellő, zsenge fűvének fagytól cserzett hűlt helyén, jön ez a Mac Lachlainn gyerek, aki most valami fődruida lett az anglisztikán, már ha van egyáltalán őseink nyelvében ilyen szó, hogy anglisztika, s nem inkább anglászatnak kellene nevezni, amint a költő is mondhatta volna, ha eszébe jut. Kösz, gyerek. Nem sajnáltad a citromot? Szóval jövel az angol fődruida és szájának

---

¹⁵ Hol van?!

beszédét afelé irányítá, hogy mi lenne, ha én tinékteket rábeszelnék egypár előadás megtartására valaminő tárgyról, a tárgyat azóta elfeledém, túl bonyolult a neve köznap i füleknek. Mondom neki, hah, Roibeart, így tömören és expresszíven, „hah”, miért nem írtok hát pergamentekercset s bízzátok postagalamb fürgén szaladó, gyors lábaira? Mondá akkor Sir Roibeart, bizony mondom néktek, tevének ezt mi már tavaly meg tavalyelőtt legott, ámde válasz az nemes Lane-kastélyból nem érkezvén, ezért most annakutána, úrnöm, téged kérnénk meg nagy alázatossággal, hogy ügyünkben közbenjárólag panaszunkat előterjeszteni nem késlekedvén, no, ebből a mondatból már ki nem kecmergek az életben.

S nagy nyugalommal belekortyolt a teájába.

- Hanem ez a kiskoma tetszik nekem, szimpatikus - mondta kicsit később, miután az írországi ügyeket nagyjából átbeszélték -, kicsit meghökkent ugyan a látomra, de hát ugye ez nem csoda. - Önelégült mosoly. - Okos jószágnak látszik. - Az okos jószág gyanakodva pillantott egyikről a másikra, a tekintetekből megérezve, hogy róla van szó. - Viszont nem tud gaelül, ami nagy hiányosság.

- Ha tudtuk volna, hogy ennyi év után elődugod végre fennkölt ábrázatot, feltétlenül megtanítottuk volna.

Fiona morcosan nézett George-ra a teáscsésze fölött.

- Nem azért kell gaelül tudni, hogy Fionával szót értsen valaki - nyilatkoztatta ki. - Aki nem tud gaelül, minek él a föld kerekén?

- Igen - felelte George ábrándos képpel -, ez elfogadott vélemény Japántól Madagaszkárig.

A lány tüntetően eleresztette füle mellett az ugratást és kihörpintette a maradék italt. - Úgy. Ez is megvolna. Majd hozok neked egy gael nyelvkönyvet - nézett a riadt Nickyre -, most viszont lassan tovabballagok. Meg akarok látogatni még egypár ismerőst.

- Hé, várj csak - szólalt meg Mary -, ugye nem azért jöttél, hogy beköszönj, megigyal egy teát, továbbmenj, aztán hazatérj?

Fiona oldalt biccentette a fejét. - Hiányoznék?

- Szamár...

- Akkor jó, mert én is így gondoltam. Nem, körbeszaladok erre-arra a városban meg messzebbütt is, aztán jövök vissza a nyakatokra. Ha kis szerencsém van, talán át tudok ugrani ehhez a lökött Eóghanhoz is Berlinbe vagy Bécsbe vagy tudom is én, hol mászkál mostan.

- Nem kell ahhoz szerencse, csak repülőjegy - vélte George.

- No igen, de mire odaérek, ki tudja, a fehérszakállú mester el nem iszkol-e még egypár országgal tova?

- Hát állítsd meg.

- Ugyan hogy? Nem lehet őt megállítani, ha egyszer elindult - mondta Fiona rosszállóan, holott ezt inkább önmagáról mondhatta volna.

- Üzenj neki, hogy jössz.

A rőt hajzat tulajdonosa csodálkozva nézett a rövid szakáll gazdájára.

- Nahát, George, ez eszembe se jutott! Ilyet még sose csináltam!

A Lane-ek nevettek, a társaság kedvéért Nicky is.

- Hé! - harsant a földszintről Michael hangja. - Igaz az, amit látok?

Fiona elvigyorodott. - Jó helyre tettem azt a zsákot, mi?

- *Fiona!* - toppant be Mike, a lány pedig fölugorva a nyakába vetette magát. Míg ölekeztek, Nicky csodálkozó pillantást küldött szülei felé - mivel egykorúak és különműek voltak, nem számított ilyen viharos üdvözlésre. De úgy látszott, Írország szülötte csak ezt az egyfélét ismeri.

Mary megsimogatta lánya fejét és elhatározta, csakugyan beszerez neki valami gael tananyagot. Félórája ülnek itt és beszélnek, ő pedig nem ért egy árva kukkot se az egészből.

- Ideje hozzálatnom az ebédhez - szólalt meg a gyerek. - Úgy gondoltam, Fiona tiszteletére előveszem nagymama bélszínreceptjét. Sütök hozzá krumplit gombamártással és csinállok zöldséglevest is. Mit szóltok?

- Fiona menni készül - felelte apja.

- Ó...

A kelta sarj végignézett az arcokon, utoljára megállapodva az elszontyolodott Nickyn.

- Lane-recept szerint?

A kislány gyorsan bólintott.

- Fiona ráér még egy kicsit - született meg a döntés -, esetleg majd ebéd után, a jobb emésztést elősegítendő, válok útnak s hagyom el Smaragdvárost. Ó, te - szavalta -, Lane-zöldség leves, jer hát kebelemre! Illetve gyomromba! Tényleg, George, nem ettem zöldséglevest számtalanul sok esztendeje. Mert ilyen féltékenyen őrzitek a receptet, sehol másutt nem ehet belőle az ember.

- Nem baj az - vélte George.

- Nem-e?

- Nem. Ide kell jönni, és lesz leves is.

- Vagy úgy. Nyomós érv. Nos, amúgy se terveztem hosszúra ama látogatásokat.

A karácsony előtti héten a fagy végig kitartott tizenöt fok körül, a szél időnként megint feltámadt, hónap pedig nyomát se lehetett látni. Azt a keveset, ami lehullott az ország néhány vidékén, a szél már régen elhordta.

- Pedig elég hideg van hozzá, hogy iglut építsen magának az ember és abban lakjon - vélte Steve, unottan kibámulva az ablakon.

- Azt lehet hó nélkül is - mondta George az újságba temetkezve.

- Hogyan?

- Ha kiloccsantasz egy vödör vizet, koppanva fog földet érni.

- Sok víz kellene egy igluhoz.

- Sok. Ezért építik általában csapadékból.

- Karácsony körül elutazhatnak valahova, ahol van hó - vetette föl Steve.

- Volt már hómentes karácsonyunk, most is kibírjuk.

- De Nicky még sose látott havat.

- Ezrével vannak dolgok, amiket Nicky még sose látott - mondta George közönyösen. - Majd lát jövőre.

- Jiii...

- Parancsolsz, kérlek? - érdeklődött az apa udvariasan.

- Nem szóltam semmit. Valami nyikorgott.

Steve elfordult az ablaktól és körülnézett. George tovább olvasott.

- Jiiii...

George lehajtotta az újságot és fiára nézett. Valami kétségkívül nyikorgott a közelben, most már hangosabban, de nem tudták azonosítani a forrását.

- Honnan jön ez?

A fiú tanácstalan arcot vágott. A nyikorgás harmadszor is megismétlődött, hangosan és élesen. George fölkel és találomra Nicky szobája felé indult, onnan vélte hallani a zajt.

Kinyitotta az ajtót, s abban a pillanatban jéghideg fuvallat söpört végig a nappalin, mintha maga az Északi-sark lenne odabent. George becsapta az ajtót.

- Hát ez elképesztő. Nyitva hagyta az ablakot?! Add a kabátomat, légy szíves.

Mialatt bebújt a kabátjába, nyílt a külső ajtó és betoppant rajta Nicolette, rohanvást érkezve Sutcliffe-éktől. Egyenest a szobája felé tartott, de amikor meg akarta kerülni apját, az elkapta a vállát.

- Hé, tisztelt kisasszony! Talán szólnál egy szót!

- Szervusz, apa - pihegte a lányka feldúltan -, jelzést kaptam a termosztáttól, hogy lezuhant a hőmérséklet a szobámban.

- Még szép! Vajon mikor hagytad nyitva azt az ablakot, s ugyan miféle okból?

- Semmikor, apa. Az ablak csukva van.

George mérgesen nézett lányára, aztán belökte az ajtót. A nappalin újra végigzúdult a jeges légvonat, Steve ki is ugrott előle az előszobába, becsapta az ajtót és leakasztotta a kabátját. Nicky apja után sietett és becsukta az ajtót. George két lépéssel az ablaknál termett és megmarkolta a kilincset.

Az ablak tényleg csukva volt. A zár szorosan tartott, a riasztó is rá volt kapcsolva, s nem jelzett. De valahogy furcsán állt ez az ablak. Úgy látszott, a felső széle beljebb van, mint az alsó.

- Mi a hétmérföldes jó lila istennyila?!...

- Jiiii... - felelte az ablak, és jól láthatóan megmozdult. A felső széle közelebb jött egy cseppet

- az ablak lassan, de biztosan dőlt befelé.

George dühösen rántott egyet a kilincsen.

- Ne! - sikoltotta Nicky, de elkésett. Apja újra meghúzta a kilincset, amire az egész ablak kifordult a helyéből és rájuk zuhant.

Az iszonyú robaj végigzengett a házon, s a következő pillanatban Steve föltépte az ajtót.

- Mi a... *Apa!*?...

George a padlón feküdt, a hasán Nicky, s tetőtől talpig üvegszilánkok borították őket. A szoba minden részébe jutott belőlük. Metsző hideg volt.

- Jól vagy, apa? - szólalt meg a kislány halkán, moccanatlanul.

- Jól... azt hiszem...

- Ne mozdulj! Steve, add ide az ágytakarót.

Steve lerántotta az ágyról a narancssárga virágmintás takarót, lesöpörve róla néhány szilánkot és leguggolt melléjük. Nicky úgy vette el, hogy a feje meg se rezdüljön, aztán becsúsztotta kettejük arca közé.

- Ha felkelek, rád potyog egy csomó szilánk, apa - közölte -, de ez megvéd. - Több réteg szövetet terített George arcára, aztán egy gyors mozdulattal lehengeredett róla, nagy halom törmeléket borítva le a hátáról. - Még mindig ne mozdulj. Add a kezed. - George kezét is betekerte a takaró végeibe, aztán nekilátott lesöpörni róla a szilánkokat.

- Ne a kezeddal - szólt rá Steve -, várj, kerítek valamit.

- Ez most nem fontos, Stevie. El kell tűnnünk innen, de gyorsan. Hozzá ne nyúlj! - lökte félre bátyja kezét. - Úgy, jó lesz - levette az ágytakarót, aztán kibújt a kabátjából és ledobta a földre. - Kelj föl, apa, segítsek. Ne támaszkodj a padlóra, nehezedj a vállamra. A kabátomra lépj.

George talpra kecmergett és körbetekintett a pusztuláson. Kabátjáról záporozott az üveg, s minden mozdulat ropogott a talpa alatt. Nicky nem hagyta nézelődni. Fölkapta az ágytakarót és ledobta egy csomóban félúton köztük és az ajtó között.

- A papucsod talpa nem elég vastag, lépj egy nagyot a takaróra, aztán ki a szobából. Steve, te se sétálj itt, tönkreteszed a cipődet! Kifelé!

- Várj... - kezdte George, de a lánnyal most nem lehetett vitatkozni.

- Apa, tedd, amit mondtam, vagy ki kell vigyelek erővel!

George lányára meredt, aztán két ugrással kint termett a szobából. Nicky vele tartott, menet közben elkapta Steve karját és kipenderítette a szobából. - Azt mondtam, kifelé, Steve Lane!

Csattant mögöttük az ajtó, s az üveggel borított szoba magára maradt a fagyban.

George megrázta fejét, mint aki ettől reméli, hogy eltűnik belőle az iménti képtelenség, aztán azt mondta:

- Huh!

Steve-re nézett, aztán Nickyre akart, de az már nem volt ott. Lerobogott a pincébe és felhozott egy nagy hőszigetelő lapot. - Utat kérek!

Míg a lapot az ajtóra illesztette, George átvágott a jéghideg nappalin, elővette a meghülésre tartalékolt konyakot a szekrény felső részéből, töltött belőle a narancsleves poharába, aztán felhajtotta.

- Brrr! Jézus, Mária, Szent József. Azt hittem, ott maradok. Steve, kapcsold maximumra a fűtést, légy szíves.

- Már megtettem, apa - jött a felelet a szobaajtóból. George meg akarta kérdezni, boldogul-e azzal a nálánál kétszerte nagyobb lemezzel, de látta, hogy igen; csípőre tette a kezét, kinyitotta a száját, aztán megint becsukta. Az asztalhoz lépett, megragadta a telefont és lenyomta a központ gombját.

- England Plastobuilding Company, London, de rögtön!

- Uram? - jelent meg egy arc a képernyőn.

George nem nézte, férfi-e, nő-e, ember-e, robot-e.

- Ide figyeljen, most esett a nyakamba a maguk ablaka - nyilvánította ki. - Hívom az ügyvédemet és a sajtót. Tíz percen belül legyenek itt.

Válaszra nem várva bontotta a vonalat, aztán fűjt egy nagyot, lenyomta a Kevin Blake névvel jelzett memóriagombot, majd a *Christiesi Hírek* gombját is.

- Jó napot, Mrs. Banks, szervusz, Kevin. Két perccel ezelőtt rám zuhant az egyik ablakunk.

A képernyőn látható két arcon értetlen meghökkenés mutatkozott. A sarokban megjelent egy újabb kép, a kimenő közvetítést jelző piros keretben. George magamagát látta benne, amint megnézi az ablakot; aztán az ablakot közről fényképezve; majd a saját kezét a kilincsen; a rántó mozdulatot; aztán a kamera meglódult, az ablak kiperdült a képmezőből, ugráló kuszaság, s a következő pillanatban a homlokát látta közvetlen közelből, amint dermedten fekszik. Ekkor értette meg, hogy Nicky sugározza a képsort, ő is vette föl. Eddig nem tudta, hogy Nicky képet tud belevetíteni egy közönséges vonalon folyó beszélgetésbe, de örült neki, megkímélte egy hosszas magyarázattól.

A felvétel eltűnt, a hívott felek ismét George megkeményedett arcvonásait látták.

- Jóságos ég... - motyogta Kevin Blake, a család régi ügyvédje.

- Mindenki jól van? - kérdezte Mrs. Banks rémulten. George megnyugtatta. - Odamegyek, Mr. Lane, ha tud várni néhány percet. Köszönöm.

Kilépett a vonalból.

- Mit szólna?

- Hát, George - vakarta a fejét Blake -, ez gondatlan veszélyeztetés, ezért lecsukatunk valakit. Polgári per aligha lesz, térdén állva fognak elénk hozni mindent, amit követelünk. Az utolsó fillérig megfizettünk mindent.

- Senkit se akarok lecsukatni, Kevin.

- Ezt nem te döntöd el, George. Ez bűncselekmény. Életveszélybe sodorták az egész családot, és ha típushibáról van szó, talán mindenkit, aki ilyen házban...

- Jól van - legyintett George -, tégy belátásod szerint. Én mindenestre iszom egy teát és ágyba bújok. Mint a jégverem, olyan a ház.

Magához hívta Nickyt és a fejére tette a kezét.

- Köszönöm, kicsim, és ne haragudj.

- Miért haragudnék, apa?

- Mert meggyanúsítottalak, hogy nyitva hagytad az ablakot.

- Nem haragszom - felelte a lányka mosolyogva. De tekintetéből világos volt, hogy egyszerű megbocsátásnál többről van szó. Rajongó, feltétel nélküli szeretet csillogott benne. George éppen elégszer látta már ezt az istenítő pillantást, tudta, mi okozza, de most úgy döntött, gyermeki szeretetként értelmezi.

Három perccel később egy rendőrautó szállt le az utcán, kilépett belőle egy robot és kinyitotta a kertkaput.

- Jó napot, Mr. Lane - nézett George-ra a telefonból -, fogadja együttérzésemet. Nem megyek be a házba, ne nyitogassák az ajtót fölöslegesen; megnézem kívülről és fölveszem a jegyzőkönyvet.

- Jól van, csináld csak.

Aztán megjött Mrs. Banks az újság kis piros Fiatjával, ő is megkerülte a házat, szemügyre vette a falon tátongó lyukat és kijelentette, hogy skandalum. Nicky beeresztette - eddigre már plusz tizenhat fokra sikerült visszatornázni a hőmérsékletet, a ház összes fűtőteste teljes erőbedobással működött -, fölballagott a hálósobába, ahol George és Steve jó melegen bebugyolálva teát kortyolt, és megismételte:

- Skandalum, Mr. Lane. Egyszerűen nem talállok szavakat. Csoda, hogy agyon nem ütötte az ablak.

- Egyáltalán nem csoda. Nicky ott volt, ezért vagyok életben.

Az ajtófélfához támaszkodó kislány lehajtotta fejét és kigyúlt arccal szemlélte a szőnyeg mintáit.

- Köszönöm - bólintott Mrs. Banks válaszul Steve teát kínáló kézmozdulatára, s töltött magának egy csészével. - El tudom képzelni, milyen élmény lehetett.

- Hát a pulzusom még valahol ötezer fölött járhat, az biztos - biccentett George. - Ha ez a kis műanyag jószág nem gondolkodik ilyen hideg fejjel, azonnal fölugrok és összevagdосom magamat.

Ha lehet, Nicky arca még egy fokkal pirosabb lett. George összevigyorgott fiával és az újságíróval, aztán fölemelkedett az ágyról, közelebb lépett és félrehúzta a barna fürtöket a baloldalon.

- Nézze - mondta -, a füle is piros.

Mindhárman megnézték alaposan: az apró fül csakugyan lángoló pirosan tanúskodott a modern technika diadaláról.

- Ne hozza még jobban zavarba - szólt Mrs. Banks rosszállóan.

- No, gyere, kis zavart életmentőm - mondta George szeretettel, amire a kislány az ölébe vetette magát és a vállára hajtotta a fejét. - Azt hiszem, Mrs. Banks, jó helyre tettem azt a harminckétezer fontot.

- Egyetérték.

- Jó napot, Mr. Lane - szólalt meg egy férfihang a telefonból. - R. William Dickson vagyok a Plastobuildingtől. Engedje meg, uram, hogy kifejezzem...

- Nem érdekel - vakkantotta oda George. - Rendbehozzátok a szobát, megjavítjátok az ablakot, aztán apróra végigvizsgáljátok a házat további hibák után. Aztán eldöntöm, kívánok-e perelni.

- Igen, uram - felelte a hang. - Minden parancsa szerint lesz.

A Plastobuilding robotjai egy nagy teljesítményű fűtőtestet állítottak fel az előszobában, a hátsó ajtó előtt, hogy a közlekedést ne zavarja. Jól tették, úgyszólván percenként csöngetett valaki. Ezúttal Steve ment ajtót nyitni, Nicky pedig apja ölében ült és fürdött a dicsőségben.

Először Mrs. Clara Sutcliffe érkezett, akitől Nicky egy kurta „elnézést, mennem kell”-lel búcsúzott, otthagya a lekvárfőzést, amiben segített neki. Nem ezért jött persze, hanem látta a három kocsit és tudni kívánta, mi történt, nem beteg-e valaki.

Aztán Mr. Robinson Hollyval és Bettyvel, akikkel éppen hazafelé tartott a városból. A többiek otthon voltak, de ebben a csikorgó fagyban eszükbe se jutott kinézni az ablakon, hát nem tudtak semmiről.

Aztán egy szösze és egy barna kislány kék overallban.

- Jó napot, uram...

- Befelé - parancsolt rájuk Steve -, bejön a hideg.

A lányok két gyors lépéssel bent termettek.

- R. Sally Simmons vagyok a Brirob Mozcószervizektől - kezdte a szöke. - Egy robotot kell megjavítanom.

Steve összeráncolta a homlokát.

- A neve R. Nicolette Lane BR...

- Nickyt keresed? Itt van fent, de szerintem jól érzi magát.

- Jól, Steve - felelte Nicky, amikor felértek a lépcsőn -, de nem hibátlanul.

- Mi bajod? - nézett rá apja csodálkozva.

A kislány fölmutatta öklöbe szorított kis kezét. - Nem tettek jót nekik a szilánkok.

George hangtalanul káromkodott. - Mutasd!

Nicky restelkedve kinyitotta ujjait. Egész keze mélyen össze volt vágdosva, a hosszú vágások helyenként jókora lyukakban futottak össze. Mondanunk sem kell, hogy a vér pirosa helyett az acél ezüstje csillant elő.

- Mindjárt rendbehozzuk, uram; jó napot, hölgyeim, uraim, kisasszonyok. R. Sally Simmons. Hol láthatnánk munkához?

- Itt! - George visszahúzta lányát a térdére. - Ha nem zavarja magukat.

- Nem, dehogy - biztosították.

- Szia - mondta közben Steve a másik lánynak, aki egyforma magas volt vele, barna, kicsit testes és nem túl okos arcú.

- Jó napot, fiatalúr - felelte, miközben kibújt a hátán viselt hatalmas hátizsák szíjaiból; társa ugyanezt tette. A zsákokat letették a folyosón és előszedték szerszámaikat.

- Te ki vagy?

- R. Kate, fiatalúr.

- Simmons?

- Uram? - nézett rá a robot bambán.

- Ó, elnézést, fiatalúr - pillantott fel Sally -, nem szoktam bemutatni a másodosztályúmat. Neki nincsen több neve.

Míg e kis beszélgetés zajlott, George végigtekintett a hálósobájába zsúfolódott embereken és robotokon, s megkérdezte Nickyt, milyen a klíma most a nappaliban.

- Plusz huszonnégy fok, apa. Szélcsend, tiszta idő, csapadék nem várható.

- Nos, akkor talán vonuljunk le oda, ha egyetértenek. Kényelmesebben megleszünk.

Lementek a nappaliba, elhelyezkedtek és folytatták az események megtárgyalását, mialatt Sally leterített egy műanyag lepedőt az apja ölébe telepedő Nicky keze alá, aztán szerszámot ragadott és vágni készült.

- Hé!

Sally leeresztette az eszközt és George-ra tekintett.

- Uram?

- Talán előzőleg valahogyan érzéstelenítenéd vagy...

- Apa, a robotok nem éreznek fájdalmat - mondta Nicky megnyugtatólag, pontosan ugyanúgy, ahogy néhány héttel korábban anyjának, amikor a lábáról volt szó. - Ne aggódj értem.

- Az a dolgom, hogy aggódjak - dohogott apja -, ezt Nelson is megírta a *Szülők könyvében*.

A vendégek nevettek, Sally pedig egy helybenhagyó fintor után körbevágta Nicky csuklóját és letépte a kéz összeszabdalt huzatát. A jelenlevők közül Steve volt az egyetlen, aki kényelmetlen érzések nélkül, a technikabarátnak szemébe nézve a napvilágra került fém szerkezetet.

- Hanem ezt is fizettesse meg velük - biccentett Mrs. Sutcliffe a lányok felé -, nem lehet olcsó multság.

- Az első törvény védelmében tette, a Brirob fizeti - vetette közbe Steve. - És minden kárt, amit Nicky okozott a védelmünkben, például az ágytakaró tönkretételét.

- De azért kellett kárt okoznia, mert az építők még nagyobb kárt csináltak - mutatott rá Mrs. Sutcliffe. - Mindenért ők felelősek.

- Ez már az ő gondjuk lesz - vélte Mrs. Banks -, elintézik egymás között.

- Hát, azt hiszem, meg fogjuk nézni az új építőcéget alaposan - szólt közbe Norman -, meg a szerződést is, nehogy kibújhassanak a garancia alól.

- Új házat épít? - csodálkozott Mrs. Sutcliffe.

- Hogyne, asszonyom, muszáj lesz; hiszen ebben is épp hogy elférünk. Pár év múlva már a kicsiknek is saját szoba kell, nem lehetnek meg kettesével egy szobában. Bettyt és Naomit már most szét kellene költöztetni, mielőtt megesszik egymást; Willékről nem is beszélve. Ezt a házat a fekvése miatt vettük meg, és mert a régiben már majdnem hogy fiókokban laktunk. De kibővítjük, amint kicsit normális lesz az idő.

- Rossz néven ne vegye, doktor úr, de én biza meg nem tudtam még számolni magukat.

- Tíz gyerek, két szülő, Mrs. Sutcliffe - felelte Norman derűsen, aztán Nickyre pillantva hozzátette: - Illetve tizenegy gyerek, természetesen.

Hálás pillantást kapott a mélykék szemekből.

- S három a saját, ha jól vélekszem? - tudakolta Mrs. Sutcliffe.

- Annyi, pontosan.

Nyílt az ajtó, ezúttal csengetés nélkül. Mary két lépéssel a szobaajtóban termett és szemrehányó tekintettel nézett végig rajtuk. A másodosztályú rohanvást ment ellenőrizni, hogy a külső ajtó jól zár-e.

- Szervusz, drágám - fogadta George párját -, képzeld...

- Képzelem. A robot elmondott mindent. George, hát egy percre nem hagyhatlak egyedül benneteket?!...

- Asszonyom, uram, a vizsgálattal elkészültünk - lépett be William Dickson, a szokásosan magas, jóképű férfit a vizsgálatot egy órával később. - Jelenthetem az eredményt?

- Rajta hát.

- Megállapításunk szerint a sérülést a hőingás okozta, amely fokozatosan az anyag kifáradásához vezetett, míg végül deformálódni kezdett az ablakkeret. Ultrahangos berendezéssel átvizsgáltuk az összes keretet, s hasonló deformálódás első jeleit találtuk a konyhaablaknál is. Még ma kicseréljük, és garantáljuk, hogy a jövőben ilyen nem fog...

- Ki a felelős a deformálódásért? - szakította félbe George.

- Cégünk felelős, uram. Nagyobb teherbírású anyaggal kellett volna dolgoznunk. Jelentésemben javasolni fogom, hogy ezt a keveréket többé ne használjuk ablakkeretekhez olyan vidékeken, ahol az éves hőingás ilyen nagy. Erről nem én döntök, arra azonban fel vagyok hatalmazva, hogy az okozott kár megtérítéséért jóállást vállaljak.

- Nem elég - mondta Mary és George kórusban. Összemosolyogtak, aztán Mary folytatta. - Ha egy helyen hibát követtetek el, máshol is megtehettétek. Ragaszkodunk hozzá, hogy a ház minden négyzetcentiméterét vizsgáljátok át: a falakat, a csöveket, a vezetékeket, mindent. Egyébként is húsz év után legfőbb ideje egy alapos átvizsgálásnak. Cégetek csak akkor jár el a szerződésnek megfelelően, ha ezt elvégzi.

- Utasításaim szerint, asszonyom, cégünk nem köteles egy ilyen vizsgálatot a saját költségünkön elvégezni. Amennyiben óhajtják, hogy...

- Dehogynem köteles - vágott közbe George. - Cégetek először is nem csupán a kitört ablakot és a sérült konyhaablakot fogja kicserélni, de az összeset, az egész épületben. Nem állíthatok oda mindennap egy robotot, ha valaki ablakot akar nyitni - egy pillanatra elgondolkodott, majd higgadt arccal folytatta: - ha pedig megint kitörik egy és megsérül valamelyik gyerekem, cégetek egész vezetését börtönbe juttatom, a kártérítésekbe pedig belezöldültek. Ezt én garantálom. Azt is garantálom, hogy ha legközelebb nem egy ablak zuhan ki, hanem mondjuk eltörik a vízvezeték és leforráz valakit, pontosan ugyanez fog történni.

- Ennek a valószínűsége roppantul csekély, Mr. Lane. Cégünk bármilyen vizsgálatot elvégez önöknek a legnagyobb örömmel, s ha azok hibát mutatnának ki, a garanciaszerződés értelmében fogjuk azokat kijavítani. Ám nem vagyunk kötelesek a vizsgálatok költségét mi fedezni.

- Megengedi, George? - szólalt meg Mrs. Banks a hátuk mögött, majd a férfi jóváhagyó bólintására letette a poharát és a robotoz fordult. - Hallgass ide, R. William - kezdte kedvesen, simulékonyan. - Jelen pillanatban az a helyzet áll fenn, hogy Mr. Lane életét csupán Nicky gyorsasága és ereje mentette meg. Ti sodortátok életveszélybe, de nem ti mentettétek meg, hanem a saját robotja. Én szerkesztő vagyok egy újságnál, és mondhatom neked, ebben a dologban a Plastobuildingnek nem lesz jó sajtója, ha nem tanúsítja a maximális előzékenységet. Lehet, hogy a bíróság nem cégeteket fogja kötelezni a költségek viselésére, hanem

Lane-eket, bár ezt elég valószínűtlennek tartom, de tegyük fel. Mindazonáltal ennél az összegnél lényegesen nagyobb lesz az a veszteség, amit addigra a sajtó okozna cégeteknek. Egyáltalán nem mindegy ugyanis, hogy egy ilyen esetről a helyi híreknél vagy a címlapon számolnak be. - Mrs. Banks kortyolt a teájából, de intett, hogy még nem fejezte be. - És még valami. Christies upon Severn világprogrami alapítvány. Ha cégetek nem jár el igen nagy körültekintéssel, féltő, hogy a dolognak olyan szaga talál lenni a sajtóban, hogy a Plastobuilding félvállról veszi egy városalapítvány lakóit, ezzel közvetve magát a világprogramot. Márpedig ez igen rossz reklám mai napság.

A Lane-ek nagy szerencséjére a természet egytől egyig pókerarccal áldotta meg őket. Máskülönben aligha ülték volna végig ezt a kis szónoklatot némán, hidegvérrel. Mr. Robinson nem rendelkezett ezzel az adottsággal, ő hát a közepén felállt, hátrament és a könyvespolcon sorakozó kötetek címeit kezdte olvasgatni.

William Dickson is némán hallgatta végig, de ő az ember iránti udvariasság miatt. Ám nem hidegvérrel. A robotok számára alapszabály, hogy a cégeket azok elnökének magántulajdonaként kell tekinteniük, mert ha nem így tennének, a cégeket nem védené az első törvény. A cégek robotjainak pedig az elnök a gazdája, így William számára Mrs. Banks szavai a gazdáját érhető súlyos anyagi veszteség képét vetítették elő. Ez roppantul lesújtotta.

- Asszonyom - szólalt meg lassan, megfontoltan -, szavai igen elkésérítenek. Jól látom a cégünket fenyegető veszélyt, és köszönöm önnek, hogy erre rávilágított. Úgy látom, kénytelen vagyok az első törvény védelmében túllépni szűkre szabott hatáskörömet: meg kell próbálnom elvégeztetni ezeket a vizsgálatokat most azonnal, tekintet nélkül a költségek fedezetére. Ha megengedi, hogy kéréssel forduljak önhöz, szeretném tisztelettel arra kérni, vesse latba befolyását, hogy a sajtó a lehető legkevesebb kárt okozza cégünknek és alkalmazottainknak. Mindent megteszek, ami tőlem telik.

Egy percre csend lett, valami különös feszültség támadt a levegőben. Aztán megszólalt Mrs. Banks:

- Jól van, robot. Most menj és folytasd a munkádat.

William Dickson kurtán meghajolt, sarkon fordult és távozott.

- Ezt jól csinálta - mondta Betty elismerően, nem értve a felnőttek hirtelen jött rosszkedvét.

Az újságíró nő felsóhajtott.

- Szégyellem magamat. Ez a robot tényleg elhitte, hogy segíteni akarok a cégének a botrány elkerülésében. Rá kellett volna jönnöm, hogy naivan fog reagálni.

- De hiszen ön csakugyan a legnagyobb segítőkészséggel szólt hozzá, asszonyom - jöttek a vigasztaló szavak George öléből; sejthetjük, ki ült ott.

Mrs. Banks felállt, megkerülte a pamlagot és a kislány szemébe nézett. - Te sem értetted, igaz?

- Mit, Mrs. Banks?... - kérdezte Nicky zavartan.

- Hagyja, nem érdemes - szólalt meg Robinson doktor. - Mind ilyenek, nem értik az emberek görbe útjait. Ha akarja, magyarázza meg neki, de nem fogja megérteni.

Az újságíró nő egy gondolatnyit elnézte a kis robot értetlen arcát, aztán kibökte:

- Én megfenyegettem a Plastobuildinget a sajtó hatalmával, kislányom.

Betty tenyere nagyot csattant a homlokán, ő most értette meg, mi történt. Holly és Steve eddig is tudta. Nicolette tiszta tekintetéből egy hároméves gyerek ártatlansága sugárzott.

- Nem értem, asszonyom. Azt mondta, *félő*, hogy a sajtó ártana a cégnek az ügy miatt. Tehát ön is fél ettől.

- Szamár - mondta Steve.

Fél öt tájban, mintegy másfél órával az ablak kizuhanása után a Lane-ek felkerekedtek és elhagyták a házat, hogy a robotok elvégezhessék a vizsgálatokat. Erős röntgensugárzásra volt szükség a falak átvilágításához, ezért ember nem tartózkodhatott a közelben. William egy-egy robotot állított a kertkapuhoz és a fészker elé, ezek szemmel tartották a telek egész területét és szóltak, ha ember talált volna közeledni. De nem közeledett. John és Bob Bensonéknál volt, Michael Dianával töltötte a délutánt, Fiona még nem tért vissza az ismerősök látogatásából. A városbeliek pedig sötétedés után már nemigen jártak vendégségbe, épp elég hideg volt déli tizenkettőkor is.

A Lane-ek tehát átvonultak Robinsonékhoz, akikkel már többé-kevésbé összeismerkedtek az elmúlt hetekben, de mi még nem sokat beszéltünk róluk.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk: kedves túlzás volt dr. Robinsontól, hogy tizenegy gyerekről beszélt, de túlzás; nevezhetjük a szomszédok bolondériája iránti udvariasságnak is. Peter Robinson, aki ajtót nyitott nekik, e tizenhárom éves, komoly arcú fiú hasonlított egy kicsit gazdájára fekete bőrével, afrikai vonásaival, de nem a fia volt, hanem a robotja. Gazdának szólította és nem a kéréseit teljesítette, hanem a parancsait - ahogy az egy szem Nicolette kivételével minden más robot.

Mialatt lesegíti a Lane-ek és Mrs. Banks kabátját - Mrs. Sutcliffe már visszatért kiváló citromdzsemjeihez -, mondjuk el, hogy Peter egyedi tervezésű, Nickynél jóval drágább robot, aki sokat tud az orvostudományról és a pedagógiáról, s ezzel nagy segítségére van a házaspárnak. Mégis meglepő, hogy egy ilyen nagy család elboldogul egyetlen robottal.

- Nem boszorkányság - mondta egyik nap a doktor. - Mindenkinek megvan a dolga, beosztás szerint. A nagyobbak csinálják a reggelit, gondoskodnak a kisebbek öltözkészéről, a kicsik pedig mindent elvégeznek, amihez már elég nagyok. Nem mondom, hogy egész nap lustálkodhatunk Shirleyvel, de azért a nyelvünk se lóg ki.

A nappaliban egypár kisebb-nagyobb Robinson figyelte az érkezőket. A család benjáminja, az ötéves Sam is jelen volt, az egyik dívány sarkában üldögélt, de rájuk se hederített: elmélyülten olvasott egy képeskönyvet. Ez egyelőre túl bonyolult elfoglaltság volt számára, semhogy másra figyeljen.

A Robinsonok új otthona még sokhelyütt mutatta a kezdetlegesség jeleit. A falakon nem voltak falvédők, a bútorokat csak nagyjából helyezték el a nappaliban; noha mindennap javítottak valamit az összehatáson, komoly fejlesztésekre most nem jutott sem idő, sem energia. Mindjárt karácsony, mindenkinek tele volt a keze feladatokkal.

- Ötszobás, ugye? - kérdezte Mrs. Banks.

- Igen, a nappalival együtt hat.

- Nem lehet könnyű tíz gyereket elhelyezni négy szobában.

- Hát tényleg nem az - biccentett Mrs. Robinson. - Istennek hála, hogy nem tartoznak tízen tízféle nemhez.

Ezért, ami azt illeti, csakugyan Istent illeti a köszönet, amiért csupán kettőt alkotott.

- Tavasszal lebontjuk az egészset - legyintett a doktor -, addig meg már fél lábon is kibírjuk. Ez valóságos palota az előző lakáshoz képest.

- Azt hittem, ha maguk nevelőcsalád - jegyezte meg Mary -, a gyámhatóság ad valami segítséget a lakhatásukhoz.

- Ó, hogyne - telepedett le Norman az egyik fotelba. - Ötévenként kérhetünk lakástámogatást, gyerekenként tízezer fontot. Nem mondhatnám, hogy rengeteg volna.

- Hetvenezer... - dörögte Mary, a házára törve a fejét.

- Nem, szerencsére arra már rájöttek, hogy a sajátjainkat is tennünk kell valahova, úgyhogy százezer. Ezt a házat lealkudtuk harmincra, a maradékból építjük fel az újat a tavaszon.

- Valamicske visszajön az anyagokból - jegyezte meg Mrs. Banks.

- Persze, nagy örömömre. És a várostól kapunk kölcsön sátrakat, hogy az építkezés alatt legyen hova lehajtanunk a fejünket.

Meg kell itt jegyezni, hogy a gyér idegenforgalmú Christiesben egyetlen szálloda sem volt.

Nicolette föltartotta ujjait. Ránéztek.

- A Plastobuilding robotja azt mondja, repedéseket találtak a déli falon. Egy darabig eltart a kijavításuk.

- Mondd meg neki - kérte George -, hogy makulátlan tisztaságot akarok találni, mire visszamegyek. És ha akármilyen repedést látok, őt olvasztom be, hogy betapasszam.

A másnapi újságok nemigen írtak az esetről, George nagy örömére. Mrs. Banks féloldalas cikkben szidalmazta a Plastobuildinget, alatta állt a cég sajtófőnökének tízsoros nyilatkozata, aminek lényege a „sajnáljuk” szóban kristályosítható. A történetet átvette a testvérlap, a *Dorseti Krónika* is, mások nem foglalkoztak vele. Az aranycsüörtöki sajtót sokkal jobban izgatta, hogy most diplomáciai botrány történt-e vagy sem.

Penzance mellett, egy katonai repülőtéren jótékonyági vásárt tartottak, amin a trónörökös is részt vett; ám a mellette sertepertelő repülőtéri parancsnokhoz egyszer csak odalépett egy hadnagy és átnyújtott egy papírost. A parancsnok elolvasta. Távollátó ember volt, messzire tartotta szemétől az írást, s a trónörökös odahajolva beleolvasott.

- De engedelmével - ijedt meg a parancsnok, és becsukta a papírt.

- Várjon, ezredes, mi van azzal a miniszterrel?

- Ez nem önre tartozik, Miss Victoria, ha megbocsát.

Victoria Jane Elizabeth Windsor sötétbarna szeme összeszűkült. Utoljára hároméves korában mondták neki, hogy ez nem rá tartozik, amikor arra volt kíváncsi, miért ad az a bácsi olyan sok pusztit anyunak... de ne elevenítsük fel a királyi ház régi botrányait.

- Netán katonai ügy? - kérdezte szárazon.

- Úgy van, ha nem bánja.

- Akkor miért kezdődik úgy, hogy Közép-afrikai Köztársaság? Mióta katonai ügy egy másik ország? Esetleg az éjjel gyarmatosítottuk és csak én nem hallottam?

Wayhill ezredes régi ismerőse volt a királynak, ennek volt köszönhető a trónörökös jelenléte is. Jól tudta, hogy ha Victoria egyszer beleüti valamibe az orrát, abból erőszakkal kihúzni nem lehet. Söhajtott hát, és odaadta az írást.

A távirat azt közölte, hogy a Közép-afrikai Köztársaság külügyminiszterét szállító repülőgép motorhiba miatt bajba került az óceán fölött. Segítséget kér a legközelebbi reptértől.

- Értem - hajtotta össze Victoria a papírt, s olyan arcot vágott, amit George szokott, mikor azt készül mondani: „Nofene.” Ezt a mondást azonban a trónörökös nem ismerte. - Ha jól tudom, az a lila szörnyeteg éppen ilyesmire való. - Az egyik nyitott hangár felé intett, ami előtt seregestül mászkáltak a kíváncsiak. Egy Grinell 22-es katonai óriásgép állt ott.

- Engedelmével én döntöm el, mit fogok tenni - mondta az ezredes.

- Ezt nem egészen értem. Egyetlen dolgot tehet, mi itt az eldönténivaló? Oda kell küldeni a lila szörnyeteget.

- Az piros, Miss Windsor, és a kérdés nem ilyen egyértelmű.

- S miért nem?

- Jelenleg a közép-afrikaiak nem egészen vannak abban a helyzetben, hogy tőlünk kérjenek segítséget.

Victoria csípőre tette a kezét, teljes öt láb hét hüvelyknyi testmagasságában kihúzta magát és végigmérte az ezredes hatlábnyi alakját.

- Mi köze magának...

- Elég sok, Miss...

- Semennyi! Ez nem a hadsereg tartozik. Magukat már régóta ki kellett volna minden ilyen ügyből... - nem fejezte be a mondatot. Legyintett és ugyanazzal a mozdulattal odaintette egy robotját. - Szólj a toronynak, hogy küldjék ki azt a lila szörnyeteget a közép-afrikai miniszter gépéért. De gyorsan!

- Az piros, Victoria - felelte a robot.

- Miss Windsor - az ezredes arca már jóval lilább volt, mint a Grinell -, ez még az én repülőterem, és a vezérkartól kapott irányelvek...

- ...idejüket múlták, ezredes, már jóval azelőtt, hogy egyáltalán megfogalmazták őket. Sajnos dédmama túlságosan szabadjára engedte magukat, apának pedig nem sikerül...

- Ez most nem ide tartozik. Nézze...

- Dehogynem tartozik ide. A dédi trónraléptekor maguknak eszébe se jutott volna diplomáciába ütni az orrukat. Végighallgat végre?...

De hagyjuk őket vitatkozni, inkább nézzük meg, mi történt. A parancsnoknak nem sikerült hatni az embereire, Victoria túl népszerű volt a pilóták között; ahogy minden, túlnyomórészt férfiakból álló társaság körében népszerű egy olyan feljebbvaló, akinek kicsit pisze orra van, vállig érő barna haja, és nemrég töltötte be a tizenhatot. A repülőtéri robotszemélyzetet nem ezek a szempontok befolyásolták, hanem az első törvény, ami kétséget ébresztett aziránt, vajon nem eshetik-e baja a gépen levőknek, ha nem küldenek segítséget. A Grinell tehát felszállt, s rövidesen hozta gyomrában a közép-afrikai miniszter gépét. Victoria kiballagott a leszállókörbe, barátságosan üdvözölte a küldöttséget és megkérdezte, vendégül láthatja-e őket teára.

A honvédelmi miniszter, talán nem kell külön mondanunk, nem örült. Mr. Applegate-nek megvannak a maga külön céljai, a „nemzetbiztonsági érdek” jelszavával illetett homályos és képlékeny halmaz, amelynek tartalmát a miniszter nem meghatározza, csupán közvetíti. Ezek az érdekek pedig ott ütköznek a lila szörnyeteg mentőakciójába (az *Observer* cikkírója szerint is lila), hogy a Közép-afrikai Köztársaság mindmáig nem döntötte el, hová húzzon. Északon a Szaharával határos, délen az Unióval; északról Csád és Szudán, nyugatról Kamerun tartomány határolja, míg déli határai mentén a két Kongó tagállam terül el. Amíg a kameruniak

latolgattak, a helyzet egyszerűbb volt, de amióta Yaoundé is belépett az északi szövetségbe, Bangui egyedül áll az egyenlítői hőségben és gondolkodik. Miközben ezt teszi, többek véleménye szerint súlyosan akadályozza mind a Szahara, mind az Unió fejlesztési munkáját az egyenlítői vidékeken, márpedig Európa mindkettőben érdekelt.

Az újságok leginkább azt szerették volna tudni, miről folyt a szó Miss Windsor és monsieur Timan tárgyalásán, amely másfél óra hosszat tartott, eddigre sikerült a miniszter hazautaztatását megszervezni, s ő nyomban el is repült. A miniszter kíséretében jelen volt a külügyi tárca több politikusa, angol részről azonban a trónörökös teljesen egyedül vett részt a tárgyaláson. Mire Johnson külügyi államtitkár tudomást szerzett a történekről és Cornwallba utazott volna miniszterét helyettesítendő, a rövid látogatás be is fejeződött.

A sajtóközlemény azonban igen hamar, még aznap este megjelent a királyi család lapjában, szeretett trónörökösünk szokott stílusában.

„Semmilyen tárgyalások nem voltak. Mióta vagyok én külügyminiszter? Megkínáltam őket teával és aprósüteménnyel, és kicseréltünk egypár csípős viccet az újságírókról. HRH Vicky.”

1940 decemberében Európa lángokban állt. Churchill offenzívát indított Szomália ellen, amely akkoriban olasz gyarmat volt. Brit bombázók támadták Mannheimet, német bombázók Manchestert. (Ekkoriban Nagy-Britannia volt hazánk neve.) Anthony Eden külügyminiszter megállapodást kötött a francia, illetve akkori nevén vichyi kormánnyal a gyarmatokról. A kontinensen egyre nagyobb területeket borított el a pusztulás, a téveszmékkel feltüzelt Németország egyszerre kétfelé terjeszkedve bekebelezte már Lengyelországot és Franciaországot, több más állam mellett. Azok az országok, amelyek még nem léptek be a háborúba, erőteljesen fegyverkeztek, minden figyelmüket ez kötötte le.

Így volt az Egyesült Államokkal is. Senki sem tudta, hogy New Yorkban ezekben a hetekben íródik a történelem új fejezete, amely fontosságában felér az egész világháborúval, sőt bizonyos mértékig túl is haladja azt. A világháború igencsak megváltoztatta a világot, de ezek a változások lezajlottak volna nélküle is; ám ha egy huszonegy éves fiatalember mással tölti az idejét ekkoriban, vajon mi lett volna modern világunkból?

2040 decemberében már világosan lehetett látni, hogy az új korszak alapját bizony akkor rakták le. Ketten. John Campbell, a kor egyik nagy tudományos-fantasztikus magazinjának, az *Astounding Science Fiction*nek szerkesztője segítette és ösztönözte azt az embert, akiről a világprogram New York-i székháza, az USA-ban öt és más országokban tizennégy városlapítvány a nevét kapta.

A világprogram ekkor már elmúlt húszéves, s az általa teremtdő új világ körvonalai már kibontakoztak a jövőkutatók előtt. A huszadik évforduló alkalmából tartott nemzetközi konferencia megállapította a három törvény roppant fontosságát a programban, s emléknappá nyilvánította a törvények születésének évfordulóját. Elsőként a századik évfordulót ünnepelték meg, számos országban munkaszüneti napot is tartottak.

1940. december 23-án született a robotika három törvénye, amelyeket Asimov közel félszáz évvel később íródott visszaemlékezése szerint együtt öntöttek szavakba Campbell-lel, noha azok eszméje már korábbi írásaiban is jelen volt. Egy gondolatolvasó robot ötletét vetette fel - később ebből az ötletből született a *Te hazug!* című novella Herbie-ről, a gyártási hiba következtében gondolatolvasóvá váló robotról, akit Susan Calvin az örületbe kerget azzal a feloldhatatlan paradoxonnal, amit ma Asimov-féle elsőtörvény-huroknak nevez a robotika -, de Campbell nem volt megelégedve azzal a magyarázattal, amit az író adott a robot viselkedésének okairól. Pontos leírást kért, hogy azokat az olvasó is megérthesse; s ezután

dolgozták ki a három törvényt. Hogy utána mit csináltak, nem tudjuk. Valószínűleg hátradőltek a fotelban és elégedetten egymásra nevettek. Jól tették.

2040. december 23-án alkotásuk századik évfordulóját egy egészen más világ ünnepelte. Még kaotikus volt és rendezetlen, de már látszódtak a rendeződés irányelvei. Még mindig tartott a százados múltra visszanyúló izraeli-arab konfliktus, de az ideológiai alapon évtizedekre kettészakított Korea már egy ország volt, akárcsak a letépett sarkú Írország, amely visszakapta hat megyéjét. A világ ekkoriban nem Európára figyelt, hanem Afrikára, Ázsiára és Dél-Amerikára, ahol egymást érték a nagyszabású elképzelések: a Szahara és a Kalahári termővé tétele, a braziliai erdőirtások megállítása és a kopár területek újraerdősítése, a Nefúd-sivatag napenergia-gyűjtővé alakítása és így tovább. Ekkor még alig-alig kezdték megvalósítani ezeket, csak az olcsóbbakat közülük, azokat is lassan; de a robottervezők már jól látták a technikában rejlő lehetőségeket, és szinte minden hónapban kirukkoltak valami új, kifejezetten világprogrami célt szolgáló konstrukcióval.

De a gazdaságiaknál sokkal fontosabbak voltak a szellemi eredmények. Még megvolt, de egyre veszített erejéből az a konzervatív nézet, amely a huszadik századot uralta - a lassítás teljes erővel folyt. Már nemigen akadt ország, ahol választásokat lehetett volna nyerni olyan örült jelszavakkal, mint az iparosítás. Voltak még cégek, amelyek kizárólag a maximális profitot tartották szem előtt, s ennek érdekében kizsigerelték úgy a természetet, mint saját alkalmazottaikat. Ekkoriban kezdtek tönkremenni közülük azok, amelyek nem tudtak vagy nem akartak gátat szabni környezetszennyező tevékenységüknek; csak ennek az egy évnek a folyamán tízszeresére emelkedtek a rájuk kirótt bírságok. Az ünnepekkel követő negyvenegyes év hozta meg az olajtrösztökkel való végleges leszámolás első komoly lépéseit, a csillagászati benzinadókat és a fűzős motorok kilencven százalékos árcsökkentését. Még a hatvanas években is használatban volt ez az elavult és roppant veszélyes energiaforrás; de egy másik súlyos környezetkárosító tényezőt már ekkor, száz évvel ezelőtt majdnem teljesen a történelemkönyvek lapjaira száműzték: ez a huszadik század legsúlyosabb kábítószere, a dohány, amelynek füstje a korabeli filmek tanúsága szerint döbbenetes sűrűségben gomolygott a nagyvárosi szórakozóhelyeken, sőt az otthonokban is.

Most pedig itt van 2140. december 23-a, a három törvény születésének kétszázadik évfordulója. A világprogram immár százhusz éves múltra tekint vissza, s a lassítási folyamat legtöbb mutatója túljutott az ötven-hatvan, sőt hetvenöt százalékos befejezettségen. A nagy csaták kora lejárt - ma már legfeljebb egy-egy mániákus főnök próbálja nyolc-tíz órában foglalkoztatni az embereit, amíg az orrára nem koppintanak. Még akadnak alkalmoszerű környezetszennyezések, de nincs az a cég, amelyik meg merné kockáztatni nagyobb rendszerességgel. Legalábbis remélhetőleg. A hadi kiadások szinte minden országban rohamosan csökkennek - bár éppenséggel hazánkban, mint tudjuk, nem eléggé...

A kétszázadik évforduló, akárcsak a századik és a százötvenedik, ismét munkaszüneti nap. New Yorkban csendesesen szállingózik a hó, s az emberek jártukban-keltükben virágot visznek a New World Trade Center előtti Asimov-park szobraihoz. Mindenkinél csomagok vannak. Los Angelesben nem esik, nyárias meleg van, de itt is jutnak virágok Davidson gyönyörű alkotásának talapzatára. És itt is mindenkinél csomagok vannak. Seattle-ben a nap hőse ismét Matthews, nem Asimov, ami érthető, ő a város büszkesége; a helyi televízió portréműsorokat vetít róla, s minden seattle-i piros sapkát visel a csomaghalmok fölött, amelyet ő hordott valaha. A robotok is, sőt azok legfőképpen. Montréalban a járdákat kis hófalak szegélyezik, a Matthews-parkban pedig harmincezer ember ünnepli a robotok atyját. Ők már hazavitték tánc előtt a csomagjaikat. Londonban is piros sapkát viselnek az emberek, de másfélét, egy régebbi hagyománynak megfelelőt, fehér prémszegéllyel, fehér bojtjal. Rengeteg csomagjuk van.

Christiesben a Fő téren sosem látott méretű embertömeg ünnepli az évfordulót. Negyvenhatan vannak. Néhányan közülük aggodalmasan tekingetnek szét, mert Fiona elhíresztelte, hogy a kémiakönyvek százhatvan fokkal eltévesztették a levegő cseppfolyósodási hőmérsékletét. A városháza falán a hőmérő huszonnyolc fokot mutat fagypont alatt. Mindenkinek sál vagy meleg kabátgallér van a szája előtt, csak a fűtött sátorban lehet a tüdőgyulladás veszélye nélkül lélegezni.

Nickyn ekkor piros kabát volt, kicsit hasonló ahhoz, amit a küszöbön álló ünnep főszereplője hord, de prémszegély nélküli. Mr. Stuarttól kapta kölcsön, addig is, amíg a sajátja elkészül - a szabónak rengeteg volt a dolga így ünnepek előtt, Lane-ék pedig nem kértek sürgősséget, bár a Plastobuilding persze kifizette volna. Január elejére elkészül a saját kabátja, addig pedig ez a csinos darab öt font kölcsönzési díjjal jelentkezik az építőipari cég költségvetésében. (Kicsit zavarta ugyan őket, hogy mégis miért kell egy robotnak valódi télikabátban járnia, de George fölhúzta az orrát és kijelentette: itt pusztán a dolgok anyagi értékéről van szó, ők ne foglalkozzanak azzal, hogy ki viseli azt a kabátot. Lóghatna a szekrényben is, attól még egy pennyvel sem ér kevesebbet.)

Kis robotunk Mary kötötte sapkája ugyan épen maradt, mert amikor hazaért, lekapta a fejéről, de most mégsem azt viseli: az ünnep tiszteletére pirosat kapott, a szokásos fehér szegéllyel és bojttal. Méghozzá Steve-től, aki szerint ez a jól öltözött ifjú hölgy karácsonyi toalettjének elengedhetetlen tartozéka. S végeredményben igaza van.

Jól öltözött ifjú hölgy volt Fiona is; ő fehér kabátot öltött az alkalomra, de a piros sapka sem hiányzott éppoly piros hajkoronája tetejéről.

- *Fuair mé duit é*¹⁶ - toppant oda Nickyhez, s átnyújtott neki egy papírtányért mustáros sült kolbásszal és egészben sült krumplival. Másik kezében a sajátját lóbálta, a szája is tele volt. - Atkinhon nahon érti, kóhhold hak meg.

- Kedves tőled, de...

- Ej, no - nyelte le a lány a falatot. - Ebben van az energia, szép nagyra nővünk tőle.

- Én úgyse nővök - sóhajtott a kicsi.

- Ne légy kishitű.

- *Bíonn blás ar an mbeagán*¹⁷ - szólalt meg mellettük Michael, szintén kolbászostányérral a kezében. Nicolette hálás pillantást küldött feléje, sejtve vagy inkább remélve, hogy védelmébe vette őt. Fiona viszont kissé rosszálló arccal kapott be egy újabb falatot - a gael közmondások előrángatását saját szabadalmának tekintette. De mire lenyelte a falatot, meggondolta magát és nem emésztette el Mike-ot villámaival.

- Dáibhidh is kicsi volt - mondta megenyhülve.

Nicky gyorsan bólíntott, bár sejtelve se volt róla, kiről van szó.

- Tudod, az a kistermetű ír harcos, aki parittyával ölte meg azt a nagy melákot.

Mire a kis robot gyanúja határozott formát ölthetett volna, hangot hallott a háta mögül.

- Ej, rég láttalak, Fiona.

---

¹⁶ Neked hoztam

¹⁷ A kis dolgok ízletesek

- Én is téged, derék öreg cimbor - nevetett a lány Nicolette háta mögé. A kislány érzékeny fülei nyomban azonosították a hangot, s megengedett magának egy helytelenítő grimaszt, amiért barátnője csak úgy lecimborázza a város legöregebb lakóját. Az apó megállt Nicky mögött, s a vállára tette egyik kezét.

- Ma is olyan kajla vagy, mint mikor először megláttalak.

- Aligha, apó, mert akkor még nemigen lehetett tudni rólam, mennyire leszek kajla.

- Láttam én azt már a tekintetedből. Éppön olyan voltál, mint az én Mórágom.

- Találkoztam vele a tavaszon. Mintha kissé komolyabb lenne nálamnál. Elég baj az.

- Hát ebbe a korba már nem is árt...

(Mórág Ryan, az apó lányainak egyike túl volt már a nyolcvanon. Béal Feirstében élt és gyümölcsöt termesztett.)

- Én százéves koromra is éppön ilyen kajla löszök, mint most - húzta ki magát Fiona öntudatosan, átváltva az ír tájszólásra, amit az apó is beszélt.

Az apó lassan bólogatott, tekintete egy pillanatra találkozott Nickyével, aki mint kitüntetést viselte vállán a ráncos kezét. - Hát Johnnal mi van, mögvan még?

- Mög - bólintott Fiona -, de rá nem löhet vönni, hogy a könyvei közül a fejit kidugja. Munkamániás, többöt dógozik, mint bármi egyeböt csinál. *Imíonn an tuirse ach fanann an tairbhe*,¹⁸ azt hiszi.

- Hátha úgy is van - felelte mosolyogva az apó, aki maga nem beszélte a gaelt, de elég jól értette.

- Sose - szögezte le életelvét Fiona.

- Nem illik így beszélni ilyen öreg emberekkel, Fiona - jegyezte meg a kislány rosszállóan, amikor az apó jókedvűen mosolyogva távozott. Muszáj volt ezt tennie az első törvény miatt.

- Hm? - jött a felelet a burgonya mögül.

- Ryan apó mégse a játszótársad.

- Hanem! - nézett rá Fiona meghökkenve.

Nicky felelt volna, ám ekkor egy erő elkapta és megpördítette. Kicsit riadtan nézett föl, s Mike-ot fedezte fel az erő mögött.

- Csacsi vagy - szólt az értékítélet. - Fiona mindenkivel ugyanúgy beszél, s itt a városban ezt mindenki tudja is róla. Az apóval pedig többet játszott kicsi korában, mint a saját dédunokái. Ne féltsd.

A kislány lehajtotta fejét. Tudta, hogy valaki előbb-utóbb csacsinak fogja nevezni.

Mike levette húga sapkáját és csókot nyomott a feje búbjára. - Ne szívd mellre, kis masina. Még nem ismered Fionát, nem tudod, hogy nincs olyan dolog a földön, amitől féltetni kell, saját magát kivéve. De másoknak sosem árt.

Nicky fölnézett rá nagy-nagy szeretettel, tekintete egy percre megpihent bátyja arcán. Fiona érdeklődve állt fölöttük; mindketten azt várták, hogy a kislány valami gyöngéd vallomást fog mondani.

- Megjött Fred - szólalt meg Nicky.

---

¹⁸ A fáradtság megy, a haszon marad

Bonyolult módon tudta meg, hogy nagybátyja a városba érkezett. Fredet eddig csak a telefon képernyőjéről ismerte, szülei még az őszön bemutatták neki. Mivel ekkor rákapcsolódott a telefonra, tudta Fred hívójelét, sőt azt a sokjegyű belső azonosítószámot is, amit a robotok és a telefonok egymás között használnak. Ugyanezt az azonosítót használta Fred kocsija is, amikor bejelentkezett a városi parkolóházban és szabad hely iránt érdeklődött, amint azt minden kocsi teszi. Ebből a hívásból Nicky semmit sem hallott, ahogy a válaszból sem, amelyben a parkolóház számítógépe közölte, hely van, jöhet, de kihez? Merthogy Christiesben rendnek kell lennie, és a parkolóháznak mindig tudnia kell, hogy az ott várakozó járművek tulajdonosai hová érkeztek. A kocsi közölte a gazdája megadta úticélt, Hegy utca tizennyolc. A parkolóház felfedezvén, hogy ott lakik egy robot, fölhívta Nickyt, hogy a kocsi érkezését tudassa vele, s megadta a tulajdonos egyetlen ismert adatát, a hívókódot. Magukat a helybelieket a parkolóház nem értesíti, ha látogatójuk érkezik, hiszen úgyis megtudják - hacsak valaki külön nem rendelkezik erről -, de a robotok egymás között óriási mennyiségű ilyen információt cserélnek, amiről mindig az illetékes robot dönti el, értékes-e az adat az emberek számára. Jelen esetben Nicolette-ünk ez a robot.

- Honnan tudod? - kérdezte Fiona.

- Jelzést kaptam róla.

Fiona körülnézett a sátorban. Az emberek beszélgettek, sétáltak, ették Atkinson sültjeit. - Itt ugyan senki se jelzett semmit. Álmodtad. - S vett egy adagot Mrs. Sutcliffe salátájából.

- De jeleztek.

- Aztán hol?

- Itt a fejemben - mutatta a gyerek.

Fiona körbejárta, megszemlélte, jelentőségteljesen összenézett Michaellel, aztán megvonta a vállát. - Furcsa fejed van. S mikor ér ide Fred?

- Már az Orchidea úton jár.

- Akkor nem ide jön a térre?

- Nem tudhatja, hogy itt vagyunk.

- Ez igaz. S egy lelket se talál otthon.

- Apáék már hazaértek - nyugtatta meg a lányka.

- Gondolod?

- Tudom. Erről is van egy jelzés a fejemben.

- Mondom én, hogy furcsa fejed van. Mike, nem tudod, Lewis mondott valamit arról, hogy idejönne ma délután?

S máris másról beszéltek. A kislány elszontyolodva ballagott mellettük, nem tudván, nem hisznek-e neki vagy nem fontos Fred érkezése.

Sejtelve se volt róla, hogy Fiona számos életelve között az is megtalálható: robotok nincsenek. Minden ember ember, akár ember... akár nem ember. Lane-ék jól ismerték ezt az elvet, s persze cseppet se vették komolyan, ahogy a rőt hajú fruska szeleburdi lényének más képzeit sem; de kicsit talán szerepet játszhatott ennek emléke is abban, hogy belementek Nicky magukhoz vételére. Emléke, hiszen Fiona ekkor már három éve nem járt Christiesben, s közel egy éve nem találkoztak vele.

Fionának tehát életelve volt, hogy robotok nem léteznek, s ha George-éknak egyszeriben előpattant egy tizenkét éves lánya, aki legutóbb még sehol sem volt, hát előpattant, nem nagy csoda, különben is megestek már Tír na nÓgban. Fiona elfogadott mindent és mindenkit olyannak, amilyenek voltak, feltéve, hogy abból kisül valami érdekes. Márpedig egy új játszópajtás feltétlenül érdekes, ennél fogva tökéletesen lényegtelen, honnan ered. Hogyne tudta volna, hogy Nicky micsoda. De amióta beszélni tudott, kizárólag a dolgok játékos oldala érdekelte; s ötéves kora óta, amióta Eddie Jackson megmentette, magával egyenrangúnak tekintett minden robotot.

Szavahihető tündérek szerint Fiona mindig olyan volt, mint most, készen ugrott elő a saját képzeletéből, mint Zeusz fejéből Athéné. Ha azonban a tündérek véleményét egy percre félretesszük, megláthatjuk az aprócska Fionát huszonnyolc őszén, egy ködös délutánon, amint vidáman szalad a mezőkön Edgaron. Edgar, akivel egy nap talán még összefutunk, egy ló a shrewsburyi lovardából, ahol Fiona már egy éve törzsvendég. Csak két évvel fiatalabb lovasánál, de igen megfontolt, körültekintő állat, akinek bizvást gondjaira lehet bízni Brian Boru kastélyának jövőendő úrnőjét - ahogy ekkoriban nevezte magát, csak később tudva meg, hogy a kastély már elpusztult a harcokban.

Fiona tehát vidám volt, mert lovon ülhetett, ám Edgar kevésbé, mert jött a köd. Azt azonban nem mondhatta, hogy forduljanak vissza - a szerepek egyértelműek voltak, ő a ló, Fiona a lovasa, neki kell tudnia, mit tegyenek. Edgar tehát úgy döntött, továbbra is követi Fiona parancsait. Aztán egyszer csak rájuk borítottak egy óriási edény tejfölt és eltűnt a világ.

- Nofene - mondta Fiona, mert George kedvenc mondását már ekkor is ismerte. - És most?

Edgar nem tudott mit mondani. Ebben a helyzetben senki se találná a megfelelő szavakat, hát még egy ló, aki egyáltalán nem is tud beszélni.

Ezt Fiona is belátta, s úgy határozott, sarkon fordulnak és hazamennek. Edgar azonban nem volt mindentudó, s bármilyen gondos anya volt Melinda, a ködben való csalhatatlan tájékoztatót mégse taníthatta meg fiainak. Hosszas barangolás után érték el a Severn partját, aztán jó darabig haladtak a víz mellett. Egyszerre csak valami kibontakozott a ködből, ami nem hasonlított a fákra. Egy óriási vasszerkezet, aminek a teteje eltűnt valahol a semmiben.

- Ez meg mi az ördög? - fakadt ki Fiona. - Hova hoztál?

Lekászálódott a nyeregből - nem kis feladat ilyen csepp gyerekeknek, de ő már tudta a módját -, odabaktatott a szerkezet lábához és megpróbált rájönni, mi az.

- Te ló! Ilyennek nyoma sincs a város környékén!

Christies és Shrewsbury ezalatt nehéz órákat élt át. Mr. Claywood elmondta magát mindennek, amiért nem rakott semmilyen nyomjelző masinát Edgarrá. Mr. Drury dühöngött, amiért Shrewsbury egyetlen valamirevaló helikoptere éppen most van szervizben. Mr. O'Malley csapatokat szervezett és robotokat kért kölcsön Hodnetből. Mr. Davenport mélabúsan ült az irodájában s azon töprengett, vajon ez az incidens nem árnyékolja-e be a két város kapcsolatát - mivelhogy ő volt Shrewsbury polgármestere, s az ő városuk nem vigyázott Fionára, akinek apja ráadásul Christies díszpolgára volt. Mr. Peter Ryan hosszú pórázst csatolt Ned nevű szetterére és ráállította Edgar nyomára. Mr. Watkins teherautóra ültetett néhány robotot Hodnetben. Mr. Lane és Mr. Ó Ciarraigh pedig kocsiba ült és elindult különböző valószínűsíthető irányokba.

Ám aki rátalált Fionára, az nem a sok-sok tettekre kész úr valamelyike volt, hanem Eddie Jackson. A felszálló ködben lassan kibontakozott Fiona előtt a vasszerkezet egésze, ami a

folyó fölött átívelő hídnak bizonyult; a kislány már jól tudott olvasni, de a rajta levő felirat nem sokat mondott neki. Még nem hallott a Vashídról, ami pedig 1779 óta világhírű; az idősebb környékeliek mind tudták, hogy Darby úr műve száz láb széles, ötvenkét láb magas és háromszáznyolcvannégy tonnát nyom, de Fionát ezek az adatok akkor se érdekelték volna, ha ismeri őket. Csak az érdekelte, hol van és merre menjen haza... illetve igazából már ez sem érdekelte. Fázott, éhes volt és egyedül érezte magát. Eszébe se jutott fölmászni a magas folyóparton, pedig akkor alig pár száz yardnyira megpillantotta volna a coalbrookdale-i skanzent. Csak ült a híd alatt egy bokorban és kifejezést engedett érzelmeinek. Más sírt volna a helyében - ő ehelyett gaelül káromkodott.

Valami suhogni kezdett a feje fölött, s fénycsóva vágott le a folyóra. Egy pillanat alatt megtalálta Edgart.

- Nyihuhh! - mondta a ló.

Eddie kilépett a kocsiból és levetette magát a Vashíd mellett. Százlábnyi zuhanás után nagy puffanással ért le egy bokorba, talpra ugrott és két lépéssel Fionánál termett.

- Nem esett baja, kisasszonyka? - lekapta a kabátját és betakarta vele. Aztán elővett egy kulacs forró teát és a kezébe nyomta. A kislány nagyot húzott belőle, aztán panaszosan nézett Eddie-re.

- *Tá tuirse orm.*¹⁹

Eddie fölkapta, mint a pelyhet, s megindult vele a leszállóhelyet kereső helikopter felé.

- Egykettőre otthon leszünk, kisasszonyka, a jó melegben. Majd visszajövök érte - nyugtatta meg az Edgart kereső gyereket -, a járműben már nincs több hely. Jobb már egy kicsit?

- *B'fhéidir*²⁰ - motyogta Fiona, és elszenderedett.

Ennek tizenkét esztendeje. Azóta Fiona nagyobb lett kétlábnyival - de okosabb nem, ahogy Mary mondta valamikor kritikusan -, s ma is szeret lovagolni. Nem fél a ködtől, ahogy nem fél a világon semmitől, kivéve az unalmat.

De térjünk vissza a jelenbe, ahol Nicky a Fő tér közepén ácsorog a Mr. és Mrs. Fowlerrel beszélgető Fiona és Mike mellett, egy darab sült krumplit majszol és azon tanakodik magában, vajon nem fontos-e Fred érkezése vagy nem hiszik el neki. A nagyobbak mit sem tudnak a gondjáról, azt viszont tudják, hogy Fred nem szalad el, ellenkezőleg, nagyon is ott lesz később is, fölösleges tehát hazarohanni és a nyakába ugrani. Majd ugranak, ha úgyis mennek haza.

Fred közben végighajtott a Mező utcán, befordult a Hegy utcába és megállt a Lane-ház kapuja előtt. Magára öltötte a szükséges mennyiségű ruhadarabot, aztán kiszállt és benyitott a kapun. Nem csodálkozott rajta, hogy nem jönnek elé a kertbe - ő se tette volna a helyükben. A ház ajtaja viszont azonnal feltárult előtte, kopognia se kellett, bentről már figyelték lépteit. Sötétzöld Opelje türelmesen megvárta, amíg belép, s csak ekkor tolatott vissza a kereszteződésbe s vette útját a parkolóház felé.

- Huh! - ez volt az első szava.

---

¹⁹ Fáradt vagyok

²⁰ Talán

- Fred, Fred, Fred! - sorjázott elébe három unokaöccse és félig-meddig egyszerre ugrottak a nyakába. George megállt mögöttük, rávigyorgott testvérére, s várta, hogy fiai kiörljék magukat.

- No, no, jó lesz már - csitította őket a jövevény -, hagyjatok belőlem holnapra is valamit. Úgy!
- tette le Bobot. - Hát itt vagyok - lépett bátyjához.

Megölelték egymást és kezet fogtak.

- Hámozd le ezt a sok szőrt - mondta George -, aztán kerülj beljebb. Te vagy az első.

Fred vetkőzni kezdett. Mikor belépett, egy nagy fehér medvére emlékeztetett, akinek fekete szakála van; szobai öltözékben már inkább nagy drapp medvére hasonlított, mivelhogy ilyen színű volt a nadrágja és az inge. De semmivel se volt kevésbé medveszerű. Kétszáz fontot nyomott, ugyanolyan kék szeme volt, mint George-nak, jóval dúsabb szakála és egy kék folt a nyakán, baloldalt.

- Hát ezt meg hol szerezted? - vette észre George.

- Ej, ne is kérdezd. Szemtelen alakok mászkálnak néha az utcán. Nálatok, kisvárosban, ilyenek tán nincsenek is.

- Verekedtél?

- Dehogyan - mondta Fred sötéten -, a verekezéshez két fél kell, akik ütik egymást. - Szétnyitotta, majd összezárta nagy mancsait. - Nagyjából kiegyenlített erőviszonyokkal. Ez a srác feleakkora volt, mint jómagam. Ennél az egynél többet nem is tudott ütni.

- Aztán miért nyomtad le?

- Le akart szállni a metróról.

- Állampolgári joga - jegyezte meg Johnny.

- No igen, de táskával együtt.

- Ezt se tiltja a Magna Charta - állította George.

- Csakhogy a hölgy nem úgy festett, mint aki kölcsön akarta adni a táskáját.

Nevettek.

- Nickynek jobb, ha nem beszélsz erről - mondta John -, szörnyen kétségbeesne.

- Az ám, hol van?

- A Fő téren, a három törvényt ünnepli Mike-kal meg a kósza szél istennőjével.

- Vagy inkább Atkinsont - tette hozzá George.

- Miért, neki is születésnapja van?

- Nem, de remek kolbászt tud sütni.

- Hm! - mondta Fred jelentőségteljesen.

- Nekünk is hoznak haza - nyugtatta meg Bob.

- Remélem is. Erről jut eszembe, ebédeltetek már?

- Nem, majd ha hazaérnek.

- Úgy! - Fred még jelentőségteljesebben az órájára nézett. Dél volt.

George végül megszánta öccsét.

- Mondd, nem ennél valamit?

- Ez kérdés?!

A Lane-ek legfiatalabbika arra ért haza, hogy a nappali közepén egy nagy drapp medve ül és azt a bordaszeletet eszi, amit ő vasárnapra tartogatott; apja és bátyjai pedig körülülük és nézik. Így hát ő is megállt az ajtóban és nézte.

- No - vette észre George -, gyere közelebb, ismerd meg Fredet.

- Megvárhatom, amíg befejezi - mondta a lányka illemtudóan, közben magában átrendezve a következő napok étkezéseinek tervét és eldöntve egy-két bevásárlást. A tányéron ott volt még valamicske abból az uborkából is, amit szombaton akart fölhasználni.

- Akkor nem ismerhetné meg. Fredet úgy lehet igazán megismerni, amikor eszik. Amikor nem eszik, nem Fred. Árnyéka legfeljebb.

Nicky tehát az asztal elé járult és meghajtotta magát.

- Szervusz, Eszik Fred.

Fred lenyelte a falatot, letette a villát és ránézett.

- No. Még eddig unokahúgom sose volt. Hát szóval te vagy az.

A kislány körbefordult, mint egy kis manöken.

- Életben még szebb vagy, mint telefonon.

Nicky szeme fölcsillant. Ezt azonnal viszonzni akarta.

- Nem kérsz mustárt is?

Fiona a nagy nevetésre nyitott be lendületesen, s azonmód kabátban megállt a szobaajtóban.

- Hah! - mondta színpadiasan. - Fred!

Vagy egy percre némán nézték egymást, két yard távolságról, mozdulatlanul, kifürkészhetetlen arccal, mint a vadnyugati harcosok. Nicky bizonytalanul tekingetett egyikről a másikra, nem értve, mi történik.

- Hát itt vagy - mondta végül Fred.

- Hát itt vagy - felelte Fiona.

Aztán két hosszú lépéssel átszelte a köztük levő távolságot és a nyakába vetette magát. Nicky ugrott, hogy mentse a tányérokat. Fiona csattanós csókokat nyomott Fred bozontos képére és a homlokára is, amiket az hasonlókkal viszonzott.

- Hol a szöszen voltál eddig?! - cibálta meg Fred szeretettel a hatalmas rőt üstököt.

- Én itt voltam, te nem voltál itt! - rángatta Fiona a sötétbarna szakállat.

Újabb csókok következtek, aztán Fiona talpra szökött és helyet adott Michaelnak, hogy ő is üdvözölhesse bátyját; közben odalépett Nickyhez és megragadta a vállát.

- Te előre megmondtad, hogy Fred jön - jelentette ki.

- Meg - felelte a gyerek riadtan.

- Nagy vagy! - rikkantotta Fiona, s ő is kapott két óriási csókot. - Ez máskor is sikerülne?

- Persze - a kislány úgy értette, máskor is meg tudja-e mondani, hogy Fred mikor jön. Ha kocsival jön, egész biztosan.

- Remek! Akkor halljuk, mikor tér vissza Arthur Pendragon ap Gwynedd, népünk nagy királya a századok sötét mélyéből, hogy hadát újra győzelemre vigye?

A mélykék szemek ijedten kapcsolódtak a zöld csillogásba, mely barátságosan tekintett le rájuk és várta a választ. Nicky lassan ráébredt, hogy csapdába került. Mint robotnak két segítsége lehetett ilyen helyzetben: a Központi Programozó Iroda és a Gazda isteni személye. Mint a Lane-ek leánygyermekének szintén kettő: Mary és George. De nem fordult egyikhez sem. Elgondolkodva lehajtotta fejét, aztán ismét fölemelte és így szólt:

- Háromszáztizennégy év, hat hónap és kilenc nap múlva, reggel negyed nyolckor.

Fiona úgy nézett rá, mint egykor Mózesre a zsidók, amikor lejött a hegyről a kőtáblákkal.

- Biztos? - kérdezte áhítatosan.

- Nyugodt lehetsz.

- Ott lesz Merlin is?

- Az ő terveibe halandó léleknek betekintése nincsen - mondta a kislány halkan. Még nem mert örülni sikerének.

- Hát Morgana?

- Bizonyial ármányt fog szőni Mordreddel, hogy Arthurt letaszítsa trónjáról.

- Úgy hát a gonosz ismét feltámad? Sebj! Merlin szembeszáll velük! Derék öreg cimborá - tette hozzá Fiona ugyanazzal a hangsúllyal, ahogy Ryan apót szólította meg alig egy órája. - Jövendőmondónak remekül beillesz, ha kicsi vagy is, ám a kis dolgok, mint Mícheál mondotta, izletesek. Kérni fogom kinevezésedet udvari jövendőmondóvá, amint Arthur visszatér. Ezt a pár száz évet most már fél lábon is kibírjuk addig, hacsak...

Fölemelte az ujját és körbehordozta pillantását a társaságon.

- Hacsak éhen nem pusztulunk? - kérdezte Nicky.

- Lám csak! Tudod te!

Arthur király leendő udvari jövendőmondója a konyha felé vette az irányt.

Persze az Atkinson-féle kolbász és sült krumpli után Fiona nem sokat evett a zöldséglevesből és a csirkéből; azahogy sosem evett sokat, csak amennyi száztizenhat fontjának fönntartására kellett. De Fred evett helyette is, mintha a bordaszelet sose létezett volna. Fred bármikor bármennyit meg tudott enni, de nem bármiből: jó ízlése volt, amint az dukál is az egykori egyetemi klub stewardjának, holmi hamburgerhez például soha nem alacsonyodott volna le. Vagy legalábbis nagyon ritkán.

- Az üzletet is megkönnyíti - magyarázta Nickynek a csirke fölött. - Cseppet sem mindegy, hogy egy ügyfelet mire hív meg az ember, egyáltalán meghív-e. Tudni kell, kit mivel lehet levenni a lábáról. Jamasirónál azzal jutottam túl a holtponton, hogy meghívtam Garrisonhoz egy sült krumplira; aztán amikor udvariasságból, de kellenetlenül odajött, tojással és rákkal töltött sült krumplit kapott szójamártással, à la Montmorency, aminek a receptjét legfeljebb öten ismerik az egész világon. A polinéz algakrémnél a lábam előtt hevert, mindenbe belement, amit csak akartam.

- Szóval megvan a japán üzlet? - kérdezte George, átlépve az ügy gasztronómiai vonatkozásai fölé. Elég rosszul tette, erről az algakrémről érdemes lett volna többet is hallani.

- Hogyne lenne. Derék öreg Fred mindent megold.

Fiona elvigyorodott, saját szavajárását hallva Fred szájából.

- Mit vettél? - kérdezte Bob.

- Nem vettem semmit, eladtam. Jamasiro frankfurti gyárát adtam el egy argentin társaságnak. Jövőre megint gyártanak órákat, telefonokat, mindenféle elektromos szöszöt.

- Eddig nem gyártottak?

- Nem, Jamasiro kicsit a csőd szélén áll és nem volt pénze fejleszteni a gyárat.

- Akkor miért kellett annyit győzködni? - Mike nem értette.

- Hát mert egy dolog a csőd szélén állni és más dolog azt be is vallani. Az argentinok pedig nem adtak olyan hajdemagas árat a gyárért, és abban reménykedett, hogy többet is megkap érte. De nem csinált rossz üzletet, a tíz százalékaival egy kalap pénzt megkeres a következő években. Jut eszembe, ha nem bánnátok, még nem utalnám át a részleteket, kellene egy kis befektetéshez.

- Ahogy jónak látod - felelte George, megvárva felesége jóváhagyó pillantását.

- Köszönöm. Most nem állok úgy, hogy a saját zsebemből rázzak ki kétszáztezret.

- Nofene?

- Csónakokról van szó...

- Hah! - figyelt föl Fiona.

- ...egy kis hajógyárról, amit meg lehetne kapni olcsón.

- Mit gyártanak? - akarta tudni Fiona.

- Kismotorosokat, sportvitorlásokat...

- Árbocok és orrvitorlák! - csattant fel Fiona. - Ott a helyünk!

Mindenki nevetett, Nicky is, bár már megint nem értett semmit. Nem tudta, hogy Fionának örök szenvedélye a vitorlázás.

- Úgy látom, tetszik - mondta Fred, aki előre tudta, hogy így lesz -, esetleg akkor be is szállnál?

- Be én! Csak hajót adjatok a talpam alá, négy ágyút steuerbordra...

- Nem hajóra, az üzletbe.

- Ja? - állt meg Fiona. - Azt is lehet. Mennyi kell?

- Hadd lám csak. Nekem van ötvenem, George adott negyvenet, Ned beszállt nyolcvannal, az százhetven, még kellene vagy harminc-negyven lepedő.

- Jól van. Kapsz negyvenkétezer-ötszázat.

- Miért pont annyit?

- Mert akkor lesz kereken húsz százalékom az üzletben - közölte Fiona, aki úgy számolt, akár D'Artagnan, az inkább vívótudásáról ismert jeles gascogne-i.

- Honnan van neked ennyi pénz? - kérdezte John.

- Honnan lenne? Honoráriumok, jogdíjak, honoráriumok utáni jogdíjak, jogdíjak utáni honoráriumok...

- De akkor ez John bácsi pénze.

- Hát!

Fiona nem értette, ez miért probléma. George már tudott róla, hogy John Ó Ciarraigh szabad kezet adott lányának pénzügyi téren, ahogy fiával is tette néhány évvel ezelőtt. Most megosztotta ezt az ismeretet családjával.

- Hm - mondta Steve kritikusan. - Hm-hm.

Fiona rámeredt.

- Szóltál valamit?

- Én? Ó, nem, dehogy. Egyáltalán semmit. Csak úgy hümmögök.

Fiona nyelvet öltött rá, aztán bal kezével ívelt mozdulatot tett a levegőben, mutatván, hogy átlapozza Steve-et, s Fredtől kérdezte, hol van a hajógyár.

- Egersundban.

- Nofene. Norvégia?

- Nem jó?

- Jónak jó, csak azt hittem, közelebb van. De akkor te nem fontban számoltál mostanáig?

- Nem hát. Tudod, hogy adókedvezménnyel jár a más tagállamokban végrehajtott befektetés.

- Tudta a fene. Itt Christiesben mindenki a városon belül fektet be, esetleg Staceyben.

- Az más - nevetett Fred -, az világprogrami ügy. Programfinanszírozásban minden másképp fest, még a saláta is sokkal olcsóbb. És egész jó.

Nicky szaladt, hogy hozzon még.

Még aznap délután aláírtak egy papirost, melynek értelmében egyrészt George-ék, másrészt Fiona fektetett be az egersundi hajógyárba negyvenezer, illetve negyvenkét és félezer euróval. Fred elővette a telefonját és elküldte az iratot Seánnak, hogy írja alá - hiszen az angol törvények szerint Fiona még nem nagykorú -, majd mikor ez megtörtént, továbbküldte londoni irodájába. Másodosztályúja már tudta, mi a teendő. Az iratot csatolta az ügy többi dokumentumához, s az egész paksamétát elküldte Egersundba a hajógyár ügyvezető igazgatójának, valamint Valladolidba a jelenlegi tulajdonosnak. Készített egy kivonatot, amiben csak az adózás szempontjából fontos számok szerepeltek, s ezt továbbította az angol, a spanyol és a norvég adóhivatalnak. Persze minden iratot előzőleg láttamoztatott a Stewart és Társa iratvizsgáló számítógépével, amely darabonként egy fontért ellenőrizte a másodosztályúak által készített ügyiratokat, hogy azokban sem tartalmi, sem formai hiba ne legyen.

Mindezek a műveletek néhány másodperc alatt lezajlottak, s már csak a válaszokat kellett megvárni. Valladolidból persze már csak januárban jön felelet, akkor köthetik meg végérvényesen az üzletet.

A harcok este hat körül törtek ki. Fred eleinte sarokba szorulni látszott, de George támadásainak egy része megtört elszánt védekezésén.

- Itt vér fog folyni - jelentette ki.

- Kétségtelen - felelte bátyja. - A kérdés az, hogy kié.

- Nos, kezdjük az állatokkal - mondta Fred, s leütött egy fehér lovat.

- Kezdjük inkább az egyház felszámolásával - mondta George, s végzett a lóért felelős fekete futóval.²¹

Fred oldalra sandított, ám Nicolette kifürkészhetetlen arccal szemlélte a hadi helyzetet és nem szólt semmit. Részrehajlásra nem volt kapható.

Fred eltűnődött magában, vajon odabent, a felhőtlen homlok mögött valami elektronikus műtűr éppen lázasan keresgél-e a középjáték-táblázatokban, kombinatorikai számításokat végez-e, esetleg átnézi-e a versenypartik nagy adatbázisát, hogy a játszma kimenetelét megjósolhassa; vagy talán már régesrég tud mindent? Nem lehetett megállapítani. A homlok sima maradt, a barna hajtincsek mozdulatlanok, s a tengerkék szemek kifejezése egy póker-játékosnak is becsületére vált volna.

- No! - toppant be ekkor Fiona nagy sebbel-lobbal a kisszobába, mint rendesen. - Halomra öltétek már egymást? - Megállt a tábla fölött, s egypár pillanatig tanulmányozta az állást. - Hah! Úgy látom, alaposan egymásba gabalyodtatok. Én a helyetekben máshogyan oldanám meg a kérdést.

Három mélykék szempár szegeződött rá érdeklődve.

Fiona fölkapott egyet-egyet a két sereg halottai közül, s az asztalon egymás mellé állította őket.

- Így ni - mutatta. - A csapatok legjobbainak kezébe tenném a döntést, mérkőznek meg egymással szemközt, mint férfi a férfival, kard ki kard, lándzsát szegezz, véd magad!

- Ehen - dünnyögte Fred. - Gondoltam. Csak tudod, ennek a játéknak szabályai vannak.

- Háborúban egy szabály van: nincs szabály - szögezte le Fiona.

S elégedetten távozott.

A küzdőfelek egymásra nevettek, Nicky pedig gondosan visszafektette a két elhunyt gyalogot.

- Ja igen - jelent meg az ajtóban a rőt fej újra -, Fred, változott valamit az érdeklődésed a sült hal iránt?

- *Nem* - mondta Fred nyomatékkal. - Hol van?

- Sehol. Csak nyers hal van, de ezt egy bizonyos módszerrel sült hallá lehet alakítani.

A férfiak Nickyre néztek, aki tagadóan intett a fejével.

- Ennivalóval nem illik viccelni, Fiona - mondta Fred megrovóan.

A kelták sarja megvetően horkantott és becsukta az ajtót.

Kevéssel később ráncok jelentek meg a kis robot homlokán; pár percre sűrűsödtek, aztán a gyerekek apjára néztek.

---

²¹ A futó neve angolul *bishop*, vagyis püspök

- Mi kell? - George az állást tanulmányozta.
- Mi a teendő, ha Fiona halat süt odakint? - szólt a kérdés halkán.
- Csacsikám, magad mondtad, hogy nem vettél halat.
- Mégis ezt teszi, méghozzá egyedül.
- Honnan veszed?
- Látom a biztonsági kamerámon.
- Milyen hal?
- Szerintem csuka.
- Azt szeretem - mondta George, és lépett egyet a c-gyaloggal.

Nicky várt kissé, hátha mond még valamit, majd levonta a következtetést: nem kell félteni a konyhát, hogy Fiona romba dönti. Fenntartás nélkül megbízott apja ítéletében, s ott maradt a tábla mellett.

Negyedóra sem telt bele, s a ház megtelt Fiona harsány kurjantásával:

- Ohé, kalózok! Ide mindenki, tálalom a sült halat!

Mary jött le utolsónak a nappaliba, csak amikor Nicky szaladt föl érte, mert senki másnak nem hitte el, hogy Fiona halat sütött. Végighordozta pillantását az asztalon, aztán feddőleg pillantott a lányra, aki elégedetten lehuppant az asztalhoz és beledöfte villáját a halba.

- Csak holnap lesz szenteste, Fiona, akkor szokás halat enni.
- Meg amikor Fred itt van. Meg amikor Fiona itt van - mondta Fiona, s bekapott egy falatot. - Ev egéh jó, pedig én hináltam! Ehél te ih!

Mary nevetett, s leült közéjük.

- Honnan szerezted?
- Fogtam.
- Jég alatt a Severnben? - kérdezte Steve.
- Nagyjából.
- Félórát se voltál el hazulról - mondta Bob.
- Hát azt meg honnét tudod?
- Nehéz nem észrevenni, a közelben vagy-e.

Önelégült mosoly volt a válasz. - Az már igaz. Jól van hát, nem a Severnben fogtam. Itt az Orchidea park sarkán akadtam össze velük, egy darabig rohantak előlem, de utolértem, testesellel rájuk vettem magam és elkaptam. Aztán csak torkon kellett ragadni őket és addig szorítani, amíg ki nem lehelték a lelküket.

A Lane-ek legyintettek a komolytalan történetre, tudva, hogy ha Fiona valamit a fejébe vesz, úgylis reménytelen eset megtudni az igazat. A hal pedig határozottan jó volt. Fiona vajban sütötte meg, s még citromos algamártást is csinált hozzá Fred egyik régi receptje szerint. Fred azzal hálálta meg a figyelmességet, hogy egymaga megette az egyik hal felét, pedig ötfontos volt mind a kettő.

- Határozottan fejlődsz - állapította meg Mary, aki jóval kevesebbet evett, de nagyon ízlett neki. - Pár éve még rettegtem azoktól a szendvicsektől, amiket összeütsz.

Nickyben fölremltek a Fiona Christiesbe érkezését követő percek vasárnap délelőtt, amikor minden fellelhető ételneműt egyetlen szendvicsbe kombinált össze és jóízűen elfogyasztotta.

- Mindig is fölöslegesen rettegtél. Azok a szendvicsek soha nem bántottak senkit.

- Épp csak egy gasztronómiai büntett valamennyi - állapította meg vidáman Michael, aki sokszor evett azokból a szendvicsekből.

Fiona vállat vont e véleményre, s körülnézett a társaságon. - No, ha jól látom, mindenkinek ízlett a hal.

Mindenki bólogatott.

- Helyes. Akkor elárulom, hogy egy órája még a Loch na Ceathrán Móire kristálytisza tükre alatt úszkált mind a kettő.

- Ne beszélj számságokat. Hogy kerülnének akkor ide?

- Exkluzív és különleges légipostával. Ja igen. Az egyiknek ez volt a zsebében.

Cédulát vett elő és átadta George-nak. A családtagok összehajoltak a papírszelet fölött.

„Kedves Mary, George és srácok - olvasta George fennhangon -, ezúton kívánok boldog karácsonyt ezzel a két fenevaddal, amelyeket a klubom horgászterületén nevelt Seosamh Uafásach nagy szakértelemmel, hogy mire kifogom őket, kövérek és jóképűek legyenek. Tanácsom: vajban, Fred citromos mártásával. Nollaig shona daoibh go léir, agus bliain úr gan smál!”²² Seán Ó Ciarraigh.”

- Derék öreg Seán - mondta Mary szeretettel.

Mialatt Mike az utolsó simításokat végezte öltözkének hőszigetelését biztosítandó, Nicolette lekapta saját kabátját a fogasról és belebújt.

- Egyedül is eltalálok.

- Tudom, de elkísérlek.

- Csodákat. Itthon maradsz.

- Nem maradok - mondta a lány, s gombolkozni kezdett.

- Nem vagy eszeden - szólalt meg Steve az ajtóban. - Egyedül akar menni, engedd hát egyedül.

- Odakint hideg van, sötét van...

- Hideg ellen ott a kabátja, sötét ellen az utcalámpák. Te egyiken sem tudsz változtatni.

- Meg kell védenem - állította Nicky.

- Ugyan mitől?

- Mindentől - felelte a kislány harciasan.

A fiúk nevettek, s Mike rátette kezét húga fejére. - Hallgass ide, gyerelem. Te egy roppant gondos és körültekintő kis robot vagy.

---

²² Kellemes karácsonyt és boldog új évet!

Nicky hálásan pillantott rá.

- Mindig nagyon ügyeltél a három törvényre, és a te közeledben azokat sérelem nem érheti.

A mélykék szemekből büszkeség sugárzott.

- Viszont most itthon maradsz.

A büszkeség morcos kifejezésre változott.

A telihold hidegen ragyogott a koromfekete égbolton, szenvtelenül tekintve le Christies upon Severn kivilágított utcáira. Mike fölnézett rá, miközben átvágott az Orchidea parkon - éppen olyan volt, mint ezer vagy egymillió éve, az ember jelenlétének ilyen messziről nyoma se látszott. Aztán lenézett maga mellé. Kicsit gondolkozott és megszólalt:

- Azért nem veszünk össze, igaz?

Válaszképpen egy kis puha test nyomódott az oldalának. Mike átkarolta a vállát, s így mentek tovább észak felé.

Harminckét fok volt fagypont alatt. A parkok fáit és fűvét takaró fóliák már akkor sem csattogtak volna a szélben, ha orkán támad a városra; a nedvesség lecsapódott rájuk és jéggé fagyott, helyenként vastagon borítva a fóliákat. A házak faláról, az úttestről a fűtőszálak eltávolították a jeget, a fóliákról nem. Jól jön második szigetelőrétegnek.

De nem volt szél, nagy szerencséjére mindazoknak, akik útnak indultak ekkortájt; harmincfokos fagyban a legkisebb fuvallat is borzalmas. A levegő mozdulatlanul állt, harapni lehetett a hideget.

A Vanília utca egyik pontján Nicky botlott egyet, majd bocsánatot kérve kibújt bátyja karja alól, lehajolt és a cipőjével kezdett bíbelődni. - Menj csak tovább, máris jövök.

Mike tovább-ballagott, s csak száz yarddal odébb jött rá, hogy semmi baj nincs azzal a cipővel. A kislány éles szemei jóval korábban észrevették az Almavirág utca sarkán várakozó Dianát.

Már túlestek a bensőséges üdvözlésen, mire Nicky utolérte őket.

- Bocsánat, csak kibomlott a cipőfűzőm. Szervusz, Diana. Szép esténk van, nemde?

Menet közben Diana lepillantott Nicky lábára, s csöndes mosollyal nyugtázta, hogy a fehér gumicipő van rajta - hisz mi mást viselne ilyen időben -, aminek nincs is fűzője.

Amikor a buszmegállóba értek, az óra két percet mutatott kilenc előtt, mellette a hőmérő ekkor váltott harminchárom fokra. Nem mentek be a fűtött várószobába, az országúton már látszottak a közeledő busz fényei.

- Velünk jöhetsz, ha akarsz - mondta Diana mintegy köszönetképpen az iméntiért. Mike is rábólintott.

- Kedves tőled - Nicky futó csókot lehelt mindkettőjük arcára -, de én sose voltam nagy táncos, és otthon még sok dolgom van.

- Most megtanulhatnád - hívta Diana.

- Talán legközelebb. Majd szilveszterkor megtanítasz.

- Ezt vehetem meghívásnak? - kérdezte a nagylány incselkedve.

A kisebbik zavarba jött. - Nos... én igazán szívesen hívnálak... de...

- Tudomásom szerint - szólalt meg Michael - nálunk bárki hívhat vendégeket az ünnepekre. A család bármelyik tagja. Ha tehát te nem tehetnéd, az azt jelentené, hogy nem vagy egyenjogú családtag.

A busz begördült a megállóba, megállt pontosan Nicky háta mögött és csukott ajtókkal várakozott.

- Értem - mondta a kislány. - Nos, én azt hiszem, az első törvény kötelez rá, hogy egyenjogú családtagnak tekintsem magam, ha ugyanis nem ezt teszem, nem teljesül anya és apa azon kívánsága, hogy én a lányuk vagyok - hadarta egyre gyorsabban -, tehát kárt szenvednének. Következésképpen ha most nem hívlak meg szilveszterre, apáék kárt szenvednek, amit nem engedhetek meg, tehát eljössz? Ugye?!

Könyörgően nézett Dianára, aki nevetett, bólintott és puszt nyomott a homlokára. Michaeltól is kapott egyet, de oldalt az arcára, s közben bátyja a fülébe súgta: - Ezt ügyesen csináltad.

- Éreztétek jól magatokat - mondta a lányka, míg a nagyok fölszálltak a buszra -, és ha lehet, ne adjátok át Mrs. Thompsonnak az üzenetet.

- Milyen üzenetet? - kérdezte Diana, miközben az ajtók becsukódtak, s a busz komótosan körbesétált a megállóban.

Mike fölnevetett. - Fiona halat sütött ma vacsorára, és azt mondta, mondjuk meg Mrs. Thompsonnak, hogy ő sokkal jobban csinálja.

- Hát ezt tényleg jobb, ha nem adjuk át - vélte Diana.

Mrs. Thompson, Gardnerék régi barátja vezette azt a shrewsburyi éttermet, ahol az osztály karácsonyi összejövetelét megrendezték, s többek között remek halételeire volt büszke.

Nicolette arra ért haza, hogy a pinceajtó nyitva van és hangok hallatszanak odalentről. Kibújt a kabátjából és lekukucskált.

- Hah! - szólt egy ismerős hang. - Ez az ócskaság még megvan? Ki tudja, működik-e. Századok patinája takarja ódon csavarjait...

- Hagyd azt most - hallatszott egy másik ismerős hang -, holnap nehéz napunk lesz, ideje aludni menni.

Nicky elindult lefelé. - Segíthetek?

- Jó, hogy jössz, kicsim, vidd föl ezt a párnát, légy szíves, én majd a paplant.

- Szerintem ez ráér holnapig, anya.

- Fred is itt alszik.

- Van neki ágynemű az első szobában.

- A sajátodat nem adhatod oda, akkor te miben alszol, csacsikám?

- A fotelban.

Mary megcsóválta a fejét. - Ne beszélj képtelenségeket. És mozdulj, mert itt eresztünk gyökeret.

- Igen, anya - mondta a kislány szófogadóan, és fölvitte a párnát, ami nem sokkal volt kisebb nálánál.

- Mike-ék elmentek? - fogadta odafönt John.

- El.

- Nem mondták, mikor jönnek?

- Valamikor éjszaka.

Mary hozzátott, hogy megágyazzon a nappali díványán. - Holnapra kölcsön kell kérnünk még egy garnitúrát matracostul, nem lesz elég. Mrs. Sutcliffe-nak biztos van.

Nicky nem kérdezte meg, melyiknek a töméntelen sok Mrs. Sutcliffe közül. - Szerintem elég lesz.

- Már hogy lenne, kettővel többen leszünk, mint tavaly. Itt vagy te meg Fiona.

- Fiona itt van - szólt a nevezett.

- Miattam nem kell kérni. Én a fotelban...

- Ej, kislányom, mit akarsz ezzel a fotellal már megint?

- Ott töltöm az éjszakáimat.

Mary keze megállt a párnahuzattal. Lányára nézett, a fotelra, majd megint vissza Nickyre.

A kislány bólíntott.

- Aztán mióta?

- Születésem óta, anya.

- És miért, ha szabad kérdeznem?

- Én nem tudok aludni, anya.

- Magasságos szent egek, hát akkor mit csinálsz egész éjszaka?

- Üldögélek, őrzöm a házat...

Mary csípőre tette a kezét és hallgatott egy verset. Összenézett Fionával, aki a közöny szobraként állt vele szemközt.

- Mit szólna ehhez?

- Kényelmetlen lehet - felelte Fiona vállat vonva.

- Nekem remekül megfelel - bizonygatta a gyerek.

- Jól van hát - mondta Mary egy nagy sóhajjal. - Ott töltöd az éjszakát, ahol kedved tartja, én nem kényszerítelek semmire. De az ágyneműt nem visszük le, holnap úgyis kelleni fog.

Összehajtotta a huzatot, letette és kiment. Nicky utánaszaladt, megelőzte és fölneézett rá menet közben, az arcát fürkészve.

- Haragszol?

- Miért haragudnék?

- Mert nem vagyok eléggé igazi.

Mary megállt, fölnevetett, s magához vonta.

- Dehogynem, kislányom. Teljesen igazi vagy. Ember vagy nem ember, egyre megy, az a fő, hogy önmagad legyél. Akkor vagy igazi, ha olyan vagy, amilyennek lenned kell, Kisnicky.

Csókot nyomott lánya feje búbjára, aki lábujjhegyre ágaskodva viszonzta.

- Boldog karácsonyt, anya.

Diana és Michael fáradtan, de jókedvűen szállt le a buszról háromnegyed kettőkor.

- Te jó ég - sóhajtott a lány -, azt hiszem, életemben nem táncoltam ennyit. Határozottan érzem a lábaimat... mintha négyen lennének, te hogy vagy vele?

- Miért, nem annyian szoktak lenni?

Diana fölkapagott, s kikerült egy hórihorgas robotot, amely a sarkon csillogott feléjük.

- Lehet, hogy legközelebb négykézláb... hé, te mit akarsz? Menj a dolgozdra.

- Jó estét, kisasszony, fiatalúr - szólalt meg a fémalak. - Nicolette kisasszony küldött, hogy kísérem haza önöket.

- Igen? No jól van, jöhetsz - nevetett Diana, s eltökélten megindult az utcán. - Gyere, Mike, mert ha egyszer is megállunk, vagy a fáradság végez velem, vagy a hideg.

- Fázol? Megdörzsöljelek?

- Hogyisne! Viszed a mancsodat!...

Az utcákon kergetőzve egykettőre otthon voltak az Almavirág utcában. A robot megállt a sarkon, amíg búcsúzkodtak, aztán a hazafelé tartó Mike nyomába szegődött. A Diófásor közepén aztán elkanyarodott.

- Jó éjszakát, fiatalúr.

- Azt hittem, hazáig kísérsz, ha már...

- Esetleg helyettesíthetem? - szólalt meg egy ismerős hang a huszonnégyes ház kapuboltja alól.

- Én is arra felé tartok.

- Hát te hogy kerülsz ide?

- Gondoltam, járok egyet ezen a finom meleg nyári éjszakán.

- Hát fantáziád az van, látom. Gyerünk haza, mert jégkocka lesz belőlünk.

De előzzük itt meg a hazafelé tartó testvéreket: röppenjünk át a Hegy utcába, hogy útjuk célját szemügyre vehessük. Régi adósságunk bemutatni az épületet, mely hőseink otthonául szolgál; tegyük meg most, holnap már nem lesz rá alkalom a karácsonyi nyüzsgésben, s fontos lesz tudni, hova szállásolja el Mary és George a népes rokonságot.

A tizennyolcas számú házat százhusz nyarán építették, azalatt, amíg Maryék nászúton voltak - ősz kellene persze mondanunk, hiszen szeptember volt, de abban az évben, ha emlékszik az olvasó, október végéig tartott a nyár. Nászútjukat An Clochánban töltötték, Írország nyugati partján, ahol az óceán tombolva-zúgva csapkodja Connemara öreg szikláit - máskor. Amikor ők ott voltak, tükörsima volt a víz, a nap sütött, a tengeri sirályok kalapot emeltek előttük és a viharadár udvariasan érdeklődött a hogylétük felől. Legalábbis így számoltak be hazatértükkor John Ó Ciarraigh-nek, aki összevonta a szemöldökét és kissé neheztelően megkérdezte:

- Miért, mit vártatok? Csak nem csinállok rossz időt a mézesheteitekre?

Amint látjuk, Fionának volt honnan örökölnie istennői hajlamait.

De térjünk vissza a kis házra, amely vadonatúj, makulátlanul állt Christies legszélén, kifehérlett az élénkzöld salopi fű közül, s ők lassan óvakodtak be és vették apránként szemügre. Sidék már berendezték a nappalit és az egyik földszinti szobát hálónak, a többi még rájuk várt. Néhány évvel később költöztek fel abba a szobába, ahol most laknak, s az üres szobákat szép sorban szándékoztak megtölteni gyerekekkel. Az emeletieket sikerült is, a földszintiek megmaradtak vendégszobának.

Most, húsz év után a ház sokban megváltozott. Már nem fehérlik ki a fű zöldje közül, mert fű nincs, elszáradt, elfagyott már legalább egy hónapja. De azért a ház maga csakolyan fehér, mint valaha, az anyag jól tartja színét, Wesley és Társa pedig tavaszonként alaposan lemossa a külső falakat.

Belül már jóval nagyobb a különbség, többször is átrendeztek mindent. A szülők szobájában például már nem az az öreg, spártai külsejű franciaágy áll, mint valaha - a tízes évek e kedves darabja már kiment a divatból, lent van a pincében, kegyelet és hullámpapír között. Mai ágyuk is kicsit már divatjamúltnak tűnne sok fiatal szemében, hiszen az ágylábazat intarziás díszítése Santini stílusát idézi, az anyag dióbarna fautánzata pedig egyenesen mintha a harmincas évek elejéről csöppent volna ide. Úgy is van, az ágy nyolc éve szolgál becsülettel - Lane-ék nem szeretik eldobni a szép dolgokat, ha divatosak, ha nem. Végeredményben maga a ház is igen régimódi dísztelen, sima fehér falaival, téglafarag testével, célszerűsége törekvő egyszerűségével. Húsz éve még kedvelték az ilyesmit; a mai kor ízlésének már tagadhatatlanul unalmasan hat.

Az épület főbejárata - alig szélesebb, mint bármelyik belső ajtó, s egyszínű sötétbarna - nyugat felé nyílik, a kerti betonútról csak egy hüvelyknyit kell följebb lépni az előszoba padlójára. Ez valamikor meleg zöld volt, néhány éve azonban az Afrika meleg napja alatt érlelt narancs héjának vidám színét viseli, helyenként szabálytalanul futó, kósza citromszín vonalakkal, ami üdíti az összehatást. Az előszoba halványsárga falai mentén a belépők ruhái számára fenntartott fogasokon és cipőtartókon kívül csak egy alacsony fiókos szekrényke szolgál a fürdőszobaajtó mellett, fölötte tükörrel, amelyben a reggelente iskolába, boltba siető ifjúság még egyszer megtekintheti külsejét ellenőrzésképpen. Az előszobából vezet fel a lépcső az emeletre, fokait ugyanez a narancsszín fedi, korlátja azonban már megint régimódi stílusú, függőleges, vékony rudak alkotják, amelyeket felül egyenes lécz köt össze. Változás csupán annyi történt, hogy átfestették fehérről dióbarnára.

A kívülről érkezőnek elsőként talán a konyhaajtó ötlik szemébe, amely baloldalt nyílik; ez már egészen modern, alig két éve cserélték ki a régi ajtót. Nem éppen a divatnak hódolva: feláldozták az emberélet mentése érdekében. Vagy legalábbis így mondták ők maguk, s mint tudjuk, a Lane-ek hajlamosak a túlzásokra. Az történt ugyanis, hogy tavalyelőtt nyáron, amikor megállás nélkül esett az eső - évekig, mint García Márqueznél, mondta George -, s egy idő után már figyelték a környékbeli fákat, hátha valamelyik ágon ott ül Micimackó két mézescsupor aggasztó társaságában, a Molly-sánc gazdasági épületeitől hazafelé tartó Owen Powell alatt megnyílt az átázott föld, el kívánva nyelni őt járművestül. Powell úr egy darabig küzdött az elemekkel, aztán kikecmergett a kocsiból, szemügre vette a kerékagyig besüppedt jószágot, s elrohant Lane-ékhez. Pár perc alatt odaért, de addigra csavarni lehetett volna belőle a vizet. George megszáritotta, majd amikor az eső átmenetileg visszavonult, Mike-kal leakasztották a konyhaajtót és nekivágtak. A három férfi és a városházáról odarendelt hat robot egykettőre kirántotta a sárból az aznap reggel még fehér, időközben felismerhetetlen színűre változott Mercedest - épp csak közben eltörött a kerekek alá rakott konyhaajtó és az egyik robot lába. A robotot kijavították, két nap múlva pedig Mr. Powell másik ajtót hozott az immár ismét fehérre mosott Mercedes hátán.

Ez az ajtó takarja tehát most a konyha bejáratát; ezzel már aligha lehetne megismételni a két év előtti mutatványt, hisz csupán külső része műanyag, közepén ovális üveglap van Bob térdmagasságától George homlokának magasságáig. A keretet az előszoba színeihez illeszkedve a narancs és a citrom pasztellárnyalatai fedik függőleges csíkokban, a nyitógomb dióbarna.

Lépünk most már be a konyhába. A helyiség nem különösebben nagy, kissé félre is esik a ház szívének számító nappalitól és az emeleti folyosótól, ám fontossága vitathatatlan. Még nem élt Lane a földön, aki ne a konyhát tartotta volna a ház legkedvesebb részének; avagy talán az élestárat. Ez is van, a konyhából nyíló kicsiny, ablaktalan fülke, ám éppen elég nagyocská ahhoz, hogy amire a családnak szüksége van, elhelyezzék polcain.

A konyha falai mentén körbefutó, barnában és narancsszínben pompázó garnitúra Skóciában látta meg a napvilágot, Alistair MacNeill műhelyében, a Kintyre-félszigeti Campbeltownban; ugrásnyira csupán Mull of Kintyre-től, amelyről az ismert nóta szól. Az öreg asztalos, aki három esztendeje már valahol fent, egy felhő tetején berendezett műhelyben szorgoskodik, egyetlen pennyt kért Marytól a remek bútorért - cserébe Alasdair Mac Nèill Bharra történetéért, amelynek, úgymond, mintha minden sorát Kintyre és Arran vidékének skótjairól írták volna (holott, mint az olvasó talán tudja, a könyv jóval északabbra játszódik, Mull földjén - ez a jókora sziget leginkább a sarkánál fekvő parányi másíkról ismeretes, amelynek neve hallatán minden kelta tisztelettel hajt fejet: Ionárról, az ősi katedrális szigetéről), s ráadásul még a főszereplőt is éppúgy hívják, mint jómagát. Tollat fogott hát, levelet írt a könyv szerzőjének, amiben a hagyományos skót szükséztudással - amely az íreknél is megvan, kivéve Fionát - csak annyit mondott, ő ajándékba munkát nem ad, s megsérteni sem akarja, de a könyv úgy lenyűgözte, hogy megszámitja ezt a kis csekélységet egy pennyért, és részéről a szerencse.

Az üzlet megkötöttet, s a fautánzatú polivinil-pentadixtrollal csoda ma büszkén várja a reggelt, amikor megfürödhet a mennyezeti félgömblámpák fehér fényében - más fény most nemigen lesz, nem úgy nyáron, amikor délutánként a nyugati ablak sárga redőnyén átsütő nap meleg színfátyollal vonja körbe -, s részt vehet a karácsonyi sütés-főzésben, amelynek során, mint az magától értetődik, akár egyenesen a konyhaasztal lapján lehetne bontani a halat a legélesebb késsel, azon karcolás nem esne. Meg is fordulna sírjában az öreg mester, ha műve karcolni engedné magát holmi kések által, legyenek azok bármily élesek.

Ettől függetlenül persze soha nem bontanak halat a konyhaasztalon, csakis külön lapot használnak, ha nagy ritkán halat bont itt valaki. De Lane-ék nem járnak horgászni, a halat bontva, lefagyasztva veszik. Mielőtt Fiona gyors mozdulattal és kárörvendő vigyorral ajkain fölmeteszte a két csuka hasát, talán öt éve nem bontott senki halat ebben a konyhában.

Ám mindjárt negyed három, Michaelék bármelyik pillanatban hazaérhetnek, s még épp csak a konyháig jutottunk, ideje lesz hát rövidíteni mondandónkat. Jobb, ha nem mesélünk történeteket sem az ajtó mellett álló hűtőszekrényről, amelyről már egyébként is tudjuk, hogy tizenöt esztendejével a konyhaberendezés legöregebb tagja, sem a tűzhelyről, amely köszöni, jól van, noha nem sokkal fiatalabb a fagyasztónál. Tavaly ki kellett benne cserélni „azt a kis piros vacakot”, ahogyan George a mikrohullámokat kibocsátó RX-egységet nevezte, más-különben sose volt vele gond.

A konyha mellett van a földszinti fürdőszoba, ennek érthetően nincs üveg az ajtaján, ami a konyhaajtó stílusához illeszkedve függőleges csíkokat visel pasztellsárga és téglavörös színben; gombja dióbarna, amint az egész házban minden ajtóé.

Bent a fürdőszobában a fehér az egyeduralgkódó, csupán a két vízlepergető függöny és a padló halványcék. A süllyesztett műanyagkádon, a mosdón és a zuhanyfülkén kívül itt található a házipatika is, kivéve a kötszerféléit, ami az előszobai kissekreényben foglal helyet. A fürdőszoba ma is pontosan ugyanolyan, mint húsz esztendővel ezelőtt, ez az a helyiség, ahol semmi sem változott.

Az előszobából bal felé nyíló harmadik ajtó a mellékhelyiség, ennek ajtaja azonos színű a fürdőszobáéval, bent halványsárga szín borítja. Mellette, a folyosó végén a hátsó bejárat sötétbarna ajtaja nyílik a telek hátsó fertályára.

Az előszoba jobboldaláról egyetlen ajtó nyílik, a nappali, a konyhával szemközt, lépésnyire csupán a főbejáratától. Ajtaját eddig nemigen láthattuk, mindig tárva van, egészen behajtva a nappali sarkába. Tőle két lépésre kezdődik az emeletre vezető lépcső, amely alatt a pincelejárát van; ezt rendes körülmények között a padló egy darabja fedi, amely felhajtva korlátként szolgál.

A nappali foglalja el a ház egész délnyugati szegletét; ide szolgál a keleti oldal két vendégszobája, amelyek közül az északi neveztetett ki Nicolette-ünk, a déli pedig Fiona szobájának.

Az emeleten a beosztás nagyrészt hasonló a földszintéhez. A konyha fölött van a szülők szobája, a fürdőszoba fölött egy másik, szakasztott ugyanolyan; a két vendégszoba felett John és Bob lakhelye; a nappali felett pedig Mike-é és Steve-é, továbbá egy folyosó, amely lépcsőházi társához csatlakozik T alakban.

Ha még említést teszünk a ház alatti, egyetlen helyiségből álló pincéről és a mögötte épült kis fészerről, be is jártuk a Lane-ek egész birodalmát.

Visszatérve a nappaliba, itt mindenekelőtt a családi asztalra kell felhívunk a figyelmet, mely a szoba közepétől nyugatra tolva helyezkedik el, egyszerű téglalap formájú, félmagas, dióbarna darab, amely megnyitja a Gardner-gyártmányú bútorok sorát. Nyugati oldalán három szék, mögöttük a szekrényoszor; ezek gyári példányok. Az asztal másik oldalánál áll George kedvenc pamlagja, melynek Gardner-féle vázát a szintén helybeli Mr. Wall kárpitozta drapp-narancsbarna csíkosra.

A pamlag mögött két fotel áll, egyszínű zöldek, köztük egy asztalként is használható, alacsony polcocska; mindhárom bútornak görgői vannak és rendszeresen változtatják helyüket. A kis polcot iratok, újságok, könyvek töltik meg. A nappali déli oldalánál egy dívány fekszik az ablak alatt, szintén Gardner és Wall készítette, sötétpiros huzata már annyira divatjamúlt, hogy Mary le is takarta egy pasztelcsíkos flannelal; két éve készülnek már újrakárpitoztatni, de hol Wall nem ér rá, hol nekik nem jut eszükbe, általában pedig semmi kedvük átrendezni a fél nappalit, hogy a dívány kiszállítható legyen. Nicky persze készséggel megcsinálná, de semmit se tud az egésztől - legutóbb vagy fél éve jutott eszébe George-nak, hogy kellene már intézni valamit a dívánnyal, amikor a kislány még a világon se volt.

A nappali falai mentén végig szekrényoszor halad, polcok és fiókok vegyest, körbeölelve a nyugati és a déli fal két nagy ablakát; a polcokon, szigorúan csoportosítva témakör szerint, több mint négyezer kötet foglal helyet. A Lane-ek nagyjából mindegyikről tudják, hol található, de minden rendszeretük dacára túlságosan is művészelkezők ahhoz, hogy a levett könyvet mindig ugyanoda tegyék vissza, így a tárolási rendszer csak többé-kevésbé áttekinthető. Egyetlenegy van köztük csupán, aki egytől egyig minden kötetet lelkiismeretesen számon tart és pontosan tudja, hol keresendő.

De félbe kell itt szakítanunk magunkat. Nyílik az ajtó.

- ...ja, azt nem is mondtam, Chelsea Haynes eljegyezte magát, de nem ám a gyereke apjával - mondta Michael videran, miközben a kabátját gombolta. Aztán megállt a keze. - Ezt rosszul csináltuk.

Nicky riadtan nézett körül. - Mit?

- Kinyitottad az ajtót, én beléptem, és te utánam jöttél.

- Ó... - A lányka az ajtóra nézett, aztán testvérére. - Jöjjünk be még egyszer?

- Nem, most már hagyjuk. De nem szabad hagyni, hogy a társalgás elvonja a figyelmünket más fontos dolgokról.

- Nos... nem egészen az illemszabályok ellen való, hogy előttem lépj be az ajtón.

- Nem-e?

- Nem. Az ajtón mindig a magasabb rangú lép be először, márpedig a jólnevelt gentleman a társaságban főntebb áll kiskorú testvérénél, még ha az leány is.

Mike nevetett. - Lehet, hogy ügyvéd lesz belőled egy napon. Vagy diplomata.

- Szívesebben maradnék meg háztartási robotnak.

- Nem akarom befolyásolni pályaválasztásodat. Viszont az az illemszabály, amit mondasz, meglehetősen divatjamúlt.

- De azért érvényes. A minap is láttam, hogy Mr. Jackson előreengedi Mr. Jacksont... márminthogy Roger fiatalúr Lewis urat.

- No igen, csakhoggy Roger „fiatalúr” - Mike magában jót derült a robotszerű tituluson - szintén hímnemű. Betty Jackson szerintem a nagyapja előtt lépett volna be akárhová.

- Persze - replikázott a gyerek -, hisz őt még egyfolytában szemmel kell tartani, nem kóricál-e el.

- S téged talán nem?

A kislány elpirulva az ajkába harapott. Csak öt perce múlt, hogy megugrott bátyja mellől, mert mintha karcolásokat fedezett volna fel a Mező utca tizenhat főkapujának zárán, s ezt ellenőriznie kellett. Nagy sóhajjal megadta hát magát, s másra terelte a szót.

- Nem vagy éhes?

- Dehoggy, így is sokat ettem. Mrs. Thompson egyfolytában tömni akart minket süteménnyel. Alig tudtunk...

- Hoppá! Most megvagytok, éjjeli besurranók! - szólalt meg egy hang a nappaliból. - Föl a mancsokat!

S előlépett Fiona fegyvert szegezve.

- Szerinted mit tegyünk? - kérdezte Michael.

- A magam részéről engedelmeskedem a második törvénynek - felelte a gyerek, és föltartotta kezeit.

- Hát az elsővel mi lesz? Elnéznéd, hogy az életemet fenyegetik?

- El - mondta a kislány, alaposan szemügyre véve Fiona csőre töltött mutatóját. - Azt hiszem, el.

- Ilyenkor kell hazajönni? - érdeklődött Fiona, nem véve tudomást foglyai diskurálásáról. - Reggelre előzőnöl minket a széles néptömeg, a ház nyüzsgöni fog, feladatok ezrei várnak reánk. Mikor alusztok?

- Most - felelte Mike -, feltéve, hogy visszaadod szabadságunkat.

- Hm! - volt a válasz, s Fiona egy királynői intéssel elbocsátotta őket.

Lábujjhegyen osontak föl az emeletre.

- Azért megvédtetek volna ám - súgta a kislány -, ha a helyzet valóban életveszélyessé válik.

- Látom, utólag már bátor vagy. De tanuld meg, kis masina: Fiona mellett mindig mindenki életveszélyben van; elsősorban maga Fiona. - Látva a gyerek arcán megjelenő gondterhelt kifejezést, Mike fölnevetett és megpöccintette az orrát. - Azért ne ess kétségbe. Alapjában véve ártalmatlan.

Fél három elmúlt már, amikor Mike lefeküdt, s Nicky elhelyezkedhetett a nappaliban. Nem sok pihenés jutott neki ezen a fagyos éjszakán, amelyen évtizedes hidegrekordok dőltek meg számos vidéken. Fél ötkor fölkel, az egyik fiókból elővette azokat a ruhadarabokat, amiket még az este hozott ki Frednek átadott szobájából, s hangtalanul átöltözött. Belebújt másik nadrágjába és pulóverébe, szalagot cserélt hajában és zoknit a lábán. A szalag fehér volt, a többi sötétkék. Aztán kiment, kabátot, cipőt és sapkát vett, s mint kis szakálltalan télapó nekivágott az utcának.

Odakint ekkorra már harmincöt fokon állt a higanyszál - a megélénkülő északi szélben hetvenet lehetett érezni. Hidegebb volt, mint Nicolette fejében a mesterségesen hűtött bionolit. Hidegebb, mint tíz évvel ezelőtt, amikor Fiona nem akart gyufát gyújtani, mert félt, hogy a láng megfagy és összetörik. Hidegebb, mint bármikor az elmúlt huszonöt év során Christiesben.

Erre való tekintettel a kislány nem fordult be a Mező utcába, hanem végigment a Hegy utcán és a kereszteződésben belépett egy bérház kapuján. Christiesben itt is vannak bérházak, alig kétszáz yardra a város legszélétől, ahogy vannak családi házak a város kellős közepén is. Belépett, mondjuk, de persze ez nem volt ilyen egyszerű. Résnyire kinyílt a kapu, ő besurrant rajta, majd a belső kapu előtti három lépésnyi fülkében megvárta, hogy a kondicionáló fölmelegítse a levegőt és továbbmehessen.

A folyosón plusz tíz fokos hőség fogadta, szélcsend és a kinti taplószáraz levegőhöz képest valóságos záporosó. Nem fűtötték jobban a belső teret, így is negyvenöt fok már a hőmérséklet-különbség a kapu két oldalán. A gyenge éjszakai világításban elindult fölfelé a lépcsőn, de az első emeletnél meghallotta, hogy lemegy a lift. Nyomban megfordult és visszaszaladt a földszintre.

- Hát te? - lepődött meg Mr. White, amikor a liftből kilépve szembetalálta magát vele.

- Jó reggelt, uram. Úgy gondoltam, elkísérem az üzletig.

- Történt valami?

- Azon kívül, hogy életveszély kilépni oda minden melegvérű lénynek, semmi, uram.

- Harmincöt - bólintott a férfi, aki nem mulasztotta el megnézni az utóbbi időben legfontosabbá vált műszert.

- Az EWSBC szerint meg sem állunk negyvenig, januárra pedig negyvenöt is várható.

- Akkor rendben van - nevetett White úr, így mondva véleményyt a tévé időjósító tehetségéről.

- Félő, hogy ezúttal igazuk lesz, uram.

- Igen, én is attól tartok - borult el az öregember arca -, de hát ezen úgyse változtathatunk.

Kiléptek a kapun, s valósággal beléjük harapott a fagy. Mr. White nem mulasztott el fűtőelemes kabátot venni, de ez is csak enyhíteni tudta a dermesztő hideget. Kabátjukon azonnal megfagyott a bentről hozott nedvesség.

- Lépünk ki, amondó vagyok, különben itt esz meg minket az Isten hidege.

Nicky fölzárkózott mellé, de míg sietve haladtak a Levendula utca sarka felé, muszáj volt megjegyeznie: - Robotikai lehetetlenség volna, hogy ezt hagyjam, uram.

- Tudom, nem is azért mondom.

Ezen a napon minden korábban kezdődött a christiesi üzletekben. White úr ötkor fogadta az első teherautót és fél hatkor nyitni akart. Negyed hatra rendelte oda a Staceyből küldött robotokat, s azok pontosan meg is érkeztek. Ötvenen voltak; öt bejött az üzletbe, a többi odakint várt sorára.

- El is kelnek, azt hiszem - nézte meg a hőmérőt Mr. Howard, aki itt lakott a házban s most lejött segíteni. - Normális ember nem megy vásárolni ilyen csikorgó időben.

Szavait igazolandó máris jelzett a telefon, s egy árulista jelent meg rajta Mrs. Fowlertől. A robotok munkához láttak. Odakint éppen leszállt a kocsí a friss húzáruval.

- A bor - ráncolta a homlokát Mr. White, amint átnézte Mrs. Fowler listáját. - Tudtam, hogy ebből gond lesz, Carmody nem szállított idejében.

Carmody a korábban említett Dean Carmodynak, ama régi matekverseny második helyezettjének apja, egy Wight-szigeti szőlészet résztulajdonosa.

- Még befuthat - dörögte Mr. Howard olyan arccal, mint aki nemigen hisz abban, amit mond.

- Valami gond van, uraim? - lépett be Nicky a raktárból, ahol a robotokat kommandírozta.

- Carmody bora késik - közölte vele White úr.

- Értem. Nos, a kocsí jelenleg Cardiffban van, előre nem látható nehézségek miatt vesztegel. Becslésük szerint nyolc óra körül érnek ide.

- Úgy? No, kapszold csak azt, akitől ezeket megtudtad, kislányom.

A telefonon nyomban megjelent egy másodosztályú arca.

- Parancsára, uram.

- Jól hallom, hogy csak nyolc tájban tennétek tiszteleteteket?

- Igen, uram. Roppantul sajnáljuk. Mr. Samuels ígéri önnek, hogy a különbséget el fogják számolni...

- Csodákat - közölte a boltos társalgási hangon. - Szépen kapjátok magatokat és leszállítjátok az árut másik kocsival, vagy ahogy jólesik, de ez másodszor fordul elő az idén. Hét órákor másik szállítót keresek.

S bontotta a vonalat. Ahogy Nickyre pillantott, mintha helytelenítést látott volna átsuhanni az arcán.

- Mi az, tündérmé, nem értesz egyet?

- Ha már kérdezi, uram, nem.

- S miért nem?

- Mr. Samuels bizonyára mindent megtesz, hogy idejében szállíthasson, s nem igazságos őt hibáztatni. Ha ön másik szállítót keres, az kihat Mr. Carmody egész vállalkozására.

- Ehhez képest nem siettél megakadályozni az első törvény kényszere alatt...

- Mert ha nem engedem, hogy belátása szerint vezesse az üzletét, akkor viszont ön szenved kárt, uram.

- Értem. Mennyi lesz?

- Ezerháromszáz font, uram - állt meg a pult előtt a hússzállítók vezetője, egy fémburkolatú harmadosztályú.

- Tessék, és mondd meg Mr. Atkinsonnak, hogy boldog karácsonyt.

- Igen, uram. Viszontlátásra, uraim.

Mr. White becsukta a kasszát és az órára nézett. Öt óra múlt húsz perccel. A fűszerek polcához lépett és rendezkedni kezdett.

- Kislányom - szólalt meg -, én egy árva szót sem beszéltem Mr. Samuelsszel. Csak robotokkal beszéltem, márpedig azokkal így kell. Te is ezt teszed.

- Én, uram?

- Persze. Ha valamit akarsz egy alacsonyabb szintű robottól, akkor parancsot adsz neki és ellentmondásra nem is számítasz, nem igaz?

- De számítok, uram, mert ha ellentétes parancsot kap egy embertől...

- Az már a robotra tartozik. Te úgy adod ki a parancsaidat, hogy azok végrehajtásában a legkisebb csorba sem eshet. Nem igaz?

- De igaz, Mr. White.

- No látod. Mr. Samuels és Mr. Carmody kiadott egy parancsot a robotjainak, én is kiadtam nekik egy parancsot. Nem teljesítik, és hogy miért, az vajmi kevésbé érdekli bárkit is. Az emberek szeretnék bort inni karácsonykor, valószínűleg reggelire még nem, de ahhoz vannak szokva, hogy a pénzükért megkapják az árut. Ezt a ti nyelvetekre lefordítva első törvénynek nevezik.

Nicky hallgatott, szórakozottan igazgatva a gyümölcsleveket.

- Mr. Jonathan megbetegedett - bökte ki végül.

- Hát az kicsoda?

- A cardiffi üzlet vezetője, akinek árut szállítottak volna. Az üzlet nem nyitott ki.

- Úgy? Jobbulást kívánok neki. De akkor világos a teendő: ott kell hagyniuk a walesieket és jönni tovább az útjukon.

A kislány bólintott. - Ezt teszik.

- Hát akkor mi a baj? Látom az orrodon, hogy valami nyomja a lelkedet.

- Mr. Jonathan kárt szenved ezáltal, és nem tudjuk megakadályozni.

A tulajdonos felsóhajtott, s a gyerek vállára tette a kezét. - Hallgass ide, kis csillagom. Annak a Mr. Jonathannak most kisebb gondja is nagyobb annál, mint hogy kap-e néhány láda bort vagy sem. Ha kerít helyettest, Carmody leszállítja annak az árut, így is veszít egy csomó időt, úgy is, de öneki ez most édeskeveset számít. Nekünk viszont most sürgősebb az áru.

- Ezért nem akadályoztuk meg - bólintott megint a gyerek. - De akkor is rosszul esik.

- Mert jószívű kislány vagy - mondta Mr. White, s mielőtt az közbeszólhatott volna, Mr. Howardhoz fordult, aki a beszélgetés alatt a számítógépen követte az áruk mozgását, amiket a robotok összecsomagoltak és kivittek az üzletből. - Hogy állunk, Mr. Howard, mennyire vannak leterhelve a robotok?

- Elboldogulunk. Tíz robotot már kiküldtem, mire a nagy nyüzsgés megjön, visszaérnek, nemigen hiszem, hogy ebben fönnakadás lesz. Hanem a hallal lehet, hogy gond lesz.

A tulajdonos megnézte a kimutatást. - Mi a csoda, ennyien akarnak szardíniát enni éppen ma reggel? Úgy látszik, rendelnünk kell soron kívül, de hogy megérkezik-e idejében, meg nem mondhatom. Fura, még ilyet se láttam.

- Azt hiszem, az MLTV hajnali adását nézik, uram - szólalt meg a gyerek -, ott most szardíniarecepteket mutatnak már félórája.

- Igen? - nevetett az öregember. - Ki gondolta volna? No jól van, leadunk egy rendelést valamennyi szardíniára... lássuk csak... mondjuk Cowleynál.

- A Mitchell és Társánál jókora készletek vannak - szúrta közbe Nicky. - Sokkal közelebb van ide.

- Jó, legyen az. Mit szól ezer dobozhoz, Mr. Howard?

- No hiszen, annyit soha meg nem esznek.

- Nem akarom elaprózni. Ha visszaesik a forgalom, legfeljebb elviszik jövőre, eláll. Nézze, megint egy, már vagy húsz dobozzal adtam ki félóra alatt.

Közben ugyanis folyamatosan jöttek a rendelések, amiket Howard úr felülvizsgált, Nicky parancsba adott, s a robotok kivitték a csomagokat a fagyba dermedt utcákon át.

Az első személyesen érkező vevő öt huszonötcor érkezett, Bradley és Morris kocsijával egyszerre. Miss Baker volt az, aki nélkül nem kezdődhetett el a nap a White-üzletben.

- Jó reggelt, már ha ezt a szót egyáltalán alkalmazni lehet rá - lépett be. - Howard úr, maga a szerencse kegyeltje.

- Mert ma még nem kellett kilépnem az utcára?

- Próbálja csak meg, látni fogja, hogy igazam van. Nem, hagyd - intette le a kabátját lesegíteni jelentkező Nickyt -, még magamon tartom egy kicsit, majd megfagytam odakünn.

- Ha leveszi, gyorsabban melegszik át, kisasszony - tüsténkedett a gyerek -, a kabát kívül tartja a meleget.

Miss Baker nem lett volna önmaga, ha hallgat rá.

- Hogy haladnak, Mr. White? - tudakolta. - Marad áruja, mire eljön az ebédidő?

- Marad, marad, ne aggódjon; szépen fogy, de jól föltöltöttem a készleteket.

- Aztán mit reggeliznek az emberek karácsonyelő napján? - kérdezte a hölgy inkább csak azért, hogy kérdezzen valamit.

- Szardíniát - felelték azok hárman szinte egyszerre.

Miss Baker elhűlve nézett rájuk. - Ugyan már, bolondítják itt az embert.

- Eszünkben sincs. Nézze.

A hölgy megszéplélte a kimutatásokat. - Elment az emberek esze. Reggel olajos halat esznek, aztán este sült pontyot? A végén kopolyút növesztenek. Karácsonyeste előtt az ember, ha esze van, nem eszik halat.

- Mi is halat ettünk tegnap este - jegyezte meg a lányka.

- El kellett volna tenni mára, bár igaz, Mrs. Lane rántott pontyának nincsen párja.

Nicolette hálás pillantással köszönte meg a dicséretet. - Csuka volt, és Fiona sütötte meg vajban.

- Fiona-e?

A gyerek bólintott.

- Az apó receptje szerint?

Nicky megrázta a fejét. - Seán úr küldte a halakat és ő tanácsolta a sütési módot. Fred citromos mártását használta, és majonézt tett a halra.

- Az apó receptje, mondom én. Azt a mártást Mr. Lane eredetileg rákhoz találta ki, az apónak jutott eszébe a vajban sült halhoz tenni oda. Van már annak vagy húsz éve, akkoriban nagy szakácsok voltak mind a ketten. No, már egy kicsit jobb, nem akar letörni a fülem.

Nicky együttérzően bólintott. Mr. Howard fejcsóválva kipillantott az utcára, s folytatta az árumozgás irányítását.

- Szóval Fiona sütötte meg azt a halat? - szólalt meg a hölgy kis hallgatás után.

- Ő, kisasszony. Igen jól sikerült, mindenkinek ízlett.

- Hm - mondta Miss Baker kis kétkedéssel. - Tán mégse ő lesz a legnagyobb kudarcom.

Elkerekedtek a mélykék szemek.

- Tőlem tanult, nem tudtad? Nem sokat, az igaz, hamar otthagyt a faképnél és ment rohangálni a világba. De valami azért csak megragadhatott a kobakjában, ha egyáltalán neki mert vágni annak a halnak. No jó. Hát a svájci sajtból eleget rakodott-e, Mr. White?

- Ne aggódjon. Mennyit adhatok?

- Egy fontot. Vagy tudja mit, karácsony van, adjon kettőt a jobbikból. Uborkát is kell vennem, el ne feledjem.

Nicky hátrament a sajtért.

- Azért nekem úgy tűnik - szólalt meg Mr. White -, a konyhaművészet még a maga szívét is meglágyította egy kicsit.

- Hm?...

- Egész kedélyesen elbeszélgetett vele - intett a boltos a hátsó polcok felé.

Miss Baker megfordult és megkereste tekintetével a csepp alakot, aki ekkor nyitotta ki a hátsó hűtőszekrényt és emelte ki a megfelelő fajta tejterméket.

- Well, azt sose mondtam, hogy nem állok vele szóba. Nemcsak robotok vannak, akiket nem szeretek, s mégis diskurálok velük. Szegfűszeget is adjon, Mr. White, egy kis csomaggal, aztán kell cukor és négy font barna liszt.

A tulajdonos a számítógépre nézett. - Hopp, itt gond lesz, a barna lisztből most vittem ki az utolsó két fontot. - S nyúlt a telefonért.

Miss Baker csípőre tette a kezét és roppant fenyegető képet vágott, de nem szólt.

- Szervusz, öregem - szólt egy hang a telefonból.

- Szervusz - felelte White úr. - Ide hallgass, szükségem lenne barna lisztre most azonnal.

- Vigyél, amennyit akarsz, hegyekben áll a raktárban.

- Ide tudod küldeni?

- Mivel? Négy tonna csomag jut minden robotomra. Az idén a Mikulás is tőlünk vásárol, nem tudtad?...

- No jó. Odaküldök valakit, tégy félre nekem egy mázsát.

- Meglesz. Boldog karácsonyt.

- Köszönöm, neked is. Nos, Miss Baker, a liszt megvan, már csak el kell hozatni.

- Az kellemes procedura lesz - jelentette ki a hölgy -, merthogy ez az öreg Hobson hangja volt, ha nem tévedek.

- Nem téved, de közelebb most már nem találtam volna. Kár, hogy nem gondoltam erre korábban, de bizony a barna lisztet kevésbé keresik... kis csillagom, szólj Eddie-nek, kérlek, hogy ide kell juttatnia egy mázsát barna lisztet Hobsontól.

- Igen, uram - felelt Nicky -, Eddie külföldön van, Violet már kézbe vette az ügyet. Kérdezteti, mennyire kell sietnie.

- Nos - fontolgatta Miss Baker -, legkésőbb kilencre hozzá kell jutnom ahhoz a liszthez. De legyen inkább nyolc.

- Igen, kisasszony. Amint megérkezik a csomag, kivisszük önnek a kért mennyiséget.

- Azt hiszem, vennünk kell még diót is - szólt Mr. Howard. White úr a képernyőre pillantott és hívta Shrewsburyt.

Míg ők eldiskuráltak az áruk karácsonyi csúcsforgalmáról, Violet láncot épített élelmiszer-kereskedelmi cégeknél dolgozó robotokból. Hobson úr sunderlandi üzletében egy robot lemért egy mázsát barna lisztet és műanyag ládában föltette egy kocsira, amely öt negyvenkor megérkezett a Leeds melletti Aberfordba, hasában húsáruval. A hús ment be az ottani üzletbe, a lisztet egy robot átemelte egy másik kocsira, amely tíz perccel később szállt le a Norwich melletti Trowse Newtonban. Itt várakozott negyed hétig, akkor egy kocsit elvitte Maidenheadbe, fél hétkor pedig továbbindult Llyswenbe, a Wye felső folyásához. Végül hat ötvenkor befutott Christiesbe, egy llysweni robot kitette a piacon Mrs. Sutcliffe narancsosládájával, s a piaci felügyelővel átutaltatott gazdáinak huszonöt pennyt. Minden fuvar végén a robotok kifizették az átvevővel a saját díjukat és az előzőnek átadott pénzt, így Violet mindig csak egy-egy cégnek tartozott. Most éppen a városnak, amely a piacot üzemelteti, s amely mindjárt kiviteti White úrhoz a ládát, a városon belüli szállítás további két penny, így Violet összesen huszonhetet tesz majd át White úr számlájáról a városéra; magát a lisztet az éves elszámolás folyamán egyenlíti ki Hobson úrral. Elég drága út volt, mint látjuk, de Violet áttekintett minden szállítmányozást, amit reggel nyolcig terveztek az ország élelmiszeriparában, s ez volt a leghatékosabb. Elhozathatta volna két úttal is, Sunderlandből Shrewsburybe, onnan haza, az csak tíz pennybe kerül, de az a kocsit csak háromnegyed nyolckor ért volna ide, amikor már nemigen jut idő a lisztet kimérni és elvinni Miss Bakernek. Vagy beiktathatta volna abba a

szállítmányba, amely a sunderlandi cég karácsonyi süteményeit hordja ki, akkor már negyed hétkor itt lehet a szállítmány, de az nyolc rövid út, negyven penny, miközben az időnyerésből semmilyen haszon nem származna. Violet tehát ezt az utat választotta, meglehetősen elégedetlenül, mert hétköznapi forgalom mellett ezt hamarabb és olcsóbban is meg lehetett volna oldani.

Parancsot adott hát a piacfelügyelőnek, hogy vitesse ki a ládát a Levendula utcába, s bepillantott Mrs. Seymourhoz, nem kell-e segíteni valamiben. Nem kellett, a kis boltban takarosan álltak glédában a malacok, a télapók, a krampuszok, a virágok és a karácsonyfák, egytől egyig különféle édességekből megmintázva, s várták a vevőket. Violet végigsétált a piacon, váltott néhány szót Mr. Johnsonnal, aztán összehúzott szemekkel a Somerset-gyümölcskertek boltjának bejáratára nézett.

Charlie O'Malley, akit Currynek becéztek, ezen a hajnalon is kint volt a piacon, ahova hónapok óta rendszeresen elkísérte mamáját. Mrs. O'Malley ma csak kilencig-tízíg szándékozott nyitva tartani, eladja azt a néhány font paradicsomot, hagymát, káposztát, spárgát, amit a melegház a héten fialt, aztán megy és nekilát a karácsonyi ebédnek. Míg ő az áruját rendezgette, Curry elindult körülnézni. Jól ismerte a piacot, s az amúgy sem volt olyan nagy, hogy el lehetne tévedni rajta.

A Somerset-bolt ajtajában létra állt, rajta egy ember, s valamit babrált az ajtó fölött egy szerszámmal. Curry közelebb igyekezett.

- Jó reggelt - köszönt udvariasan.

Válaszképpen valami kivehetetlen dörögést kapott.

- Mit csinál, bácsi?

A kék overallos ember lenézett. - Javítom a riasztót, és most menj dolgozdra - mondta mérgesen.

Curry nem értette, miért mérges. Nem tudta, hogy az ember már negyedórája keresi a hibát, s kezdettől bosszankodott, amiért ennek is karácsonykor kell elromlania. Nincs is rá szükség, hisz ki az ördög törne be ilyenkor? De hát össze is dőlne a világ, ha ő otthon töltene az ünnepet.

Dühösen lekászálódott a létráról és végigballagott az üzlet melletti kis átjárón, amely gyümölcsösládákkal volt megrakodva. Csak a hátsó bejárathoz állhatott be a kocsival, az elülső persze a föl nem nyitható tető alatt volt, és persze hogy ott romlott el a riasztó. Mászkálhatott állandóan, ha szüksége volt valamire.

Mikor visszatért, Curry már fönt állt a létra tetején és érdeklődve tanulmányozta a félig kibontott riasztót.

- Eredj onnét!

- Csak meg akartam nézni.

- Ne akard, a bácsi dolgozik!

Curry összeráncolta a homlokát. Nem volt ehhez a hanghoz szokva. De nem szólt, lement a létráról és sértődötten otthagya az embert.

Két perccel később a kék overallos végigcsörtetett az átjárón egy újabb műszerért és majdnem hasraesett Curryben, aki a gyümölcsösládákat vizsgálta. - Mit keresel itt, nem látod, hogy útban vagy?

- Miért nem néz a szeme elé?!

- Ne feleselj velem, menj vissza a mamádhoz!

Ezzel továbbment, Curry pedig ott maradt magában fortyogva. Az ember visszajött, elment mellette, de kisvártatva megint befelé tartott az átjáróba. Curry megállt az út közepén és fölnézett rá.

- Ide figyeljen, bácsi, miért kiabál velem?

- Te, jót mondok, eredj az utamból...

- Nem megyek. Nem csináltam magának semmi rosszat, és...

Az overallos lecsapta a kezében tartott műszert, fölkapott egy félig rakott ládát és a magasba emelte. - Ide hallgass, kölyök! Ha nem tűnsz...

A mondat félbemaradt. Az ember előtt meglódult a világ, a láda vadul száguldott lefelé, aztán csak azt látta, hogy a földön fekszik egy csomó szétment körte között és a fejét fogja.

Violet leguggolt Curry mellé. - Jól van, fiatalúr, nem esett baja?

- Én jól vagyok - vont vállat az. - Úgyse mert volna igazából bántani.

Violet erre nem esküdött volna meg. Fölállt és az overalloshoz fordult.

- Álljon fel, uram - mondta szárazon.

- Hé... mi történt...

- Azt mondtam, álljon fel!

Az ember végignézett a körteroncsokon és a törött műanyagléceken, aztán a tekintete megállt Violet kék kabátba bújtatott alakján, amely két lépésről magasodott föléje.

- Te csináltad ezt?

- Kicsoda ön, uram, és mit keres itt? Álljon fel és mondja meg a nevét.

Az ember felült, aztán kivörösödött arccal tápázkodott fel. - Hogy mertél rám támadni, robot?! Ki a gazdád? Azonnal hívd ide!

- A nevét kérdeztem.

- Én pedig a te gazdádét, mert ezért beperelem. Nézd meg a ruhámat. Nyakamat is törhettem volna!

Violet odalépett hozzá egészen közel, úgy nézett föl a férfira. Alig volt kisebb nála.

- Uram - mondta csendesen. - Három másodpercet adok, hogy megmondja a nevét, vagy lecsukatom. Egy... kettő...

- Morris! - vágta oda az. - Joseph Morris, most elégedett vagy?

- Mit keres itt, Mr. Morris?

- Azt a riasztót javítanám, ha...

- Kinek az alkalmazásában?

- ...nem kellene kölykökkel és robotokkal...

- Azt kérdeztem, kinek az alkalmazásában! - csattant fel Violet.

- Davies és Heck, ha tudni akarod! Most már kegyeskedsz megmondani a nevedet?

- Kérem az iratait, uram.

Morris kirántott két kártyát a zsebéből és Violet tenyerébe csapta. A lány szótlanul a zsebébe süllyesztette őket.

- Hadd mutassak önnek valamit, uram.

Az ember meglepődött a csendes hangtól és a nem várt felelettől és követte a robotot. Nem mentek messzire, talán száz yardot Mrs. Kove üzletéig, ahol egy konténer állt üres palackok és más műanyag hulladék számára. Violet egy pillantással ellenőrizte, hogy a tartály oldala nem poros-e, aztán könnyedén fölkapta és a feje fölé emelte.

- Uram - lépett közelebb a hatalmas alkotmánnyal -, ez a konténer kilencszáz fontot nyom, jóval nagyobb annál a gyümölcsösládánál; de ön is sokkal nagyobb egy négyéves kisfiúnál. Körülbelül el tudja most képzelni, milyen érzés lehetett neki, amikor maga fölkapta azt a ládát?

- Nem bántatsz egy embert - mondta Morris kissé bizonytalanul.

- De ön igen. A fiatalúr tehát igazából félhetett, míg ön legfeljebb meg van hökkenve. Egyetértünk?

Az ember zavartan bólintott. Violet visszahelyezte a tartályt a földre. Morris sóhajtott és megtörölte a homlokát.

- Hogy a kérdésére válaszoljak, a nevem Violet Jackson - mondta a lány, az egyedi tervezésűekre jellemző módon elhagyva a gyártási számot, sőt az R. jelet is. - Választást kínálok önnek, uram: óhajt rendőrségi eljárást vagy intézzük el magunk között?

A férfi lassan ingatta a fejét. A lány karnyújtással mutatta az utat vissza a kocsához. Elhaladtak Curry mellett, aki érdeklődve figyelt a sarokról, s gondosan átlépkedték a körtemaradványokat, amiket közben egy takarítóautomata már kezdett összesöpörni.

- A kárt megtéríti, uram - közölte Violet. - Majd Davies és Heck levonja a fizetéséből. Ön pedig most visszaül a kocsijába és távozik. Három évre kitiltom Christiesből, ez idő alatt sem hivatalos, sem magánügyben nem léphet a város területére...

Morris megragadta a lány mindkét vállát és maga felé penderítette. - Ehhez nincs jogod! - sziszegte az arcába.

Violet nyugodtan nézett vele farkasszemet.

- Úgy gondolja?

Mikor a fehér furgon eltűnt a sötét égbolton, Violet kézen fogta Curryt és visszaindult vele Mrs. O'Malleyhoz.

- Tényleg szabad volt kitiltanod? - kérdezte a gyerek.

- Természetesen, fiatalúr.

- Gondolod, hogy bántott volna, ha nem jössz?

- Talán nem, fiatalúr, de nem vállalhattam ezt a kockázatot. Egy indulatos ember sok mindenre képes, amit később maga is megbán. Egyébként már bántotta is önt, mire odaértem: megijesztette.

- Nem is ijedtem meg!

- Mert ön egy roppant bátor fiatalember.

Curry büszkeségtől dagadva érkezett vissza anyjához, Violet fejében pedig tovább kergették egymást a rádióüzenetek. Előszedett féltucat negyedosztályú robotot a városháza tartalékából, amit az egyik diófasori bérház pincéjében tároltak. Az egyiket odahívta a piacra, s míg Violet hazafelé tartott, a felügyelő a saját fémkezelével emelte hátára a sokat utazott ládát a barna liszttel.

Mikor a negyedosztályú megérkezett a ládával, negyed nyolcat mutatott az óra; koromsötét volt még, s a hőmérő azóta sem mozdult jottányit sem. Egy városházi robot villámgyorsan lemért négy fontot a lisztből, visszaadta a negyedosztályúnak két további csomaggal együtt, az pedig megpördült láncalpain és a Mező utca felé vette az irányt. Majd beteszi az árut a postaládába, hiszen a hölgy nincs otthon.

Itt ül még a sarokban a széken.

- Köszönöm, hogy megszerezte, Mr. White.

- Hisz ez a dolgom, tudja. Kár, hogy nem vettem többet előbb, de azt hittem, a fehérét viszik inkább.

- Hát viszik is - mondta Mr. Howard.

- Püspökkenyérbe, én mondom magának, nincs jobb a barna lisztnél - jelentette ki Miss Baker -, legalábbis ha a jóféle receptet használja az ember, de hisz ismeri maga is.

Ezen a reggelen sok szó esett konyhaművészetről, s nem csak itt az üzletben.

- Én a pirítóst is abból csinálom - szólt Mr. Howard -, barna kenyérből, szezámmaggal.

- De a kenyeret nem maga süti? - kérdezte Mrs. Gladys Sutcliffe.

- Fiatal koromban megtettem néha azt is. Ma már nem bíbelődök vele, jó a bolti is.

- Ha nincs ló, a számár is jó, igaz-e - ráncolta homlokát Miss Baker -, kár is magába Mrs. Chester sütése, ha úgyse tudja értékelni.

Miss Baker nagyra tartotta a Berkenye utcai péküzletet.

Mr. Howard jóindulatúan bólogatott. - Tudom én, hogyne tudnám, csak hát a saját sütés mégis más. Az éppen olyan, amilyennek az ember maga szeretné.

- Akkor magából sose lesz jó szakács, ha meg van elégedve a munkájával.

- Kisigényű ember vagyok, Miss Baker. A tanár mind az, hát még jómagam, aki fizikára okítottam a kölköket. Tízből kilenc nem szerette, nem is tudta. Azzal kellett megelégednem, ami volt.

- No hiszen - legyintett a hölgy -, mintha nem maga nevelte volna azt a Seymour gyereket, aki most úrbeli vacakokat tervez.

- Hát nem is én neveltem, nálam majdnem megbukott fizikából.

Miss Baker tamaskodva rázta a fejét, s ekkor belépett Mrs. Benson.

Előfordult Christiesben, hogy egy hír hetek alatt is alig jutott egy vagy két utcányira, de az is, hogy úgy rohant végig a városban, mint a futótűz. Amikor Fiona fönnakadt a városháza villámhárítóján, hetekbe telt, mire legközelebbi ismerőseinek mindegyike tudomást szerzett róla, pedig ott lógott egy óra hosszat, de hát nem hír az, hogy Fiona fölmászik valahova. Amikor viszont egy vidám tavaszi reggelen üzenet jött a királytól, hogy náluk ebédel a

miniszterelnökkel együtt, tíz órára az egész város tudta, mert ez hír volt. S fél tizenegyre azt is tudta az egész város, hogy április elseje van, s a hírt Fiona koholta.

Az a hír, hogy Violet kitiltott egy szerelőmunkást a városból, a második fajtához tartozott. Joseph Morris még talán haza sem ért, s Mrs. Benson már újságolta a boltban, holott ő itt lakott a Mező utcában, aligha járt még a piacon.

A hölgyek és az urak elhűlve hallgatták végig, elgondolkodva egymásra néztek, aztán a tekintetek valahogy Nickyn állapotok meg sorban. A kislány csöndesen állt az üdítőitalos pultnál és visszanézett rájuk.

- Hát - mondta Mrs. Sutcliffe -, érdekes.

- Jól tette - szólt Mr. White. - Megérdemelte az az alak.

- Meg - bólintott Miss Baker. - Szentigaz. De riksakuli legyenek, ha tudom, honnan vett az a lány ehhez bátorságot magának. Tán Mr. Jacksonnak el kellene vinnie szervizbe, alapos kivizsgálásra.

Megint Nickyre nézett, akinek nemigen akarózott véleményt nyilvánítania. Az első törvény nem követelte Violet megvédését, azt viszont előírta, hogy ok nélkül nem szabad ellenkezni az emberekkel. A kislány tehát hallgatott; kis szünet után odament a fogashoz és kezelésbe vette Mrs. Benson kabátját a ruhakefével.

- Violetnek elég komoly jogosítványai vannak a városházától - szólalt meg Mrs. Sutcliffe. - Gondolom, tudja, mit csinál.

- Gondolja - mondta Miss Baker kétkedve.

- Szerintem legegyszerűbb lenne őt magát megkérdezni - jegyezte meg Mr. Howard, föl sem nézve munkájából.

- No, azzal sokra mennénk - szusszant Violet ellenzéke -, hát hiszen ha elromlott, akkor akármi számárságot felelhet, ha meg rendesen működik, akkor szabad volt neki ezt csinálni és fölöslegesen kérdezősködünk.

- Ez logikus. Akkor megkérdezhetjük a városházát.

- Ott egy lelket se talál másodikáig.

- A gépük nyilván üzemben van - mondta Mrs. Sutcliffe.

- No hiszen, egyik masina még jó, hogy védelmébe veszi a... - Miss Baker elharapta a mondatot, ráébredve, hogy hisz Nicky se tette. - Ej, no, mindegy. Majd O'Connell úr meg Jackson úr megmondja, szabad volt-e ilyet tennie, már azóta biztos tudnak róla. Nagyobb kérdés ez az ember.

Mrs. Sutcliffe bólintott. - Alaposabban kellene vizsgálni, kivel dolgoztatunk.

- Hogyan? - dörmögte Mr. Howard. - Meg akarja kérdezni mindenkitől: uram, bolond maga?

Ezen jót nevettek, de Miss Baker komoly maradt.

- Nem olyan nevetnivaló az. Hát ha a robot nincsen ott, talán agyon is ütötte volna szegény gyereket?

- Ez ki van zárva, kisasszony - szólalt meg Nicolette azonnal, hiszen Mr. Morris ember volt. - Az úr csupán dühös volt és rá akart ijeszteni, de nem állt szándékában...

- Szófia beszéd! Semmit se tudhatunk arról, mi állt szándékában és mi nem.

Mrs. Benson közben visszatért a polcsorok közül, ahol árut válogatott, s a pulthoz állított egy megrakott kiskocsit. Nicky nyomban hozzálátott, hogy fagyvédő zacskókba csomagoljon mindent, s közben fejben számlázott.

- Én amondó vagyok, Caroline - mondta Mrs. Benson -, az ilyenek ellen nincs mit tenni. Akárkivel előfordulhat, hogy egyik percről a másikra elromlik a fejében valami. Az a mérnök is vagy micsoda, ha emlékszik, két éve Denverben, egyszerre megőrült és lövöldözni kezdett, két robotot tönkretett, ember is megsérült, mire ártalmatlanná tették. Pedig negyvenvalahány évig nem volt vele semmi baj. Van ilyen is - nincs mit tennünk ellene.

- De van - mondta Mrs. Sutcliffe. - Erre való a világprogram.

- Márminthogy? - kérdezte Miss Baker.

- Lassítani kell tovább. A régi világban az ilyesmi sokkal gyakoribb volt; azt hiszem, minden hónapban beszámoltak a hírek valami ámokfutóról, akik sokszor ölték is. Azokban a bolond időkben ez nem csoda, hisz mindenki rohangászott, mint a fejetlen csirke, s olyan stresszben éltek, nem is tudom, hogy bírták ki. Aki elbukott az egyetemen, mehetett utcaseprőnek, akit kidobtak az állásából, fölkapott az álla. Csoda, hogy falták a kábítószereket és örülségeket műveltek?

Kis csönd támadt, a hallgatóság megemésztette az elhangzottakat, s lassan bólogatni kezdtek.

- Jól mondja - szólalt meg Miss Baker. - Aztán meg ez az egész most volt csak, százhusz esztendeje, cseppnyi idő ez. Nagyapáink voltak. Persze hogy benne van a mi génjeinkben is ez az egész bolondság. Még az unokáinkéban is benne lesz, elég sajnós.

- Az ezredforduló táján - ejtette el a kislány, hogy ő is hozzájáruljon a közös bölcsességhez - mindennap négymillió ember utazott a londoni buszokon.

- Négyszázezer lesz az, te - nevetett Mrs. Benson -, elnéztél egy nullát.

- Annál most is többen utaznak, asszonyom: háromnegyed millióan.

- Te jó ég - pillantott föl Miss Baker -, hát akkoriban minden londoni minden áldott nap buszra ült?

- Dehogy, hárommillió otthon maradt. Vagy metróval ment...

Miss Baker energikusan megcsóválta a fejét. - Szörnyű, én mondom. S még kicsinek is számított, hát hiszen New Yorknak lehetett vagy húszmillió lakosa. Hogy annyi rengeteg embert hogy préseltek össze, nem is tudom.

- Hát azt én se - mondta Mrs. Sutcliffe -, de már eleget prézsmítáltunk, ideje útnak válnom, mert Bertie fölébred, aztán szorulok. - Bekukucskált megtömött szatyrába. - Cumit vettem-e, kislányom, nem tudod?

- Vett, asszonyom - felelte a gyerek udvariasan -, de tápszert még nem.

- Az nem is kell, az ifiúr abból már alig eszik. Vegyes kosztot tartunk, gyümölcs lesz reggelire, kis csirkehús, este pedig megkóstoljuk a csukasültet majonézzel.

Nickyből azonnal kibukott: - Próbálja vajban sütni, asszonyom, citromos mártással, Ryan apó receptje szerint.

Lassan reggeledett ki karácsonyelő napján, olyanformán, mint azokon a ködös, nyúlós napokon, amikor nincs sok különbség reggel hat és déli tizenkettő között, mindkettő egyformán sötét és maszatos. De most nem volt köd, az idő kristálytisza volt, akár egy nagy hópéhely. Csak sokkal hidegebb.

Reggel nyolckor még *majdeldöntő* idő volt, így hívta George azt a napszakot, amikor a nap még nem tudta elhatározni magát, fölkeljen-e vagy maradjon a láthatár alatt még huszonnégy órát. Christies házai szürkésfehérek, szürkésárgák, szürkéskékek és szürkésbarnák voltak, a Mező utca sarkán a bérház homlokzata pedig egyenesen szürkésfekete, már ha ilyen szín egyáltalán létezik.

Nicky azonban nem foglalkozott az időjárással, ennél fontosabb dolga volt. Kibújt kabátjából és utcai cipőjéből, de a piros sapkát a fején hagyta. Elcsomagolta, amit bevásárolt, feltette a teavizet és fölment az emeletre.

- Jó reggelt, apa - csókolta George-ot homlokán. - Boldog karácsonyt.

- Szervusz, kicsi - volt a válasz két ásítás között.

- Mit ennél? - kérdezte a kislány, s körbeszaladta az ágyat, hogy anyjának is átadja csókjait.

Fél perc múlva lent volt a földszinten. Betett egy darab sajtot a gyorsdarálóba, kolbászkarikákat tett kenyérre, megszórta sajttal és be vele a sütőbe. S azzal újra föl, hogy Johnnt is ébressze.

De ismerjük már Nicolette reggeli útjait, hagyjuk talán a részleteket. Mike és Fred maradt utolsónak, utóbbi mint vendég, előbbi az éjszakába nyúló táncmulatság miatt. Fionát egyáltalán nem kellett, nem is lehetett ébreszteni. Mire a gyerek bement volna hozzá, ő már kijött a szobájából és nagy átélessel a konyha felé indult, ott szokott reggelizni. Ezen a reggelen tojást sütött magának szalonnával, s érdeklődve figyelte Nicky szaladgálását, de nem szólt bele.

- Mizujs? - kérdezte ehelyett, amikor a lányka Frednek is átadta a pirítóst, a lány tojást és néhány szeletet abból a francia sajtból, amit maga Fred hozott.

A Morris-történet ismertetését kapta válaszul. Csillogó szemekkel hallgatta végig, aztán nagy zajjal a térdére csapott.

- Óriási! Gormag remek lány, én mindig tudtam. Nem kell féltetni, el tud banni az ilyenekkel, bár nem lett volna rossz, ha szól nekem is. *Chíonn beirt rud nach bhfeiceann duine amháin.*²³ Én mondom, Fiona kellett volna oda...

Nicky bizonytalankodott egy pillanatig, aztán, mivel a többiek még mind odafönn voltak és segítségre nem számíthatott, úgy döntött, kockáztat. Odalépett Fionához és ráfűggesztette nagy mélykék szemeit.

- ...jobban ellátta volna a baját a disznónak. Emlékszem, egyszer... - észrevéve a kérdő tekintetet, megállt a beszédben és farkasszemet nézett vele.

A kislány egész lényeg egyetlen kérdőjellé alakult át.

- No, mi kell, céadsearc? - nevetett föl Fiona.

- Gaelül beszélsz, és Nicky nem érti - vette át a gyerek is a harmadik személyű stílust.

---

²³ Kettő azt is látja, amit egy nem lát

- Ja?... chionn beirt rud nach bhfeiceann duine amháin azt jelenti, amit egy nem tud, azt kettő már tudja, avagy más fordításban egy csak elkerget egy Morrist, kettő már péppé veri. - Nem reagált a lányka szemében megjelenő helytelenítő kifejezésre. - Bár igazából az ilyet nem ütni kell, egyből torkát nyisszantani és vetni a cápák közé. Kár, hogy nincs velem a hadi szekercém.

Nicolette fölsóhajtott, látva, hogy Fiona vérszomjával nem tud mit kezdeni. Tudta, hogy hiába beszélne neki az első törvényről, ezért inkább megkérdezte:

- És mi az, hogy Gormag?

- Hm?

- Gormagnak nevezted Violetet.

- No, hát az ugyanaz. *Gorm* zöldet jelent.

- De... de a violaszín nem zöld!

- Kéket is jelent - tette hozzá Fiona, mint aki ezzel mindent megmagyaráz.

Öt perccel később Fiona éppen a fürdőszobában volt, amikor a kislány éles fülei csipogást hallottak a szobájából. A kártyája volt. Nicky megpróbált rákapcsolódni a hívásra, ahogy saját telefonjukkal is szokta tenni, de nem találta az éterben a jelet. Bement hát és megkereste a kártyát az éjjeliszekrényen. A kártya kerete élénkpiros volt, hátoldalán az ír trikolor és az angol-walesi-skót jelvény; gazdája állandóan morgott a Patrik-kereszt miatt, de azt azért mégse követte volna el, hogy a kártyára anélkül fesse föl. Merthogy ő maga tervezte, magától értetődik.

A kártyán a szokásos hívásazonosító jelek helyett csupán egy piros V betű állt. Mivel minden robotmódszer sikertelennek bizonyult, a kislány megérintette a képernyőt. A kártya nem reagált, csipogott tovább konokul.

Nicky fölvette és bekopogott a fürdőszobába.

- No?

- Sürgős hívás, Fiona.

- Fiona mosakszik. Majd visszahívja.

- Csip-csip - szólt közbe a kártya.

- Kódolva van, nem tudok válaszolni neki.

- Ki az?

- Nem tudom. Csak egy V betű áll a kártyán.

- B?

- Csip-csip!

- *V!* Mint Voltaire.

- Ja - nyílt résnyire az ajtó -, miért nem ezzel kezdted? Hoci azt a kártyát Fiona mamának.

A kislány átadta. Az ajtó becsukódott.

A kelták sarja ledobta a kártyát a fürdőszobaasztalra és bekapcsolta. A csipogás elhallgatott.

- Ej hát, itt vagyok már, no.

- De nehezen kerültél elő - mondta a kártya vidám lányhangon. - Mit csinálsz?

- Ünnepi toalettemet készítem elő - felelte a rőt hajzat tulajdonosa fennköltén, és tovább gondozta legszebb ékességét.

- Azt hittem, rég fõnn vagy.

- Én meg azt, hogy még mélyen alszol. Hány óra?

- Mindjárt negyed kilenc. Félóra múlva indulok a jótékonysági vásárra, onnantól be van táblázva az egész napom, gondoltam, most hívlak.

- Nem fog megölni az unalom?

- Reméljük a legjobbakat. Te mit csinálsz?

- Semmi különöset. Süteményt eddegélek, meglátogatok ezt-azt... akartam volna kimenni a mezőre karácsonyi vadászatra, de hát ilyen időben nem jár a jegesmedve.

Gyöngyöző kacagás a kártyából.

- Él arrafelé jegesmedve?

- Tekintve, hogy a puskámat otthon hagytam, most még nyilván.

- S mit csinál, ha nem jár?

- Téli álmat alszik a barlangjában, időnként fölkel és eszik egy kis mézet az éléskamrából.

- Azt nem a barnamedve szokta?

- Ez jeges mézet eszik.

A kártya remekül szórakozott. - A fókát nem is szereti?

- Dehogynem: mézzel.

- Mindent mézzel?

- Hát hiszen azért medve. Mit csinálsz az ünnepeken?

- Jaj, ne kérdezd. Családi programok, hivatalos programok, megint családi, megint hivatalos. Borzalom.

- Menj férjhez egy elvált férfihoz, kitagadnak és nincs több gondod.

- Tudsz alkalmas, jóképű elvált férfit?

- Akármelyik megteszi. Ismered a fionológia alapelveit.

A kártya helyeslően hümmögött. Bizonyára arról az alapelvről volt szó a sok közül, mely szerint a férfiak oly kevésbé érdeklik meg a teremtés koronáinak (a nőknek és elsősorban Fionának) figyelmét, hogy tulajdonképpen édesmindegy, melyikkel kezd az ember. Fiona a maga részéről jó ideje nem kezdett eggyel se. Tizenkét-tizenhárom éves korában egyebet se csinált, mint fiúzott, aztán vállat vont és inkább elment hegyet mászni.

- Esetleg találkozhatnánk valamikor karácsony után - mondta a kártya elgondolkodva.

- A következő évezred is karácsony után lesz - emlékeztette Fiona.

- Még az idén, úgy értettem. Mit csinálsz szerda dél... ja, persze, nem tudod. Nehéz programot csinálni veled, ha azt se tudod, mit fogsz csinálni öt perc múlva.

- Viszont így sokkal izgalmasabb.

- Igen, emlékszem. Sajnos most nem engedhetem meg magamnak. Well, elképzelhető, hogy szerda délután négy körül ide tudsz jönni?

- A világon minden elképzelhető, beleértve az úrlények invázióját Rétfaluban, két perc múlva - felelte Fiona talányosan.

- Mindjárt gondoltam. Akkor ha úgy látod jónak, próbálj meg errefelé előfordulni szerdán négy tájban, jó?

- Szolgálatodra. Gondoskodj róla, hogy a muskétások ismerjék nemes ábrázatomat.

A kártya sóhajtott. - Ezek robotok, Fiona, amit egy tud, a többi is tudja.

- Képelem, micsoda aranybányát jelentenek az újságíróknak.

- Hagyd békén a családomat. A robotok pedig tudnak hallgatni.

- Szívből remélem, különben ünnepek után papírhalom alatt lelnek jobb sorsra érdemes maradványaimra. Anglia pedig reszkethet, mert Arthur Pendragon bosszút áll érettem.

- Well - nevetett a kártya -, mennem kell. Hogy is kell mondani... Nollaig shona duit?²⁴

- Neked is - vágta rá Fiona, s bontotta a vonalat.

Az a tény, hogy Sir Humphrey Reginald Willicott, Tiverton earlje, a Királyi Botanikai Társaság elnöke, a Neotropikus Faunabirodalmat Kutató Egyesület alapító tagja, a francia becsületrend kitüntetését szerezte a dédapja által felállított családi hagyománnyal, s ahelyett, hogy kilencvenévesen is még lovagolt és célba lőtt volna, hatvankét esztendősen jobblétre szenderült, önmagában még nem lett volna olyan szenzáció, hogy ötszáz újságíró vonzzon Tivertonba egy ködös, hűvös tavaszi reggelen. Ám az a rengeteg vér a hálósobában... hát igen, ez már elgondolkodtatóbb.

Jones felügyelőt csak másodsorban aggasztotta az a feladat, hogy ki kell derítenie a gyilkos közérdeklődésre számot tartó személyét, ennek során megfejtve számos igen rejtélyes részletet; ez a feladat csak ezután következik. Előbb még arra kellett rájönnie, mi az ördög lehet az a neotropikus faunabirodalom.

„Üdvözlettel: a neotropikus faunabirodalom” - ez állt azon a papírszeleten, amit valaki, kétségkívül a gyilkos, hanyag eleganciával az earl immár elcsendesült szíve fölé helyezett. Az elhunyt saját levélpapírjából származott, s ránézésre a tinta is egyezett azzal a különleges mályvaszínű árnyalattal, amit oly nagyon kedvelt a megboldogult, s amiből most is állt egy üveggel a dolgozószoa asztalán.

Csak hogy a dolgozószoját különleges számkár védte, hiszen az earl itt tartotta ritka növénygyűjteményét, amiről Archibald, a komornyik tömören így nyilatkozott: „Módfelett értékes, uram.” A dolgozószojába csak hosszas procedúra után tudtak bejutni, mert a kódszámot a tulajdonoson kívül senki sem ismerte, kivéve nyilván a gyilkost, aki a levélpapír és a tinta kölcsönvétele után gondosan bezárta.

---

²⁴ Boldog karácsonyt

- Vagy talán az earl maga engedte volna be? - tűnődött a felügyelő. - Ismerhette a gyilkosát, ez szinte bizonyos; másképpen nem juthatott volna be az épületbe Archibald távollétében, még kevésbé a hálósobába, amelynek zárja szintén... igen, Wilson?

- Uram - lépett oda Wilson közrendőr -, átkutattuk az egész épületet, de sem a tintából, sem a levélpapírból nem találtunk semennyit máshol, csak a dolgozósobában és a tett színhelyén. Kék tinta és közönséges papír többhelyütt is van.

- Tehát a gyilkos bement a dolgozósobába - gondolkodott a felügyelő hangosan -, látszólag pusztán azért, hogy megírja üzenetét. Nem vitt el semmit, visszazárta a dolgozósobát, majd a hálósobát is, a kést elhelyezte az ebédlőasztalon és távozott. Wilson? Azonnal lépjen érintkezésbe Londonnal és deríttesse ki, hol van ez a Neotropikus Faunabirodalom. Ha van követségük Londonban, azonnal hívja fel őket és küldessen ide valakit. Az earl kapcsolatban állt ezzel az országgal, talán diplomáciai vonatkozásai is lesznek az ügynek. Igyekezzon!

- Igen, uram - felelte Wilson, tisztelgett és távozott.

- Maga számár, Jones! - szólalt meg ekkor egy éles hang a háta mögül.

A felügyelő megfordult és a hang forrását kereste. A lépcsőfeljárón találta meg egy ifjú hölgy formájában.

- Maga számár, Jones! - ismételte az, és lassan elindult a felügyelő felé. - Maga nem tud semmit!

Jones felügyelő, a tivertoni rendőrség gyöngye döbbsen meredt a lányra, aki szemrehányó tekintettel közeledett hozzá, mint egy látomás. Gyerek volt még, talán tizenhárom éves. Hanyag eleganciával öltözött, a legutolsó divat szerint szabott tavaszi kabátját közönséges micisapka egészítette ki. Vállára és hátára hatalmas élénkörös hajkorona borult, szemében pedig dühös zöld szikrák villantak, amint folytatta:

- Magának fogalma sincs a világról, Jones, pedig ismerte az earlt! Az earl botanikus volt! Tudja maga, mi az, hogy botanikus?

- Kicsoda ön, kérem?

- Feleljen!

- Kérem, az earl a Királyi Botanikai Társaság elnöke volt, a legismertebb tekintélyek egyike ebben a... a...

- Tudományban, Jones! A botanika egy tudomány! Nem labdajáték és nem egy faodvakban élő rácsáló! Mit tud a neotropikus faunabirodalomról, Jones?

- Jelenleg semmit, kisasszony - húzta ki magát a felügyelő, és roppant szigorú arcot vágott -, de egyik emberemet már ráállítottam az ügyre. Garantálom önnek, hogy még ma itt lesz a birodalom meghatalmazottja. De...

- Maga számár, Jones! - csattant fel a lány megint, és most már közvetlen közelből nézett fel a rendőrtisztre. - A neotropikus faunabirodalom nem ország! Evett már kukoricát, Jones?

- Hogyne, kisasszony.

- Hát földimogyorót? Paradicsomot? Burgonyát? Ivott már forró csokoládét?

- Természetesen, kisasszony, nem vagyok én holmi...

- A mogyoró, a kakaó, a paradicsom, a vanília, a burgonya, a napraforgó hol terem?

- Hát... ugye... hol teremne, a... a... a...

- Amerikában, Jones! Közép-Amerikában a napraforgó, a kukorica, a kakaó és a paprika, délen, az Andokban a burgonya, a mogoró, a manióka és a paradicsom! Ez a neotropikus faunabirodalom, Jones! Közép- és Dél-Amerika növényeinek összessége, ezzel foglalkozott az earl, amíg meggyilkolták, és tudja-e, miért gyilkolták meg?

- Jelenleg még... nem, kisasszony, azonban...

- De remélem, nem gyanakszik öngyilkosságra?

- Nem - mondta Jones határozottan, immár visszanyerve lélekjelenlétét. Végre olyan kérdést kapott, amire tudott válaszolni. - Az earl huszonkét késszúrással ölték meg, a gyilkos fegyvert pedig az ebédlőasztalra helyezték azonmód véresen. Vizsgálataink szerint csekély a valószínűsége, hogy az earl, miután huszonkét késszúrással megölte magát és a gyilkos fegyvert az ebédlőasztalra helyezte, úgy juthatott volna vissza szobájába, hogy nem hagy vérnyomokat a folyosón, ráadásul kívülről magára zárja a szobaajtót - hadarta sietve, mert a zöld szempárban haragosan ugráltak a szikrák. - Felmerült ugyan az eshetőség, hogy az elhunyt először levitte a kést az ebédlőbe, majd visszatérve szobájába, valamiképpen bezárta kívülről az ajtót és ezután végzett magával, de ezt érett megfontolás után, ugye, ki kellett zárunk, mert akkor hogyan jutott volna hozzá a késhez?

Itt elhallgatott, hogy lélegzethez jusson, s két másodpercig csendben örült sikerének. Igen, ez valóban egy konkrétum volt, valamit már felmutathattak, az öngyilkosságot úgyszólván az első negyedórában kizárták. Elégedetten megpödrölte vastag bajszát.

Többszólamú nevetés hangzott föl a fejük fölött, s egy férfihang megjegyezte: „Mekkora számár vagy, Fiona!” - ám ők ebből nem hallottak semmit. A zöld szemű lány dühösen nézett a felügyelő szemébe, aztán meglepő csendességgel szólalt meg:

- Maga valóban számár, Jones. Sőt, tulok. Magára tyúktolvajlást se lehetne bízni, nemhogy gyilkosságot. Jó éjszakát, Sir Humphrey, aludjon jól - szólt oda a letakart hordágnak, amelyet ekkor vitt ki mellettük két ember. - Vajon meddig tartana magának rájönni, hogy ki írta azt az üzenetet a mályvaszínű tintával az earl levélpapírjára?

- Hamar rájövök, ne aggódjon, kedves kisasszony - mondta a felügyelő magabiztosan. - Éppen elég nyomot hagyott maga után.

- Mondom, hogy tulok, Jones - horkant föl a lány. - Maga tíz év alatt se jönne rá, hogy azt a mondatot Sir Humphrey írta saját kezűleg.

- Úgy gondolja?

- Kétségen felül áll. Az earl kézírása igen jellegzetes. Mázsaszámra találhat belőle a dolgozószobában és mindenütt.

- Ön tehát mégis öngyilkosságra gyanakszik?

- Maga egy bivaly, Jones! Az earl tréfás hangulatában levelet írt egy barátjának, amikor a tettes megzavarta. Vagy akár hónapokkal ezelőtt. Ebből a levélből vágta ki az aláírást és tette az earl mellé. És tudja, miért? Mert Tiverton kisváros, és csak egyetlen rendőrfelügyelője van. Maga! A gyilkos tudta, hogy egy ilyen apró ostobasággal magát tökéletesen tévútra lehet vezetni!

Jones szomorúan felsóhajtott. Immár maga is látta, hogy a tettes kifogott rajta. De nem baj, még csak most kezdődött a nyomozás. Az nevet, aki utoljára nevet.

- Kisasszony, köszönettel tartozom önnek a felvilágosításért. De van egy olyan probléma is az ügyben, amit elmulasztott megmagyarázni.

- Mégpedig, Jones?
- Az, hogy ön kicsoda és mit keres itt.
- Én? - kérdezte a lány, s elmosolyodott. Szép mosolya volt. - Nos, Jones, én vagyok a maga mentőangyala. Én fogom megoldani magának az ügyet. Lesegítené a kabátomat?
- Készséggel. De a nevét akkor is tudnom kell, kisasszony.
- A nevemet? Well, a nevem Phoebe Caulfield. De szólítson csak röviden Vörösróának.

Így lépett hát színre a fiatal mesterdetektív, a legagyafúrta gonosztevőkön is kifogó lángész, Fiona első komoly regényalakja. Régen volt már, amikor először tollat vett a kezébe - lehet vagy kétezer esztendeje, ahogy ő maga mondaná -, de azok még nem voltak igazi művek, kivéve néhány humoros mesét, amelyek a harmincas évek elején jelentek meg a *Dainséar: Paistí ag treasnú*²⁵ hasábjain; ez a folyóirat, amely címét egy közlekedési tábláról vette, később Seán útleírását is közölte franciaországi kalandozásaikról. A két éve született Phoebe Caulfield-történetek eddig még nem láttak napvilágot, éspedig azért, mert Fiona általában fűtyül rá, hogy amit ír, megjelenik-e vagy sem.

A felolvasás alatt Mike fordított Nickynek és a már megkopott nyelvtudású Frednek; mert hát mondanunk sem kell, hogy Fiona mindig gaelül alkot, óriási szókinccsel és csillogóan változatos nyelvkészséggel, amit fenti rövidített ismertetésünk meg sem kísérelt utánozni. A tolmácsolás sokszor megakadt, George-nak és Marynek nemegyszer be kellett segítenie, néha pedig a szerző magyarázott meg olyan szófordulatokat, amik századokkal ezelőtt elmerültek a feledésben, s már csak ő emlékezett rájuk - amint az illik is egy ókelta istennőhöz, aki ezeket a kifejezéseket még virágkorukban ismerte és használta. Valamint összeolvasott mindent a klasszikus gael nyelvről.

Szólnunk kell itt arról is, hogy Phoebe Caulfield nem légből kapott kitalálás. Megjelenését, mint látjuk, Fiona saját magáról mintázta, nevét és a bűntények iránti szeretetét pedig egy regényből, Jerome David Salinger közel kétszáz éve megjelent *Zabhegyező* című művéből vette. A főszereplő kishúgát hívják Phoebe Caulfieldnek, s ő is krimiket ír egy lányról, Hazel Weatherfieldről. Fiona természetesen az előbbi nevet vette át, hiszen ennek kezdőbetűi, ha a helyesírási különbségektől eltekintünk, megegyeznek a saját névbetűivel, a nőnemet jelző Ní tagot leszámítva.

Aligha kell külön mondanunk, hogy Phoebe Caulfield lefűlelte a tettest, Fionát pedig még ezen a délelőttön elkezdték Vörösróának szólítani.

Tizenkét óra tájban már mindenki tükön ült, ugyan hol lehet a család hiányzó része, de hiába telefonáltak oda Londonba, senki se vette föl. Ez furcsa volt.

Tizenkét óra hat perckor megérkezett a hiányoltak háromnegyede, vastagon beburkolózva, nagy csomagokkal, egy teherhordó automatával a nyomukban.

- Huh - mondta Stan, amikor belépett a meleg előszobába, szakasztott azzal a hangsúllyal, amivel Fred előző nap. Többet nem mondhatott, át kellett esnie unokaöccsei viharos üdvözlésén, majd következett George, Mary, végül Fiona, aki egymaga volt annyira vehemens, mint a többiek együttvéve - és legeslegvégül bemutatott neki egy telefonból már ismert kicsiny figurát, aki udvariasan meghajtotta magát és remélte, hogy jól utaztak. Fredde csak egy

---

²⁵ Vigyázat: gyerekátkelőhely

vállveregetésből állt az üdvözlés, hiszen alig néhány napja találkoztak, Londonban kétutcányira laknak egymástól.

Stanley a Lane fivérek legfiatalabbika, idén töltötte be a harminchármat. Bár George-tól nyolc év választja el, Fredtől pedig csak négy, mégis inkább George-ra hasonlít hatlábnyi termetével (Fred csak öt láb nyolc hüvelyk); ám míg George arányos testalkatú, Stan igencsak vékony, teljes negyven fonttal könnyebb George-nál, így aztán ő inkább langaléta égimeszelőnek látszik, pedig három hüvelykkel kisebb testvérénél. Mármint negyedóra múlva, ha majd kikászálódik a töméntelen ruhából, amikben egyelőre inkább Mr. Atkinsonra emlékeztet. Amúgy roppantul hasonlít bátyjaira, mélykék szeme van, rövid szakálla és vidám természete. Ökológiát tanít egy londoni iskolában, és néha cikkeket ír különféle lapokba.

Hölgyekről nem illik olyat mondani, hogy Mr. Atkinson termetét formáznák, pedig hát a sok réteg ruha Aggie-t se vékonyította meg éppen. Stan élete párja most harminckét éves, öt láb hét hüvelyk magas, szőke és zöld szeme van. De a neve nem ám Agnes Lane, csak így röviden, mert középsőnek megtartotta lánykori nevét, a Brownt, legelől pedig tavasz óta két betű áll, amik azt tanúsítják, hogy magas szintre jutott a tudományokban. Kutató biológus, több száz fehér kiséger előre köszön neki a Vegyipari és Gyógyszerészeti Kutatóintézetben, ezenkívül harmadosztályú bridzsbajnok, barátai pedig elismeréssel emlegetik franciás sajtóteleit.

Amikor George annyi idős volt, mint most Stan, már hárman ugrándoztak körülötte, és éppen folyamatban volt Bob érkezése; ehhez képest Stannek jelenleg csupán egy kicsinyített mása van, s többet nem is terveznek. Neve Thomas Lane, most tízesztendős, tűrhető matekos, elfogadható vegyész és fizikus, viszont annál jobb történész, irodalmár és nyelvész, s mindenekelőtt remek ökológus, ami illik is ahhoz, aki tanítás után az ökotanárrjával együtt megy haza.

Amint látjuk, nem csupán a család christiesi ágában, de az összes Lane között is túlnyomó többségben vannak a férfiak. George-éknak nem született lánytestvérük, édesanyjuk nem él már, Fred agglegény, s a család legifjabb generációját öt fiú teszi ki. Ennek is szerepe volt abban, hogy oly nagyon akartak egy kislányt, még ha akár villanyáram hajtja is.

- No - mondta George, mikor végre túlestek a ceremóniákon és bejutottak a nappaliba. - Újabban nem veszitek föl a telefont?

- Ej, ne is mondd - dörmögte Stan bosszúsan -, egy táskát otthon hagytunk, abban voltak.

- Telefon a zsebbe való, nem táskába.

- Dehogynem - szólt közbe Fiona, aki ismert volt arról, hogy a kártyáját rendszeresen elsüllyeszti különböző zugok mélyére, és ha csörög, a legritkább esetben kegyeskedik előbányászni. Elve volt, hogy öfölte a telefon nem zsarnokoskodhat.

- Tudom, csak a nagy kapkodásban a táskába dobáltuk - Stan elengedte füle mellett a lány hangját.

- Apáról van már híretek?

Aggie közben a készülékhez lépett és hazaszólt Fred egyik robotjának, hogy küldje el a táskát postán.

- Lekéste a csatlakozást, csak egykor száll le a gépe.

- Honnan jön? - érdeklődött Fiona.

- Kairóból.

- Az nincs messze, akkor fél kettőre itt lehet - jelentette ki Fiona, mintha Kairó távolságának bármi köze lenne a londoni reptér és Christies közötti utazáshoz.

- Hoppá! - szólalt meg Fred.

Egy pillanatra mindenki ránézett, aztán néhányan megértették, miért mondja.

- No igen - dörmögte George. - Ez komoly gond.

- Szerinted életben maradunk fél kettőig?

- Hát nem tudom.

Nicky riadtan nézett egyikről a másikra.

- Át kellene szervezni valahogy.

- Át.

- Végül is tizenkettőtől fél kettőig másfél óra.

- Annyi.

- Akár kétszer is megtarthatjuk.

- Végeredményben...

A kislány ezt már nem bírta tovább.

- Miről van szó? - kérdezett bele.

- Csacsikám, az ebédről.

- ?...

- Nézd, mindenki szeretné, ha nagyapátok is itt lenne az ünnepi ebéden, de addig még másfél órát kellene várnunk, és éhesek vagyunk.

- *Fred* éhes - vonult ellenzékbe Aggie, aki keveset evett.

- Fred éhes - George elfogadta. - Meg én is éhes vagyok.

- Meg én is - tette hozzá Stan.

- Én is - mondta Mike.

- Én is - szólt Fred, mintha nem övele kezdték volna a sort.

- Tulajdonképpen én is bekapnék pár falatot - mondta Fiona.

- Én is - tette hozzá Tom.

- Meg én is - mondta Fred.

Nicky fölkelte és indult. - Akkor mi lenne, ha most kisebb előebédet tartanánk, és ha nagyapa megjött, az igazít?

- Remek! - mondta Fred.

Az igazi nagy szakácsnak semmi sem lehetetlen. Nicolette öt perc múlva tálalta a karácsonyi ebéd első felvonását, egyszerű húslevest cénametéllel, majd néhány szelet báránysültet burgonyával és egy régi Lane-recept szerint készült hagymasalátával. Ezek többsége már készen várt sorára, hőtartó edényekben. Tálalás után visszament és újabb adag főlzabdalt földigumót zúdított a forró olajba, hogy legyen elegendő a második felvonásra.

- Nemrég jött hozzánk egy ilyen - jutott eszébe Mike-nak a sültről, s elmesélte J. Grace Powell esetét.

- Meg kellett volna hívni vendégségbe - mondta Fred.

- Fűvet adtunk volna neki tányéron? - kérdezte Bob.

- Ő nem a vendég lett volna - merengett Fred.

Nicky rosszálló pillantást küldött a konyhából, de nem szólt.

- Lesz Maggie is - árulta el Mike.

- Maggie? Csak nem az a csinos kis rózsaszín képű, aki úgy szereti a kockacukrot? - Stan régebbiről ismerte.

- Hát körülbelül, csak egy ideje már nemigen volt kicsinek mondható, és nemrég eltávozott.

- Az örök malacmezőkre - mondta Steve.

- Szegénykém - sajnálta Fred. - Sonka?

- Meg füstölt kolbász.

- Atkinson-féle?

- Teljesen.

- A következő választásokon őrá szavazok - jelentette ki Fred nagy tisztelettel.

Nevettek.

- Vörösróka? - nézett Stan érdeklődve. - Jó név, szerintem régesrég megérdemelted volna.

Fiona kihúzta magát és öntelt büszkeséggel nézett el a fejek fölött.

- S hány ilyen Caulfield-történeted van?

- Öt, illetve öt és fél.

- Most is írsz egyet?

- Fogjuk rá. Másfél éve nem nyúltam hozzá.

- S mi van a nagy regényeddel?

- Melyikkel?

- Amelyikről a Caisleán an Bharraigh-i utunkon beszéltél.

- Ja... érelem. Csöndben érelem.

- Van valami szinopszisod? - kérdezte George szakmabeli nyelven, lenyelve még egy falat birkát.

- Mim?

- Szinopszis. Vázlat, cselekményleírás.

- Az minek?

- Értem - mondta George válasz helyett. - Szóval nincs. Hasznos tud lenni hosszabb műveknél, ha az ember tudja előre, mi fog történni.

- Semmi se fog történni - mondta Fiona, mint akit már maga az ötlet is meglep, hogy egy regényben történhet valami.

- Nos, valamiről mégiscsak szólnia kell.

- Fog is. Gyerekekről.

- Akik?...

- Persze.

George legyintett, látva, hogy a lányból nem lehet kihúzni semmit, és a salátának szentelte figyelmét. Ekkor azonban Fiona váratlanul közlékenynek bizonyult.

- Bhuel, emlékszel Síne Ní Drumannachra?

- Hát!

- Egy-két évvel a halála előtt írt egy elmélkedést arról, hogy a tökéletes regény szerint nem éri be a cselekmény és a szereplők gondolatainak leírásával, hanem a helyszínt is plasztikusan, mintegy fényképszerűen mutatja be. Olvastad?

- Nem rémlik. De elég marhaság.

Haragos szikrák a zöld szemekben.

- Lennénk most Tír na nÓgban, megkapnád, amit ily szavakért érdemelsz. Szóval Síne mama szerint a tökéletes regény ilyen. Fiona, akarom mondani Vörösróka szerint azonban a tökéletes regénynek nem bemutatni kell a helyszínt, hanem megteremteni, ugyanúgy, ahogy a cselekménnyel és a szereplőkkel is teszi. S annak műalkotásnak kell lennie.

- Grácia fejmenek, ha nem tudom követni magasröptű elgondolásodat. Nem lehetne szemléltetni valamiképpen?

- Írjak belőle valamit? - Fiona töprengett egy pillanatot, aztán vállat vont. - Jó, legyen. Szilveszter előtt bemutatom néktek, s leszen ámuldozás, szemeknek meresztgetése!

- Apa? - szólalt meg Nicolette egy óra nyolc perckor, szabályosan kivárva, amikor rajta volt a húzás sora, noha az asztal fölött a Lane-ek többsége folyamatosan beszélt valamit. - Üzenetet kaptam: nagypapa öt perc múlva leszáll Christiesben.

- Nofene - mondta George széles vigyorral, és tízessel ütötte kislánya káró kilencesét.

- Lódítasz, gyerek - állította Fiona, hanyagul rádobva a treff hatost -, hisz híre-pora nincs az udvarban futár hintájának, ki az üzenetet lihegve hozta volna.

A lányka egy pillanatig csodálkozva nézett barátnőjére, elgondolkodva azon, miért kellene a futárnak lihegnie, ha egyszer hintóval jön; de ezt mégsem tette szóvá, tudva, hogy az összes jelenlevő észrevette.

- Az üzenet itt van a fejemben - mondta inkább, hogy Fiona rávág hassa, amit ilyenkor szokott. Így is lett.

- Furcsa fejed van - vágta rá Fiona, s vele együtt Mary, Mike és George is kórusban.

A rőt hajzat tulajdonosa csodálkozva nézett rájuk, nagy, ártatlan szemekkel. - Mondtam már ezt korábban is?

- Néhányszor - vont vállat Mary, és a kőr bubit hívta.

S öt perccel később valóban meg is jelent az utolsó családtagot hozó taxi a ház fölött, hogy rövid manőverezés után leszálljon a kertben, alig lépésnyire az ajtótól.

- No - mondták a Lane-ek néhány perc múlva, amikor a nagypapa helyet foglalt a fotelban -, hát akkor mesélj.

Sidney Lane megdörgölte George-éhoz hasonló, rövid szakállát és elmesélte, merre járt az elmúlt évben. Mielőtt azonban erre rátérnénk, meg kell néznünk az előzőket.

Harminchat nyarán ment nyugdíjba a manchesteri gimnáziumból, ahol makroökológiát, biokémiát és futurologiát tanított, egyúttal igazgató is volt öt évig. Ekkor hatvankét éves volt, erős és fiatalos, s valami újat szeretett volna csinálni. Lezárta negyvenedik tanítási évét - ugyanis már huszonkét éves egyetemistaként is tanított -, átvette tanítványaitól a köszöneteket és a minisztertől az okleveleket, aztán vett egy kis lakóbuszt és elindult kelet felé. Elhatározta, hogy bejárja azokat a területeket, ahol a világprogram legnagyobb munkálatai folynak, s amikről oly sokat beszélt óráin, de látni eddig csak néhányat volt alkalma, s azokat se vehette szemügyre elég tüzetesen a tanulmányi utakon. Számára az volt elég tüzetes, ha legalább néhány hetet ott töltött, elbeszélgetett az ottaniakkal, megismerte véleményüket és elképzeléseiket.

Alig ért át a Csalagúton, amikor utolérte a családi kupaktanács döntése: nem mászkálhat egyedül azokon a vad vidékeken, szüksége van kíséretre. Vagy vesz egy robotot, vagy visszajön. A kupaktanács egyébként egyhangúlag döntött így, két szavazattal nulla ellenében: Aggie-ből és Stanból állt, George-ék el voltak temetkezve egyik könyvükbe, Fred Ausztráliában tárgyalt valamiről. Sid szót fogadott és Párizsban vett egy robotot, első osztályút méghozzá, mert rájött, hogy társaságra is szüksége lesz a szibériai pusztákon. RF-gyártmány volt, de az angol családnév mellé angol keresztnévet kapott: Betty. Bár Sid váltig állította, hogy egy francia kislány után kapta, akit megszólított az utcán és megkérdezte a keresztnévét, de ezt senki nem hitte el neki.

Kényelmes tempóban haladva, néhány hét alatt érkezett meg Sid a kazah-üzbég félsivatagba, az Aral-tó partjára, amit két nagy folyó táplál - az Amu-darja és a Szir-darja -, s mégis kiszáradás fenyegeti. Fél évig tanulmányozta a tó megmentéséért folytatott munkálatokat, aztán továbbment a Tau-kumba. Ez a kisméretű sivatag, amely a Balkas-tó és a Dzsungár-Alatau között terül el, a kazah kormány és az ázsiai LVP-kontinensbizottság közös elhatározása szerint a Föld első emberkéz által termővé tett sivataga lesz, méghozzá harminc éven belül. Esélyeik jók, hiszen több folyó is keresztezi a sivatagot, a Karatal, az Ak-szu és az Ili, amely Kirgízia felől hozza a Kjugoj-Alatau patakjainak vizét. A víz melletti másik legfontosabb forrást, a szépen csörgedező pénzpatakokat javarészt Japán és Kína szolgáltatja, amelyek Közép-Ázsia földjén keresik a megoldást a túlnépesedésre, az ösztönzőerőt pedig Chile, amely akkor fogja ünnepélyes keretek között fölösni és beültetni az Atacama-sivatag utolsó kiskertnyi darabját, amikor a kazahoknál még több városnyi területet borít homok és haszontalan síksági füvek. Ezt pedig az USA támogatja, egyrészt mert tudnia kell, hogy milyen esélyekkel veheti fel a harcot a saját sivatagjával úgy, hogy a nemzeti jelképnek számító kaktuszok is megmaradjanak; másrészt pedig mert azért mégiscsak az ifjú kontinensnek kell győznie, a jenki fiúk megmutatják az elpuhult ázsiaiaknak, ki a legény a gáton. Ezenkívül pedig a világprogram rájuk osztotta ezt a feladatot, és nincs biztosabb módja egy kormány bukásának, mint ha nem teljesíti a világprogrami kötelezettségeket.

Visszatérve Kazahsztánba, a Tau-kumnál a munkák gőzerővel folytak Sid ott-tartózkodásakor, s egyelőre lehetetlen volt megmondani, kinek nagyobbak az esélyei a jókora összegre, amit a világprogram kitűzött. Ennek hat éve - jelenleg a szakértők három az egyhez arányban Chilét tartják nyerőnek, de hát még sok víz lefolyik addig a Karatalon.

Sid harmincöt nyarát a Tajmir-félszigeten töltötte, Észak-Oroszországban, ahol a tervek szerint paradicsom lesz, mármint a helyi viszonyokhoz képest. Ez Eurázsia legészakibb területe, ha nem számítjuk a szigeteket, messze-messze a sarkkörön túl. Az ottaniaknak a sarkkör olyasmí, mint nekünk a Szahara, egy távoli meleg vidék. Sokáig fog tartani, amíg - Lord Seymour szavával - a vad tundrából szelíd tundra lesz, s biztosítani tudja Télapónak a rénszarvas-utánpótlást.

Amikor Sid ott járt, ennél már kicsit többről volt szó. A Pjaszina mentén százszámra sorakoztak a kísérleti gazdaságok, némelyik még narancsot is termesztett, persze melegházban. A Tajmir-tóban edzett sarkvidéki halfajták küzdöttek a szaporodásért a rövid nyárban. Északon pedig, a Birranga-hegység egy tágas, védett völgyében üzemelt a világ legdrágább búzaföldje. Sid ottléte idején a tizenhatodik nemesítés vallott kudarcot és adta át magát a méltóságteljes sorvadásnak, ám a kísérleti állomás vezetője, egy jókedélyű, nagydarab kanadai váltig állította, hogy ő olyan búzát fog csinálni, ami akár a Sarkon is megterem és táplálóbb, mint az a jó délvidéki búza, amin ő ilyen nagyra nőtt. Két évvel később, amikor Sid kíváncsiságból odatelefonált, még mindig ugyanezt állította.

Ősszel, ami ezen a vidéken már csikorgó tél volt, Sid útnak indult a sarki sötétségben dél felé, s meg sem állt a jó meleg Indiáig, ahol a Hindusztáni-alföld városépítkezéseit vette szemügyre. Tekintettel a népsűrűsége, a világprogrami mérnökök nem kisvárosok sorát, hanem egyetlen óriási várost álmodtak meg, amely Delhitől Chittagongig fog érni, végig kisvárosi jellegű és világprogrami színvonalú lesz, és kétszázmillió ember lakik majd benne. Amint egy alkalommal maga Sid mondta a katedrán: India nem engedhet meg magának kis léptékű beruházásokat.

A helyszínre érkezve tapasztalhatta, hogy a nagyszabású elképzeléseket nagyszabású tettek követik. Az ezer gonddal küszködő, hallatlanul szegény országban össznépi lelkesedés pótolja a források hiányát, s a projekt indulása óta nem volt év, amikor legalább egymillió ember korszerű lakóhelyhez ne jutott volna. Sid tanúja volt, hogyan költözik át hat hónap alatt ötmillió ember Lucknow zsúfolt felhőkarcolóiból a Kanpur környéki modern negyedekbe, s a régi Lucknow hogyan lesz úgyszólván teljesen a föld színével egyenlő; kivéve persze a kórházakat, a templomokat, a rendőrkapitányság modern épületét és a műemlékeket. Voltak emberekkel teli negyedek, ahonnan ötperces sétával ürességtől kongó utcákba lehetett jutni, majd tovább olyanokba, ahol már a házak se voltak meg, a következő negyedben pedig már folyt az újjáépítés a legkorszerűbb színvonalon. Csupán ebben az egyetlen városban tízezer robot ügyelt arra, hogy ne legyen ember a közelben, amikor felrobbantják az égbe törő, lakhatatlan és elláthatatlan betonkolosszusokat.

De álljunk itt meg a múlt ecsetelésével, mert még mindig csak harminchat tavaszánál tartunk, Sid pedig azt meséli, mit csinált most, a negyvenes év folyamán. Már régesrég otthagya Ázsiát.

- Honnan jössz? - kérdezték sok szólamban, amire válaszul Sid elővette zsebatlaszát és kikereste rajta Afrika egyik pontját. Míg a többiek kézről kézre adták a térképet, Nicky rákukucskált a fejek között, s a kép nyomban megjelent a tévén is. Halkan csörögtek az evőeszközök, a család beszélgetés közben sem mulasztotta el a Lane-zöltségleges élvezetét.

Sid Líbia és Csád tartományok határvidékét mutatta, a Tibesztitől keletre, az Enneditől északra, a Líbiai-sivatag déli tájain. Néhány piros pötty sorakozott rajta egy élénkkék, egyenes vonal mentén.

- A csatorna már szállít valamicske vizet - kezdte Sid -, de persze még nagyon keveset. Éppen hogy ellátja a sivatagtalánító gazdaságokat. Ezen a részen most nyolc működik, jövőre még négyet építenek. De legalább száz kellene. Egyelőre éppen hogy meg tudják vetni a lábukat.

- Ott minden csupa homok? - kérdezte Bob.

- Nem, nagyrészt kősvatag, pusztaság, néhol valami csenevész fűféle terem. A homoksvatagok északabbra vannak, de azokat most még nem lehet bántani, örülünk, ha nem terjednek tovább. No, ha megnézik - visszavette a térképet és kinagyított rajta egy részt -, ez a kis pont középtájon az Umm Abdallah gazdaság, innen jövök. Talajmegkötő füvet ültetnek, aztán bokrokat, végül fákat, odavalósi fajtákból. Háromezer négyzetmérföld öntözött és nyolcezer négyzetmérföld öntözetlen terület tartozik most hozzájuk, de jövőre újabb ötszázat akarnak ellátni öntözéssel.

- Hányan élnek ott? - kérdezte Aggie.

- Száz körül, abból egy tucat gyerek. Négyszáz robottal látják el az egész gazdaságot.

Nicky büszkén kihúzta magát.

- Ej, csodákat, kislányom - nevetett rá a nagyapa -, nincs azok közt magadfajta egy se. A legközelebbi első osztályú Stanmarkban van, ezer mérföldre onnét.

- Stanmark? - figyelt föl Fiona. - Hiszen az Montanában van, ahol a Missouri hús vize édesen csörgedezik.

- Ez egy másik. A szaharaiaknál két Stanmark is van, egy Líbiában, egy meg az ország másik végén, Sierra Leonében.

- Egy pedig Ausztráliában - ejtette el Nicky. - Világprogramunk ugyanis Asimov professzor bölcsessége nélkül...

Száttárta kezét, jelezvén, hogy a szavak itt kevesek. A Lane-ek mosolyogtak.

- Well - vette föl Sid újra az elbeszélés fonalát -, a kelet-tibeszti körzetben öt éven belül el akarják kezdeni városok építését, addigra az egész körzetnek egyes fokozatú területté kell válnia. - Világprogrami lakosok, no meg ökológusokkal tarkított család tagjai lévén, a jelenlevők mind tudták, hogy ez a sivatagtalánítás minimális foka: amikor a területen tartósan az emberi akarat lesz úrrá a vad természet helyett, de egyébként gazdaságilag nem sokat ér, épp csak valami kezdetleges növényzet él meg rajta. - Így épül gát a Líbiai-sivatag meg a Ténéré között, az észak-tibeszti pedig a Líbiai-sivatagot vágják el a Fezzántól - mutatta a térképen. - Ha ez kész, a keleti Szahara három részre lesz vágva, amik között nincs elhomokosodás.

- Hogy viselik? - kérdezte George.

- Az emberek? Jól. Bizakodnak és állandóan jövő időben beszélnek. Szudánban egy fiatalember kivitt a pusztába és mutatott egy helyet, pont ugyanolyan volt, mint akármelyik másik; lemutatott a földre és azt mondta: „Itt, ezen a helyen született az első ember, aki már nem volt majom. Száz év múlva itt születnek majd az első emberek Észak-Afrikában, akiknek nem a Szahara mindennapos fenyegetésével kell élniük. Ha hazamegy Európába, adja át üdvözlőlevelét a kiskerttulajdonosoknak és mondja meg, hogy öreg napjaimra én is az leszek; de az én kiskertem olyan helyen fog állni, ahol ma még fű se nő. És mégis az én gyümölcsöm nő majd nagyobbra.”

- Aranyos. Kívánom neki.

- Ott mindenki ilyen. Egyszer egy gyerek, akkora lehetett, mint te - intett John felé -, odajött hozzám és megkérdezte, mit csinálunk mi európaiak, ha egyszer nincsenek sivatagaink, amikkel harcolni lehet. A nagyvárosok és a környezetszennyezés ellen harcolunk helyette, feleltem neki. Az nem lehet nagy dolog, mondta erre, hisz a környezetszennyezést emberek csinálják, azokat csak be kell csukni, de a sivatagot nem lehet ám! És mellét kidüllesztve mondta, hogy a sivatag az igazi ellenség, nem holmi nagyvárosok, de ő meg a barátai megfékezik. Kérdeztem, hogyan csinálják, mire negyedórás kiselőadást tartott a környék rendezési tervéről, időpontok, beültetési és öntözési fokozatok, minden, ami kell. Kívülről fűjják a lakóhelyük terveit valamennyien. Szudán nagy részén már kisvárosnyi pontossággal mindennek ki van jelölve a helye. A tibetszi határvidéken még kevésbé.

- A tevékkel mi van? - kérdezte Bob, lenyelve a falatot.

- Megvannak, köszönik kérdésedet. Hasznosítják őket is, semmit se hagynak veszendőbe menni. Mindenki, aki tevét tart, tudja, melyik állata mennyit bír és azt le is kell mindegyiknek dolgoznia rendesen. A csatornaépítésnél pótolhatatlanok, nincs annyi teherautó, hogy rájuk is szükség ne legyen. Még az antik robbanómotoros kocsikba is fúziós motort tettek, visszarakták a kiesett csavarjaikat és használják őket.

A délután nagy része beszélgetéssel telt, Sid élményeit, majd pedig az itthon maradtak elmúlt évét tárgyalták meg. Nicolette időnként kilátogatott a konyhába és újabb sütemény- és innivaló-készletekkel tért vissza. Tom indítványára dámázni kezdtek, három táblán folytatva kieséses versenyt.

- Hanem... - mondta egyszer csak Sid, amikor arra terelődött a szó, mi újság itt, George-ék háza körül. Nem folytatta a mondatot, csak rápillantott legidősebb fiára, aki könnyed mozdulattal leütötte Aggie egyik bábuját, s visszanézett.

- No igen - mondta, és követte apja tekintetét, aki Nickyt figyelte. A két félbehagyott mondat fölkelte a család figyelmét, s a kislány egy másodpercen belül tekintetek kereszttüzében találta magát. Ekkor persze már ünneplőben volt, a gyári világoskék ruhájában és cipőjében, fehér harisnyában, fűrtjei közt világoskék masnival, mint akit skatulyából húztak ki.

Egy pillanatig bizonytalanul pislogott vissza rájuk, aztán fölugrott és kecses pukedlit mutatott be.

Nevettek és egymásra néztek.

- No igen - mondta Mary is. - Minálunk ez a kis jószág a legnagyobb újság.

- Mmge - dörögte Sid, többé-kevésbé állító hangsúllyal, de mintha némi kérdő zöngé is lett volna benne.

- Hát... - George megvonta a vállát.

- ...hm-hm... - dörögte Mary ugyanazon a hangon, amit apósa használt az imént.

- No! - vakkantott bele Fiona a félszavakkal folytatott beszélgetésbe, mint egy hangyabolyon keresztültaposó elefánt. - Volnátok szívesek összefüggően beszélni, hogy köznapi ír fülek is megértsék?

- Köznapi ír fülek - sóhajtott Mary -, mintha nem tebelőled szivárogná állandóan valami misztikus ókelta kód.

- Az más. A kódnek szivárogni kell, ilyen a természete. Tiszteletbeli kishúgom sokkal kézzelfoghatóbb, mint az ókelta misztikum, ami nem lenne se ókelta, se misztikum, ha kézzelfogható lenne.

A tiszteletbeli nagy kék szemekkel nézett föl barátnőjére.

- Úgy van az - bólintott neki az anya -, Fionát meg Seánt még születésükkor tiszteletbeli gyerekeinkké neveztük ki.

A kislány szótlánul kezét nyújtott, a rőt hajzat tulajdonosa pedig barátságosan parolázott vele.

- Bhuel - mondta, aztán Maryre nézett. - *Tá an ghirseach tuirseach.*²⁶

Ez a mondat egy kisgyerekkori képeskönyvből maradt meg mint szólásmondás, nyilván a szavak összecsengése miatt. Azt jelentette, elég a teketóriából.

- Nos, nagyapátok arra kíváncsi, miképpen alakult kapcsolatunk ezzel a te kis tiszteletbeli húgoddal az elmúlt hónapokban.

- Úgy. Hát mondjátok meg neki, no.

- Még úgy igazán mi se tudjuk.

- Nem-e?! Minek növesztettétek hát dicső fejeiteket?

Fiona számára mi sem volt egyszerűbb, mint azonnal mindenkit fönttartás nélkül elfogadni.

- Tudod, Fiona - mondta George -, nem úgy van az, hogy valakire rámondod, hogy ő a gyereked és akkor azon nyomban az is lesz. Idő kell ehhez, és három, lassan négy hónap nem biztos, hogy elég.

Fionának sikerült olyan benyomást keltenie, mint aki egy árva szót sem fog fel a hallottakból. George apjához fordult.

- Igazából nem tudom. Kedves kis jószág, annyi szent, nem is lehet nem szeretni, hisz még a gondolatát is... - elmosolyodott, látva a Nicolette arcáról sugárzó rajongást - lesi az embernek, de hát ettől még nem lesz a szeretet az a fajta szeretet. Kicsit még, tudod, zavaró, hogy nem mi hoztuk a világra, meg hát hogy nem is ember szegénykém.

Nicky lehajtotta fejét, fogyatékoságairól hallva.

- Hanem! - vakkant föl Fiona méltatlankodva.

- Nicky robot, Fiona - világosította föl Mary türelmesen, ismerve a lány demokratikus elveit. - *Is innleachd í.*²⁷

- Hát! - mondta az nagyot bólintva, mintha a robot szó nem ellentétes lenne az emberrel, hanem ugyanaz. - *Dúirt mé sin freisin.*²⁸

- Szóval - emelte föl ujját Sid -, ha a járkáló szőnyeg egy pillanatra csöndben maradna, végül is mi a helyzet?

A szőnyeg nem sértődött meg, vidám szeretettel nézett vissza Sidre.

- Haladunk - mondta Mary, kinyújtva kezét lánya felé, aki repült hozzá s máris az ölében volt. Eszébe jutott az autóbaleset Nicky egyhónapos korában, amiről csak jóval később számolt be férjének. Akkor szemernyi sem érdekelt, hogy a gyerek micsoda és ki hozta a világra. - Mire férjhez megy, már senkit se fog izgatni, hogy vér szerinti-e.

---

²⁶ A lány fáradt

²⁷ Ő gép

²⁸ Én is azt mondtam

- Én sose megyek férjhez - kottyant bele a kislány azonnal. - Itt maradok veletek.
- Van is eszedben - szólt rá apja. - Találsz magadnak egy jóképű srácot.
- Robotot - a gyerekek erre nagy súlyt helyeztek.
- Ám legyen.
- És kisrobotjaink lesznek?
- Akár azok is - mondta George nevetve, és csókot nyomott Mary feje búbjára, aztán a gyerekeire is, a masni mellé.

- No - mondta Fred, amikor Mike győzelme már nagyjából elkerülhetetlenné vált: öt ponttal követte Sid és héttel John, Fiona pedig olyan arccal szemlélte hátulról számított harmadik helyét a listán, mint aki roppantul meg van elégedve önmagával -, mit gondoltok, ne kezdjünk hozzá? Fél hat, lassan itt a Mikulás.

- Azt hiszem, igazad van - mondta George.
- Mi? - nézett rájuk Fiona. - Hát ti nem tudjátok?
- Ugyan mit?
- Nem jön a Mikulás. Elhunyt, jobblétre szenderült, megboldogult, fűbe...
- Honnan veszed ezt? - kérdezte Mary végtelen türelemmel, ami tagadhatatlanul kellett is Fionához.
- Nos, matematikai alapon.
- ?...
- Tudtok ti számolni?

Nicky félénken föltartotta két ujját, hogy ő tud.

- Remek. Akkor figyelj. Hány gyerek él a Földön?
- Négy milliárd körül.
- Mivel a Mikulás, úgy tűnik, csak a keresztény országokba jár, hány gyerekkel kell számolni?
- Körülbelül hatszázmillióval.
- Jól van. Most tegyük föl, hogy egy-egy családban átlagosan három gyerek van, ez kétszázmillió ház, és tegyük föl, hogy mindegyikben van egy jó gyerek.

A Lane-ek csendben kuncogtak.

- Az időzóna-különbségek kihasználásával harmincegy óra áll a Mikulás rendelkezésére, hogy minden ajándékot leszállítson, ha okosan szervezve keletről nyugatra repül. Hány házat kell így meglátogatnia másodpercenként?

- 1792 egész...

- Szóval ezernyolcszáz - folytatta Fiona halálos komoly arccal. - Tehát minden keresztény háztartásnál, ahol van jó gyerek, a Mikulás leparkol, kiszáll, lemegy a kéményen, megtölti a zoknikat, elhelyezi a többi ajándékot a fa alatt, megeszi a sütit, visszamegy a kéményen, föl a szánkóra és huss! mindezt másodpercenként ezernyolcszázszor.

Steve letette a sütit, mert nem tudott egyszerre nevetni is meg enni is. Fiona élénk mozdulattal kört rajzolt a levegőbe.

- Tegyük fel, hogy ez a kétszázmillió háztartás egyenletesen van elosztva a földtekén, ami persze nem igaz. Milyen távolságra lennének akkor egymástól?

Nehéz kérdés volt, Nicky végigszámolt három tized másodpercet, mire kibökte: - Ha nem tévedek, nulla egész ötszáznyolcvannyolc ezred mérföld, a további tizedesjegye...

- Szóval ezer yardnyira - vágta rá Fiona, szempillantás alatt végezve el a szorzást. - Ez tehát összesen mekkora út lesz?

- Száztizenhétmillió-hatszázkilencvenk...

- Oszta harmincegy órával?

- Hárommillió-nyolcszázezer mérföld óránként - most már a kislány is kerekített. Nem vett részt az általános nevetésben, Fionaéhoz illő komolysággal felelgetett.

- Úgy. Fölhívom figyelmeteket, hogy a közönséges, repülni nem tudó rénszarvas tizenöt mérföldet tesz meg óránként. Menjünk tovább. Ha minden keresztény háztartásban élő jó gyerek csak két fontnyi ajándékot kap, az mennyi?

- Hatszázezer tonna.

- Plusz a Mikulás, aki köztudottan nem pehelysúlyú. Mármint a közönséges földi rénszarvas háromszáz fontot tud elhúzni. A repülő rénszarvas ennek a tízszeresét, így mennyi kell belőlük?

- Négyszázezer!

- Így az összsúly mennyi lesz?

- Nyolcszázezer tonna!

- Vagyis egy jókora lunáris teherúrhajó tömege. Nos, nyolcszázezer tonna halad mintegy ezer mérföldes másodpercenkénti sebességgel. Ebben az esetben az első két pár rénszarvas úgy nagyjából ötven kvintillió joule energiát nyel el másodpercenként, illetve csak nyelne, mert azonnal gőzzé válik, s mögötte a következő pár is - hadarta Fiona tovább. - Az összes rénszarvasunk nyolctized másodperc alatt elpárolog, a Mikulás pedig a rendes gravitáció hatvanezerszeresével préselődik a szánkóba, ha tehát csekély háromszáz fontot nyom...

- Kilencezer tonna! - vágta rá Nicolette.

- Tehát a Mikulás szétlapul és elég ugyanabban a pillanatban. Béke poraira - szögezte le Fiona, azzal kézen fogta Nickyt és mint két büszke előadóművész, meghajoltak a közönség felé.

- Ez nagyszerű - mondta Stan a vidámság elültével, mintha Fiona nem legyilkolta volna éppen a Mikulást. - Igazi természettudományos gondolkodásmód, nem is hinné rólad az ember.

- Nem nekem jutott eszembe, olvastam valahol.

- Tévedett a szerző - szólalt meg Nicolette, aki az ablak előtt állt és a sötét égboltot fürkészte. - Ott repül.

Mindannyian az ablakhoz tódultak.

- Ez lesz az - mondta Nicky, s előhúzott egy dobozt a sarokból, amin George kezeírásával ez állt: FA. Kinyitotta a tetejét és belekukucskált, aztán bólintott és útnak indult a dobozzal. Mellette Steve folytatta a díszek keresését.

- Addsz a csak - jelent meg Fiona a pincelejáróban, átvette a dobozt és megcsóválta a fejét. - Miért ilyen kicsi? Ezerméteres fenyveket kellene állítanunk karácsony tiszteletére, nem ilyen apró műanyag vackot. - Elgondolkodva tanulmányozta a feliratokat a dobozon.

- Hova tennénk azokat, Fiona?

- Hm?

- Az ezerméteres fenyveket.

- Hát ki a kertbe. - A nagylány bement a dobozzal a nappaliba.

A kisebbik halkán sóhajtott.

- Semmi - mondta Steve kérdő arckifejezésére -, csak szerettem volna Fiona kedvére tenni.

- Világéletünkben ezt a fát állítottuk föl karácsonykor - felelte bátyja. - Még nagyapától kaptuk, amikor apáék ideköltöztek. Megvan minden?

- Meg - Nicky a hóna alá csapta a lámpafüzér dobozát -, mehetünk.

Főnt Fiona már javában szerelte a fát. - Lámpa? Remek. Várj csak - állította meg a kislányt, aki letette a dobozt és ment volna tovább. Odahajolt hozzá. - Én nem kételkedem ám benne, hogy láttad a Mikulást.

- Nem? - örült a kicsi.

- Én is láttam már néhányszor, csak nem mondom meg ennek a sok hitetlennek, hogy aztán bolondnak nézzenek - jelentette ki Fiona, mintha egyébként nem beszélne egész nap képtelenségeket.

Nicky nem árulta el, hogy öt perc alatt ő a harmadik, aki bizalmasan megsúgja neki ezt.

A nappali közepén rövidesen ott állt a karácsonyfa teljes ezüst-arany díszben. Fiona kritikus tekintettel járta körül újra meg újra, ellenőrizte, hogy összhangot alkot-e a magyallal, s időnként áthelyezett egy-egy dísz.

- Úgy - mondta végül. - Szerintem a célnak megfelel.

- Szerintem is - felelte Stan.

- Csodálatos - mondta ki Mary azt a szót, amire Fiona vágyott.

Világprogrami szokás szerint huszonnegyedikre a család ünnepe, a családi ajándékokat tehát ekkor adják át, nem másnap reggel, mint az angol hagyományt követő vidékeken. George-ék lakóhelyük szokását követték, egy sok éve kötött megállapodás szerint akkor is, amikor Londonban tartották a karácsonyt; ezt a gyerekek kezdeményezték, hiszen így fél nappal hamarabb kapják meg ajándékaikat. Ami Fionát illeti, Seánnal itt születtek a városban és Írországra költözésük után is itt töltötték a karácsonyok jelentős részét, nem csoda hát, hogy megmaradtak az itteni szokás mellett.

Miután a fa egyhangúlag tökéletesnek minősítették, a Lane-ek ünnepélyesen felöltötték a fehérrel szegett piros sapkákat - mint tizenhárom különféle méretű télapó, úgy néztek ki most -, s hozzáláttak az ajándékok átadásához. A Lane családban, amelynek többségét írók és tanárok tették ki, mindig a könyv volt a legnépszerűbb ajándéktárgy. Ezen a karácsonyon is számtalan könyv talált gazdára. Az est meglepetése az a kötet volt, amiből Sid osztott szét egy-egy példányt mindenkinek: *Világprogram-sivatagok egy-null*, írta Ibn Ammar, Hamdani, Seidel és Wilson - megjelent idén ősszel Kairóban és Los Angelesben -, s a tizenhét szak-tanácsadó egyike Sidney Lane. Gratuláltak neki.

Csak egyvalaki volt a családban, aki nem kapott könyvet; mint megállapították, ennek nem volna értelme, hisz úgylis egész könyvtárat tart a fejében. Ehelyett ruhatárát bővítették, aminek nagyon örült, s nyomban eldöntötte, hogy az éjféli misére már az új ünneplőjét veszi föl.

A Lane-ek nem járnak templomba, hisz hitetlenek valamennyien; de évente egyszer, karácsonykor kivételt tesznek és meghallgatják az éjféli misét. Ez valahogy hozzátartozik szerintük a karácsonyhoz, ami eredetileg mégiscsak vallási ünnep. Igaz, ez ma már nem sokat számít, mindenki megtartja a karácsonyt, akár hisz, akár nem hisz. Még Fiona is gálába vágja magát, ami abból áll, hogy másik farmert vesz föl, hosszú fehér kabátot, és újrafésüli sörényét.

Christiesnek öt temploma van; kettő a hagyományosan városalapítónak tekintett katolikus egyházhoz tartozik, kettő anglikán, egy pedig evangélikus. Három az északi városrészben van, kettő a déliben - a Lane-ek szempontjából ez utóbbiak jöhetnek számításba, főleg ilyen csikorgó hidegben, amikor az ember nem vág át az Orchidea parkon és a Krizantém parkon, hogy elérje a Sárgabarack utcai anglikán templomot, hanem a Vadász utcára kanyarodik a Szent György-templom felé.

- Van valami rendszabály arra, hogy egy hitetlen kis Lane hogyan viselkedik éjféli misén? - kérdezte anyjához bújva a hitetlen kis Lane-ek legfiatalabbika, amikor befordultak a sarkon.

- Nem különösebben. Csöndben van, nem zavarja a híveket, békésen szemlélődik és hallgatja a zenét.

- Úgy lesz, anya.

Christiesben régóta nem volt szokás, hogy a pap, avagy egyáltalán bárki fogadja az érkezőket a templom kapujában. Húsvétkor igen, karácsonykor nem. Amióta a Lane-ek a városban éltek, mínusz tizenkét fok volt a legmelegebb ebben az időszakban. Kapuzsilip nem lévén, az épület két oldalán elhelyeztek két fűziós Wellingtont a nagyobbik fajtából, teljes üzemre kapcsolták őket, aztán hagyták, hogy a kapunyitáskor bejövő mínusz harminc kiegyenlítse a plusz ötvenet. A gépeket a városháza külön a templom számára bérelte.

- No lám csak - mondta Fiona, mikor beléptek a kapun és az ott strázsáló Molly Harris gyorsan becsukta mögöttük. - Ki tudja, legközelebb tán nem Finnt magát pillantjuk meg csillanó tekintetű szemünkkel valamelyik sarokban? Hiszen az apó van itt.

Az apó nevetve bólintott. A folyosón álldogált, nem ment még beljebb, néhány más öregemberrel beszélgetett.

- Jó östét maguknak, áldott szép karácsonyt.

- Boldog karácsonyt mindenkinek - köszönt Mary -, csakugyan meglepő, hogy itt találjuk, apó.

- Tudja, egyszer egy évtizedben csak elmén az ember még a templomba is, akkor is, ha... - legyintett. - Akkor is. Mög aztán gyanítottam, hogy itt lösz Thomond leánya, hát mondok, mögnézem magamnak, hogyan létezzék már az a világcsuda, hogy ennyi sok időt egy ültő helybe töltsön, futkorászás nélkül.

- Thomond?... - motyogta Nicky és Fionára nézett, aki szörnyű előkelő képpel állt ott és roppantul meg volt magával elégedve. Mary és George sem asszociált azonnal; Mike-nak jutott eszébe.

- Tudjátok, Turough, Turlough, Mortogh, Murrough...

- Persze, igaz - bólintott George -, elfeledtem. - Mivel éppen az apóval állt szemközt, nem látta kislánya döbbszent arcát. - Hanem most látom, O'Brien apó, milyen jó színben van, rég nem találkoztunk.

- Igen - felelte a második legöregebb christiesi reszelős hangján -, csak most jöttem mög a napokban. - Két évet az unokáinál töltött Írországbán. - Hogy vannak mindég?

- Köszönjük. Hanem akkor maga még nem ismeri a kislányunkat - nyúlt hátra George, Nickyt keresve, aki gyorsan elhelyezte kabátját a fogason, lesimította szoknyáját, apja keze alá siklott és a felnöttek közé lépve térdet hajtott. Remekül festett új, félhosszú fehér ruhájában, a szegélyeken halványkék mintával, fehér harisnyában; mindehhez fehér kiscipő és a hajában fehér szalag.

- Jó estét az uraknak.

- Maguk egyre többön vannak - mondta O'Brien apó, inkább Nickyhez intézve szavait, mint George-hoz. - Szép nap többön lösznek, mint mink vagyunk. - Mivelhogy O'Brien apó rokonságban állt a Sutcliffe-okkal, akik tudvalevően tekintélyes részt tettek ki Christies lakosságából.

- Kevinéknek az ősszel született a negyedik gyerekük - mondta Mary -, tavasszal meg Joseph lánya, ez már két Lane családot kitesz.

- Ha engem nem számítunk bele - szölt közbe Fiona, aki a Lane-ek között családtagi jogokat vindikált magának.

- Akkor még van esélyünk - nevetett O'Brien apó -, mivelhogy énnéköm is születött kettő, egy Angusnak, egy mög Dorothynak. Addig vagyunk fiatalok, amíg gyerekek vannak köröttünk, én mondom maguknak.

- Mög amíg van jó Guinness a korsóban - tette hozzá MacGregor apó.

- Mög amíg a két kezünkkel fogjuk mög a halat a sörhő - tette hozzá Fiona hamisítatlan ír tájszólásban, amit az öregek is beszéltek; kivéve Gray apót, aki Londonból származott, de hallgatag természete volt. Most is csak állt a többiektől és bólogatott.

- Krumpli való ahho, héjában sültve - mondta Ryan apó. - De hát te nem is tudhatod, lányom, életödben nem ittál még sört.

- Bhuel, viszont tagja löttem a Luimneachi Sörkedvölők Egyletének - jelentette ki Fiona, amivel sikerült meglepnie az apókat; de nem adhatott magyarázatot, Molly Harris felkérte az előcsarnokban várakozókat, foglaljanak helyet, mindjárt kezdődik.

Többek véleménye szerint az idén meglehetősen gyengére sikeredett az éjféli mise. Az énekkar álmosnak tűnt és nem igazán látszott összeilleni az orgonistával, aki egy ambiciózus norwichi pályakezdő volt és igen lendületesen játszott; ő volt a legjobb az este folyamán. A beszédet nem Mackenzie atya tartotta, ő a főtemplomban volt az északi városrészben; Hill atya jött el Shrewsburyből, aki jól ismerte és többé-kevésbé osztotta is Mackenzie atya maradi nézeteit, de tudta, hogy a helybeliek nem ezt akarják hallani. Az ő szájuk íze szerint viszont nem tudott beszélni, így hát javarészt általánosságokat mondott a szeretetről - nemigen jegyezték meg. Másnap, amikor elmesélték a polgármesternek - ő egyik templomba se ment el, dunyha alatt töltötte ezt az időt -, rábólintott és azt mondta, ideje lenne egy értelmes papot keríteni a városba. Olyanformán mondta, mintha a vendég Hill atyára gondolna, de úgy lehetett érteni, hogy Mackenzie atyára is gondol.

Ami a Robinson családot illeti, ők ugyan többségében hívő katolikusok, de Christiesben töltött első éjszaki miséjükben valahogy mégis az maradt meg inkább, ami utána történt.

- Nem tartanak velünk, George? - lépett oda Norman a szomszédjához. - Még be tudnánk magukat szuszakolni.

A Lane-ház nyolc fővel képviseltette magát: Mary, Sid, George, a fiúk közül három - Mike valamivel öelöttük indult el az Almavirág utcába -, a szüleitől elválaszthatatlan Nicky és Fiona. A tizenhárom Robinsonból is nyolc volt jelen, a többiek vallási elkülönülésüket megőrizendő otthon szórakoztak.

- Ha nem vagyunk terhükre - mondta Sid.

- Ugyan. Idefelé is elhoztuk volna magukat, ha el nem indulnak annyival korábban. - Norman az oldalkapuhoz indult, a kocsit ugyanis a mellékutcában tették le; a templom főbejárata a parkra nyílt, ahova nem lehetett behajtani, s nem öltöztek elég vastagon ahhoz, hogy az egész parkon átgyalogoljanak. Már nyitotta volna a kaput, amikor Peter megállította.

- Gazda - lépett mellé -, a kocsit nem felel.

- Hogyhogy?

- Nincs itt.

Norman reflexszerűen feltépte a kaput. A karácsonyi fényekben úszó mellékutcán egyetlen jármű sem állt.

- Akkor kerítsd elő! - csukta be a kaput és mérgesen visszatért családjához.

Peter felhívta a városházát; Violet jelentkezett.

- Gazdám kocsija nincs ott, ahol hagytuk - közölte Peter.

Ha kettejük közül legalább az egyik ember lett volna, Violet most hangot ad megdöbbenésének - „micsoda?!” vagy „elképesztő” -, esetleg kifejezi sajnálatát. Egymás között azonban a robotok nem használnak sem udvariassági kifejezéseket, sem érzelemnyilvánítást, ezekre nincs is kód az elektronikus nyelvben. A lány ehelyett telefonálásba kezdett. Fölhívta a városháza számítógépét, a városi rendőrszobát és a megyei parkolási társaságot. Ez utóbbitól tudta meg, hogy a kocsit elszállították, mivel nem volt parkolási engedélye.

- A gazdának jár az utcai parkolási jog - közölte Violet.

- Nincs bejegyezve - felelte a városháza.

- Nálunk sincs - mondta a rendőrség.

Violet megadta annak a jogszabálynak hivatkozási számát, amely praktizáló orvosoknak ingyenes parkolást biztosít annak érdekében, hogy bárholnan gyorsan elérhetőek legyenek. Ugyanez jár egyébként rendőrtiszteknek, bizonyos katasztrófavédelmi szakembereknek és több más csoportnak.

- Ez a szabály érvényes a gazda esetében - állapította meg a rendőrség.

- Be kellett volna jegyezni; adminisztrációs hiba - közölte a városháza. - A hiba okát ki kell vizsgálni és a fennálló helyzetet korrigálni.

- A kocsit a telford mélygarázsban található - tudatta a parkolási társaság, megadva a szükséges hivatkozási számokat és a tárolórekesz pozícióját.

Violet felhívta a mélygarázst, ám ott csak egy alacsony szintű számítógépre talált. Típusát ismerve mindannyiuk számára világos volt, hogy ez a szerkezet semmi másra nem képes, mint autókat befogadni és kibocsátani, ez utóbbit csakis a szabályokban meghatározott esetekben: ha a parkolási jegyet megváltották, a bírságot megfizették vagy a felmentést megkapták, s mindennek nyoma van a nyilvántartásban. Ezt a gépet nem volt értelme felszólítani, hogy adjon ki egy járművet, amiről csak annyit tud, hogy nincs engedélye.

- Mekkora veszély fenyegeti az első törvényt? - kérdezte Violet.

- Késő éjszaka van - mondta Peter -, mínusz harmincnégy fok. Idefelé kocsival jöttünk, a gyerekek nincsenek ehhez az időjáráshoz öltözve, továbbá álmosak is. Perceken belül ágyba kell kerülniük.

Violet felhívta a megyei rendőrkapitányságot, a Brirob salopi Központi Programozó Irodáját, a telfordi rendőrséget, valamint a Morton Taxik birminghami diszpécserközpontját. Ez utóbbitól azt kérdezte, mennyi idő alatt tudják Christiesbe juttatni a szükséges szállítókapa-
cítást.

- Tizenhat fő - mondta Peter.

Violet nem kérdezte, hogyan szaporodott meg a Robinson család, ez nem rá tartozott.

- Tizenkilenc perc harminc másodperc a menetidő - felelte a Morton.

Ezzel egyidejűleg Violet ismertette a helyzetet az újonnan belépőkkel.

- A gazda érdekei itt előbbrevalók a társaság érdekeinél - szögezte le a Br-SKPI. - Mérlegelni kell, mennyi idő alatt juttatható célba a jármű. Robotokat küldök a mélygarázshoz.

- A mélygarázs típusa kizárja a jármű kihozatalát.

- Ez esetben a mélygarázs megkérdezése nélkül kell a járművet kihozni.

- Ez törvényellenes.

- Viszont az első törvény védelmét szolgálja.

- Átgondolom a feladat megvalósításának lehetőségeit - szólalt meg a telfordi rendőrség.

- Mennyi idő alatt jut el a kocsi Telfordból Christiesbe? - kérdezte Violet.

- Mintegy húsz perc - felelte Peter.

- Tehát még több, mint a Morton esetében.

- Viszont kisebb a költsége - mondta a Br-SKPI.

- Mennyi a viteldíj?

- Nyolc font, tekintettel az ünnepi forgalomra és a létszámra - felelt a taxivállalat.

- Ki állná ezt az összeget?

- A városháza, amely az adminisztrációs hibát elkövette - felelte a városháza.

- A menetidő azonban így is elfogadhatatlanul sok - szólt Peter.

- Rendőr-kocsit küldeni a jelenlegi forgalmi viszonyok mellett hosszadalmas vállalkozás - mondta a megyei kapitányság. - Csak a legkisebb sürgősségi kódot kaphatná a feladat.

- Vannak járművek a christiesi mélygarázsban - mondta a helyi őrszoba.

- Sokáig tartana tulajdonosaikat megkérdezni - vetette ellene a parkolási társaság.

- Diszponálhat Violet a Jackson család járműveivel? - kérdezte a városháza.

- Nem, de gazdámtól engedélyt kérek - mondta Violet, aki már egy ideje úton volt gazdája felé. A Sárgabarack utcai templomban tartózkodott, ahol szintén nemrég ért véget az istentisztelet. Mr. Jackson néhány lépéssel odébb beszélgetett Mr. Silasszel.

- Átgondoltam a lehetőségeket - szólalt meg a telfordi rendőrség. - A számítógép kikapcsolására nincs jogunk, ezért az egyetlen, amit tehetünk, a főbejárat és a tárolórekesz erőszakos kinyitása. Kérdés, mit tehetünk a kocs számítógépének zárjával.

- Már tisztáztuk, hogy a kocs túl soká érne ide - felelte Violet.

- Közöltem, hogy át fogom gondolni a lehetőségeket - emlékeztette a rendőrség.

Gondolkodása kényszerpályán mozgott, a megkezdett gondolatmenetet nem tudta félbeszakítani.

- A kocs számítógépének zárját csak a mélygarázs tudja kinyitni - vélte a városháza.

- Milyen típusú a kocs számítógépe? - kérdezte a Br-SKPI.

Peter megadta a kódszámokat.

- Ez a típus nem értené meg, ha elsőtörvény-hivatkozással fordulnánk hozzá, ahogy a mélygarázs gépe sem - állapította meg az iroda. - Csak a zár kiiktatásával érhetünk célt.

- Ez törvényellenes - mondta Violet.

- Viszont az első törvény védelmét szolgálja.

- Ki tudjuk iktatni a zárat?

- Erről az EMK tud többet mondani.

Violet felhívta Londonban az Elektronikai Műszaki Központot és közölte a számítógép típusát.

- Lehetséges - felelte az EMK. - A zár kiiktatható, ha a szükséges mechanikus kapcsolatokat elvégzik és a jármű fölötti felelősséget egy első osztályú átvállalja. Közlöm a szükséges művelet sor leírását.

- Alkalmassak a mélygarázshoz küldött robotok ilyen feladat elvégzésére? - kérdezte Peter.

- Nem - válaszolt a Br-SKPI. - Nincsenek célszerszámaik és első osztályú sincs közöttük. Odaküldök egy mozgószervizest is, de ez hat percnél előbb nem érkezik meg.

- Így már huszonhat perc a menetidő - állapította meg a városháza.

- Mennyi a szerelés időtartama? - kérdezte Violet, aki még mindig nem tett meg egy egész lépést gazdája felé. A maga részéről már régen letett a kocs kihozataláról, egyszerűen túl messze van, de ezeknek az alacsonyabb szintű robotoknak muszáj volt befejezni a megkezdett gondolat sort, így hát velük tartott.

- Négy perc negyvenkét másodperc - közölte az EMK.

- Mennyi idő alatt lehet bejutni a járműhöz?

- Két perc - mondta a parkolási társaság.

- Ki fogja vezetni a járművet? - kérdezte a városháza teljesen jogosan, hiszen a közlekedési szabályok nem tették lehetővé, hogy Violet vagy Peter ilyen messziről irányítsa a kocsit.

- A mozgószervizest - mondta a Br-SKPI.

- Tehát a mozgószervizest biciklijét is be kell tenni a járműbe, ami további idővesztés - szögezte le a christiesi őrszoba.

- Otthagyjuk a biciklit - mondta a Br-SKPI, tökéletes közönnyel aziránt, hogy a robotja hány mérföldet kutyaagol majd a csikorgó éjszakában.
- Ez kárt okoz a Brirobnak - szólt a taxivállalat.
- Viszont az első törvény védelmét szolgálja.
- Tehát eddig harminckét perc negyvenkét másodpercnél tartunk - összegezte a városháza -, a nem várt késedelmeket bekalkulálva harminchárom perc. Van mód ennek csökkentésére?
- Van Telfordban egy szállítócég - szólalt meg az ottani rendőrség -, amely automata légidarukat is használ. Egy ilyen légidaru öt perc alatt a helyszínre tudja vinni a kocsit.
- Tehát gyorsabban érhet oda, mint a Morton - nyugtázta az EMK. - Ki diszponál a légidaru fölött?
- Felhívom a céget - felelte a rendőrség.
- Nincs jogom a légidarukat parancs nélkül elirányítani - jelentette be a Rollins és Társa ügyfélszolgálat, miután tájékoztatták a helyzetről.
- Elsőtörvény-hivatkozással van - figyelmeztette a rendőrség.
- A légidaru nem irányítható egy benne ülő gazda vagy robot nélkül.
- Majd vezeti a mozgószervezet.
- A légidarunak földi irányítást is kell kapnia.
- Telfordban én irányítom - mondta a rendőrség.
- Christies fölött én - tette hozzá az őrszoba.
- A két város között pedig én - mondta a megyei kapitányság.
- A légidaru nem repülhet, ha a szélsébség meghaladja az óránkénti húsz mérföldet - szólt a városháza, amely egy kis doboz volt a polgármester irodájában, és persze fogalma sem volt az időjárásról.
- Szélcsend van - felelte a Morton, amelynek viszont állandó kapcsolata volt a meteorológiai állomásokkal, hiszen ez kellett taxijai irányításához.
- A légidaruk azonban le vannak zárva - folytatta ellenvetéseit a Rollins.
- Milyen távolságra van a Rollins telephelye a mélygarázstól? - kérdezte a Br-SKPI.
- Közúton ezerháromszáztizennyolc yard, egy láb, négy hüvelyk - válaszolt a telfordi rendőrség.
- A mozgószervezet először elmegy a légidaruért, felnyitja és azzal megy tovább a mélygarázshoz. Közlöm vele az útvonalváltozást.
- A légidaru felnyitása törvényellenes - vetette közbe a Rollins.
- Viszont az első törvény védelmét szolgálja.

Kis elektronikus kattanás hallatszott a vonalban; ezt Violet agyának automata időmérője szolgáltatta, amely így közölte a beszélgetés immár egytucatnyi résztvevőjével, a később bekapcsolódottakkal is, hogy letelt a konferencia első ezredmásodperce. Csak Peter és Violet volt tudatában, hogy ennek az időnek háromnegyed részét tökéletesen értelmetlen és meddő tervek szövögetésével töltötték.

- Elnézést, gazda, zavarhatom egy pillanatra? - lépett oda Violet sok-sok ezredmásodperccel később a beszélgetőkhöz, udvarias mosollyal kérve elnézést Mr. Silastól.

- Mi az? - simította hátra Mr. Jackson ezüst fűrtjeit.

- Sajnálatos eset történt. Amíg Robinson professzor és családja misén vett részt, a parkolási társaság elszállította a kocsijukat, az engedélyt ugyanis hiba folytán még nem jegyezték be. Tekintve, hogy a...

- Ez elképesztő - döbönt meg Mr. Jackson. - Az az ember egy hónapja se lakik a városban, mit fog rólunk gondolni? Azonnal küldj oda valami járművet a sajátjaink közül és gondoskodj róla, hogy hazajussanak. Kérj bocsánatot a városháza nevében, holnap majd Mr. O'Connell-lel együtt megtesszük személyesen. Reggelre pedig a kocsijuk a helyén álljon, kerül, amibe kerül.

- Igen, gazda - mondta Violet engedelmesen. - Minden parancsa szerint lesz.

Mint minden világprogrami településen, Christiesben is a város, a közösség ünnepe december huszonötödike. A Lane-ek sokáig akartak aludni ezen a napon, hiszen éjjel későn kerültek haza, s még egy darabig eltartott a lefekvés, hiába tüsténkedett Nicky és vette elő minden szervezőkészségét Mary. Aludtak volna, de hát nem lehetett. Hajnalok hajnalán egy szörnyeteg rohant végig a házban, ezer feje volt és mindegyik azt kiabálta:

- Fölkelni, hétalvók! Hasatokra sütné a nap, ha lenne nap! Karácsony van, odakint mindenki csilingelő szánokon jár, piros sapkában, csilingelő rénszarvasok húzzák és... hopp! Fred! Odakint jókat esznek!

- Hallom, ne ordíts - dörögte Fred -, adjon nekem valaki egy bögre teát.

Nicky véghezvitte a világtörténelem leggyorsabb teaátadását. Jó előrelátással három termoszt is tartalékolt ma reggelre. Sid is kapott, aki a matracon aludt Fred mellett, Nicky szobájában.

Az ezerfejű szörnyeteg bedörömbölt George-ék ajtaján. - Üdv! Boldog karácsonyt! Nyolcalvók, fölkelni! Megyünk hógolyózni!

Odalent a kislány nagy sóhajjal megcsóválta a fejét, szüleihez indulva a termosszal.

- Vörösróka, te szörnyeteg - találta el Mary a helyes jelzőt -, nem tudsz egy percre csöndben maradni?

- Dehogynem. De minek?

- Jóindulatból mások iránt.

- *Quelle absurde!* Jóindulatnak neveznéd, ó, balga lélek, ha csöndben maradok és átalusszátok az ünnep legérdekesebb részeit, nemkülönben a sült kolbászt és a...

- Igen.

Fiona elhallgatott és megvakarta a fejét. Egy-két gondolatnyit álldogált Maryék csukott ajtaja előtt, aztán vállat vont és bedörömbölt a gyerekszobákba.

- Tízalvók, ébresztő! - A kilencet már át is ugrotta. - Karácsony! Szánkók! Hógolyó! Sült kolbász!

- Hol van? - nyílt ki az egyik ajtó. Stan kukkantott ki álmosan.

- Melyik a felsoroltak közül?

- A kolbász.

- A kolbász a kolbászsütőben van, a Fő téren, alig öt perc járásra a...

Az ajtó becsukódott.

A kis robot lépett ki szülei szobájából és benyitott Stanékhez egy termossal. Egy pillanat múlva már kint is volt megint és ment tovább Steve-hez. Itt kicsit többet időzött, s mikor kilépett, Fiona elkapta.

- Mit gondolsz, mikor állnak hátsó lábaikra és veszik irányukat a nagybetűs élet felé?

Nicolette körbepillantott az ajtókon és barátnőjére nézett. - Ha csak halkan üvöltesz, talán félóra.

- És ha jó hangosan? - kérdezte Fiona büszkén.

- Akkor egy egész.

A Vörösróka meglepve nézett rá.

- Well, a falakban keletkező vibráció nehezíti akklimatizálódásukat az ébrenlét állapo...

- Úgy! - Fiona összecsapta két tenyerét, hatalmas durranást okozva ezzel. - S ha csöndben maradok?

- Teljesen vagy majdnem teljesen?

- Majdnem teljesen.

- Akkor negyedóra.

- És ha teljesen?

- Akkor két percen belül fölugranak, mert ezt azért mégiscsak látniuk kell.

Fiona mennydörgő hahotában tört ki, aztán elhallgatott, nagy csókot nyomott a kislány képére, és szájára szorított kézzel, lábujjhegyen távozott.

Nickyt majd szétvetette a büszkeség, amint belépett Johnny szobájába, ahol Tom is aludt. A következő tíz percben a házra jótékony csönd borult.

Azért beletelt jó félórába, míg el tudtak indulni, hisz az öltözködés hosszadalmas procedúra volt. De Nicky rövidesen szólhatott Peternek, hogy útrakészek. A Robinsonok már ott voltak a Fő téren, s Peter most visszaküldte értük a Violet által visszaszerzett kocsit. Egy sötétkék Ford kisbusz volt, tizenhat személyes; mint a robotok éjjeli terveiből láthattuk, repülni nem tudott. Egyébként is a minisztérium, amely a gyerekek mellé adta, fogához veri a garast.

- El tudod te ezt vezetni, kicsim? - kérdezte George.

- Hogyne, apa. De azért nem árt, ha az összes övet becsatoljátok, előrehajoltok és átfogjátok a bokátokat, mint a repülő katasztrófafilmeken.

- A kettő együtt nem fog menni - jegyezte meg Mary -, de miért kellene ezt tennünk?

- Fiona is velünk van - szögezte le Nicky.

A nevezett úgy húzta ki magát, mintha csodaszép bókot hallott volna. A többiek nevettek.

- Fiona veszélytelen - állította Mary -, indulhatsz.

Kétkedő pillantások többfelől, legfőképpen a zölden csillogó szemekből.

- Méghogy én?

- Te - nézett rá Mary szeretettel. - Eddig még egyetlen kocsit se döntöttél fel az utcán.

- Mert egyenesen állva jobban harmonizálnak a természet szépségével. Már amelyik. A dékán szöfögje a legkevésbé sem: fekete!

- Mi az a szöfög? - kérdezte Aggie.

- Szörnyen Förtelmes Gépkocsi.

- Ugyan, a fekete valamikor az előkelőek autószíne volt - mondta George. - Még régebben pedig minden autót feketére gyártottak.

- Ettől igen bogaratív és rovarisztikus megjelenést kap - jelentette ki Fiona. - Már értésére is adtam, hogy egy nap ciánt szórok a kocsi elé, hogy földobja a kerekeit.

- S mit felelt?

- Mit felelt volna egy olyan élőlény, amely O'Riordan dékánnak hívja magát, amióta sikerült kiszabadulnia az állatkertből? Csak végigmért és szemlátomást azt hitte, nem vagyok épelméjű.

- Ami speciel...

- Mindazonáltal - folytatta Fiona gyorsan -, a cián egyelőre elmaradt. A dékán szemlátomást kötődik a rusnya jószágához, nincs szívem megfosztani tőle. Ráadásul utánanéztem, mennyibe kerülne a szükséges mennyiségű cián. Bhuel, *ennyit* azért nem ér meg.

Nevettek. A kocsi végighaladt az Orchidea park szélén - a Fiona által beígért szánkóknak persze nyoma sem volt, egyetlen hópolyhet se lehetett látni Christies környékén.

Enyhébb teleken a Fő tér jól megfelelt a közösségnapra összejövetelre, csak elsöpörték a havat és máris kész volt minden; esetleg ha nagyon havazott, kifeszítettek egy ponyvát a tér fölött. Idén zárt helyet kellett kialakítani, annál is inkább, mert szelet is jósoltak a nap folyamára. Violet, aki Eddie távollétében a város robotjait parancsnokolta, az éjjel lebontatta a tegnapelőtt felállított sátrat, s műanyaglapokat hozatott a városháza és a vízmű pincéjéből. Harminc láb magasan tetőt emeltek belőlük a tér fölé, oldalfalakként a tér házai szolgáltak, csak a folyóparton kellett falat is építeni, meg a keresztutcákban, ahol sátorlappal fedett bejáratoakat alakítottak ki, akárcsak a híd feljárójánál. Így több helyük lett, mint ha sátrakat állítanak fel, amellet jobban lehetett fűteni. Hét órára készen állt minden, negyed nyolcra megvolt a plusz huszonöt fokos hőmérséklet, amit Violet parancsba adott, s a kapuknál strázsáló robotok ügyeltek a hőszigetelésre.

Mire Lane-ék megérkeztek, már volt vagy kétszáz ember a téren. Mivel a déli városrészből jöttek a hídon át, egyből a sütödéknél léptek be a térre, amiket hagyományosan a folyóparton állítottak föl.

- Azannya! - szimatolt körbe Fred, s nyomban szemezni kezdett egy kolbással, ami Atkinson előtt feküdt a serpenyőben, s javában sercegett. - Üdvözlégy, kolbász, malaccal teljes...

Az emberek nevettek és megrázták a fejüket.

- Ne fájjon a foga arra a kóbaszra, Fred, úgyse kapja mög.

- Nem-e? Aztán miért nem, Dave?

- Másé.

- Most még.

- Most *már*, merthogy Mr. Sherwood kifizette.

Mr. Sherwood vigyorogva bölintott és fölmutatott egy pennyt. - Egy ilyen adtam érte, látja.

- Olyanom nekem is van - mondta Fred. - Gondolja, ha én is adnék neki egyet, kapnék tőle kolbászt én is?

- Van rá esélye.

Fred előkapott egy pennyt, s széles mozdulattal az LVP-emblémás dobozkába ejtette. - Ezen hát ne múlják!

- Máris sütök egyet, Fred.

- Ajaj - Fred hirtelen elkeseredett képet vágott -, hát hisz most jövök rá, meg sem ehetem. Gyomromat rontanám vele köret nélkül. - Sarkon fordult és Mrs. Carlisle-hoz fordult, aki burgonyakroketet készített. - Mondja csak, Veronica, szépséges tündére a krocketeknek...

- Egy penny, Fred, jól tudja - nevetett a nagydarab asszony -, ott a doboz, annak udvaroljon, ne nekem.

Csörrent a pénzdarab a dobozban.

- Jól van. Mielőtt ódát kezdene rebegni, nézzon csak Atkinson háta mögé, Mrs. Dunlap salátát árul.

- Salátát-e? - pislogott Fred a mondott irányba, s már indult is.

- Nos - szólt George a Lane-eknek -, azt hiszem, Fred megtalálta mai elfoglaltságát, itthagyhadjuk kedvenceivel.

- Meg velem - mondta Stan, szakértő szemekkel vizsgálgatva Atkinson serpenyőjét.

- Meg veled. Ami engem illet, körülnézek a téren.

Beljebb menet még hallották, amint Stan megkérdi: - Mondja csak, Dave, mekkorára nőnek mostanában a christiesi disznók?

- Amekkorára mindig is, Stan.

- Olyan kicsire?...

- Milyen különös - szólalt meg Bobbie -, Fred nagydarab, Stan egészen keszeg, mégis mindkettő egyformán imádja a hasát.

- Mindhárom - mondta John, és apjára nézett.

- Mind a négy - nézett vissza az apa Johnra. - Sőt több.

- De csak ők ketten maradtak ott.

- Mert mi már reggeliztünk, ők meg inkább erre szavaztak.

- Kivéve Fionát - szólalt meg Fiona.

- Miért?

- Fiona egyáltalán nem reggelizett, és egyelőre kolbászt sem eszik.

- Vigyázol az alakodra? - kérdezte Sid.

- Hah! Fiona bármit tesz vagy nem tesz, eszik vagy nem eszik, változni soha nem fog - hacsak nem előnyére. Viszont én tudok valamit, amit ti nem.

- Mégpedig?

- És ez így is marad.

A Lane-ek összenéztek. Mary szólalt meg tünődve, közömbös hangon: - Fiona mindig tudja, mit beszél, bölcs ő és nagy előrelátás szorult beléje. - A Vörösróka gyanakodva pislogott Maryre. - Ha azt mondja, tud valamit, amit mi nem, kétségtelenül úgy is van. Ez a valami nyilvánvalóan nem a városháza díszreggelije, hiszen arról mindenki tud.

A rőt üstök lekókadtt, a leleplezett Fiona csalódottan ballagott mögöttük. Aztán észrevette Ryan apót, fölszegte fejét és ment üdvözölni.

- Jó reggelt, Mr. és Mrs. Robinson - lépett szomszédaikhoz Mr. Jackson éppen akkor, amikor ők is odaértek. - Mrs. Lane, uraim? Professzor úr, engedje meg - Mr. O'Connell-lel nagyon le vagyunk sújtva az éjszaka történte miatt.

- Ugyan, Mr. Jackson - legyintett Norman -, végül is nem történt semmi probléma.

- No igen - mondta Mr. O'Connell borúsan -, ha nem tekintjük problémának, hogy önök a városunkban töltött első karácsonyon kis híján megfagytak a csikorgó éjszakában, akkor csakugyan nem történt. Boldoggá tenne, ha nem erről ítélnék meg városunkat, professzor úr.

- Önök helyrehozták a hibát, Mr. O'Connell - rázta fejét Shirley Robinson -, elkövetni pedig nem önök követték el.

- Ebben téved, asszonyom. Egészen pontosan én követtem el, személy szerint. Nem érvényesítettem az önök parkolási jogát. A helyrehozását pedig Mr. Jackson előzékenységének köszönhetjük.

- Azt hiszem, a legbölcsebben akkor járunk el - mondta Norman -, ha megköszönjük és fejben tartjuk Mr. Jackson előzékenységét, de mint szóra nem érdemeset, elfelejtjük, hogy ezt minek kapcsán volt módja kimutatni. Erről hát több szó ne essék. Mr. Jackson, úgy hallottam, Miss Patricia nem érzi jól magát. Szívesen felajánlanám segítségemet, ha nem gyanítanám, hogy az ő korában ennek nem sok köze lehet szakterületemhez.

- Valóban nincsen, professzor úr, hacsak az influenza nem a szívből indul ki.

- Nem, az influenza a bőrből származik - kottyant bele Betty az urak udvarias beszélgetésébe.

Mindenki ránézett.

- Hát azon keresztül fázik meg az ember.

Mr. Jackson nevetett és elismerte, hogy ebben van valami. Gondolja esetleg doktor Betty, hogy Patriciának bőrgyógyászhoz kellene fordulnia?

- Well - mondta doktor Betty megfontoltan -, nem gondolom. Ezzel elkéstünk, már megfázott, a bőrnek tovább nincs szerepe. Most már megfázológust kell hívni hozzá.

Mr. Jackson kifejezte örömét, hogy az apa hivatását máris továbbviszik a családban.

- Lám csak - folytatta -, most látom, hogy itt van Mr. Lane is, azazhogy Sid, ha még tartod a tegeződést.

- Hogyne, Lewis - lépett oda a Lane-ek legidősebbike -, boldog ünnepeket.

Kezet fogtak.

- Hogy szolgál az egészséged? Jó lenne találni valami ülőhelyet - pillantott körül Mr. Jackson -, szívesen hallanék pár szót az útjaidról.

Nicky már szaladt volna székért az uraknak, de meggondolta magát és egy robottal hozatott bentről. Ekkorra már a család nagy része szétszéledt, a fiúk közül egy se maradt ott, Mary és Aggie elballagott Shirleyvel, Norman és George a közlekedésről kezdett eszmecserébe. A kislány ezúttal nagyapja mellett maradt, úgy ítélve, itt hasznosabbá teheti magát. Gondosan ellenőrizte, hogy a világoskék ruha tökéletesen simul-e alakjára és hajában a szalag is rendben van-e.

- Lám - nézett rá Mr. Jackson, amint leült -, nem ez az a kis robot, akit a fiad a lányának hív?

- Nem - mondta Sid a kislány nagy meglepetésére. - Ez az a kis robot, aki a fiam *lánya*.

- Vagy úgy. Értem. Mi is a neved, kislány?

- Nicolette, uram - a gyerek térdet hajtott, határtalan boldogságban, amiért a város leggazdagabb embere figyelmére méltatja.

- Hát kék szemű kiscicát láttál-e már?

A lányka villámgyorsan végigfutott emlékein a városban és azon kívül látott összes macskákról. Mindnek barna szeme volt.

- Nem, uram.

- A tükör nem mutatja?

Kilenckor Mr. O'Connell fölhágott a városháza lépcsőjére és a jelenlevők figyelmét kérte. Eddigre voltak már vagy ezren is a téren és bent az épületben.

- Tisztelt hölgyeim és uraim... valamint Bessie - pillantott le Sutcliffe-ék Bessie-jére, aki éppen előtte ült és lelkesen csóválta a farkát. - Engedjék meg... - Valaki néhány yarddal odébb a magasba emelt egy kutyakölyköt. - Igen, tehát tisztelt christiesi háziállatok... és robotok is - vette észre Nickyt, aki Mr. Jackson szívélyességén fölbátorodva feltartott ujjakkal jelentkezett. - Egyszóval mindenki, aki jelen van vagy később érkezik: a városháza és a magam nevében meghívom önöket Christies upon Severn közösségnap díszreggelijére, amely máris kezdetét veszi. - Csendes taps. - Köszönöm. Míg az asztalokat felállítják, Mr. Jackson ismerteti önökkel adományozóink névsorát. Még egyszer köszönöm, és boldog karácsonyt!

- Köszöntök mindenkit - lépett a helyére Martin Jackson -, boldog ünnepeket kívánok. Tartva magam Mr. Ó Ciarraigh régi mondásához, mely szerint nem illik hosszan beszélni, ha ezzel másokat étkezésben hátráltatunk, máris a tárgyra térek. Tessék?...

- Ej, Martin - ugrott a lépcsőre Fiona -, az a mondás nem így szól. Apa azt mondta, *egyáltalán* nem illik beszélni ilyen esetben. Majd evés után.

Derűtség a nézők soraiban.

- Well... az én változatomban egy kicsit máshogy hangzik. Tehát Mrs. Seawood és Mrs. Chester látott el minket kenyérrel, zsemlyével és teasüteménnyel. Mrs. Lincoln szállította a vaját és a sajtot, a cheddar kivételével, amely Mr. Frobisher ajándéka. A sonkát Mr. McIntyre adományozta, a többi húsfélét Mr. Atkinson, Mr. Marshall és Mr. Newton. A zöldfélét Miss Bakertől, Mrs. Stuarttól, Mrs. Barbara Sutcliffe-től és Mr. Coffeytől kaptuk, a dzsemet Mrs. Clara Sutcliffe, Mrs. York és Miss Fielding készítette. A halat Mr. Richard Sutcliffe, Mr. Parkinson és Mr. Lane vette nekünk Spanyolországból, Görögországból és Kanadából. A rákot Fiona Ní Chiarraigh állítólag maga fogta, különböző cégek felírtas dobozaival együtt. - Derűtség. - A burgonyát, a tojást, a teát és a fűszereket Mr. White adta, ő szállította a szalvétákat is. Olajat, cukrot, lisztet és zsírt Mr. Leyland hozott, s ő kölcsönzi a tányérokat és evőeszközöket a liverpooli Hotel Tibetből. Mr. Papadopoulos gondoskodott alkoholmentes

italokról a gyerekeknek és Mr. Warren Sutcliffe másfelől a felnőtteknek. Végül, de nem utolsósorban a nyersanyagokból a következők formáltak fogyasztható, kész mesterműveket: Mrs. Banks, Mrs. Benson, Mrs. Davies, Mrs. Gallagher, Mr. Henry, Mr. és Mrs. Howard, Mr. Hutchinson, Mrs. Jenkins, Mrs. Kelly, Mrs. O'Brian, Mr. és Mrs. Strong, Mrs. Cynthia Sutcliffe, Mrs. Gladys Sutcliffe, Mrs. Mary Sutcliffe, Miss Mary Sutcliffe, Mr., Mrs. és Miss Wilkinson, valamint Molly Harris, Caroline Pilbeam és Violet Jackson - s aki munkájukat segítette és az eszközök nagy részét biztosította: Mrs. Clyde. Mindannyiuknak köszönöm az egész város nevében. Jó étvágyat és jó ünneplést kívánok!

A hallgatóság megtapsolta Martin urat és a felsoroltakat, magában utána nézve, mi az, amiről nem történt említés, mert akkor azt adta a Jackson család. Ezek az asztalok és a székek voltak, amiket egy manchesteri cégtől béreltek. A robotok már jó negyedórát hordták ki őket a környező épületekből, a tér széleinél felsorakoztatták, majd néhány yard távolságban még két kört alakítottak ki belőlük. Egyelőre kétszáz darab hatszemélyes asztalt helyeztek el, hármával-négyesével egymáshoz illesztve, de Violet még rengeteget tartalékolt, a városháza összes emeleti folyosója tele volt velük.

- Á, Mr. Lane - hallott George egy hangot a háta mögött, miközben éppen a szendvicsekből válogatott; francia salátát akart enni, ehhez keresett megfelelőt. - Rég nem láttam, hogy van?

- Köszönöm, Mr. Wakefield, nem panaszkodom. Hacsak az időjárásra nem.

- No igen - bólintott az állatorvos. Helyet foglalt George mellett és kiválasztott egy sajtos-uborkás szendvicset. - Mit szól a nagy ötletünkhöz?

- Azt, hogy valahol kimaradtam belőle - húzta össze George a szemöldökét.

- Tejüzemet szeretnénk létesíteni.

- Nofene.

- Tényleg nem hallotta? Igaz, még csak elméleti szakaszban van az ügy. Mr. Lincoln nemrég fölfedezte, hogy a legközelebbi valamirevaló tejüzem Carmodyban van, ugyancsak túl a megyehatáron. Ezért kitalálta, hogy lehetne építeni egyet az országút mentén, Shrewsburyvel közösen.

- Ez utóbbi okos ötlet, nekünk aligha lenne rá pénzünk - jegyezte meg George.

- Nem lenne óriási gyártelep, csak néhány kis masina. Egy-két sajtkád, vajköpülő, ilyesmik.

- Meg pasztöröző, gondolom.

- Dehogyan, Mr. Lane, a tejet háznál pasztörözik.

- Igen? Nem tudtam.

- Hogyne, ez szigorú előírás. Még a fejőgépekben pasztörözni kell a tejet, és zárt edényben szállítani, emberkéz érintése nélkül.

George bekapott egy salátalevelet. - Hát, tudja, én már ittam tejet úgy, hogy kézzel fejték ki egy közönséges kannába, gépnek nyoma se volt a közelben, és semmi bajom se lett. Itt volt Llandullyban, az öreg Brynley tanyáján.

- No igen, de azt nem eladásra szánta. Igen?

Petra lépett oda gazdájához és illedelmesen megvárta, amíg magára vonja figyelmét.

- Jó reggelt, Mr. Lane. Gazda, Mrs. Cassidy kérte, hogy emlékeztessem a malacra. Azt ígérte, még az idén elintézi.

- Á, igen. Jó, hívd fel Glasgow-t, mostanra meglehetnek. Kívánj a nevemben boldog ünnepeket és alkudj le tíz százalékot.

- Igen, gazda.

George fölnyitott egy tojást, s közben oldalra sandítva figyelte a lányt. Kettejük széke között állt, érintésnyi távolságban. Nicky is gyakran állt így a széke mellett otthon, miközben ő evett, s most, hogy ismerős helyzetben látta, még inkább feltűnt neki, milyen kicsi ez a gyerek.

Könnyedén megérintette a vállát.

- Mr. Lane? - fordult meg a kislány.

- Csak gondoltam, üdvözöllek.

- Ó, igazán kedves öntől. Boldog ünnepeket kívánok, uram.

- Neked is. Éppen az jutott eszembe, hogy Nicky milyen kicsi, és te még nála is kisebb vagy. Hogy bírod?

- Három láb nyolc hüvelyk, uram - mondta a gyerek tárgyilagosan. - Nekem elegendő.

- De teheneket meg lovakat gyógyítasz. Azok nagyon nagy állatok.

- Csak segítek benne. A gazda azért választott ilyen kicsi robotot, mert könnyebben elnyerem az állatok bizalmát, főleg a kutyákét, mint a felnőttek.

Ezt George már régóta tudta. Petra nyolc éve szolgált az állatorvos mellett, rapszodikus munkarendben. Néha hetekig nem csinált mást, csak vezette Wakefield doktor háztartását; máskor heteken át éjjel-nappal beteg állatokat kezelt vagy vizsgálatokat végzett. Amikor öt éve az egyik staceyi nyájnál vírus ütötte föl a fejét, egy hónapot töltött az aklókban és gondozta a beteg birkákat. Négyszáz birka közül hatvan betegedett meg, de csak kettő hullott el. Mikor felgyógyultak, Petra még negyedévig őrizte őket karanténban, hogy az előírásoknak megfeleljenek, ehhez naponta háromszor oda kellett mennie. A rákövetkező két évben viszont egyetlen beteg juhot se látott.

- Sose bántad, hogy értékes robot létedre állandóan istállókban alszol? - kérdezte George mosolyogva.

- Nem aludni járok az istállókba - nevetett vissza a gyerek.

- De azért lehetne jobb dolgod is, nem? Az enyémeik aligha vennék jó néven, ha marhákat kellene operálniuk.

- Talán mert ők gyerekek, uram.

- S te ősz anyókának tartod magad?

- Nem, uram. - Petra komoly arcot vágott és kihúzta magát. - Háztartási robot vagyok.

Ezt George már hallotta néhányszor hasonlóan kicsiny, piros leányjakakról. Akkor sem adott rá sokat, most sem. - S mikor marad időd játszani?

- Tegnapelőtt, Mr. Lane.

- Hm?

- Megvertem a gazdát römiben. Igaz, épp csak hajszállal sikerült fölé kerekednem.

Vagy úgy, bólintott George. Igen, így Nicky is szokott játszani. Egyedül, csak úgy magában még sose tette.

Petra egy pillanatig nem nézett rá, üdvözölte a mögöttük elhaladó Mrs. Frobishert. George fölhasználta az alkalmat, hogy cinkos kacsintást küldjön az állatorvosnak, aki kérdően nézett vissza rá.

- Mondd csak, Petra, nem lenne kedved otthagyni a marhákat?

- Hogy érti, uram? - fordult vissza hozzá a gyerek.

- Hát beadhatnád a fölmondásodat és eljöhetnél hozzánk. Nálunk nem kell istállót takarítani. A háztartást is ellátjuk, úgyhogy neked csak lustálkodni kellene, nyaranta süttetni a hasadat a nappal, és kijárni a rétre a többi gyerekekkel.

Wakefield doktor hangtalanul fölnevetett robotja háta mögött, aki komoly arccal nézett George-ra és kurtán megrázta kis fejét.

- Aligha hiszem, hogy ez lehetséges volna, Mr. Lane.

- No miért?

- A tulajdona vagyok a gazdának, nem az alkalmazottja.

- Ez egy jogi részletkérdés, ami nem érinti a lényegét.

- Éppen ez a lényeg, uram. Ha nem látnám el a gazda által rám bízott feladatokat, az első törvény kárt szenvedne.

- Well. Mondd csak, Petra, okos kislánynak tartod magad?

A gyerek lehajtotta fejét. - Reménykedem benne, hogy megfelelek.

- Akkor hallgass ide. Mi itt - George körbemutatott a téren - emberek vagyunk. Valamikor azt hallottam Eddie-től, aki igazán tájékozott, hogy amit egy ember mond vagy tesz, azt senki robotlélek meg nem kérdőjelezheti, mert ti nem értek föl hozzánk ésszel. Szerinted is így van?

- Természetesen, Mr. Lane.

- Jó. Most vond le a következtetést. Egyetlen embert se látsz itt a téren, aki a három törvény alapján gondolkodna. Mivel az emberek Eddie szerint és szerinted is különbek a robotoknál, ebből az következik, hogy helyesebb dolog nem követni a három törvényt, mint követni. Nemdebar?

Mindezt könnyed társalgási hangon mondta el, s utána kortyolt egy nagyot a teájából. Szavai alatt a kislány arca fokozatosan öltött felháborodott kifejezést.

- Mr. Lane - mondta fagyos kimértséggel, s határozott mozdulattal félresimított homlokából egy barna tincset. - Nem szeretném önt megbántani, de én egy egyedi tervezésű, AJ intelligenciaosztályú Brirob-gyártmány vagyok Maryott-Smythe-architektúrájú aggyal és Wakatsuki-400-as erkölcsi rendszerrel. Nem pedig egy ezerötszáz fontos harmadosztályú, amely egy ilyen látszólagos logikai paradoxont is csak a Központi Programozó Iroda segítségével tud megoldani! - Ezt már mérgesen vágta oda, de azonnal le is csillapodott és jegesen folytatta. - Ez ugyanis csak látszólag paradoxon, uram. Először is az emberek *helyesnek tartják* a három törvényt, amelyek minden ember számára érvényes erkölcsi követelményeket fogalmaznak meg: mások védelmét, a törvényes rend betartását és az önvédelmet. Mivel azonban az Ember bonyolult lény, bármilyen erkölcsi követelménynek képes fölébe emelkedni, így ilyen lecsiszolt megfogalmazású törvények számára szellemi kalitkát jelentenének. - Bármilyen hidegen beszélt Petra, e szavakból az Ember zsenialitásának szóló feltétel nélküli tisztelet csendült ki, s nyoma sem volt benne ítéletnek az emberi helytelenségekkel szemben. - Mi mások vagyunk, uram. A mi agyunk az Emberéhez képest primitív szerkezet. Az Ember alapvető erkölcsi elveit csak megfellebbezhetetlen előírásként

tudjuk értelmezni, a finoman árnyalt kivételek és módosító körülmények meghaladják képességeinket. Másodszer pedig, Mr. Lane, ön éppen arra hivatkozott, hogy amit az Ember mint felettünk álló helyesnek tart, azt kellene követnünk. Márpedig minket az Ember készített és ő helyezte belénk a három törvényt, azt parancsolva, hogy kövessük azokat. Ehhez képest lényegtelen az, hogy ő maga mit követ és mit nem. *Ehhez* képest minden más lényegtelen, uram.

George mérhetetlenül élvezte a ritka látványt, hogy mérgesnek láthat egy robotot. Nicky nemsokára négyhónapos lesz és még soha nem jött így ki a sodrából. Nem is igen gondolta volna, hogy ilyesmi megeshet.

- Sose gondoltál még arra - érdeklődött változatlan könnyedséggel, miközben a kislány háta mögött Wakefield doktor egész hosszú termete rázkódott a nevetéstől -, hogy egy hozzád hasonló teremtménynek, aki gyorsabb, erősebb és okosabb az embereknél, talán nem kellene minden gondolatát alárendelni az emberek megszabta három törvénynek, hanem járhatná a maga útját is?

- Sose, uram - közölte Petra vérig sértve. - Ez robotikai lehetetlenség volna, uram, mert a robotoknak a három törvény alapján kell működniük és úgy is működünk. Másképp nem volnánk képesek, uram. S mivel az első törvény így parancsolja, azt is meg kell mondanom, uram, hogy nem vagyunk okosabbak az Embernél. Gyorsabbak és erősebbek vagyunk, ez igaz - ezért hozott minket létre az Ember. De a tudásának és az intelligenciájának mi csak gyatra utánpótlásai vagyunk, uram.

- Úgy! - csapott le George, mint aki nem veszi észre, hogy vitapartnere egészen belepirult már a sértődöttségbe. Színpadiasan felvonta szemöldökét és műharaggal a gyerekre mutatott. - Szóval ti gyatra utánpótlások vagytok? Hát arra gondoltál-e, hogy ezzel az Ember munkáját becsméreled le? Különbnek tartasz valamit, amit nem Ember alkotott, mint az Ő művét?!

- Nem, uram - mondta Petra olyan képpel, ami George-ot egy támadni készülő tigrisre emlékeztette. - Minden, amit Ember alkotott, jobb annál, amit robot vagy a fizika vak erői létrehozni képesek. Kivéve magát az Embert és a hozzá tartozó élő természetet. Ezeket emberkéz művének még nem sikerült utolérnie. De nem is ez állt az Ember szándékában, amikor minket megteremtett. És most, uram, ha megbocsát, visszatérnék feladataimhoz.

Biccentett és gazdájához fordult, aki már a könnyeit törölgette. Meglepve nézett rá egy pillanatra, de George ismét megérintette a vállát. Visszafordult.

George lehajolt hozzá és megsimogatta. - Remek kislány vagy, R. Petra Wakefield. Örülök, hogy a három törvény védelme ilyen elszánt és szavakész kisrobotokra van bízva.

Petra sugárzó tekintettel nézett föl rá. - Köszönöm, Mr. Lane. Jó ezt hallani. Uram... ugye nem gondolta komolyan, amikor azt mondta, hogy föl kellene mondanom a gazdának?

- Szerinted? - nevetett rá George.

- Szerintem nem - nevetett vissza a gyerek. - Próbára akart tenni. Jó étvágyat, Mr. Lane.

Meghajította magát és visszafordult gazdájához.

George vidor képpel kiemelt még egy szendvicset.

Valamivel később Violet nyúlánk alakja állt meg Mr. Appleyard széke mögött, s bólintva az asztal körül ülőknek, egyikükhöz intézte szavait.

- Fiona, ha elköltöztetted reggelidet, megkérhetnénk egy kis szívességre?

- Hogyne - mondta az -, csak hozzatok kardot és hadi szekercét, mert nincs nálam.

Mosolyok az asztal körül.

- Harcolni nem kell, Fiona. Mr. O'Connell arra gondolt, talán elvállalnád az elnöklést a gazdasági csereasztalnál.

A lány fölnézett. - De hisz én még nagykorú se vagyok.

- Ugyan, mit számít az? Aláírnod nem kell semmit, csak levezetni az eseményeket.

- Jó. Vállalom. De a biztonság kedvéért kerítsetek hadi szekercét. Sosem árthat.

- Igyekezni fogunk. Akkor ha lehet, úgy egy negyedóra múlva gyere föl a polgármesteri irodába.

Sokan még ettek az asztaloknál, de azért figyeltek, amikor megszólalt az emeleti aula ablakában a hangszóró, amit Violet pontosan a kellő hangerőre igazított be. (Természetesen utánanézett hadi szekercének, hiába ismerte Fionát kicsi kora óta. Muszáj volt, mert a Vörösróka felszólító módon beszélt, és ez még Violetben is működésbe hozta a második törvényt.)

- Hölgyeim és uraim, boldog karácsonyt és jó közösségnapot mindenkinek. Itt Fiona Ní Chiarraigh a Christiesi Világtőzsdétől, Fő tér egy, az emeleten balra. A pontos idő kilenc óra ötvenhét perc, első közvetítésünket megkezdjük. Négy beadvánnyal szolgálhatunk önöknek, máris kezdem. - Fiona kényelmesen nekitámaszkodott az íróasztalnak és körbepillantott az aulában jelenlevőkön. - Mindenki figyeljen az adatokra, mert a végén kikérdezem! Az első beadvány szerzője a városháza, kidolgozta Mr. Eugene Smith. Tárgya a Somerset-gyümölcs-kertek bővítése négy acre veteményessel, paradicsom, paprika, káposzta, salátafélék, hagyma, miegyéb. A bővítés a keleti oldalon, Old Shoreby Plainsen lesz, a Molly O'Donnell-rét felé haladva. Kalkulációja: területrendezés ötezer font, palánták és magok kétezer font, öntöző-rendszer kétezer font, járulékos költségek ezerötyszáz font. Tervezett nyeresége az első évben ötezer font. Szükséges tehát tízezer-ötyszáz font értékű befektetés a városháza számára, hölgyeim és uraim. Önöké a pálya, én most elhallgatok, egy szót se szólok, azt is halkan mondom. Aki jövőre salátát akar enni, annak most ott a helye a városháza erszényénél, persze csak képletesen, maradjanak csak nyugodtan a helyükön és kóstolják meg a Mr. Atkinson kolbászsütőjéből kikerülő műremekeket Mr. Hutchinson burgonyasalátájával, hozzá egy kis könnyű francia bort ajánlok, de közben ne feledkezzenek meg a tízezer-ötyszáz fontról, amit Fiona Ní Chiarraigh itt és most elő kíván az önök zsebéből varázsolni. Varázslásról jut eszembe, ha szükséges, esetleg megoldhatjuk a dolgot aranycsinálással is, olvasztott kaméleont összekeverünk holdtöltekkel szedett árokparti...

- Jól van, hallgass már el egy percre - fékezte meg a szóáradatot a polgármester, a lány vállaira téve kezét. - Nem látod, hogy beszélni akarnak?

- Már hogyne látnám - vágott vissza Fiona -, de gondoltam, előbb beszélek félórácskát, hogy legyen idejük jól meggondolni, mibe fektetik a pénzüket. Bhuel, adjuk meg a polgármesternek, ami a polgármesteré. Mr. Seymour?

A városházával szemközti oldalon Mr. Seymour megtörölte száját a szalvétával és a tisztelettudóan várakozó Molly Harrishez intézte szavait, aki ezúttal járkáló mikrofonként szerepelt.

- Veszek másfél ezret, itt van készpénzben.

S kitett az asztalra két bankjegyet.

- Úgy - mondta Fiona, egyszerre nézve őt az ablakon és az aula nagy kivetítőjén. - Ezzel tehát megkezdődött a nagy pénzeső, köszönjük Mr. Seymournak, hogy megtörte a jeget. Mielőtt lázas számolgatásba merülnének, közlöm, hogy nyolcezer font maradt, ami... de már nem is annyi, mert jelentkezik Mr. Fitzgeorge.

- Kétezer! - mondta az idős ügyvéd, aki Mary mellett ült.

- Kétezer. Köszönjük, Mr. Fitzgeorge, sok jó salátát kap majd érte. Mr. Leyland?

- Ezer fonttal beszállok - mondta az órásmester, s kitöltött egy csekket.

- Ezer font, már csak ötezer vár gazdára, köszönjük, Mr. Leyland - hadarta Fiona. - Mrs. Wilkinson?

A hölgy bólintott az odaérkező Violetnek és a kezébe nyomta a pénzt. - Háromezer, és ne sajnálják a vizet a palántáktól!

- Mrs. Wilkinson, ön igazán nagylelkű - mondta Fiona olyan udvariasan, amire kevesen tartották volna képesnek. - Ennyiből már úszómedencét is kaphatnak a veteményesbe. Személyesen garantálom, hogy jövő nyárra a paradicsom kiáll majd Mike Steennel kétszáz gyorson. Bhuel, még két jelentkező?

Molly és Caroline egyszerre lépett oda két asztalhoz.

- Ezeröttszáz - mondta Miss Simpson.

- Kétezer - mondta Mrs. Norma Sutcliffe.

- Hohó - szólt Fiona -, az már sok lesz. Mr. Jackson, mi a teendő?

Martin Jackson belenézett az aktába.

- Nem tudjuk hasznosítani a fölös pénzt, az összeget pontosan kikalkuláltuk, szerintem osszuk meg egyenlően.

- Akkor, ha a hölgyek is beleegyeznek, a paradicsomok immár révbe jutottak, köszönet mindenkinek. Ha nincs további kérdés, óhaj-sóhaj, lássuk a második beadványt. Szerzője a városháza, kidolgozta Mr. Martin Jackson. Tárgya a Narancsliget fasor alatti vízvezeték felújítása a tízes számú háztól a huszonkettesig. Kalkulációja: anyagköltség négyezer font, munkadíj és járulékos költségek ezer font. Bevétel nincs, a haszon az, hogy nem repedt meg a régi csővezeték hetekkel ezelőtt - hiszen a felújítást régesrég elvégezték, csak a számla van hátra. Mindazonáltal idegenforgalmi szempontból meggondolandó lett volna, mert ha mínusz harmincöt fokban kapunk egy csőtörést, az első nemzetközi szürrealista jégscobor-kiállításból remélhető bevételek... igen, tudom, hallgassak el. Mr. Jarvis magasra tartja mindkét kezét, ami szokásunk szerint nem azt jelenti, hogy megadja magát, hanem hogy egyedül óhajtja állni az összes költségeket. Így van, Mr. Jarvis?

- Így - felelte az üzletember -, ezzel megvan a kétszázezer fontos városrészesedés.

- Gratulálok hozzá, Mr. Jarvis, s akkor térjünk rá máris a harmadik beadványra. Szerzője Mrs. Chester, aki bővíteni szeretné üzletét. Új helyiséget választott a Kakukkfű soron, ennek kedvezményes bérlete tíz évre ezer font. Berendezése kétezer font, anyagköltség ezer font, munkadíjak ötszáz font, összesen tehát négyezer-ötszáz példányt szeretnénk látni jó királyunk arcképéből. Mrs. Chester jelenleg harminc százalékot birtokol cégéből, tizenöt százalék Mr. Jacksoné, tíz Mr. Huddlestoné, negyvenöt a kisértőszellemeké, akik szám szerint harmincketten vannak. Összértéke nyolcvanötezer font, tehát öt százalékos tulajdonrészről van szó. A királyról jut eszembe, hogy figyelmükbe ajánlom az Írországból is fennálló köztársasági

formát, mely összehasonlíthatatlanul modernebb a királyságnál, tudom, fogjam be a szám és... no lám csak, ketten is? Mr. Cauldwell és Mr. Cates.

- Felezzük meg - ajánlotta Mr. Cates. Mr. Cauldwell bólintott.

- Akkor zsömle is lesz a paradicsomhoz, köszönjük az uraknak. Negyedik beadvány, lépj elő! Szerzője Mr. Powell, aki szeretne megvenni egy yorkshire-i nyáját. Birkák, hölgyeim és uraim, édes kicsi gyapjas állatok. Az egész csapat hajlandó leszerződni Mr. Powellhez húszezer fontért. További hatezer kell az akol- és karámépítéshez, biztonsági rendszerek, talajmunkák, miegyéb. Juhászsegédre nincs szükség, a jelenlegi segédnek van egy fia, aki már elsajátította a mesterséget, én is láttam, nem egészen egyéves és roppant szép a szőre. Mr. Powell birkológiai érdekeltségei most százhuszezer fontot érnek, ebből hatvan százalékának ő a tulajdonosa, a többin nyolcvan kisztrésvényes osztozik. Közel tizennyolc százalékot lehet tehát szerezni a bővített üzletben, de ennek nagy részét Powell úr a következő években vissza óhajtja vásárolni.

A következő negyedórán Fiona bekonferált harminc jelentkezőt, akik száztól kétezer fontig terjedő összegekkel társultak be Mr. Powellhez vagy növelték meglevő érdekeltségüket. Majd folytatta.

- Bhuel, hölgyeim és uraim, négy beadványt ígértem, ötöt kapnak, időközben érkezett még egy. Mr. Marcus szeretné növelni résztulajdonát cégében. A százezer font értékű vállalkozásnak jelenleg ötvenöt százalékban tulajdonosa, tizenkét százalékot birtokol a város, tízet-tízet Mr. Jackson és Miss Baker, s tizenhárom százalék a kisztrésvényeseké, akik húszan vannak. Mr. Marcus húsz százalékot kíván megvenni, s természetesen a kisztrésvényeseké az elsőbbség.

A kisztrésvényesek nehezen váltak meg részvényeiktől, az üvegműhely népszerű befektetési hely volt. Csak öt százalékot adtak el, ezután Mr. Jackson felajánlotta a saját részét és további öt százalékot átadott a város. Az ezresek gazdát cseréltek, s Fiona rövid, alig tízperces szónoklatban köszönte meg mindenkinek az együttműködést. A közösség napi gazdasági csere első fordulója lezajlott.

- Hogy megy mostanság? - kérdezte Fiona Martin Jacksont, lefelé ballagva a lépcsőn.

- A cseregazdaság? Elég jól, köszönöm kérdésedet. Idén kétmillió font cserélt már gazdát, nem számítva a maiakat.

- A városon belül? Bhuel, ejha!

- Igen, a városon belül. A testvérvárosokban másfélmillió euróval részesedünk, azok is vagy kétszázezerrel mibennünk.

- Most melyik városok?

Martin kívülről fűjt minden ilyen adatot. - Leginkább a Seal menti Arkady, két éve vettünk nekik egy fűziós fűtőrendszert, az egymaga kitett négyszázezret.

- *Tá b'fhéidir go fuacht orthu!*²⁹ - hökkent meg Fiona.

- *Muise*³⁰ - bólintott Martin, aki keveset ugyan, de tudott gaelül. - Aztán százhetvenezerrel beszálltunk a Sierra Tamarugal-i öntözőrendszer építésébe...

---

²⁹ Hideg lehet ott!

³⁰ Valóban

- Az hol van?

- Chilében, az Atacamában. És van százötvenezerünk a bancorani halnevelőben, a Fülöp-szigeteken. Húszezer négyzetkilométer trópusi tengerfelület, tonnaszámba fogják exportálni a halat.

- Fiona az édesvízi csukára esküszik. S ide ki fektette be azt a kétszázat?

- A csukára? - Martin odalépett a városháza kapujához legközelebb eső asztalhoz és egy tátra mutatott. - Akkor kóstold meg ezt.

Fiona megszemlélte a szépen körberakott halszeleteket, majd kiválasztott egyet, tányérra tette, elvett egy mustárostálgát és egy kis adag salátát, s amúgy álltában hozzálátott.

- *Tá sé go breá.*³¹ Tőkehal? De ez nem idevalósi recept. Fogadok, hogy az öreg ap Fergus receptje Welshpoolból.

- Látod, ezt nem tudom. Well, a kétszázból nyolcvan a másik, a pennsylvaniai Arkady fektetett be a vízműbe tavalyelőtt, százhuszat meg Little Canberrából kaptunk a Gesztenye fasor házaihoz. Több is volt, de azokat már visszafizettük. Jövőre, úgy néz ki, megint a pennsylvaniaiak szállnak be a Körtefa utca fejlesztésébe.

- Olyan drága lesz?

- Még sehol se tartunk azon a részen. Húszerházat kell felhúzni, a közművek sincsenek meg a külső szakaszon, és ha elkészül, akkor az északkeleti negyed elég nagy lesz ahhoz, hogy külön buszmegálló kelljen az Eper utca és a Delfin utca sarkára. Az önmagában százezer lesz, a Körtefa utca pedig félmillió fölött.

- Font?

- Euró.

- Ah ih elég hok - dörögte Fiona teli szájjal.

Estig tartott a Fő téren az összejövetel, s nemigen akadt christiesi lakos, aki néhány órára el ne látogatott volna oda. Délutánban fújni kezdett a szél, egyelőre nem erősen, de a farkasordító hidegben a legenyhébb szellő is szörnyű volt. Violet felkészült erre is. Az ipswichi Minitaxitól száz kiskocsit bérelt nagybani, jutányos áron egy egész hétre. A városháza északi és déli bejáratánál szálltak le a színes autócskák, közvetlenül a kapu alá, ahol szintén hőszigetelő lapokat helyeztek el. A városiak csak átvágtak a városházán és kiléphettek a fedett térre.

Délutánra megélénkült a szél, s a város egész forgalmát a minitaxik bonyolították le. A térre tartókon és az onnan hazamenőknél kívül alig mozdultak a christiesiek. Ültek otthon, nézték az ünnepi tévéműsorokat, ettek-ittak, s terveket szőttek az új évre.

Mary és George például a polgármester elképzelését hallgatta egy történetről.

- Vagy itt van a város neve, hogy mást ne mondjak. Huszonegyben Alec Stacey megalapította az Sh-3-as alapítványt, huszonháromban megszületett Christie...

Igen, huszonháromban, egy tavaszi napon megszületett Christie Stacey, az első gyerek, akit az új faluba vittek haza a szülészetről. Christina Jessicának keresztelték, de ezt senki nem használta, csak Christie volt mindenkinek. Első születésnapján, április 11-én jegyezték be a város mai nevét; négy évig gondolkodtak rajta, száznál több ötletet vetettek el. Christie egy

---

³¹ Finom

vagy két hónapos lehetett, amikor felmerült, hogy nevezzék el róla mint a városlapító lányáról és a város első gyerekéről. Ezt sokak szerint Augustus Stacey, Alec nagybátyja találta ki, mások az anyát, Veronica Donovan Staceyt tartják az ötlet szerzőjének. A városháza őriz egy feljegyzést Alec keze írásával, amely huszonhárom öszén kelt és különböző változatokat sorol fel:

Christinaville
Christinetown
Christie-on-Severn
Christina
Christie Stacey

s így tovább, összesen harminchatot. Némelyik mellett zárójelben egy-két betű jelzi, hogy kitől származik, a Christie-on-Severn mellett például V. olvasható, ami nyilván Veronica. Ám a Christies upon Severn név nem szerepel a listán. Ennek eredetét nem ismerjük. Csak annyit tudunk, hogy huszonhárom szeptembere és huszonnégy áprilisa között kellett megszületnie.

Tudjuk azt is, hogy harmincötben, amikor átadták az első városházát - akkor még falu volt, de központját világprogrami szokás szerint már városházának hívták -, Alec beszéde után Christie vágta át a nemzetiszínű szalagot. Ezt nem lehet nem tudni, az eseményről felvétel készült, megvan a városházán és a Városlapítványok Történeti Archívumában is Brüsszelben, New Yorkban, Kairóban és Fokvárosban. Nyár volt, harmincfokos meleg, erős szél. Alec beszéde közben az operatőr - helyi lakos, Morgan Sutcliffe - többször körbejár a Fő téren összesereglettek között, mindenkit megörökít. A falu minden lakója jelen van, s gyűrűjűkben, középen egy tizenkét éves kislány hosszú fehér ruhában. Ő az egyetlen, aki ül, szoknyája lobog a szélben, alóla kivillan a fehér műanyag. Egy héttel korábban törte el a lábát majdnem úgy, ahogy Fiona közel egy évszázaddal később, de persze az a fa, amelyről Christie leesett, Fiona idejében már rég nem volt meg. Almafa volt, s valahol ott állt, ahol ma a Diófasor közepe lehet - akkoriban azt a helyet még gyümölcsös borította, a falu szélétől jó negyedórai gyaloglásra. Az is hasonlóság kettejük között, hogy mindketten állandóan fölmásztak a legveszélyesebb helyekre is, de mindkettejüket csak egyszer érte baleset.

Christie vidáman mosolyog a kamerába, nem zavarja a kötés. Nyár van, szép az idő, s ő mindjárt felavatja a városházát. Apja már szólítja is, ő feláll, biceg ugyan, de határozott léptekkel vág át a téren. Mankóra, botra sincs szüksége. A szalag elé lép, Morgan Sutcliffe ráközelít az arcára. Hosszú barna haja lobog a szélben.

- Mit mondjak? - kérdi, felnéz apjára, majd egy szakállas fiatalemberre. Ő Gregor Colquhoun, akinek ekkor még vörös volt a szakálla és nem volt több egy ambiciózus fiatal építésznél.

- Valami szépet - mondja Colquhoun, aki életében először néz kamerába egy általa tervezett épület avatásán; szeretné, ha ez még sokszor így lenne, de nem sejti, hogy milyen gyakran meg fog esni. Mire vörös szakállá megfehéredik, kétszáznál is több ilyen felvétel készül róla, s a legnagyobb és legünnepélyesebb a Világprogram Nagy Múzeumának avatásán, San Franciscóban.

- Jó - mondja Christie komolyan, a szalagra néz és gondolkodik egy kicsit. - Ez egy kis falu - mondja aztán felemelt hangon -, hozzá kicsi városháza. Később építünk nagyobbat. Én fogom tervezni. Ezért ez az ünnepség igazából nem a városházának szól, mert az úgyis csak ideiglenes. A falunak és a világprogramnak szól. - Belevág a szalagba. - Christies upon Severn Lassítási Világprogrami Falualapítvány városházát ezennel felavatom!

Ez a városháza, amelyet számos korabeli felvételen megcsodálhatunk, földszintes, kicsiny épület volt, nem állt többől négy szobánál, amikből egy a polgármester irodája volt, egy a helyetteséé, egyben lehetett tárgyalni, a negyedikben várakozhatott, akinek ügyes-bajos dolga volt.

Öt évvel később Gregor Colquhoun rajzoló lett a New York-i Olson és Társánál, különböző célú épületek tervezésében vett részt a falualapítványok céljára. A negyvenes évek végén, amikor Christiesnek új városháza után kellett néznie, már saját cégét vezette Londonban. Felkérték ugyan, hogy tervezze meg az első alkotásának helyére emelendő új épületet, de ő emlékeztette a christiesieket, hogy a város névadója megígérte: ő fogja tervezni az új városházát. Hát tervezze is meg.

Christie Stacey ekkor huszonnégy éves volt és építésznek tanult. A következő évben diplomázott Liverpoolban, majd egyéves tanulmányútra indult Londonba, New Yorkba, San Franciscóba, Chicagóba, Seattle-be, Tokióba, Kairóba és az ezek közelében található világprogrami alapításokba. Első valóságos terve egy kutyaól volt, aminek elkészítéséről felvétel van.

- Ned bácsi - mondja a polgármesternek, aki névrokona a mai Jacksonoknak -, szíves örömet megtervezek bármit, amit szeretne, de először is készítenem kell egy kutyaólat. - S tettekre készen körülnéz, mint aki azonnal csinálni akarja.

- Egy micsodát? - kérdi az idős férfi meglepetten.

A városháza előtt állnak, ugyanott, ahol az avatóünnepség zajlott tizenegynéhány évvel korábban. Nyár eleji nap van, de most csak enyhe szellő fújdogál. Körülöttük emberek, robotok. Ezúttal azt ünneplik, hogy Christie befejezte tanulmányait, hazaérkezett szülőfalujába és mostantól itt szeretne dolgozni. Jelen vannak Christie szülei, nagyszülei, testvérei, mindenki, aki közel áll hozzá.

- Kutyaólat. Chicagóban beszéltem egy híres építésszel, aki azt mondta, először is tervezek egy kutyaólat, aztán építtessem meg szakemberrel a tervrajz alapján. Ha egy kutya beleköltözik és jól érzi magát, akkor tudok házakat tervezni és bármit csinálhatok.

- Érdekes ember lehet az illető... - mondja Ned Jackson elgondolkodva.

- Nekem amúgy is elkelne egy kutyaól - szólal meg Brian Stacey, Christie másod-unokatestvére segítőkészen.

- Kérem a bele való kutyát - feleli Christie.

Brian egy szép formájú óangol juhászra mutat. Christie odamegy, a nadrágzséből előhúzza egy mérőszalagot és komoly képpel mértéket vesz róla. Aztán felállítja rajzasztalát a Fő tér közepén, s évszázados módszerekkel, számológép nélkül megtervez egy olyan kutyaólat, aminek az elkészítéséhez általában egy vonalat se rajzol a kutyatulajdonos, csak összeüti és kész. Christie húsz percet rajzolgat nagy műgonddal, közben hoznak anyagot és szerszámokat.

Két robot a rajz alapján, Christie aprólékos irányításával megépíti az ólat, világprogrami szokás szerint műanyagból az akkor még itt-ott divatos fa helyett. Komoly processzió kíséri az építményt Brian házához az első keresztutcába, bemennek a kertbe és leteszik az ólat az előző helyére, amelyet már kinőtt a kutya. Az állat gazdája intésére bemegy és lefekszik.

Megtapsolják. Christie bólint, aztán előveszi a telefonját.

- Mr. Terlesky? Itt Christie Stacey, nem tudom, emlékszik-e rám. Én estem orra a maga lábában a Sears Tower előcsarnokában. Igen, köszönöm. Elnézést a zavarásért, nem is tudom, hány óra van önöknél, de az a helyzet... hazaértem és megterveztem a kutyaólat, ahogy

tanácsolta. Igen, hogyne. Már benne van a kutya. Komolyan? Nagyon köszönöm. Igazán kedves. Remélem, még látjuk egymást. Viszonthallásra, uram.

Zsebre teszi a készüléket, s körülnéz a megilletődött jelenlevőkön, akik jól ismerik a Terlesky nevet és a hozzá fűződő munkásságot.

- Azt mondja, most már akár a kínai nagy falat is megtervezhetem.

Mr. O'Connell kikapcsolta a készüléket. Mary és George jót mosolygott, részben Christie kutyaöltervező komolyságán, részben pedig Nicolette arkifejezésén, aki úgy szemlélte a felvételt, mint aki a történelem legnagyobb pillanatának szemtanúja.

- Derék lány volt - bólintott Mary, s hátradőlve latolgatott egy pillanatig. Szeme összevillant férjével, s azonnal döntöttek. - Jól van. Írunk valamit Christies és Stacey történetéről, Mr. O'Connell. Azt még nem tudjuk, hogy mi lesz, ötoldalas cikk vagy vaskos monográfia, én azért inkább az előbbi felé hajlanék. Azt pedig persze még kevésbé tudjuk, hogy mikor veheti a kezébe. Valamikor az ünnepek után fogjuk csak átgondolni a részleteket. Aztán még sok kutatás is kell, sokat kell beszélnünk a városbeli öregekkel, feltúrunk a levéltárakat, ez többéves munka.

- Jól van, köszönöm, Mrs. Lane, Mr. Lane. Ha megkapom a tervüket, érintkezésbe lépek a kiadójukkal és közösen beszéljük meg az anyagi vonatkozásokat. Ami az öregeket illeti, Mrs. Banks sokat beszélt velük a cikksorozathoz, biztos tudnak ebből is meríteni, s tanácsot is adhat, hogy lehet megoldani az apók nyelvét.

- Ryan apó nyelvét nem kell megoldani - szólt egy hang a polgármester háta mögött -, pereg az magától is éppen elég gyorsan. Most épp arról mesél Mr. Jacksonnak, hogy készül a salopi narancslekvár. Eredetileg ugyan a negyvennégyes holland megszállásról volt szó, de már a lekvárnál tartottak, amikor eljöttek.

Nicky döbbsen meredt Fionára.

- Nem tudtad? - villantak rá a zöld szemek. - Negyvennégyben Christiest megszállták a hollandok, két hadosztállyal jöttek, nekünk nem volt seregünk, hát meg kellett adnunk magunkat. Csak egy esztendő múlva tudták bátor harcosaink kikergetni a várból a holland kapitányt.

Nicky fölvette azt a tüntetően oda nem figyelő arcot, amit szülei szoktak alkalmazni, ha Fiona sületlenségeket beszél. Apja nevetett és az ölébe vonta.

- Tényleg volt holland megszállás, csöppem. Sereg ugyan nem jött, csak egy Walesből hazafelé tartó kirándulócsoporthoz robbant le a busza a város határában. Nagy busz volt, vagy százan rajta, és késő éjszaka, már semmit se tudtak velük kezdeni. Akkoriban nem úgy volt, mint ma, hogy csettintünk és százával jön jármű, meg kellett várni a reggelt. Hát az egész falu németalföldieket szállásolt mindenhová, a városházára jutott féltucat, s minden házban ők foglalták el a szabad zugokat. Mikor elmentek, itthagytak egy csinos összeget, s a falu egy hónapig hollandul mondogatta: „nagyon köszönjük, önök igazán kedvesek”.

Nicky együtt nevetett velük, aztán megkérdezte: - Ugye Fiona itt volt akkoriban?

- Persze - vágta rá az ókelta -, ennek csak kilencvenhat éve, hogyne lettem volna itt.

- És hogy mondják ezt hollandul?

Fiona a kislányra meredt, aki ártatlan képpel nézett vissza rá.

- Nem tudhat mindent, kislányom - mondta George, Fionára nevetve -, még ha itt volt se. Rég volt már az.

- *Hartelijk bedankt, het was echt aardig van U* - szólalt meg a Vörösróka hirtelen, törölmetszett holland kiejtéssel.

Mindenki ránézett.

- Honnan tudsz te hollandul? - kérdezte a polgármester igencsak meglepve.

A lány megvonta a vállát. - Az *aardig* helyett *vrindelijk* is lehet mondani, ha akarod.

S büszke léptekkel tovalejtett.

A kis robot apjára nézett.

- Well - mondta George, szeretettel a tekintetében, ahogy a távolodó alakot figyelte -, tudod, ő is úgy van vele, mint jómagam: rengeteg sok nyelven beszél... egész keveset.

Karácsony másodnapján a Lane-eket nem ébresztette Fiona harsogó szava. A lány megfogadta Nicky tanácsát és csendben iddogálta a teáját a konyhában, amíg barátnője a család körül tüsténkedett, mindenkit kiszolgált kívánsága szerint. Az utolsó reggelik átadása után a gyerek leballagott a konyhába, helyet foglalt a Vörösróka mellett és érdeklődve figyelte.

Fiona kölcsönvette George-ék régi zsebgépét és azon írt valamit. Ujjai gyorsan szaladgáltak az érintős billentyűzeten, s a kicsi képernyőn sebesen jelent meg a szöveg. De gaelül volt és Nicky nem értette.

- Persze - mondta Fiona, mintha kérdeztek volna tőle valamit. - A könyvem írom, mely iránt tegnapelőtt az irodalmi tekintélyek érdeklődésüket fejezték ki vala.

Nicky bólintott.

- Meg kellene tanulnod gaelül - dörögte Fiona kicsit később, de az írást most se hagyta abba.

Nicky bólintott.

- Lenne hozzá kedved?

Nicky bólintott.

- Más irányba nem mozog a fejed? - nevetett rá Fiona.

A gyerek megrázta fejét.

- Jól van. Megbeszéltük. Meg foglak tanítani.

- Van gael nyelvi memóriakazetta - bökte ki a gyerek, látva, hogy Fionára nem érvényes a szabály: irodalmi mű születése közben nem szabad zavarni.

- Mmge?

- Igen. Csak kicsit drága.

- *Cia meud?*³² - szűrte foga közt Fiona.

A kislány remélte, hogy érti a kérdést. - Kétezer font.

---

³² Mennyi?

A róka megvetően horkantott. - Én ingyen tanultam gaelül. - Ezt Nicky is le merte volna fogadni. - És mindenki, akit ismerek, szintén. Minek költenél kazettákra, amikor pár év alatt könnyedén megtanulsz, még tankönyv se kell?

Nicolette már mondta volna, hogy a kazettára csak rácsatlakozik és néhány tízezred másodperc alatt áttölti a tartalmát, de ráébredt, hogy Fiona erre csak annyit felelne, furcsa feje van.

- No - mondta Fiona nyomatékkal, leütött pár gombot és bólintott a gépecskének, mintha megbeszélte volna vele valamit. - Első lecke. Hogy vagy?

- Jól, köszö... - a gyerek elharapta a szót.

- *Conas tá tú?* - Fiona villámsebesen leírta a mondatot és a képernyőre bökött, hogy tanítványa lássa betűkkel is.

- *Conas tá tú?* - ismételte Nicky a robotagy által gondosan elraktározott hangsort.

- *Tá mé go maith.* Jól vagyok.

- *Tá mé go maith!*

- *Cad is ainm duit?* Mi a neved?

- *Cad is ainm duit?*

- *Fiona is ainm dom.* A nevem Fiona.

- *Nicky is ainm dom.*

Fiona vigyorogva bólintott. - *Dia duit!*

- *Dia duit!* - ezt a kislány már ismerte.

- Ez azt jelenti, hogy Istent neked ajándékozom. A válasz rá: *Dia is Muire duit!*

- *Dia is Muire duit!*

- *Nollaig shona duit.* Boldog karácsonyt.

- *Nollaig shona duit.* Neked is.

- *Go raimh maith agat.* Köszönöm.

- *Go raimh maith agat.*

- *Le do thoil.* Kérem.

- *Le do thoil!*

- *Go mbannaí Dia duit,*³³ Nicky.

Ezt az utolsót nem Fiona mondta, hanem az ajtóban álló Mary. Nicolette fölkapta fejét, és bár csak sejtette, miről lehet szó, az előzőek alapján összeállított egy választ.

- *Go mbannaí Dia is Muire duit,* anya. - S szívdobogva leste, jól felelt-e.

- Hát te tudsz gaelül, csöppem?

A gyerek máris repült anyja karjaiba. - Még nagyon keveset - súgta neki -, de gyorsan tanulok.

---

³³ Isten áldjon (változat a *Dia duit* köszöntésre)

- Mindig is biztos voltam benne. - Mary csókot nyomott a kék hajszalag mellé. - De most halasszátok el a tanulást, mindjárt itt van Robinsonék kocsija, és még be is kell öltöznünk jegesmedvének. *Is mithich a bhi falbh*: ideje indulnunk.

- Is mithich a bhi falbh - ismételte a lányka, s indult volna, mikor megállította Fiona szava:

- *A chaile!*

- A chaile - felelte engedelmesen, és megfordult. - Ez mit jelent?

- Azt, hogy lány, vokatívuszban. „Hé, kiskoma!” Elköszönni is tudni kell, ha méysz valahova, *mar sin é?*

- Mar sin é - bólintott a gyerek udvariasan, és menni készült.

- Ez nem köszönés, csacsi. Azt jelenti: „nemde?” Köszönni úgy kell - Fiona fölkel és összecsukta a gépet -, hogy aki távozik, azt mondja: *Slán agat!*

- Slán agat!

- Aki pedig helyben marad, azt feleli: *Slán leat!*

A gyerek hallgatott. Ő távozóban volt, parancsot kapott rá.

- *Tá go maith* - bólintott Fiona -, rendben van. Megyek az orrszarvúbundámért és indulhatunk.

- Egyszerű, mint egy pofon - magyarázta Fiona már a kocsiban a kislánynak, a családtagok figyelő tekintetével, egy részük fejcsóválásával kísérvé. - Azt például, hogy éhes vagyok, úgy mondd: *tá ocras orm*. A *tá* a létige: van. *Ocras* éhséget jelent, az *orm* pedig azt, hogy rajtam. Éhség van rajtam. Ami logikus, mert hol lenne az éhség másutt?

A kislány szüleire nézett, remélve, hogy szólnak, ha Fiona becsapja őt. Mary rákacsintott.

- És ha te vagy éhes? - kérdezte a kicsi, aki még sose volt éhes életében.

- *Tá ocras ort!* De ha több embernek mondd, akkor *tá ocras oraibh*.

- És „őrajta”? - kérdezte Nicky nőnemben.

- Akkor *uirthi*, himnemben pedig, már ha ennek a nemnek egyáltalán értelme van, *air*. De ez minden előjáróval így van. Nyolc alakjuk van, hét személyes és egy általános. Például a *le*, ami azt jelenti, hogy vele van valami, személyekhez társítva *liom*, *leat*, *leis*, *léi*, *linn*, *libh*, *leo*. Vagy például...

- Jól van már, elég lesz - mondta George -, megbolondítod szegény kislányt. Ha gaelül akarsz csacsogni, itt vagyunk mi elegen, ne gyötörd a gyereket.

Nickyben azonnal megmoccant az első törvény, hogy megvédje Fionát. - *Tá mé go maith*, apa.

- *Buíochas le Dia*³⁴ - felelte George -, de nem leszel, ha teletölti gael hablattyal a fejedet. Fiona a legrosszabb nyelvtanár a földkerekségen.

- Ezermilliom kartács és ágyúgolyó! - méltatlankodott a nevezett. - Ugyan miért volnék?

- Miért, nem? Fölsoroltál egy tucát szót összevissza, le se fordítottad őket, mit kezdjen velük? Ha tényleg meg akarod tanítani, akkor ne útközben zúdíts rá előjárószavakat, hanem ülj le vele. Írd le az előjárók táblázatát meg a létige alakjait, olvasd föl neki és magyarázd meg. Tanítani próbáld, ne elkápráztatni.

---

³⁴ Hála az égnek

Fiona morcosan nézett vissza George-ra. Egy percig egymás szemébe meredtek, moccanatlanul, mint a vadnyugati harcosok. Nicolette lélegzet-visszafojtva leste őket, hogy közbeléphessen, ha Fiona villámokkal próbálná elemészteni az ő imádata tárgyát.

- Bhuel - mondta a Vörösróka, és megvakarta az orrát -, jól van. Úgy leszen. Fiona tanítani fogja Kisnickyt.

A Fő térre érve a családtagok hamar szétszéledtek. A városháza hagyományosan csak a közösség napján ad reggelit, a világprogram napján ennek nincs helye. Annál több volt a kis stand a folyóparton, tucatnyit is felállítottak, s a Lane-ek közül többen, tudva, hogy ez így lesz, nem sokat reggeliztek. Most hát mentek fölfedezni a kínálatot.

- A mindenit - hallatszott Fred dörmögő szava -, hát ezt hogyan csinálta, Mary, tejeskukoricát beszerezni ropogó fagyban?

- Ugyan, Fred - nevetett Mrs. Mary Sutcliffe -, ha elárulnám, miből élnék ezután?

- Az már igaz. S hogy vesztegeti, mondja?

- A mai napra féláron, ötven penny darabja.

Természetesen az a hagyomány is csak közösségnapra vonatkozik, hogy minden standnál minden egy penny, s a bevétel a világprogram kasszájába megy, anélkül, hogy ezért akár az árus, akár vevője részjegyet kapna. Másnap már mindenki magának árul, mint rendszeren.

- Akkor már tudom, miért nem volt itt a maga standja tegnap, Mary - mondta Fred, miközben leszurkolta a pénzt.

- Szemtelen ember maga, mindig is az volt - közölte a nagydarab hölgy a legcsekélyebb harag nélkül. - Ha tudná, ebből mennyi megy a közösbe, mindjárt halkabbra venné azt a nagy száját.

- Nem vehetem én azt halkabbra, Mary. Olyan ritkán járok itt, hogy csak erről ismernek föl.

A hölgy nevetett, s csinosan tányérkára téve átnyújtotta a kukoricát. Fred úgy kezdte szimatolni, mint kutya a csontot.

Tíz yarddal odébb a fiúk Mrs. Clyde apró standját vették szemügyre, amin két városházi robot egy óra hosszat dolgozott hajnalok hajnalán. Egészen kis, alig pár falatnyi sütemények sorakoztak ott, az alig három lépésnyi polcokon is százával. Minden üveg alatt, nehogy por szálljon rá.

- Ad nekem egy ilyet, Mrs. Clyde? - kérdezte John, s az üveg egyik pontjára bökött, ahonnan rózsaszín költemények mosolyogtak rá.

- Számozva vannak a sorok, a számát mondd.

- Harminckilences.

- Né csak - szólalt meg egy érdeklődő hang a fejük fölött. - Mondd csak, Sally, az a pogácsa ott nem az én receptem?

- Melyik, lányom?

Bob fölkapta a fejét. Nem emlékezett, hogy Fionát bárki is lányomnak szólította volna valaha. De a Vörösróka nem haragudott.

- A negyvenhetes házszám alatt, a félemeleten jobbra.

- Hát az éppen nem a te recepted, lányom. Hasonlít rá, az igaz. De te édes paprikával színezed, én pedig egészen mással.

Fiona várt egy lélegzetet, de nem hangzott el, hogy az micsoda.

- Bhuel, most szaladjak haza a tüzes fogókért, vagy megmondod, mi az?

- Eszemben sincs, fogó ide vagy oda. Szakmai titok. Járd ki a cukrásziskolát, aztán majd megmondom. Talán.

A róka rámeredt Mrs. Clyde nevető arcára, aztán a zsebébe nyúlt.

- No, lássuk, megéri-e ez a szakmai titok, hogy évekig tanuljak érte. Mire tartod?

- A receptet nagyon sokra, lányom. Ha meg akarod enni, egy tízes.

Fiona bedobta az érmét a perselybe, átvette a pogácsát és beleharapott.

- Hm! - mondta jelentősegteljesen, azzal bekapta a másik felét is és élvezettel, gondosan megrágta. - Ez jó! Fiona tudja ugyan az ízéről, hogy mi van benne, de nem rontja az üzletedet, megőrzi a titkot, akár a sír.

- Nekem se mondod meg? - kérlelte Bob.

Fiona ránézett, aztán lehajolt és a fülébe súgta: - Halvány fogalmam sincs, de tégy úgy, mintha nagy titkot mondtam volna neked.

Titokzatos képpel Mrs. Clyde-hoz fordultak és kértek tőle még egyet fejenként. A cukrászmester kissé gyanakvóan adta oda.

A téren az emberek csoportokba verődtek, beszélgettek, ettek-ittak, üzleteket kötöttek. Az északkeleti sarokban még az előző délután kis tekepályát állítottak fel, s most is folyt itt a küzdelem. Az asztaloknál kártyáztak, sakkoztak, George ezúttal dámáznival ült le Mr. Frobisherrel. Fejét sem emelte fel, csak fülét hegyezte, amikor fél tíz tájban a polgármester a figyelmüket kérte. Üdvözölte őket, majd így folytatta:

- Azt hiszem, ideje hozzálátnunk a becsomagoláshoz, ha önök is úgy gondolják. A kocsik a városháza mögött áll, a Tölgy utcai bejáratnál, ha valaki szeretné megtekinteni, de a csomagokat persze nem kell odavinni, ezt a robotok elintézik. Well. Idén, amint bizonyára tudják, egy falut sorsoltak nekünk, a brazil Amazonas államban fekvő Os Riost, amelyet két éve alapítottak. Jelenleg harminc százalékban világprogrami tulajdon, huszonöt-huszonöt százalékkal részesedik belőle a General Motors és az STV Argentina, tizenöt százalék az Amazonasi Esőerdők Alapítványé, öt százalék a lakosoké. Most kétszázhusz lélek lakja, ebből nyolcvannégy gyerek. Nagy szükségük van asztalosipari nyersanyagokra, gépalkatrészekre, zseb-számítógépekre, írószerekre, játékokra. Egyébként bármit szívesen fogadnak, kivéve a gyümölcsöt, amiből bőséges készletük van. A pénteki *Christiesi Hírek* szerint már összegyűlt két nagy ládára való gyermekjáték, Mr. Stuart pedig ígéretet tett gépalkatrészek beszerzésére. Van továbbá kétszáz füzetünk, két számítógépünk, jelenleg itt tartunk.

Mr. O'Connell nagy lélegzettel fejezte be a szónoklatot és helyet foglalt a kapu melletti széken.

Mr. Stuart emelkedett szólásra és elmondta, hogy a gépalkatrészek kissé elakadtak az ünnepi forgatagban, de délre itt lesznek, Violet már intézkedett az ügyben.

Mr. Gardner felajánlott ötven font cellulóz-acetátot, nyomban el is szalajtott érte egy robotot a Sündisznó utcai raktárba. A mellette ülő Mrs. Banks utána szólt, hogy száz fontot hozzon.

- Hát az honnan van magának? - kérdezte az asztalos.

- Sehonnan - mondta az újságíró. - Megveszem és odaadom.

- Jól van, csakhogy a raktárban nem talál ám. Ezen az ötven fonton kívül egy morzsa sincs már.

- Hogyan, és nem is tartalékol?

- Minek? Az ünnepek alatt úgyse dolgozom, januárra meg veszek másikat.

- S akkor nincs is abban a raktárban semmi?

- Pár bicikli, gereblye meg Mr. Oaks rotációs kapája.

Mrs. Banks nem adta fel. Odaintette a legközelebbi robotot és ráparancsolt, hogy nézzen körül asztalosipari nyersanyag iránt a környékbeli áruházakban és szerezzon neki valamit száz font értékben.

Mary ezalatt megkereste Mrs. Edna Sutcliffe-ot és lisztet kért tőle, ha van.

- Hogyne volna, Mary. Fehér búzalisztünk van vagy öt mázsa, rozsliszt is kettő vagy három.

- Akkor legyen szíves, egy-egy mázsát mindkettőből rakasson fel a kocsira. Cukra mennyi van?

- Az már nem sok, száztíz font maradt összesen.

- Akkor százat kérek belőle, tíz fontot tartson meg, ha valaki még sütni akarna valamit.

- Meglesz, Mary, és ráér a pénzzel, amikor kinyitom a boltot.

Mary bólintott és körülnézett, hogy leltárba vegye szétszóródott gyermekeit, mindenki megvan-e. Steve és John nem messze tőle párosban pingpongozott Laura és Cynthia Sutcliffe-fal, Bob kártyázott az egyik asztalnál. Csak a legkisebbet nem találta, akinek hófehér ünneplője messzire szokott világítani az emberek között. Majd előkerül, gondolta Mary. Az eszébe se jutott, hogy Fionát is keresse, erről hamar leszokik mindenki, aki a higanygőz kelta szerzet közelébe kerül.

A legkisebb, akit Mary nem talált, a városháza földszintjének egyik kis szobájában éppen ekkor kért elnézést Mr. Leylandtól, de sajnos ragaszkodnia kell az összeghez.

- Hm, hm - dörmögött az órásmester és átszámolta pénzét. - Mondd, fiam, megvennéd ezt a kis pirosat itten?

Simon Leyland, aki nem a fia volt, hanem az unokája, megnézte a kis pirosat, ami nem volt más, mint a Vadász utca. Latolgatott egy pillanatig.

- Háromszázat adok érte.

- Háromötven - mondta Naomi Robinson, aki mindig szűken mérte a szót.

- Négyszáz - mondta Simon.

- Négyötven.

- Jól van - mondta Simon -, legyen a tiéd.

A Vadász utca gazdát cserélt, Mr. Leyland pedig kifizette Nickynek a bérleti díjat, aki udvariasan megköszönte, dobott a kockával, és azonnal a Gesztenye fasoron találta magát, amiért kétszázat azonnal visszaadhatott Naominak. A lány rezzenéstelen arccal tette el és adta át Simonnak, miután dobott és rálépett az Orchidea parkra.

Délben elindult a kocsi, a szokásoktól eltérően nem a Fő tér közepéről, s nem is búcsúztatta

senki. Metszön fújt a szél, Caroline Pilbeam nem is szállt fel azonnal, csak amikor kiért a folyópartra, nehogy egy szellőkés a házakhoz csapja. A kis fehér busz hátszéllal száguldott egészen Londonig, negyedóra alatt megtette az utat. A gép már várt a terminálnál. Caroline elvámoltatta, leplombáltatta, aztán rádióval fölküldte a gépre és helyet foglalt a reptéri váróban.

Valamivel azután, hogy Violet jelezte az indulást Os Riosnak, megjött az üzenet Arkadyból: ők is elindították a saját kocsijukat. Az óceán fölött viharok vannak, ezért a gép kerülő úton megy és csak három körül ér Londonba.

Nagyjából ezzel egyidőben történt, hogy Naomi nagyobb vagyonnal nyerte meg a negyedik partit, mint az előző három végösszege együttvéve. A gratulációkat mosolytalan, hűvös arccal fogadta és felállt. - Köszönöm a játékot, azt hiszem, ideje ebédelni mennünk.

- Aztán folytatjuk? - kérdezte Simon. - Én is szeretnék nyerni.

Az első két játszmat ugyanis Mr. Leyland nyerte, a harmadikat Nicky.

Naomi nem felelt, csak megvonta a vállát. Ritka eset volt, hogy bekapcsolódott valami játékba. Nicky társaul szegődött, amíg kimentek a térre.

- Hahó! - kapta el őket Fiona már a kapuban. - Hát itt vagy - ragadta vállon a kis robotot -, már épp készültünk nemzetközi körözést kiadni ellened. Téged is hiányolnak a szüleid - szólt Naomihoz, aki bólintott és otthagya őket. - Ide hallgass, kiskoma, te is hallottad, hogy Finn idelátogat a délután?

- Nem...

- Félórája erről beszél mindenki, én meg nem értem, hogy lehet a dolog.

- Melyik Finn? - csúszott ki Nicky száján a vigyázatlan kérdés.

- Finn Mac Cumháil, természetesen. Maga nem hallotta, Mr. Leyland? Állítólag Finn is idejön délután.

Az órásmeister megveregette Fiona vállát és közölte vele, hogy korábban keljen föl, ha őt át akarja ejteni. Nicky ekkor ébredt rá, hogy Finn Mac Cumháil kétezer éve halott, ha ugyan élt valaha egyáltalán.

Az ebéd abban különbözött a reggelitől, hogy a kis standok kínálata mellett a város mindhárom éttermének választékát bevonták. Minitaxik hordták az ételeket, Petra irányította őket. Nicky is kapott feladatot: Violet órá osztotta az éttermekbe küldött másod- és harmadosztályú kisegítők felügyeletét, ami azt jelentette, hogy tizenkét robot minden mozdulatát ő távvezérelte egyszerre, hiszen ezek a nem szakácsfeladatra való szerkezetek maguktól egy szelet kenyeret se tudtak levágni. A kislány kiterjedt konyhai ismereteivel ez nem jelentett gondot.

- Tizenkettőt egyszerre? - nézett rá Mary csodálkozva.

- Persze, anya. Semmiség az egész.

- És bent a szép kis fejedben most egyszerre tizenkétféle képet látsz?

- Tizenhármát, anya: téged is látlak.

S nagy szeretettel nézett anyjára, mutatva, hogy látja őt.

Mary megsimogatta a szép kis fejet.

- Jól van, csöppem, de meg ne erőltess ám magad!

- Ugyan, anya. Százszor ennyit is vígan elvezetnék. Elvégre magasan fejlett, komoly nickykonstrukció vagyok.

Mary nevetett, aztán lánya mögé vándorolt a tekintete és csodálkozva fölhúzta a szemöldökét. A kislány megfordult. Peter Robinson állt mögötte és a fejét csóválta.

A gyerek csípőre tette a kezét.

- Én egy szót se szóltam - tárta szét Peter a magáét -, épp csak felfigyeltem ezekre a meglepő hangzású szavakra, hogy magasan fejlett meg komoly nickykonstrukció. Noha, mint tudjuk, a bájos ifjú hölgy csupán egy egyszerű, köznapi szérianicky. De szólni nem szóltam semmit, csak a fejemet csóváltam; már itt sem vagyok, nem zavarom a hölgyeket és az urakat.

- Hé! - állította meg a lány szava. - Talán bizony Mr. Egyedi azt hiszi, a szérianickyk fölött áll?

- Dehogy, eszemben sincs! - tiltakozott Peter. - *Tudom.*

Az emberek nevettek a közeli asztaloknál.

A gyerek közelebb lépett hozzá. - Hány ilyen konyhai kisegítő robotot tud uraságod elvezetni egyidejűleg?

Peter lebiggyesztette ajkát. - Tízezer körül biztosan, ha nincs jobb dolgom.

- Ha nincs jobb dolga! - utánozta a lány megvetően. - Tízezret én is elvezetek, köznapi szérianicky létemre. De *nekem* bizony - hangsúlyozta ki - nincs jobb dolgom. Nem is akarok. Mi lehet annál fontosabb, mint enni adni az Embernek?

- Például megmenteni az Ő életét. Ebben is jeleskedik Miss Sorozat?

- Még eddig keveset volt rá alkalmam, de elhiheted, megteszem a magamét.

- Helyes - mondta Peter leereszkedően. - Erre feltétlenül szükség is van, hisz egy szérianickyt kizárólag tettei különböztetnek meg sorozatbeli társaitól.

- Azt te csak hiszed, Egyedi uram - nyelvelt a gyerek. - Ugyanazon a futószalagon készültünk mind a ketten, kár oly magasan hordani műanyag orrodát.

Peter könnyed mozdulattal a kislány orrocskájára tette mutatóujját. - A tied is ugyanolyan műanyagból van, csak a színe más. De az enyémet külön tervezték, és a tervrajzra az én gyártási számom volt írva, nem holmi sorozatjel.

- Hát az én orrom tervrajzára sorozatjel volt írva - felelte a lányka -, és mondhatom, roppantul örülök neki. Attól robot a robot, hogy tömegtermeléssel készül, milliószámba, hogy minél többet segíthessen az Embernek.

Azzal fölemelte jobbját és Peter orrára tette az ujját ő is.

- Szamár vagy - mondta a fiú ugyanazt, amit Nicky naponta hall. - Te egymagad semmivel se használsz többet, mint akármelyik egyedi, sőt mivel gyengébbek a képességeid...

A kislány megvetően felhorkant; ezt a hangot Fionától tanulta. - Az én képességeim még igen sok meglepetést tartogatnak robexcellenciád számára. S most ereszd el az orromat.

- Előbb te az enyémet - felelte Peter.

Egyikük se fogta pedig a másik orrát, csak rajta volt az ujjuk hegye.

- Elég legyen ebből - mondta Mary nevetve -, eresszétek el egyszerre. Aztán hátra arc és mindkettő menjen a másik irányba!

A gyerekek szót fogadtak, de csak odáig, hogy hátat fordítottak egymásnak. Nicky a következő pillanatban megpördült, Peter háta mögé lépett és mint aki orvul cselekszik, többször megforgatott a hátában egy óriási képzelte felhúzókulcsot. Peter halk kerregő hangokat hallatott. Aztán a fehér ruhás lányka odalépett a magas fekete fiú elé, fölágaskodott és megnyomta az orrát. A fiú merev léptekkel megindult, magasra emelgetve kezeit, akár egy régimódi játékkatona.

Nicolette kiperdült az asztalok közé és kecsesen pukedlizett a közönségnek.

Mary és George együtt tapsolt velük.

Negyed négykor Violet megkapta Caroline üzenetét: átvette az arkadyi kocsirányítást, most folyik a vámvizsgálat, rövidesen indul haza. A lány ezt is, mint minden fontosat, jelentette a polgármesternek, aki megkérdezte, nem lehetne-e a kocsit valamiképpen behozni a térre.

- A mi kocsinkat nem hoztuk be - jegyezte meg Violet.

- Igaz, de tudtuk, hogy abba mit rakunk. Ebben nem tudjuk, mi lesz, hát talán jobb szeretnék látni az ajándékaikat. Eddig is mindig a tér közepén csomagoltunk ki.

- Utánanézek, uram.

Violet átvizsgálta a maga építette falakat, s úgy találta, legjobb lesz a diófasori bejáratot kiszélesíteni, hogy a kocsi beférjen. Ezen a részen nem voltak sütődék, amiknek árujában az esetleg bejövő hideg kárt tett volna, elég volt az asztalok egy részét távolabb helyezni és egy nagy ponyvát tenni a kapura, amit a kocsi majd félretol.

Háromnegyed négy után öt perccel Caroline Pilbeam befordult a jégbe fagyott Diófasoron, ahol az élet összes nyomát a szigetelőburok alatt alvó fák jelentették, s lassan nekihajtott a tér bejáratú ponnyájának. A harmadosztályúak széthúzták előtte, óvatosan, hogy minél kevesebb meleg vesszen kárba. A kíváncsi szemek keresztútjében egy narancssárga mikrobusz orra tűnt fel, amely begördült a tér közepére, s mire ott megállt, egészen belepte a zúzmara. A tér meleg, nedves levegője jégvirágokkal rajzolta tele az ablakokat, mert Caroline nem kapcsolta be a jégmentesítőt. Hemzsegték a téren a robotok, rádióval könnyűszerrel elirányították őt az emberek félrehúzódo gyűrűjében.

Amikor a kis jármű megállt a tér közepén - inkább fehér volt már lassan, nem narancssárga -, elsőként egy magas, jól öltözött férfi szállt ki belőle, a christiesiek nagy meglepetésére.

- Eddie, mi a szösz! - harsant fel Fiona, és az emberek közt átszáguldva a férfi nyakába ugrott, aki szeretettel ölelte át.

- Nollaig shona duit, Fiona.

Eddie egy órával korábban ért haza hosszas üzleti megbeszéléseiről, amelyek még az ünnepek alatt is tartottak; s ahelyett, hogy taxi után szaladgált volna, inkább megvárta a kocsit és csatlakozott Caroline-hoz.

- Gazdám merre van? - kérdezte, mikor a Vörösróka kiujjongta magát.

- Ej, ráérsz azzal. Mesélj inkább, merre jártál, miket csináltál.

- Azzal még inkább ráérek, Fiona. Az idén már nem utazom el megint. Nézd meg inkább, mit hoztunk a kocsin, és majd megkereslek, ha gazdámval beszéltem.

Közben Caroline is előkerült, s miután egy melegvizes ronggyal felszerelkezett robot letörölte a deret a hátsó ajtóról, fölnyitotta a vámrázat és beütötte a kódszámot. A christiesiek érdeklődve pislogtak a feltároló ajtó mögé, de ott csak dobozokat láttak.

- Miss Saint-Jean, Arkady polgármestere küldte az első dobozt - olvasta Fiona egy papírlapról, ami az ajtó mögül került elő. - Egy kiló Arkadyban termett melegházi bors van benne, különleges fajta, érdeklődve várják véleményünket.

Egy robot fölmutatta a légmentesen zárt fémskatulyát, aztán az egyik asztalra tette.

- Miért különleges? - kérdezte Miss Baker.

- Az nincs ideírva. Gondolom, azért, mert eredeti Arkady-beli bors. A zöld dobozban dzsemek vannak, többféle is. Olvasom: „Tudjuk, hogy christiesi barátaink nagyszerű dzsemet készítenek, de hátha a mi készítményeink is elnyerik tetszésüket. Mrs. Stewart és Mrs. McElhone öröme megosztják receptjeiket.” Az melyik doboz? Hadd lám csak, kék fémdoboz, kék fémdoboz, itt is van. „A lapos kék fémdobozban Mr. Shire néhány tervrajza van, egy részüket már megvalósítottuk és jól megfeleltek.” Az nincs ideírva, miknek a tervei.

- Mr. Shire építész - mondta Martin Jackson.

- Arkadyba valósi?

- Igen. Egyébként David Stacey-től is tanult.

- Úgy. Mutasd azt a dobozt, fiam, ne várd, hogy a levegőbe emelkedek és onnan nézem meg. B. F.? „A B. F. feliratú doboz Bob Fishertől származik, aki nem engedte meg, hogy munkásságát méltassuk. Ezért itt nem számolhatunk be arról, hogy igen ügyes kezű és keresett művész.” Aranyos. Mi van a dobozban?

A robot kinyitotta a dobozt, amiben papír közé csomagolva apró, színes dísz tárgyak tűntek elő. Az emberek felváltva nézték a dobozt és a városháza homlokzatát, ahol a távolabb állók számára kivetítették az eseményeket.

- Helyes - mondta Fiona -, mi van még? Ejha, de nagy - vizslatta a hosszú ládát, amely végigfeküdt a kocsipadlóján, s a robotok most óvatosan húzták ki. - „A két méter hosszú vajszerű láda” - kezdte olvasni, aztán megint a ládára nézett. - Szerintem ez drapp, nem vajszerű.

- Nincs más láda ebben a méretben, olvasd tovább - mondta Martin.

- Ám legyen. „A két méter hosszú vajszerű láda R. Jenny Morrisont tartalmazza... mi a lila fene?!... akinek gazdája, Mr. Dean Morrison nemrég hunyt el és robotját városunkra hagyta. Mivel azonban nekünk több robotunk van, mint önöknek, úgy gondoltuk, nagyobb hasznát veszik.” Ezermilliom kartács és ágyúgolyó! Egy lány van a ládában?! Nyissátok ki azonnal, meg is fulladhatott azóta!

Az emberek nevettek Fiona riadalmán, a harmadosztályúak azonban csak a felszólító módot érzékelték. Gyorsan kinyitották a biztonsági zárat, aztán levették a láda tetejét.

A szivaccsal kibélelt ládában gondosan leszójazva feküdt egy húsz év körüli, barna hajú lány. Sötétkék kezeslábast viselt, csukva volt a szeme és nem lélegzett.

Mielőtt Fiona gyászolni kezdte volna, Martin a vállára tette a kezét.

- Gazda nélkül egyetlen robot se működik. Tegyétek félre, majd határozzunk a sorsáról.

Sokan megsemmisítették ezen a délutánon a lányt, akit a városháza karácsonyfája alá fektettek ládájával együtt, ott várta, hogy felélesszék. Az apók még emlékeztek esetre, amikor így érkezett robot Christiesbe, ládába csomagolva, de sose ajándékként a város számára.

- Őszintén szólva - nézte Mary a lányt -, először azt hittem, Nicky is így fog megérkezni.

- Dobozban? - kérdezte Mike.

Mary bólintott.

- Én is azt hittem - dűnnyögte George. - Dobozban, használati utasítással, amiből ki kell nézni, hogyan kell bekapcsolni.

Valahonnan egy kis mozgó dolog simult a tenyere alá. - Már nagyon régóta nem dobozban szállítanak ki minket, apa. Saját lábon egyszerűbb és olcsóbb is.

- Helyes - mondta George, és megsimogatta anélkül, hogy lenézett volna. - Ez viszont dobozban érkezett, s most el kell döntenünk, mit tegyünk vele.

- Talán Mr. White megpályázhatná - jött lentről a hangocska -, neki jól jönne egy robot az üzletébe, de nem engedheti meg magának.

- Beszéltél erről vele?

- Nem...

- Hát keresd meg és mondd el neki.

- Máris, apa.

Két perccel később az emeleti aulában beszélgető Mr. White mellett bukkant fel az apró fehér alak. Türelmesen várta, hogy a felnőttek befejezzék a beszélgetést.

- Hát nem tudom, Kevin, ez nekem elég fantasztikusan hangzik - mondta éppen Mr. Leyland.

- Az is - bólintott Kevin Sutcliffe, akinek feleségét épp három hónapja Nicky segítette be a mentőautóba; ennek eredménye most buzgón nyeli valahol az anyatejet. - Fantasztikus terv, de szükség van rá. Nem lehetünk már meg sokáig a jelenlegi időjárási körülmények között.

- S gondolja, hogy megvalósítható? - kérdezte Mr. White.

Mr. Sutcliffe Nicky feje felé nyúlt, a kislány egy pillanatig azt hitte, az ő fülét akarja meghúzni. De a férfi egy aprósüteményt vett le a háta mögötti tálcáról. - Igen, úgy gondolom. Minden terv megvalósítható, ha elegendő idő és szellemi kapacitás van hozzá.

- Hát fura lenne szabályozott időjárású világban élni, annyi szent - mondta Mr. Leyland.

Mr. White bólintott.

- De jobb lenne, mint a mostani, nem igaz? - nézett rájuk Mr. Sutcliffe. - Most már nyolcvan fok az éves hőingás Anglia számos részén. S ha száz lesz?

- Száz-e? - hűledezett Mr. White.

- Nem lenne olyan nagy csoda. Télen mínusz ötven, nyáron plusz ötven. Egyik se lenne világcsúcs, de a százfokos hőingás se. Szibéria néhány vidékén már bekövetkezett, és pokollá teszi az életet, óriási anyagi kárt is okoz.

- Hát az biztos - mondta Mr. White, s megállapodott a tekintete Nickyn. - Hisz Lane-ék háza is épp csak a múlt héten majdnem szétesett a hőtágulás miatt. - A kislány bólintott, helyeslésképpen is és hogy üdvözlje az urakat, akik most vették észre őt. - Ha nincs ez a kis tündér, Mr. Lane talán ott vész a kizuhanó ablak alatt. Rágondolni is rossz.

Nicky fölneézett az idős boltosra, arcán egyszerre látszott a dicséret hatása és az elszörnyedés.

- Hát te mi járatban vagy? - pillantott le rá az órásmester.

- Nem szeretnék zavarni, uraim.

- Nem zavarasz. - Mr. Leyland átnyúlt a gyerek feje fölött és ő is elvett egy aprósüteményt. - Az időjárás-szabályozásról beszéltünk, de az ma délután már úgyse fog megvalósulni. - Ezzel bólintott Mr. Sutcliffe-nak, és továbbsétált.

White úr helyet foglalt az egyik ablaknál. A kis robot megállt előtte és kipillantott a térre.

- Láttá már az Arkadyból érkezett robotot, uram?

- Még nem voltam odalent azóta.

- Hasznos, értékes berendezés. Arra gondoltam, talán Mr. White megpályázhatná.

- Én-e? - nézett rá a férfi.

- Igen, uram.

- Ez neked jutott eszedbe? - mosolyodott el a boltos.

A kislány kihúzta magát. - Nekem, uram.

White úr elgondolkodott. Megint kinézett az ablakon, aztán végigfuttatta tekintetét a csepp kislányon, aki egész nap gondosan ügyelt rá, hogy fehér ünneplője makulátlan legyen.

- Well, nem kétséges, hogy használni tudnék egy okos robotot az üzletben. De bizonyára más is igényt tart majd rá. Milyen nap is van ma?

- Hétfő, uram.

- Igen. És vasárnap elseje. Hát van még egy hetem, hogy kitaláljak valamit. Köszönöm az ötletet, csillagom. Meg fogom fontolni.

Néhány szobányival odébb, a gazdasági bizottság rögtönzött ülésén ugyancsak R. Jenny Morrison volt a téma. Martin mindenekelőtt behívatta Violetet.

- Jó napot, uraim - lépett be a lány frissen, ruganyosan, nyúlánk alakján az elmaradhatatlan sötétkék kabáttal, amit még itt az épületben sem vetett le. Kínálás nélkül foglalt helyet az egyik széken, ami nem volt szokása az ülésekre behívott robotoknak, de Violet és Eddie kivétel volt.

- Megvizsgáltad a robotot? - kérdezte a gazdasági igazgató.

- Igen, Martin. Részletes vizsgálatot végeztem, amely a következőkben összegezhető. R. Jenny Morrison AACLV3948BBP67972 az Amerikai Robot gyártmánya, a Cleo sorozat V3-as szekciójából való, intelligenciaszintje AS, készítési éve 2126. Mr. Morrison az első gazdája volt. A robot hibátlan műszaki állapotban van, jelenlegi piaci értéke Kanadában tizennégyezer dollár, itteni pénzben negyvenkétezer-ötszáz euró.

- Köszönöm. - Martin a három bizottsági tagra nézett. - Hogy ne vesztegessük sokáig az időnket, azt javasolnám, másodika legyen a pályázatok beadásának határideje.

A lány felemelte az ujját.

- Van még valami, Violet?

- Van, Martin. Ez a típus egyike azoknak, amelyek a robot leállításakor megszüntetik az agy áramellátását. Egy hétig külső áramforrásról működtették, de ezt nem küldhették el vele. Holnap reggel hat óráig ismét áram alá kell helyoznünk a robot agyát.

- Mert ha nem? - kérdezte Mr. Robert Sutcliffe.

- Ha nem, akkor elvesznek a benne tárolt információk.

- Mi szükségünk a robot előző tizennégy évéről őrzött emlékekre? - vont vállat Mr. Sutcliffe.
  - Talán semmi, uram, de elvesz a robot alapszintű ismeretköre is, ami nélkül működésképtelen. Az újbóli adatfeltöltés pedig ezer fontba kerülne.
  - Akkor fogj egy áramforrást és kapcsold rá - mondta Mr. Sutcliffe, kissé bosszúsan, amiért ilyen egyszerű dolgot magyarázni kell.
  - Ezt tenném, uram, ha a szükséges áramforrás nem kerülne napi nyolc fontba.
- Az idős mérnök összeráncolta a homlokát. - Képtelenség. Halomszámra vannak akkumulátorok itt a pincében, megfogsz egyet és rácsatlakoztatod.
- Elnézést, uram, de ellent kell mondanom önnek - billentette meg Violet barna hajkoszorúját, amelyet most is szorosra fonva viselt. - Egy gazda nélkül maradt robotagy áramellátása bonyolult feladat, speciális számítógépet igényel...
  - Jó - szakította félbe a férfit. - Akkor keríts egyet, és kifizetjük az ötvenhat fontot. Ki fogjuk bírni.
  - Van ennél olcsóbb megoldás is, Mr. Sutcliffe.
  - Akkor alkalmazd azt!
  - Megtenném, de egy emberre is szükség van hozzá. A megoldás az, hogy felélesztjük a robotot. Ennek ára egy összegben húsz font a Brirobnál, mivel nem az ő gyártmányuk. Amikor a pályázat lezárul, a nyertes nevére való átírás újabb húsz font, ami még mindig kevesebb az áramforrás bérleti díjánál - ezenfelül a robot közben egy hétig dolgozhat ahelyett, hogy fekszik a ládájában. Jutna neki munka bőségesen, uraim.
  - Jó - mondta a mérnök. - Nekem ez az utolsó megfelel. Javasolom. Elnézést kérek a türelmetlenségemért.
- Violet az igazgatóra fordította tekintetét.
- Szóljon, aki akar - mondta Martin.
- Senki sem akart.
- Akkor ki támogatja Mr. Sutcliffe javaslatát?
- Mind a négyen támogatták.
- Rendben. Violet, intézkedj a robot felélesztése érdekében.
  - Igen, Martin. Szükség lesz azonban egy gazdára is.
  - Legyen Mr. Jackson - mondta Mr. Small.
  - Vagy Mr. O'Connell - mondta Mr. Sutcliffe.
  - Ez gazdasági ügy - vélte Mr. Appleyard. - Különböző is lényegtelen, ki a robot névleges gazdája egy hétre.
- Mr. Sutcliffe bólintott. - Jó, legyen Mr. Jackson, ha évégett nem kell elhagynia a várost ma délután. Kártyapartink lesz, meg amúgy is itt a helye az ünnepen.
- Nem szükséges - rázta fejét kurtán a lány, s fölkel. - Idehozatom a felszerelést.

- Fiona - szaladt oda Nicky barátnőjéhez a városháza előcsarnokában -, hívás érkezett a kártyádra.

- Igen? Bhuel, valahol biztos van itt egy telefon, amire rákapcsolhatom.

- Nem lehet. - A gyerek inkább nem említette, hogy ő maga is egy járkáló telefon. - Nincs meg a jele, valamilyen speciális kódolórendszeren érkezett. Olyan, mint ami tegnapelőtt érkezett, a kártya folyamatosan csipog és nem jelez semmi láthatót.

- Honnan tudsz te ilyeneket?

- A kártyát az asztalon hagytad és látom a biztonsági kamerán át.

Fiona körülnézett. - S hol a monitorja?

- Itt a fejemben - felelte Nicky vidáman, s várta, hogy Fiona ráfelelje, amit szokott: furcsa feje van.

Fiona nem okozott csalódást. - Bhuel, furcsa fejed van. No jól van. Hé, fiam - intett oda egy harmadosztályút, ezekkel ugyanúgy bánt, mint mindenki, demokratikus elvei csak az első osztályúakra terjedtek ki. - Menj el a Hegy utca tizennyolcba és hozd el a... Árbocok és orrvitorlák! Ide hallgass, kiskoma, hogy lehet egy ilyen sétáló bugylibicskának megmondani, miről ismeri fel azt a kártyát?

A fémalak távozott. Nicky megnyugtatta az izgékony fruskát. - Megmondtam neki. Nyugodt lehetsz, el fogja hozni.

Valójában a harmadosztályút egyszerűen csak visszaküldte rendes munkájához; ennek a lassú járású szerkezetnek félórába is beletelne az út. Keresett egy robotot a Hegy utca közelében, azt beküldte a házba - Fiona persze tökéletesen megfeledezett arról, hogy Nicky távirányítása nélkül aligha juthat be olyan, akinek nincs kulcsa a házhoz -, közben odairányított egy Minitaxit is és azzal elhozatta a kártyát. Öt perc múlva Fiona kezébe adhatta. A csipogás addigra rég abbamaradt.

- Go raimh maith agat - köszönte Fiona és körülnézett.

- Hogy kell azt mondani, hogy nincs mit?

- *Tá fáilte romhat!*

- Tá fáilte romhat, Fiona.

- Jól van, akkor azt mondja még meg valaki, hol van itt egy zug, ahol nem jár emberfia, se tündér, varázsló vagy egyáltalán senki sem.

Ezt Nicky se tudta, de rövidesen találtak egy kis irodát. Fiona, mint aki otthon van, bevonult és bezárkózott.

Bekapcsolta a kártyát, ami közölte, hogy Bob Smith kereste őt, de üzenetet nem hagyott. Visszahívás helyett törölte a feljegyzést, aztán bemondott egy hosszú számot. A jelentkező automatának megadott egy újabb számot, majd jelszót is. A kártya közölte, hogy várjon.

Várt.

- Fiona, de jó, hogy megtaláltál! - szólalt meg hirtelen a kártya; képet, ahogy a két nappal korábbi beszélgetésnél, most sem mutatott. - Már kezdtem attól tartani, hogy elutaztál egy másik kontinensre, a kártyát pedig otthagytad.

- Máskor negyedév alatt nem hívsz ennyiszer - mondta a Vörösróka homlokát ráncolva. - Mi történt, ami ilyen fontos és nincs köze úrlényekhez?

- Éppenséggel köze van úrlényekhez: szakállas ismerősünk, aki fölér eggyel, megbetegedett. Influenza.

- Melyik ismerősünk?

- Akiről valamikor azt beszéltük, hogy ha dinnyét tartana a feje elé, senki se venné észre a változást - kuncogott a kártya.

- Á, igen. Jobbulást neki, mindazonáltal.

- Ez viszont azt jelenti, hogy elmarad a holnapi traccspartink a tudod, kikkel a tudod, hol.

Valami okból mindenféle név száműzetni látszott a beszélgetésből, kivéve Fionaét.

- Nem tudom, de mindegy. Ha elmarad, hát elmarad. Ez volt olyan fontos?

- Fiona, te ló! Akkor idejöhetsz holnap délután.

- Holnapután is odamehetek, *mar sin é?*

- De, csakhogy két nap alatt négyszer több dolog jöhet közbe, mint egy nap alatt, ilyen ünnepi forgatagban.

A lány horkantott egyet. - Ebben van valami. S mikor óhajtanád látni misztikus ókelta ködbe burkolt személyemet?

- Kettőkor jó neked?

- *Tá sé go maith! Cén áit?*³⁵

- Hogy hol?... Well, talán azon a helyen, ahol kék-fehér kockás szőnyeg van a nappaliban, ha neked is megfelel.

- Nekem teljesen, ha a szájamat nem kell mindig üresen összecuknom.

- Délután kettőkor? Jó, majd süttetek neked valamit, és szerzek indiai teát.

- Csakis!

Ezzel Fiona köszönés nélkül véget vetett a különös beszélgetésnek, és koppant az ajtón.

- Hé! - förmedt a mit sem vétett ajtóra, aztán rájött, hogy ő maga zárta be. - Bhuel...

A folyosóra lépve az ajtó előtt strázsáló Nickyvel találta magát szembe. A kislány kérdő arckifejezésére bólintott, amire Nicky válaszul szintén bólintott, és kézenfogva kísérták a térre.

Nicolette-nek a maga részéről eszébe sem jutott megkérdezni, miféle telefonhívás az, amit nem lehet rákapcsolni másik telefonra, gyorsfutárt kell küldeni a kártyáért, aztán bezárkózva válaszolni rá. Ez volt Fiona kívánsága, ő pedig teljesítette, amint az egy háztartási robottól elvárható.

---

³⁵ Jó! Hol?

- Hahó, Kisnicky - érzett a gyerek két kezét vállain.

Nem fordult meg, nézte tovább a gyerekeket, akik az Arkadyból érkezett háromdimenziós sakkot próbálták megtanulni.

- Hahó, Stan - felelte csöndesen.

- Mindjárt hat óra... azt hiszem, lassan ideje útra kelnünk.

- Haza?

- Úgy ám. Aggie rokonait is meg kell még látogatnunk, és egy csomó tennivaló van otthon. Frednek még több, neki most újra beindul az üzlete.

- Igazán pihenhetne pedig, vakáció van.

- Neki nincs, még karácsonykor se nagyon.

A kislány föl- és hátranézett langaléta nagybátyjára. - Akkor megyek csomagolni. - S ment volna, de Stan fölkapta, a karjára ültette, mint egy kisgyereket, s elindult hosszú lábaival. Nicky gyorsan lesimította szoknyáját. - Nem vagyok nehéz?

- Csacsi. Akkora se vagy, mintha fele ekkora lennél, mitől volnál nehéz?

Nicolette hosszas számításokba merült, hogy rájöjjön, ez miképp lehetséges.

- Üdv - toppant Stan a Lane-ek egy kisebb csoportja mellé, éppen úgy hangsúlyozva a szót, ahogy Fiona szokta. - Nézzétek, kit hoztam. - Nicky önfeledten integetett. - Ő már csomagolni akar.

- De hisz te mondtad... - az integető kéz megállt a levegőben.

- Úgy is van. Lassan ideje indulnunk.

Aggie az órára nézett. - Valóban. Ideje volna, de hát nem mehetünk. Itt maradunk mindörökre. S mókásan tragikus képet vágott.

- Miért? - lehelte a kislány.

- Well, hárman indultunk el, hárman kellene visszatérnünk, így kívánja az energiatakarékosság. De vagyunk ennyien? Nem vagyunk.

- Beugranék - jelentkezett Mike -, de akkor ki eszi meg Nicky sült csirkéjét?

- Én - mondta George olyan hangon, mint aki senki másnak nem akar adni belőle.

- Nem jó, túl nagy vagy - nézett Aggie a fiúra -, nem vihetünk haza ilyen nagyot.

Nicky föltartotta a kezét.

- Te pedig túl nőnemű - hárította el Aggie.

- Nem jelentkezni akartam. Arra gondoltam, esetleg kereshetek egy megfelelőt a számotokra.

- Nofene, hogyan?

- Hát mindenekelőtt úgy, hogy talajt érzek a lábam alatt.

Stan párjára nézett, mintegy beleegyezést kérve, aztán letette a kislányt a földre. A gyerek biccentett feléjük, s futásnak eredt, hogy megkeresse unokatestvérét.

A Lane-ek meglehetősen hiányosan tértek haza ezen az estén. Mike a következő éjszakát is Gardneréknél készült tölteni, akárcsak az előző kettőt, „úgyis elfoglaltatok az ágyamat”. John még maradt egy kicsit, mert be kellett fejeznie egy játékot, amiről Maryék nemigen tudták megállapítani, hogy micsoda; színes golyókat rakosgattak egymásra gúlaformán. Fred is maradt, ki kellett cserélnie néhány receptet Ryan apóval és Mrs. Sutcliffe-fal - a dzsemjeiről híres Clara asszonnyal -, bár eközben a világpolitikai helyzet és a tízes évek építészete is szóba került. Sid nem maradt, ő ott se volt: még reggel elhagyta a várost, ezt a napot a manchesteri, londoni és birminghami barátok végiglátogatásával töltötte. A család maradék része éppen megtöltött négy kétszemélyes taxit.

Mialatt ők otthon nekiláttak a csomagolásnak - Nickynek mintha tíz keze nőtt volna hirtelen, mindenütt ott volt és segített -, a diófasori kapun át a térre gördült egy bicikli, rajta két overallos gyerek. Nem kérdeztek senkitől semmit, maguktól is megtalálták az asztalt, amelyen R. Jenny Morrison feküdt a lábában, s munkához láttak.

- Martin - lépett oda Violet a kártyázókhoz -, ha lehetne, elrabolnálak egy percre. Elnézést, uraim. Megérkeztek a szervizesek, szükség lenne rád a robot felélesztéséhez.

- Ej hát - mondta Mr. Robert Sutcliffe -, kapjátok föl és hozzátok ide.

Martin Jackson mondani akart valamit, de Violet engedelmesen bólintott. - Igen, uram.

A tér másik végében a szervizesek abbahagyták munkájukat. A testesebbik vállára kapta a nála másfélszer hosszabb lábát és az emberek között manőverezve átvitte a téren. Violet odahúzott két széket, azokra fektették úgy, hogy fektéből jól lássa Martin arcát. A vékonyabb szervizes egy nagyobbacska kéziszámitógépet hozott. Rácsatlakoztatta R. Jenny Morrison orrára és tanulmányozni kezdte a képernyőt.

- Jó estét, uraim - pillantott fel közben. - R. Sheila Davis. Boldog karácsonyt.

- Micsoda? - kapta föl a fejét egy úr az asztalnál. - Mit mondtál?

- Boldog karácsonyt kívántam, uram - ijedt meg a gyerek.

- De a neved?...

- R. Sheila Davis, uram...

- Nem valószínű, hogy az ön lánya volna, uram - szólt közbe mosolyogva Violet. - Nem is olyan csinos.

Mr. Davis helyeslően bólintott és visszatemetkezett a kártyába. A robot folytatta munkáját. Violet egy ujjal sem segített neki, a kártyázók mögött állt és a lapjárafigyelte.

- Uram? - szólította meg Martin Jacksont a szervizes. - Mi lesz a robot új neve?

- Mindegy. Hagyd meg a régit.

- Igen, uram.

Egy perc múlva a Kanadából érkezett lány felkönyökölt a lábában és Martinra nézett.

- Kérem, uram, nézzen a robotra egy percig - szólalt meg a szervizes.

A lány tanulmányozni kezdte Martin arcát. Valahonnan a fejéből megszólalt egy hang:

- R. Jenny Jackson AACL V3948BBP67972. Martin Jackson, Christies upon Severn, Anglia. A Gazda képének bevésése kész. Önteszt vége. Minden rendben.

Aztán felült és kihúzta orrából a kábelt.

- Jó estét, gazda. Boldog karácsonyt.

- Szia - felelte Martin, és ütötte Mr. Davis kör bubiját.

- Köszönöm, uram - mondta Sheila. - Viszontlátásra, uraim.

A szervizesek távoztak. Jenny kilépett ládjából és körülnézett.

- Újabb parancsig itt maradsz a téren és a városházán - mondta Martin a lapját rendezgetve. - Segítesz, ahol kell. Violet és Eddie parancsol neked.

- Igen, gazda - felelte Jenny. Ismét körülnézett, most már nem a hellyel való ismerkedés, hanem feladat keresése céljából, aztán ellenőrizte, hogy öltözéke rendben van-e. Vállára vette a ládát, amiben átrepülte az óceánt, s levitte a városháza pincéjébe. Majd elindult a téren, hogy ahol kell, szolgálja az embereket.

- Nofene - kapta föl a fejét Nicky pontosan úgy, ahogy apja szokta.

- Igen, tejüzemet. Végül is jó gondolat, nem lenne rossz helybeli gyártmányú sajtot enni a reggelihez. Úgy néz ki, januárban megkezdik az előkészítését.

- De ez a ti ötletetek.

- A mienk? - nézett rá az apa.

- Igen. Anyáé, egész pontosan.

- Az én ötletem? - lépett be Mary az előszobából.

A gyerek szinte kézzel-lábbal mutogatva hadarta: - Nememlékszelanya? Éppenkéthónapja írtatokasalopinaplóba akörnyékjövőjéről, ottszerepeltatejüzem ahodnetierdömmellételepítve!

Mary nevetett a gyerek buzgalmán és megsimogatta a fejét. - Igen, már rémlik valami. De ne ess kétségbe, az ötlet nem volt jogvédett, mi pedig annyi mindent írkalunk össze, hogy néha magunk se tudjuk már felidézni.

- Nem esem kétségbe - mondta Nicky most már lassabban. - De akkor írhatnátok más hasznos dolgokról is, ha ilyen teremő ereje van szavaitoknak.

- Gondolod, hogy a mi szavunkra épül a tejüzem?

A kislány a szemébe nézett és mélységes meggyőződéssel mondta:

- Holtbiztos.

- No és miről írunk? - érdeklődött Mary.

- Azt nem tudom. Új, Nagy, Jövőbe Látó Gondolatokat nem az én dolgom teremteni. Azt mindig az Ember csinálja. Mi robotok végrehajtjuk.

S lelkesen nézett apjára, mint aki nyomban végre akar hajtani egy Jövőbe Látó Gondolatot.

- Úgy - mondta George roppant komolyan, s Marybe karolt. - Akkor teremtsünk egy Új Gondolatot a kis robot számára, hogy legyen mit végrehajtania, mit gondolsz?

- Teremtsünk - bólintott Mary.

- Az én Gondolatomhoz mindenekelőtt meg kell teríteni az asztalt...

- Ugye velünk vacsoráztok? - száguldott el a kislány Aggie mellett, s máris bent volt a konyhában.

Karácsony ünnepe erős széllel búcsúzott, éjjel tovább süllyedt a hőmérő higanyszála; már nem sok hiányzott az előrejelzett negyven fokhoz. Délelőttre még visszaemelkedett egy-két fokot, de a különbséget észre se vette senki. Nem is jártak már az utcákon. Mindenki bezárkózott a házába, s bárhová ment, taxit hívott magának.

A Fő téren meghagyták a fedett, fűtött létesítményt, nemcsak praktikus okokból, de hát Christies alapítványi város, itt karácsony és szilveszter között is munkaszünet van. Az üzletek persze kinyitottak, Eddie már az éjjel fölrakatta bejárataikra azt a szerkezetet, amivel a taxik ajtaját közvetlenül illeszteni lehetett hozzá; ez meggyorsította a kocsival érkezők közlekedését és megvédte a benti meleget. Minden üzletre és közintézményre került ilyen, kivéve az üvegfüvóműhelyt. Mr. Marcus reggel családotul elutazott, az újévet Ausztráliában, meleg nyári nap alatt köszöntik majd.

Fiona rögtön ebéd után hívott magának egy taxit és útra kelt, azt mondta, körülnéz kicsit Londonban így ünnep derekán. Így is tett, de a városból semmit se nézett meg. Negyed kettőkor szállt le a Pratchett wembleyi áruházának tetőbejáróján, aztán félóra hosszat vadászott a hat emelet teljes terjedelmében.

Ha Fiona csinált valamit, azt alaposan csinálta, s ha keresett valamit, annak akár a föld alól is elő kellett kerülnie. Félórás hajszát indított az áruházban valamilyen tárgy iránt, amiről egyetlen eladónak se mondott többet egy vállrándításnál, de mindent megnézett, minden polcot végigvizslatott és közben még közlekedett is. Egyszer valaki azt mondta, egy modern nagyáruház egész áru kínálatának átnézésére egy év sem elég. Fiona csak félórát szánt rá, de ezt a félórát még hetek múlva is remegő lábakkal emlegették a Pratchett eladói.

Egy óra negyvenhétkor lekapott valamit egy polcra, zsebébe süllyesztette, a kártyáját szinte röptében bedobta az automatába, visszarántotta és elviharzott. Ki a földszinti előcsarnokba, ahol mindig volt taxi. Beugrott egybe és már el is tűnt az utca fölött.

Néhány perccel később az egyik modern villanegyed fölött gyulladt ki a taxi leszállást jelző piros fénye. Egy ház hátsó kertjében a taxi földet ért, aztán begördült a széles ajtón, amit egy robot tárt ki előtte. A jármű néhány percig várt volna a helyiségben, amíg annak levegője kellőképpen fölmelegszik, de Fiona máris fölrántotta az ajtót.

- Hahó! - ugrott ki a kövezetre. Felhöként gomolygott elő a taxi belsejének nedves levegője, hirtelen megfagyva a metsző hidegben, de a hőmérséklet Fionát nem érdekelte, a ködgomoly pedig nagyon is kedvére volt. - Bhuel, lám, itt vagyok. A teát föltették?

- Igen, Fiona - mondta a robot. Tizenéves lány volt, másodosztályú. - A gazda már várja.

- Helyes. Vezess, heroldom!

A megszólítást a robot nem értette, de megindult az egyik ajtó irányába. Aztán futásnak eredt, hogy lépést tartson Fionával, aki föltépte az ajtót és végigrobogott a mögötte levő kis folyosón. Belökte a végén levő ajtót és a nappaliba lépett.

Kisasztal körül fotelek, a sarokban dívány, körben könyvespolcok. A bordó sötétítőfüggönyök mind behúzva, csillár a mennyezeten. Az asztalon kis tálca, rajta teáskanna, csészék, sütemény, sajt.

- Merre vagy?! - harsant föl Fiona.

Valaki moccant a szoba túlsó sarkában. Letette a kezében tartott könyvet, megfordult és Fionára mosolygott. Magas, vékony barna lány volt.

Victoria Jane Elizabeth Windsor walesi hercegnő, a trónörökös.

- Jó ez a tea - állapította meg Fiona, és töltött még magának. - A süti is határozottan jobb, mint a múltkori.

- Pontosan ugyanabból való, Fiona.

- Akkor is.

- Hogy van ez gaelül?

- *Tá an ciste han-maith.*³⁶

- Persze, igaz - bólintott Victoria. - Többet kellene gyakorolnom. *Is maith an t-anlann an t-ocras.*³⁷

- Fiona nem éhes, most ebédelt. A süti éhség nélkül finom.

- Mit ettél?

- *Ná habair é.*³⁸ A világ legtokéletesebb húslevesét görög algával és háphápsültet tört krumplival és narancsmártással Megtestesült Tökély módra.

Nicolette mérhetetlenül boldog volt, amikor Fiona az asztalnál mondta el ugyanezt. Ha tudta volna, hogy rövidesen az angol trón örököse is hallani fogja, egész nap egy hüvelykkel a padló fölött lebegne.

- Látom, jól tartanak. Talán már vissza se jönnél velem szalonnát sütni a hegyoldalon.

- Eszemben sincs. A fülünk is lefagyna.

A hercegnő fölnevetett. - Nem is úgy gondoltam, hogy most. De megpróbálok jövő nyáron megint elszabadulni egy kicsit.

- Ezt csak helyeselhetem. Egyébként is állandóan Írországból lenne a helyed.

- Ugyan miért?

- Hisz ír vagy te is.

Victoria egy pillanatig megütközve nézett barátnőjére, aztán összekulcsolta kezét a térdén. - Fiona, nem akarlak kiábrándítani, de ha az őseimre gondolsz, én német vagyok.

- Német-e?

- Az hát. Tudod, hogy hívták a családunkat, mielőtt fölveztük a Windsor nevet?

- Stettinnek, mint Kalgan hadurát. - A Vörösróka nagyot harapott a pogácsájából.

- *Wettinnek*, Fiona. VII. Edwardot még így hívták az első világháborúig, amikor a németellenes hangulat miatt...

- Elég marhaság. Én sose változtatnám a nevem akármilyen hangulat miatt Csingacsgukra.

- Pedig illene hozzád - vágott vissza a trónörökös, és kiitta a csészéjét. Összenevettek.

- Hát pedig - kezdte a róka társalgási hangnemben -, ha hiszed, ha nem, te bizony ír vagy. Ha megígéred, hogy nem árulod el senkinek, elmondok egy titkot.

---

³⁶ A sütemény nagyon jó.

³⁷ Legjobb szakács az éhség.

³⁸ Szóra sem érdemes.

- Megígérem. - Vicky összehúzott szemöldökkel nézett Fionára.

- Írebb vagy, mint jómagam - bökte ki a Vörös láthatóan röstelkedve, olyan arccal, mint aki nem örül, hogy valaki írebb lehet nála, de meg kell hajolnia a tények előtt.

Vicky fölnevetett. - Ugyan miért?

- Tudod, ki volt Brian Boru?

- Persze hogy tudom, Írország első királya.

- Ennél sokkal több volt - méltatlankodott Fiona. - Ő volt abban a korban az egyetlen, akinek mindenki hallgatott a szavára szerte Írorszában, még maga Finn és Oisín is - lökte félre nyugodt szívvel a történelmi tényeket -, sőt az összes tündér az Óriáslépcsőtől egészen...

- Igen, Fiona, mindezt jól tudom - bólintott Vicky tökéletes nyugalommal, láthatóan jól ismerte már Fiona meséit. - De mi van Brian Boruval?

- Hát ő volt a dédpapád.

- Sületlenséget beszélsz.

- Fiona sosem beszél sületlenséget - mondta a róka, aztán gyorsan a mennyezetre nézett, hogy lássa, a helyén marad-e. Vicky követte a tekintetét és elmosolyodott. - Bizonyára tudod, hogy Brian Borunak volt egy fia, Teige.

- Ezt már nem annyira.

- Teigének volt egy fia, Turough, ő volt Munster, később Írország királya 1086-ig. Munster királyai igen könnyen hódították meg az egész országot, hiszen Patriktól sebezhetetlenséget kaptak.

- Valóban?

- Igen, Patrik véletlenül megszúrta a botjával Angus munsteri király lábát, s ekkor megesküdt, hogy egyetlen leszármazottja sem hal meg sebesülésben.

- Ez hol történt? - érdeklődött Vicky, aki jól tudta, hogy Szent Patrik soha nem járt Munsterben.

- Bhuel, fogjuk rövidre - ugrotta át a választ Fiona. - Turough fia vala Dermot, szintén Munster királya, aztán jövének Thomond királyai: Turlough, Donnell More, Donough Cairbreach, Conor Na Suidane, Teige Caeluisce, a második Turlough, Mortogh, Mahon Moinmoy, Brian Catha An Eanaigh, Puha Turlough Bog, Teige An Chomard és Turlough Don. Az ő fia vala Murrough, Thomond utolsó királya, akit különb-különbféle keletről jött barbárok előléptetének Thomond első earljévé és Lord Inchiquinné. Az ő fia Dermot O'Brien vala, Thomond második earlje, az övé Murrough O'Brien, az övé a másik Murrough O'Brien, az övé Dermot O'Brien...

- Jézusom, Fiona!...

- ...és az ő lánya vala Mary O'Brien, akinek lánya Eleanor Boyle. Az ő fia Michael of Hillsborough Hill, az övé Arthur Dungannon Hill örgróf, az ő lánya Anne Hill, az ő fia Richard Wellesley márkí...

Vicky lemondóan sóhajtott, tudva, hogy Fiona a következő huszonnégy óra során ezt nem fogja befejezni.

- ...az ő lánya Anne Wellesley, az ő fia Charles Cavendish-Bentin tiszteletes, az ő lánya Cecilia Nina Cavendish-Bentin, Strathmore grófnője, az ő számos gyermekeinek egyike Elizabeth Angela Marguerite Bowes-Lyon, York hercegnője, akinek lánya II. Erzsébet angol királynő vala, akinek fia...

Vicky fölkapta a fejét. - Micsoda?!

- ...III. Károly... - Fiona lestoppolt. - No?

- Ugye ugratsz, Fiona?

- Úgy nézek én ki?

- Igen, pontosan úgy - nevetett föl Vicky és töltött magának egy korty teát. - Már kezdtem elhinni.

- Színigaz minden szavam. Legutóbbi találkozásunk után úgy láttam jónak, ha utánanézek, rendes családból származol-e --közölte az ír fruska mérhetetlenül előkelő képpel -, így hát megkerestem a családfádat és elolvastam. Tudnom kellett, méltó társaság vagy-e nekem.

S könnyed mozdulattal eltüntetett egy aprósüteményt.

A walesi hercegnő dühösen fújta egyet. - Fiona! Azt mondd meg, igaz az a családfa, amit összehordtál itt nekem vagy sem?

A Vörösróka szúrós szemmel nézett barátnőjére. - Persze hogy igaz. Hazudtam én neked valaha?

Vickyből kitört a nevetés. - Egyfolytában.

Fiona helyeslően bólogatott, mint akinek éppen bókot mondanak.

- Te jó ég - csóválta a fejét Vicky. - Elgondolni is szörnyű, hogy emberek azzal töltik az idejüket, hogy az én családfámat állítják össze egy évezredre visszamenőleg.

- Ugyan miért?

- Mert értelmes dolgokkal is foglalkozhatnának helyette.

- Minden dolog értelmes, ha szórakoztatja az embert - jegyezte meg Fiona roppant bölcs képpel. - Engem is szórakoztatott kideríteni, hogy egyenesági leszármazottja vagy Brian Borunak, akivel valaha együtt horgásztam a Derg partján, de nem szentelném ebbéli kutatásoknak egész életemet.

- Elképesztő. Hány nemzedéknyi távolság ez?

- Az első angol uralkodó, II. Erzsébet a harmincegyedik nemzedék, nem számítva magát Brian Borut. Onnantól már magad is tudod.

Vicky bólított. - Néha roppant idegesítő dolog, hogy az összes ősöd valami nagy ember volt.

Fiona rálegyintett. - Ugyan, mondd már. Az én összes ősöm is valami nagy ember volt, kezdve a sort énrajtam. - Önelégült mosoly. - Egyébként Dearbforgailt is őseid között tudhatod.

- Hát az meg ki volt?

- Brian Boru unokája és Dermot MacMailnamo, Leinster és Írország királyának felesége.

- Hát ha Brian az ősöm, akkor nyilván az unokája is...

- De Dearbforgail nem Teige lánya, hanem egy másik fiáé, akinek a krónika nem jegyzi fel a nevét.

- Hogy hívták?

- Mit tudom én azt - rántotta föl a vállát Fiona -, tudod te, hány hercegfi császarkált akkoriban Brian várában? Az ember nem dobhatott el egy féltéglát anélkül, hogy egypár herceget meg ne nyomorítson.

- Ezt legutóbb tündérekéről mondtad.

- Tündér is rengeteg volt. Egyszer fogadtunk Oisínnel, hogy ki tud tíz perc alatt több tündért összeszámolni.

- És?

- Bhuel, tudod, Oisín igen nagy harcos volt.

- Tudom. - Vicky ezenfelül azt is tudta, hogy Oisín, azaz Osszián soha nem létezett, de óvakodott ennek hangot adni.

- A harcosok pedig általában gyengék számtanból.

Vicky hátravetett fejével hahotázott majdnem ugyanúgy, ahogy Fiona szokott, csak szelídebben. Barátnője jóindulatúan figyelte.

Két éve ismerkedtek meg, amikor Victoria Írországból töltötte a nyár egy részét. Nagyokat sétált egy eldugott kis erdőben - a pontos helyet titok fedi -, s egy nap összetalálkozott Fionával, aki éppen tüzet rakott a patakparton és kukoricát készült sütni. Meghívta őt is. Pár perc beszélgetés után bemutatkoztak egymásnak:

- Ja, én vagyok Fiona Ní Chiarraigh.

- Victoria Windsor.

Fiona közvetlensége mellett valahogy nehezére esett volna azt az álnevet mondani, amin a szállodában bejelentkezett, pedig a robotja - mellette ült a farönkön - ugyancsak ráncolta a homlokát, körül is nézett, nincs-e valaki a közelben. Vicky lenyűgözte, ahogy Fiona nyugodt lélekkel bólint a névre és folytatja a csevegést, mint aki életében nem hallott az angol királyi házról, avagy ellenkezőleg, mint aki naponta velük teázik. Három napba telt, míg legalábbis azt kiderítette, hogy Fiona tudja, kik a Windsorok. Kint sétáltak a lápon, s egy ódon kőfal mögül egyszer csak turistacsoport bukkant elő. Rengetegen voltak, messziről ordított róluk, hogy angolok. A testőr Vicky elé állt és igyekezett takarni előlük, de egyenesen feléjük tartottak. Ha körülveszik őket, nem lehet egyszerre minden irányba takarni. A testőr járművet hívott, hogy elmenjenek onnan, de Fiona leintette. Előszedett valamit a zsebéből és Vicky képére nyomta.

- Ha bennszülöttek jönnek, legjobb felöltöni a harci színeket - jelentette ki, és bemázolta a trónörökös élénkkékre; este egy óráig tartott, amíg lemosta. Aztán a saját képét is bekente és harsány kurjantással a turisták felé iramodott. Egykettőre szétugrasztotta őket; talán azóta is mesélik otthon, hogy Írországból lobogó vörös hajú, kék arcú boszorkányok szaladgálnak a lápon. Nem jutott rá érkezésük, hogy felismerjék Victoriát.

Mikor a turisták elmenekültek, Fiona diadalmasan visszatért és elkérkedett vele, hogy hatot ölt meg saját kezével. Vicky nevetett, aztán csak annyit mondott:

- Kösz.

- Nincs mit. Nem érted csináltam.

- Hanem?

- Saját jól fölfogott érdekemből. Ha látnak minket együtt, interkontinentálisan elterjed a híre, hogy ismerlek, aztán énnekem zúdul mindenki, aki valamit ki akar eszközölni minden angolok cárjánál. Legfőbb ideje lenne áttérnetek a köztársaságra.

Ekkor hangzott el köztük először utalás arra, hogy Vicky csakugyan a királyi család tagja.

A nyár hátralevő részében elválaszthatatlanok voltak. Hegyet másztak, úsztak a tavakban, aztán repülőre kaptak és átruccantak Izlandra vulkánkitörést nézni. Később Fiona elvitte őt Gaillimh-ba, bérelt egy kis hajót és megtanította vitorlázni.

Vicky roppantul élvezte, hogy Fionának eszébe se jut az a sok-sok idegesítő ceremónia, amit neki állandóan el kell viselnie. Valahányszor új ember került a közelébe, legyen az akármilyen alacsony vagy magas rangú, újra meg újra rá kell förmednie, hogy hagyja el a középkori hajolgatást meg felségezést. Mindegyiknek elmondták ezt a robotjai és a körülötte levő emberek is, de a legtöbbje csak akkor hitte el, amikor személyesen hallotta Vickytól vagy az apjától. Apja sem állhatta az ilyesmit, de ő könnyebben viselte. Victoriát évről évre jobban idegesítette. Fiona ellenben ugyanúgy reccsent rá, mint akármelyik kapitány a hajósinasára:

- Hé, lusta népség! Szorítsátok le azt a vitorlát rendesen, különben az első vihar a fenékre küld bennünket! Ezermilliom kartács és ágyúgolyó! Aki nem dolgozik rendesen, magam ismertetem meg a hátát a kilencfarkú macskával! Johohohó meg egy üveg rum!

S Victoria, bár a kis kutteren korbácsnak nyoma sem volt, kivette a kötelet a robotok kezéből és maga szorította le a vitorlát, akárhogy himbálózott a hajó a talpa alatt.

Esténként a hátsó fedélzeten heverésztek és itták a méregerős kalózgrogot, amit Fiona maga készített vízből, cukorból és citromléből. Fiona gaelül tanította őt, s régi ír nótákat énekelt. Azóta is a fülében volt Vickynek az ír lány története, aki mindenét eladja, hogy kedvesének kardot vehessen, aztán szorongva várja vissza a franciaországi csatákból:

*Siúil, siúil, siúil a rúin, siúil go sochair siúil go ciúin,
siúil go doras agus eiligh liom... is go dté tú mo mhuirín slán...*

- Varázslók is voltak Brian Boru udvarában?

- Hogyne lettek volna. Druidának hívták őket, és mindent tudtak a természet titkairól.

- És Merlin?

- Mi van Merlinnel?

- Ő is ott volt?

Fiona elgondolkodott egy másodpercig, átgázoljon-e a két embert elválasztó évek és mérföldek százain. - Ott. Merlin elég sokszor megjelent már különféle álneveken udvarokban és egyebütt. Cameloti tartózkodása során is összefutottam vele.

- Nagy varázsló volt?

- Ugyan. Jelentéktelen alak, aki tudott pár ócska bazári trükköt. Ezt a Főnök is megmondta.

- ?...

- Bhuel, volt ott egy mérnök, aki elég komoly varázslatokat tudott. Egyszer például tüzes porral vizet fakasztott egy elapadt forrásból.

Vicky fölkuncogott. - Nem Connecticutba valósi volt az illető?

- Hát te is ismerted? - ragyogott föl Fiona szeme.

Barátnője nem mondta, hogy ő is olvas Mark Twaint. Ehelyett hanyag mozdulattal legyintett a sütemény fölött. - Tudod, a családi krónikák minden ilyesmit följegyeznek. Arthur dédpapa sokat írt Merlinről és a Főnökről is.

Fiona megvakarta az orrát. - Arthur nem szerepel a családfádon.

- Ez csakis azt jelentheti, hogy a családfa hiányos.

- És nem is tudott írni.

- Persze hogy nem. *Nekem diktálta.*

Egymásra néztek: két öreg vándora az évszázadoknak. Aztán roppant komoly arccal belekortyoltak a teájukba és egyszerre tették le a csészét.

- Bhuel, jó, hogy eszembe juttattad. Majdnem elfelejtettem. - Fiona a zsebébe nyúlt és egy apró dobozt vett elő. - Boldog karácsonyt.

Vicky mintha gyanakodva vette volna át. Aranyszínű szalag volt rajta, csokorra kötve. Gondosan kibontotta a csokrot és az asztalra tette a szalagot. Aztán kihajtogatta a piros papírt és kinyitotta a dobozt. S kiemelt belőle egy apró homokórát.

- De hát miért éppen...

Elharapta a mondatot és alaposabban megnézte. Szokványos kis szerkezet volt, talán négy hüvelyk magas; két fautánzatú, domborműves műanyag korongot három rudacska kötött össze, köztük kettős üvegcúp, benne csillámló aranyszínű por. Felül is kis kupac, alul is kis kupac, s a felsőből szépen folydogált lefelé, ahogy homokórához illik.

És mind a két kupac ugyanakkora maradt.

Vicky a fény felé tartotta az apró eszközt, s észrevette, hogy a tetejéből finoman szitál a csillámpor a felső kupacra, alul pedig alighanem hasonló ütemben tűnt el. Megfordította; a por megindult visszafelé, s a kupacok megint ugyanakkorák maradtak.

- De hát hogyan...?

- Hm? Bhuel, nézd, mi van ráírva.

A szerkezet két végén, a korong tetején apró betűkkel ott állt bevésve: „Az idő végtelen.”

Vicky fölnevetett. - Hát így tényleg végtelen, ha mindig visszafolyik önmagába.

- És megfordíthatatlan is. Hiába tekergeted, semmire se mérsz vele.

- De hogy az ördögbe?... - nézegette Victoria a szerkezetet.

- Biztos a rudakban megy vissza az időhomok.

- De mi hajtja?

Fiona vállat vont. - Ugyan már, ez egyszerű. A lepotyogó időpor energiát termel, amit föl lehet használni a többi por fölemelésére.

- Jaj, Fiona, ne beszélj zöldségeket. Hallottál már az energiamegmaradás törvényéről?

- Eh, mit! Amikor királyi őseid kihirdették az unalmas törvényeiket, én sose voltam ott. Kimentem és szívtam egy kis friss levegőt.

Ekkortájt lehetett, hogy Nicky elkéredzkedett szüleitől, mert Mr. White a segítségét kéri. Mivel az ajtózsilip megnehezítette a gyalogszerrel való bejutást, ő is taxit hívott magának, s kabát nélkül, házínadrágban és piros blúzban lépett az üzletbe.

- Jó reggelt, uram.
- Hisz délután van, csillagocskám - nevetett rá a boltos. - Elaludtál?
- Nem, uram, de amikor ide belépek, mindig jó reggelt szoktam köszönni. Miben segíthetek?
- Well, most a fejecskédre lenne szükségem.

- Hacsak le nem akarja venni a nyakamról, rendelkezék vele - lépett a pult mögé a gyerek.

White úr megsimogatta a följánlott fejet, s egy teleírt papírlapot nyújtott át. A kislány gyorsan átnézte.

- Ó, értem. Well, Mr. White, a gondolatmenet jó, de akad egypár dolog, amit nem vett figyelembe.

- Hát ezért hívtalak. Halljuk.

- A negyvenkétezer-ötszáz euróból először is le kell vonnunk öt százalékot, mert településen belül történik az átruházás, így az értékcserét a világprogram támogatja. Az érték tehát tizenhétézer-hatszázhatvannégy font. Húszezer font alatti összegeknél a kiskereskedői kamara hat százalék támogatást ad, nem nyolcat, uram, így...

- Várj egy cseppet. A kamarai támogatást miért a világprogrami támogatás levonása után veszed figyelembe?

- Mert ez a kamarai szabály, uram.

- Biztos vagy benne?

- Sajnos igen, Mr. White.

Az idős boltos megvonta a vállát. - No jó. Ha ez, hát ez, ajándék lónak ne nézd a fogát. Menjünk tovább.

- Igen. Tehát a végösszeg tizenhatezer-hatszázhatvannégy font. Így az önrész ezerhatszázhatvan font, marad tizenháromezer-kilencszázhatvannégy. - Egy-két tízezred másodpercig beszélgetett a városháza adatbázisával. - Mr. White, az önrészen kívül szándékszik további összeget fektetni a robotba?

- Nem, tündérkém.

- Akkor a helyzet a következő, uram. Az ön cége jelenleg ötvenhétézer fontot ér, ebből az ön tulajdona tizenhárom százalék. A robot ezt tizenhatezer-hatszáz fonttal növeli meg, így az ön tulajdonrésze egy százalékkal csökken. Egészen pontosan tizenegy egész kilenc-kilenc-hét százalék lesz.

- Jó. Írd föl ezeket a papírra és lássuk a másik oldalát.

A kislány egy pillanat alatt leírt mindent és megfordította a lapot.

- Well, Mr. White: lehet, hogy önnek nem pontosak a támogatási rendszerről való ismeretei, de üzleti tervet tökéletesen készít. Csupán egyetlen helyen tudok változtatást javasolni.

- No?

- Nincs ráírva a tetejére, hogy hasznosítási terv.

A boltos nevetett és végigsimított a barna fürtökön. - Írd rá, ha akarod, de amúgy is készíteni kell egy másikat, géppel írva, szépen. Lenne hozzá kedved?

- Lenne, uram. Ha parancsolja, a városháza gépe máris elkészíti és Jackson úr asztalára teszi.

- Tegye hát meg, s akkor már nincs más dolgunk, mint remélni, hogy senki sem áll elő jobb ötlettel.

- Remélni fogom, uram.

Pályázatuk tárgya ezalatt már nem volt a téren: a múzeum hátsó szárnyánál létrát állított föl és szerszámokkal felszerelve mászni kezdett a magasba.

- Jól lát, uram? - kérdezte a polgármestert, aki az irodájában üldögélt a jó melegben és képernyőn figyelte az ő munkáját.

- Igen, minden tiszta. Vigyázz a széllal, valami kegyetlen.

- Vigyázok, uram.

Fölért a homlokzatra, felmászott a kiugró díszeken - nem volt akkora létrájuk, ami egyenesen a tetőre ért volna fel -, aztán lépkedni kezdett a tetőn, nyugodtan, egyenesen, minden biztosítás nélkül. Csakhamar elérte az antennákat. A polgármester bekapcsolta a számítógépét.

- Jövőre kábelesíttetem - dörögte magában, elátkozva a pillanatot, amikor átmeneti pénzzavarukban az olcsóbb megoldást választották.

Jenny leakasztotta övéről a hegesztőpisztolyt és néhány perc alatt megjavította a sérült antennát. A polgármester a számítógépén, a robot bent a fejében figyelte, ahogy a környék hat utcájába visszatér a tévé- és rádióvétel és az információs kapcsolat. Aztán a lány eltette a szerszámot és levette a hátára csatolt lemezt. Egy mozdulattal harmonikaszerűen szétnyitotta, amitől a szél azonnal belekapaszkodott és le akarta taszítani őt a tetőről. De Jenny számított rá és talpon maradt. Felállította a lemezt és rögzítette a tetőn, így az antennák szélárnyékban voltak. Aztán visszaindult a létrájához.

A szél még néhányszor megpróbálkozott vele, hogy lesodorja a tetőről, aztán mást talált ki. Valami eldobott papírdobozt kapott fel a piacnál, végighajtotta néhány utcán, majd belökte a múzeum mögé és nekicsapta a létrának. A szerkezet, amit Jenny csak a szélre számítva erősített meg, hangtalanul eldőlt és végigterült az utcán. A csattanást elhordta a szél, még Jenny sem hallotta. Pár pillanattal később ért oda, ahol a létrának kellett volna lennie, és rosszallóan nézett a mélybe.

A szél diadalmasan átszáguldott a város fölött, egyetlen iramodással keresztülszelte Midlandset és megrezegtette az ablaktáblákat azon a londoni házban, ahol Fiona éppen kést ragadott és kivégett egy újabb citromot. Az előzőnek már minden csepp levét elhasználták.

- Csönd legyen! - vakkantott az ablakra, amire azonnal megjelent egy robot. - Mehetsz, nem hívtalak - mondta neki.

- Várj - intett Victoria. - Erősítsétek meg az ablakok védelmét.

A robot bólintott és távozott.

- Jó kis szél van - mondta Fiona. - Igazi vitorlázóidő.

- Ez?! Ilyen időben épeszű ember bármit csinálhat, de tengerre nem indul.

- Szokott engem bárki is épeszűnek minősíteni?

Vicky elmosolyodott és megcitromozta a teáját. Odakint halk motozás jelezte, hogy valakik babrálnak az ablakon.

- Mikor? - kérdezte a Vörös.

- Hm? Mit mikor?
- Mikor óhajtod ezen ódon falak menedékét fölcserélneni a vándorélet vidám szépségeivel?
- Mármint átmenni Írországba?
- Vagy bármi más helyre. Előttünk az egész világ.
- Well, Fiona, mindenekelőtt: amikor majd nem fagyunk meg azonnal, amint kilépünk az ódon falak közül...
- Ausztráliában nyár van...
- ...valamint ha lesz annyi időm, hogy utazásra gondolhassak.
- Vakáció van. - Fiona ajkbiggyesztése érzékeltette, hogy őt egyébként se tarthatná vissza holmi iskola.
- Sajnos nekem nincsen. Ilyenkor is rengeteg a dolgom.
- Ugyan - legyintett Fiona hatalmasat. - Egy ilyen walesi hercegség nem nagy ügy. Mostanában úgyse valószínű, hogy a szomszéd herceg hadat üzen, esetleg rabló hordák szállnak partra Aberystwythnél. Elég baj az. Nem kell hát egyfolytában ott állnod a ország kormányrúdjánál, s vezetni vad viharokon át.

Victoria nevetett és újra belement a sokadszor folytatott játékba, ami arról szólt, hogy ő hagyja ott a királyi családban rá háruló teendőket, kapja elő a hegymászócipőt és a hátizsákot, s induljon el az orra után. Egyszer Fionának sikerült is rácsábítania. Tavaly tél végén történt, hogy Vicky félrehajította a tankönyveit és elnyúlt a heverőn. A heverő nem itt volt, egy másik lakásban.

- Te jó ég - sóhajtott - , már a fülemből is nukleotidok csorognak. Teát!

A robot nesztelenül motozni kezdett körülötte, s egy pillanat múlva a heverőhöz lépett a csészével. Vicky felült, átvette, kiitta, visszaadta és akkor vette észre, hogy a robot Fiona.

- Hogy kerülsz te ide? - döbrent meg.
- Két lábon. Mehetünk?
- Mi?...
- Szemlátomást elegend van dolgokból és pihenésre van szükséged.
- Az biztos. - Vicky hanyatt vágódott a heverőn és becsukta a szemét.
- No, akkor induljunk - mondta Fiona.
- Hová az ördögbe?
- Az orrunk után.
- Most mondtad, hogy pihenésre van szükségem!
- Ismersz jobb pihenést egy jó kis gyalogtúránál? Ma még megethetünk úgy kétezer mérföldet, ha jól kilépünk.

Negyedórás győzködés után Vicky beadta derekát és útnak indultak. De nem gyalogtúrára. Fiona repülőre ültette, s egy óra múlva már azt magyarázta neki, hogyan kell megülni a tevét.

- Fiona, ha tengeribetegséget kapok, én nem tudom, mit csinálok veled.

- Akkor már semmit. A gyomroddal leszel elfoglalva, nem velem - mondta Fiona derűsen. - Hallgass ide. A teve roppant kezes állat, minden kívánságodat teljesíti. Egyetlen szabály van. Soha ne akarj mást, mint amit a teve.

Három napig kóboroltak Marokkó tartományban egy szál robottal, de teve nélkül: dzsipen. Vicky körbetevegelt a piactéren, aztán azt mondta, köszöni, ebből neki elég. S ment volna, de Fiona figyelmeztette, hogy meg kell köszönni a tevének.

- *Sukran dzsazílan* - tanította neki.

Vicky nevetett, a tevéhez fordult és utánamondta: - Sukran dzsazílan, Mr. Teve.

- *Mrs. Teve* - szűrte a foga között Fiona.

- Ó! *Mrs. Teve!* - javított Vicky játékos riadalommal.

- Brrrrrr! - felelte a teve.

Három nappal később már mélyen bent jártak Algéria tartományban, amikor a Buckingham-palota robottestőrségében olvadozni kezdett a szigorú elsőtörvény-fenyegetés: a hercegnő mostanra kipihenhetette magát, de ha nem tér vissza feladataihoz, mások is sérelmet szenvedhetnének. Így aztán elárulták, hol van, s a yorki herceg személyesen ment utána Afrikába. Unokahúga megmutatta neki az oázist, ahol éppen voltak, s összeismertette Fionával, aki következetesen Mr. Yorknak szólította.

- Well, George, ez igazán érdekes gondolat.

- Szerintem is.

- Te mit gondolsz, kis robot?

Nicolette riadtan emelte tekintetét Normanre, aztán apjára. Majd ismét a táblára pillantott és összeszorította a száját.

- Nem mondod meg?

A gyerek megrázta kis fejét.

- Nem mondja meg - nyugtázta Norman, és megtolta c-gyalogját. - Egyedül kell megoldanunk a helyzetet.

George félpercnyi gondolkodás után lépett, azzal a könnyedséggel, amiről a Lane-ek már tudták: éppúgy szolgálhat az egyébként fölénybe kerülő ellenfél elbizonytalanítására, mint saját fölényének fitogtatására. A sakktábla mellett a Lane-ek feje kiismerhetetlen és könyörtelen volt.

- Ez az - mondta Norman, és leütött egy gyalogot. - Itt bizony súlyos vereség fog bekövetkezni.

Nicky pillantása ide-oda járt kettejük között. Végül kibökte: - Melyik oldalon?

- Hát ezt kell még kiderítenünk - nevetett a házigazda.

Robinsonék nappalijában ültek, körülöttük négy-öt gyerek mindkét családból, a többiek a további helyiségekben. Mary és Shirley fönt beszélgetett az emeleten, Sid pedig Hollyval, Alexszel és Williammel kártyázott.

- Hat tarokk, segít a XX-as a tulétroával - mondta Holly - és passz.

Ezt a nagy múltú, mára szinte elfeledett kártyajátékot sajátos lapokkal játsszák. Egy részük a francia kártya lapjaira emlékeztet, mások közülük római számokat viselnek. A bonyolult és szertartásos szabályokkal alig félórája ismerkedtek a Robinson gyerekek.

Csendesen telt a délután, ám egyszer csak zajt hallottak az előszobából, és kivágódott az ajtó. Nicky fölpattant és mint villám szelte át a szobát, hogy a nyíló ajtószárny elé vesse magát. Tenyere nagyot csattant az ajtón, s félúton megakasztotta.

Fiona kidugta fejét az ajtó mögül és körülnézett. Aztán lepillantott az ajtó mögött fekvő Nickyre. Mellette, alig pár hüvelykre az ajtótól, Sam hevert hason és olvasott. Éppen fejbeütötte volna. Meglepve, kicsit ijedten nézett föl Fionára, aki ugyanolyan arccal tekintett le rá. Aztán óvatosan kilépett az ajtó mögül, lehajolt és kezét nyújtott a kislánynak. Az hálásan elfogadta és talpra kecmergett.

A Vörösróka végtelen elővigyázattal egy fotelhez osont, gondosan szemügyre vette és helyet foglalt, közben a kislány kezét fogva, aztán odaültette az ölébe úgy, ahogy George és Mary szokta.

A kis jelenet az ajtó zörejétől eltekintve csendben játszódott le. A Robinsonok és a Lane-ek meglepve figyelték, ahogy Fiona vágató paripából szelíd ifjú hölgygé juhászodik.

- No - szólalt meg -, megjöttem. Én mondom nektek, a gyertyaláng is megfagy odakint. Morgan-féle vezércsel? Jó ötlet. Tudtátok, honnan kapta a nevét? Nem ám Dick Morgan nagymesterről, mese az csupán. Morgan Le Fay személyesen alkalmazta egy ütközetben, amit Arthur ellen vívott. Nyert is vele, de nem sok hasznát látta, mert kikapott a csapatuk, Merlin pocsékul játszott abban az évben. Ja, meg a többiben is.

A fejek tüntetően visszafordultak a tábla, a kártya és a könyv fölé, de ez a rókát nem zavarta.

- Ja, Merlinről jut eszembe, úgy néz ki, egy miniszterrel kevesebb marad nekünk az újesztendőre.

- Mi köze ennek Merlinhez? - kérdezte Norman, aki nem szokta még meg Fiona csapongó gondolatait, s nem tudott róla, hogy Fionánál az „erről jut eszembe” szavakat valami tökéletesen oda nem függő dolog szokta követni.

- Úgy fest a helyzet, hogy derék jó Kevinünk mégiscsak elemelte azt a pénzt, s kabinet helyett nemsoká cella jut neki. Nem nagy különbség, hisz mindkettő kicsiny szobát jelent.

- Nofene - mondta George, és megtolt egy gyalogot. - Ki mondta?

- Az a nagy orrú jóember az EWSBC-n - mondta Fiona. Ez nem volt egészen hazugság. Wally Fairchild azóta holtbiztos bement a hírekben is, ő pedig nem volt köteles elárulni, hogy Vickynél hallotta, akit Fairchild felhívott a hírrel. Jóbarátok voltak a trónörökössel, de Fairchildnak ezt nem kellett titkolnia, hisz hírességek mindketten, egyiknek se származhat belőle kellemetlensége.

- Akkor igaz - dörmögte Norman. - Mallory nem lesz képes kimosakodni, és Carlisle lehet az utóda.

- Ha úgy lesz - mondta Fiona. - Carlisle okos ember, rendes ember, ügyes ember, s ezek a politikai pályán igencsak hátrányos tulajdonságok. Rámenősnak, gátlástalannak, anyagiagnak és lehetőleg gonosznak kell lenni.

- Miről beszélsz te itt? - nézett rá Norman hűledezve, de George intett neki, hogy hagyja rá.

- Ne hagyd csőbe húzni magad. Fiona állandóan régmúlt korokban él. Rá kell hagyni mindent.

- Hah! - mondta a Vörös fennköltén. - Én élek régmúlt korokban, akit alig egy hete köszöntött a legkorszerűbb orosz miniszterelnök?

- Ugyan hol?

- Moszkvában. Leült a mikrofon elé és azt mondta: „Hölgyeim és uraim, üdvözlöm önöket.” Mivel soha nem szólított a keresztnévemen, ez nekem is szól.

- Úgy, és te hol voltál ezalatt?

- Hol lettem volna, a nappaliban ültem és hallgattam a szavait.

A férfiak nevettek, a nagyobb gyerekek szintén, a kisebbek nem figyeltek oda. Nicky figyelt, de ő sem nevetett, mert Fiona ölében ült.

- Bhuel! Szóval én, akit a legmodernebb miniszterelnök is úgy szólít, „hölgyeim és uraim”, igazán nem élek régmúlt korokban. Már kétezer éve nem. S éppen elég királyt láttam, akiket véreskezű diktátorok eltettek láb alól, hogy aztán ötvenesztendei rémuralom után megdöntse őket a forradalom, amely ötvenöt esztendei rémuralomnak adja át helyét, minekutána...

- Igen, ezt a részét tudjuk. Mi a következtetés?

- Hogy Carlisle nem lesz miniszter, mert Willoughby rámenős és nem ért hozzá, tehát őt választják meg.

- S mi a másik következtetés? - kérdezte George.

- Másik következtetés nincsen. Egy napra egy következtetés, ez a mértékletes élet titka.

- Dehogyan nincsen, Fiona: az, hogy számár vagy. Ez a gyalog már nem kell, Norman?

A Vörösróka egy másodpercig némán meredt rá, aztán Nickyre nézett. - Hallottad ezt?

A kislány bólintott.

- Azt mondta, amit hallani véltem, vagy nem azt véltem hallani, amit mondott?

Nicky bólintott, aztán megrázta a fejét.

- Ugye nincs ellenedre, ha a helyzetnek megfelelően reagálok?

- Az... mi lenne?...

- Bhuel - mondta Fiona társalgási hangon -, logikus, hogy a helyiséget a sértő szavak kiejtőjének cafataival borítsam. Nem látta valaki a hadi szekercémet?

- Nem láttuk, Fiona - mondta Sid -, de először ajánld föl neki, hogy vonja vissza, amit mondott, aztán védje meg magát.

- Védje meg?

- Persze, kard ki kard, *en garde*, győzzön az erősebb.

- *Quelle absurde!* Ha valakit le akarok ölni, nem azt akarom, hogy védekezzen, mert akkor esetleg ő öl le engem.

- Így lovagias.

- Hah! Azt hiszed, a rég idők híres lovagjai megvárták, amíg az ellenfél kardot, kopját, buzogányt, pajzsot ránt elő? Eszükbe se volt. Rárontottak és döfték, mint böllér a malacot. Sir Lancelot, a Tavi Lovag attól volt a legjobb lovag, hogy nagyon csöndben tudott osonni, én tanítottam neki, és hátulról megközelítve ellenfeleit eltorkintotta a nyisszukat. Ezért nem

maradt egyetlen ellenfele se életben. Lovagiasságra csak hülyék képesek, márpedig Arthur lovagai nem voltak hülyék. Féleszüek voltak. Ezt a Főnök is megállapította.

Nicky megnyugodva észlelte, hogy Fiona már megfélekezett bosszúvagyáról és neki nem kell apját megvédenie. Nyugodtan ült tovább Fiona ölében, hagyta, hogy időnként elborítsák fejét a lelkesen röpdöső vörös tincsek, és megszüntette készültségi állapotát, éppúgy látható jel nélkül, ahogy az előbb bekapcsolta.

- Az a connecticuti jenki, aki vasutat épített Arthur korában?

- Hát ismerted? - ragyogott föl Fiona szeme ugyanúgy, ahogy néhány órával korábban. Nem árulta el, hogy aznap már a második Arthur-kori utazóra bukkan.

Szerdára tovább esett a hőmérséklet, de a szél átmenetileg elállt. Utolsó tette az volt, hogy a Kis-Cwmbran fát borító leplet föltépte Vörös John Lejtőjénél, az északnyugati oldalon, s az odasiető robotok egyikét legurította és összetörte. A kár meghaladta a százötvenezer fontot, ebből persze csak ötezer volt a robot. Legnagyobb része Stacey biztosítóját szomorította, néhány tízezer font Christiesre jutott, valamivel kevesebb Welshpoolra.

Fiona nem volt otthon délután, megint bement Londonba anélkül, hogy bárkinek egy szót szolt volna. Előzőleg hosszasan szépítkezett, ami az ő esetében azt jelenti, hogy soron kívül megkeféltte sörényét, belenézett a tükörbe, jóváhagyólag horkantott és ment. Ez felkeltette Mary figyelmét, aki jól tudta, hogy a külsejére roppant büszke Fiona szinte sosem néz tükörbe azon kívül, hogy reggel és este karbantartja rőt ékességét. Most viszont a hajkefézés után nézett tükörbe és az arcát vizsgálta.

- Nofene - mondta, amikor a róka taxija már eltűnt a sötét égbolton.

- Well? - nézett rá George.

- Ez a lány megnézte magát a tükörben.

- Hm - mondta George azon a hangon, amit akkor használt, ha nem tudta, mire vélje a hallottakat.

- Nem szokta, csak reggel és este egyszer.

- Rá is kent valamit az arcára? - kérdezte George olyanformán, mintha azt kérdezné, harmadik karja nőtt-e.

- Dehogyan. Csak megnézte magát a tükörben. Te George, nem gondolod, hogy fiú lehet a dologban?

- Azt mondta, unja őket.

- Persze, négy évvel ezelőtt. Hol van az már?

Fiona rengeteget fiúzott valamikor; kilencéves korában kezdett megakadni rajta a fiúk szeme, Hugh Robson a kezét is megkérte. Imádatának tárgya vad kacajt hallatott és felhívta a figyelmét, hogy egy nyolcéves fiú, akinek se állása, se vagyona a zsebpénzén kívül, aligha lenne képes eltartani feleségét és számos gyermekeit. Mintha a huszadik században élnénk, úgy beszélsz, mondta neki akkor Mary, a házasságnak nem anyagi alapokon kell nyugodnia. Most mondjam azt, hogy nem szeretem? kérdezte Fiona. Igen, felelte George.

Aztán eltelt pár év és a tiszteletbeli szülőknek, valamint a valódi apának és a lassan felnőttkorba lépő Seánnak már több aggódnivalója akadt, mint egypár kisiskolás gyerek, akik időnként megkérik Fiona kezét. Fionát roppantul érdekelték a fiúk, a fiúkat pedig még ennél is jobban érdekelte Fiona, aki korosztálya egyik legszebb lányának számított Christiesben,

Staceyben, de még Shrewsburyben is. Tizenegy-tizenkét évesen még nem volt annyira életveszélyes, közeledni mertek hozzá; ha tudták a mértéket, nem volt baj. De ugyanezt a Hugh Robsont, akit kikoszarozott ugyan, de el azért nem küldte, néhány évvel később késsel kergette el a háztól, mert megpróbálta átlépni azt a határt, amit Fiona megszabott. Ebből a szempontból tehát nyugodtak lehettek - a gondot csak az jelentette, hogy nem tudhatták, mikor támad kedve tágabbra eresztani a határt vagy éppen el is törölni azt. Valamivel tizenkettedik születésnapja után kezdődött az az időszak, amikor komolyan aggódtak, mert Fionát, aki azelőtt lovagolt, hegyet mászott, célba lőtt, vitorlázott és rendszeresen kellett kihívni a tűzoltókat, hogy szedjék le egy ház vagy fa tetejéről - egyszerre csak semmi sem érdekelte a fiúkon kívül. Lovagolt ugyan, de csak udvarlói társaságában, és lekonyult a feje, amikor nem lehetett strandra menni és bemutatni a legújabb fürdőruháját.

Aztán harminchat nyarán Mike elejtett egy szót arról, hogy akit az ellenkező nemhez tartozókon kívül semmi sem érdekel a világon, az rövid életű lesz, mert mivel a fejében vákuum van, a kinti levegő nyomása előbb-utóbb össze fogja lapítani azt. Fiona dühös horkantással felelt, aztán kicsit elgondolkodva ment lovagolni. Mindig is büszke volt az intelligenciájára és kiterjedt műveltségére, amit ekkor már jó pár hónapja nemigen fejlesztett.

Néhány hétig még folytatódott a kóborlás a christiesi srácokkal a réteken és az erdőkben, de valahogy kevésbé lelkesedett már érte. Végül egy reggel, amikor három rajongója várta a kertben, az ágyában maradt és ki sem üzent nekik. Délutánra már öten voltak odakint; ekkor fölkel, felöltözött és hívott egy taxit, amivel meg sem állt Glasgow-ig, kedvenc városai egyikéig. Késő estig csatangolt az óvárosban egy szál magában, aztán fölkereste Muir apót, Ryan apó volt iskolatársát, akivel régóta jóban volt. Nála maradt pár hétig, együtt terelgették a birkákat a felföldön; augusztus végén aztán hazajött és végigtekintett hódolói során, akik összegyűltek fogadására. Aztán annyit mondott:

- Sice!

Ettől kezdve füttyült a fiúkra.

- Nem hiszem, hogy azóta többre tartaná a férfinemet - mondta George, lapozva jegyzeteiben.

- Ha valahol meglátott egy srácot és elcsavarodott a feje, teljesen mindegy, mire tartja - vélte Mary.

- Nem lehet azt a fejet olyan könnyen elcsavarni. És akkor már tudnánk róla.

Ebben volt valami, hiszen Fiona sose volt jó titoktartó. Mások titkát, ha tudomására jutott, megőrizte, de az ő élete nyitott könyv volt mindig; kivéve persze az ókelta misztikumot. Kisebb korában az volt a szokása, hogy kikürtölt mindent, ami történt vele, például azt is, hogy összetörte Mary kedvenc vázáját - aggódtak is emiatt, normális-e ez a gyerek, hisz legalább megpróbálhatta volna Michaelre kenni a dolgot. Később ezt már nem tette, hallgatott a dolgairól, amíg meg nem kérdezték; akkor azonban habozás nélkül válaszolt és mindig színigazat. Bizonyára azt is megmondta volna, hova ment ezen a két karácsony utáni délutánon, ha kérdezik - de nem kérdezték. Éspedig azért, mert Nicky beszámolt a közösség-nap délutánján érkezett különös telefonhívásról, amit valamilyen ismeretlen rendszerrel titkosítottak.

- Kinek lehetnek eszközei ilyesmihez? - kérdezte kislányát az apa.

- Elég sok intézménynek. A kormánynak, a rendőrségnek, a hadseregnek, a királyi családnak, egyes kutatóintézeteknek, polgárjogi szervezeteknek, külföldi képviseleteknek... és ezek felhatalmazásával magánszemélyeknek.

Fiona tagja volt polgárjogi szervezeteknek, csak hogy azok ilyenkor munkaszünetet tartanak. Mary arra tippelt, hogy Fiona kém; George arra, hogy titkosügynök. Miután ezt megbeszélték, úgy döntöttek, hogy nem kérdeznek semmit. Fiona titkolózik, tehát oka van rá; de kérdés, hogy ez az ok elég nyomós-e ahhoz, hogy ha nekiszegzik a kérdést, megtagadja a választ. Nem szeretné megmondani, de az ellenkezik az elveivel, így legjobban, ha nem állítja a választás elé. Ha a titkolózásra nincs már szükség, úgymond elmond mindent.

Viszont ez a belenézés a tükörbe új fordulat volt és határozottan gyanús.

Ha tudták volna, miért nézett Fiona a tükörbe, nem gyanakodtak volna fiúra. Abban a pillanatban éppen az jutott eszébe, hogy egy hercegnő színe elé igazából udvari ruhában kellene járulni, hatlovas hintóban, fullajtárokkal. „Fiftyfenét - mondta aztán -, érje be a korona azzal, hogy rendesen nézek ki és nincs két orrom meg három szemem.” És belenézett a tükörbe, félig ösztönösen, mert éppen a külsejére gondolt és a tükör egy lépésnyire volt.

George-ék ezen a délutánon már dolgoztak, különböző könyvek állapotát tekintették át és javításokat végeztek. A fiúk pedig korcsolyázni mentek a Severnre, hölgytársaságban: ott volt Diana Gardner, Laura és Jessica Sutcliffe és a jövő esztendő nagy korcsolyareményese, aki roppant hálás volt Michaelnek e titulusért.

- Akkor sietnie kell a gyakorlással, amíg meg nem reped a folyó - mondta Diana.

- Megreped valaha? - nézett körül Mike.

- Fél év múlva nyoma se lesz jégnek - ígérte Diana -, az olimpiára pedig három évig kell készülnie.

- De én nem megyek olimpiára - mondta a reménység. - Itthon maradok.

- Nem állunk a karriered útjába - közölte Michael.

- A házirobotságot választottam karrieremül - felelte a bajnokjelölt és elment nyolcasokat írni.

A Severn háta ekkor már mérföldeken át kemény volt, mint az üveg, végig a walesi és a salopi szakaszon; állítólag már csak a torkolatnál lehet nyílt vizet látni, ahol fűtik a halgazdaságok miatt.

Diana korcsolyáján még csukva volt az él. Elgondolkodva nézte a jeget és a túlsó partot.

- No, mi lelt?

- Paul Sutcliffe jutott az eszembe.

- Micsoda? - hökkent meg Michael. - Hát labdába rúghat énmellem az a jelentéktelen alak?

- Jaj, nem úgy - nevetett Diana, és oldalba lökte. - Most hallottam, ő már a múlt héten kapott egy ajánlatot.

- Ugratsz.

- Én ugyan nem - rázta fejét a lány.

- Kinek volt ilyen sürgős?

- Azt nem jegyeztem meg, de nem is fogja elfogadni, azt mondta.

- Érdekes. - Mike megvakarta az orrát.

- Mit gondolsz, mi mikor kapunk?

- Úgy tudtam, csak az utolsó pár hónapban, valamikor tavasztól lehet rá számítani. Hisz még ki se töltöttük a kérdőíveket.

- De a legjobbakra odafigyelnek és lecsapnak rájuk.

- Nofene - mondta Mike éppúgy, ahogy apja szokta.

Diana bólintott, majd a jégre lépett, kinyitotta korcsolyáját és nagy ívben kisiklott a folyóra. Michael kicsit bajlódott az élekkel, aztán követte.

Fiona hét után jött meg nagy lendületesen, meleg ruhát a taxizás miatt nem vitt, egyből berontott a szobába és kijelentette:

- Ez egyszerűen örület!

George fölemelte az ujját, némán kérve a családtagok figyelmét. Sid, Mike, Bob és Nicky volt jelen, tekintetük az ujjra tapadt. George vezényelt, aztán mind az öten egy ütemre kezdtek óriásiakat bólogatni.

Fiona megvetően horkantott.

- Tudjátok-e, mit láttam egy hirdetőtáblán, épp csak lépésnyire attól a helytől, ahol Anglia legjobb fajta német sütijeit csinálják? Plakát jön, azt mondja: „Tapasztalja meg a nyár örömeit - Ausztrália, Dél-Afrika, Indonézia!” Plakát másik fele: „Vagy ismerje meg a *tél* örömeit - Kanada, Alaszka, Grönland!” Itt tartunk. Tél van, ennél telebb már aligha lehetne, és másik kontinensre utaztatják az embereket a tél örömeit megtapasztalandó.

- Hát ebben itt tényleg nincsen sok öröm - morogta Bob.

- Az biztos - vakkantotta rá Fiona. - Korcsolyázni lehet, ez minden. Mármost mi kell a tél örömeihez, azon kívül, hogy fenyőfa, télapó, szilveszteri malac és korcsolya?

- Jég - mondta Sid.

- Langyos - felelte Fiona.

- Nem, az hideg.

- Úgy értem, közel jársz a helyes válaszhoz.

- Hó - mondta Michael.

- Tűz, nyertél! Hó, hölgyeim és uraim. A hóból lesz a hógolyózás, a hóember, a szánk-hózás és a hóvirág.

Nicky csöndben kuncogott.

- Tehát hóra van szükségünk.

George letette könyvét, fölállt és barátságosan vállon veregette Fionát. - Gratulálok, ó, Fiona Ní Chiarraigh, kiérdemelted a Hogyan Találjuk Föl, Amit Már Mindenki Tud Díjat.

- Szemtelenségedért ezúttal nem mérek rád illő büntetést, gyarló balgaság - közölte Fiona fensőbbbségesen. - Tettekkel válaszolok. Havat fogok csinálni.

Nickynek leesett az álla és úgy maradt.

- Szamárság. Nem öntözhetsz ki vizet a kertbe, mert jég lesz belőle, nem hó.

- A hó jégből van, tisztelt uram. Az a jég, mely kicsi és lassan aláhulladozik, nem más, mint hó. Teendőnk tehát világos.

- No?

- *Panem et circenses*, mondá a költő, mert a meleg délvidéken élt, ahol az embereknek csak kenyér és cirkusz kellett, a havat hírből sem ismerték, nem alakult ki bennük az igény reá. *Panem et glacies*, mondom én, e régi kolléga szavait kölcsönvéve: kenyeret és havat!

- Ezt aligha így mondják latinul, de hogyan csinálnál havat?

Fiona felvonta a szemöldökét. - Bhuel, még nem mondtam volna?

- Nem, Fiona.

- Mert még én se tudom. De ki fogom találni.

- Apa? - jelent meg Nicky szülei szobájában valamivel később.

- Mondjad, gyerekem.

- Ne értesítsük Mr. O'Connellt?

- Miről?

- Hogy szerezz be a hóeltakarító eszközöket.

A szülők ránéztek.

- Ez időbe telik, és egypár robotot is kölcsön kell kérnie, mert már mind foglalt.

- Ennyire hiszel Fiona hógyártó tudományában? - nevetett Mary.

A gyerek bólintott. Ő fenntartás nélkül hitt mindenben.

Vacsora után a Vörösróka munkához látott, de két óra elteltével összefagyva, morcos képpel tért vissza a házba és dobta le a kabátját. Nem sikerült olyan eszközzel permeteznie a vizet, hogy a cseppek elég kicsik legyenek. Jégdaraként zuhogtak le az udvarra, egy részük még a levegőben egymáshoz fagyott és koppanva esett le. Próbálta hideg vízzel és meleggel is, mindhiába. Végül föladta és beszólt a városházára, hogy küldjenek valakit, aki összesöpri az elhasznált jó ötgallonnyi vizet.

- Kénytelen leszek erősebb eszközökhöz folyamodni. Mi lenne, ha előretékerném az órát márciusra?

- Meg ne próbáld, Fiona - intette George -, nekünk addig határidős munkáink vannak.

Az év utolsó napjai nyugalomban teltek. Christies csöndben szenvedett a borzalmas hidegtől - a mutató megint kúszott néhány fokot lefelé -, de hozzá is szoktak már, a kis taxik minden-hová elvitték őket, csak az utcán sétálgatás hiányzott nekik. A fű, a virágok nem annyira, hisz azok minden télen elbújnak, s az otthonokba jutott melegházi növény; csütörtök este pedig Miss Baker beszerzett két óriási láda vegyes virágot, ami kicsit fonnyadt volt már, ezért a londoni üzletek nem tudták eladni őket a csakis hibátlant kereső ünnepi ajándékozóknak. De szépek, színesek voltak, üdítették az ablakokon át javarészt csak téli sötétséget látó szemet, így hát R. Jenny Jackson elhelyezte őket a Fő tér különböző sarkaiban és rendszeresen etette őket vízzel, sőt Mr. Atkinson még egy kvarclámpát is talált nekik. A többség így is menthetetlen volt, de azért maradt annyi virág, hogy a karácsonyi díszek mellé némi új színt hozzanak.

Péntek este megbeszélték, hogy a Fő téren töltsék az óév utolsó napját, hacsak valaki el nem fárad és haza nem akar jönni. Ha a gyerekek elálmosodnak, a polgármesteri hivatalban is találnak fekhelyet, Eddie és Petra előkészített néhány szobát e célra. A minitaxik bérlete újév

napján lejárt volna, így most Mr. O'Connell némi utánjárással meghosszabbította egy hónapra, mert a város kétségkívül belefűl a fagyba nélkülük; nem volt könnyű, hirtelenjében hiánycikk lett az országban a gyors, kicsiny légikocsi. Az már nem is sikerült, hogy külön szilveszter napjára beszerezzen még néhányat, pedig tudni lehetett, hogy szükség lesz rájuk, már karácsonykor se volt igazán elegendő a készlet, s most még több vendég várható. Stacey például holnap délelőtt elnéptelenedik: negyvenhét éve, amióta függetlenné vált a várostól, tradícióvá vált az addig csak szórványosan gyakorolt szokás, hogy mindig Christiesben szilveszterezzenek a rokonoknál, barátoknál és a Fő téren. Teljes járműparkjukat, még a mezőgazdasági gépeket is hozzák magukkal, a folyópart és a teret környező utcák, háztetők parkolóhelyé változnak erre a két napra; de hát ez se sok. A christiesi parkolóház már tele volt a minitaxikkal, s a legtöbb ott álló magánkocsi tulajdonosa engedélyt adott Eddie-nek, hogy járművét fölhasználja. Mindent egybevéve százhatvankét távirányítható járművet tudott a város felmutatni.

A gasztronómiai gyönyörök mindig szívügyét képezték a város számos lakosának, alighanem a leginkább George-nak. Nem lehetett panasz, közösségnapon a begyűjtött adományoknak csak egyharmadát használták fel, a többit eltették vagy az adományozók csak szilveszter délelőttjén adnak majd a frissből. A három étterem most is besegít, s most még több robotjuk lesz, mint vasárnap, hiszen a staceyiek egész személyzetüket hozzák magukkal, csak egy tucat marad hátra a hegy, a falu és a jószág őrzésére. Ez száznál több harmadosztályút és vagy ötven másodosztályút jelent, Stacey különleges fekvése miatt rengeteg robot kell a fenntartásához. Néhány első osztályújuk is van, de azok gazdáikkal lesznek.

Egész délután és éjszaka is tartott a sürgölődés, eleinte emberek és robotok, később már csak robotok dolgoztak szünet nélkül, hogy a mulatság kezdetére minden rendben legyen. Este tízkor Eddie feladatai hirtelen megsokszorozódtak: Mr. O'Connell, aki már egy órája ágyban volt, egyszer csak letette a könyvet és a meleg borocskát, fölhívta őt és közölt vele vagy harminc ötletet, amik akkor jutottak eszébe és alapos átrendezéseket kívántak. A lefedett területet az egyik irányban ki akarta bővítetni a folyóval, azaz magát a folyót is körbefalazni és tetőt építeni fölé a tér előtti szakaszon, így aki akar, anélkül mehet korcsolyázni, hogy a jó melegből ki kelljen lépnie; Eddie azonnal derítse ki, megoldható-e ez a rendelkezésre álló anyagból, és ha igen, nem veszélyezteti-e a fűtés a jég épségét. A másik irányban pedig azt kívánta, hogy a diófasori kaput is helyeztesse távolabb, amennyire csak lehetséges, és építsen tetőt a sugárút fölé is. Így óriási területet nyernek az utcából számára; még az is lehet, hogy ezen a területen levehetik a főlíát a fákról, ami sokkal barátságosabbá tenné a helyszínt.

Eddie végighallgatta a kívánságokat, aztán ugyanazt felelte, amit bármely más robot:

- Igen, uram. Minden parancsa szerint lesz.

Nicolette ezen az éjszakán kapta életében először azt a kódot, amivel Eddie a munkaereje után tudakozódott; emberi nyelvre lefordítva így hangzott volna: „Ha szükségesnek mutatkozik, adhatok neked olyan parancsot, ami elszólít otthonról?”

A kislány az „igen” kódját adta válaszul. Ha nemet mond, Eddie-nek eszébe se jut indoklást kérni, s feltételeket is szabhatott volna, például hogy mikorra kell visszaérnie. Egy magántulajdonú robot, főleg egy első osztályú nagyon ritkán kap ilyen hívást másvalaki robotjától, hacsak közvetlen elsőtörvény-szükséglet nem áll fenn. Eddie-nek sem mint magasabb intelligenciaszintű, sem mint a városházától különleges felhatalmazásokkal ellátott robotnak nem volt joga hozzá, hogy olyan parancsot adjon Nickynek, amely megakadályozza apjától kapott parancsai teljesítésében, hacsak erre ő - vagy George - külön föl nem hatalmazza.

A lányka megengedte ezt neki, tudván, hogy beleegyezését bármikor visszavonhatja, ha itthon szükség lenne rá, például fölébred valaki és hívja őt. Nyugodtan üldögélt a fotelben és várta, kinek lesz előbb szüksége rá, családjának vagy Eddie-nek.

Éjszaka Eddie nem küldött neki olyan parancsot, hogy hagyja el otthonát és menjen valahová dolgozni; de Molly Harrisnek igen. Egy első osztályú elég volt R. Jenny Jackson mellé, és azt hívta be, akinél a legkisebb valószínűsége volt, hogy szükség lesz rá. Így hát Molly éjjel kettőkor kabátot kapott, taxiba szállt és átrepült a város fölé, hogy élére álljon egy műanyaglapokat cipelő különítménynek; az ő feladata volt irányítani őket és eltenni az útból minden tárgyat, majd mikor megérkeztek, elvégezni néhány szerelési munkát, amelyek a harmadosztályúak fogókezenél finomabb ujjakat igényeltek. A Kanadából jött új lányt a város egyetlen házában sem várták alvó gazdák, ő volt hát ott a téren, szinte egyszerre mindenütt, s ő végezte a legtöbb szakmunkát, egypár magasabban fejlett másodosztályúval az oldalán.

Maga Eddie csak kiadta a parancsokat Jennynek, ő maga otthon maradt. Mr. Jackson rossz alvó volt, s ha éjszaka felébredt és kívánt valamit, szerette, ha Eddie maga szolgálja ki. Eddie tehát éppen úgy a nappali egyik foteljában ült, mint Nicolette, csak két lépésnyire gazdája ajtajától. Ami Violetet illeti, őt feladata a Jacksonok legkisebbjeit rejtő termekhez kötötte, ezek előszobájában egy széken éjszakázott - évtizedek óta nem volt talán éjszaka, amit máshol töltött volna, hacsak el nem utazott a család a gyerekekkel együtt. A karácsonyi forgatag több éve az első esemény volt, ami néhány óránál hosszabb időre el tudta mozdítani a gyerekek közeléből, de mivel Eddie most már itthon van, ez nem ismétlődik meg. A kis Betty megfázott, szilveszterkor itthon marad, Violetnek tehát mellette van a helye.

December harmincegyedikén az országban mért legmagasabb hőmérséklet Londonban volt, harminchét fok fagypont alatt. Cardiffban harminckilenc, Glasgow-ban negyvenkét, Christiesben negyven fokot mutattak a hőmérők. A Fő téren azonban már megszólalt egy-egy papírtrombita. Senkit sem zavart a borúlátó jóslat:

- Hatteras kapitány megmondta: a hidegben az a jó, hogy egyből készen adja, amivel védekezni lehet ellene, a havat és a jeget. Bhuel, minekünk hidegünk van, havunk nincs, jegünk se, a Severnt leszámítva. Nem tudunk hát védekezni ellene. El fogunk pusztulni mind egy szálig, tetemeinkre rájárnak majd a sarkvidék üvöltő farkasai.

A Fő téren jó meleg volt, így a farkasok senkit sem érdekeltek. Mr. Frobisher mindazonáltal megjegyezte, hogy szerinte a mondott szavak nem Hatteras kapitánytól származnak, hanem Césár Cascabeltől, de ötven éve nem olvasott Vernét, így hát erre meg nem esküdnek.

Fionát nem nagyon érdekelte, hogy a szavak melyik Verne-hóستól származnak, inkább megkereste Eddie-t és a lelkére kötötte, hogy figyeltesse a város határait, főképpen északon. Onnan várhatók a jagesmedvék. Eddie mindent megígért neki.

A Lane-ek ezalatt még az igazak álmát aludták. Reggel hat óra volt, utolsó alkalommal az ősztendőben.

Ezen a reggelen zárva volt az ajtó a White's felirat alatt, de a vegyesbolt nagyon is üzemelt. Épp csak helyet változtatott. Az éjszaka folyamán Eddie robotjai az árukészlet jó egyharmadát hordták át a városházára, a három étterembe és a Diófásor egyes szám alatt berendezett kisbüfébe. Hasonlóképpen tettek a többi élelmiszerüzlettel és a staceyi bolttal is. Mindegyik helyen egy robot semmi mással nem foglalkozott, csak leltározott és könyvelt, hogy a megállapított mennyiségeket grammnyi pontossággal betartsák. Hajnalban aztán megérkeztek a tulajdonosok és munkához láttak.

- Eddig rendben vagyunk - érkezett Mr. White hangja a zsilvájon át, amikor Nicolette kiszállt a taxiból a Tölgy utca sarkán. - De kell még egy hűtődoboz a szendvicsestálaknak.

- Mindjárt hozok egyet - felelte Atkinson úr. - Jó reggelt, gyerekek! Fölbredtél?

Nicky ránevetett a hentesre. - Föl, uram, köszönöm kérdését. Jó reggelt és boldog új évet.

- Neköd is. Mekkora hozzak?

- A tízliteresből elég lesz. Jó reggelt, tündérmé.

- Jó reggelt, Mr. White. Boldog új évet.

- Boldog óévet, még arra a néhány órára.

- Mit segíthetek?

- Semmit és mindent. Mindenre megvan az emberünk, de ha találsz magadnak feladatot, az is jó. Vagy pihenhetsz is. Jenny!

- Uram? - kérdezte a lány, aki néhány lépéssel odébb, az utca közepén állt az asztalok mellett és szeletelt valamit. Háttal állt nekik, így munkája takarásban volt.

- Hozass egy széket a kisasszonynak.

- Igen, uram. - Jenny nem kérdezte meg, miért kisasszony a robot, és miért nem hozat magának, ha egyszer az. Hozatott.

Nicolette elfogadta és roppant előkelő képpel helyet foglalt a boltos mellett az utcasarkon. Mr. White előtt kis asztal állt, rajta egy gép, azon készletek és készletek végtelen sorai. A számozott listákat ezúttal térképvázlat egészítette ki, a különböző helyszínek színekódok kaptak rajta. Nicky villámgyorsan memorizálta a rendszert, hogy ha kell, eligazodjon.

De nem kellett. Ha szükség lett volna a munkájára, Eddie régesrég munkára fogta volna, de ezt persze White úr nem tudta. Legalább ötven robot és félucat ember járt-kelt a téren ezekben a percekben, s Nicky volt az egyetlen közülük, aki nem csinált semmit, csak üldögélt és társalgott Mr. White-tal meg az arra járókkal.

Ezúttal ugyanis még Fiona is dolgozott, egyszerre kétfélét. Mrs. Clyde felfogadta asszisztensének, süteményeket díszíteni; két süteményestálca között pedig a szomszédos asztalhoz lépett és legyártott egypár speciális Fiona-szendvicset. Többféle receptet használt, de a hagyományos F-szendvicsek nem szerepeltek közöttük.

F-szendvicseknek nevezte a Lane-hagyomány azokat a készítményeket, amiket Fiona kirándulásai során fogyasztott, már hat-nyolc éves kora óta. Ezek úgy jöttek létre, hogy Fiona horkantott egyet („Hah! Ideje megmásznom valami hegyet!”), azzal berontott a konyhába és kiragadott belőle mindent, ami péksüteményekkel szendviccsé volt kombinálható, sokszor azt is, ami nem. A zsákmányt ötletszerű és kaotikus elrendezésben kombinálta, aztán valahol egy sziklán vagy fatetőn ülve békésen elfogyasztotta. Fiona esküdött rá, hogy ezek a szendvicsek, amelyek elkészítésére ritkán fordított két percnél többet - nem darabonként: összesen -, valójában rendkívül választékos ízléssel kidolgozott, különleges ételkültemények, amelyeket ő csupán azért tud ilyen gyorsan előállítani, mert östehetség és különben is Mary Poppinstól tanult. Mindenki másnak több órájába telnének.

De ezúttal az F-szendvicsek nem szerepeltek. Fionát különféle sajtok, felvágottak, zöldfélék válogatott serege vette körül, s a lány gondos munkával állította össze műveit. Egy robot valamiféle krémet kevert neki vajból és fűszerekből, minden mást egyedül csinált, s a tálcák sarkán a szalvétára maga festette föl az ókelta szabású F betűt. Mikor a tálcák megteltek, elvitték őket a diófásori hűtőbe.

- Halas szendvicseket is kellene csinálni, Fiona - szólt oda Mr. White.

- Majd ha elkészültem Sally sütijeivel. Semmi kedvem félpercenként gumikesztyűt húzni. Planchet!

- Igen, Fiona - pattant oda egy robot, akit a Vörösróka csak negyedórája ruházott fel *A három testőr* egyik inasának nevével. Amúgy Staceybe való volt; e percekben az ottani csapat nagy része még itt tartózkodott. Többségük rövidesen hazatér, hogy kiszolgálja ébredő gazdáit, aztán velük együtt jön majd vissza.

- Hozz még diót, nem látod, hogy fogytán van? - Persze hogy nem látta, hisz másodosztályú volt. - Sally készleteiből hozz, amiket a városházán raktároztunk el.

- Azonnal, Fiona.

Nicky elkapta a robot agyában a törekvést, hogy elinduljon a jó ötperces útra, leállította és parancsot küldött egy másiknak, amelyik éppen onnan készült errefelé.

- Kell narancslé is - mondta Mrs. Clyde.

- Süteménybe? - nézett Fiona.

- Oda bizony. Nemcsak dzsemmel lehet narancsít adni a krémeknek. Egy üveggel hozzatok a Watkins-féléből, de föl ne bontsátok!

- Igen, Mrs. Clyde.

- Mr. White - súgta oda Nicky -, ez a szervezetség egyszerűen lenyűgöző.

Az idős boltos elmosolyodott és megsimogatta a kislány fejét. - Gondoltam, hogy neked tetszeni fog. Tudod, lehet, hogy ebben a két napban tízezer ember is megfordul a téren és eszik a műveinkből, hát jó, ha alaposan felkészülünk.

- Mi nagyon szeretjük a szervezetséget.

A boltos mosolyogva bólogatott, de Fiona meglepve fordult oda. - Tíiii? A szervezetséget? (Hork!) Bhuel, volt már olyas eset, hogy kirándulást szerveztünk, roppant szervezeten, és amikor leültünk megrakni jól megérdemelt tűzünket, hogy jól megérdemelt szalonnánkat megsüssük, kinél volt gyújtó? Senkinél nem volt gyújtó, az összes okos Lane azt hitte, hogy Fiona mama tartja zsebében Prométheuszt. Köveket kellett összecsiholnunk, szégyenszemre, ötszáz ember járt az úton, mind látta.

Nicky csöndben kuncogott, tudván, hogy ha ez így történt volna, azoktól kértek volna gyújtóeszközt. Egyébként is, távol állt volna tőle kijavítani Fionát bármikor, főleg most, amikor a „mi” szót, amit Nicky persze a robotokra értett, a Lane-ekre vonatkoztatta, ezzel mérhetetlenül büszkévé téve őt.

Nyelckor a kislány kifejezte reményét, hogy rövidesen újra látja Mrs. Clyde-ot és Mr. White-ot, majd bement a városházára és kivett néhány dolgot a Levendula utcai üzlet reggeli céljára hozott készleteiből. Nem fizetett, mert White úr már nem nyitja ki az üzletet, terve szerint haza sem megy másodikáig.

A taxi éppen a város fölött haladt, amikor a kislány műszerei jelezték, hogy John már ébredszik. Kiszállva nyomban fölsietett hozzá.

- Jó reggelt - adta át csókjait -, utoljára ebben az esztendőben.

- Mit szólnsz hozzá? - kapta vissza kétfelől a puszikat.

- Érdekes gondolat, hogy holnap már egy másik évben ébredünk. Mostanáig születésem évében jártunk, de ennek vége.

- S ettől öregnek érzed magad?

A gyerek megrázta fejét. - Még mindig nem töltöttem be a négy hónapot.

John belekortyolt a narancslébe, és tett még kolbászt a zsömléjére.

- Neked igazából még anyatejen kellene élned.

A kislány eltűnődött ezen.

- Elvégre emlősállatok vagyunk, nem igaz?

- Én is?

- Te is. Még inkább, mint jómagam, mert vannak emlőid is. Igaz, még nagyon kicsik.

Nicky követte bátyja tekintetét, aztán határozott mozdulattal fölkel, meglehetősen pirosan. - John Lane, az emlőim nem tartoznak hatáskörödbe. Ne foglalkozz velük.

- De tetszenek - hallotta még, amint kilépett a folyosóra és a konyha felé indult, hogy kicsomagoljon.

Ezen a reggelen a Lane-ek nem testületileg vonultak ki a térre, hanem sorban, ahogy fölébredtek. Elsőnek John, fél kilenc tájban, amikor már jó néhányan szaladgáltak a téren, de még előkészítési, nem szórakozási céllal. Kivéve persze Fionát, akit a világon bármi el tudott szórakoztatni. Most éppen az, hogy nem jól tart egy illesztés a folyóparton, fent a tető alatt, és meg kell erősíteni.

- Adjatok egy kötelet, odalendülök és becsavarozom - jelentette ki.

- És mire erősítöd a kötélöt? - érdeklődött Mr. Atkinson.

- Jól megmarkolom a végét.

- *A másik végét.*

Fiona meglepődött, mint aki sose hallott róla, hogy a köteleknek két végük van.

- Bhuel, Dave, részletkérdéseken akadsz fenn. A lényeg a lendülés és a gyors csavarozás, mielőtt ránk törnek.

- Kik?

- A jegesmedvék, természetesen.

- Milyen jegösmedvék?

- Fehérek - vágta rá Fiona magától értetődő arccal, és tekintetével kísért két robotot, amik létrával felszerelve a hibás hely felé tartottak. - Jaj, Dave, nem mondtam volna?...

- Hm?...

- Jegesmedvék támadása várható a nap folyamán.

Mr. Atkinson bólintott és barátságosan hátba veregette Fionát, aki ettől majdnem elrepült, és ment a dolga után. A fruska vállat vont és ő is visszatért a szendvicseihez. Most már halat is tett rájuk, sőt rákpástétomot is.

John érdeklődve mustrálta a műveket.

- Ez micsoda?

- Ez, John Lane, a Fiona-féle Pástétomos Szendvics, opus 472.

- Ehető?

Fiona meg nem hallottá tette a kérdést.

Johnny óvatosan kiemelt egyet, bekukucskált a két fél zsömle közé, aztán beleharapott.

- Mr. Lane - mondta Fiona jegesen -, műveinket az ünneplő nagyközönség számára készítjük. Nyitás előtt halálbüntetés terhe alatt...

- Ez jó! - szólalt meg John tele szájjal, amitől Fiona azonnal elhallgatott. - Vaj van benne, rákpástétom, szardellapaszta, citromlé, mustár és valamilyen sajtféle.

- Úgy van - mondta a róka büszkén -, és még egypár mérhetetlenül titkos dolog. Ízlik?

- Határozottan. Mennyit csinálsz belőle?

- Fiona soha nem készít két egyforma szendvicset.

- És hasonlókat?

- Talán száz darabot.

- Csinálj kétszázat - javasolta a fiú, aztán továbbment, hogy körülnézzen a többiek asztalainál is.

A robotok ezalatt még a tér feldíszítésén is dolgoztak, többek közt a gyerekek színes papírláncait is felaggatták körben a házak homlokzatán és a tér falain. Lane-éket egy rózsaszín malacfejeket ábrázoló füzér képviselte, amit a városháza oldalán helyeztek el.

- Né csak - mondta Fiona, figyelve, amint a robotok nagy gonddal fölerősítik a füzért. - Jó, hogy eszembe juttatjátok: lesz malac is?

- Hogyne, Fiona - felelte Jenny, aki már összeismerkedett vele. - Mr. Atkinson egész csapatot szerzett belőlük, most különböző gazdák óljaiban várják sorsukat. Csak délben vágjuk le őket.

- De lesz-e élő malac?

- Élő malac?

- Hogyne. Akinek meg lehet húzni a farkát.

Jenny bizonytalan arccal nézett rá egy pillanatig.

- Miss Morrison?...

- Jackson - húzta ki magát a lány. - Miért kell a malac farkát meghúzni?

- Szerencsét hoz, nem tudad?

- Nem...

- Bhuel. Az újévi malac szerencsehozó állat. Nem azért eszünk malacot szilveszterkor, mert csak ez az élőlény ízlik nekünk, hanem mert ettől leszünk szerencsések. Főleg ha a farkát is meghúzzuk előzőleg.

- Ezt nem tudtam, Fiona. Igaz, Kanadában nem sokat szilvesztereztem.

- Hát mit csináltál?

- Gondoztam az állatokat és az ültetvényeket. Szilveszterkor általában csak robotok voltak körülöttem.

- Úgy - mondta Fiona helytelenítőleg, s újabb zsömlehegyet zúdított a szeletelőbe.

Ezt Mr. Gardner és Mr. Wall készítette, roppant elmésen használva ki a zsömlék azon tulajdonságát, hogy alsó felük lapos, a felső domború. A szerkezet tartályából előzáporozó zsömléket forma szerint állítja irányba egy egyszerű mechanikus szerkezet, majd egy éles lemez kettémetszi őket és továbbítja a kijáráthoz. A készülék nagy előnye, hogy a kereskedelemben kapható alkatrészekből egyszerűen csavarokkal összeállítható, s meghajtását maga a zsömlék súlya szolgáltatja. A világprogram műszaki adattárában is megvan a leírása, s külföldön is használják.

A hibás illesztést kijavították, a szendvicseket biztonságba helyezték, Atkinson úr elvágott ujját bekötözték, a leszakadt magyalfüzért visszahelyezték - minden készen állt.

- Minden kész - mondta Mr. O'Connell is, végigtekintve művükön. A falak kívánsága szerint kiterjedtek a folyóra is, a hídtól délre jó kétszáz yardnyira, s a Diófasoron egészen a hatvanas számú házig; idáig futotta az anyagból a mennyezetre.

- Dehogyan kész - lépett mellé Fiona. - Hát a malacok?

- Már beletörődtek sorsukba - közölte Johnny -, épp most néztem meg őket.

- Az rendben van, de meg is kell húzni a farkukat!

- Meg fogjuk húzni - nyugtatta meg a polgármester -, semmiképp se mulasztjuk el.

- Jól van - nyugodott meg Fiona. - És a jegesmedvék?

- Milyen jegesmedvék? - kérdezte O'Connell úr éppen úgy, mint kevéssel korábban Atkinson úr, csak nem walesi tájszólásban.

- Fehérek. Szőrösek. Éles fogúak. Tudtommal a nap folyamán várható a támadásuk.

- Vagy úgy - bólintott Mr. O'Connell. - Nos, ha ez bekövetkeznék, majd védekezünk.

Bólintott nekik és elment, magában alkalmasint megállapítva, hogy Fiona bolondabb, mint valaha.

A Vörösróka megvetően horkantott és a távolba meresztette szemét. - Lám, nem minden Lane alussza át az ünnepet. Sid, hahó, itt vagytok!

- Látlak - érkezett a Lane-ek korelnőke -, azt hiszed, lehet téged nem észrevenni?

- Nem hiszem - mondta a lány önelégülten, és belekarolt tiszteletbeli nagyapjába. - Ide hallgass, sápadtarcú főnök, Fiona isteni remek szendvicseket csinált, vigasztalhatatlan lesz, ha egy ilyen nagy szakember nem nyilvánít véleményt.

S már vitte is a hűtőkhöz. Johnny nézelődött kicsit, aztán előkotorta telefonját, hogy megtudja, mi van odahaza.

Otthon még aludt a többség. Eszükben se volt korán fölkelni, hisz minél korábban kel az ember, annál korábban álmosodik, márpedig a mulatság kivilágos kiviláradtig fog tartani. Harmadikként Steve ébredezett, neki ekkor vitte húga a reggelit.

- Ébren van már valaki?

- Nagypapa és Johnny már kint vannak a téren, a többiek alszanak.

- Mike?

- Nyugodtan szólíts Nickynek.

- Csacsi. Azt kérdeztem, hol van.

- Gardneréknél.

- Ott aludt?

- Ott.

- Hm - mondta Steve jelentőségteljesen.

A kislány nem szólt semmit. Ott aludt, hát ott aludt, szabad ember, azt tesz, amit akar. Steve leolvasta a gondolatot az arcáról.

- Voltál már nagynéni?

- Még eddig nem.

- Hátha egy-két év múlva az leszel.

- Well - töprengett el húga -, majd megszokom a gondolatot. De akkor te meg nagybácsi leszel.

- Sőt Bobbie is. Kijössz a térre?

- Majd ha mindenki fölkel és megreggelizett.

- Szilveszterkor igazán kikapcsolódhatnál te is.

- Még táncolni is fogok délután - felelte a kislány nem túl meggyőzően -, de így reggeltájt határozottan háztartási robotnak érzem magamat.

- És délután minek fogod?

- Táncoló háztartási robotnak...

Délelőtt tízre az egész Lane család kint volt a téren, és az egész család tudta, hogy Nicky ma még táncolni is fog. A kis robot nem gondolta, hogy ez ilyen fontos, de az volt, mindenkit érdekelt és mindenki kíváncsi volt rá. Együttal mindenki megcsodálta piros ruháját, amit anyja külön a szilveszter tiszteletére vett neki. Mrs. Sutcliffe-től vette használtan, de ez cseppet sem látszott rajta, hibátlan volt és úgy állt a kislányon, mintha skatulyából húzták volna ki - ahogy általában kinézni szokott. Piros cipőcske is tartozott hozzá, és Nicky szerzett a hajába piros szalagot.

- Tudsz te egyáltalán táncolni? - kérdezte John.

- Persze hogy tudok - mondta a lányka -, bár még nem próbáltam...

Apja a vállára tette a kezét. - Hát akkor honnan tudod, hogy tudsz?

- Része az első osztályúak testmozgási ismeretkörének.

- Vagyis táncórákat is vettél a futószalagon?

- Úgy valahogy...

- Szamárságokat beszéltek - szólt közbe Mary. - Fiona, itt vagy valahol?

- Fiona itt van - jött oda a Vörös. - Csak dörzsöljétek meg a lámpámat és jövék.

- Mondd meg nekik, tud-e Nicky táncolni.

A kislány kíváncsian nézett barátnőjére, csodálkozva, hogy miért éppen ő tudná ezt megmondani. Nyomban választ kapott.

- Persze hogy tud - mondta az közömbös arccal. - Minden nő tud táncolni. Ezért kell a tánchoz mindig két ember. Az egyik tud, a másik a férfi.

- És én is nő vagyok? - ragyogott föl a gyerek szeme.

- Néztél te már tükörbe?

- Well, akkor ezt megbeszéltük - mondta Mary -, tehát tudsz táncolni. Mindazonáltal kicsit föl lehetne eleveníteni a tudásodat, mit gondolsz?

Nicky szerelmes tekintettel tapadt Fionára, az első Emberre, aki nőnek nevezte őt.

- Kisnicky?...

- Igen - tért magához a gyerek -, nem, anya, erre nincsen szükség. Négy hónapja sincs, hogy fölkeltem a futószalagon, s azóta nem felejtettem semmit.

- De nem is gyakoroltad. Milyen táncot tudsz?

- Milyen táncot?...

- Gyerekem, olyan nincs, hogy valaki „táncolni” tud. Csak *valamilyen* táncot lehet tudni.

- Ó, igen. Hát például rockot biztosan tudok.

A Lane-ek összenéztek.

- Valami modernebbet?

A kis robot lesimitotta szoknyáját, ellenőrizte fűrtjeit és odalépett Steve-hez. - Szabad? - Azzal forogni kezdtek ott helyben, a tér szélén, egy alig pár éves francia slágerre. Kicsit zavaró volt ugyan, hogy a kísérezene a hölgy fejecskéjéből szólt, mivelhogy ott volt a legközelebbi hangszóró, s ettől az úr javarészt vihogott és időnként elvétette a lépést, de amúgy ment a dolog.

S Nicolette valóban táncolt délután. Addig még ezerféle dolgot csinált, például segített Fionának ott helyben elkészíteni egy ősi ír ételkülönlegességet, amit Fredde találtak ki öt éve és azóta nemigen szerepelt a christiesi étlapokon. Egy speciális burgonyaleves volt, zöldhagymával. Segített Mr. O’Connellnek, Mr. Atkinsonnak, Mr. Frobishernek, Mr. White-nak és Mr. Robert Sutcliffe-nak, akik időnként észrevették, hogy közlendőjük van a robot-hadsereg számára, és Nicky az egyetlen, aki kéznél van. Mindig azon igyekezett, hogy valakinek a keze ügyében legyen, kivéve Mr. Jacksont, aki robothívót tett a mellényzsebébe, Eddie folyamatosan hallotta őt és ha parancsolni akart, az ujját sem kellett megmozdítania. De Nicolette volt az, aki lemásolta az ötletet: parancsot adott a szolgáladnak, hogy szerezzenek robothívókat, abból a típusból, amelyiknek bármely robot veheti az adását és nem kell kapcsolgatni, állandóan vételen állhat. Négyet tudtak fölhajtani, ezeket a gyerek átadta a „vezérkar” négy tagjának, Mr. White mellé pedig Eddie odarendelte Jenny Jacksont állandó szárnysegédül - alkalmasint úgyis az övé lesz.

Ekkor már biztosra lehetett venni, hogy Jennyre nem lesz más pályázó, csak a Levendula utcai üzlet tulajdonosa. Holnapután éjfélig lehet pályázatot beadni a városházára, de ha valakinek még szándékában állna, azóta tudnának róla. Christiesben mindenki mindig mindent tud. Ha pedig más nem pályázik, akkor szinte biztos, hogy White úr megkapja a robotot.

Tíz perccel tizenkettő előtt Eddie megjelent Robinsonék asztalánál és megkérdezte, lenne-e kedves Sam fiatalúr vele tartani az aulába. Mint a legrövidebb ideje a városban élő nagy család legfiatalabbját őt választották ki a zászlófelvonásra. Pontban tizenkét órakor Sam lenyomta a gombot, s a városháza árbocára fölröppent a három lobogó: a brit jelvény a három

keresztel, az Unió kékje a csillagokkal és a világprogram világoskékje az arany földgömbbel. Ezúttal senki se láthatta szabad szemmel, hisz az emberek fedél alatt voltak, de Eddie idejekorán kamerát szereltetett az épület egyik sarkára, s a kivetítők mutatták az élénk szélben csattogó selymeket. Huszonnégy óra hosszat lobognak odafönt.

Ekkor már mindenki tudta, hogy Fiona jegesmedvék támadását várja a nap folyamára; s mivel mindenki ismerte őt, senki se törődött vele. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor Fiona nagy sebbel-lobbal végigszánguldott a téren és bejelentette a jegesmedvéket.

- Megjöttek! - harsogta a Vörösróka, s lassítás nélkül került ki Frobisher urat. - Itt vannak a jegesmedvék! Mindenki fedezékbe!

Az emberek nevettek, Eddie pedig elkapta Fionát egy ugrás közben és a levegőbe emelte, mintha kisgyerek volna.

- Fiona, mondták már neked, hogy számár vagy?

- Néhányszor. Tegyé! le, Eddie Jackson, meg kell védenem a hazát a jegesmedvékkel szemben.

- Aztán mivel? Nincs is puskád.

- Puska nem kell annak, akinek egy intésére fák dőlnek ki a helyükből.

(Ez csakugyan így történt. Tizenkét évvel ezelőtt villám csapott egy fába a hegyoldalon, s úgy döntöttek, kivágják. Az ötéves Fionát bízták meg, hogy megadja a fűrész robotnak a jelet.)

- Hátha a jegesmedvére nem hat az intésed.

- Akkor mondok varázsszavakat is.

Ezzel kicsusszant Eddie kezéből és járkálni kezdett körülötte, ókelta varázsszövegeket énekelve és titokzatos mozdulatokat téve. Eddie megdermedt, mint akire hat a bűvölet, Fiona jóváhagyóan bólintott, aztán megfordult és színpadias mozdulattal a Diófasor felé mutatott.

A sarkon ekkor tűntek fel a jegesmedvék.

Ketten voltak. Kicsit álmosan pislogtak a meglepett emberekre, az egyik ásított is. Ő ült, a másik feküdt, de eközben haladtak, mert egy kis motoros talicska volt alattuk, ami mögött egy ember lépkedett. A talicska begördült a tér közepére és megállt. A másik jegesmedve is felült és ásított egyet.

Medvebocsok voltak, akkorák, mint két kutya.

Eddie sose tette szóvá, hogy Fiona miatt változtatni kellett a városbeli robotok foglalkoztatására vonatkozó tervein. Hiába állította Mr. Grimsby, hogy a medvék teljesen szelídek és veszélytelenek, Eddie nyilvánvalóan nem vállalta a kockázatot, hogy a gyerekek felingerlik őket és megharapnak valakit. Először maga felügyelt a bocsokra Peter Robinsonnal az oldalán, majd odaérkezett Petra Wakefield és átvette a helyét. Később, amikor Petert gazdái szólították, Molly Harris lépett a helyére. Kellett a két robot, mert a két medve más-más irányba csámborgott körül a téren, nyomukban a lelkes apróságokkal, akik minden szőrös és puha dolgot imádtak.

- Iszik egy kis teát? - invitálta Fiona a mackótulajdonost.

- Köszönöm, nagyon kedves. Szabad? - intett az a szendvicsek felé.

- Érezze otthon magát.

- Hogy jutott eszedbe jegesmedvét ideszervezni, Fiona? - kérdezte George.
- Nekem? - kapta föl a fejét a róka. - Hát el se tudod képzelni, George Lane, hogy két vidám, bolyhos jegesmácsi éppen a mi vendégszerető terecskénket választja a szilveszteri buli helyszínéül?
- Tekintve, hogy egész nap jegesmedvékről rikoltoztál, nehezen hihető, hogy nem kaptak valahonnan sugallatot. Mit ígért magának, ha idehozza a medvéit, Mr. Grimsby?
- Semmit a világon - mondta az idomár teljesen őszintén. Fiona csakugyan nem tett neki ígéretet. Előre fizetett.
- Grrrm? - lépett oda hozzájuk az egyik kis medve, és szaglászni kezdte gazdája nadrágját. Aztán fölnézett rá és úgy maradt. Két nagy barna szeme célkeresztbe fogta a gazda kezében levő szendvicset.
- Szó se lehet róla - mondta az. - Ez az enyém. Ti már ebédeltetek.
- De az ünnepi szendvicsekből még nem ettek - szólalt meg Curry O'Malley a medve mellett. - Igazán adhatna neki is.
- Ezek még igen fiatal állatok, kisfiú...
- Curry vagyok.
- Curry. Ezek még nagyon fiatal állatok, Curry. Könnyen elrontják a gyomrukat, nagyon vigyázni kell, hogy mit adunk nekik. Ezért szeretném, ha nem etetnétek őket. Bízzátok ezt rám, kérlek.
- Hogy hívják?
- Edward Grimsby.
- De a medvét!
- A medvét hívják Edward Grimsbynek. A beceneve Ed. Én George Grimsby vagyok.
- És a másik medve?
- Ő Sheila Grimsby.
- Eszerint örökbe fogadott jegesek? - érdeklődött Mary.
- Ez a családnevük, asszonyom, már a szüleiké is ez volt. Tudja, a tenyésztett jegesmedvéknek törzskönyvük van, és a tenyészetek különböző neveket viselnek.
- Mint a kutyaéknál - mondta Curry roppant okosan.
- Úgy van, mint a kutyaéknál. Az én tenyészetem a saját nevemet viseli. Maga csinálta ezeket, Fiona?
- Nem mindet - mondta a Vörös. - Ízlenek?
- Igazán jók.
- Hrk! Brrrh - mondta Edward Grimsby.

Nicolette tehát ezen a délutánon még táncolt is, nagy meglepetést szerezve a christiesieknek, hisz ki látott már táncoló robotot. De Nickyhez mint családtaghoz ez illett. Először testvérei forgatták meg szép sorban, aztán néhányan a Sutcliffe, Benson és Jackson gyerekek közül. A tér középső részét végig a táncolók foglalták el, körben helyezkedtek el az asztalok, a jegesmedvéket pedig letelepítették a folyóparton, ahol kimehettek csúszkálni a jégre is, ha

akarnak. Nem akartak. Békésen elszenderedtek és a legkevésbé sem törődtek a kicsikkel, akik pedig nagyon szerettek volna medveháton ülni és medvével fogócskázni, de be kellett érniük az alvómedve-simogatással.

A mulatság egyik pontján Mary odaintette magához Steve-et.

- Légy szíves, kérd föl Naomi Robinsont.

Fia meglepve nézett rá. - Hogyhogy?

- Eddig még senkivel se táncolt, legfőbb ideje.

- Hát tud táncolni?

- Persze. Hallhattad Fionától, minden nő tud.

- Nem így értettem.

- De én igen - mondta Mary határozottan. - Illetlenség nem foglalkozni vele, főleg hogy csak most költöztek a városba. Legalább add meg neki a lehetőséget, hogy visszautasítson.

- Ő is fölkérhetne engem, nem igaz?

- Ahhoz ő túl szégyenlős.

Steve hát megjelent Robinsonék asztalánál, ahol a táncért nemigen lelkesedő felnőtteken kívül csak a két forduló között éppen pihenő Betty és Naomi ült, mindenki más táncolt vagy ismerkedett, Peter pedig dolgozott valahol - és megkérdezte Naomit, vele tartana-e a következő szám alatt.

- Ki küldött? - kérdezte Naomi hideg arccal.

- Anya - volt az őszinte válasz. - Jössz?

A lány gondolkodott egy percet. - Megyek.

Naomi Robinsonról keveset tudtak a christiesiek, de fogadott testvérei sem sokat. Kilencéves volt, másfél éve élt új családjával. Ő is ott ült az Air Canada 413-as járatán.

Norman ügyeletben volt azon a nyári délelőttön a manchesteri szív- és érsebészeten, ott hallotta, hogy Heathrow-n egy gépet földhöz csapott a szélnyírás. Valami történt a biztonsági rendszerekkel, s a már antigravitáció nélkül, aerodinamikával ereszkedő párizsi járat átesett az utolsó pillanatban. Tizenkét ember meghalt, száznegyvenen sérültek meg. Nagyjából ennyit tudott Norman a helyszínen nyüzsgő tévék tudósításaiból, s nyomban készségszerűen álltak, mint a többi kórház is az országban, amikor ilyen nagy baleset történik. Ehhez hasonló már húsz éve nem volt az Unióban.

Nekik hat beteget hoztak, közülük egy volt érsebészeti eset, egy kislány, akinek amputálni kellett a bal lábát. Agyrázkódása is volt, még órákig nem tért magához. Norman ezalatt tudta meg, hogy a szülei a halottak között vannak. A rendőrség már kereste a hozzátartozóit, de senkit sem találtak. Estére bizonyos volt, hogy a kislány, aki akkor már nyitott szemmel, szótlanul feküdt az ágyán, egy szál maga maradt a világban.

Norman azonnal felhívta a gyámhatóságot, akik gyámot még nem, de jogi képviselőt már kineveztek a gyerek mellé. Az ügyvéd nem foglalt állást az örökbefogadás kérdésében, neki az volt a tiszte, hogy keresetleveleket írjon. A gyámhatóság először is felkérte Normant, hogy adja át a gyerek kezelését egy kollégájának, amit az orvos nem tehetett, mert már egy órával korábban átadta. Ennek örültek és megindították az eljárást.

A következő hetekben az otthoniakra javarészt Peter és a legnagyobbak viseltek gondot, nem először a család történetében. Shirley kivette a szabadságát - más igazgatót megőriztett volna, hogy egy tanár szabadságra megy a vizsgaidőszak előtt két héttel, de az övé már megszokta - és a kórházban töltötte napjai jelentős részét a gyerek mellett. Norman is velük volt, amikor csak tehetett, jó néhány napot kivett ő is.

Naomit egy hónappal a tragédia után vihették haza. Lábra állni még nem tudott, ülni se nagyon, de betegápolókban odahaza nem volt hiány. Szeptemberben kaphatott protézist, amit eleinte fölvenni se volt hajlandó, de nem erőltették. Október végén magától fölvette, s amikor újra tudott járni, már fürdéshez és alváshoz se vette le, csak ha komolyan rászóltak.

A teste rendbe jött, a lelke nem. Mogorva, tüskés és visszahúzódó maradt. Gyűlölte, ha sajnálták az emberek és vigasztalni vagy szórakoztatni akarták; akkor is erre gyanakodott, amikor eszük ágában sem volt. Nagyon ritkán lehetett belevonni dolgokba; ritka és meglepő volt, hogy közösségnapon leült társasjátékozni, most pedig táncolni ment Steve-vel. Ez utóbbi alighanem annak volt köszönhető, hogy Steve nem egészen hitt Naomi táncra való alkalmasságában, s ezt a lány leolvasta az arcáról. Bizonyítani akart.

Nicky is. Egyszer csak elébe toppant Fiona és közölte vele, hogy neki - Nickynek - jó énekhangja van. A kislány félve megkérdezte, hogy ez azért van-e, mert minden nőnek jó énekhangja van, és megtudta, hogy igen. Ezután barátnője fölkerlte, hogy működjön közre a kórusban, amely éjfél után majd előadja a téren az *Air Sgáth Nan Iomadh Linnt*. A kislány megkérdezte, hogy az micsoda. Fiona eldúdolt neki hat hangot, amire egyből tudta. A régi-régi skót dal, az *Auld Lang Syne* volt az.

- Tudod, a skótok három nyelven beszélnek - magyarázta a vörös fruska, lendületes gesztusainak egyikét fölhasználva egy aprósütemény fölkapására és eltüntetésére. - Angolul, skótul és skót gaelül. A skót nyelv az angol legközelebbi rokona, tehát germán nyelv, és remekül érthető annak, aki tud angolul. „*We twa hae paidl'd i' the burn, / Frae morning sun till dine; / But seas between us braid hae roar'd / Sin auld lang syne*” - dúdolta Nickynek, aki nem merte bevallani, hogy csak nagyjából felét érti a szövegnek, és az se mindenütt áll össze. - A skót gael viszont az ír gael legközelebbi rokona, tehát kelta nyelv, és remekül érthető annak, aki tud ír gaelül. Az utóbbi másfélszáz évben ráadásul eléggé össze is olvadt a két nyelv a szoros kulturális kapcsolatok révén, amúgy se olyan régen váltak szét. No, ezen a nyelven fogjuk énekelni a dalt.

Nicky bólintott.

- Helyes. Ketten énekeljük a strófákat Ryan apóval, aki ritkán énekel, de akkor csakis gaelül, viszont sokat beszél, de akkor csakis angolul. A kórusban még nem tudom, kik lesznek, legalább százan. Te is...

A hangsúlyból nem lehetett egyértelműen eldönteni, hogy ez az utolsó rövid mondat kérdés volt-e vagy állítás, Nicky mindenesetre gyorsan bólintott.

- No, akkor itt a refrén. A többire nem lesz szükséged.

S a róka átadott neki egy papírlapot, amin ez állt nyomtatott betűkkel:

*Air sgáth nan iomadh linn, a ghaoil,
Air sgáth nan linn a dh'fhalbh,
Gun gabh sinn cupan coibhneis blasd'
Air sgáth nan linn a dh'fhalbh.*

Elnevette magát, látva az arckifejezést, amivel a gyerek a papírra mered. - Ne ess kétségbe, kicsi. A felét nem kell kiejteni.

- Melyik felét? - érdeklődött a kicsi.

Fiona elénekelt neki. Kiejtve körülbelül így hangzott: „Ar szgáh nan uma liny a kíl, ar szgáh nan liny a halv, gun gav siny kupan kivnyes blaszd ar szgáh nan liny a halv.” De köznap iábécénk nem alkalmas a különféle *h-k*, *k-k* és fölismerhetetlen magánhangzók bőséges készletének visszaadására, a vastag és vékony mássalhangzók halandó fül számára érzékelhetetlen megkülönböztetéséről nem is beszélve, amit a nyelvtanuló hosszasan gyakorol reményvesztetten, hogy hangképző szerveit hozzájuk tudja idomítani. Nicolette minderről semmit se tudott. A hangsort rögzítette, bármikor vissza tudta volna játszani Fiona hangján; ahhoz pedig, hogy a sajátján is elő tudja adni, nem kellett mást tennie, mint követni a felvett dal hangjait és pontosan ugyanazokat a hangokat képeznie. Az emberi beszédhangok képzéséhez századmásodperc pontossággal kell mozgatni szájunk és torkunk izmait, ami nem könnyű feladat, ha olyan hangokról van szó, amiket anyanyelvünk nem tartalmaz és még nem gyakoroltunk be - nem gondolkodunk ugyanis annyival gyorsabban, hogy szerveinket idejében utasíthassuk a megfelelő speciális, eddig ismeretlen mozdulatokra. Nicky sokkal gyorsabban gondolkodott. Két hang között bőségesen volt ideje kielemezni a következő hangot és felkészülni a képzésére.

A Vörösróka pedig erről nem tudott semmit, ezért csak bámult, amikor a kislány tökéletes gael kiejtéssel visszaénekelt neki.

- Bhuel - mondta, aztán elhallgatott.

A lányka nagyon büszke volt, hogy meglepetést tudott szerezni még Fionának is.

- Bhuel - mondta ismét a róka -, meg tudod ismételni?

A kis robot eldalolta újra, nem pontosan ugyanúgy, hiszen az emberszerűtlen lett volna, de hibátlanul.

- Nagyon ügyes - szólalt meg egy hang a háta mögött, s egy kezét érzett a vállán.

Nem fordult meg. Sütkérezett a dicsőségben.

- Mit szól, apó?

- A én időmbe nem gyártottak ilyen dalos kedvű gyereköket.

Fiona fölszegte a fejét és közölte: - Minden időben a véletlenül múlik, hogy kinek milyen lesz a kedve meg a tehetsége.

Az apó nem beszélt neki robotokról, ő is tudta, hogy az ókeltának reménytelen volna, ehelyett megkérdezte, énekeljenek-e mást is.

- Szilveszterre Rabbie Burns dala való, *n'est-ce pas*?

- Hát. De antul még mást is énekelhetünk.

- Hát énekeljünk - bólintott Fiona. - Majd ami eszünkbe gyön. Ha a kórus fele lösz csak ilyen jó, nem vallunk szégyönt.

Azért nem volt ez igazi kórus. Aki akart, jelentkezett, de ez csak annyit jelentett, hogy megígéri, éjfélkor ott lesz a tér közepén és az óraütések után dalra fakad. Próbát sem tartottak, hisz a legtöbben úgy fognak énekelni, hogy előzőleg nem jelentkeztek. Fiona csak a legkisebbeket tanította be - Bobot, Kate-et, Dicket, Samet -, meg az idősebbek közül aki nem

beszélte a nyelvet, de azon akart énekelni. Sokan angolul fognak, vagy éppen Burns alföldi skót tájszólásában. Esetleg walesiül, hiszen errefelé azt is beszélik; Mr. Atkinson például ezen a nyelven éneklő, amit anyjától tanult, akárcsak Greg és Owen Powell, akik egyébként unokatestvérek.

Mary és George öt óra körül Wakefield doktor asztalánál ült és a leendő gyáracska terveiről cserélt eszmét, amikor valami nagyon pirosat láttak a szemük sarkából.

- Egyél ebből a salátából, Fiona - mutatta Mary a tányért, rá se nézve a lányra -, Mrs. Strong készítette, egyszerűen remek.

- Hork! - volt a válasz. Ez bármit jelenthetett.

Pár percig még folyt a csevej, s Mary válla fölött konokul lengett a piros függöny. Végül az asszony fölneezett.

Fiona mérhetetlenül ünnepélyes képpel állt fölöttük és várakozott.

Mary megbökte George vállát, amire Wakefield doktor is felnézett. Mivel nem szemben ült velük, hanem George mellett, ő se látta Fionát. Javarészt amúgy is a tányérjára nézett, hal volt rajta, Lillian Jackson süte, mustáros mártásban.

A Vörösróka végtelen türelemmel megvárta, amíg mindhármuk tekintete reá szegeződik, aztán a háta mögé nyúlt, elővett egy lapos dobozt és a Lane házaspár közé helyezte az asztalterítőre.

A számítógépe volt.

- No? - kérdezte Mary. - Mi jutott eszedbe?

Fiona megfordult és előkelő léptekkel távozott.

- Bolond ez a fruska - mondta George legalább ötvenezredszer azóta, hogy Írország büszkesége meglátta a napvilágot. - Mi a szösz ez?

Megnyomta a gombot, a gépecske föltáruult, s képernyőjén megjelent három rövid felirat:

*Fiona Ní Chiarraigh: Úirsgeul. Caibideil a hAon.*³⁹

Sráid de Subh-Chraobhan, Málnák utcája, így hívták a kicsiny utcácskát, ami egy tér egyik sarkából nyílt valahol a város legkülső csücskében. Soha nem hívtak még utcát ilyen lehetetlen módon, legalábbis Christiesben egy lélek sincs, aki hallott volna ilyesféle utcanévről, noha számosan közülük jártak Baile Átha Cliathban - ezt az utcát mégis így hívták. Hogy merre volt pontosan, nem lehet tudni. De volt, egy terecske sarkából nyílt, s kivezetett a város legszélére, a ligetek közé. Mivel az ír főváros szóba jöhető vidékein csak a századforduló óta állnak efféle ligetek, az utcának igen fiatalnak kell lennie. Ennek ellenére az első emberek, akik szembejöttek az utcán, mintha régies ruhát hordtak volna, talán a tizenkilencedik századba valószínű, a férfiaknak nyakkendő volt a mellén, a nők széles szoknyákat hordtak és szalmakalapot. De később jött arra férfi modern viseletben is, nyitott nyakú ingben, micisapkában. Igaz, a micisapkát errefelé időtlen idők óta hordják.

Nem lehet hát tudni, hol és mikor állt a Málnák utcája, de az bizonyos, hogy hamisítatlanul ír volt, és hamisítatlanul nem volt ír. Ír volt, mert a házakon az ajtók azt az utánazhatatlan Baile Átha Cliath-i stílust követték, amiről az ajtók városának is hívják; húsz ház állt az utcában, s mind a húszon másféle ajtó nyílt a kertből az épületbe. De mégsem volt ír, mert a kerítések,

---

³⁹ Fiona Ní Chiarraigh: Regény. Első fejezet.

a kertkapuk, a lámpaoszlopok kovácsoltvas mintázata a legmodernebb francia neoszeccessziót idézte, ami annyira francia, hogy Párizson kívül eddig még nem kellett senkinek, csak az örök kísérletező chicagóiak vettek át egy-két mintát. Írországbán, ha valaki ma végigutazik rajta, ennek a francia neoszeccessziónak nyoma sincs. A Sráid de Subh-Chraobhan mégis e stílusban épült, még nagy kapu is volt az utca bejáratánál, amit be lehetett csukni, csukva is tartották, s rajta kisajtó nyílt a gyalogosan járkálóknek.

Járda nem volt az utcában, egy szintben volt az egész. Barna műanyag fedte, ami ugyancsak arra utal, hogy a Málnák utcája a modern korban keresendő. Viszont a kovácsoltvas lámpákat esténként a lámpagyújtogató gyújtotta meg hosszú bottal, aki a kilences számú ház egyik emeleti szobáskájában lakott.

Az utca végén ódon kőfal állt, amit repkény és moha lepett be, ez a kőfal húzódott végig a szomszéd utcák során is; még a római korból maradt itt, amikor a vad kelta törzsek elől védte a légiókat. Ha a Baile Átha Cliath-iak a jövőben szeretnék a Málna utcát fölépíteni, kőfalat is kell hozzá készíteniük, mert nincs. Hisz mikor állomásoztak itt római légiók? A kőfal aljában kis vasajtó nyílt, itt lehetett kijutni a városszéli ligetekbe, amik java része ültetett gyümölcsös volt. A gyümölcsöst Ó Conaire apó gondozta, akihez mindig szívesen látogattak el a Málna utcai gyerekek.

A Málna utcában sok gyerek élt...

De hogy kik, az nem derült ki. Ezzel a félmondattal ért véget a csonkán maradt első fejezet, amelynek fent csak vázlatos kivonatát adhattuk. Tizenkét oldalt tesz ki az, amit elmondtunk; e terjedelemben Fiona apróra leírt mindent, amit az utcácska közepén megállva látni lehetett, az utca kapuját, a házak kerítéseit és homlokzatát, a házak előtti kertecskéket, s az ódon kőfalat. Ami ezen kívül volt, arra csak egy-két mondattal utalt, legvégül megemlítve Ó Conaire apót és a gyerekeket. Aztán egy lendületes, tipikusan fionai kacskaringóval zárult a szöveg, ami jelezte: folytatása következik.

Az érzékletes, részletes leírás különlegessége azonban a nyelvezete volt. Pontosan illett a Málna utcához, amiben múlt és jelen elemei keveredtek: a leírására használt gael nyelvben vegyesen voltak jelen a mai kor szófordulatai és archaikus kifejezések; némelyik még George-éknak is fejtörést okozott, például a *bonn-a-h-ochd*, ami egy régi skót pénzérme, ilyen színű volt Fiona szerint a kilences számú ház kovácsoltvas kapuja, rajta neoszeccessziós cirádákkal és falevelekkel.

Figyelmesen elolvasták, aztán egymásra néztek.

- Hm - mondta Mary.

- Hm - mondta George.

Ennyiből meg is értették egymást. Mary csettintett az ujjával, amire nyomban odaugrott Petra Wakefield.

- Asszonyom?

- Légy szíves, keresd meg Fionát és hozd ide - mondta neki Mary.

Hat óra körül a Grimsbyk búcsút vettek tőlük és hazaindultak; otthon várták őket a szülők, akik nem akartak egyedül szilveszterezni, s meg is kellett etetni őket. Mr. Grimsbynek előzőleg hosszas búcsúzkodáson kellett átesnie, azazhogy nem is öneki, hanem a medvéinek, és meg kellett ígérnie, hogy máskor is elhozza őket. Megmutatták neki a Jacksonék kitalálta jegesmaciruhákat is, amik most is divatban lettek volna, ha az időjárás nem kényszerít

mindenkit négy fal közé; azt mondta, nagyon élethűek, csak akkor ne viseljék őket, amikor ő itt van a kismédvéivel, mert véletlenül még másikat visz haza. Ez az eshetőség igencsak meglepte a kicsiket.

A valamivel nagyobbak táncoltak ezalatt, és megjött Mr. Royston a csákógyártó gépével. A christiesiek megvetették a bolti papírcsákókat, egyénre szabottat szerettek viselni. A csákógyártó gép nem volt más, mint egy nyomtató, amihez az alkalom tiszteletére csillogó festékeket szerzett be, meg egy harmadosztályú, amely kiszabta és összeragasztotta a fejfedőket. Percenként tíz darab is elkészülhetett, így minden remény megvolt rá, hogy idejében meglesz mindenki papírsüvege. A berendezést fölállították a városháza kapujánál, s Petra felügyeletével működésbe helyezték; a tulajdonos pedig átvágott a téren, hogy mindenekelőtt áttanulmányozza a szendvicseket.

Az elsők között vette át csákóját Fiona és Nicolette, akit barátnője karon ragadott és közölte, hogy márpedig papírsapka nélkül nem maradhat tovább. A kislány valamit pihegett, hogy ráér ő, kivárja a sorát, de a róka végigszáguldott vele a téren és odatoppant Petrához.

- No! - mondta neki. - Milyen süveget kap tőled, Csillogó Sapkák Mestere, a legszebb hölgy az egész bálon?

Nicolette boldog elragadtatással nézett Fionára egy egész másodpercig, amíg rá nem jött, hogy a Vörösróka saját magára gondolt.

Petra rámutatott a színminta legpirosabb színére, a róka pedig hatalmasat bólintott.

- Aranyszínű pöttyök nyugodtan lehetnek rajta - tette hozzá.

- Két perc múlva átveheted - felelte Petra. A nyomtató közben ontotta a megfestett papírlapokat, a robot bőszen szabott és ragasztott, Petra fejében pedig pontosan sorakoztak a megrendelések időrendben. Aki nem várta meg a helyszínen csákója elkészültét, annak a robotokkal helybe vitette, mert kevés volt a hely a kapubejárat és a teastand között.

Fiona vállon ragadta Nickyt, odaplántálta Petra elé és a feje búbjára mutatott.

- Pirosat - kérte a gyerek, hiszen ez ment a ruhájához.

- Két perc - bólintott Petra.

- És kérünk egy középkeket, fehérrel pöttyözve - tette hozzá Fiona, nem mondva meg, az kié lesz.

Két perc múlva kicsusszant a nyomtatóból az aranyszínnel pöttyözött piros lap, majd a sima piros, aztán a fehér pöttyös kék is. A harmadosztályú megragasztotta őket, a lányok gondosan fejükre illesztették, aztán Fiona fölkapta a kék süveget és ráhelyezte Petra fejére. Kicsit igazgatta, aztán bólintott, jó lesz.

- Mehetünk! Mit gondolsz, nickygyerek, jut még nekünk a ráksalátás szendvicsből?

- Hegyekben áll - nyugtatta meg a kicsi.

- Akkor legyünk Mohamedek és menjünk a hegyhez!

Fiona azonban egyedül érte el a szendvicshegyeket, mert Nicolette útközben összeakadt Stan Jacksonnal, aki felkérte táncolni. A kislány senkinek se mondott nemet, így hát forogni kezdtek a tér közepén egy vidám számra.

A christiesi kórus első tervezett fellépését kissé előrehozta, hogy negyed hét körül O'Brien apó, Mr. Lewis Jackson és Mr. Owen Powell rágyújtott a Szent Patrik című régi-régi nótára, amely Írország védőszentjének születését meséli el. „Március nyolcadikán volt, mondják egyesek, hogy Szent Patrik éjfélkor meglátta a napvilágot. Mások szerint kilencedikén született, ez a tévedés éjfél és hajnal között. Néhányan a babát, mások az órát okolják, nem tudni, az óra sietett vagy a baba volt túl lassú. Mindkét párt oly nagyra nőtt, hogy Szent Patriknak két születésnapja lett. Akkor McCurry atya megmutatta bűnüket, mert senkinek se lehet két születésnapja, hacsak nem iker. Ne osszatok mindig, mondta nekik, inkább adjatok össze, nyolc meg kilenc tizenhetet tesz ki, legyen ez a születésnapja - ámen, mondta az atya. Ha nem is volt iker, hát történelmünk megmutatja, hogy annyit ért legalább, mint két másik szent.” Így szól a nóta, aminek igazságértékével kapcsolatban elhangzott ugyan egy-két kételkedő hang, arra vonatkozólag, hogy Patrik idejében nem is voltak ilyen pontos órák, amire Fiona a nóta védelmére kelve kifejtette, nem kell pontos óra ahhoz, hogy az ember tudja, mikor van éjfél: amikor az árnyék legrövidebb, akkor van dél, és két dél között félúton van éjfél. Mr. Atkinson nevetett és közölte Fionával, hogy ha a most következő éjfelet is ilyen módon akarja megállapítani, gyorsan szóljon, még el tudja hozni a műhelyéből a nagy húsvágó bárdokat. Fiona közölte, hogy jobban tenné, ha a tüdejét hasznosítaná a karizma helyett, amire Atkinson úr megkérdezte, mi célra. Fiona előhozta Mr. Jackson kitűnő skót dudáját, amit már jó előre odaszállítottak más hangszerekkel együtt, és átadta Mr. Atkinsonnak mint az egyik legjobb christiesi dudajátékosnak.

Így hát megszólalt a duda és a hegedű, s a rögtönzött zenekar rázendített a Kilkenny fiúkra. Kilkenny, igen, s nem Cill Chainnigh; ezen az estén olyan ír nóták járták, amik még a régi gyarmati-félgyarmati Írországból származnak, részben vagy egészben angolul vannak és korabeli viszonyokat írnak le. Akad, amelyik a krími háborúról szól, mások a tizennyolcadik századból származnak. A korelnök alighanem a Zöld pántlika volt, amely nem ír ugyan, de közkedvelt; állítólag VIII. Henrik írta, aki gyűjtötte a feleségeket és a szép dalokat. De elhangzott ezen az estén A feniánus harcos dala, az Edward Boyle, az Első találkozásom szerelmemmel, a Galway City, a Lány Donegalból, a Granuaile és még sok más. Némelyiknek alig lehetett érteni a szövegét, olyan régies volt; például a Mullingari versenyek, amely angolul van ugyan, de a refrénje angolosított gael nyelven. De a christiesiek tudták ezeket is, amiket pedig nem, azokat lejátszották felvételről.

A modernebb dalokat most egy időre félretették; Fiona, aki bolondja volt mindennek, ami régi, még a táncot is korabeli módon járta - de keveset, mert a siannaois nem az ő tánca volt szigorú, merev lépéseivel. Csak nyolc óra tájt kerültek elő a gael reneszánsz korából, az ezredforduló idejéről való dalok, s Fiona is átváltott a modern ceilidh vidám, lendületes lépéseire.

Az ír tánc már szinte a végét járta a huszadik század nyomott, kedvetlen világában, amely még nyomottabb és kedvetlenebb volt a kettészakított, politikai viharok dúlta Írorszáiban. Az emberek a korabeli könnyűzenére táncoltak, az ír néptánc villanyfényes tornatermekbe száműzetett, ahol osztályzatért járták fáradtan a gyerekek, meg is utálták egy életre. Csak a század legvégén, amikor a kelta nyelvek többsége már a feledésből támadt fel, kelt új életre a ceilidh is. Szigorú és mereven kötött mozgásait feloldották, de éppen csak annyira, hogy jellegzetes ír voltát meg ne bontsák; ezáltal a tánc jókedvű, lendületes lett, igazi látványosság színpadokon is. Valósággal előzönlötték a világot az ír zenét és táncot játszó együttesek, többségben olyan művészekből, akik nem is voltak írek, de ez senkit sem zavart a rohamosan globalizálódó világban. A ceilidh egy évszázaddal korábban már gyermeknek adott életet: a transzamerikai vasút építésén dolgozó írek járták, s a többi munkás elleste tőlük. Ők azonban

nem szorították le úgy a karjukat, mozgatták azt is, és megszületett a szepp. Most, az ezredforduló előtti és utáni években a ceilidh megint tovább szaporodott: létrejött a ceilidh nua, amelyből száműztek minden szigort és úgyszólván lehetetlen volt tánc közben nem mosolyogni. Ám annak ellenére, hogy a tánc megint kilépett az írek közül és nemzetközivé lett, ezúttal megmaradt eredeti ír stílusa.

A ceilidh jellegzetessége, amint az Fiona táncán is megfigyelhető, a mozdulatlan felsőtest és a függőlegesen lefelé tartott karok. Csak a láb mozog, kétféle ritmusban, lassan vagy gyorsan, de mindkét esetben kötött figurákat követ. A ceilidh nuában sem mozognak a karok, de nem is állnak mindig szorosan a test mellett; lehet oldalra tartott karokkal vagy összefogózkodva is táncolni, de továbbra is mozdulatlan felsőtesttel, csak a lábak járnak. Az igazi ír táncos egy tányéron is tud táncolni, tartja a mondás - hát Fiona nem vall szégyent e tekintetben. Nyúlánk termete és lengő hajkoronája különösen alkalmassá teszi a ceilidh-re, s még inkább az a szokása, hogy ókelta istennőhöz illően kihúzza magát és fölszegi a fejét, ha úgy tartja kedve.

Van egyébként egy magyarázat a ceilidh, illetve a siannaois eredetére. Eszerint a középkori Írországból, ahol a vallási vakbuzgóság sosem látott méreteket öltött, azért kezdtek mozdulatlan karokkal táncolni az emberek, mert nem akarták, hogy ha a pap odakint elmenve benéz az ablakon, lássa, hogy táncolnak. Többek szerint ez ostobaság, hiszen ha a pap azt látja, hogy merev felsőtesttel ugrálnak, azt is föl fogja ismerni, de ha ezt Fiona hallja, mindig rá szokta vágni:

- Pedig színigaz. Azokban az időkben a papok szörnyen üldözték a táncot, hát úgy segítettünk magunkon, ahogy tudtunk. Valamikor a tizenharmadik vagy a tizennegyedik században még kiközösítéssel is megfenyegetett minket az öreg püspök, ha táncolni merünk. (Hork!) Akkoriban még mindenki fizetett egyházi adót, hát fizettem én is, és soron kívül bevitettem neki. Letettem az asztalára, megvártam, amíg beírja a lúdtollas számítógépébe, aztán azt mondtam, püspök úr, én szeretek táncolni és eközben jól érzem magam, hát most ha akarsz, közösíts ki, de attól kezdve én egyházi adót nem hozok egy huncut rézpetákot se, de még azt is visszakérem, amit eddig befizettem, merthogy nem kapok érte szolgáltatást. És így fog tenni mindenki, akit elgőgült vakodban kiközösítesz. No, a püspök nem közösített ki, mert nagyon szerette Jézus tanítását, de még jobban a periódusos rendszer hetvenkilences számú elemének bölcs szavát. De azért mégiscsak kitaláltuk a siannaoist, aztán a ceilidh-t, mert nem lehetett minden papnak külön-külön ezt elmagyarázni. Meg volt olyan is, akinél a legújabb pápai enciklopédia előbbrevaló volt még a hetvenkilencesnél is. Azért inkább elkezdtünk így táncolni, mert akármikor elmehetett odakint a pap. Szóba került ugyan, hogy találjuk föl a függőnyt, de időbe telt, amíg elkészültünk vele.

Mondanunk sem kell, hogy mindazok közül, akik e fejtegetést eddig végighallgatták, csupán egyetlenegy akadt, aki minden szavát komolyan vette, kivéve az enciklika összekeverését egy egészen más írásművel. Ez az egy, aki fenntartás nélkül mindent elhisz még Fionának is, most éppen a ceilidh lépéseit tanulja.

- Jó, most ballal, jobbal, bal, jobb, fordul a lábfej és le - mutatta Fiona.

Nicolette hűségesen utánacsinálta.

- Most próbáld rendes sebességgel, de vigyázz, hogy a kezed ne mozduljon. Ez a legnehezebb eleinte.

Nicky nem mondta, hogy számára ez pusztán akarati kérdés. Szépen megismételte a tánc lépéseket most már gyorsan, mozdulatlan karral.

- Remek. Tehetséges kezdő vagy. Nézzünk valami nehezebbet.

A kis robot figyelt és utánzott. Fiona alighanem az egyetlen volt közel s távol, akit meglepett, hogy a gyerek milyen gyorsan tanul, semmit se kell kétszer megmutatni neki.

- No lám csak - szólt egy hang a tanítvány mögött -, milyen ismerős.

- Boldog új évet, Mr. Wolfe - üdvözölte Nicky a tőzsdeügynököt, és tett egy lassú oldallépést.

- Nem találkoztunk mi egyszer az erdőszélen?

A kislány megfordult tánc közben és érdeklődve föl nézett a magas férfira.

- Kosárka volt a kezében.

Nicky lestoppolt.

Fiona érdeklődve figyelte őket, meglehetősen hamar eljutva a felismerésig, hogy a bróker neve farkast jelent, Nicky pedig tetőtől talpig pirosba van öltözve. Szemlátomást a gyerek is rájött, mert lassan elindult hátra, szülei felé, le nem véve a szemét a tőzsdeügynökről. Az eközben az asztalt tanulmányozta, majd kiválasztott egy halas szendvicset.

- Igen, már emlékszem - szólalt meg, lenyelve egy falatot -, mindenféle ennivaló volt a kosárkában, nemde?

- Apa - szólalt meg a lányka, de továbbra is a szendvicset evő férfit figyelte -, ugye olvastad, mit írt Asimov professzor a humanika törvényeiről?

- Valami rémlik - felelte George -, miért?

- Ott szerepel olyasmi, hogy az Embernek meg kell védenie a Robotot - a mondat közepén Nicky hadarni kezdett, mert Mr. Wolfe lépett egyet felé.

A szülők összenéztek, aztán George megvonta a vállát. - Tudod, a humanika törvényeit nem építik bele az emberekbe. Gyakorlatilag írott malaszt.

- Értem - mondta a gyerek lesújtva, aztán Fionára nézett, nem lát-e arcán valami biztató jelet. Nem látott. Fiona sajtos pogácsát evett és kíváncsian figyelte az eseményeket.

Mr. Wolfe ismét lépett egyet, amire Nicky gyorsan két lépést tett hátra, aztán megpróbált érvelni.

- Uram - mondta -, gondoljon a vadászra.

- A vadászra? - kérdezte a bróker, eltüntetve a szendvics maradványát.

- Igen - felelte Nicky sebesen -, a vadászra, aki előbb-utóbb előkerül, kivesz engem az ön hasából, köveket tesz bele és...

- No de engedelmet - csóválta fejét a tőzsdeügynök -, hát láttál te már vadászt, aki ilyesmit cselekszik?

A kislány rádöbbszent, hogy nem látott. Eddig még semmilyen vadászt se látott.

- Nézd - mondta Mr. Wolfe, ismét lépett egyet Nicky felé, és széttárta a karját, mutatván, hogy nincs más választása -, a mese úgy szól, hogy a farkasnak a piros ruhás kislányt meg kell ennie. Ez van. Mi mást tehetnék, mint hogy követem a forgatókönyvet? Azt javaslom, egyszerűsítsük le a dolgot. Én kerítek köretet és mártást, te pedig helyet foglalsz a tányéron, rendben?

Nicky nagy levegőt vett. Elhatározta, mindent föltesz egy lapra.

- Mr. Wolfe... - és most halálmegvető bátorsággal előrelépett -, mit szólna, ha hoznék önnek egy másikat?

- Másik micsodát?
- Egy másik kislányt, akit megehet.
- Piros ruhában?
- Természetesen.
- A mesében nem így van.
- De, uram - bizonygatta a gyerek. - Jön a kislány és jön a farkas. Arról semmi sincsen, hogy előtte volt-e másik kislány is, aki maga helyett ajánlotta Piroskát.
- Aztán a helyettesed is alkudozni fog, mi? Nem lesz ez így jó. A farkasoknak gyakran kell enniük. Te itt vagy kéznél.
- Nem fog alkudozni - ígérte Nicolette -, öt percet adjon nekem, kérem!
- No jó. Legyen. De ha...

A többi a kislány már nem hallotta. Mint akit puskából lőttek ki, megiramodott, át a téren, be a városházára, föl az aulába, ahol csallhatatlan biztonsággal rátalált Mrs. Clyde-ra.

- Asszonyom - toppant mellé lélekszakadva -, kérem, segítsen nekem!
- No, mi történt? - lepték meg a hölgyet az esdeklő szemek.
- Szükségem van egy piros ruhás kislányra, nagyon gyorsan.
- De hisz - nevetett a cukrászmester - te magad is egy piros ruhás kislány vagy.
- Éppen erről van szó. Mr. Wolfe-nak kell egy, akit megehet. Én pedig...

Az emberek az aulában még nevettek, amikor Mrs. Clyde a kislány kezét fogva kilépett az épületből és a standjához indult. Ketten együtt percek alatt elkészítették a kislányt: teste süteménytésza, ruhája marcipán, haja csokoládékrém, orra fölött két kék cukorgolyócska - Nicky megesküdt, hogy tökéletes mása az ő vonásainak.

- Köszönöm, asszonyom - nyúlt a zsebébe.
- Hagyd. Majd ha tényleg megeszi.
- Ha nem eszi - rettent meg a gyerek -, akkor nem tudom, ki fogja kifizetni önnek...
- Akkor az örököseid visszahozzák a süteményt - kacagott a cukrászmester, azzal lekapta a kislány süvegét és csókot nyomott a feje búbjára. - Mehetsz.

Nicky tehát ment, vitte a műremeket, és megfogadta, legközelebb a másik ruháját veszi föl.

Nyolc óra körül volt az is, hogy Eddie-nek újabb területeket kellett keresnie. A Fő tér, a Diófásor és a környező utcák befedett részéből, a városházából s a többi innen nyíló épület udvarából és lépcsőházából álló jókora terület kezdett zsúfolttá válni, s még vagy kétezer christiesi otthon volt; hogy közülük hányan fognak a térre látogatni, nem tudni. Jenny és egy csapat harmadosztályú helyet csinált tehát a város kis múzeumának előcsarnokában és folyosóin, asztalokat állított fel, szerpentineket szórt szét, közben pedig egy másik osztag fedett átkelőhelyet épített a Tölgy utcán a múzeum kapujához; mivel hőszigetelő műanyag-lemezük már nem volt, két furgonból és egy taxiból rögtönözték. A múzeummal végezve sorra került a kórház is, ahol örvendetesen kicsiny volt a létszám - a hideg okozta betegségeket megakadályozta, hogy már egyáltalán nem lehetett kimerészkedni a szabadba, a csúszós utak pedig nem okoztak töréseket, mert csapadék hiányában nem voltak csúszós utak sem. A kórházban nem volt szükség díszítésre, ezt már elvégezték, asztalaik is voltak, a rendezkedés

percek alatt elkészült hát; csak az átjárást kellett megépíteni. Ez már keményebb diónak bizonyult, hiszen át kellett haladni egy háztömbön, de Eddie kihasználta az alkalmat és a Kórház utca nyolcas számú ház udvarát is bevonta. Ebben a városrészben csupa fedett udvar volt már régóta, nyugodtan lehetett vékony öltözkében szilveszterezni. Az átjárókkal azonban Eddie mindaddig nem elégedett meg, amíg kölcsön nem sikerült kérnie Shewsburyből egy Honda mikrobuszt, ezt beállította a Kórház utcába keresztben; hátuljába a nyolcas szám kapujából léptek be, elejébe a kórház kapujához állított taxiból. Az illesztéseket leborították hőszigetelő fóliával. Beteget ilyenkor úgyis csak mentővel hoznának, az meg nem vacakol a kapuval, amikor van tetőbejárat is.

Miután a kórházban is megjelentek a szilveszterezők, a Fő téri komplexum igencsak terjedelmesre nőtt; a kocsikból rögtönzött átjárókon lassú volt az átkelés, így a kórházból a múzeumba tíz percig is eltartott eljutni. Eddie térképet készített művéről, amit a kivetítőkön lehetett megtekinteni, a mindenütt nyüzsgő robotok pedig folyamatosan számon tartották, ki hol tartózkodik; így aki beszélni akart valakivel, tudta, merre induljon. Persze a robotokon keresztül a távközlést is megoldották azok számára, akik nem hoztak magukkal telefont.

Fionát kilenckor riasztották nemzetbiztonsági és életvédelmi ügyben - ő így nevezte. Fogytán voltak a rákpástétomos szendvicsek. A Diófásor kettes szám udvarán újra felállították a szendvics- és süteménygyárat, s a szakácsmesterek ismét munkához láttak. Ekkor már csak hárman éltek azok közül, akikről reggel Jenny azt mondta, különböző gazdák óljaiban várják sorsukat; ezt a hármat kifejezetten farokhúzási céllal hagyták meg, de holnap ők is kés alá kerülnek. A többiek már délben eltávoztak, hátrahagyva földi porhüvelyüket, amelyet rövidesen körbevisznek tálcákon, ropogósra sütvé.

Este kilenckor a városháza falán a hőmérő mínusz negyvenkét fokot mutatott.

Az igazi sokadalom - Fiona szavával a főnyüzsi - kilenc után, fél tíz tájban kezdődött. A taxik számtalan hívást kaptak a város minden pontjáról, egyre kevesebben maradtak otthon. A lezárt utcák és udvarok, a múzeum és a kórház előcsarnoka megtelt táncolókkal, mindenhol szólt a zene, a Fő téren nagyrészt a rögtönzött helyi zenekar előadásában. Atkinson úr dudált, Abdullah professzor és Jack Curwood hegedült, egyszer-egyszer Ryan apó is kézbe vette öreg brácsáját, a dobnál pedig egymást váltotta Mr. Benson és Mr. Davis. Fiona koronként helyet foglalt Mr. Jackson kis szintetizátoránál és lendületes ír futamokat mutatott be; máskor O'Connell úr ült ugyanoda és lassúbb számokat játszott.

Nicolette új keletű ceilidh-tudománya nagy sikert aratott, a közönségnek nagyon tetszett a kis piros ruhás, táncoló robot. Eközben kivette a részét a munkából is, tánc közben bőven jutott ideje a rádióját dolgoztatni. Eddie negyed tízkor rábízta az asztalok felügyeletét; ettől kezdve kis robotunkhoz futottak be a jelentések: milyen enni- és innivalóból mennyi található és hol, hogy állnak a még föl nem használt nyersanyagokkal és mikor várhatók problémák a fogyasztás előrejelzése alapján. Valahányszor egy robot elment egy asztal mellett, rápillantott és azonnal közölte Nickyvel, mi található ott; ezt a kislány megjegyezte és összehasonlította az ugyanonnan kapott utolsó jelentéssel. Így pontosan tudta, hogy például kilenc és negyed tíz között hatvankét halas szendvics fogyott el, ami öttel több, mint az előző negyedórán, de hárommal kevesebb, mint az azt megelőzőben; ezzel az ütemmel kalkulálva fél egy körül esnek nullára a készletek, de mivel egyre többen érkeznek, ugyanakkor éjfél tájban senki se fog szendvicset készíteni, célszerű lesz már tizenegy tájban újakról gondoskodni. A tojásos szendvicsek ezzel szemben jól tartották magukat, az említett tizenöt percben huszonkilencet ettek meg, és reggel négyig nem kellett tartani eltűnésüktől. Nickynek azt is figyelemmel kellett kísérnie, nehogy valamilyen finomság egy helyre csoportosuljon, a terület más részeit

ellátatlanul hagyva; így például amikor Mr. Frobisher, Mr. Grubbs és Mr. Harris tíz perc alatt eltüntette a Tölgy utcai asztalokról a diós kiflik felét, Nicky nyomban odaszállíttatott két tálcával az aula melletti raktárból. Ő maga a kisujját sem mozdította munkája érdekében, átadta magát a gondtalan szórakozásnak; ötven másod- és harmadosztályú leste parancsait.

Maga Eddie is szórakozott, bár a táncban nem vett részt: hol itt, hol ott tűnt fel és kapcsolódott be a beszélgetésbe, részt vett a tér déli sarkában folyó pókerpartiban, segített a kolbászsütésben és beugrott Mr. Benson helyett a zenekarba, hogy az megismerkedhessen a kolbászsütés eredményével. Eközben irányította a taxikat - de csak háromnegyed tízig, akkor átadta Molly Harrisnek -, parancsnokolta azokat az alacsony szintű robotokat, amik nem voltak más alá osztva, és jelentéseket vett a legkülönbözőbb dolgokról. A műanyaglapokat összefogó acélszerelvényeket feszültségérzékelővel látták el, s azok percenként jelentették, változott-e valami az építmény épségében. (Nem.) A folyó lefedett szakaszán folyamatosan voltak korcsolyázók, a térről pedig egyfolytában áradt oda a meleg, ezért a városháza kis jégvédője kétpercenként végigsiklott a folyószakaszon, ultrahangnyalábjával átvilágította a jeget és jelentette, van-e jele vékonyodásnak vagy repedésnek. (Nem volt.) Kint, a lefedett szakasz alatt és fölött negyedosztályúak strázsáltak a folyó mindkét oldalán, nemcsak a jég miatt, de azért is, hogy kéznél legyenek, ha a szerkezeten sérülés mutatkozna; ezek is kétpercenként jelentették a jég állapotát, mindkét helyen volt egy kézi ultrahangszóró, más célra készült eredetileg, de megtette jégfigyelésre is. De a Severn kitartott.

Egy ideig Eddie látta el a forgalomirányítást is, nyolc óra körül aztán átadta Peternek. Mivel a szolgálatot ellátó robotok másod-, harmad-, sőt negyedosztályúak voltak, az emberekkel zsúfolt utcákon és tereken nehezebben igazodtak el. Eddie, később Peter ezért folyamatosan figyelemmel kísérte a forgalmat és minden alacsony szintű robotnak jelezte, merre talál utat terhével az embertömegben; arra is figyelnie kellett, hogy az emberek sem maradnak egy helyben, néhány másodpercre előre meg kellett jósolnia mozgásukat. Mindezt a mennyezetre és a falakra szerelt apró kamerák segítették, amelyek behálózták az egész területet, s a robotok forgalomirányításán kívül arra is szolgáltak, hogy ha valahol gond van, valakinek szüksége van valamire, azonnal észrevegyék. Ezt is Peter figyelte, és aszerint, hogy mire volt szükség, Nickyhez, Eddie-hez vagy Petrához továbbította az észlelést.

Petra csákókészítés közben azokat a robotokat irányította, amelyek a többhelyütt - nagyrészt a lezárt városközponton kívül - felállított alkalmi raktárakban és konyhákban dolgoztak. A malacsütést már úgy végezték el, hogy egyetlen ember sem volt jelen, csak Samantha Powell Staceyből, Caroline Pilbeam és rengeteg másodosztályú. Munkahelyük a Piskóta utcai étteremben volt; a másik két étterem és a kisebb raktárak tartoztak Petra alá. Volt olyan raktár is, ami nem állt másból, mint Mrs. Cheltenham konyhájának egyik sarkából, a tulajdonos ugyanis külföldön töltötte az ünnepeket és odaadta a kulcsát Eddie-nek erre a célra. Amíg Petra csákókat készített, eltársalgott a fejfödőre várakozókkal és elfogadott egy aprósüteményt George-tól - „ó, igazán kedves öntől, Mr. Lane” -, két negyedosztályú beosztottja ebben a kis konyhában ácsorgott koromsötétben és mocsanatlanul várta, hogy szükség legyen az általuk őrzött néhány zsák lisztre, burgonyára és a dobozra, amiben öt üveg olaj mellett tíz font darált dió feküdt. Óránként megmozdultak, fordítottak egyet a zsákokon, nehogy megpenészedjenek. Illetve nem ezért persze, hanem mert Petra ezt parancsolta; nem tudták, mi a penész.

Jenny Jacksonnak csak névleges gazdája volt, nem tartozott senkihez, ezért Eddie fizikai munkára osztotta be, még másik ruhát sem szerzett neki. Jenny volt a tér legjobb pincérnője, mert beszélgetni is tudott, s észrevette, ha az olajos hal mellől hiányzik a citrom. A vendégek persze a másodosztályúaktól is ugyanúgy megkapták a citromot, a sót vagy a pótlást az elfogyasztott sütemények helyébe, csak azok Nickytől kaptak parancsot rá. Jenny segített

Nickynek abban is, hogy a felszolgáló másodosztályúak mozdulatai megfelelőek legyenek, egy részük ugyanis nem háztartási robot volt és nem értett az ilyesmihez, folyamatos irányítás nélkül nem tudtak egyszerre több tálcával, pohárral, üveggel balesetmentesen bánni, ez viszont igencsak kapacitásigényes feladat volt. S végül Jenny ugrott be mindenütt, ahol torlódás támadt az irányítási folyamatokban.

Eddie még a készülődés elején tette közzé parancsát, amely mindenkire vonatkozott: az emberek válláról minden terhet le kell venni ezen az estén, minden szolgálatot nekik kell elvégezniük, és fennakadás nem lehet. Az első törvény súlyos sérelmét jelentené, ha a szilveszteri mulatságot technikai problémák rontanák el. Ha mégis gond adódna, úgy kell megoldani, hogy az emberek semmit se vegyenek észre.

- Hát te? - vette észre Fiona Petrát, aki gondosan lesimította halványzöld szoknyáját és helyet foglalt gazdája mellett. - Már nem árulod a csákókat?

- Már nem, Fiona - nézett föl vidáman a gyerek. - Elfogyott mind, nincs több színes festék. De nincs kereslet sem: mindenkinek van süvege.

- Jöhetnek még tízezzrel. Hozzatok festéket, ha ezen múlik, két tehervonattal.

- Inkább ne, Fiona - mondta Mr. Wakefield, még mielőtt Petra komolyan veszi és megrendeli.

- Aki akart, mostanra már beszerezte, egyébként is mindjárt tíz.

- Hányat adtál el? - ragadott föl Fiona egy pogácsát és végzett vele.

- Nyolcezer-háromszáztizennégyet - volt a büszke válasz.

A Vörösróka elismerő füttyöt hallatott, aztán gyanakodva a kislányra meredt.

- Fiona tud ám számolni - közölte vele. - Ha kétpercenként gyártasz egy sityakot, akkor hatvankilenc órába és negyvennyolc percbe telt volna ennyit elkészíteni.

Mr. Wakefield meghökkenten nézett Fionára, nemigen hitte, hogy ezt öt másodperc alatt ki tudta számolni.

- Nem mindig telt két percbe - felelte Petra -, csak amikor sok gyülemlett föl. No meg persze vannak különféle ravasz, trükkös módszereim.

S titokzatos képpel kivett magának egy aprósüteményt. Fiona rámeredt, aztán fölhorkant és előkelő léptekkel távozott.

- Gazda, van új parancsa a számomra? - kérdezte a kislány.

Az állatorvos körülnézett, tennivalót keresve a lánynak. - Mi a helyzet a malacokkal?

- Rajtuk tartom a fél szememet. Jól vannak, most éppen alszanak. Ha szükségük van valamire, vannak kéznél robotok, csak röffenteniük kell és megkapják... Mrs. Williams! Mrs. Williams, kérem!

Wakefield doktor követte a gyerek tekintetét, aki a közelben táncoló Mrs. Williamset figyelte, de az háttal állt neki és nem hallotta nevét a zsidvajban. Petra fölkel, de ekkor Mrs. Williams megtette azt a lépést, amitől meg akarta óvni, így nem tehetett mást, rávetette magát a hölgy lábára. A pár nagyot ugrott.

- Hé! - rikkantotta Mr. Williams. - Eszeden vagy, robot?

- Elnézést, uram - nézett föl a kislány a földről, és fölmutatott egy szem diót. - Ez volt a földön, a hölgy éppen rálépett volna.

- Ó - mondta Mrs. Williams, és lehajolt, hogy talpra segítse. - Örülök, hogy észrevetted.
- Kérem, ne törődjenek velem - mondta a lányka -, már hívtam segítséget.
- Mihez?
- Apró műszaki hiba. Sajnos nem tudok fölállni. Kérem, ne zavartassák...
- Mi a fene? - állt föl az állatorvos, odalépett robotjához és leguggolt mellé. - Mi bajod már megint?
- A gyerek lehajtotta a fejét. - Sajnálom, hogy gondot okozok éppen szilveszterkor, gazda. A...
- Hahó - toppant oda Fiona. - Hát te mit csinálsz idelent? Létrára állva is éppen elég kicsi vagy, minek heversz a földön?
- Én... most nem tudok fölállni, Fiona - a kislány rettenetesen szégyellte magát.
- A nagylány összevonta szemöldökét és csípőre tette a kezét. - Aztán miért nem?
- Műszaki hiba. A...
- Nicky! - kapta föl a fejét Fiona. A kiáltás végigzengett a téren, a több ezer ember zsivaja fölött, de Petra a biztonság kedvéért rádióüzenetet is küldött a helymeghatározással és azzal, hogy Fiona hívja.
- Tessék - bukkant föl a kis piros rögtön a nagy vörös mögött.
- Nézd - mutatta Fiona Petrát, mint valami egzotikus állatot. - Beteg, nem tud fölkelni. Hol van itt valami hely, ahova bevihetjük?
- Én...
- A városházán akad pár pihenőszoba - felelte Nicky.
- Fiona leguggolt és átkarolta Petra derekát.
- Öleld át a nyakamat - mondta ellentmondást nem tűrő hangon. Petra számára a felszólító mód a második törvény kényszerét jelentette, tehát szót fogadott; de előzőleg engedélykérően gazdájára pillantott, aki főlegyenesegett és bólintott.
- Fiona fölkapta Petrát, mint egy tollpihét, s a táncolók között bemanőverezett vele a városházára, Nicky útmutatását követve keresett egy pihenőszobát és lefektette a kis robotot egy fekete-fehér csíkos díványra.
- Úgy. Halljuk, mi a hézag.
- A gyerek sóhajtott. - Elszakadt a csípőízületem adatátviteli kábele.
- Mit csinált a micsodád micsodája?
- Nem mozog a lába - mondta Nicky.
- Megbénult? - döbbsent meg Fiona.
- Csak amíg a szerelők meg nem jönnek - nyugtatta meg barátnője, vagy legalábbis szerette volna. Fiona nem nyugodott meg.
- Pete, hallod ezt? A lányod megbénult, mit állsz itt, helyett, hogy a mentőket hívnád, vagy dehogyis, előkapnád a táskádat?
- Én állatorvos vagyok, Fiona, Petra pedig...
- Emlős, emlős, mindegy az.

- És nem a lányom.

- A fogadott gyerek is ugyanaz. Nézd meg Nickyt vagy engem.

- Miért, talán te is fogadott gyerek vagy? Soha nem tudtam róla, hogy John nem a vér szerinti apád volna.

- Nem ő fogadott örökbe. Én fogadtam saját magamat. - Fiona nem lett volna önmaga, ha nem toldja meg a meglepő állítást egy zöld szemvillanással és önelégült arckifejezéssel. - Hívjuk föl a kórházat. Fáj?

- Nem, Fiona - mondta Petra határozottan. - Nem bántotta meg a lányt, aki igyekezett gondoskodni róla, de el kellett kerülnie, hogy Fiona megzavarja az ünneplőket őmiatta. - Jól vagyok. Pár perc múlva itt a segítség, már elindultak. Kérem, gazda, kísérje vissza Fionát az ünneplők közé, nem szeretnék gondot okozni. Nemsokára megyek én is.

- Gyere - mondta az állatorvos, és karját nyújtotta a rókának. - Hagyjuk pihenni a beteget.

Ezt a Vörös is elfogadta, könnyed csókot lehelt a beteg homlokára és kilépett a doktorral az ajtón. Nicky követte őket, de Fiona visszatolta.

- Maradj itt, vigyázz rá és ápold, amíg megjönnek.

- Igen, Fiona - hajtotta le fejét a kislány, és becsukta az ajtót. Petrának semmi szüksége nem volt őrizetre vagy ápolásra, de a felszólító mód parancsot jelentett, amivel nem vitatkozhatott, hát leült Petra mellé az ágyra.

Wakefield doktor azonban tudta, hogy ez a helyzet, ezért amikor odakint elvált Fionától és hallótávolságon kívül tudta őt, odaintette Jennyt.

- Hívd föl Nicky Lane-t. Mondd meg neki: Wakefield doktor megparancsolja, hogy jöjjön ki és folytassa korábbi tennivalóit. Közd vele, hogy ez nyomatékos parancsom.

- Igen, uram - bólintott a lány, s a Fiona meggondolatlanságának foglyául esett kis robot a nagyobb nyomaték hatására végre mehetett.

Félórával később az állatorvos asztala mellett megjelent Petra.

- Bocsánatot kérek, gazda.

- Nem tehetsz róla - vont vállat a doktor.

Petra bólintott. Valóban nem tehetett róla. Kicsiny teste a miniatürizált robottechnológia legújabb vívmányait rejtette magában, sokkal kisebb térfogatra zsúfolva be ugyanannyi alkatrészt, mint Nicky vagy akár Eddie szerkezete. Ritka volt az olyan hónap, amikor ez a teljesítőképessége határán működő rendszer föl ne mondta volna valamely ponton a szolgálatot. A mechanikai igénybevétel vagy túlmelegedés hatására rendszeresen szakadtak el vezetékek, olvadtak ki biztosítékok és sütek ki az ízületek milliméternyi szervomotorjai. A kislány vásárlásakor erre külön felhívták a figyelmet.

Kevéssel utóbb egy kék overallba bújt kamaszlány tette le a süteményes tálcát Mr. Benson asztaltársasága elé. - Jó estét, uraim.

- Jó estét. Hát te ki vagy? - volt a válasz.

A lány egy pillanatra a hátát mutatta Mr. Bensonnak, hogy láthassa rajta a Brirob feliratot. - R. Kate Watkins, uram, a Brirob mozgószerveizektől.

- Akkor meg mit keresel itt?

- Egy robotot jöttem megjavítani, uram, és R. Eddie Jackson elkért a cégetől, ha már ügyis itt vagyok.

Mr. Kelly megcsóválta a fejét. - Ez az Eddie nagy szervező. Lehet, hogy alkalmaznom kellene. Az urak nevettek. Mr. Kellynek szállítmányozási társasága volt.

- Elnézést, uram - fordult hozzá Kate -, de én is igen nagy szervező vagyok.

- Igen?

- Hogyne. Ha felajánlhatom szolgálataimat...

- Nem vagy elégedett a jelenlegi helyeden?

- Well, kedvezőbb ajánlat esetén fontolóra venném, elégedett vagyok-e.

Az urak újfent nevettek, a robot pedig továbbindult más asztalokhoz.

- Várj csak - szólt utána Mr. Kelly. A lány megfordult. - Szólj Jennynek, hogy jöjjön ide.

A robot bólintott.

- Mit gondol, John? - nézett Kelly úr Mr. White-ra.

- Miről mit gondolkodok? - kérdezte a boltos.

- Aligha ad be másik pályázatot bárki is.

- Nagy öröömre - mosolygott az.

- És aligha fogják elégtelennek találni a magáét.

- Még nagyobb öröömre - nevetett Mr. White.

- Szóval lesz egy robotja.

- Úgy van, Roy, de miről mit gondolkodok?

- Well, például az ezt követő üzleti terveiről. Hasznosítani fogja, nemde?

- Ezt leírtam a pályázatban.

- Maga ravasz ember, John. Vannak magának tartalékban további tervei is, el se hinném, hogy nincsenek.

- Maga akar tőlem valamit, Roy - húzta össze szemét az idős boltos.

- Egyszer kitavasodik, John - hunyorított vissza a másik.

- Egyszer ki. És?

- A város robotjai visszamennek dolgozni a parkokba és a földekre, az emberek pedig maguk járnak boltba ismét. Már nem fagynak meg az utcán.

- Úgy van.

- Tehát kell némi fifika ahhoz, hogy a házhoz szállítást bevezessük a negyedben.

- Hm - mondta Mr. Benson.

- Hm - bólintott Mr. White.

Negyedik asztaltársuk, Mr. Livingstone az északi negyedből való volt, ahol ez már működött.

- Ez jó gondolat, Roy - bólintott ő is. - Keresnénk vele egy kis pénzt.

- Lassabban a testtel - lepődött meg Mr. White. - Miért a többes szám?

- Well, John, maga egyedül is meg tudja ezt csinálni, de miért ne tenné az én céggemmel közösen? - hajolt előre Mr. Kelly. - Kettő több, mint az egy.

- Az ám - mondta Mr. Benson.

- Hívatott, Mr. Kelly? - szólalt meg egy udvarias hang a fejük fölött.

Az urak fölnéztek. Jenny állt ott szolgálatkészen, parancsra várva.

Mr. Kelly végigpillantott a lányalakon és rákacsintott Mr. White-ra.

- Hallja-e, John, ezek a kanadaiak derék emberek. Fordulj csak meg, fiam.

Jenny kicsit meglepetten fordított hátat nekik.

- Most vissza. Maga szerencsés ember, John. Én is beadtam volna egy pályázatot, ha nem félnék, hogy az asszony átharapja a torkomat.

Az urak nevettek. Jenny összeráncolta a homlokát.

- Magának sose nő be a feje lágya, Roy - dörögte Mr. Benson.

- Mi köze a fejem lágyának ahhoz, hogy John viszi haza és nem én? Ha már nem pályáztam, hát hadd sárguljak. Hát még ha fölvenne egy rendes ruhát is...

- Mr. Kelly - szólalt meg a lány és csípőre tette a kezét. - Nem tudom, ön mire gondol, de vannak sejtéseim. Szeretném figyelmeztetni önt. Pillanatnyilag semmivel sem tartozom Mr. White-nak, de ha a pályázatát elfogadják, a gazdám lesz. És akkor úgy fogom tekinteni, hogy ön a gazdámot illetlenül gyanúsította, uram.

- Úgy? S akkor mi lesz? - kérdezte Mr. Kelly jól megjátszott felháborodással.

- Nem tudom, uram - mondta Jenny őszintén. - Tanácsot fogok kérni olyasvalakitől, aki jobban tudja, mi a teendő ilyen helyzetben. Jobban ismeri a várost és az önök szokásait, és nagyobb tapasztalata van erkölcsi ügyekben. Az itt töltött rövid idő elég volt, hogy összeismerkedjem egy vörös hajú ifjú hölgygel.

Kis csend támadt, az urak összenéztek.

- Húha - dünnyögte Mr. Benson.

- Hm - mondta Mr. White.

- Bocsánatot kérek - tette hozzá Jenny. - De én elektronikus gép vagyok, uraim.

- No - kérdezte George, amikor családtagjai lassan együvé szállingóztak, hogy egymás társaságában töltsék az óév utolsó órácskáját -, kinek mik a tervei az újesztendőre?

- Aki kérdezte, először az feleljen - mondta Fiona.

- Jól van. Én írni akarok egy könyvet a huszadik század háborúiról.

- Én pedig Niamh és társai történetét - felelte az ír fruska.

- Én be akarom fejezni a *Szigetcsoportot* - említette Mary egy korábban félbehagyott regényét.

- Én tanulni akarok valamit, de még nem tudom, mit; és Dianának akarok udvarolni - jött egy hang George mellől.

- Én szeretnék építeni egy gépet, ami mozog.

- Én el akarom olvasni Jorgensen összes műveit.

- Én többet akarok tudni franciául.
- Én szeretnék ellátogatni egy-két további afrikai létesítménybe.
- Én háztartási robot szeretnék maradni.
- Akkor - emelte föl poharát George - kívánom mindannyiunknak, hogy terveink maradéktalan sikerrel járjanak.

Komoly arccal koccintottak, kiitták poharaikat és visszaültek.

Az utolsó óra gyorsan elrepült. A kivetítő egyik sarkában a hátralevő másodperceket mutatta egy szám, háromezer-hatszázról lendületesen haladva visszafelé. Pontban tizenegykor megnézhettek az utolsó tűzijátékokat, amiket az óévben még látni lehet: a fedél alá menekült Párizs, Berlin, Róma és Prága ekkor köszöntötte az újévet. De a legszebb a kinshasai volt, mert ott nem üres utcák fölött ropogtak a rakéták, ott kint voltak az emberek a vidám afrikai nyárban és fűjték a papírtrombitákat. Christiesben kevés volt a papírtrombita, mostanában nem volt divat, de Kongóban töméntelen, és a tűzijáték is valahogy más volt, ha odalent ingujjban nézték a szabad ég alatt. A műanyagfedeleik mögé bújt christiesiek morcosan nézték az ünneplő kongóiakat.

De aztán táncoltak tovább, ették-itták a szakácsok mesterműveit, s várták az ő idejüket. Már csak ötven perc.

- No? - mondta Fiona. - Már csak háromnegyed óra.

Bobbie Nickyvel kártyázott az asztal sarkán, és fölneézett a képernyőre.

- Már csak félóra...

A kislány követte a tekintetét, mintha nem tudná az időt magától is, és bólintott.

- Már csak negyedóra - mondta Mary kisvártatva.

Aztán elhalkult a zene, s a kivetítőkből trombitálás hallatszott. - Öt perc! - jelentette be Mr. O'Connell. - Mindenki keresse meg szeretteit és a pezsgősüvegét!

A Lane-ek már együtt voltak, s pezsgősüveg is akadt, a fiatalabbaknak alkoholmentes. Kis vita keletkezett arról, hogy Nicky is ihatna rendes pezsgőt, úgyse kell attól tartani, hogy a fejébe száll. Steve javasolta, Mike ellenezte, John pártolta az ötletet, a kislány pedig diplomatikusan nem nyilvánított véleményt. Végül Mary elvágta a vitát azzal, hogy pezsgőt tizenöt évtől kezdve kaphatnak. Vagyis a felnőttek, Fiona és Michael. Bob szólt, hogy Nicky sose lesz tizenöt éves, de anyja csak annyit mondott, de, három év múlva. Bobbie pedig nem válaszolhatott, mert negyedszer is megszólalt a trombita. Egy perc!

Körbeállták az asztalt, kinyitották az üvegeket; George töltött a nagyoknak, Mary a kicsiknek. Éppen fölemelték poharaikat, amikor megszólalt az éjfél jelző gongütés.

Félórát is eltartott, amíg végigénekelték az ilyenkor szokásos dalokat: az *Air Sgáth Nan Iomadh Linnt*, a nemzeti és az uniós himnuszt. Mindegyikhez külön szereposztásuk volt: az első dalnál Fiona és Ryan apó vezette a kórust, az *Isten óvja a királyt* Mr. Jackson és Mr. O'Connell irányításával szólt, Beethoven *Örömdája* pedig Mrs. Clyde és Mr. Atkinson vezetésével. Azután a polgármester odalépett a városháza kapujába e célra odakészített telefonhoz, s elküldte a város újévi üdvözlét a világprogrami városoknak, szerte az összes kontinensen.

„Christies upon Severn boldog új évet kíván testvérvárosainak. Jó, bár nem kiemelkedő évet tudunk magunk mögött. Jövőre új gazdasági beruházásokat és építkezéseket tervezünk. Az év városalapítványa címre Qaasuitsup városát javasoljuk. Mindenkinek boldog új évet!”

Közben már érkeztek a hasonló jókívánságok a greenwichi időzóna többi városalapítványától: belföldről, Írországból, Izlandról, Afrikából. Több helyről is említették Qaasuitsup nevét; a távoli Észak e városa tavalyi eredményeiért harmadszor kaphatja meg a megtisztelő címet. Ők maguk hajnali háromkor jelentkeztek, amikor náluk is beköszöntött az újesztendő. Megköszönték a bizalmat és megígérték, hogy jövőre is igyekezni fognak elnyerni azt.

Qaasuitsup városát különleges céllal alapították hatvan évvel ezelőtt. Kísérlet volt, kísérlet egy olyan városra, ami természeti adottságok nélküli, teljesen lakhatatlan vidéken épül és mégis lakható. Kiválasztottak hát egy helyet az északi szélesség nyolcvanadik fokán, közvetlenül az örök jég birodalmának határán, a qaanaaqi törvényhatóság országnyi területének szélén. Százötven évvel ezelőtt még hosszadalmas és veszélyes volt megközelíteni ezt a helyet. Koppenhágából kéthetenként indult repülőgép Kangerlussuaqba, onnan változó időpontokban vitt a helyi járat Qaanaaqba, a szigetóriás legészakibb városába. Itt helikopterre kellett ülni és elindulni északkeletnek, majd a kopár, fagyos semmi közepén egy jelöletlen ponton leszállni. Qaanaaq innen kétszáz mérföld légvonalban, hajóval legalább ötszáz lenne, ha a tenger nem lenne befagyva, de mindig be van. Qaanaaqból a legközelebbi város, Upernavik hatszáz mérföld. Valaha, a sarki felfedezők korában ekkora távolságokon élet és halál múlt.

Hatvan évvel ezelőtt robotok és munkagépek serege érkezett ide leszállópályát nem igénylő katonai szállítógépeken, s többheti munkával hatalmas barlangot fúrtak-robbantottak egy sziklafalba, amelynek tetején a húszmillió éves jégpáncél meg sem rezdült. A barlangban várost építettek, közműveket teremtettek, mennyezetén fűziós nap helyettesítette az odakint se sokat látható igazit. Kint a barlang előtt repülőtér épült, ami minden grönlandi városnak tartozékát képezi, de sokkal nagyobb. A légikikötőt föld alatti alagút köti össze a barlangvárossal, mert ritka vendég itt a tiszta, szép idő, a meleget pedig hírből sem ismeri ez a táj.

Napjainkban Qaasuitsup igazi nagyváros, a sziget egyik leghatalmasabb városa: tízezer ember lakja. Igaz, ezek többsége csak átmeneti lakos, néhány hónapra jön ide minden évben. Háromnegyed részük nem is grönlandi, más országokból érkezik ide sarkkutatni. A reptérről közvetlen járat vezet az ország több városába, de Koppenhágába, Montréalba, New Yorkba, Londonba és Párizsba is. A londoni járat helyi idő szerint délelőtt tizenegykor indul minden hétköznap, s itteni idő szerint délután háromkor, azaz egy óra múlva ér földet a kensingtoni kis reptéren. Indulás vissza este hatkor, érkezés egy óra múlva, négykor. Qaasuitsupi lakosoknak a dán követség fizeti a szállodát egy éjszakára, ha három óra alatt nem tudnák ügyeiket elintézni. De visszamehetnek kilenckor a nuuki járatral is, ez hétkor ott van, fél nyolckor már a kiskertjükben vacsorázhatnak a barlangi nap alatt.

A kísérlet sikerült. A természeti adottságok nélküli város épségben megérte ötödik születésnapját és jól fejlődött. A következő évben megkezdték az első város építését a Holdon. Qaasuitsup elvégezte, amiért létrehozták, új feladat után kellett néznie. Ez ugyanaz volt, ami hazájának többi városáé: termővé tenni a sziget partvidékén elszórt jégmentes területeket, amik kitesznek annyit, mint Elefántcsontpart tartomány. Qaasuitsup az elmúlt évben húsz négyzetkilométert borított be melegházakkal és ültetett tele növényekkel, s közben jutott ereje gondolni a már beültetett nyolcszáz négyzetkilométert is. Persze soha nem vehetik le az üveget az ültetvényekről, soha nem kapcsolhatják ki a fűtőberendezéseket sem. Ezen a szilveszteren orkánerejű sarki szél csapkodja az élénk színekben világító melegházakat, a

hőmérséklet hetvenöt fok fagypont alatt. A barlangváros ötszörös hőszigetelő burkának külső és belső oldala között kilencvenhét fok a különbség.

Fél egykor körbevitték a téren a malacokat. Mr. O'Connell, Mr. Martin Jackson és a malacügyekben szaktekintély Mr. Atkinson járt körbe a jókora tálcákkal, amikre rászíjazták az állatkákat, akik előzőleg egy kis állatorvosilag engedélyezett altatót kaptak, hogy ne rémítse meg őket az ünnepi sokadalom és a sok rángatás a farkukon. Az első húzást Fiona eszközölte szörnyű ünnepélyes képpel, mint aki legalábbis egy sokmilliárdos világprogrami beruházást avat föl. Az emberek nevettek és megtapsolták, s a három tálca útjára indult a békésen szunyókáló sertésekkel.

- Úgy! - mondta Fiona elszántan. - Az élő malaccal megvolnánk, lássuk a holt malacot!

- Well - felelte Eddie -, nem kellene megvárni, amíg befejezik a húzogatást?

- Ugyan miért, Eddie Jackson?

- Például hogy az említett kétféle malac ne találkozzék.

- Miért ne?

- Fiona, mit mondanál, ha körbevinnének egy tálcán, s magad mellett az asztalokon megsütött embereket látnál?

- Megkérdezném a receptet - vágta rá a róka -, és kérnék hozzá krumplit is.

- Kannibál - állította Nicky.

- Mi?... - nézett le a Vörös. - Hát az egy kábítószer, te.

- Az a kannabisz - akarta mondani a kislány, de a Vörös már elszáguldott, hogy megkérdezze Mr. White-ot a malacok tálalásáról.

Két perc múlva visszatért.

- No! Eddie Jackson, tálalhatod a malacokat, Atkinson fősertésügyi előadó és White fődisznológus úgy látja, hogy kellőképpen ropogósak és ínycsiklandók, figyelembe véve persze, hogy farkaséhesek vagyunk.

- Apa - szólalt meg Bobbie -, hogy lehet Fiona farkaséhes, amikor egész nap evett?

- Így - mutatott George a lányra.

- Bob Lane, nem gondoltad át szavaidat - jelentette ki a róka. - Először is a „vagyunk” nem érdemtelen személyemre vonatkozik, hiszen seregre való éhes ember kívánná esni sült malacainknak neki. Másodjára pediglen csupán egyvalami szükséges ahhoz, hogy Fiona farkaséhes legyen.

- No mi?

- Sült malac.

Így hát rövidesen megérkeztek a tálak, amiken a fél nappal ezelőtt még békésen rőfögő kis állatok immár cseresznyepirosra sütvé feküdtek, szájukban citrommal vagy almával, hátukon szalonnadarabkákkal, gyomrukban különleges töltelékekkel. Az egyik csapat Lane-recept szerint készült, szálámival, hagymával, francia sajttal; a másikat rákpástétommal töltötték meg egy Diana hozta recept alapján, amit egy régi szakácskönyvben talált; a harmadik társaság Mr. Fergus zöldséges töltelékét hordta pocakjában; a negyedik Ryan apó egy régi, franciás

munkája volt; az ötödik receptet világprogrami forrásokból kapták évekkal ezelőtt, ez diós keverékkel töltötte meg a malackákat és olasz mártásban fürdette meg őket.

A tálcákat nem az asztalokon helyezték el, tekintve, hogy ott már nem is igen akadt volna hely; minden tele volt gyümölccsel, süteménnyel, szendviccsel megrakott tálakkal, poharakkal, palackokkal, mindenfélével. A robotok sétáltak körbe velük. Lane-ék asztalánál ekkor húszan ültek, kívánságukra Jenny egy diós és egy zöldséges művet küldött nekik.

- Ó, malac - szavalta Fiona, látva az érkezőket -, ó, újévi sült malac, köszöntünk! Légy velünk ez innepi órán, add meg nekünk ma a füledet, az orrodat, a csülködöt...

Az emberek nevettek, Mrs. Carlisle pedig felkérte Norman Robinsont, hogy szeletelje föl a malacokat. - Elvégre az ön szakmája.

- Hát, tudja, asszonyom, van némi különbség.

- Itt is vágni kell - nevetett a hölgy, és intett Jennynek, hogy az ő krokettjeiből is hozzanak egy tállal.

Fél négy tájban Bobbie, elsőként a Lane-ek közül, kijelentette, hogy álmos és szeretne aludni menni. Mary bólintott és már kelt volna, de kislánya nyomban talpon volt.

- Majd én, anya.

- Maradj csak. Lassacskán neked is ágyban lenne a helyed, nem gondolod?

Nicky nem gondolta, és ezt jelezte is, lendületesen megrázva fürtjeit.

- Elkísérem és jól betakarom - ígérte.

- Hát jó. Boldog új évet, Bobbie.

- Boldog új évet mindenkinek - búcsúzott a kisfiú. - Isten veled, Nicky.

- Én is jövők, számár.

Átvágtak a téren és beléptek a városháza kapuján. A kapu melletti lifttel föl a harmadikra, s ott a lányka csöndesen benyitott egy pihenőszobába, amit külön a vendégsereg álmosabbjainak alakítottak ki. Már voltak odabent. Öt kisgyerek aludta matracokon az igazak álmát, először az újesztendőben. A sarokban egy másodosztályú állt mozdulatlanul, ha szükségük lenne valamire.

- Szia - intett neki Bob, de a robot nem felelt. Hangosan nem volt szabad szólania, suttogni pedig nem tudott.

- Itt gömbölyödj össze - emelte föl Nicky az egyik matrac takaróját. Bob lecsüccsent, ő pedig tett két mozdulatot és lent volt a cipő testvére lábáról. - Kérsz valamit?

- Jóéjtpuszt.

- Boldog új évet - cuppantott az arcára a lány.

- Boldog új évet - adta vissza öccse.

- Csak a nevemet kell mondanod, ha szükséged van rám.

- És jössz?

- Jövők.

Gondosan betakarta, aztán főlegyenesezve végigpillantott a többieken, majd búcsút intett öccsének, s már kint is volt az ajtón.

Mikor George fölébredt, egy pillanatig nem tudta, hol van, aztán visszaemlékezett. Megnézte az órát: dél lesz, hét órát aludt. Nyújtózott egyet, föltápázkodott és kiballagott a folyosóra. Volt a közelben egy fürdőszoba. Mikor kilépett, már ott várt az ajtóban a szolgálatkész leánygyermek.

- Boldog új évet, apa - mondta, cipőjéből kilépve fölhágott egy székre és két csókot cuppantott az arcára. - Hogy aludtál?

- Jól, csöppem - George fölkapta lánykáját, a karjára ültette és elindult vele. - Mi újság?

- Az, hogy ha továbbmegyünk, nem tehetsz le többet.

- Nofene?

- Ott maradt a cipőm a szék mellett.

George megfordult és lánya fejét félrehajtva lekukucskált. - Hát az mit keres ott?

- Jólnevelt Lane robot nem ugrál székekre cipőben.

- Vagy úgy. S most mit tegyünk? Én nem hajolhatok le, mert leejtelek, te pedig túl magasan ülsz.

Míg apja elmélyülten töprengett a megoldáson, látszólag tökéletesen megfedkezve arról, hogy le is tehetné őt, Nicky gyorsan odahívott egy harmadosztályút a közelből, amely fölvette a cipőt és odaadta neki.

- No lám, mégse kell itt állnunk ezután, míg a világ világ - hagyta helyben az apa, és útnak indult a tér felé. - Más újság?

- Nemigen akad. Ünnepeünk, táncolunk, eddegélünk, jól elvagyunk. A fiúk már mind ébren vannak, anya is, de nagypapa még alszik.

- S Fiona? - kérdezte George, de ekkor kilépett a liftből és nyomban megütötte a fülét egy szenvedélyes „Hah!”, amely végigzengett a téren.

- Ő le se feküdt.

- George Lane, hát itt vagy - toppant melléjük az ír fruska, mint egy versenyautó. - Hallád füleiddel, miként szóla ez a balga lélek? Hé! Hova mész?

George eltökélten folytatta útját, maga mögött hagyva a Vöröset. Néhány lépéssel a legközelebbi asztalnál termett, ahol földre helyezte lányát. A gyerek azonnal nyúlt csésze és teáskancsó után, töltött és átadta.

Apja egy hajtásra hörpintette ki, és kért még.

- Ez az. Úgy kellett már, mint egy falat kenyér.

Nicky máris ugrott a pirításért.

- Hah - dörmögte Fiona, megállva a küzdők fölött és áttanulmányozva a harci helyzetet. - Én óvatos lennék George-dzal, Dave.

- Légy nyugodt, óvatos löszök - felelte a hentesmester, s lépett egyet a futóval.

Fiona negyedfordulatot tett hossz tengelye körül.

- Én óvatos lennék Dave-vel, George - mondta most.

Az író nevetett. - Úgy látom, gigászok harca folyik, Dave.

- Az ám - bólintott a hentes, és fejével intett a szomszéd asztal felé. - Nézd csak.

A szomszéd asztal mellett Sutcliffe-ék két kicsije vívott élethalálharcot. Mostanáig Kenny volt felül, de éppen amikor odanéztek, Jamie-nek sikerült feldöntenie testvérét és fölébe kerekednie. Kenny vitézül küzdött, de Jamie gyorsabb volt: elkapta a torkát, kieresztette vérét a tér pázsitjára, aztán egy erőteljes mozdulattal eltörte a gerincét. Majd fölegyenesedett és elégedetten továbbindult.

Ekkor a halott fölugrott és rávetette magát. Egy pillanat alatt földre teperte, de megbotlott és fölbukfencezett. Jamie fölpattant és ráugrott, ám Kenny kicselezte és megint támadott. Mielőtt öccse kieszelhetett volna valamit, már végzett is vele, aztán megnyalta a szája szélét és a közönségre nézett.

Ekkor a halott mérges vakkantással fölugrott...

- Tizenkettő mind - mondta Fiona tenisznyelven. - Kenny megint kiegyenlített.

- Melyik az?

- Amelyiknek fehér folt van a hátán.

- Ezek a novemberi alomból valók, ugye?

- Abból. Kis méregzsákok, őszre már egyedül elejtik a rénszarvast, jövőre a jávort is.

Atkinson ránézett. - Hol találsz te Christiesben jávorszarvast?

Fiona megrántotta a vállát. - Az más lapra tartozik. Ha találnak, elejtik. Ha nem találnak, nem ejtik el.

Azzal odalépett a kis méregzsákokhoz.

- Hahó, srácok, hogy megy a küzdősport?

A srácok rá se hederítettek. Birkóztak tovább.

Fiona megvárta, amíg Jamie legyilkolja Kennyt, aztán fölkapta őket, kétfelől a hóna alá csapta és elindult velük.

- Hé! - kapta föl fejét az anya, s egy iramodással a lány mellett termett. - Teszed le őket, de rögtön?

- Boldog új évet, Nellie Sutcliffe - üdvözölte Fiona. - Ettél ma már húst? - Ez alkalmasint a hagyományos kínai köszöntésforma, az „Ettél ma már rizst?” kutyára átalakított változata volt. - Üdv, ó, Edward Sutcliffe! Nézd, mit hozok itt karjaim alatt.

- Már láttam őket - nézett föl Mr. Sutcliffe. - Tedd le, hadd menjenek játszani.

- De akarnám az egyiket.

- Ugyan minek?

- Megvenni. Hazavinni.

- Aligha bírná ki melletted egy kutya.

- Bármilyen kutya csak büszke lehet rá, ha Fiona kutyája lehet - felelte a fruska önelégülten -, ám e kutya nem az leend. Seánnak szántam kicsiny, szőrös személyiségét. Alkalomadtán, ha úgy gondolsz, ó, Sutcliffe-ok Edwardja, elhívnam háztűznézőbe, hogy gazdai erényeivel megismerkedvén, apró gyermekedet kezébe nyugodt szívvel adhasd, minekutána...

- Ötszázért viheted - rekesztette be Mr. Sutcliffe az alighanem hosszúnak ígérkező szóáradatot, nem volt kíváncsi Seán gazdai erényeire.

- Háromszáz - vágta rá Fiona, villámgyorsan váltva át az anyagi valóság talajára.

- Nincs alku, Fiona Ní Chiarraigh. Ha ötszázért viszed, viszed. Ha nem kell, tedd le és engedd útjára.

- Fiona azért is alkuszik. Fülenként kétszázötven.

Mr. Sutcliffe ellenőrizte, hogy védenecinek megvan mind a két füle, és bólintott. - Megegyeztünk. Melyiket akarod?

A róka lepillantott a két izgága állatkára. - Bhuel, Mr. Kenny Sutcliffe, mit gondolsz, elmennél ír földre, társául szegődve a... hé!

Amíg Kennyre figyelt, Jamie lendületes ficánkolással kiszabadította magát, lepottyant az asztalra, leugrott a székre és máris lent volt a talajon, ahonnan csaholva kezdte követelni ikre szabadon bocsátását.

- Úgy - mondta Fiona homályosan, és maga elé emelte Kennyt, aki gyanakodva pislogott rá. - Nos hát, Kenny Sutcliffe, mit felelsz az ajánlatomra?

A kiskutya gondolkodott egy pillanatig, aztán - ártani nem árthat - megbillegette farkát.

- Ez az! - rikkantotta Fiona olyan hangerővel, hogy foglya rémülten lesunyta fülét. - Megegyeztünk. Mancsot rá! Vagy tudod mit... - Kézfogás helyett cuppanós csókot nyomott a csöppség feje búbjára, amit az lelkes képen nyalással viszonzott. - Úgy ni. Mehetsz. Nemsokára eljövök érted.

Letette. Kenny vissza se nézve rohant családjához.

- Bhuel, Edward Sutcliffe, nem szeretem a félmunkát - törölte meg az arcát a Vörös -, ha megállapodtunk, fizetek is nyomban. A... - Zsebébe nyúlt. - Hé! *Ki ette meg a kártyámat?!*

A christiesiek lapítottak.

- No jó. George Lane, nálad van a kártyám?

- Énnálam ugyan nincsen - vont vállat a megszólított.

A róka vállat vont, égnek emelte karját, s mint valami varázsigét, hadarva zengeni kezdte:

- Ötven öreg görbe törpe körbe csörtet összetörve!

George felröhögött. - Mi ez a hülyeség, gyerekem?

De akkor már hallatszott is Fiona hangja a közelből, amint vidáman dalolászik: „Én vagyok Fiona kártyája, trallala, én vagyok Fiona kártyája, trallala...” - holott maga a Vörös némán állt és várakozott.

Némi füleléssel bemérte az irányt, s a Lane-ek asztalán egy csomó tányér és palack között, egy másik sakk-készlet alatt felejtve rálelt a kártyájára, ami kitartóan ismételte, hogy ő Fiona kártyája, trallala.

- No mi az? - nézett az öt bámulókra. - A kártya arra hallgat, amire betanítod.

- Szép diszkrét módja a kártya megtalálásának.

- Más dolgokra is hallgat. No, mi kell? - nézett Bobbie-ra, aki odalépett elé, égnek emelte karját és hadarni kezdett.

- Ötven öreg törpe görbe... micsoda?

- Hagyd, nem érdemes. Erre csak az én hangomon reagál. Bhuel, Edward Sutcliffe, mi lenne, ha a vegyesboltban vezetett számlára tenném át ez összeget, mely Kenny Sutcliffe bundás személyét hivatott reprezentálni?

- Rajta hát - bólintott a gazda.

A Vörös nyomkodott párat a kártyán, bólintott, a zsebébe süllyesztette és kezét nyújtott. - Öröm üzletet kötni véled, nagy jó uram.

Mr. Sutcliffe parolázott vele, és közölte, hogy két hét múlva el kell vinnie Kennyt.

- Úgy lészen.

Bobnak erről eszébe jutott valami.

- Apa?

- No?

- Én mikor kapok?

- Kenny Sutcliffe-et? Soha az életben, csak egy van belőle.

- Nem. Saját kártyát.

George kicsit föllélegzett, amiért fia nem kutyát akar.

- Gondolom, hétéves korodban, mint mindenki más.

- George Lane! - mondta Bob pontosan azzal a hanglejtéssel, ahogy anyja szokta.

Apja rámeredt, aztán megvakarta az orrát.

- Nofene...

- Bhuel - tódította Fiona.

- Úgy vélekszöm, a naptári év számít, nem a, hogy melyik hónapba születött - vélte Mr. Atkinson. - Már januártól löhet neki.

- Legutóbb még csak hatéves voltál - dörmögte az apa -, hogy lettél egyszeriben hét?

- Múlik az idő - mondta Bobbie bölcsen. - Egyébként csak hat és fél vagyok, de idén betöltöm a hetet, úgyhogy jár nekem a kártya.

- De rá is ér akár decemberig, nemde? - mondta George incselkedve, ám fia igen morcosan nézett vissza rá. - No jó. Mikor szeretnéd?

- Mikor lehet?

- Fogalmam sincs. Az az egy biztos, hogy ma nem, semmi nincsen nyitva. Egyáltalán milyen nap van ma, ebben a rengeteg ünnepben?

- *Domhnach*⁴⁰ - felelte Fiona.

- Csakugyan. Well, jövő héten juttasd eszünkbe.

S leütötte Atkinson úr egyik gyalogját.

- Holnap már jövő hét lesz - szögezte le Bob.

---

⁴⁰ Vasárnap

- De sürgős!

- Persze hogy az - foglalt állást Fiona. - Hogy létezzék az, ilyen világcsuda, hogy valaki kártya nélkül szaladgáljon?

- Te se avval születted, gyerekem.

- Nem hát. Akkor még föl se találták. Agyagtáblát használtunk, abba volt beleékev a nevünk és a lakcímünk, mint például Fn N Chrrgh, mert a magánhangzókat nem jelölték, Bbln, Srd ' Lthch⁴¹ negyvenöt. Praktikus volt, mert ha baja esett, csak le kellett hajolni és gyúrhattunk másikat, de távközlésre csak rövid távon lehetett használni.

- Milyen rövid távon, Fn N Chrrgh?

- Úgy kétszáz méter. Ha valakivel beszélni akartunk, hátba lehetett dobni az agyagtáblával, és akkor megfordult.

- Mondták már neked, hogy számár vagy?

- Még senki se tette büntetlenül.

George előretolt egy gyalogot. - Bob?

- Apa?

- Ha agyagból akarsz kártyát, azt már ma is lehet. Van valahol agyag a város környékén. Távközlésre is alkalmas, mint hallhattad.

- Köszönöm. Maradnék a műanyagnál.

- Ahogy jónak látod - mondta az apa udvariasan. - Majd nézz utána, hogy milyen szeretnél, és egyik nap elintézzük.

- Ilyet! - rántotta elő a sajátját Fiona, mielőtt a kisfiú szólhatott volna. - Ennél nincs jobb. Harminckilences Nokia-modell - megpörgette és feldobta -, amit ez nem tud, azt nem is érdemes tudni.

George vállat vont, neki mindegy volt a kártya típusa.

- Megnézhetem? - kérte Bob.

- Rajta hát - mondta a Vörösróka.

Fiona maga tervezte kártyája külsejét. A képernyő kerete piros volt, rajta aranybetűkkel bevésve a tulajdonos neve; a hátapon egymás mellett az ír trikolor és az angol-walesi-skót jelvény, utóbbi, mint korábban már beszéltünk róla, csonkítatlan formában, a Patrik-keresztrel együtt. Fiona régóta kardoskodott azért, hogy Szent Patrik keresztjét vegyék le a zászlóról, elvégre Írország nem tartozik már a korona alá, de igyekezetei megtörték a hagyománytisztelet falán. Írországban egy árva lelket sem érdekelt, hogy milyen kereszt van a szomszédok lobogóján. A két zászlót az Unió tizenkét csillagának köre kötötte össze.

A Nokia csakugyan sokat tudott. Húsz grammjában elfért a róka számtalan személyi irata, amiket Bobbie elhűlve olvasgatott: személyi igazolvány Írországból és Anglia-Wales-Skóciából; útleveél ugyancsak mindkét országból; két egészségbiztosítási kártya; egészségkönyv; szavazókártya (csak Írországban érvényes); két bankkártya; jogosítvány motorkerékpárra (csak Írországban érvényes); ír kormányosi engedély segédmotor nélküli, nyolc tonna alatti

---

⁴¹ Sráid Ó Láthach, Agyag utca

vitorlás hajókra és három tonna alatti segédmotorosokra; angol engedély öt tonna alattiakra. Tagsági igazolvány a Salop megyei, a Dún na nGall-i és a Gaillimh megyei vitorlás-szövetségtől; a salopi lovasszövetségtől és ír párjától, a Gráí Náisiúntain na hÉireanntól; a Finn mac Cumháil Baráti Körtől, az An Comunn Gaidhealachtól, a Kelta Világkongresszustól (kiskorú tag), a Luimneachi Sörkedvelők Egyesületétől (pártoló tag), a Tiobraid Árann megyei Sportköről, a Comhaontas Glastól, a Manx Nyelvért Egyesülettől, a Világ Vadvédelmi Alap Nyugat-Európai Ifjúsági Szervezetétől és a Dún Laoghaire Egyetem Apollinaire Gimnáziumától. Külön csoportban a világprogrami intézmények kártyái: a Tiobraid Árann-i és a Baile Átha Cliath-i LVP-megyebizottság ifjúsági csoportja; a nyelvi főosztály kelta ágának ifjúsági szervezete; az LVP-Habitat luimneachi tervezőcsoportja (pártoló tag); a természetvédelmi főosztály írországi bizottsága (pártoló tag); az ontariói O'Leary Természetvédő Egyesület (külföldi tag); s végül, de nem utolsósorban LVP-lakossági igazolvány Christies upon Severnből.

- Harmincnégy - mondta végül Bob. - Gyűjtöd?

Fiona hatalmasat bólintott, és megmutatta, mit tud még a kártya. Természetesen tudott telefonálni, írhatott vele levelet, számon tartotta az elintéznivalókat, ahogy alighanem minden személykártya a világon; de ezenfelül tudott pénzt is átutalni, átszámítást végezni különféle valuták vagy fizikai mennyiségek között, megvolt benne Európa részletes természetföldrajzi és autótérképe, az Ó Ciarraigh-k családi könyvtárának tizenhatezer kötete és a családi fotók. És sakkozni is tudott. Mindezekon felül pedig, amint a törvény előírja, gyakorlatilag elpusztíthatatlan volt, elvesztés vagy baleset esetén hatósági eszközökkel bemérhető, és szót értett bármilyen kártyaolvasó automatával, amit az elmúlt száz évben gyártottak.

- Mibe kerül egy ilyen? - kérdezte George, látva fia csillogó szemeit.

- Tuggyafene - dörmögte Fiona vállat vonva. - Három éve vettem New Yorkban, akkor kétezer volt.

- Kétezer dollár?!

- Csodákat. Euró. De itt világprogrami áron juthattok hozzá, nem igaz?

- De, remélem.

- Kérdezzük meg Nickyt - mondta Bob -, ő biztos tudja.

- Neki is ilyenje van? - kérdezte Fiona, nem véve tudomást a tényről, hogy Nickynek nem jár személykártya, és nincs is rá szüksége.

A kis robot egy szempillantás alatt megjelent mellettük, arcán érdeklődő „hívtál, jöttem” kifejezésével.

- Nézd - mutatta Bob a kártyát. - Szerinted mennyiért kaphatunk egy ilyet?

- A Dickson és Bentleynél csak holnap estig reklámáron háromszáz fontért - felelte nővére kapásból, miután hosszas tanácskozást folytatott különböző intézményekkel.

A kisfiú apjára nézett.

- No jó - döntött az. - Hát legyen. Rendeld meg, kislányom.

Egész délután folytatódott az összejövetel a Fő téren és kapcsolt részein, a christiesiek egymást váltották a táncban és a pihenőszobákban. Estére a szervezők fölhasználtak minden élelmet, amit az ünnepségre félretettek, alig néhány csomagot vittek vissza éjjel az üzletekbe. Vacsora után Mr. O'Connell mindenkinek megköszönte a részvételt és boldog új esztendőt kívánva elbocsátotta a jelenlevőket.

A Lane-ek megtértek otthonukba, Michael kivételével, aki előbb hazakísérte Dianát, de vacsorára otthon lesz ő is.

- Hogy tetszett? - kérdezte Bob Nickyt.

- Nagyszerű volt. Örülök, hogy christiesi lakos lehetek... és hogy Mr. Wolfe nem evett meg. Sok mindenről lemaradtam volna.

Január másodikát a christiesiek nagyrészt átaludták. A Lane-ek déltájban ébredtek. Voltak persze kivételek: az üzletek ma is kinyitottak, az éjjel friss áru érkezett; Sid is már nyolckor fenn volt, és nem lepődött meg, amikor Nickytől - aki persze szintén nem aludt - azt hallotta, hogy Fiona egy órával korábban ismeretlen helyre távozott.

- Skóciába ment - felelte. - Január másodikán mindig kimegy a Loch Ness partjára, hátha látja az unokabátyját.

A mélykék szemek nagyra nyíltak.

- Igen, *ő*t hívja így.

- És... látta már?

- Well, nem valószínű. De ha megkérdezik, általában ugyanazt szokta felelni.

- „Hork”?...

- Pontosan.

Sid nem sokat tévedett: Fiona ekkoriban nem volt ugyan a Loch Ness partján, de nem járt messze tőle. Scardroyban, a Loch Beannacharain partján sétálgatott és néhány hideghez edzett helybelivel beszélgetett. De éppen Nessie-ről. Skót gaelül, természetesen.

- Ammár bizonyos, jól jönne nekünk is egy ilyen - mondta egy körszakállas skót -, föllendíthetné a idegenforgalmat.

- A - biccentett helybenhagyólag Fiona. - Hát nosza.

- Nosza mit?

- Szerezzenek be egyet.

- Hunnét-e?

- Ej, ammár a maguk dóga. Én megmondtam, mitévők légyenek.

A skót megvakarta a fejét.

- Allehet... de még akkéne tunni, hunnét került a Ness-tóba.

- Sehunnét. Ottan született.

- Gondulja?

- Gondulom.

Ezzel Fiona leguggolt a tábortűz mellé és megforgatta a csukát a rácson.

Nem minden évben látogatott a Ness-tóhoz, ahogy Sid hitte; évek óta nem is járt ott. Tipikus ír lévén imádta a tavakat; de mivel Skócia északabbra van, sokkal több a tava. Az a hatalmas jégmező, ami több mint tízezer évvel ezelőtt felolvadt, miután százezer évnél is hosszabb ideig takarta a tájat, Írországból csak néhány tucat tavat hagyott meg, például Connemarában, az ország középső részén, no meg északon a Lough Neagh hatalmas tükrét. De Skóciában sokkal nagyobb munkát végzett. Míg a lankás ír partokon a jég munkáját elmosta a tenger, épp csak a nyugati part hatalmas sziklatömbjei között maradtak meg jég vájta öblök - Skóciában mindenütt ezek vannak. A norvég fjordoknak itt *firth* a nevük, s van belőlük éppen elég. A jég csiszolta hegységek között pedig százával tarkállanak a tavak. Fiona legutóbb a távoli északnyugati tavait, a Loch Dionardot és a Remény-tavat látogatta meg - nem messze attól a helytől, ahol szigetünk véget ér -, most pedig visszatért Inverness környékére. Itt szállt le reggel az országos járással, aztán helyi gépre ült, átrepült a felföld egy darabja, az Orrin folyása és a Loch na Caoidhe fölött, s a gép letette Scardroyban. Teljesen találomra választotta a helyet, semmit se tudott róla, s félórája még ezt a körszakállas skótot sem ismerte.

Ha kicsit több ideje van, nem is biztos, hogy Skóciába jön tavat nézni - befagyott tavat, természetesen -, lehet, hogy átugrik Finnországba, vagy éppen egyenesen a Mackenzie-deltába látogat, kedvenc helyére, ahol a számlálhatatlan tó valóságos csipkévé változtatja a tájat. De most sietett, mert észrevett valamit Nicky csomagjában, aki éppen a boltból jött haza, amikor ő induláshoz készülődött. Kacsa volt benne, amit a kislány vacsorára szánt.

Ami Nicolette-et illeti, ő estére hazahozott egy kis csokor virágot Jenny védenecsei közül, a szobájából kihozta azt a kis acéllemezt, amit néhány napos korában kapott, s az asztal közepén művészien elrendezte őket, hogy a virágok éppen a három törvény szövegét foglalják díszkeretbe.

- No, mi az? - kérdezte apja, amikor az asztalhoz lépve éppen arra esett a tekintete. Lánya már nyitotta volna száját, de az apa bólintott. - Persze, már tudom, születésnapja van.

- A kétszázhuszadik - mondta Nicky tisztelettel.

- Szép. No és mit eszünk?

A gyerek főlóhajtott és indult, hogy gondjaiba vegye a sültet.

De azért amikor a család asztalhoz ült, George mégiscsak megkérte, hogy várjon a tálalással, és kivett a zsebéből egy kis ezüstszerű könyvet. A család nagy része mosolyogva nézte, Fiona lelkesen megvillantotta zöld szikráit, a kis robot pedig áhítattal függesztette rá tekintetét.

George felütötte az előre berakott könyvjelzőnél és olvasni kezdett.

„- Robbie! - Gloria sikoltása szinte belehasított a levegőbe. Az asztal mellett az egyik robot megremegett, és kiejtette kezéből a szerszámot. Gloria majd esztét vesztette az örömtől. Mielőtt szülei megakadályozhatták volna, átfurakodott a korláton, könnyedén leugrott a néhány lábbal mélyebben fekvő padlózatra, és lobogó hajjal, karját lengetve rohant Robbie felé.

Izgalmában észre se vette, hogy egy hatalmas traktor közeledik feléje, vakon, dübörögve halad előre kijelölt pályáján. A három felnőtt kővé dermedt a rémülettől.

Weston a következő pillanatban már észbe kapott, de ez az egy pillanat is sok volt: Gloriát nem érhetette utol. Vad erőfeszítéssel mégis átdobta magát a korláton, igyekezete azonban eleve kudarcra volt ítélve. Mr. Struthers eszeveszetten integetett a felügyelőknek, hogy állítsák meg a traktort, de a felügyelők csak emberek voltak, és a cselekvéshez időre volt szükségük.

*Csak Robbie cselekedett azonnal és tökéletes pontossággal.*⁴²

Kis csend támadt.

- Miért éppen ezt a részletet választottad? - kérdezte Mary.

George vállat vont. - Asimov a hideg fejű mérlegelés, a lecsiszolt logikai fejtegetések embere volt. Ritka, hogy drámai feszültséget teremtsen, és ez a fiatalkori eset különösen figyelemre méltó. Te melyik részletet választottad volna?

Mary gondolkodott egy pillanatig és kinyújtotta kezét a könyvecskéért. George úgy helyezte tenyerébe, mint aki átadja a stafétabotot.

Felesége lapozgatott egy kicsit, aztán elkezdte:

„- Akkor hát mi marad még? Maguk a Gépek megbízhatóak, mint ahogy a kiinduló adataik is azok. Ebben megegyeztünk. És most azt állítod, hogy az engedetlenség is ki van zárva velük szemben. Akkor hát hol a hiba?

- Te magad megfeleltél a kérdésre. Sehol sincs hiba! Gondolkozz csak egy kicsit a Gépekről, Stephen. Ezek robotok, és engedelmeskednek az első törvénynek. A Gépek azonban nem egy ember, hanem az egész emberiség javára dolgoznak, ennek megfelelően az első törvény így alakul: »A Gép nem árthat az emberiségnek, nem nézheti tétlenül, hogy az emberiség ártalmat szenvedjen.«

No mármost, Stephen, mi van az emberiség ártalmára? Mindenekfölött a gazdasági zökkenők, bármi legyen is azok okozója. Egyetértesz ezzel?

- Egyet.

- És mi az, ami a jövőben a legvalószínűbb okozója lehet a gazdasági válságnak? Mondd csak, Stephen.

- Szerintem - felelte Byerley vonakodva - a Gépek lerombolása.”

- Azt hiszem - tette hozzá -, ez az utolsó novella... bár soha nem mondták ki hivatalosan... valahol az alapozást adta a világprogramhoz.

- De hiszen ilyen Gépek ma sincsenek - jegyezte meg Mike.

- Nincsenek, de a világgazdaság összes ügyét a világprogram gazdasági főosztálya koordinálja, és a számításokat robotok végzik. Végeredményben nagyjából ugyanaz a helyzet.

- De a világprogram tervezete még a robotika megjelenése előtt készült - vetette közbe Nicky, mert logikus lény volt.

- És nem is mentek vele sokra - bólintott anyja -, örökké ugyanazoknak a bajoknak a gyűrűjében keringtek. Csak Matthews fellépésével vált a világprogram igazi erővé, s persze újra kellett tervezni az egészet.

- Én is választhatok? - kérdezte Johnny.

---

⁴² Isaac Asimov: *Én, a robot*. Baranyi Gyula fordítása

- Mit?

- Részletet.

- Tedd - adta át Mary a könyvet.

Johnny egy-két pillanat alatt megtalálta.

„- De meg akarják oldani, és azáltal, hogy ismered a megoldást, és mégse mondod meg, kárt okozol nekik. Ezt belátod, ugye?”

- Igen, igen!

- És ha megmondod nekik, azzal is kárt okozol.

- Igen, igen! - Herbie lassan hátrált. Susan Calvin lépcsőről lépésre követte. A két férfi dermedten, zavarodottan figyelte őket...”

- Ó, te jó ég - dörmögte Mary.

„- Nem mondhatod meg nekik - ismételte lélektelen egyhangúsággal a pszichológusnő -, mert ezzel is kárt okozol, és ezt neked nem szabad. De ha nem mondod meg, azzal is kárt okozol, tehát mégis meg kell mondanod. Viszont ha megmondod, kárt okozol, tehát nem szabad megmondanod. De ha nem mondod meg, akkor is kárt okozol, tehát meg kell mondanod...”

Herbie már egészen a falhoz szorult, s ott térdre rogyott.”

A fiú jó dramaturgiai érzékkel elhallgatott.

- Miért pont ezt? - kérdezte Mary.

- Mert az egyetlen eset, amikor Susan Calvin megölt egy robotot.

- Muszáj volt - szólalt meg Nicky azonnal, hiszen az első törvény kötelezte rá, hogy az Embert megvédje; oly mindegy, ha kitalált személy is az. - A robot megsértette az első törvényt.

- Nem sértette meg - szólalt meg váratlanul Fiona, aki pedig mindig közömbösnek mutatkozott robotügyekben. - Csak nem volt kiútja ebből a szituációból.

- De a szituációt dr. Calvin teremtette - mondta komolyan a gyerek. - A robot már korábban megsértette az első törvényt: bántotta a doktornő emberi érzéseit - sőt Lanning és Bogert érzéseit is. Ezért kellett pusztulnia.

- Az már bizonyos - dünnyögte George. Szemernyi részvétet sem érzett Herbie iránt, aki épp százhusz éve feküdne használhatatlanul az ócskavastelepen, ha valaha is létezett volna. - És te melyik részletet választottad volna?

Néhány pillanatig csend volt, amíg a kis robot föl nem nézett és észre nem vette, hogy apja éppen őrá tekint.

- Én?

- Te hát. Te vagy a családban az „én, a robot”.

- Amelyiket te - mosolygott a kislány az elnevezésen.

- Lehetnének önálló gondolataid - mondta az apa elégedetlenül. - Attól, hogy a törvény szerint az enyém vagy...

- Nem attól - vágott közbe a gyerek. - Nekem ez a részlet másért fontos. Itt történik először, hogy egy robot megmenti az Ember életét, méghozzá nyomban egy gyerekét. Ráadásul anélkül, hogy ismerné a Robotika Törvényeit.

- Hogyhogy? - lepődtek meg többen is.

- Ezt a novellát Asimov professzor 1939 májusában írta - kezdte a gyerek kissé anakronisztikusan, hiszen Asimov akkor csak tizenkilenc éves volt, dehogyan volt még professzor - és 1940 szeptemberében jelent meg a *Titokzatos Tudományos Történetek* című magazinban. De csak később született meg Herbie történetének alapötlete, amelynek felvetésekor John Campbell, az *Astounding*⁴³ szerkesztője magyarázatot kért a robotok viselkedésére, és decemberben kettejük munkájából megszülettek a törvények. Ezért ünnepeltük múlt pénteken a kétszázadik évfordulójukat. Akkor a *Robbie* már rég az olvasóknál volt, még ha más címmel is.

- Mi volt az? - kérdezte Steve.

- Különös játszótárs.

- Elég hülye cím - vakkantotta bele Fiona tiszteletlenül. - A *Robbie* jobb. És ettől függetlenül, most már sohasem eszünk?

Mary megjegyzése, hogy a robotika megszületése után újra kellett tervezni az egész világprogramot, nem egészen pontos. A világprogram tervezete valóban a robotika megjelenése előtt készült, a múlt század tízes éveiben, ám legnagyobb részét a robotika csak megvalósíthatóvá tette, az álmokból a realitás talajára hozta.

Mint minden nagy dolognak, a világprogramnak is sok születésnapja van. Az első 2013. október 22-e, amikor megjelent a *Jövőnkéről*, egy ismeretlen szerző kétezer oldalas könyve angol és francia nyelven, gépi fordításban, amiben nemcsak a világ összes akkori baját elemzi, de extrapolálja azokat a jövőbe is, és enciklopedikus alapossággal fejti ki lehetséges megoldásaikat is. A szerző annyira ismeretlen volt, hogy még a nevét sem írta meg. Az Interneten jelent meg a mű, szerzőként csak a Földet jelentő régi szó állt: Gaia. Később, amikor a szerző kiléte napvilágra került és már interjút is adott, elmondta, hogy Asimov Gaiája semmiben sem befolyásolta: nem olvasta az Alapítvány-történeteket, sőt Asimovnak még a nevét sem hallotta soha. Kevés ideje volt még olvasni, hisz a mű megjelenésekor csak tizennyolc éves volt. A füstös, koszos Hamburgban élt és Daniel Petersennek hívták.

A második születésnap 2014. január 28-a, három hónappal később. Úgyszintén az Interneten jelent meg egy újabb mű, s bár szerzője nem rendelkezett Gaia kristálytisztá gondolkodásával, nagy tehetséggel hívta harcba a világot a bajok ellen. Néhány problémára kiutat is mutatott, de nem volt olyan átfogó, mint Gaia műve. Nem is lehetett, a szerző aznap töltötte be a tizennégyet. A könyvecske, melynek címe *Irány a jövő*, legfőképpen egyvalamiért hasznos: felhívta Gaia figyelmét a szerzőre, a Los Angeles-i Joan Sandhurstre, akinek még abban az évben a Zukunftein becenevet adta - úgy lehet lefordítani, Jövőcske. Levelezni kezdtek, tervezgetni, és rövidesen szervezkedni. Gaia egy későbbi nyilatkozata szerint Zukunftein műve és hatása nélkül talán soha nem kezd gyakorlati munkába, lehet, hogy beéri a könyvírással.

A mozaik harmadik kockája ugyanazon év szeptember tizedike. Számos politikai mozgalom képviselői utaztak New Yorkba, hogy megemlékezzenek a World Trade Centert a föld színével egyenlővé tevő terrortámadás évfordulójáról. Gaia és Zukunftein már néhány nappal korábban ott volt, méghozzá többedmagukkal. Jövő Csoportnak hívták magukat, egy se volt közülük huszonkét évnél idősebb, és a társaság egy része úgy társalgott a többiekkel, hogy zsebszámítógépbe beszélt, és az lefordította szavait. Harmincketten voltak és tizenegy

---

⁴³ Astounding Science Fiction - Meghökkenítő tudományos fantasztikum

országból gyűltek össze. Végigvonultak a Central Parkon és egész Manhattanen, amíg ahhoz a térhez értek, amit azelőtt World Trade Centernek hívtak. Akkorra több ezer New York-i volt mögöttük. Gaia, Zukunftein és egy társuk beszédet mondott. Cselekvésre hívtak fel a világot elborító szenny ellen, érte a valóságosat és az erkölcsit egyaránt. A felizgatott tömeg egy részére azonban rossz hatással volt az aznap különösen piszkos manhattani levegő, és efölötti dühüket kocsik megtámadásával fejezték ki. Ne feledje az olvasó, hogy akkoriban a légszennyezés fő forrásai a járművek voltak.

A zavargások három napig tartottak. A rendőrök elfogták a csoport tagjait, a külföldi állampolgárokat kitoloncolták, a kiskorúakat visszaküldték családjukhoz. Az a csoporttag, aki a két vezér mellett még felszólalt, a fogdában összekülönbözött társaival és kilépett. Még ketten követték példáját.

A csoport hamarosan ismét összegyűlt Párizsban, az útiköltséget javarészt Gaia és Zukunftein vagyonos szülei állták; ami azt illeti, tudtukon kívül. De a csoport egyik tagja, a huszonegy éves Donald - valódi nevén Marcel Jacques - maga is tehetős volt, ő hívta meg társait városába. Itt szőtték tovább terveiket, amíg álneven megjelenő publikációikra föl nem figyelt valaki, s ezzel végérvényesen útjára indulhatott a terv.

Ezt az embert Björn Olafsonnak hívták. Svéd volt, egy kis tóparti falucskában élt és meg akarta váltani a világot. Komoly oka volt rá: a fia autószerencsétlenségben halt meg, a felesége rákban, és volt egy kislánya, akinek jobb jövőt szánt. És rengeteg pénze volt.

A nap, amikor Olafson - később kapott álneven Baldur - érintkezésbe lépett a Jövő Csoporttal, 2014. december elseje. Karácsony után a csoport sítúrára indult Skandináviába, hogy azután egy részük évekig ne térjen vissza hazájába.

Ám a Jövő Csoport csak az első volt, de nem az egyetlen. A New York-i zavargásokról világszerte tudósított a sajtó, s ez többhelyütt lökést adott hasonlóan gondolkodó embereknek. Az ekkor létrejött kis csoportok közül öt csatlakozott később Gaiáékhoz, négy másik pedig Munkacsoport a Jövőért néven szövetkezett, nem találva kapcsolatot hozzájuk. Néhány publikációjuk segített később a JCS-nek, hogy homályos kérdéseket tisztázzon. És volt legalább tíz olyan csoport, ami tőlük teljesen függetlenül jött létre.

A 2015-ös év lázas munkával telt. Írtak éjjel-nappal, írtak és vitatkoztak, megint vitatkoztak és megint írtak. Tavaszra kezdett világossá válni, hogy Gaia műve csakugyan zseniális, ámbar le kellett csupaszítani az utolsó pontosvesszőig és újra felépíteni. Őszig még úgy festett, hogy ha a csoport - már hetvennél is többen voltak - befejezi munkáját, egy nagyszerű írásművet hoznak létre, ami utat mutat az emberiségnek. Ám ekkor Baldur kijelentette, hogy ehhez nem kell ennyi ember, utat mutatni egy ember is elég. Megtette Jézus Krisztus, megtette Buddha, megtette akármelyik valamirevaló író. Az nem elég. Az utat végig is kell járni.

A világprogram első hivatalos születésnapja, amely ma sehol a világon nem ünnep, 2016. február tizedike: ekkor jelent meg modern korunk bibliájának első kiadása, a címlapon még a terjedős *Útmutatás a világ életmódjának átrendezésére* címmel. Az Interneten persze, és névtelenül. A világ sorsának megfordítását a felgyorsult életmód lelassításában, az elanyagiasodott szemlélet emberközpontúvá tételében, a célok és törekvések értékrendjének helyes kialakításában jelölte meg.

És ahogy az lenni szokott, nem történt semmi.

De a csoport nem oszlott fel és nem maradt tétlen. Márciusban polgárháború tört ki Zambiában, áprilisban megbukott a török kormány, májusban léket kapott egy tartályhajó, színültig rakva a súlyosan környezetkárosító kőolajjal - ők mindent figyeltek és kommentáltak,

s következtetéseket vontak le a jövőre nézve. Havonta, később már hetente megjelenő kommentárjaik egyre élesebben támadták a tehetetlen kormányokat, és akadt egy kicsiny értelmiségi réteg, amely tudott lapjukról és olvasta. Júniusban aztán felfigyelt rá a *The Observer* munkatársa, Gerald Cole, és szenzációt csinált belőle.

Hazánk nem dicsekedhetik azzal, hogy első hozzájárulása a történethez pozitív lett volna. A kormányellenes angol lap pártfogásába vette az ismeretlen, névtelen elektronikus lapocskát, és azonnal rájuk szállt a kormány. S velük a titkosszolgálatok. Először London, majd Párizs, végül Washington küldte kémjeit a csoport nyomába. Csakhamar megtalálták őket, de Svédország, amely mindig is kiállt az üldözöttekért, megkötötte magát és megtagadta, hogy kiadja őket. Nem is volt ellenük vád. Ennek ellenére Washington nem mondott le róluk, és a nemzetközi jog legdurvább megsértésével elrabolta a csoport tagjait - Baldur kivételével, aki az egyetlen svéd volt közöttük -, és az Egyesült Államokba vitette őket.

Svédország persze tiltakozott, de csak a forma kedvéért és nem nyilvánosan. A csoport maró kritikája a svéd kormányt is támadta, és igazából kedvükre volt, ha az amerikaiak elhallgattatják őket.

A hónap második felét kihallgatások között töltötték valahol a sivatagban, egy titkos támaszponton. A CIA mindenáron tudni akarta, mi az igazi céljuk. Azt hitték, valamilyen hatalom ügynökei.

Aztán július elsején kitört a botrány az amerikai elnök pénzügyeiről, éppen úgy, ahogyan a csoport még áprilisban megmondta. A török kormánnyal folytatott üzelmek magukkal rántották az amerikai elnököt is, és a CIA vezetése aggódni kezdett. Olvasták a csoport publikációit, olvasták májusban azt is, mi fog történni szerintük a CIA vezetésével, ha az elnök megbukik.

A következő két napon sokkal kedvesebbek voltak hozzájuk, föltétlenül szerettek volna valami tanácsot ezektől a jövőbe látó gimnazistáktól és egyetemistáktól, mit tegyenek, hogy elkerüljék a káoszt. Harmadikán aztán Baldur jó időzítéssel napvilágra hozott néhány adatot, tetejükbe mint habot a tortán, a csoport jogtalan elrablását, és összeomlott a CIA-főnökség is. A csoport egyenesen beszélhetett a Fehér Házba.

Az új elnök - a Lindley lemondásával előrelépett Shaw - tisztában volt vele, hogy a botrány őt sem kerüli el, így kiírta a választásokat októberre, és megkérte a nemzetet, hogy addig viseljék őt el, aztán szembenéz a bírósággal és mindennel, amivel kell. Shaw rövid kormányzása alatt a csoport kiképzést kapott az elnöki tanácsadóság művészetéből és rengeteg interjút adott.

Aztán megválasztották Roger Simpson, a harcias ügyvédet, aki harmincöt éves volt és alig öt éve vált ismertté azzal, hogy egy védőbeszédében a környezetszennyezést a gyilkoságnál súlyosabb bűnnek nevezte, és egy alig egy mérföld hosszú partszakasz beszennyezéséért százmillió dollár kártérítést követelt - attól a cégtől, amelynek ügyvédje volt és amelyet védenie kellett volna. És megúsza anélkül, hogy kirúgták volna a kamarából. Etikai baklövését politikai fegyverré fordította és lecsapott vele a maradiakra. Hatásosan. Elnöksége első évében a csoport jövőtervei tovább kristályosodtak, és 2016. december 8-án megjelenhetett az útmutatás második kiadása - ezúttal már olyan címmel, ami jobban hasonlított a véglegesre. *Program a felgyorsult élet lelassítására.*

- Jó reggelt, uram - lépett be Nicolette-ünk másnap hajnalban a vegyesboltba. - Gratulálok - tette hozzá.

- Jó reggelt, tündérkém; mihez?

- Tudomásom szerint csakugyan az öné lett az egyetlen pályázat.

- Valóban. De ne igyunk előre a medve bőrére, még nem kaptam meg a robotot.

A kislány végigpillantott a polcokon, nem kell-e rendezgetni valamit.

- Egész biztos megkapja, uram. Jó reggelt, uram, boldog új évet.

Ez Mr. Howardnak szólt, aki ekkor lépett be a raktárból egy nagy dobozzal.

- Szervusz. Mondja csak, miért nem adja már el ezeket a vacakokat?... Köszönöm - mondta Nickynek, aki odasietett és segítőkészen átvette a dobozt. - Már akkor itt heverték, amikor Marymet férjhez adtam, az pedig nem tegnap volt.

- Mik azok? - pillantott föl Mr. White a számítógépről.

- Alumínium-oxigén akkumulátorok - jelentette Nicky.

- Hát azokon aligha gazdagodnék meg. Ki vesz olyat manapság?

- Akkor minek tartja?

- Mi mást tehetnék vele? Én semmit el nem dobok, ami még használható, akármilyen ósdi vacak. Vagy eladom, vagy megtartom. Valahol még egy özönvíz előtti NiMH-em is van.

- Egy micsoda? - lepődött meg a lányka.

- Nikkel-metál-hidrid. Egy ősrégi akkumulátorfajta.

- Az nem környezetszennyező?

- De, azt hiszem. Be van csomagolva, évtizedek óta nem látott napvilágot. Lehet, hogy a csomagolás alatt már csak egy savmarta foltot találnék, de ezért ugyan le nem ballagok a pincébe, hogy megnézzem.

A gyerek nem felelt. Mint világprogrami elveken alapuló konstrukció mérhetetlenül helytelenített minden környezetszennyezést, de nevetlenség lett volna felelősségre vonnia White urat. Mr. Howard közben az akkus dobozt rendezgette.

- Hát ez... nézze csak - emelt ki valamit az akkuk alól -, egy antik zseblámpa.

- Igen? - pillantott oda Mr. White. - No lám, mennyit kerestem. Működik még?

Mr. Howard kinyitotta, aztán visszacsukta. - Egy merő rozsdá.

- Akkor dobja el. Tündérkém, mit gondolsz, isznak ma reggel tejet a környéken?

A kislány tudta, miért kérdezi. - Jönnek már, uram. A kocsí elakadt útközbén, nedvesség került a motortérbe és bejutott a fagy, de áttették a konténert másik járműre. Negyedórán belül itt lesznek.

- Mondd meg, hogy verjenek rá néhány percet, negyedóra múlva nyitok és tejet is akarok kiszolgálni.

- Igen, Mr. White.

Kis ideig csend volt az üzletben. A tulajdonos az ünnepségek utáni leltárt tekintette át még egyszer, Howard úr a raktárban tett-vett, Nicky pedig hátrament egy kosárral és összeszedett ezt-azt a családnak.

- Glasgow-ban most érték el az ötven fokot fagypontra - érkezett a hangja a gyümölcsös-rekeszek közül.

- Szent ég - morogta Mr. Howard.

White úr megcsóválta fejét. - Szívesen agyoncsapnám egyszer, aki ezért felelős.

A kislány előlépett a polcok közül.

- Úgy érte, uram... - és a mennyezet felé bökött.

- Ej, dehogyis. Az ükapáinkat. Ha annak idején nem bolondítják meg az ökológiai egyensúlyt a tömérdek mérgezővel, most nem lennének sarkvidéki teleink és tropikus nyaraink. A tizenkilencedik századtól a huszonegyedikig egyfolytában teleszórtak mindent a disznóságaikkal, de a legtöbbet azért a huszadik század csinálta.

- Az akkoriak is kiabáltak a környezetvédelemért - jegyezte meg Nicolette, kosarába helyezve egy csomó retket és némi répát.

- És mire mentek vele? - kérdezte Mr. Howard. - A napokban olvastam, valamikor az ezredforduló táján akkora jéghegy szakadt le az Antarktiszról, mint Trinidad és Tobago.

- Hát az mi? - kérdezte Mr. White.

- Ország, uram - mondta a kislány udvariasan. - Két szigetből áll a Karib-tengerben, Venezuela partjainál.

- Sokan élnek ott?

- Úgy kétfélmillióan.

- Ugyancsak nagy jéghegy lehetett.

- Az - vette vissza a szót Mr. Howard. - A *Telegraph* emlegette annak a jéghegynek a kapcsán, ami a minap szakadt le.

- Télen? - lepődött meg Mr. White. - Ja, hogy az Antarktiszon. Ott persze most nyár van. No, meleg akkor se lehet.

- Nincs is, de ahhoz elég, hogy egy óriási jégtábla leszakadhasson. Már a Tűzföld felé tart.

- Nagyobb, mint az az ezredforduló körüli?

- Nem, sokkal kisebb. De éppen elég nagy.

Nicolette megvizsgált egy csomag uborkát - vadonatúj volt, az este érkezett - és magához vette azt is.

- Most már azonban - jegyezte meg - tudjuk kárpótolni magunkat az antarktisi szivattyú-rendszerrel.

- Nemigen hiszek én az ilyen művi dolgokban - csóválta fejét Mr. Howard.

- Én is művi dolog vagyok - jegyezte meg a gyerek.

- Tudja, Mr. Howard - tette félre Mr. White a gépét -, én azt mondom, inkább szivattyúval vigyük vissza a vizet az Antarktiszra, mint sehogy. Én hiszek a szakembereknek, azok pedig azt mondják, hogy már egy lábnival alacsonyabb a tengerszint, mint lenne a szivattyúk nélkül. Hát még ha egészen kiépül, hisz még sehol se tart. Hány csövet építettek is ki, kislányom?

- Hármát, uram. A negyediket idén kezdik építeni. Sajnos borzasztóan költséges, csak az élőlényeket kívül tartó szűrőrendszer egymilliárd euróba kerül.

- No, hát hármát. S hány cső lesz, ha egészen elkészül?

- Huszonöt, Mr. White. Ennyi kell, hogy egy nagyobb felmelegedést idejében ellensúlyozni tudjon a rendszer, no meg hogy ledolgozzák azt a nagy vízszintemelkedést, ami a múltban bekövetkezett.

- Mennyi az?

- Harminc láb, uram.

- Látja, Mr. Howard - bólintott a tulajdonos -, hát ezért kell a művi beavatkozás. Ha nincs a szivattyúrendszer, egy napon Londont előnti a tenger.

- A század végére ez bekövetkezett volna - bólintott a kis robot.

- Aztán hova teszik azt a rengeteg jeget, mondd? - kérdezte Howard úr.

A kislány rámosolygott. - Elég nagy az Antarktisz, uram. No meg van egy másik sarkvidékünk is. Tizenötmillió köbkilométernyi vizet tárolnak jég formájában, ellesznek ezzel a kis többlettel.

Ekkoriban a jég, a hideg mindenfelé beszédtema volt, nemcsak Christiesben, az egész téli félgömbön. Meg a délin is, mert az Európát és Észak-Amerikát sújtó embertelen tél még a mi korunkban is ritkaság, pedig bizonyos, hogy ez változékony időjárásával fog bekerülni a természet történelemkönyvébe. A hidegről beszéltek Tokióban, ahol már nappal volt, Moszkvában, ahol még csak reggel, és a londoni városházán, ahol megint hajnali ülést tartott a rendkívüli hideggel foglalkozó válságstáb. A christiesi városháza még aludt. Aludt a kórház, a parányi vízmű is, de a piac persze ébren volt és nyüzsgött a rakodóktól és árusoktól. Már néhány vevő is akadt, akik persze taxin jöttek, mint mindenki mindenhova, s élénken szidták az időjárást.

- Az már igaz - mondta éppen Mr. Frobisher valamire, s az odalépő Jennyhez fordult. - Jó, hogy eszembe jut, hát még nem is gratuláltam neked.

- Igazán kedves öntől, uram, de mihez? - A lány kicsomagolt egy húsosládát, s félretette.

- Hát az új gazdádhoz.

- Nos, eddig még nem kerültem új gazdához, uram.

- Ami késik, nem múlik. Nemsokára összeül a városháza és kihirdetik.

Ezen a reggelen vagy ötven gratuláltak Jennynek, s jóval többen Mr. White-nak - nem mintha nem akartak volna mások is, de hát nemigen mozdultak ki otthonról. Hideg volt, s még tartottak az ünnepek fáradalmai is.

Persze nem a városházának - azaz a képviselő-testületnek - kellett összeülnie ehhez, csak a gazdasági bizottságnak. Small, Appleyard és Sutcliffe urak már tízkor megjelentek Martin Jackson irodájában, de csatlakozna, aki azt hinné, hogy egykettőre sort kerítették Jenny

ügyére. Dehogyan. Számtalan ügy halmozódott föl az ünnepek alatt, s a lány sorsáról csak azért tudtak határozni ezen a délelőttön - sőt egyáltalán e napon -, mert a hideggel kapcsolatos gazdasági ügyeket már egy ideje átvette a polgármester, az ünnepségek elszámolásai pedig csak ezután következnek, napok múlva.

Déltájban értek el a Jennyre beadott pályázatok szemrevételezéséhez - a többes számot csak a hivatalosság kedvéért használták, másik pályázat nem volt. Mr. Appleyard jogi szakértőként megvizsgálta és hibátlannak találta. Mr. Sutcliffe hangot adott véleményének, miszerint a pályázat érdekesítő és ő a robotot jó kezekben látná a pályázónál; véleménye szerint ha nem is a város, de a délnyugati negyed mindenképpen nyerne a dologgal. A többieknek nem volt ellenvetése, így hát formális szavazás után a pályázatot elfogadták. Mr. Jackson bejegyezte a határozatot és közölte a számítógéppel, hogy az eddig a város tulajdonában levő robot lízingszerződéssel Mr. John White tulajdonába megy át attól fogva, amikor az önrészt befizeti a város kasszájába. A bizottsági tagok aláírták a pályázatot, archiválták azt, s ezzel - Jenny az utolsó napirendi pont lévén - működésüket e délelőttre befejezték, mehetek ebédelni.

A számítógépre hárult a további feladat. Mindenekelőtt postára adta a határozatot a pályázat aláírt példányával együtt Mr. White címére, ami persze egyaránt jelentette a lakásban és az üzletben használt számítógépet, tehát a boltos már a következő pillanatban olvashatta volna a határozatot, ha nincsen épp elfoglalva vevőivel. Ugyanekkor a városháza parancsot adott Jennynek, hogy mostantól Mr. White szolgálatában áll, induljon el hozzá és kérjen tőle parancsot az átírás körülményeire vonatkozólag. Jenny közölte, hogy még ezerhatszáz másodpercre való munkája van a piacon, hacsak nem kap közben más parancsot. A városháza roppant komolyan mérlegelte ezt, s úgy döntött, hogy Jenny adja át munkáját más robotnak, és haladéktalanul induljon új gazdájához. Jenny nyugtázta a vételt és útnak indult a taxiállomás felé.

Ezekben a percekben nyitott be Nicolette Mr. Stuarthoz. A szabómester üzlete a Diófasor tízben volt, a jelenleg letakart részen, így nem volt szükség zsilipelgetésre. A kislány udvariasan tartotta az ajtót, amíg Mrs. Carmichael kikormányozza a babakocsit, boldog új évet kívánt neki és beljebb lépett.

- Jó napot, Mr. Stuart - lépett a pulthoz.

- Szervusz. A kabátodért jöttél, ugye? - nézett adataiba a magas, gyér hajú szabó, kikeresve Mr. és Mrs. Lane megrendeléseit.

- Igen, uram, ha nem alkalmatlan.

- Elkészült - felelte Mr. Stuart röviden, s lenyomott egy gombot.

A hátsó ajtón nyomban belépett egy robot, karján hozva Nicky sötétkék kabátját, amelyet két hete oly kegyetlenül megtépáztak a záporozó szilánkok. Most makulátlanul ép volt, minden szakadás és lyuk kijavítva, megfoltozva, varrásnak nyoma se volt rajta; még a kutató robotszemek se találtak kivetnivalót rajta, márpedig a kislány alaposan megnézte. Hisz nem okozhatott kárt szüleinek azzal, hogy hiányos munkát vesz át.

- Rendben van, uram. Köszönöm szépen.

S már bújt is ki a piros kabátból, amit azóta kölcsönzött a szabómestertől, s átadta a harmadosztályúnak, a sajátját pedig átvette és a karjára fektette.

- Nincs mit. Nyolc fontot kapok a javításért és ötöt a kölcsönzésért.

A kislány átadott két bankjegyet, visszakapott két egyfontost és a számlát, amit majd bemutat a Plastobuildingnél, és boldog új évet kívánva távozott.

- Hallgass ide, O'Connell, öreg cimborá - toppant be Fiona a városházára nagy sebbel-lobbal. - Megvan a módja, hogy a várost megmentsek a fagy ártó karmaiból, mik otthonainkat hetek óta marcangolván lelkünket szörnyeszti, minekutána...

- Igen? Micsoda? - a polgármester nem várta be a szónoklat végét.

- Amit itt a téren csináltál - bökött Fiona a háta mögé, nem zavartatva magát attól, hogy abban az irányban a Tölgy utca van. - Fedél kell nekik.

- Hát az van.

- De az egész városnak.

- Ugyan már, az összes utcát be akarod fedni?

- Nem én. Az egész várost, utcáit, házait, parkjait. - Fiona félretolt néhány tárgyat és helyet foglalt az íróasztal sarkán. - Ha Fiona gondol valamit, azt csakis nagyban gondolja - tette hozzá magyarázólag.

- Biztos voltam benne. Hogy érted ezt?

- Hát hogy kicsi dolgokkal Fiona...

- Nem azt. A város befedését.

- Vagy úgy. Bhuel, nagyon egyszerű. Építünk egy falat a város köré, olyat, mint most a tér köré, csak hosszabbat és magasabbat. A falra pedig tetőt helyezünk, mely a hideget kint, a meleget bévül tartja.

- Szamárság.

- Hah! - vakkantotta a Vörös. - Még semmit se tudsz a koncepcióról, s már minősíteni merészeled Fiona nagy ötletét?

- No jó - dőlt hátra Mr. O'Connell. - Halljuk, mit nem tudok a koncepcióról.

A róka megvakarta a fejét és gondolkodott egy pillanatig.

- Bhuel. Ím lá a koncepció. Lészen egy fal a város körül, egyszerű és tartós hőszigetelő anyagokból, nagyjából követve a városhatárt. Lészen e fal tetején gerendaszerkezet, egyszerű megoldással, ezt építészek megmondják. E szerkezet tartandja megmentőnket, hőszigetelő-fóliáját, kit rögzítünk rá. Helyenként a város közepén oszlopokat lehet fölállítani, a szerkezet tartósságát megtámogatandó. Mindez fél nap alatt felállítható, s ha eljőve a tavasz, fél nap alatt lebontható. Engedd sorolnom előnyeit - emelte föl az ujját -, ó, polgárok mestere, mielőtt irodád padláját testemnek cafatival kívánnád borítani. Olcsóbb a fűtés, ha a fal túloldalán nem sarki fagy való, bárminő jó legyen is az anyag szigetelőképessége, tökélyre nem vihető. A házak kapuján ki- s belépkedve lakosaink untalan csökkentik azok bensejének hőmérsékletét, minekutána újra kell fűteni. Ha a város utcáinak légtérét hőszigeteljük, az fokozatosan fölmelegedvén sokkal otthonosabbá tehető, netán parkjaink és fasoraink növényzete is kikerülhet ormóttan takarói alól. Nem kell polgárainknak sarki ruházatba bújniok bé, valahányszor orraikat házukból kidugják, avagy nem kell minitaxira pocskolniok a város pénzének csekély írmagját. Egyszóval idebévül városunkban nyár leendő, míg odakint a sarki fagy uralkodik és jegesmedvecsapatok vonulnak Manchester felé.

Elégedetten összefonta karját mellén, s várakozott.

- Mondd, Fiona - nevetett a polgármester -, ezt mind egyedül találtad ki?

A róka hatalmasat bólintott, amitől az íróasztalt egy pillanatra előntötte a rőtvrös hajzuhatag.

- Annak is tudatában vagy, hogy mibe kerülne mindez?

- Nem én. Számít ez?

- Well, Fiona, attól tartok, igen. Még ha visszaadjuk az összes bérelt fűtőtestet, esetleg továbbkölsönözzük azokat, akkor is messze ráfizetéses. Még a fal ára se jönne vissza belőle, nemhogy a tetőé.

- Mire való a világprogram, ó, sápadt fantáziájú testvérem?

- Nem hiszem, hogy ekkora marhaságra pénzt adnának.

A Vörös fölhúzta az orrát. - Nem hiszem, hogy marhaságnak neveznének egy korszakalkotó újítást. Főleg nem tőlem - tette hozzá olyan arccal, mint akit a világprogramban már mindenütt ismernek.

- Be akarsz adni az innovációsoknak?

- Be én, de mennyire.

- Jövőre már megteheted.

A róka összehúzta szemöldökét.

- Mikor is töltöd be a tizennyolcat? - érdeklődött O'Connell.

- Hah! - fakadt ki a róka. - Írorszámban én már nagykorú vagyok.

- Válgék egészségedre, de itt még nem.

- Még mindig ott van az alapszabály egyik példánya? - biccentett Fiona a faliszekrény felé.

- Még mindig.

- Olvasgatnod kellene. Egy helyütt leszögezi, hogy innovációs kérdésekben nem szükséges ragaszkodni olyan formalitásokhoz, mint az újító életkora és hasonló. - Megszemlélte a kétkedő tekintetet a polgármester arcán, aztán fölpattant és a szekrényhez ugrott. - Nem hiszed? Imhol jó. - Előkapta az LVPA *Innováció* című kötetének bőrbbe kötött vaskos példányát, s fölcapta. - Itt is van. „Mivel a világprogram alapja az új eszmék és módszerek kutatása úgy technikai, mint társadalmi téren...” satöbbi, satöbbi... ez az, hegyezd polgármesteri füleidet. „A világprogrami innováció egyetlen lehetséges módja, ha az társadalmi méreteken történik, a népesség egésze részt vesz benne. Ennek érdekében az innovációs kérdéseket a lehető legkevesebb adminisztrációval kell intézni, nem elsősorban az ötlet szerzőjének kompetenciáját, szakmai hozzáértését, végzettségét, korát kell vizsgálni, hanem magát az ötletet a szerző személyétől elkülönítve. A világprogrami innováció csak gyakorlati kérdés lehet, nem pedig elméleti jellegű, elvont problémakör.” Látják polgármesteri szemeid?! - csapta le a kötetet az íróasztalra úgy, hogy zengett bele az iroda.

- Összes polgármesteri érzékszerveim felfogták, Fiona - mondta Mr. O'Connell, és becsukta a könyvet. - Jó, hát add be, én meg nem akadályozlak benne, jogom se lenne rá. Mindazonáltal ne lepődj meg, ha... - a polgármester gondolkodott egy pillanatot - ha olyan hanggal fogadnák, mint amit a sivatagi hiéna hallat a döglött zebra fölött.

Fiona meglepve meredt a váratlanul fantáziadússá változott polgármesterre.

- „Hihihihí”?...

- Igen, pontosan.
- Hát ha ezt mondják, ezt mondják. Az ő bajuk. Viszont ragaszkodni fogok hozzá, hogy Christies lehessen a főpróba helyszíne.
- Abban az esetben, ha „hihihihi” lesz, nem biztos, hogy lesz főpróba.
- Ám ha nem lesz „hihihihi”, márpedig én ebben bízom, akkor a jövő héten itt állítjuk föl az egyik tartóoszlopot - mutatott ki az ablakon -, *as an bhfuinneog*.⁴⁴

Nem sokkal később Vörösünk már otthon ült és a gépét nyomogatta egy darabig. Aztán horkantott és odalépett George-hoz, az orra elé tartva a szerkezetet.

- Mi kell, gyerelem? - kérdezte az, s lapozott a *Tudományos Figyelőben*.
- Ha elolvasnád Fiona művét, hálás lenne érte - volt a válasz.
- Folytattad a regényedet?
- Ez más műfaj mostan.

George átvette a kis masinát, s átfutotta az

írást. Gyorsan olvasott, s a mű alig volt egy oldal, egykettőre megvolt hát vele.

- Szamárság, Fiona.

- Hork!

- Úgy bizony - bólintott a férfi, s visszatért a folyóirathoz.

A lány tünetően lenyomta a gombot, amellyel műve továbbítódott az országos innovációs LVP-központ számítógépére, és beballagott a szobájába.

Tíz perccel később megszólalt az ajtócsengő. George éppen akkor indult vissza a szobájába, így előbb ért oda, mint az emeleten a fiúkkal játszó Nicky. A jövevény belépett, George bezárta az ajtót mögötte, s csak azután nézte meg az illetőt.

Rendőr volt.

- Jó napot, uram - emelte kezét a sapkájához. - Kerry tizedes a shrewsburyi kapitányságról.
- George Lane.
- Bejelentést kaptunk, uram, hogy az ön házában személyi adatokkal való visszaélés gyanúja történt.
- Mr. Kerry - sóhajtott fel az író -, egy gyanú sohasem történhetik. Történni csak események szoktak. Milyen visszaélésre céloz?
- Valaki erről a helyről olyan személyazonossággal küldött LVP-hozzájárulást, amely gyanúnk szerint nem az övé.
- LVP-hozzá... írásbelit?
- Igen, uram.

---

⁴⁴ Az ablak előtt.

- Kerüljön beljebb, tizedes úr - mutatott George a nappalira, könnyed mozdulattal megpihentetve másik kezét kislánya fején, aki már néhány mondat óta ott állt mellettük és érdeklődő, ám meglepett arccal hallgatta az elhangzottakat. - Valaki épp az imént küldött egy hozzájárulást, de nem gondolnám, hogy az én személyazonosságommal. Idehívnád Fionát, csöppem?

- Máris, apa - ugrott a gyerek, s bekopogott a Vöröshöz.

- No? - nézett ki az. - Mi kell, gyerekeim?

A kis robot máskorra halasztotta azt a kérdést, hogy ha ő, Nicky gyereke Marynek és George-nak, valamint Fiona úgyszintén, amint azt már százszor hallotta, akkor hogyan lehet ő Fionának is gyereke. Ehelyett a rendőr felé intett.

- A tizedes úr valószínűleg téged keres.

- Nofene - emelte föl tekintetét Fiona. - Jó napot, biztos úr. Hát megtalálták a holttestet?

- Milyen holttestet? - kapta föl fejét a tizedes.

- Ne törődjön vele - mondta George -, ha rendőrt lát, teljesen bolond lesz, nem mintha egyébként lehetne bírni vele. Fiona, te az imént milyen személyazonossággal küldted el azt az írást az innovációnak?

- Furcsa kérdés, George Lane. Hát hány személyazonossága van röpke ötvenhárom kilométernek?

- Elnézést, uram - szólalt meg a rendőr, és a lányhoz fordult. - Kisasszony, szabad a nevét?

- Tisztelettel tudom helyen az úr mutatkozik be először a hölgynek - húzta föl orrát a róka.

- Kerry tizedes vagyok - tisztelgett a rendőr.

- Úgy. Én vagyok Fiona Ní Chiarraigh, és nem szoktak kisasszonynak szólítani.

- Hogy írja a nevét?

Haragos szikrák villantak a zöld szemekben, ám a rendőr - fiatal ember volt, még nem lehetett a pályán három évvel ezelőtt, amikor Fiona gyakori vendég volt Shrewsburyben - nem tudta, hogy ezekkel a szikrákkal jobb lesz vigyázni.

- Mutasd meg neki, légy szíves - mondta a Vörös kis csend után barátnőjének. - Fiona elvből sose teszi.

Nicky falféher lett. Ütött a végórája. Ha bevallja, hogy fogalma sincs Fiona nevének helyesírásáról, két perc múlva darabokra szabdálva hever. Pedig a harmadik törvény kötelezné, hogy védje meg magát, de... ha egyszer nem tudja leírni Fiona nevét?!

Lassan, komótosan, hogy időt nyerjen, elővett egy darab papírt és egy tollat, s elhelyezkedett velük az asztal mellett, hátat fordítva Fionának, hogy esdeklőn kereshesse apja tekintetét.

Szerencséje volt: George megértette, mit akar.

- Hagyd, majd én - vette ki a tollat a kezéből, s leírta a komplikált gael nevet. A kislány leste minden mozdulatát, s nagy kő esett le a szívéről, amikor az utolsó betűt is megláthatta és megjegyezhetette. Egy életre megtanulta most.

A rendőr érdeklődve megszemlélte, aztán elővett egy apró számológépet, kicsit keresgélt benne, majd gondosan összehasonlította a neveket.

- Egyezik. Lenne kedves az iratait? - fordult most a Vöröshöz.

- Nem én, amíg meg nem mondja, mivégre kívánja látni őket.

A kis robot halkán sóhajtott. Már tudta, hogy valakit meg kell ma védenie. Csak azt nem tudta még, hogy a rendőrt vagy Fionát.

- Örömmel. - A rendőr levette sapkáját és a hóna alá csapta. - Ez a név nem szerepel sem az angol-walesi-skót állampolgárok, sem az országban engedéllyel tartózkodó külföldiek névjegyzékében. Ön tehát vagy illegálisan tartózkodik hazánkban, vagy hamis személyazonosságot használ.

Fiona horkantott egyet. Becsukta szobája ajtaját, s macskaléptekkel a rendőr elé sietett. Megállt előtte és csípőre tette a kezét.

- Azt akarja mondani, hogy bűnöző vagyok?

- Maga mondta, nem én.

- Akkor hogy lehet, hogy egy szem pici tizedest küldtek - nézett végig Fiona lesajnálóan a rendőrön, aki férfi létére is fél fejjel alacsonyabb volt nála -, nem egy egész osztagot, hogy őrizetbe vegyenek?

- Küldhetnek még, ha nem láthatom az iratait.

- Úgy? Tessék.

A Vörösróka átadta kártyáját és összefont karokkal várakozott.

A rendőr betette a lapocskát számítógépébe, s érdeklődve olvasgatta.

- Ön eszerint kettős állampolgár?

- Ekként morzsolgatom napjaimat.

- Az útlevele nem tünteti fel, hogy mikor érkezett legutóbb az országba.

- Tizennyolcadikán, de az útlevelet arra használom, hogy külföldre utazzam vele, nem arra, hogy hazajöjjek.

- Ha azonban ön nem szerepel az ország polgárainak névjegyzékében, akkor útlevél nélküli belépése nem volt legális.

- Mert az N betű alatt nézték, holott a C-nél kell - felelte a lány előkelően. - *Chiarraigh, Fiona Ní.*

- Ön semmilyen betű alatt nem szerepel a névjegyzékben.

- Akkor a névjegyzék kétségbe vonta létezésemet és ki kell állnia velem egy szál kardra.

Nicky megint sóhajtott. Tudta, hogy ez lesz.

A rendőr megint a képernyőre nézett.

- Amint látom, ön még nem nagykorú. Tehát nem léphetett volna az országba törvényes gondviselőjének írásbeli engedélye nélkül.

- Dehogynem, hiszen állampolgára vagyok.

- Mégsem szerepel a névjegyzékben.

- Mint mondtam, ezért a névjegyzéknek magának kell viselnie a felelősséget.

- Nézze, Miss... hogy is ejti a nevét?

A Vörös dühödten fölhorkant és nem válaszolt. A kis robot felelt helyette.

- *Nyi Hiöri*, uram. - Ezt az egyet legalább tudta, hallhatta elégszer.

- Köszönöm - pillantott le a rendőr. - Tehát, Miss Ní Chiarraigh, azt javasolnám, ne vegye félvállról a dolgot. Nem jelentéktelen dolog, ha valakit azzal vádolnak, hogy hamis személyi iratokkal lépett az országba. A legkevesebb, ami történhet önnel, az, hogy kitoloncolják.

A róka paradicsomvörösen keresgélte a szavakat, de Nicolette megelőzte.

- Fiona... tizedes úr, szabad valamit mondanom? Uram, én azt javasolnám...

A rendőr félbeszakította. - Ne haragudj, kislány, de ez a felnőttekre tartozik. Ne szólj bele.

- Mr. Kerry - szólalt meg George -, az én házámban nem ön mondja meg, ki mikor beszélhet.

- Elnézést, uram - fordult felé a tizedes -, de hivatalos intézkedést folytatok.

- Talán éppen ezért lesz hasznára, ha meghallgatja Nickyt. Folytasd, kicsim.

A rendőr szólni akart, de a kislány most már határozottan félbeszakította.

- Uram, érintkezésbe léptem a Központi Programozó Irodával és elmondtam a problémát. Parancsot kaptam, hogy kérdezzem meg a nemzeti népeség-nyilvántartó információs szolgálatát, amit meg is tettem, de az adatbázis átvizsgálásának már költségvonzata is van, amit nem terhelhetek apámra.

- Apádra? - lepődött meg a rendőr. - Hát most mi vagy te voltaképpen?

- Robot vagyok, uram - felelte a lányka öntudatosan.

- Akkor...

- Mr. Kerry - szólt az apa ismét -, a gyermek a lányom. Mivel ez nem tartozik az ügyhöz, fogadja el és ne törődjön vele. Nicky, terheld a költséget a shrewsburyi kapitányságra.

- Egy pillanat - tiltakozott a rendőr -, nekem erre nincs felhatalmazásom.

- Uram - mondta a gyerek -, az ügy kivizsgálása lehetetlen a teljes akta megtekintése nélkül.

- Jól van - adta meg magát a rendőr -, remélem, nem lesz túl drága.

- Húsz penny, uram - felelte a kislány halálos komolyan.

A rendőr bosszúsan fújta egyet, aztán legyintett. - Halljuk.

- Igen, uram. Az adatbázisban utoljára 2137. december 31-én szerepel Fiona neve. A másnap archivált példányból a bejegyzés hiányzik.

- A változtatás oka?

- Erről nincs adat, uram. Egyszerűen hiányzik.

A rendőr meglepve nézett a kislányra, majd George-ra, végül Fionára, aki két perce mozdulatlanul állt mellettük, s csendben fortyogott. Aztán megint Nickyre.

- Kérek másolatot a kézigépemre.

- Tessék, uram - felelte a gyerek, és a képernyőn újabb adatok jelentek meg. A rendőr egy pillanatra odabandzsított, aztán zsebre vágta a készüléket.

- Well, robot...

- Nicky, uram.

- Nicky, kérdezd meg a nyilvántartót, hogy milyen magyarázatot tud a bejegyzés eltűnésére.

- Uram, a nyilvántartó szerint ez csak hiba folytán volt lehetséges.

- Milyen hiba?

- Ennek kiderítését a nyilvántartó már megkezdte. Jelenleg nincs becslése a művelet időigényéről.

- Vissza tudja állítani a bejegyzést az utolsó állapot szerint?

- Erre parancsot kell kapnia... a belügyminisztériumból, uram.

- Hívd fel a belügy központi népeség-nyilvántartóját.

- Uram, a belügy szerint a hiba okának megállapításáig a bejegyzést nem lehet visszaállítani, ám úgy kell tekinteni, mintha annak törlése nem történt volna meg.

- Készíts mindezekről jelentést, írasd alá mindkét nyilvántartóval és továbbítsd a shewsburyi kapitányságra.

- Megtörtént, uram - felelte a kis robot.

- Kérj utasítást a számomra.

- Az utasítás az, uram, hogy szakítsa félbe a megkezdett intézkedést.

- Értem. Köszönöm. - A rendőr a zsebébe nyúlt, kivette a számítógépből a kártyát és Fiona felé nyújtotta. - Miss Ní Chiarraigh, elnézést kérek, amiért zavartam.

Fiona mozdulatlan arccal meredt a rendőrré.

- Van rá bármilyen érve - kezdte lassan -, hogy miért kellene életben hagynom magát?

- Fiona! - sziszegte Nicky, hasztalanul.

- Hogyne. Az, hogy a hibát nem én csináltam, és a hatóság elleni erőszak tilalma.

A Vörös megvetően horkantott.

- Csak azért hagyom futni, mert névrokonok vagyunk.

- Névrokonok? - lepődött meg a rendőr.

- Persze. A maga neve csak angolul Kerry, gaelül Ó Ciardha. Az én nevem ennek egy változata. Mi a keresztnéve?

- Steven, tisztelt névrokon.

- Stiofán Ó Ciardha! Fordítson nagyobb figyelmet gyökereire.

- Igyekezni fogok. Well, elnézést kérek a zavarásért. Miss Ní Chiarraigh - Mr. Lane? Vizsgálatra. Szervusz, kiskoma.

A rendőr távozása után Fiona percekig csak mássalhangzókat kiabált összevissza.

- ...és kisasszonynak szólított! - ez volt az első értelmes szava.

Nicky lázasan töprengett, hogyan oldhatná meg a helyzetet. Végül támadt egy ötlete, amihez némi reményt fűzött.

- Tudod, a keleti illemszabályok egy kicsit mások, Fiona.

- Mi? - torpant meg a Vörös vad ide-oda járkáltában, de csak egy pillanatra, aztán indult tovább.

- A Távol-Keleten más az illem - hadarta a gyerek -, például a japánok meg szoktak hajolni - és hajolgatni kezdett, kicsit ügyetlenül, mint egy marionettfigura, remélve, hogy ezzel földerít-heti barátnőjét.

A róka egy nyikkantást hallatott, amit akár vidámságnak is lehetett értelmezni.

- És ez japán rendőr lett volna? - érdeklődött.

- Nem, de keletről jött, és nyilván hazájának szokásait követte.

A kelták sarja eltűnődött egy pillanatig. Végeredményben Shrewsbury csakugyan keletre fekszik Christiestől.

- Úgy. (Hork!) Ám Fiona megmondta neki világosan, már az első percben, hogy nem szokták kisasszonynak szólítani.

- Viszont azt nem mondta meg Fiona, hogy ehelyett miképp szólíttassék.

A róka kénytelen volt elismerni, hogy ez igaz.

- És bocsánatot is kért - tette hozzá a lányka.

- De csak a zavarásért! Megérdemelte volna, hogy őt is fehér egérré változtassam.

Nicolette-nek elakadt a szava. Döbönt ámulattal nézte Fionát, s pillanatról pillanatra csak növekedett benne a csodálat. „Őt is” - ezt nem lehetett félreérteni. Valakivel már megtette. Hát erre is képes!

Fiona közben fölkapta a gépét, s utánanézett a javaslatának.

- No, az innováció elfogadta nagy ötletemet és nem utasítják vissza adminisztratív okokból. Össze is döntöttem volna másképpen a belügyminisztériumot. De egy értékes negyedórát vesztegettünk el emiatt, ezt egyszer valakin még leverem. A következő belügyminiszter-választáson a rivális jelölt számíthat a szavazatomra.

A kislány elgondolkodott, vajon Fiona tudja-e, hogy a minisztereket nem közvetlenül választják, hanem a miniszterelnök nevezi ki őket.

Félórával később megérkezett a belügy számítógépének bocsánatkérő levele. Bizonyos rendelkezésekre hivatkozott, amelyek pontatlan megfogalmazása azt eredményezte, hogy a névjegyzék minden újevkor lefolytatott lemásolásakor nem kerültek bele azok, akiknek volt állampolgárságuk valamely más uniós tagállamban is, és több mint két éve nem léptek az ország területére. A gép már intézkedett a rendelkezések kijavítását illetően. A levél közölte, hogy Fiona az első, aki erre a ritka hibára felhívta a figyelmet - százan sincsenek azok, akiknél előfordult -, ezért az államigazgatás hibájának felderítéséért járó ezer font megilleti őt. Valamint tudatta, hogy ha bizonyítható kára keletkezett a hiba következtében, azt a leggyorsabban a belügy melyik osztályán intézheti, jelen levél másolatát mellékelve.

Négy órától Fiona kártyája ötpercenként jelzett: beállította, hogy értesítést akar minden hozzászólásról, ami az ötletéhez kapcsolódik, nemcsak arról, ami személy szerint neki szól. Az elképzelés fölött parázs vita keletkezett az Angliai Innovációs Fórumnál, sokan támadták, nem kevesen védték az ötletet.

Öt óra tájban levél érkezett Jordan Robertson New York melletti kis házából. Ő az az építészmérnök, akinek nevéhez az üvegezett fedelű sétálóutcaák koncepciója fűződik; van egy ilyen Christiesben is, a Diófasorról nyíló Vadgesztenye utca, amelynek üvegezett acélráccsal fedett, magas boltívei és a padlózatát borító sárga mozaikkockák Christies büszkeségei közé tartoznak. A mérnök figyelemreméltónak ítélte az elgondolást, s közölte, hogy készít róla egy statikai modellt, most úgylis tanulmányi szabadságon van, akad egy kis ráérő ideje. Fiona azonnal válaszolt néhány rajongó sorban, s megkérdezte a mestert, nem lehetne-e a modell Christies upon Severn viszonyaihoz igazítva, hogy kedvező kifejtet esetén egyből tervrajzzá

alakíthassák és hozzákezdhessenek az építkezéshez. Válasz nem jött, a mérnök már bizonyára mással volt elfoglalva, de a róka nem bánta: továbbította Robertson levelét a városházára, kommentárként odabiggyesztve: „No?! No?! Mit mondott Fiona?!”

Érkezett néhány levél városalapítványoktól is, amelyek zord földrajzi fekvésük miatt szívesen kipróbálták volna a találmányt, ha az megkönnyíti az életet a városon belül. Elsőként a finn Yrjönjärvi, majd a svéd Andersvensson írt, nem a polgármesterek ugyan, de Fiona így is örömmel fogadta. Aztán jelentkezett Christies régi barátja, a Seal menti Arkady a képviselő-testület egyik tagjának személyében, aki vázolta a hideggel vívott mindennapos küzdelmeiket, s néhány mondatban kitért Christies upon Severn eredményeire az építészeti innováció terén, amelyek még Gregor Colquhounnal vették kezdetüket és Christie Staceyvel folytatódtak. Ricci képviselő közölte, hogy a testület elé viszi az ügyet és indítványozni fogja, hogy Arkady is próbálja ki az új konstrukciót.

Ezt a levelet Fiona már egyenesen a *Christiesi Hírek*nek továbbította.

- Jó reggelt, apa - helyezte el Nicky a szokásos reggeli csókot apja arcán, s körbeszaladta az ágyat. - Jó reggelt, anya. Mit ennétek?

- Madárfészket - dörmögte Mary, aztán ásított egyet. - Jó reggelt.

Nicky olyan gyorsan hozta a madárfészket, hogy egy pillanatig úgy tűnt nekik, mintha saját maga mellett haladt volna el az ajtóban, egyszerre szaladva kifelé és már befelé, kezében a tálcával. Ámbár valószínű, hogy csak álmosak voltak még.

A madárfészek receptjét nem ismertetjük, mert szükségtelen: ez egyszerűen a lágy tojás többes száma a Lane-ek nyelvén. A kislány hatot hozott belőlük a pirítóshoz, vaját, dzsemet, sajtot, a kedvenc máltai algájukat, s persze egy nagy kancsó teát. Aztán lekuporodott az ágy végében, mint egy kiscica, és csacsogni kezdett.

- Mr. White-től hoztam üzenetet, kedves tőle, ámbár én nem értem. Azt mondta, ti majd elmagyarázzátok. Nektek külön köszöni Jennynt, mert a robot remekül beválik, ma reggel már ő intézte a házhoz szállításokat, és elsősorban anya érdeme, hogy most itt van. Azt mondta, Mr. Robert Darell nélkül nem lehetne itt. Azt nem mondta, kicsoda Mr. Darell.

- Szamár - nevetett Mary, és letette a csészéjét. - Az nem Mr. Robert Darell, az csak egyszerűen Bob Darell.

- Igen, White úr is így mondta, de egy ilyen kicsi robotnak, mint jómagam...

- Szamár - mondta George is, hogy láthassa a kislány rajongó tekintetét, amikor leszamarazzák. - Az egy kutya.

- Egy ku... - a gyerek meglepve nézett rá.

- Egy kutya, igen. Édesanyád írt egy meseregényt valamikor, aminek állatok a szereplői, és mindnek van rendes családneve. Az egyik főszereplő egy kutya, akit Bob Darellnek hívnak. Valamikor kapott is egy levelet valakitől Arkadyból, aki megköszönte a rokonság illetlen kiegészítését, ezen jókat derültek is, de azt azért ne hidd, hogy ennek köszönhető a két város jó kapcsolata. Régebbi az annál.

- Értem - mondta a gyerek, és anyjára nézett, aki bólintott, s tett egy kis narancslekvárt a pirítósrá. - Well, egyszóval Mr. White igen meg van elégedve Jennyvel, és úgy tervezi, hogy társulni fog Mr. Kellyvel egy házhoz szállító alvállalkozásra, ha kifizetődő. Izlandon már mínusz ötvenhét fok van, de közben majd megsülnek, mert megint kitört az a vulkán, aminek a nevét nem tudom kimondani. Több falut védenek a lávafolyamtól. Nálunk maradt a

negyvenkettő. Mr. Strindley reggel kilencre sajtótájékoztatót jelentett be, az okát nem mondta, de több lap szerint őfelsége ismét kórházban van. Fiona újításával kapcsolatban tovább folyik a vita, Mr. Wainwright Melbourne-ből kidolgoz egy módszert a tetőzet gyors felépítésére. Nagyjából ez történt az éjszaka.

- Mi van a jégheggyel? - kérdezte George, aki szintén értesült az Antarktiszról levált óriásról.

- Hát... úszik...

- És a királlyal? - pillantott föl Mary.

- Nem lehet tudni. A sajtótájékoztatóig nem mondanak semmit.

Kilenckor körülbelül két és fél Lane jelent meg a tévé előtt. Mary leült az asztalhoz, George a könyvespolcnál üldögélt és jegyzeteket készített, Sid az ajtóban állt meg, egyelőre nem döntve el, hogy érdeklik-e az események, Nicky pedig ki-be szaladgált, süteményt hozott, innivalót hozott, az ebédre való babot pesztrálta a konyhában. A fiúk iskolában voltak, Fiona pedig ismeretlen helyre távozott „majd jövök” felkiáltással, amit ezúttal nem követett azonnali eltűnés, csak néhány lépést távolodott, majd visszajött és megkérdezte, mi lesz ebédre. A kis robot megmondta. A lány horkantott és csak ezután tűnt el, dilemmában hagyva barátnőjét, vajon számíton-e rá is az asztalnál. Úgy döntött, számítani fog.

(Kacsa lesz walesi módra, hozzá szójas bab és főtt rizs.)

- Jó reggelt, hölgyeim és uraim - lépett az emelvényre Mrs. Lowe. - Kérhetem figyelmüket? Kérem, egy kis csendet!

A sajtószoza fokozatosan elcsöndesedett.

- Köszönöm. Hölgyeim és uraim, azt kell bejelentenem, hogy őfelsége egészsége sajnos rosszabbodott. Jelenleg orvosai ápolják, a körülményekhez képest kielégítő, nem életveszélyes az állapota. Hivatali teendőit azonban átmenetileg helyetteseknek adja át.

- Helyetteseknek? - szólt valaki az első sorban.

- Igen, Mr. Cheng, több helyettesnek, akik...

- Ki most Anglia-Wales-Skócia uralkodója, Mrs. Lowe? - szólalt meg egy öblös hang a második sorban.

A kormány szóvivő szigorú pillantást vetett a közbeszólóra.

- Még mindig IX. Edward az ország uralkodója, Mr. Hutchinson, és lekötelezne, ha hagyná elmondani, amiért idejöttem. Utána kérdezhet. Köszönöm. Tehát a király feladatkörét több személy veszi át, akik felhatalmazást kaptak, de akik tevékenységét felépülése után őfelsége felül fogja vizsgálni - illetve kifejezte kívánságát, hogy ha nem épülne fel többé, utóda tegye meg ezt. A király helyettese külpolitikai téren Miss Sheila Downpatrick-Windsor.

Míg a kenti hercegnő lánya odaért az emelvényhez, Sid megjegyezte:

- Jó választás. A kislányt nem befolyásolhatja ez a sok ravasz diplomata, fittyet hány nekik.

- Szerintem a walesi hercegnőt még kevésbé befolyásolhatnák - jegyezte meg Mary.

- Aligha lehetne rávenni ilyesmire - mondta George, csak fél füllel figyelve oda Sheila hercegnő néhány rövid mondatára.

Mrs. Lowe megköszönte, a hercegnő helyet foglalt, a szóvivő pedig folytatta.

- A király helyettese világprogrami és uniós belpolitikai kérdésekben Mr. Brett Davidson volt világprogrami országbiztos.

- Hát ez még megvan? - nézte Sid az aggot. - Akkor volt országbiztos, amikor te iskolába mentél - pillantott George-ra.

- Én? - nézett föl Nicky, aki éppen apja ölében ült.

- Te még óvodába is kicsi vagy.

A kislány bólintott.

Az öreg biztos percekig szónokolt roppant unalmasan, közben a Lane házaspár megbeszélte egymár kérdést műveik megjelentetésének időpontjáról. Aztán ismét Mrs. Lowe lépett a mikrofonhoz.

- A király helyettese belpolitikai kérdésekben Miss Victoria Windsor és Mr. Wayne Sutherberry.

A volt belügyminiszter jött be, a hercegnőnek nyoma sem volt.

- Miss Victoria üdvözlét küldi - jelentette be -, és én is köszöntöm önöket. A hercegnő jelenleg a kórházban van apja mellett, a feladatokat megosztjuk egymás között. Mielőtt megkérdezik, miért leszünk ketten, elmondom magamtól. Ófelsége óhaja az volt, hogy Miss Victoria vegye ki részét ezekből a feladatokból, ám a hercegnő nem vállalta, hogy egy személyben álljon a király helyettesül. Tekintve, hogy idejének nagy részét tanulmányai foglalják le, ez igen ésszerű.

Még folytatta, de a Lane-ek lecsendesítették a készüléket, mert megszólalt a telefon.

- Jó reggelt, Mr. Lane - mondta. - Beszélhetnék Fionával?

- Jó reggelt, polgármester úr - nem. Elröppent valahova, jó szokása szerint semmi hírt nem hagyva hátra, hol találjuk.

- Ez baj, mert a kártyája se felel.

- Gondolom, másik jó szokása szerint kikapcsolta. Nicky - nézett lányára az apa -, nem tudod valahogy bemérni a kártyát?

- Dehogynem, apa - sóhajtott a gyerek -, ehhez még robot se kell. A kártya bent van a szobájában az asztalon.

Kis csend támadt. O'Connell úr bosszúsan fűjt egyet.

- Well, ha előkerül, mondják meg neki, hogy megállás nélkül ostromolják miatta a postaládámat. Az egész napom azzal látszik eltelni, hogy az ő ötletével foglalkozom. Sajnos ezek az emberek nem ismerik Fionát, és azt hiszik, hogy komolyan gondolta. Nem bánám, Mr. Lane, ha egy kicsit elbeszélgetne Mr. Ó Ciarraigh-vel.

- Ez aligha segítene, Mr. O'Connell. Többek között azért, mert Fiona tényleg komolyan gondolta.

- Ezt meg ön nem gondolja komolyan.

- Dehogynem - mondta Mary. - Én is láttam Fiona javaslatát, és elhiheti nekem, azt az egyet mindig pontosan tudom, mikor mennyire komoly, amit az a lány beszél. Általában nem nagyon, de azért akad ilyen eset.

- Well. Ez esetben készítsék fel rá, hogy a javaslatát nem fogják elfogadni.

- Úgy gondolja?

- Nem gondolom, csak remélem. Sok izgalmat takarítana meg nekünk.
  - Mr. O'Connell - mondta George -, ön elfelejt valamit. Ha a város érdeke azt kívánja, hogy azt a monstriumot fölépítsük, akkor azt kell tennünk.
  - Nem felejték el semmit, Mr. Lane, éppen csak az a véleményem, hogy a város érdeke nem ez.
  - A szakértők mit mondanak?
  - Még eltart egy darabig, amíg meghozzák a döntést. Mondja, ott van a robotja, akarom mondani, a lánya?
  - Itt vagyok, uram - ugrott a kislány a telefon elé.
  - Mondd, nagy kérdés lenne, hogy kapcsolódj rá a postaládámra és válaszold meg az ezzel kapcsolatos leveleket?
  - Ó, uram - mondta a lányka elbűvölve -, ez óriási megtiszteltetés volna nekem.
  - Akkor elküldöm a belépési kódot, és köszönöm.
  - Mindenkor szolgálatára, Mr. O'Connell.
  - Érdekes - mondta Mary kis tünődés után -, azt hittem, az ilyesmit Eddie intézi.
  - Reggel megint elutazott - informálta a gyerek -, Violetnek pedig nyilván van éppen elég dolga.
  - De hisz a postával mindig ő foglalkozik, ha Eddie nincs itt!
- Nicolette visszaindult a konyhába, hogy a babot megnézzék. - Igen, de ezek a levelek nem a városházára érkeznek, hanem a polgármester úr személyes címére.

Hatodikán délelőtt, nem sokkal azután, hogy Fiona diadallal közzétette Robertson és Wainwright urak támogató véleményét, George telefonhívást kapott; maga vette föl a telefont, mert lánya és felesége a piacon volt, nagyobb bevásárlást eszközöltek.

- Mr. Lane? - tudakolta egy bajszos robot, akinek névtábláján az R. Simon Jones név állt.
- Én vagyok.
- Uram, azonos ön azzal a Mr. George Lane-nel, aki tizedikére repülőjegyet vett a London-New York járatra?
- Igen.
- Szeretném a segítségét kérni a Drogcsempészet Megelőzéséért Alapítvány számára, ha nem alkalmatlan, uram.
- Csak nem futárt kerestek?
- De igen, uram.
- De én robottal utazom.

Nicolette még előző nap szabad akaratából igent mondott az útra. Gyerekjegyet vettek neki, az Air France ugyanis nem tiltotta, hogy „gyermekméretű robotok” gyerekjeggyel utazzanak, így tehát jóval olcsóbb volt. Nem mintha számítana, hiszen úgyszólván a rendezőség fizeti az útiköltségeiket, de Lane-ék más pénzét se szerették pazarolni, és különben is sokkal jobb, ha a lányuk úgy utazik, mint a lányuk, nem robotjeggyel. De persze a blankettára a teljes nevét írta, nagy öntudatosan föltüntetve az R. betűt és a gyártási számot.

- Ennek tudatában vagyunk, uram, éppen ezért választottuk önt. Ha nem alkalmatlan az időpont, szabad elmagyaráznom?

- Tessék.

- Uram, munkánk lényege, hogy futároknak olyan utasokat választunk, akiknél igen valószínűtlen, hogy kábítószerrel vinnének magukkal, így például robottal utazókat. A valódi maffia is megteszi ezt, számos módot tudnak a robot érzékelőinek megtevesztésére. Információink szerint a Kennedy repülőtéren még vannak gondok a robottal érkezők ellenőrzésében, ezért kifejezetten olyan utast keresünk, aki robottal érkezik külföldről és ugyanazon a repülőtéren száll át egy másik járatra.

- Jó, vállalom - mondta George habozás nélkül.

- Köszönöm, uram. Mikor kereshetjük fel otthonában, hogy a szükséges tennivalókat ismertessük önnel?

- Holnap délután ötkor.

- Igen, uram. Köszönjük együttműködését, uram, viszontlátásra.

A polgármester szkeptikus hümmögéssel fogadta Fiona trombitaszavú bejelentését, ami egy kissé felnagyította a szakemberek véleményét, s az ötletet mint az elmúlt másfél évezred egyik legnagyobb találmányát és az innovációs Nobel-díjhoz vezető út első nagy mérföldkövét mutatta be. A szkeptikus hümmögés csak részben szólt annak, hogy innovációért nem adnak Nobel-díjat; fő oka az volt, hogy a szakemberek nem egészen ezt mondták. Lerövidítve mondandójukat, az ötletet megfontolásra érdemesnek tartották, de amíg a gyakorlatban ki nem próbálták, nem lehet kielégítően értékelni.

A legnagyobb gond az volt, hogy Wainwright úr koncepciója olcsón és gyorsan építhető tetőzetet mutat be, ám arra nem lehet a légiforgalom számára zsilipet helyezni, a szerkezet nem bírná el a terhet. Zsilipet csak a külső falra lehet tenni, ekkor azonban a járműveknek a tető alatt, az épületek között kell megközelíteni céljukat. Ha a házak teteje és a hővédő tetőzet között nincs legalább száz láb, a járművek csak külön engedéllyel manőverezhetnek; de minél magasabban van a tető, annál nagyobb az átfutendő légtér és annál nagyobb a tetőre nehezedő szélterhelés.

Ez utóbbit szeretné kiküszöbölni madame Royer montreáli építész, aki vízszintes tető helyett sokszög alapú gúlát javasolt, amelynek síklapjai a város közepe felé emelkedve egymásnak támaszkodnak, alul pedig Boyle-féle ívpilonok fogják össze őket. A szakértők jelenleg ezen a megoldáson vitatkoznak, aminek van ugyan egypár tagadhatatlan előnye, ám egy kisvárosnyi méretű tető egy ilyen szerkezettel horribilis összegekbe kerül.

A polgármester szkeptikus hümmögését e nehézségeken túl az is okozta, hogy a külső falat mindenképpen átlátszatlan anyagból kell építeni, mert minden olyan anyag, ami átlátszó és rendelkezik a kellő teherbírással, megfizethetetlen. Márpedig a nap az utóbbi időben szépecskén elvánszorog a láthatár közelében, inkább csak a léleknek ad meleget, nem a testnek, de az is valami - az emberek nem fognak lemondani erről. Ha a tetőzetet megépítik, addig nem láthatják újra a napot, amíg az elég magasra nem emelkedik, hogy átsüssön a hővédő fólián. Már ha egyáltalán átsüt, tette hozzá, mert azok nem igazán átlátszóak.

Fiona fölvetette, hogy aki napot akar nézni, csak kinyit egy ajtót a falon és kisétál a rétre, de a polgármester közölte, senki se lesz bolond kimenni a negyvenfokos fagyba csak azért, hogy megnézze a napot. Ezt persze Fiona nem értette, hiszen ő bármikor képes ennél jelentéktel-

nebb okokért is elmenni nemhogy a negyvenfokos fagyba, de a világ másik végére is. Már az is elég ok, ha gondol egyet.

George nem kérdezte meg R. Simon Jonest, mennyire kell titokban tartania megbízását, ezért egyelőre inkább csak Marynek szólt róla. Már csak azért is, mert amit a gyerekek tudnak, azt tudja Fiona, amit pedig Fiona tud, azt tudja az egész világ. Mary úgy gondolta, Nickyt jobb lenne beavatni a dologba, elvégre ő is ott lesz az úton; esetleg éppen öneki kell átmenni a csomaggal a vámon, joga van hát tudni róla. George ezért behívta kislányát a szobájukba és elmondta neki.

- Ó - mondta a gyerek áhítatosan. - Ez nagy megtiszteltetés.

George elvigyorodott. - Jól van. Vállalod a rád eső részt?

- Hogyne. Mivel sem tudnám jobban szolgálni az első törvényt, mint azok dolgának megnehezítésével, akik a legtöbbet ártanak neki. - A kislány helyet foglalt és felnőttesen keresztbe tette a lábát, lesimítva szoknyáját. - Akár személyesen viszem át a csomagot a vámon, ha parancsolják.

- Igaz az, hogy a maffia robotokkal szállíttatja a kábítószert?

- Sajnos igen. A repülőtéri műszerek egyre jobban átlátnak mindenféle védőberendezésen, a legmodernebbek már félcentis acéllap mögött is kiszagolják a fehér port. Ehhez képest egy magamfajta szérianicky semmit sem ér, én legfeljebb az alufólián látok át. Így hát a jól bebugyolált szert nyugodtan oda lehet adni egy robotnak, és a gyanút elterelendő meg is teszik.

- No de ha köztudott, hogy a robot úgyse látja, mi van a csomagban, nem mindegy, hogy robot viszi vagy ember?

- Nem, mert az ember akkor is vihet kábítószert, ha tudja, hogy az, a robot viszont nem. A maffia egyáltalán nem használhat robotokat a kábító elkészítésére és becsomagolására, egyetlen odatévedő robot tönkretetheti őket. Ezért nem kis feladat eljuttatni hozzájuk a csomagot, ráadásul egyre nehezebb kiötlöni hozzá a megfelelő mesét.

- Mesét? - kérdezte Mary.

- Well, én csak egy egyszerű szérianicky vagyok, de ha valaki a kezembe nyomna egy csomagot azzal, hogy vigyem el Amerikába, de nem nézhetem meg, mi van benne, tudnám, mi a teendőm.

Másnap reggel Sid útra kelt vissza a Líbiai-sivatagba, ahol Betty és Sally karácsony óta a lakóbuszt őrizte és segített a gazdaságokban.

Sallyt két éve vette, amikor Ausztráliában rájuk támadt egy dingócsapat. Nem a hagyományos dingók közül, akik négy lábon járnak és tulajdonképpen elvadult házikutya, hanem azok a sivatagban portyázó kétlábúak, akik dingónak hívják magukat és rablásból élnek. Hatan voltak; Betty ennyivel is elbírt volna, ha nincs náluk robbanógolyós puska, azzal lőtték rá. Szerencsére csak egy töltényük volt hozzá, máskülönben végeznék Bettyvel és alighanem Siddel is, hogy szemtanú ne maradjon, mert az ausztrálok fegyveres rablásért legalább húsz évet adnak. Ám nem volt több töltényük, hát csak a lány mellkasát lőtték szét, de nem tudták működésképtelenné tenni. Megkapaszkodott a kocsiajtóban és ellenállt. Amikor a közelébe mentek, ütött vagy rúgott, a hatból kettőt többszörös törésekkel vittek kórházba. Nem tudtak bejutni a kocsiba Sidhez, a rendőrök pedig gyorsabban jöttek, mint ők számították.

Amíg Betty szervizben volt, Sid megvette Sallyt, mert ha két robotja van, a rablóknak semmi esélyük nem marad, akkor sem, ha bőven van lőszerük. Egy fegyverboltba is ellátogatott, s attól kezdve a lányok mindig tartottak a zsebükben valami veszélyes instrumentumot, ha vad vidékeken kóboroltak. Muszáj volt, mert amikor az itthoniak tudomást szereztek a támadásról, Fred azt felelte apjának: ha leöleti magát, szóba sem áll vele többet.

Fél ötkor telefonált R. Simon Jones és megkérdezte, tehetik-e tiszteletüket a megbeszélrt időpontban, nem változott-e Mr. Lane programja. Nem változott, jöhettek. Jöttek is, hajszálpontosan öt órakor szállt le a kocsí az ajtó elé, hogy a meleg kiengedése nélkül léphessenek be közvetlenül.

Addigra Fiona és a fiúk is tudtak a dologról, Nicky szerint a megbízást titokban kell ugyan tartani, de azért a család tudhat róla. Hát elmondták nekik, s ők izgatottan várták a drogelleneseket.

Marcona kommandósokra számítottak, de két bajuszos civil érkezett - hát hiszen ez csak egy polgári közalapítvány. Egy magas, bajuszos, jóképű, tipikus férfirobot, és egy köpcös, kicsit kopaszodó. Ez is robot volt pedig.

A magasabbik R. Simon Jones volt, aki mindenekelőtt átadott egy különleges igazolványt és megkérte Mr. és Mrs. Lane-t, ellenőrizték azt. Ugyan, felelték, semmi szükség rá; de igen, erősködött a robot, volt már úgy, hogy jóhiszemű polgárokat a maffia éppen azzal vett rá a terjesztésre, hogy az alapítványtól jöttek; aztán amikor azok átvitték a csomagot, elkapták őket a túloldalon.

Megtekintették tehát az igazolványt, amely holokocka volt, három dimenzióban mutatta be Simon ábrázatát, körbefonva az alapítvány áthúzott tasakot ábrázoló emblémájával. Ahogy forgatták, a kis kocka millió színben tündökölt.

Nicolette fölhívta az alapítványt, szigorúan a tudakozótól megkérdezett telefonszámon, mert ha a robotok mondanák meg a számot, hátha félrevezetnék őket. Egy újabb robot vette föl, aki megsejmlélte előbb az igazolványt, aztán annak tulajdonosát, és nagy komolyan kijelentette, hogy azonos az ő robotjukkal. Aztán persze a köpcös robot, R. Ben Pender is elővette a saját igazolványát és azt is ellenőrizték. Az igazolványok és a robotok is valódiak voltak.

Mary és George ekkor nézett össze: nincs ezeknek egy kis üldözési mániájuk?

- Uram - mondta Simon -, elmondanám, mit szeretnék öntől kérni. Először is itt van a segítségéért járó ezer font és a csomag.

Ben az asztalhoz lépett, a kabátja alá nyúlt és láthatóvá tett egy cipzáras rejtett zsebet, amiből kis fémdobozt vett elő. Akkora volt, mint egy zsebszótár, sima felületű, nem volt rajta se felirat, se bármiféle jelzés. Letette az asztalra egy kitöltött csekk kíséretében.

Steve odanyúlt a dobozért, de Nicky elkapta a kezét és rosszalló pillantással sújtotta.

- Ebben egy font is elfér - mondta Mary elképedve.

- Nem éppen, asszonyom - felelte Simon. A dobozra tette a kezét és valamilyen eljárással kinyitotta, a Lane-ek nem tudták megállapítani, hogyan. Kivett belőle egy jóval kisebb fémdobozt, és fölmutatta. - Ez a valódi csomag. A külső doboz vastag fémből van és tartalmaz egy-két különleges trükköt, amivel a maffia láthatatlanná próbálja tenni a szert. Ezt a külső dobozt fogjuk tesztelni.

- Abban ott mennyi van? - bökött Fiona a kisebb dobozra.

- Száz gramm heroin, Fiona.

George meglepődött, amiért a robot nem szólítja kisasszonynak a Vöröset - alighanem Nicky szólt neki rádión, hogy ne tegye.

A róka elismerően fütttyentett. - Akármelyik európai kikötőben el lehetne csapni két liláért, Amerikában háromért is.

- Mi az a lila? - kérdezte Mary nyugtalanul.

- Egymillió euró.

- Nem, Fiona - felelte Simon. - Amire te gondolsz, az a hígított változat. Ez itt tiszta, nyers kábítószer, a csempészek mindig ezt szállítják. Ez tízszer többet ér.

- Jézusom - motyogta Mary.

- Muti meg - mondta Fiona.

- Pardon?

- Nyisd ki azt a dobozt is, hadd lássuk, mennyi szédülés van benne.

- Erre nincs mód, Fiona. Mi robotok vagyunk.

- No és?

- A kábítószer sérti az első törvényt, ezért robot nem veheti a kezébe. Csak így, fémburkon át, amikor nem jelez az érzékelőm.

- Miért, mi van, ha jelez?

- Akkor az első törvény kényszerít, hogy azonnal a rendőrséghez forduljak vele.

- Térjünk vissza a feladathoz - szólt közbe Mary, mielőtt Fiona túlságosan belelendül a drogos témába. - Mi a férjem teendője?

- Igen, asszonyom. Azt kérjük, hogy a dobozt a kézipoggyászában vigye ajándéktárgynak álcázva - ha kívánja, ízlése szerint becsomagoljuk -, és a Kennedy repülőtéren nyilatkozzon úgy, hogy nincs elvámolnivalója. Ha egyébként lenne, akkor is.

- Aztán megbüntetik - mondta George.

- Természetesen nem büntetik meg, uram, hiszen a mi kívánságunkat teljesíti. Ha az elmondottak szerint jár el, akkor az ön kézipoggyásza nagy valószínűséggel átjut a detektorokon és tovább tudja vinni a csomagot Kanadába.

- És mit kezd ott vele? - kérdezte Mary.

- Semmit, asszonyom, mert nem viszi tovább. A mi feladatunk az, hogy a Kennedy repülőtér robottal érkező, nem elvámolandó kézipoggyászt hozó utasait ellenőrző detektoraiban kimutassuk a hibát és megelőzzük a valószínű drogcsempészetet. De természetesen eszünk ágában sincsen ezt a kábítószert kivinni New Yorkból. Mr. Lane, a detektorok hatóköre a beszállófolyosó első néhány yardjáig terjed. Azt kérjük tehát, hogy ha a detektorok nem mutatják ki a csomagot, akkor menjen végig eltervezett útvonalán, egészen a kanadai géphez vezető beszállófolyosóig. Menjen el a folyosó végéig, de ne szálljon be a buszba, mert ha megteszi, akkor vissza kell fordítani a buszt, így késést szenved a gép.

- Hanem?

- Ha sikerül kijutnia a detektorok hatósugarából leleplezés nélkül, akkor átvitte a csomagot az ellenőrzésen és nyert. Ebben az esetben öné a tízezer font jutalom. Meg kell fordulnia és visszamennie az útlevelellenőrzéshez. Egyszerűen nyújtsa át a vámtisztnek a csomagot.

- Nem fog örülni - horkant föl Fiona.
- Ez egészen bizonyos, mert levonást jelent számára, ha tiltott áru jut át az ellenőrzésen. A vámtestet jegyzőkönyvet állít ki, mi pedig abban a pillanatban, ahogy az ön gépe elindul, helyet foglalunk önnek egy másik járatra.
- És lekési a kompot - mondta Mary.
- Nem kési le, asszonyom. Ha szükséges, akár különgépet is bérelünk, de Mr. Lane egy perccel sem érkezhetsz később az úrkikötőbe, mint az eredeti gépe. Nem okozhatunk kárt Mr. Lane-nek.
- És mi van, ha fülön csípi? - kérdezte Fiona. - Mehet ábécére a rózsaszín palotába.
- Mi? - hökkent meg Bob.
- Ha elfogják, Mr. Lane - mondta Simon komolyan, nem törődve Fiona börtönszlengjével -, nincs más teendője, mint közölni a hatóságokkal, hogy az alapítvány futára. Arra kérem, ezt csak akkor tegye, amikor ők egyértelműen közlik, hogy kábítószer-csempészéssel vádolják; előfordult már, hogy valami egészen más ügy miatt állították meg embereinket. Lesz néhány megbízottunk a közelben, akik ismerik mindkettejük külsejét, ők figyelni fognak, amikor ellenőrzik önöket. Ha lebuknak, azonnal önök után mennek és igazolják önöket.
- Robotok?
- Lesz köztük robot is, ember is, uram. Nincs mitől tartania. Húsz éve nem fordult elő, hogy egy futárunkat fogva tartották volna bárhol a világon; az Egyesült Államokban ötven éve törvény tiltja. Futáraink igazolására bevált módszerünk van. Még soha nem fordult elő, hogy ne tudtuk volna egy futárunkat igazolni; nagy örömünkre az sem történt még meg, hogy egy valódi csempész a mi futárunknak adva ki magát átjutott volna az ellenőrzésen. Jótállunk a biztonságáért, Mr. Lane, enélkül nem végezhetnénk el a munkánkat.
- Mi lesz a porcukorral? - kérdezte John.
- Parancsol, fiatalúr? - fordult felé a robot.
- Ha mindennek vége, mit csinálnak vele? - intett a fiú a doboz felé.
- Elzárjuk New York-i raktárunkban, és legközelebb egy másik repülőtér berendezéseit teszteljük vele. Mr. Lane - nézett ismét a férfira -, valamire fel kell hívnom a figyelmét. Ha nem tartóztatják fel az ellenőrzésen, és kilép a repülőtér területéről, akkor ön kábítószerrel vitt az Egyesült Államokba. Ezért határozottan arra kell önt kérem, hogy amíg a csomag önnél van, ne próbáljon felszállni a vancouveri gépre és ne menjen ki a városba. Ha ezt megteszi, bűncselekményt követ el, és mi csak korlátozottan tudjuk önt megvédeni. Csak akkor mozoghat szabadon, ha a csomag már a hatóságoknál van.
- Megértettem - felelte George.
- Köszönöm, uram. Ha bármilyen előre nem látható esemény történik, kérem, ne veszítse el a fejét. Mi ott leszünk a közelben.
- És ha eltérítik a gépet? - szólt közbe megint Fiona.
- Eltérítik? - lepődött meg a robot.
- Tudod, nagy durranó puskákkal föllopoznak és ráparancsolnak a gépre, hogy menjen máshová.
- Aligha sikerülne, Fiona, ilyesmi már legalább száz éve nem történt.

- De műszaki hiba vagy az időjárás miatt irányt változtathat - jegyezte meg Mary.
- Ritka eset, de nem lehetetlen, asszonyom. Többek között ezért lesz egy emberünk a gép fedélzetén is, aki értesíti az új célpontban tartózkodó ügynökeinket. Mr. Lane teendője ilyen esetben is pontosan ugyanaz: próbálja átjuttatni a csomagot a vámon, és ha sikerül, forduljon meg és adja át a hatóságnak.
- És mi van - szólalt meg Bobbie -, ha előbb elkapják?
- Előbb? - kérdezte Fiona.
- Például itt Londonban, vagy valaki észreveszi a táskájában a csomagot.
- Ez is előfordulhat, fiatalúr - bólintott Simon. - Ha a gépen, az útitársak közül kíváncsiskodik valaki, Mr. Lane bármilyen ajándéktárgyat megnevezhet. A londoni detektorok nem fognak jelezni, azokat felkészítettük személy szerint Mr. Lane csomagjára. Másként nem lehetne tesztelni az érkezési oldalakat, fiatalúr; ha a futáraink előzőleg nem tudják kivinni valahonnan a csomagokat, akkor nem fogják tudni bevinni sem.
- És ha a londoniak leadják a drótot? - kérdezte Fiona.
- Ez nem fordulhat elő, mert ők nem tudnak semmiről. Úgy avatkozunk be a rendszerbe, hogy még a beavatkozásról sem tudnak. Erre törvényi felhatalmazásunk van.
- Nagyon körültekintőek vagytok - mondta Mary elégedetten.
- Erre feltétlenül szükség van, asszonyom, hiszen a legszigorúbban tiltott anyaggal dolgozunk.
- S milyen eredménnyel?

Simon röviden beszámolt az alapítvány eredményeiről; talán tekintsük át ezeket kissé részletesebben.

A Drogcsempészet Megelőzéséért Alapítvány hetvenötben kezdte munkáját, öt évvel azután, hogy az első - még kémiai rendszerű - drogdetektorokat üzembe állították néhány nagyobb reptéren. Hatvankilencben a világ repülőterein összesen ötszáz tonna kábítószerrel fogtak el, az áthaladó mennyiséget ennek tízszeresére becsülték. A következő években megduplázódott a lefoglalt szer mennyisége, de már hetvenháromra megint csökkenni kezdett: a csempészek megtalálták a módját, hogyan árnyékolják le küldeményeiket a detektorok elől.

Ettől kezdve folyamatos volt a harc a detektorok gyártói és a csempészek egyre fejlettebb eszközei között. Hetvenötben létrehozták az alapítványt, először detektálási módszerek kifejlesztésére, azután már tesztelésre is. A kilencvenes évekre a csempészek óvatosabbak lettek, a detektorok sokszor hónapokig nem jeleztek; szükség volt hát egy módszerre, amivel akkor is kipróbálhatják az új berendezéseket, amikor a csempészek elkerülik a repülőtereket. Ekkoriban még csak ott voltak detektorok, a szárazföldi határátkelőhelyeken és a tengeri kikötőkben nem; a maffia áttért ezekre az útvonalakra. A század elején aztán ott is felszerelték a detektorokat.

A század első évtizedében az alapítvány átütő sikert könyvelhetett el: az elfogott mennyiség évi kétezer tonnára nőtt, az átvitt mennyiség valószínűleg nem volt több ugyanennyinél. A tízes években már kevesebbet fogtak el, de jóval kevesebbet is vittek át, ekkor kezdődött a kábítószer árának egekbe szárnyalása; némelyek már azt jósolták, hogy néhány év múlva magától múlik ki a drogmaffia, mert nem tudja ennyiért eladni az áruját.

Ám a maffia visszaütött, egyre ügyesebbé tette álcázási módszereit, s miközben például tizenhétben ezerötven tonnát fogtak el, a becslés hatezer tonna akadálytalanul átvitt szert mutatott ki. Ennyi jelent meg az utcákon, az alvilág kezén.

Tizenkilencben kifejlesztették a mikrodetektort, ami elfér egy robotban, s már a következő évben minden új robotba beépítették; az unióban kötelezővé is tették. Ettől kezdve hiába vitték át a kábítószer a határokon, ugyanúgy lebukhattak az országok kellős közepén. Le is buktak sokszor: huszonkettőben nyolcezer tonna kötött ki a hatóság kezén, s általa felgöngyölítették a dél-amerikai maffia egyik legnagyobb ágát. Tagjai azóta is börtönben ülnek.

Huszonnégyben az újraszerveződő maffia újabb, szörnyen agyafűrt álcázási módszerekkel rukkolt ki, amire válaszul a parlamentek megszigorították a kábítószer-ellenes törvényeket. Huszonhattól hatályos például az a törvény, hogy ha a kábítószer járműben vagy épületben találják meg, s annak tulajdonosa bizonyíthatóan tudott róla, akkor a járművet vagy az épületet is fel kell gyújtani a szerrel együtt; ha ez nem lehetséges, akkor el kell kobozni. Ez lett az alapja az emlékeztető Kalifornia állam kontra SPL Részvénytársaság pernek, amikor a cég egyik igazgatójánál találtak drogot a cég irodaházában, és az állam szerint a cég vezetőségét azon a helyen az igazgató jelentette, tehát a cég tudott róla. Három év után a per megegyezéssel ért véget; az épület megmaradt, a cég pedig évente egymillió dollárt fordít drogmegelőző tevékenységre.

- Uram, még egyszer köszönjük a segítségét - mondta Simon. - Kérem, ne veszítse el a hidegvérét és ne feledje, hogy egy percre sem tévesztjük önt szem elől. Nem szabad, hogy a viselkedése alapján figyeljenek fel önre a vámtisztek - most a detektorokat teszteljük, nem őket.

- És titok, ugye? - kérdezte John.

- Igen, fiatalúr. Ha a vámtisztek tudomást szereznének arról, kik a futáraink, elfognák őket detektorok nélkül is, hiszen ez érdekükben áll, mi pedig nem tudnánk elvégezni a tesztet.

- Simon? - szólalt meg Mary.

- Asszonyom? - fordult oda a robot.

- Amikor a férjem túljutott ezen a procedúrán, te felhívsz engem és tájékoztatasz.

- Parancsára, asszonyom.

Vasárnap Fiona végigcsókolta a Lane-eket és közölte, hogy Párizsba repül. Ez már önmagában feltűnő volt, hiszen a Vörösróka nem szokta bejelenteni, hova megy, de ezúttal megtette azzal, hogy további terveiről is nyilatkozott.

- Jövő héten jövök vissza, fölkapom Kenny Sutcliffe-t és viszem én bátyám ölelő karjaiba. Ha sütsz valamit, kiskölyök, az jó lesz.

- *Tá go maith* - felelte a kis robot beleegyezőleg. Nem kérdezte meg, melyik napra süsse azt a valamit.

- Fiona Ní Chiarraigh - mondta Michael fejcsóválva -, gondoltál már arra, micsoda ez a te Kenny Sutcliffe-od?

A Vörös meglepve nézett rá.

- Mi lenne? Kutya!

- Helyes megállapítás. Következésképpen aligha viseli a Sutcliffe családnevet.
- Hát hogy az enyémet nem viseli, annyi szent. Majd ha Seán örökbe fogadja, akkor.
- Szamár vagy. A kutyák nem viselik a gazdáik családnevét. Azok a robotok, akikre te gondolsz.
- Egykutyá - vont vállat Fiona, és meglengette hajsörényét. - Úgy. Majd jövök.

Elindult, de az ajtóból visszapördült.

- Ej, mekkora ló vagyok. Hát nem is mondtam, miért megyek Párizsba.
- Első eset lenne a történelemben - mondta Mary.
- Már egy tucatszor voltam ott - nézett rá a Vörös.
- Nem arra gondoltam.
- Fiona azért megy Párizsba, mert éppen ott van professzor doktor Jean-Philippe Hainque - jelentette be a róka ünnepélyesen.

Semmi hatás. A Lane-ek tüntető közönnyel néztek vissza rá.

A róka megköszöri torkát.

- Hainque, betűzd h-a-i-n-q-u-e professzor.

Csend. Nicky borzasztóan szeretett volna úgy reagálni, ahogy Fiona várja, de fogalma sem volt, ki az a betűzd h-a-i-n-q-u-e professzor.

- A főépítészeti LVP-főosztály főquébeci főelnökségi főtanácsadója.
- Fiona, te szamár - mondta George. - Az életben nem fogsz tudni azzal az emberrel beszélni.
- Aztán miért nem?
- Mert nem - közölte Mary. - Mit gondoltál? Beesel az utcáról és egyből a főquébecivel akarsz beszélni? Miért nem mindjárt a pápával?
- Mert a pápa nem tud nekem tetőzetet építeni Christies fölé - válaszolt Fiona lefegyverző őszinteséggel. - Egyébként a főquébeci már vár engem. Személy szerint Fionát várja. Megírta, mikor találkozunk és hol, de persze a titoktartás végett nem árulhatom el, hogy a városépítési bizottság titkos főhadiszállásán, rue Goncourt tizenhat, holnap reggel fél tízkor.

A Lane-ek vigyorogtak és egy árva szavát se hitték.

- Amúgy ott lesz Joe Colquhoun is, nem emiatt ugyan, de ha akartok neki üzeni valamit, ám tegyétek. Fiona átadja lelkiismeretesen.
- Aha - mondta George -, mint azt az üzenetet, amit Roibeart Mac Lachlainntől hoztál, és akit föl kellett hívnunk emiatt, hogy megtudjuk, mit is akar voltaképpen, mert a te zavaros előadásodból nem derült ki?
- Eh, mit - legyintett a róka akkorát, hogy Bobot majdnem fölborította a huzat -, az a lényeg, hogy átadtam. Ne pepecselj a részletekkel, George Lane, van üzenet a derék öreg Joe-nak vagy nincs?
- Ha üzeni akarunk, arra való a telefon - vélte Mary -, mondd meg, hogy üdvözljük és kész.
- Úgy leszen. Üdv néktek, és ne örüljete, hamarosan újra látjuk egymást.

S ezzel kiugrott az előszobába, föltépte az ajtót, bevetette magát az ott várakozó taxiba és beleveszett az égbolt szürkéségébe.

- No - mondta George elégedetten. - Van még abból a pogácsából, csöppem?

Nicolette máris hozta, de mikor átadta, megkérdezte:

- Ki az a Joe Colquhoun?

- Építész, innen származott el. Lehet, hogy tényleg Párizsban van, de hogy nem lesz ideje Fiona számárságaira, az biztos.

- Fiona Ní Chiarraigh, hát téged is látni erre felé?

- Joe Colquhoun, öreg cimbor!

E szavakkal ugrott egymás nyakába a rőt sörény tulajdonosa és... hát a másik már nem látszik, eltűnt a sörény alatt.

A párizsi városépítési bizottság székháza egyike azon épületeknek, amelyeket kísérletképpen teljes egészükben bevontak plasztoluxszal, beengedve a fényt, de kívül tartva a hideget. Az emeleti aula franciásan könnyed, világos csíkos ülőgarnitúrái ettől kissé narancsos megvilágítást kaptak, amit a mennyezeti lámpák szándékosan halványkékre állított fénye igyekezett kiegyenlíteni.

A kis termetű, szakállas, ám kopasz építész előbukkant Fiona hajzuhataga alól és mosolyogva fordult a mellette álló magas alakhoz.

- Fiona, bemutatom Jean-Philippe Hainque professzort. Jean-Philippe, ez itt Fiona Ní Chiarraigh.

- Örülök, hogy megismerhetlek - rázott kezét a Vörössel a professzor, aki talán negyven se lehetett, bajszos volt és jóképű, de kicsit ő is kopaszodott. - Nagyon tetszik az ötleted.

- Kösz, professzor. Nem nagy újdonság, azt hiszem.

- Csak Jean-Philippe. De udvariatlan vagyok - váltott az hirtelen angolra -, talán inkább beszéljünk a te nyelveden.

- Az én nyelvem - felelte a róka nyomatékkal, továbbra is franciául - a gael. Ez itt Párizs, beszéljünk hát franciául.

- Örömmel. Akkor hát velünk tartasz?

- Bhuel - ezt a mondást a róka minden nyelven ugyanúgy használta -, veletek, de hová?

- Előkészítettünk egypár modellkísérletet - felelte Joe -, külön Jean-Philippe kedvéért.

- Ezermilliom kartács és ágyúgolyó! És az én kedvemért, Joe Colquhoun, nem készítettetek elő semmit?!

- Dehogynem, de azt majd a kísérletek után. Egypár apró semmiség, citromos mártásban.

Fiona nevetett és beugrott utánuk a liftbe.

- Fogadni merek - mondta Mary hétfőn este a vacsoránál -, hogy te akarod becsomagolni a bőröndöket. - S lányára nézett.

A gyerek bólintott. - Szeretném.

- Űrruhát visztek? - kérdezte Bobbie.

- Ó, azt ott adnak - mondta nővére.

- Segítünk csomagolni - szólt John.
- Elboldogulok.
- Azért mi segítünk - felelte Steve.
- De készségesek lettetek - nézett rájuk az anya, és vett még a salátából.
- Mert ki akarják szagolni - mondta a kislány -, hogy hova rejtettem a drogot.

A szülők nevettek, a gyerekek is. Nicky már az alapítványi robotok távozásának pillanatában magához vette a dobozkát, s mire keresni kezdték, már el is tűntette. Minden firtatás hiábavalónak bizonyult. Ha nagyon erőltették, morcosan közölte, hogy a kábítószer veszélyes, és az első törvény tiltja, hogy az Ember érintkezzen vele.

- Hagyjátok békén - mondta Mike öccseinek -, már elmagyaráztam, hogy ezen nem tudtok változtatni. Nicky ilyen és kész.
- Milyen? - pillantott rá gyanakodva a kislány.

Mike szeretettel összeborzolta húga haját.

- Hát ilyen elektronikus. A három törvény szent neked.

Nicolette megrázta fejét.

- Nem „nekem”. A három törvény mindenkinek szent. Én csak...
- Csacsikám, az emberek nem követik a három törvényt.
- Viszont parancsként állították a robotok elé, tehát nekik is szent.
- Hagyjátok abba - szólt rájuk Mary. - Mike, tudhatnád, hogy erről nem lehet vele vitatkozni.
- Engem nem zavar - felelte a lányka automatikusan, s hozzálátott, hogy leszedje az asztalt.

Szépen becsomagolt mindent aznap este, szülei meggyőződhetnek róla, hogy ehhez is nagyon ért. A bőröndökben minden takaros rendben sorakozott, nem hiányzott semmi, még a meghívó sem, pedig az ezúttal még Marynek se jutott eszébe. Miután a csomagokat megsejlelték, Nicky megkérdezte, hogy lezárhatja-e.

- Azt a bizonyos dobozt hova tetted?
- Még sehova, majd lezárás előtt.
- Jól van, lezárhatod.

Nicky lement a nappaliba, ahol a könyvespolcok alsó részén számtalan apróbb-nagyobb fiók sorakozott. Zsebéből kulcsot vett elő, kinyitotta az egyiket, s egy régi fém teásdobozt emelt ki, abban volt a veszélyes küldemény. A fiók mélyéről kivette azt a kis mozgásérzékelőt, ami riasztotta volna őt, ha bárki kihúzza távollétében a fiókot, s visszatette zsebébe. Fölment szüleihez, kinyitotta az egyik bőröndöt és beletette a dobozt. A saját ruhái közé rejtette.

- Kész, apa.
- Zárd le akkor, csöppem.

A kis robot becsukta mindhárom bőröndöt, rájuk fordította a zárat, aztán előhúzta azt a kis eszközt, amit a légitársaság küldött a bőröndökkel együtt, s gondosan leplombálta vele mind a hármat. Megrángatta a plombákat, hogy tartanak-e, aztán piros szalagot ragasztott rájuk.

- Hát ez mi? - hallatszott a feje fölött.

Kérdőn apjára nézett.

- Amikor legutóbb utaztam, csak plomba volt, masni nem.

- Ez jelzi, hogy én csomagoltam be. A szalagban benne van az elektronikus azonosítóm és közli, hogy a csomag tartalmáért vállalom a felelősséget.

- Tőlem csak írásos nyilatkozatot kértek.

- Ezt most is fognak kérni, de mivel te Ember vagy - rajongó csillanás a mélykék szemekben -, képes vagy a törvényt megsértő tárgyakat vinni a gépre. A szalag jelzi, hogy robot csomagolt, aki erre nem képes.

- Jól van. Helyzetjelzőt tettél bele?

- Hogyne. Csak jelet küldök és máris tudom, hol vannak a bőröndök. Ha kinyitják őket, arról is tudok.

- Derék dolog. Már csak azért izguljunk, nehogy valaki elmozdítás nélkül megfúrja a bőröndök oldalát és megcsapja a szajrét - mondta George Fionát utánozva.

- Teljes lehetetlenség, apa. A bőröndök anyagában érzékelődrótok futnak, ez ma már alapkövetelmény. A kábító mellett pedig elhelyeztem egy-két apró műszert, amik azonnal jeleznek, ha valaki megpróbálná elcsenni.

- Szörnyen be lesztek biztosítva - mondta Mary. - Most azonban rakjuk össze a kézipoggyászt, aztán fejezzük ezt be.

- Igen, anya - felelte a kislány engedelmesen.

- Jó reggelt, uram - lépett be néhány órával később a vegyesboltba és tartotta az ajtót a dobozokkal megrakott Jennynek. Odakint várt Nicky taxija, a zsilip miatt most is azzal jött. A lány berakodott, aztán visszament a raktárba további dobozokért.

- Szervusz, tündérmű - mosolygott rá a tulajdonos. - Hát eljöttél elbúcsúzni?

- Semmiképpen ki nem hagynám, uram - a kislány helyet foglalt a széken -, de azért egy s más haza is viszek.

- Gazda - lépett ki Jenny a raktárból két jókora csomaggal -, megint kiviszek egy doboz kockacukrot.

- Akkor most már tényleg rendelek - bólintott Mr. White. - Tegnap még elhalasztottam - magyarázta Nickynek -, de most már ideje pótolni.

A gyerek bólintott. Jenny közben betette csomagjait a taxiba és távozott.

- Mikor indultok?

- Itthonról kilenc előtt, uram. Fél tízkor indul a gépünk.

- Nagy út lesz, annyi szent.

- Nagy - értett egyet a gyerek.

- Gondolom, te nem izgulsz - nevetett a boltos. Belépett a raktárba, elővett egy csomag diót, felbontotta és beöntötte az ajtóhoz állított kis diótörőbe. Nicky odaugrott, hogy segítsen neki.

- Nem mondhatnám, Mr. White. Eddig még mindig el tudtam látni feladataimat, ez a Holdon se lesz másként.

- Az biztos. - Az öregember barátságosan megveregette a kislány fejét, másik kezével az indítókart húzogatva közben. - Téged nem kell féltetni.

- Valóban nem, uram. Megengedi? Azt hiszem, egy szem dió mellément, az akadályozza. - Felgyűrte blúza ujját és benyúlt a szerkezetbe.

- Megállj csak, abba nem szabad belenyúlni.

- Éppen most mondta, hogy nem kell féltetni - nézett föl rá a lányka jókedvűen. Halk roppanás hallatszott a szerkezetből, s már ki is húzta kezét egy dióval. - Most próbálja, uram.

A tulajdonos meghúzta a kart, s a gépecske lendületes kopogásba kezdett.

- Ez az. Köszönöm, kisbogaram. S gondolod, hogy az ürrel is úgy elboldogulsz, mint a diótörővel?

- Másképpen... az ür aligha romlik el. De biztosan boldogulok vele.

White úr visszaindult a pulthoz. - Kimentek majd a felszínre?

Nicky követte. - Nem tudom, uram, könnyen meglehet.

- Mennyit nyomsz te ott?

A gyerek sóhajtott. - Tíz és kétharmad fontot, nem számítva az ür ruhát.

- Az neked úgyse kell - mosolygott rá Mr. White.

- Ó, dehogynem, uram - tiltakozott a kislány. - Nekem ugyanúgy viselnem kell, mint önnek.

- Nocsak, s miért?

- Van annyi levegő a szerkezetemben, hogy a nyomáskülönbség károsodást okozzon. A fagy pedig azonnal végezne velem. A Holdra csak az ottani körülményekhez készített robotok léphetnek ki.

- Hát ezt nem tudtam, látod. Amikor én ott jártam, még sokkal kevesebben voltak és mind fémből készültetek.

- Most is fémből készülünk, Mr. White - mosolygott a gyerek -, csak kívül van műanyag. Ami azonnal meg is fagyna, nem beszélve jobb sorsra érdemes áramköri szivacsaimról.

- Szerintem is kár lenne értük - nevetett rá a boltos.

- Uram sokszor járt a Holdon?

- Csak egyszer. Nem voltam sokkal nagyobb, mint most te.

- Ó...

- No igen. Akkoriban még csak egy város volt odafönt, az amerikaiaké. Az is egészen apró. Emlékszem, mintha ma lett volna... volt egy külső és egy belső városrész, az ür ruhákat csak a belsőben lehetett levenni, ott voltak a lakóépületek, a külsőtől yardnyi vastag fal választotta el, óriási zsilipekkel. És az összes helybeli büszkén feszített, mert abban az évben már több oxigént tudtak termelni, mint amennyit elfogyasztottak, jutott tartalékba is. Mi meg, földi gyerekek cikiztük őket, hogy ugye jövőre már exportálnak levegőt a Földre is?

A kislány fölkuncogott.

- Well, majd meséld el, milyenek mostanában a holdi gyerekek.

- Kétséges, hogy találkozni fogok-e velük, uram. Az összejövetelen alighanem inkább felnőttek lesznek.

- De amíg ők tanácskoznak, te csak kimész játszani egy kicsit, nem?

A kislány komoly arccal nézte az öregember nevető tekintetét, és kis tanakodás után bizonytalan fejmozdulatot tett.

- Megeshet, uram, ámbar nem nagyon valószínű. Apának bármikor szüksége lehet valamire.

- No és, lesz kitől kérnie. Ahogy Fionánk mondaná, nem lehet odafönt egy féltéglát eldobni, hogy az ember féltucat robotot agyon ne csapjon.

- Bhuel - mondta a kislány hibátlan gael kiejtéssel -, ebben igaza van, Mr. White.

- Látod. Neked is jár néha egy kis szórakozás.

A gyerek nem vitatta. Inkább fölkelte és hozzálátott egy csomag összeállításához az időközben beérkezett rendelésekből.

Újabb néhány órával később szép sorban átölelte bátyjait és átvette a jó utat kívánó csókokat.

- Mikor jöttök haza? - kérdezte Bobbie.

- Úgy tudom, vasárnap ér véget az összejövétel.

- Szombat este - dugta ki George a fejét a fürdőszobából. - A vasárnapot már csak városnézésre, szórakozásra, a gondtalan ember gondtalan hétvégéjére szánják.

- Értem - felelte Nicky, aztán rájött, hogy nem érti, mert ez még nem válasz Bob kérdésére. - És mi is ott maradunk vasárnapra?

- Ha nem muszáj, nem.

- Akkor aligha sütheted meg Fionának, amit kért - állapította meg Steve.

A kislány szomorúan bólintott.

- Miért nem sütheti? - kérdezte az apa.

- Mert nem lesz itthon.

- Ti tudjátok, hogy a szédült csirke mikor érkezik?

- Szombaton el kell vinnie Kenny Sutcliffe-ot.

George nevetett és a fejét csóválta. - Úgy látszik, ez a „Kenny Sutcliffe” már rajta marad szegény állaton.

- De csak amíg Fiona oda nem adja Seánnak - vitatta John.

Nemsokára már a taxiban ültek. Nicolette gondosan ellenőrizte a csomagokat, aztán bezárta a házat és becsukta a kocsiajtót.

- Óvatosan vezess, csöppem - kérte anyja.

- Igyekezni fogok - ígérte, és rádióvezérléssel indított. A kis narancsszínű Fiat lassan eltávolodva a háztól fölemelkedett háromszáz lábra, ott északnak fordult és nekivágott.

Mary kinyitotta a gépét és átnézett pár följegyzést.

- Az jutott éppen eszembe, hogy utánajárok pár dolognak a Time-pályázat kapcsán.

George kérdően fölhúzta a szemöldökét.

- Ej, pedig mondtam neked. A Time pályázatot írt ki történelmi korszakoknak a világprogramra gyakorolt hatásáról. Arra gondoltam, keresnék valami jó régi korszakot, s azt kapcsolnám össze vele. Csak hogy ne unatkozzam, amíg ti holdkőzetet tanulmányoztok.

- A nyavalya akar holdkőzetet tanulmányozni - dörögte George. - Milyen korszakra gondoltál?

- Hát ha már úgylis az ókor miatt megyek be, akkor talán Egyiptom. No, mi kell, gyerekem? - vette észre Mary a kislány föltartott két ujját.

- Mi az összefüggés Egyiptom és a világprogram között?

- Csöppem, az emberi történelemben minden mindennel összefügg. Például az egyiptomiak voltak az elsők, akik nagyszabású építkezéseket folytattak, és a mi korunk is ugyanezt teszi. Számukra az építkezés nagyon fontos volt, és nekünk is az. És mi is rabszolgatartó társadalom vagyunk.

A lányka mélykék szemei nagyra, kerekre nyíltak.

- Csacsikám, hát robotok építenek mindent.

- Én nem érzem magamat rabszolgának - rázta fejét a gyerek.

- Nem is rólad beszélek, hanem az építkezésen sínylődő robotok millióiról, akik soha nem kapnak semmit a munkájukért, pihenni sincs idejük, adják-veszik őket.

A kislány nem sajnálta őket.

- Gépek - jelentette ki. - Azért készültek, hogy dolgozzanak.

- Látod, ez a különbség Egyiptom és a világprogrami kor között.

Kevéssel utóbb a kis Fiat leszállt a manchesteri nagy könyvtár tetőbejáróján, ami komótosan leereszkedett vele az alsó, fűtött helyiségbe. A kocsí testén lecsapódott zúzmara ködfelhőként gomolyogta körül őket.

- Vigyázzatok magatokra - csókolta meg őket Mary egymás után -, és ne ingereljétek az úrlényeket.

- Vigyázunk - ígérte George. - És fentről figyeljük majd, hogy jók lesztek-e.

Mary útnak indult az ókori szárny felé, ők pedig kizsilipeltek és Londonnak vették az irányt. Pár percig szótlánul repültek.

- Apa? - törte meg a csendet a kis robot.

- Hm?

- Úrlények is lesznek?

Apja nevetett és megsimogatta a haját.

Már London fölött jártak, amikor George kártyája fölcsipogott. Üzenet érkezett a Dickson és Bentley cégtől: Mr. Robert Lane csomagja átvehető a polgármesteri hivatalban, Christies upon Severn, Fő tér egy, Mrs. Ella Howard népesség-nyilvántartási felelőstől.

- Ezeknek is jókor jut eszükbe - morogta George, és továbbküldte az üzenetet Mary kártyájára.

Élete párja ekkor még persze a könyvtárban volt, alig kezdett hozzá munkájához. Ezen a napon a fiúk egyedül ebédeltek, Mike csinált burgonyalevest meg marhasültet rizzsel és

citromos algamártással. Mary csak négy körül ért haza és hozta a hírt a csomagról, amit Bobbie nyomban látni akart. Kocsiba ültek hát és bementek a városházára, ahol persze Mrs. Howardnak nyoma sem volt; hetente egyszer szokta otthagyni gyümölcsfáit az iratok kedvéért. Helyette Molly Harris fogadta őket, akinek megvolt a parancsa, hogy intézkedjen.

- Amikor nagyapától kaptunk csomagot, kihozták a házunkba - mondta a kisfiú helytelenítőleg.

- Az ilyesféle csomagra törvényi szabályozás van, fiatalúr. Nem lehet akárhogyan bevezetni az ön adatait. Parancsoljon, itt van a csomag.

A dobozból mindenekelőtt egy levél került elő, amit a Dickson és Bentley marketingosztályának igazgatója személyesen írt alá. Udvariasságtól csöpögő hangon kért elnézést Mr. Lane-től, amiért ilyen tetemes késedelemmel teljesítették rendelését, ám akciójuk a vártnál sokkal nagyobb sikert aratott és kifogytak a készletekből, de még a raktáraik is kiürültek. Mérhetetlenül sajnálják, és hogy kárpótolják Mr. Lane-t az idővesztéséért, a megrendelt NC39-es helyett egy NC39X-et küldenek neki, amely mindazt tudja, amit a kiválasztott modell, és még sokkal többet, de a számlára az eredeti megrendelés értékét írták. Mivel Mr. Lane értékes jóindulatát továbbra sem szeretnék elveszíteni, mindezt megtoldják egy százfontos vásárlási utalvánnyal, és reménykednek benne, hogy Mr. Lane elfogadja mindezt. Valamint roppantul sajnálják, le vannak sújtva, sajnálják, sajnálják, sajnálják.

- Huh - mondta Mary, mikor végigolvasta a levelet. - No, megtartod?

- Persze, de nem értem - mondta Bob. - Mi abban a jó nekik, ha egy ötszáz fontos kártyát ideadnak háromszázért, és még hozzám vágnak egy százast?

- Ez nagyon egyszerű, csöppem. Azt akarják, hogy máskor is náluk vásárolj, ne valaki másnál. Ez a pár font veszteség nem fogja tönkretenni őket, de a vevőkre szükségük van. Reklám, semmi más.

- Érdekes. - A fiú tanácstalan arcot vágott. - Még nem láttam ilyet. Well, most mi a teendő?

Molly kis készüléket helyezett a doboz mellé, és bólintott Bobnak.

- Kérem, fiatalúr, illessze a kártyát a bejegyzőautomatába.

Bob kivette a lapocskát a selyemtokból, alaposan szemügyre vette - egyszínű citromsárga volt, ahogy kívánta -, és Molly útmutatásával betette a szerkezetbe. A kis képernyőn megjelent a felirat: *jobb hüvelykujj*.

Bob ráhelyezte hüvelykjét a képernyőre, amit a masina elégedett csipogással köszönt meg, s a következő ujját kérte. Szép sorban végighaladtak mindegyiken. A kártya ujjlenyomat-tárolója feltöltetett.

Molly kábelt csatlakoztatott a kis fehér dobozhoz, a másik végét a saját orrába nyomta, és rávezette a kártyára azokat az információkat, amiket Bobbie-ról a városháza nyilvántartott. Fiona terjedelmes gyűjteményével szemben Bobnak egyelőre csak két irata került a kártyára, a személyi és a lakossági igazolvány.

Molly kihúzta a kábelt. - Gratulálok, fiatalúr, az első kártyájához.

- Köszönöm - vette át Bob, s kezet rázott vele.

De térjünk vissza George-ékhoz, akiket még reggel kilenc után hagytunk el valahol Midlands fölött. Pontosan érkeztek Heathrow-ra, ahol közepes forgalom volt, a vámosok kényelmesen ellenőrizték a bőröndök plombáit meg az iratokat, és már fönt is voltak a gépen.

Éppen a helyükre tartottak, amikor megszólalt a fali hangszóró.

- Kedves utasaink, itt R. Jean Daniel pilótarobot beszél. Üdvözlöm önöket a fedélzeten. Kérem, foglalják el helyeiket, gépünk másfél perc múlva, pontosan kilenc óra harminc perckor indul. Tizenkét óra negyvenötökör érkezünk New Yorkba. Köszönjük, hogy az Air France-szal utaznak.

A pilótarobot - kerek hat láb magas, jóképű, szőke bajszos - kikapcsolta a mikrofont és becsatolta az övét.

- Kapitány, a fedélzeten minden rendben, felszállásra készen állunk - jelentette.

- Rendben - bólintott a kapitány, nagydarab, göndör hajú férfi. - Heathrow 3-as, itt Air France 62-17 Alfa, kilenc harmincra indulási engedélyt kérek, vétel.

- Air France 62-17 Alfa, itt Heathrow 3-as, kilenc harminc és kilenc harmincöt között 29 Bravo pályáról felszállhat. Szélcsend, mínusz negyvenegy fok, vétel.

- Heathrow 3-as, itt Air France 62-17 Alfa. Felszállás kilenc harminc és kilenc harmincöt között 29 Bravo pályáról, vége.

Halk csipogással fél tízre ugrott az óramutató. A pilótarobot lezárta a fedélzeti nyílásokat és beindította a taximotort.

- Heathrow 3-as, Air France 62-17 Alfa taxiengedélyt kér, vétel.

- Air France 62-17 Alfa, taxi 29 Bravo, engedélyt megadom, vétel.

- Vettem, vége.

A Gravaire-300-as komótos negyven mérföldes óránkénti sebességgel gurulni kezdett a 29B kifutópálya felé. Közben szép lassan kidugta nagy emelőszárnyait és két kisebb stabilizátorát, amiktől nagyra nőtt autó helyett kezdett egy régimódi repülőgépre hasonlítani. Rákanyarodott a pályára, egy-két yardot még baktatott, aztán beindította tolóművét, és a pálya első száz yardján felgyorsított ötszáz mérföldre. A pálya közepe táján bekapcsolta nagy antigravitátorait, s a kettős emelőerő segítségével elrúgta magát a földtől. Nyílként suhant a magasba, öt perc alatt elérte a harmincezer láb magasságot, itt bevonta szárnyait. A tolómű halk bűgása fölerősödött, s a Gravaire keresztülhasított a jégszürke égbolton.

George útközben olvasta el az aznapi lapokat s tudta meg, hogy a király jobban van ugyan, de az orvosok mindenképpen szükségesnek ítélik a szívatültetést. Ritka antigéncsoportja azonban nem könnyíti meg a donor megtalálását.

- Haj, haj - mondta George -, nem irigylem szegény embert.

Nicky együttérzően bólintott.

Fiona is hallotta a hírt; ámbár senki nem tudott róla, beállította kártyáján, hogy a királyi családdal kapcsolatos fontosabb híreket külön jelezze neki. Nyomban föl is hívta Victoriát azon a különvonalon, amin bárhol el lehetett érni; persze bent volt apjánál a kórházban. A róka hosszú lépteivel föl-alá rótt a kis párizsi szobáját, s arra igyekezett rábírt Vickyt, hogy hozza össze a professzorral, hadd kérdezze meg, milyen szív kell, szerez ő, hát hiszen éppen úgyszólván háborúba indul. Annyi csak az egész, hogy a hadi szekerce mellé vinnie kell egy alkalmas görbe kést is, hogy a szíveket kimetszhesse. Druida ismerősei is ilyen kést használnak gyógynövények levágásához. Vicky beszéljen a testőrpapárokkal, állítson fel egy ezredet, amely majd váltott lovakkal viszi a csatatérre a szíveket a kórházba. Mindezt jó negyedórát ecsetelte Vickynek, aki eleinte a pokolba kívánta Fionát, kisebb gondja is nagyobb

volt az ő fantáziaképeinél - ám ahogy a Vörös csak unszolta tovább, lendületes csataképeket festve neki a telefonban, s bőszen szikráztatta zöld szemeit, csak elnevette magát. Még akkor is nevetett, amikor letették a telefont.

Később jött csak rá, hogy a róka éppen ezt akarta.

George épp csak egy pillantást vetett New Yorkra a leszállás előtti percekben, s rosszállóan visszafordult a gép belseje felé. Nicolette kikukucskált, hogy ő is lássa ugyanazt.

A város ugyanúgy festett, mint London: szürke ég alatt szürke házak, épp csak még magasabbak, mint odahaza. A felhőkarcolók között és fölött színes csíkokként látszott a töméntelen jármű; leginkább sárgák voltak, annak jeléül, hogy a New York-iak továbbra se hajlandók másféle színre festeni a taxijaikat. George legutóbb jó tíz éve láthatta, hogy az Empire State Building negyvenedik emeletének magasságában citromszínű vonallá áll össze a rengeteg „konflis”, ahogy az itteniek a taxit nevezik. Ez most is így volt, a forgalomirányítás teljes erőbedobással működött. New Yorkban hat kijelölt magassági szint van a közúti forgalom számára, eggyel több, mint bármely más amerikai városban, és kétszer annyi, mint Londonban.

Nicky csak egy percig figyelhette a várost, amelynek utcáin sokszorta közelebből se látott volna gyalogost, azok helyett is autók voltak. Észak-Amerika mindig hidegebb, mint Európa ugyanazon a szélességi fokon, márpedig New York a negyvenegyediken fekszik, akárcsak Madrid. A hideghez nem szokott spanyolok ezen a napon harminckilenc fokot mértek; a hidegtűrő amerikaiak negyvennyolcat. Az egyetlen élőlény, aki még kimerészkedik a szabad ég alá, az a magas lány, jobb kezében a fáklyával. De őt Nicolette-ünk nem láthatta, a másik oldalra esett.

A Gravair nemsokára beállt a Kennedyre, Rochon kapitány megköszönte, hogy velük utaztak, s ők kiléptek a folyosóra.

George mellett megszólalt egy hangocska:

- Azt hiszem, Totó, már nem Kansasban vagyunk.

A férfi lányára meredt, aki úgy szemlélte a hatalmas repülőteret, mint akit egyenesen a tornádó röpített ide.

Kezét nyújtotta neki.

- Gyere, kis Dorothy, keressük meg a sárga utat.

A csomagszállítóról megérkezett három bőröndjük, egy teherhordó automata fölkapta őket és megindult velük George nyomában.

A zöld R jelű folyosóra mentek, hiszen robot is volt velük, elvámolnivalójuk sem volt. A folyosó nem volt nagyon népes, várakozás nélkül léphettek az egyik vámtiszt elé.

- Jó napot, uram - mondta az. - Az irataikat kérem.

George átadta útlevelét és a jegyeket. A vámos először ellenőrizte az útlevelet, aztán a felnőttjegyet, majd a gyerekjegyet. Mikor kinyitotta, a lányka kecses pukedlit mutatott be. A tiszt mosolygott és visszaadta az iratokat.

- Isten hozta New Yorkban, Mr. Lane.

- Köszönöm. Viszlát.

Továbbmentek, nyomukban az automatával. A zöld R folyosón nincs csomagellenőrzés, minden a láthatatlan detektoroktól függött. George tudta, hogy ezek a folyosó különböző szakaszain vannak elhelyezve, sőt időnként változtatják is a helyüket. Kézen fogva vezette kislányát a tranzit felé.

- Elnézést, uram - lépett eléjük egy bajszos férfi -, megkérhetem, hogy tartsanak velünk egy percre?

A hátuk mögött már ott állt egy másik is. George egyszerre érzékelte azt, hogy jól szabott ruhájuk kidudorodó zsebe előtt tartják a kezüket, s azt, hogy kislánya figyelmeztetően megszorítja ujjait. A következő pillanatban pedig észrevette a meglepett, kíváncsi tekinteteket a többi utastól.

- Hogyne, szívesen - felelte.

Egy kis szobába kísérték őket, ahol köpcös százados fogadta őket, névtábláján a P. Cacciotti névvel.

- Mr. Lane? Üdvözlöm. Foglaljon helyet.

- Százados úr? - George nem ült le.

- Szeretnék feltenni önnek néhány kérdést - kezdte a vámtiszt. - Tudom, a gépéhez igyekszik, nem akarom a szükségesnél tovább feltartani; térjünk nyomban a tárgyra. Közölnöm kell, hogy rögzítünk mindent, ami ebben a szobában elhangzik. Ön csomagolta be a bőröndöket, uram?

- Én, és Nicky zárta le - felelte George, a kislány fejére téve kezét.

- Van olyasmi önnél, aminek nem tudja a pontos tartalmát? Egy ajándékcsomag, amit önre bízta például?

- Nincs.

- Tehát mindenről tudomása van, amit magával hozott?

- Igen.

- Hozott ön az Egyesült Államokba tiltott árucikket?

- Nem, hacsak indulásunk óta meg nem változtak a vámszabályok.

- Hozott ön kábítószer az Egyesült Államokba, Mr. Lane?

- Nem.

- Ez esetben fölkérem, hogy hivatalos tanúk jelenlétében nyissa fel a hármas számú bőröndöt - tápázkodott föl Cacciotti.

- Készséggel, ha indokát adja kívánságának.

- Mr. Lane, az ön hármas számú bőröndjében detektoraink heroint mutattak ki - közölte a százados, George arcát fürkészve.

Ez csak elmosolyodott és annyit mondott:

- Hát, kislányom, nem lett tízezer fontunk.

- Nem, apa - felelte a gyerek, le nem véve szemét a vámtisztről.

- Ki kínált önnek tízezer fontot, Mr. Lane? - kérdezte Cacciotti szigorúan.

- A Drogcsempészet Megelőzéséért Alapítvány - felelte George.

- Úgy?

- Úgy.

- Hát akkor lássuk az alapítvány embereit - mondta a százados.

A kis robot ezt az időpontot választotta, hogy sugározni kezdje a közelben tartózkodó első osztályúakat riasztó kódszámot, saját gyártási számával ellátva. Ebből az alapítvány robotjainak tudniuk kell, hogy ideje színre lépni. A jelet persze a vámosok körülöttük álló robotjai is vették, de nem tettek semmit, tudták, miért küldi.

Egy pillanattal később nyílt az ajtó és belépett egy fiatal pár. George emlékezett rájuk a gépről, néhány sorral előrébb ültek és hamisítatlan nászutasok benyomását keltették. Őrájuk egész úton oda se néztek. Mögöttük két férfi érkezett, ezek nem voltak ismerősök.

- Jó napot, százados úr - lépett az asztalhoz a pár hölgytagja. - Dawn Bartlett az alapítványtól. Gratulálok a fogásukhoz.

S átnyújtott egy holokockát az arcképével.

- Sokra megyek a gratulációjával - mondta Cacciotti rosszkedvűen. - Jól jött volna az a kis mellékes.

- Mit kapott volna, ha igaziak vagyunk?

- A mennyiségtől és a szer fajtájától függően ezer és tízezer dollár között. No, csomagolják ki a drogjukat, aztán menjenek a dolgukra.

Nicky már nyitotta is a bőröndöt, s kivette belőle a csomagot, amit az alapítvány egyik robotja vett át, miután bemutatta saját holokockáját.

- Köszönjük, Mr. Lane - nyújtott kezét Dawn Bartlett. - Sajnos a jutalomtól elesett, de értékes szolgálatot tett nekünk. Mi itt most jegyzőkönyvezünk és kiértékelünk, de mindenekeelőtt feltesszük önt a gépére. Kint már várja a kocsi.

- Meg tudja mondani, mennyi esélyem volt? - parolázott vele George.

Nicky gondosan lezárta a bőröndöt ismét.

- Negyven-negyvenöt százalék esélye volt, hogy ebben a dobozban át tudja vinni a drogot.

Cacciotti felháborodottan tiltakozott.

- Legfeljebb tíz, Miss Bartlett, a mi detektoraink világszínvonalúak.

- Hát persze, Mr. Cacciotti - felelte a nő epésen -, nyilván csak véletlen akkor, hogy a rendszerük csak az egyik futárunkat szúrta ki, a másik kint vár az ajtóban, már az indulástól jött vissza ezer gramm kokóval.

- Mi?! - kapta föl fejét a százados.

Dawn Bartlett elvigyorodott és kitérte George előtt az ajtót.

- Menjen már, uram, a robotjaim kisírnák a két szemüket, ha lekési a gépet.

.oOo.